matiões: in forma cõi minui: q: nõ debẽt inde ꝓcedere iniuriaꝫ occasio vnde iura nascunt. C. vñ vi meminerint. j. de accu. q̃lit̃ et q̃ñ. ⁊ q: si sua iura vnicuiq; eꝓ nõ seruant q̃d aliud est q̃ vt ordo ecclĩasticus ꝓfundat. vt. xj. q. j. ꝓuenit: nec fuit intẽtio dñi pape p ꝓfirmationẽ hmõi aliq̃d subtrahere eꝓ dioce. nec etiã p collationẽ cardinalis: imo remanet ius saluũ diocesano eꝓ. j. de reli. do. c. ij. ⁊ dicit papa nec honorẽ meũ reputo in quo fratres meos honorẽ suũ pdere cogisco: vt. xcix. dist. ecce. Et sic pz q p cõfirmationẽ hmõi ius alterius non tollit. sic etiã licz papa recipiat aliquẽ ib̃ sua ꝓtectõe: non ꝓterea eximit a iurisdictiõe sui eꝓi. j. de puil. ex pte. sic licz aliqui assumant i cõfraternitate hospitalariorꝫ siue tẽplariorꝫ nõ eximunt a iurisdictiõe suorũ eꝓorꝫ. j. de puil. cũ ⁊ plantare. §. pe. ⁊. c. ex tuarũ. ⁊. c. pe. Ber.

Rica. De vita bonestate clericorũ. Quia ꝑ. visus ẽ de iudicijs ⁊ iudices maxime clerici nõ debẽt esse in peccato mortis cũ iudicãt ij. q. vij. iudicet. ideo post tractatũ iudiciorũ subijt q̃liter clerici debeãt se bẽe in vita et honestate: vt sic vitent oẽm maculã peccati. Itẽ pot ꝓtinuari vt. ꝑ. in ꝓbemio cõtinuatur.

Et laici.

¶ Laici ꝓpe altare vel in choro dũ officia celebrant stare nõ debent. sed cã orandi ire vel accedere possunt. h. d. vel sicut in rubro. Tria sunt dicta: secundũ ibi: sed ꝑs. tertiũ ibi: ad orandũ. Ab. a ¶ Ut laici: supple statuimus. b ¶ Secus altare: laici eẽ ibi stare nõ debẽt: sed tm̃ clerici vt liberius intendant diuinis officijs. vt de cõse. di. ij. sacerdotũ. ꝓsecrate eẽ mlieres incẽsuz circa altare portare nõ debẽt. xxiij. di. sacratas. ⁊ in. c. nõ liceat. ⁊ de cõse. dis. j. in sancta. ⁊. j. ti. ꝓri. c. j. in fi. c ¶ Sed ꝑs illa. i. chorus in q̃ morant clerici ad cãtandũ q̃ diuidit ab altari p cãcellos: vt pz p exẽplũ in eccl̃ia bonoñ. et locus intra cãcellos appellat sacrariũ. vñ insacrati homies ibi sacrata vasa cõtingere nõ debẽt. de cõse. di. j. in sancta. ⁊ appellat sacrariũ diaconion: eo q diacon⁹ ministrat ibi altari. xxij. dis. non oportet. dicit etiã presbyteriũ. de cõse. dist. ij. sacerdotũ.

d ¶ Sicut mos est: ⁊ ita est h̃ ar. p ꝓsuetudine: alꝯ ponũt scã. id est maior ꝑs eccl̃ie siue corp⁹. e ¶ Sancta sanctorꝫ: in q̃ sũmus sacerdos intrabat: ⁊ hodie laici ⁊ femie ad orandũ ⁊ cõmunicandũ tm̃ possunt intrare.

Clerici. ¶ Pro sũmario no. q armorꝫ relatio clericis ẽ inhibita intm̃ q ꝗfaciẽtes grauit peccãt: hoc colligit ex eo: q: tale delictũ est excõicatiõe dignũ: vt hic. sed excõicatio nõ infert nisi p graui crimie: vt in. c. null⁹. ⁊ in. c. nemo. xj. q. iij. Ab. f ¶ Clerici arma: clerici arma portare nõ debẽt. xxiij. q. vlti. clerici. ⁊. c. quicũq; sine iusta cã. Iustã cãm intellige si p loca periculosa trãsitũ faciãt: tũc pñt portare arma ad terrorẽ latronũ licz pcutere nõ debeãt. ar. xxiij. q. iij. maximian⁹. aliter portare nõ de huiusmodi collationũ a se. apo. impetratas. ¶ Cũ igit̃ nolum⁹ iura q̃ diocesanis debent̃ p collationes seu ꝓfirmationes ꝑdictas minui seu ledi mãdam⁹ q̃tenus occasiõe hmõi nõ obstãte ipi patriarche reuerẽtiã ⁊ obedientiaz exhibere curetis: eiq; ꝺ iusticijs suis integre respondere.

¶ Liber Tertius.

Rica. De vita ⁊ hone. clericorꝫ.

Ex concilio Maguntino.

¶ Cum celebrat diuisus ẽ debet clerus a populo.

a b Et laici secus altare q̃ñ sacra mysteria celebrant stare vel sedere int̃ clericos nõ ꝑsumãt. ¶ Sed ꝑs illa q̃ cãcellis ab altari diuidit: tm̃ psallentibus pateat clericis. c ¶ Ad orãdũ ꝺo ⁊ cõicandũ laicis ⁊ femis: sic mos est pateant sancta sanctorum.

Ex concilio pictauiñ.

¶ Breue ẽ nec ꝑt breui⁹ sũmari.

f Clerici arma portantes et g vsurarij excõmunicent̃.

Ex concilio maticen.

¶ Presbyter habens populuz debet habere clericũ q̃ secũ cantet ⁊ i alijs hic exꝑssis eũ iuuet.

b Et q̃sq; ꝑsb̃r q̃ plebẽ regit i clericũ habeat q̃ secũ cantet ⁊ epistolã et lectionẽ legat et l q̃ posset tenere scholas ⁊ admonere suos parochianos vt filios m suos ad fidẽ discẽdaz mittãt ad ecclesiã: quos ipe cũ omni castitate erudiat. G Regori⁹. ix.

¶ Non potest breui⁹ summari

n Si quis ex clericis comã re o laxauerit anathema sit. p

Ex concilio carthaginensi.

¶ Breue ẽ ⁊ nõ aliter summat.

q Clericus neq; comã nutriat neq; barbam.

Ex concilio triburicensi.

¶ Clericus nõ i sacris nec ꝓfessus pot vxorẽ ducere sed iteruz tondebit̃ si vult gaudere priuilegio clericali, vel dispẽsatiue tenere beneficium. h. d.

Clericus si tõsura dimissa r vxorẽ accepit: q̃ quidẽ sit s sine gradu nec mõsterio a parẽtib⁹ tradit⁹ vxorẽ ꝓmittat hr̃e: t ⁊ itez tõdeat nec i vita sua vxorẽ dimittẽ audeat. Alexãder iij. cantuariẽsi. archiepiscopo.

¶ Cleric⁹ dz tõsurã deferre ⁊ si vult ꝑt iuit⁹ a suo supiori tõderi

v Clericis et infra. Clerici q̃ comã nutriũt et barbã: ẽt x iuiti a suis archidiaconis tõde/ bolũ. i. credo in deũ patrẽ. quod antiq̃tus ante baptismũ didicerãt baptizãdi. de cõse. di. iiij. ante viginti. ⁊. x. q. j. placuit.

n Si quis ex clericis. istud. c. bẽs. xxiij. di. sic̃s ex clericis.

o ¶ Relaxauerit: habitũ semel susceptũ nõ dz dimittere. xx. q. iij. ꝑ cliuis. nisi ex iusta cã. j. eo. clerici. vñ cũ quidã reprehenderet̃ a papa: rñdit ꝺsus. Tuti⁹ vt peterẽ laici sub imagine romã. Fas fuit vt sinerẽ luxuriare comã. Berñ. p ¶ Anathema sit. i. fiat. nõ eẽ est excõicatus ipso iure. xxx. dis. quasi p totũ q Clericus nutriat: nisi ex iusta cã: vt dictũ est in ꝓri. c. ⁊. j. eo. clerici. immo detõso capite ⁊ patẽtibus auribus incedere debet. xxiij. dist. non liceat.

Clericus. ¶ Legit̃ duob⁹ modis. ꝓmo q̃ ꝓncipiũ ⁊ finis ponãt vnũ casũ: mediũ ꝺo ponat aliũ. ⁊ ꝑm hũc itellectuz h. d. Si cleric⁹ nõ in sacris ꝗbat mr̃imoniũ vxorẽ nõ dimittit. ⁊ si ꝓfessus ꝗbat separabit̃ ab vxore: ⁊ itez tõdebit̃. ⁊ legit̃ secũdo mõ vt vnũ casũ ponat: ⁊ iste mod⁹ ẽ magis lr̃e ꝓsentane⁹: ⁊. h. d. i sũma vt i rubro. Ab. r ¶ Sine gdu: sacro. si. xxxij. di. sic̃s corꝫ s ¶ Tradit⁹: si eẽ tradit⁹ fuisset ita q̃ monach⁹ esset nõ possz bẽ vxorẽ quã postmodũ accepisset: alꝯ nõ ꝓhibet̃ redire ad seculũ. j. de regu. ⁊ transe. ad reli. cũ sim⁹. ⁊. xx. q. j. q̃ ꝓgenitores. ⁊. xxxij. di. placuit seriatim. sic̃s ꝺo. t ¶ Tondeat̃: ar. est h̃ q cleric⁹ ꝓiugat⁹ dz portare coronã. arg. ad h̃. xx. q. iij. cos q̃. ⁊. c. procliuis. sed ar. ꝑ. j. de cle. cõiu. Ꝗo. vbi de hoc.

v Clericis: capitulũ istud ponit̃. xxiij. di. clerici. ⁊. ẽ ꝑs illi⁹. j ne cleri. vel mo. c. clericis. x ¶ Inuiti. ar. q̃ aliq̃s cogẽdus ẽ ad

bonū ⁊ ad id ꝑcipue qd iā suscepit.xlv.di.de iudeis.in fi.⁊.j.de bap.⁊ eius effec.maiores.vsus finē. als nemo dz cōpelli ad bonū: vt ibi dicit:⁊.xxiij.q.v.ad fidē. Itē arg. q beneficia cōferuntur in inuitis.xlv.di.⁊ q̄ cmēdat.⁊.xxxiij.q.v.nō vos. circa medi.⁊.q.iiij.displicet.⁊.lxxiiij.dist.placuit.⁊.c.consuluit.

a Monasteria. rationabili. xxiij.q.ij.pniciosaz.et c.diffinim⁹.⁊.xcj.dist. cleric⁹ solus. nec sufficit cā rōnabilis nisi sit manifesta: vt b videt.

b ¶ Frequentare: solā frequentiā reprobare videt.sed frequntia videt ex duabus vicib⁹ xxv.q.ij. ita nos.arg. op.xxvj.dist.vna tm. nec repetita qz remissionē venie crimia.nisi semel cōmissa nō habeāt.C.de epi.audiē. l.iij.sic g vltra vnā vicē sine mānifesta ⁊ rōabili cā nullus illuc ire dz.qz stati maluz psumit.c ¶ Mō desierit ar. q admonitō semp ꝑcedē dz vindictā: vt se corrigat q̄s anteq̄ puniat.xij.q.ij.idigne

Q Uoniā vt ait. ¶ Tria sūt dicta. Secūdū ibi: si qui Tertiū ibi: Indulgem⁹.Ab. d ¶ Et expēsis. Istud notabile est q i facultatib⁹ estimādis: habēda ē rō expēsarū q̄ fiūt in hospitalitate ad quaz tenent ecclie. itē in epalibus psoluēdis.j. de pben. de monachis.⁊ recipe nūcios ⁊ legatos apo. sedis.j.de cēsi.cū instātia.et ar.ad hoc.xij.q.ij.nobis. Illi em fruct⁹ estimādi sunt: q̄ supsunt deductis expēsis.C.de fruc.⁊ li.expē.l.j.⁊ ita tot sunt ponendi in ecclīs q̄t ex fructib⁹ illis possint honeste sustētari: vt b euidenē pz.⁊.j.de insti.c.j.⁊ ca.aucte.⁊.j.de ꝓcess.pbē.ex pte.in fi.⁊.s.de ꝓsti.cū.M. ferrarien.⁊.j.de v.sig.c.vlt.⁊ hec exceptio legitima ē cū facultates non sufficiūt: siue sint distincte pbende in ecclesia siue non.

e ¶ In vna domo: sic.xxxij.di.pter h.⁊.de cōse.di.v.in oibus.⁊ xij.q.j.necessaria.ar.s.xij.q.j.qz tua.⁊.xxxij.dist.si q̄ vo. Sol.qd dī hic:⁊ in cōcor.sigtis:qz ius cōe est ⁊ honestū eēt vt vuareē: ⁊ derogāt huic iuri p ōriā psuetudinē quā papa scit ⁊ tolerat.capitula ōria loquunt fm anti qua tpa de q̄busdā clericis cōiugatis q̄b⁹ dabant bnficia extra psortiū aliorū poti⁹ de grā q̄ de iure:qz de nouo ꝓuersi fuerāt.⁊ loquit in vtroq̄ capto de epo anglorū.sic.xxxv.q.iij.quedā lex.⁊.c. qd scripsi. Si vis intelligere capm istud de regularib⁹ planū eēt:qz nō dī h de q̄b⁹ loquāt.⁊ hoc videt ex eo qd dī.j.indulgem⁹.vt q̄s q̄ soꝝ q̄ sil ⁊c. q̄ simul in eodē refectorio comedere ⁊ dormitorio dormire debēt.j.d stat. regu.cū ad monasteriū. f ¶ Qui simul viuūt: ex hoc videt q loquāt hoc.c.de regularib⁹ q̄ sil viuūt ⁊ dormiūt: q̄b⁹ tm ꝓcessū est vt a suis plātis absolui possint.j.de.sen excō.monachi.⁊.c.cū illoꝝ.⁊ hoc idē puilegiū ꝓcessum ē hospitalariis hierosolymitanis: vt p suū prior q̄ sacerdos ē absoluant.j. de sen ex.canonica aliū vo plati secularium ecclia hoc puilegiū nō bnt.qz cū regularib⁹ tm ꝓcedāt: vt pz p iura pdicta: aliis denegāt.xxv. dis.q̄lis.⁊.ar.s.de psump.c.nōne.⁊.ff.de iudi. cū ptor.nō cm qd vni psone p puilegiū sigillatim cōcedit: aliis cōuenit denegari.xvj.

ant. ¶ Dē in cōcilio lateran ¶ Frequētās monasteria moni aliū ⁊ monit⁹ nō desistēs si clericus ē deponit Si laic⁹ excōicat

Monasteria sanctimonialiū si q̄s q̄ cleric⁹ sine manifesta ⁊ rōnabili cā frequētare

g psumpserit p episcopū arceat: c ⁊ si nō desierit ab officio ecclesiastico reddat imunis. si laici excōmunicationi subdāt: ⁊ a cetu fideliū fiant penitus alieni.

Gregorius.ix.

¶ Eps pōt statuere in ecclesia certū numerū clericoꝝ fm ipius facultates q̄ viuāt in cōi et ꝓtradictores ad h cōpellere ⁊ istos i cōmuni viuētes pōt absoluere ab excōicatōne incursa propter iniectionē manuū in socium.

Quoniā: vt ait scriptura: et infra. Statuim⁹: vt facultatib⁹ ecclia vestrarū puē/

b tib⁹ ⁊ expēsis diligent inspectis certū in eis valeatis ponere numerū clericoꝝ: ⁊ statuere vt bo/

c na eoꝝ veniāt in cōe. in vna domo vescant atq̄ sub vno tecto dormiāt ⁊ quiescāt. ¶ Si q̄ vo ꝓtradictores extiterint licitū vobis sit p suspensionē officij ⁊ beneficij aut grauiori etiā pena: si opus fuerit ad hāc obseruātiaz eos appellatiōe cōpellere nō obstante. ¶ Indulgem⁹ etiā: vt si

f quisq̄ eorū qui simul viuūt. pro manus iniectione in sociū a cō/munione meruerit fieri alienus recōciliandi ⁊ penitentiā impo/nēdi ptātem plenariā habeatis

g nisi forte atrocitas facti penam ḡuiorē expectet. ¶ Vno.iij. ¶ Ecclesiastici iudices ⁊ delegati gratis iudicare debēt nec exigere pnt decimam vel aliā quotā litis ⁊ si h habeat cōsuetudo.

Q Um ab omi spē mali pci/

h piat aplus abstinere: ⁊ infra. Sane ad audientiā apostolatus nostri puenit q cū ex delegatiōe nostra causas suscipitis

i ptractādas more secularium sup decima litis vel pte alia p diū/

k sa terrarū ꝓsuetudine pter expēsas victualiū cū litigātib⁹ receptis pignorib⁹ p salario cōuenientis. ¶ Mō attendētes q ad hoc vobis ⁊ alis clericis sint ecclia/stici redditi deputati: vt ex ipis honeste viuere debeatis: ⁊ infra.

¶ Ideoq̄ mādam⁹ q̄tenus ab huiusmodi exactiōibus decetero abstinētes vigorē iudiciariū

l gratis studeatis litigantib⁹ im/ q.j.hinc etiā.i fi.⁊.vij.q.j.petisti.oibus em illud bnficiū ē pbl/bitū: nisi spāliter sit ꝓcessuz.⁊ sic intelligit hoc.c.tm de regularibus.b. g ¶ Atrocitas: hoc semp excipit de sen.ex.cū illoꝝ.

Q Um ab omni. ¶ Prio rep̄hendit auariciā iudicū. Secūdo ponit rep̄hensiōis cām. Tertio cōcludit iusticiā ptes patent Abbas.

b ¶ Abstinē: nisi vbi q̄s redimit ius suū: vt j.q.iij.q̄sitū.ar.j.de symo.dūcet⁹.vbi de hoc sq tn p̄sumit esse malū: vt.j.q.j.null⁹.cl.ij. nisi manifeste.pbet ōriū. vt em cōrūpere iudicē.lz sit ar.ō.xiij. q.v.nō sane.Alin.

i ¶ More secularium: mos iste d decima pte litis exigēda ō legē est vt in auē. d iudi.§.ne aūt.col.vj.vbi delegat⁹ etiā a pncipe nō dz nisi duos aureos i pcipio litis.⁊ duos i fi. ⁊ hoc cū cā excedit cētū aureos: als nihil vt ibi dī: arg.C.de testa. l.ꝓsulta.ordinari⁹ aūt non debet habere nisi sportulas.iij.q.iij.offerat.ar.C.de epi.⁊ de. auē.generalit. sed ibi decima ps dat aduersario: sed nō iudici vm non ōdicit. aduocat⁹ etiā sup certa pte litis cū clientulo pacisci nō debet.C.de postu.l.si q̄s aduocatoꝝ.

k ¶ Preter expēsas: delegati ei iudices debent hīe expensas q̄ pficiscūt extra comiciliū suum sicut testis iiij. q.iij.§.venturis: quia nemo cogit suis sumptibus militare.j de symo.cum sit romana.⁊.s.de prescrip.cum ex officij.⁊.xxvij q.j.iam nunc.⁊ de suo non tenet quis facere benefitium.x.q.ij. pcarie.munera enim non sumptus prohibent.j.q.j. iudices.et modica exēnia recipere possunt.ff.de offi.psi.l.plebiscita.exēnia enim non sunt lucra.ff.de offi.proconsu.l.solent.§.vlt.ea tamē moderatiōe ne perducant ad nimiā quātitatem: vt ibi.⁊ ne litigatoribus enorme damnū infligant: arg.x.q.iij.illud. immo si pauperes sunt litigantes debent etiā a sumptibus abstinere: qz nec tunc ordinarius habet sportulas.in auten.de mā.prin.§.sitibi quoq̄.col.iij.ordinarius aūt nnq̄ debet habere expensas nam ideo stipēdia sunt cōstituta.xxiij.q.j.militare.imo ⁊ cū de mādato pncipis ad aliā puinciā pficiscit dz expēdere illa q̄ omi expēderet.in auē.de mā.pn.§.illud tamē. col.iij. q̄nq̄ tamē ordinarius recipit expēsas cum ecclesiā cōsecrat.j.de symo.cū sit romana.⁊ cum visitat puinciam sua.j.de censi.cū apostol⁹. ⁊.c.sopite.⁊.c.cum nuper. Item si ordinarius dat delegatum. tūc ipse debet ei facere expensas.s.de offi.ordi.inter cetera.licz quidā ōriū faciāt qd tamē facere nō debent.vnde posset ab eis repeti tanq̄ in debitum.argu.j.de magis.prohibeas.⁊.j. de cens. procuratores.in fi.⁊.xviij.dist.quoniā.⁊.c.sequē.

l ¶ Gratis studeatis: gratis ergo dz iudex iudiciariū ordinē impertiri: nō tamē pterea reprobant expēse.testis cm gratis dz ferre testimoniū: ⁊ tn recipit expēsas.iiij.q.iij.§.veturis. Sic ⁊ procuratori nō pbibent sumpt⁹: ⁊ pacisci de certa pte litis pbibet.ff.d pac.l.sumpt⁹: ⁊ fideiussor pbibet de certa pte pacisci q̄ fideiusserat iudicatū solui.ff.mā.l.si remūcrādi.§.maur⁹ pau.b.

m ¶ Nomie assessor. assessor enim hñ pōt petere mercedē: quia suis sumptib⁹ ad hoc nō cogit. xxviij. q. j. iam nūc. nemo enim de suo hñficiū facere cogit. x. q. ij. p̄carie. t. ē. de p̄scrip. cū ex officij t merces sibi p laboze suo cōstitui dz. xij. q. ij. charitatē. t iurisc̄ōsulto⁹ hñ pōt vēdere rectū ꝓsiliū. xj. q. iij. nō licet. t. xiiij. q. v. nō sane. et dicit lex q spe ꝓmiorū inuitādus est assessor. C. de assess. l. j.

n ¶ Reprobēt ita q nō sit opus appel. ij. q vj. §. vnales. t. C. qm puo. nō est ne. l. venales. Si aūt fuerit sniarbitri: tenet. § agens ex ea repellet voli exceptio. C. de arbi. l. iij.

Eus qui eccē.

¶ Prio ponit ordiū. Secūdo cāmādati: ibi. ne igitur. Tertio mandatū: ibi. mādamus. Abbas.

o ¶ Professi: ar. q si ent in q̄libet iurafīto auctas pape intelligit excepta: vt. ē. d relcri. cōstitut⁹. a p̄rio sensu t. ē. de iureiu. veniētes ita t in pfessiōe: ar. j. de regu. t trās. ad reli. q in insulis. hoc vero intellige q̄tū ad solēnitates: sec⁹ tū ē i bis q̄ sunt d suba ordinis vt. j. de sta. regu. cū ad monasteriū. in fi. Cuz aūt isti sint diuersarū pfessionū simul non possunt esse in vna ecclesia: q̄a dicit canon. homies diuerse pfessionis nō sociab in vno eodēq officio. xvj. q. vij. in noua. q̄ q̄libet se cōformari dz moribus eoz inē q̄s viuit: vt. xlj. dist. quisq̄s. naz ex diuersitate habit⁹ generat scādalū. xxxiij. q. v. qd d̄o pari. cōfirmabūt aūt isti se in supiori habitu: § interius ferāt vestes congruētes sue religioni. Et ē hic ar. p opiniōe Hug. q canōic⁹ regularis possit fieri canonicus in ecclia seculari. ar. lxxiiij. di. quozūdā. t. lviij. dist. c. ij. sicē monach⁹ pōt eē epus in ecclia seculari. xviij q. j. c. j. Joannes.

Am decorem

¶ Prio ponit factū repbēsibile. Secundo illud precipit emendari: ibi. fraternitati. Abbas Sicu.

p ¶ Laruarū: pbibitū est etiā cā ludibriij vti habitu monachali vel alio religioso: t grauiter punit q̄ hoc facit. in autē. de san. epi. vlti. §. col. ix. t arg. C. de epi. audi. l. minime. nō tamē hoc p bibet repsentare pscpe dñi herodē magos: t qualit rachel plorabat filios suos ꝛc. q̄ tangunt festiuitates illas de quib⁹ hic fit mētio cū talia poti⁹ inducant homies ad cōpunctionē q̄ ad lasciuia vel voluptatē: sicut i pascha sepulcrū dñi: t alia repsentant ad deuotionē excitandā. Et q hoc possit fieri est ar. de cōse. di. ij. semel. t di. iiij. q̄ris. vsus fi. t quodlibet festū est signū t repsentatio p̄teritaꝝ rerū. lxxv. di. q die dñico. q ¶ Festiuitatib⁹. scz sancti Stephani. sancti Joannis. Innocentū. r ¶ Poti⁹ corruptelā: turpis cōsuetudo potius dicit corruptela q̄ cōsuetudo: q̄ citius est extirpāda viij. dist. mala psuetudo. t. ē. de psue. cū inē vos. t. c. cū venerabil. t. j. de excess. pla. c. inē dilectos.

Ut clericorum

¶ Propē dictoꝝ multitudinē nō solet sūmari. Sed generalit sic pōt dici vt in rubro Quinq̄ sunt dicta. ꝓmo indicit clericis honestatē t castitatez. secūdo imponit penā. tertio aggrauat quarto punit p̄latos negligētes corruptibiles. quinto punit grecos incōtinētes. secūda ibi: ne vo. tertia ibi siquis igit. quarta ibi p̄lati. q̄nta ibi: qui autē. Ab. s ¶ Ira dei vt. j. d excess. pla. clerici. t. xxxij. q. vij. flagicia. t i aut. vt nō lu. ꝑna. col. vj. t tales vltimo supplicio puniūt. C. de adul. cum vir.

t ¶ Facilitas. xxiij. q iiij. est iniusta. Et si ea que male vsurpantur omittim⁹: excessus viam alijs apim⁹. xxxv. q. ix. loci. t. xciij. di. p uenit. v ¶ Pena: sile dicit lex: q̄s ad vite de cora domestice laudis exēpla nō vocāt: correctionis saltē medicina ꝓpellat. C. de emē. ꝓpin. l. vna. t. ē. de cle. cū i cūctis. in fi. et. lxij. di. vocend⁹ est ꝓplus t necesse ē vt ferro abscidant vulnera q̄ ꝛc. lxxxiij. dist. plīmos. in fi. t ferrū quippe nr̄e menti ꝛc. vij. q. j. §. cū aūt. x ¶ Deponat: ecce q̄ta ē pena illi⁹ q celebrat suspēsus. j. d cle. excō. mi. clici. t. c. latores. y ¶ Regiōis hoc dī ꝓter oriētales q vtunt mrimonio iā ꝓcto etiā i sacris ordinibus. j. de cleri. cōiuga. cū olim. xxxj. dist. aliter. Ber.

Modus bibendi eq̄les hausty e indigibilis p̄ serm̄ in clerico

Crapula.

¶ Prio pbibet crapulā t ebrietatē. Secūdo abusuz se obligātiū ad potū. Tertio penas statuit: ibi. siq̄s. ab.

z ¶ A crapula. iiij. di. dicit crapla dī q̄tū ad supfluitatē cibōꝝ t dī crapla q̄i cruda epula. Ebrietas q̄tū ad potū: t dī ebrietas ab e qd est sine t bria qd ē mēsura. vñ ebri⁹ est q̄ sine mēsura bibit. vñ Orati⁹: Fecundi calices quē nō fecere disertū.

partiri: nō obstāte qd in fraudē a quibusdā pponit q id exigat

m noie assessoꝝ: cū nec iustuz iudiciū iudici vēdere liceat: t venales sentētie ab ipis etiā secularibus legibus reprobent.

¶ Dem liuoniē. episcopo t eis qui cum ipso fratribus sunt.

¶ Ad euitādū scādalū pñt religiosi diuersi hitus missi ad p̄dicādū d nouo cōuīsis se i vnū superiorē hitū t ꝓpositū ꝓformare.

Eus qui ecclēiam suaz noua sp ple fecundat: t infra. ¶ Me igitur: si dispar in vobis obseruantia fuerit t dissimil habitus apud eos q̄bus vnum euangeliū p̄dicatis scandalum suscitet. ¶ Mandam⁹ q̄tenus eo nō obstante q inter vos monachi sunt t canonici regulares vel alij etiā regularē vitam sub

o alia districtōe pfessi: omnes pariter in vnū regulare ꝓpositū t honestū habitū quātū ad h spectat officiū cōformetis. ¶ Dē.

¶ Ludi theatrales etiam p̄ter cōsuetudinis in ecclesijs vl per clericos fieri non debent.

Tum decorē domus dei: t infra. Interdū ludi fiunt in ecclesijs theatrales: et nō solū ludibriozꝝ spectacla introdu

p cunt i eis mōstra laruaꝝ: verū

q etiā in aliq̄b⁹ festiuitatib⁹ dyaconi p̄sbri ac subdiaconi insanie sue ludibria exercere p̄sumūt: et infra. ¶. F. v. mādamus q̄ten⁹ ne p hmōi turpitudinē ecclie inquinet honestas p̄libatam ludi

r briozꝝ ꝓsuetudinē vel poti⁹ corruptelā curetis a vrīs ecclijs extirpare. ¶ Dē in cōci. gñali.

¶ Clerici dñi ꝓtinē t caste viuē ꝓfaciētes punit t seueri⁹ puniūt illi q̄ pñt legitio mrimonio vti.

Et clericorū mores t act⁹ in melius reforment ꝓti/nent t caste viuere studeāt vniuersi p̄sertim in sacris ordinib⁹ cōstituti ab oī libidinis vicio p̄cauentes maxime illo ꝓpter q̄d

o venit ira dei in filios diffidētie q̄tenus i cōspectu oipotētis dei puro corde ac mundo corpe va

t leant ministrare. Me vo facilitas venie incētiuū tribuat delinq̄ndi: statuim⁹: vt q ꝓphēsi fuerint incōtinētie vicio laborare: put magis aut minus peccauerint: puniāt ꝓm canonicas sanctiones: q̄s efficaci⁹ t districti⁹ p̄cipim⁹ obseruari vt q̄s diuin⁹ timo: a malo nō reuocat tpalis

v saltez pena cohibeat a peccato. Si q̄s igit hac de cā suspēsus p̄sumpserit celebrare diuīa. nō solū eccle. hñficijs spoliet: verum

F etiā p duplici culpa ꝓpetuo deponat. ¶ Prelati vo q tales p̄sumpserint in suis iniq̄tatib⁹ sustinere maxīe obtētu pecunie vl alteri⁹ cōmodi tpalis pari subiaceāt vltioni. ¶ Qui autē ꝓm

r regiōis sue morē nō abdicarūt copulā cōiugalē: si lapsi fuerint graui⁹ puniant: cum legitimo matrimonio vti possint.

¶ Dem in codem.

¶ Cleric⁹ crapulosus vel ebrio suis monit⁹ nō desistens ab officio vel beneficio suspenditur.

5 Crapula t ebrietate oēs clerici diligent abstineāt Si vinū sibi tēperēt: t se vino Nec ad bibēdū quispiā incitet cū ebrietas t mētis inducat exiliū t libidis ꝓuocet incentiuū. ¶ Si illū abusum penit⁹ decernim⁹ abolēdū q̄ i q̄busdā ꝓtib⁹ ad pot⁹ eq̄les suo mō se obligāt potatores t ille iudicō taliū p̄l⁹ laudat q̄ p̄les iebriat et calices fecundiores exhaurit. ¶ Si q̄s āt sup his se culpabilē exhibuerit nisi a supiore ꝓmonit⁹ satisfe

a ¶ Vel bñficio: hoc relinquit arbitrio superioris vt relinquetē suspēdat ab officio vel beneficio. Quid si dicat iudex: suspendo te ab officio vel bñficio: dic sup hoc: vt no. j. de cleri. ex mi. lato-res. in glo. vel notula q̄ incipit. ⁊ etiā Bern.

Clerici. ¶ Aduerte ad vnū vbū. Inno. diligenē: dicit eim q̄ hoc. c. loquit de bonestate. Abbas.

b ¶ Nō exerceāt qd̄ qui fecerint ab officio suo degradent. xcj. di. clericus. imo nūq̄ de manu sua exeat psalterium. de cō. di. v. nunq̄. in pn. c ¶ Et tabernas. xliij. di. clerici.

d ¶ Ad aleas: hoc p̄ bibet clericis. intim q̄ q̄ publice aleator ē repellit a p̄motiōe. j. de excess. pla. inter dilectos nec debet esse inspectores ludi hmōi. in aut. de san. epis. §. interdicim⁹. col. ix. ⁊ trib⁹ annis arceāt a misterio. vt ibi dicit. Sz videt q̄ p̄mo sit admonēd⁹ ant̄q̄ puniat: vt. xxxv. di. c. j. sed hoc credo in bñficio obtēto: sec⁹ in obtinēdo: q̄ multa impediūt q̄ non deijciūt xv. q. j. §. vlti. et. §. de iureiu. quē admodū. ⁊ j. de excess. pla. inter dilectos. sed nunq̄d pōt repeti qd̄ pdit i alea? Dicūt q̄dā q̄ nō: sed paupib⁹ē erogāda pecunia illa: ar. xiij. q. v. non sane. Cū turpitudo versatur ex vtraq̄ pte: melior est cōditio possidētis. ff. de cōdi. ob tur. cā. m. l. si obtur pē. §. vbi aūt. hec fuit opi. Pla. alij dicūt q̄ possit repeti ⁊ melius ff. de alea. l. vl. in fi. vbi dicit: q̄ si seru⁹ vel filiusfa. amiserit patri vel dño dabit repetitio ⁊ etiā vsq̄ ad. l. annos. vt dicit greca cōstitutio: ⁊ sic̄q̄ existēs in alea rem suā vendidit nō tenet de euictione. ff. quarū re. ac. non da. l. ij. §. j. C. de reli. ⁊ sump. fu. in aut. alearū vsus. seruandū est qd̄ ibi dicitur.

e ¶ Cōgruentē: vt videant differre a monachis. f ¶ Nō notāda: ar. p medio spectāda. s. de offi. dele. q̄rēti. ff. de acq̄. re. do. l. adeo. §. cū quis. g ¶ Deauratis: hoc sine licētia p̄ncipis etiā laicus bīe nō dz. C. de vesti. oblo. ⁊ aura. l. nemo. li. xj. tñ cōformabūt se i vestib⁹ cōsuetudini regionis ne videant hypocrite: vt. xxx. di. sic̄q̄ viroꝝ. ⁊ iiij. di. erit aūt. ne vilescat dignitas clericalis. lxxx. dis. epi. de hac materia dicit. xxj. q. iij. in summa. Jo.

h ¶ Cā timoris: tūc eim habit⁹ monachialis ꝓpter h̄ susceptus nō p̄iudicat. s. qd̄ me. cau. platū. ⁊ ita cleric⁹ iusta de cā pōt postponere habitū clericalē nec censet apostata. i ¶ Annulos. p annulū eim p̄sumit matrimoniū: ar. xxx. q. v. fcmic. ⁊ s. de p̄sūp. illud. k ¶ Misi monachi. ar. q̄ monachus factus epus nō penitus absoluitur a regula monachiali: de hoc no. xvj. q. vij. in nova. ar. cōtra. xviij. q. j. statutum. Bern.

Ex litteris. ¶ Iste ter. est multū nota. ⁊ quotidie allegat primo ponit querela. secūdo ꝓuisio ibi: Mādam⁹. Ab.

l ¶ Se tuent: cum ista statuta patrie approbēt ꝓ se tenent ea recipere contra se. xix. dist. si romanorū. ⁊ iiij. q. iij. §. siquis testibus. ⁊ iij. q. viij. cujus in agendo. ⁊ si illa reprobant, non debent ex eis cōmodum habere. j. de censi. cum olim. ⁊ C. de re. cre. generaliter. j. rñso. in fi. argu. contra. x. dist. c. j. ⁊ xxxvij. dist. si quid veri. ⁊ ij. q. vij. si hereticus. ⁊ argu. s. de elec. cum venerabilis.

m ¶ Tertio: hec est canonica admonitio. xvij. q. iij. sicq̄s domū ⁊ c. de p̄sbyterorum. ⁊ xxiij. q. iij. de illicita. post quā admonitionē nisi desiterint perdunt p̄iuilegiū illius canonis. xvij. q. iij. si quis suadente. ⁊ j. de sentē. excō. in p̄sentia. ⁊ c. cōtingit. admonitio eim semp p̄cedere debet vindicta. xij. q. ij. c. indigne. xvj. q. vij. omnes decime. ⁊ j. de sen. excō. sacro. approbante concil. in pin. verūtamē non loquit hic de illo p̄iuilegio si quis suadente.

n ¶ Negociatiōib⁹: talia eim cleric⁹ sunt p̄ bibita. s. eo. c. cleri. et xcviij. dis. fornicari. et xiij. q. iij. clerici. et. j. ne cleri. vel mona. per totum.

o ¶ Cuz facto. no. q̄ ipo facto amittit quis p̄iuilegiū suum: vt b patet. ⁊ j. de sen. excō. cōtingit. vnde frustra implorat ecclesie auxiliū q̄ cōmittit in eam: vt in eo. ca. contingit. quia frustra implorat legis auxilium qui cōmittit in legem. j. de vsur. quia frustra. ⁊ se ipos reddūt indignos p̄uilegio suo. simile. j. de imu. eccle. c. vlti. et si. xvij. q. iij. c. frater. ⁊ coepiscopus. sic ipo facto appellat. s. de appel. dilecti. ⁊ c. vt nostrum. et facto renunciat quis appellationi s. de offi. dele. gratum ⁊ j. de bis que fiunt a ma. par. ca. ex ore. Sed ipso verbo clericus p̄iuilegio suo renūciare nō potest. s. de foro cōpe. si diligenti. ⁊ j. de senten. excom. contingit. p ¶ Suis facultatibus: bene dicit suis: quia ꝓter hoc facultatibus ecclesie non fit p̄eiudiciū: quia delictum p̄sone ⁊c. xvj. q. vj. si episcopū. ⁊ no. qd̄ dicit: dum bis se implicāt. quasi diceret: si non implicant se bis p̄iuilegio ecclesiastico gaudebunt in rebus suis sicut in rebus ecclesie: qd̄ est bene notandum: q̄ res clericorum ⁊ ecclesiarū eodem p̄iuilegio gaudent. xij. q. ij. ecclesiarū seruos. ⁊ xvj. q. j. similiter. Si vo se implicant tunc cessat p̄iuilegiū: ⁊ ita suspendit p̄iuilegiū alicuius ad tēpus propter delictum. xv. q. vj. iuratos. ⁊ c. nos sanctorū. simile C. de cur. fur. l. cum alijs. ⁊ j. de senten. excō. sacro. ⁊ lxxxj. dis. si qui sunt. ⁊ c. sequen. De eo p̄uilegio dicit decre. q̄ clericus vxoratus etiā tonsuratus p̄uilegio clericali gaudere nō potest. j. de cleri. coniuga. Joannes.

k lineis oēs vtant nisi mōchi fuerint q̄s oportet ferre habitū monachalē. Palijs diffibulatis nō vtant i publico: ꝗ vel post collū vel aī pect⁹ hincinde cōnexas.

H Onorius. iij. ambiaū. epo.

¶ Clericus q̄ tertio monit⁹ a negociationibus secularibus non abstinet interim pdit quo ad bona p̄iuilegiū clericale.

Ex lrīs pōtini comitis intellexim⁹: q̄ q̄dam clerici sue tre poti⁹ secularib⁹ negociatōib⁹ q̄ officijs diuis intendūt ⁊ gaudē volētes p̄uilegio clericali nolūt statut⁹ patrie q̄b⁹ q̄tiēs expedit l sic̄ laici se tuent i negociationū suaꝝ q̄stib⁹ sbiace: ⁊ ifra. ¶ Adā m dam⁹ q̄ten⁹ si tales tertio a te cōmoniti ab hmōi nō resipuerit: ꝗ n p̄termissis diuinis officijs nego o ciatōib⁹ institerit sup̄dict⁹ cū facto p̄uilegiū abijciāt clericale tu p q̄ min⁹: dū his se iplicāt de suis facultatib⁹ statut⁹ ⁊ p̄suetudinib⁹ pfie sbiaceāt nō defēdas eosdē.

Rubrica. De cohabitatiōe clericorum ⁊ mulierum.

Ex concilio Magūtinensi.

¶ Cleric⁹ nō dz retinere i domo mulierē suspectā de incōtinētia etiā si sit mr vl alia p̄sanguinea

i Prohibendū ē: vt nullus sacerdos feminas de q̄ibus suspitio potest esse

Rica. De cohabitatiōe clericorū et mulierū. Quia mulierū cōsortia reddunt vitam clericorū de incōtinentia suspectam: ideo subijcitur secunda rubrica. Abbas Siculus.

Prohibendum. ¶ Sacerdos mulieres: q̄s etiā antiq̄ canones p̄mittūt si suspecte sunt retinere nō dz. b. d. Vel clari⁹ sic vt i rubro: ⁊ bz q̄tuor dicta. Prio ponit

q̃ nullus clericus debet tenere extraneā. Secūdo q̃ nec cōsanguineā. Tertio q̃ psanguinee indigēti extra hospitiū suum pōt puidere. Quarto q̃ nulla femina tanq̃ ministra in ecclesijs clericis misceat. Secūda ibi: sed neq̃. tertia ibi: sed si. quarta ibi: phibendū. Ab. a ¶ Retineat: vt. xxij. di. interdixit. ⁊ c. nullus et c. pter hoc. ⁊ lxxxj. dist. cum omnibus.

b ¶ Canones. xxxij. di. interdixit. lxxxj. di. cū oibus. Videt q̃ ca non iste corrigat ofīs illos canones cum illi pmittāt hmōi mulieres cuz clericis habitare matrē sororē ⁊ amitā ⁊ idē pmittit Inno. iij. j. e. c. a nob. cōcordās porib⁹ canonib⁹. Sic solue hāc ꝓrietatē qd dicit: hoc intellige de suspectis clericis ⁊ iuuenib⁹ ⁊ de mulierib⁹ suspect⁹: qz si suspecte sunt nō debēt secū manere. xxxiiij. di. quorūdam ꝓria loquunt de illis mulierib⁹ de qb⁹ nulla ē suspitio mali: qz in talibus naturale fedus nihil seui criminis suspicari pmisit. j. e. a nobis. ⁊ C. de epi. ⁊ de. cū qui. et. §. de p̄sump. cū in iuuētute. itē in linea trāsuersali vsq̃ ad secūdū gradū pnt hic clerici consanguineas. vt. lxxxj. dist. cū oibus. In descēdētibus vel ascēdentib⁹ videt q̃ vsq̃ ad quartū gradū: ibi ampliusꝑ extēdi pmissio q̃ in collaterali. c ¶ In illis. id est occasiōe illarū q̃nq̃ alie cōmorāt cuz illis vel veniūt ad illas. vnde dicit Aug. nō oēs q̃ cū mea soore sūt sorores mee sūt. lxxxj. di. legit. vt intelligē ꝓprie vt lra dicit. ⁊ hoc vult lra sequēs: aut i pedisseq̃s illar. d ¶ Subministrēt: ⁊ sic pz q̃ clerici possūt sustētare cōsanguineos paupes: de qb⁹ capitulū hic intelligit q̃ hūs pri⁹ q̃ extraneis tenent. lxxxvj. dis. nō satis. als nō si diuites sunt vel vt diuites eos faciant: vt eo. c. ⁊. xxxij. dist. si qui ad idē. xxxj. dist. omnino.

e ¶ Ad altare psumāt: vt. xxiij. di. sacratas. ⁊ de ꝓse. di. j. i sctā.

f ¶ Si quisq̃ sacerdotū: noie sacerdotis intelligunt inferiores. vt pz hic: qz inferiora intelligunt i supiorib⁹. vt. xciij. dist. legim⁹. in fi. ⁊. xiiij. q. j. penale. ⁊. ff. de re iudi. in toto. si. ij. di. c. j. ⁊ ecōuerso appellatiōe clericoꝝ supiores vel maiores intelligunt. xj. q. j. de ꝓsona ad fi. g ¶ Admonitionē: sic in auten. vt liceat ma. ⁊. a. §. pe. ⁊ vlt. col. viij. ⁊. j. de sen. ex. in audiētia. et. c. cōtingit. ⁊. §. ti. pri. c. vlti. h ¶ Canonice iudicet. i. in monasterio ponat. xxxiij. di. ca. fraternitat. Alij exponūt. i. in seruitutez redigat: vt. xxxij. di. eos: imo ⁊ ipa ꝓcubina si ē publicū est debz excōicari. j. de sen. excō. si cōcubine. Bern.

a retineat. ¶ Sz neq̃ illas quas b canones cōcedunt matrē amitā ⁊ sororē qz instigāte diabolo ⁊ i c illis scelus ꝓpetratuz repit: aut etiā i pedisseq̃s earūdē. ¶ Sz si q̃ de his necessitatē habuerit: p̄sbyteri habeāt i vico aut i villa domū longe a sua cōuersatiōe: d ⁊ ibi eis q̃ sunt necessaria subministrēt. ¶ Prohibenduz q̃ est e vt nlla femia ad altare p̄sumat accedere: aut p̄sbo ministrare aut infra cancellos stare siue sedere.

¶ Ex decreto Eugenij pape.

¶ Excōicat clerico⁹ i sacris q̃ a suspectarū mulierū colloquio vel earz cōsortio monit⁹ nō desistit.

f ¶ Si quisq̃ sacerdotū. i. pre/sbyter diacon⁹ sbdiacon⁹ de quacūq̃ femia crimine fornicationis suspect⁹ post ꝑmā scdaz g ⁊ tertiā admonitionē inueniat fabulari ⁊ aliquo mō cōuersari cū ea: excōicationi subdat. femi h na vo canonice iudicet.

¶ Lexā. iij. salernī. archiepo.

¶ Nō dz p̄lat⁹ clericū cogere ad cōcubinā abiurādā. sed eā nolē tem dimittere potest excōicare.

i ¶ Clericos i sacris ordinib⁹ cōstitutos q̃ publice tenēt k ꝓcubinas ad eas abiurādas nolum⁹ a tua fraternitate cōpelli: ne in eandē fornicationē instinctu l diabolice fraudis redeūtes piurij reatū incurrāt. ¶ Vez ipos p suspēsiōis ⁊ inedicti sniam debes arci⁹ cogē vt mulieres ipas a se ita remoueāt: q̃ de illis sinistra suspitio nō possit hbi. ¶ Et si q̃ eoz ad ipsas redire vel als accipe forte p̄sūpserit i aliq̃s eo m rum debes ꝓpetuā excōicatōis n sententiā pferre: vt alij eoz exemplo ꝓterriti a similibus arceant.

¶ Item cantuariensi. archiepo ⁊ eius suffraganeis.

¶ Si clerici moniti cōcubinas nō dimittūt suspēdūt a bñficijs Et si nō se corrigūt deponunt.

o ¶ Sicut ad extirpāda: ⁊ lra. ¶ F. v. mādamus: quatenus clericos vestre iurisditōnis q̃ in subdiaconatu ⁊ sup̄ fornicarias habuerint. studiose monere curetis: vt a se illas remoueāt eas vlteri⁹ minime admissuri. ¶ Si vo acq̃escere ꝓtēpserint: eos ab eccle. bñficijs vsq̃ ad satisfactio p nem congruā suspēdatis. ¶ Et si eas suspensi p̄sumpserint detinere ipos ab eisdem beneficijs q perpetuo remouere curetis..

¶ Item eboracen. archiepo.

¶ Littere a clerico ꝓcubinario suspenso sup absolutione tacita facti serie obtente non valent.

¶ Sicut per eo vo q̃ asseris. A. p̄sbyter fornicariā detinē/ r tem ꝓpter b ab officio suo suspēsum: ⁊ infra. ¶ Porro si literas e a nobis obtinuerit. q̃ facti seriē non cōtineant: nolum⁹ illas sibi pdesse. ¶ Item lugdu. epo.

¶ Si clerici moniti nō dimittūt cōcubinas suspēdunt a bñficijs ⁊ si se non corrigunt deponunt.

¶ Si autē clerici tue iurisditionis siue i sacris ordinib⁹ siue i inferiorib⁹ ꝓstituti fornicarias detinēt: nisi eas ad secūdā vel tertiam cōmonitionē a se dimiserint easdē decetero cōtem/ t pturi liceat tibi eos ecclesijs vel ea⁹ portōib⁹ ap. postposita spo y liare officio ipsis nihilominus adhuc tolerant ab eccl'ia: qz illi ipo iure nō sunt suspēsi qd dī in ꝓrijs locū bz qñ factū ē notoriū: vl qñ sūt ꝓdem nati p sniaz: als q̃tūcunq̃ sit aliq̃s crimiosus nō ē vitād⁹. j. e. nra. ⁊. xxviij. di. cōsulēdū. ⁊. j. e. c. vl. q ¶ Remouē curet: qz crescēte ꝓtumacia crescere dz ⁊ pēa. §. vt li. nō ꝓte. qm. i fi. ⁊. ff. de pe. l. relegati. r Vp eo. suspēsū ab epo suo. s ¶ Seriē. s. q̃re fuit excōicatus vel suspēsus ꝑ focaria vel si ex alia cā vt exp̄mat oēs cās excōicatōis ⁊ suspēsiōis: als nō bētur ꝑ absoluto. j. de sen. ex. cū ꝑ cā. ⁊. §. de of. or. ex pte. als lre eēnt ipetrate tacita ꝓitate. vñ non s valerēt. §. de rescrip. sup lris. ⁊. c. dilectus.

¶ Item. ¶ Habz tria dicta q̃ patēt. Ab. t ¶ In ecclijs cū sint plati illar. v ¶ Portiōib⁹: cū habeāt ptē i eccl'ia pbēdata. r ¶ Spoliare: q̃ spoliatio ꝓpetua intelligit exq̃ sine temporis p̄finitione hic dicit. C. de pe. seruus. Sed ꝑ videt. §. e. sicut

¶ Clericos. ¶ Habz tria dicta. secūdū ibi: verū. tertiū ibi: ⁊ si qui. Ab. r ¶ Publice: q̃ sunt excōicande exq̃ publi. est j. de sen. ex. si cōcubine. k ¶ Abiurādas: ne ꝓtempto iuramēto reuertant ad eas ꝓpt p̄sumptionē: vt sequit: ar. ꝑ. j. q̃ de. vl w. ex tuaz ibi: abiurat. sed si ꝓtraxerat mrīmoniū cū ea: licz de facto cū eēt subdiacon⁹ ⁊ qñq̃ q̃s ab vxore separatur: sic debz iurare xxxv. q. vj. ab isto die. vel intellige de suspectis: ⁊ illud. c. ex tuaz de nō suspectis: de quibus verisile ē: q̃ debeant iuramētū seruare l ¶ Redeūtes. ar. colligit ex hac lra: qd nō est inūgendū alicui p iuramentū qd verisile sit q̃ non debeat illud obseruare: ar. xxij. q. j. ita q̃. ⁊. c. nō est ꝑ. ⁊. j. de sen. excō. ex tenore. ⁊. §. de p̄sump. lras. et C. de indi. vidui. l. ij. ⁊ hec rō est etiā q̃re iuuenib⁹ nō iniungat solēnis penitētia. l. dis. penitentes. Bern.

m ¶ Perpetuā. i. vnec resipiscāt: sic insti. loca. §. adeo. ⁊. ff. d pecu. id vestimētū. ⁊. j. de ma. cō. ꝑ inēdic. eccle. de muliere. si. ⁊. q. j. sacerdotes vt ceteri tī meant: vt ibi dicitur.

n ¶ Exēplo: pēa cīs vni⁹ dz cē met⁹ alteri⁹ vt. ff. de pe. l. capitaliū §. famosos. xlv. dist. §. illud. ⁊. ij. q. vij. q̃ propter. ⁊. j. de excēs. pla. tanta. ⁊. x. q. j. qz sacerdotes. in fi.

¶ Sicut ad extir.

¶ Dz tria dicta q̃ patēt in tex. ibi: si vo. Ab. o ¶ Sicut ⁊. j. alij nihilomin⁹ sūt cōpellēdi: licz nō cum tanto rigore: vt vel cōtineant vel bñficia dimittāt. j. e. si autem. ⁊ xxxij. dist. lectores.

p ¶ Suspēdatis: ita isti nō sunt suspēsi ipo iure. vt ꝑ. xxxij. di. nullus. ⁊. c. ꝑter hec. Sed qd dī hic. ⁊. j. e. c. si autē. intelligit de his q̃

¶ Item. ¶ Habz tria dicta q̃ patēt. Ab. t ¶ In ecclijs cū sint plati illar. v ¶ Portiōib⁹: cū habeāt ptē i eccl'ia pbēdata. r ¶ Spoliare: q̃ spoliatio ꝓpetua intelligit exq̃ sine temporis p̄finitione hic dicit. C. de pe. seruus. Sed ꝑ videt. §. e. sicut

vbi post admonitionē suspēdunt anteq̃ priuent ecclesiis: ⁊ hic statim post admonitionē spoliant. Sol. ꝗ intellige ꝑm illud vt ꝓmo suspendat ⁊ si se nō correxerint spolient: sed certe de iure fit qd ꝗ dicit: q: si se nō corrigūt post trinā admonitionē recte pnt spoliari bnficio: ⁊ q ibi suspēdunt intelligo q fiat ex gra vt sic expectēt adhuc. b.

Extra duxit de

¶ Famosus ē tū ꝓpē māz intrinsecā tū ꝓpter māz extrinsecam. s. notorij: ⁊ vtraq̃ est multū difficilis ⁊ piculosa ⁊ inherēdo verbis lre. b. d. in summa vt in rubro. Diuidit. prio ponit decisa ꝓsultatio. Secūdo decisa rnsio. secūda ibi: alicubi. q̃ subdiuidit. Primo allegat p ⁊ ꝑ Secdo distinguit tres qualitates: ibi. ceterū. Tertio distinguit animū abstinētis: ibi. itez aliud. Quarto ⁊ vltio ex omib⁹ ꝓdictis solutionē cōcludit ibi: sine dubitatiōe. Abbas.

a ¶ Nullus audiat. xxxij. dist. nullus. et. c. ꝑter ꝗ. b ¶ Quātuz cūq̃. vt. xxv. q. vlti. c. vlti. vsq̃ ibi certū.

c ¶ In fide xpi. i. per fidē xpi bucusq̃ sunt verba capituli qd inducit. T. d ¶ Cetez ꝗ icipit rndere distinguēdo inter crimē notoriū ⁊ occultum.

e ¶ Notoriū: ad itelligentiā eoz q̃ hic dicunt. no. q aliud ē fama: aliud manifestū ⁊ aliud notoriū. Fama sic consueuit describi. Fama est illese dignitatis status vita ⁊ morib⁹ ꝓbat⁹ ⁊ i nllo diminut⁹. ff. de var. et extraor. cog. l. cognitōnē. §. estimatio. ⁊ q̃ tale famā negligit crudelis ē. xij. q. j. nolo. Fama vo qñq̃ ex scia: qñq̃ ex suspitōe pcedit: qñq̃ ex certo auctore: qñq̃ ex incerto. de psc. di. iiij. sanctū est. Manifestū dicit qd ex scia ⁊ certo autore pcedit ⁊ qd pōt pbari. ff. de testa. ⁊ q̃ testa. fa. pos. hēredes palā. ⁊. xij. q. iij. coz q̃ accusant. Item ctiā qñq̃ dr occultū qd pōt pbari. C. de ap. eos. §. sicq̃ aūt. sed ⁊ manifestū dicit qñq̃ de quo cōstat p cōfessionē vel pbationē vel p euidentiā facti. j. de ver. sig. cū olim sed tale manifestū potius dicit notoriū. j. eo. c. vlti. Circa notoriū distingue: aliud est notoriū facti: aliud iuris: aliud psumptiōis. Notoriū facti est qd ita exhibet se cōspectui hoim q mala pōt tergiuersatione celari. j. eo. c. pri. ⁊ c. vl. ⁊ de tali ꝗ intellige i q̃ null⁹ audit appellās. §. de ap. cū romana. in fi. ⁊ c. peuenit: ⁊ in tali notorio credit simplici officiali. iiij. q. iiij. §. aliqñ. nec requirit scia oim: ꝗ pluriū: vt qñ oēs admissum scelus pclamāt: vt. ij. q. j. c. scelus. ⁊ c. de manifesta. Notoriū iuris ē de quo aliq̃s ꝓdemnat: vel est in iure cōfessus: vt hic. ⁊ ff. de sta. ho. l. vlti. ⁊ ff. de re iudi. res iudicata. ⁊ j. eo. c. vlti. ⁊ in hoc notorio qñq̃ requirit pbatio si neget. §. de re iudi. sicut notoriū psumptū est. vt paternitas filiatio. ff. de i ius wcā. q: semp. ⁊. §. de fi. pby. cōquerēte. ⁊ psanguinitas dicit notoria

interdicto. Vtcius. iij.

¶ A clerico fornicario q̃diu tolerat nec hz opis euidētiā licite audiūt diuina ⁊ pcipiūt ecclia/stica sacra. a notorio vo abstinēdū est nō qa i sacro sit defect⁹. ꝗ ad ipoz fornicatoz emēdatiōz.

Extra duxit deuotio incū/rendū: ⁊ infra. ¶ Alicu/

a bi dicit null⁹ audiat missam sacerdotis quē scit indubitant cō cubinā habere. alibi vo legitur:

b nō potest aliq̃s quātūcūq̃ pol/lutus fuerit: diuina polluere sacramēta q̃ purgatoria cunctarū cōtagionū existūt. Qualiscūq̃ eñ sacerdos sit que sunt sancta coinquinari nō possunt. Sumite ergo ab oi sacerdote xpi my/

c steria q: oia in xpi fide purgant.

d ¶ Ceterū aliud est crimē noto/

e riū: aliud occultū. Notoriū dif/

f finit de q̃ psbyter canonice con/

g demnat. Occultū qd ab ecclia tolerat. Ceterū aliud est quādo

h crimen notoriū non diffitet pre/

i sbyter: vel de ipso ē canonice cō

k demnatus. Aliud ē pene occul/tū quod ab ecclesia tolerat. Itē

l aliud est a taliū officijs abstine/re: vt peccādi licētia ceteris au/ferat: ⁊ huiusmodi ad penitētie fructū: trahant: atq̃ aliud si taliū tanq̃ in fornicatiōe iacentiū talia misteria respuāt. ¶ Sine dubitatōe itaq̃ teneatis q̃ a clericis ⁊ psbyteris q̃q̃ fornicarijs

m q̃diu tolerant: nec habēt opis

n euidentiā licite diuina mysteria audiant ⁊ alia recipiant sacra/menta ecclesiastica.

I Vno. iij. exoñ. episcopo.

¶ Si fornicatio clerici ē ita pu/blica q̃ trāsit i notoriū nec accusator nec testi necessari⁹ ē. ꝗ si est publica p solā famā nō sufficūt ad ꝓdēnatiōz sola testimonia. i. testiū dicta nō iuratoz. ꝗ si ex horiet scādalū indicit purgatio in qua deficiēs canonice punit.

Tla nos duxit fraternitas ꝓsulēdos si ō clerici publi

o ce cōcubinas hñtib⁹ q̃ qñ a te cō ueniūt se eē ꝓcubinarios diffitē tur nec appet ꝗ eos legitim⁹ ac/

p cusator credēdū sit testionio bo

q noz viroz int q̃s viuē dinoscūt

¶ Nos igit cō. r. t. R. q̃ si crimē coz ita publicū ē: vt merito debeat appellari notoriū in eo casu

r nec testi nec accusator ē necessa/ri⁹ cū hmōi crimē nlla possit ter

s giūsatiōe celari. Si vo publicū

t ē nō ex euidētia: ꝗ ex fama in eo casu ad ꝓdēnatiōz coz sola testi

v monia nō sufficūt cū nō sit testi monijs: ꝗ testib⁹ iudicandū. Sz si de clerici ipis talis hēat suspi

x tio vt ex ea scandalū generet in ꝓlo: lz ꝗ ipos ñ appuerit accusator eis tñ ē canonica purgatio i/dicēda: quā si pstare noluerit vl defecerit i pstāda: eos canonica debebis aniaduersione punire.

I Dem pistoriensi episcopo.

¶ Breue est vnde nō summat.

q. vlti. c. vlt. b ¶ Nō diffitet: imo ꝓfitet in iure: ⁊ sic ē notoriū iuris: ⁊ sic duob⁹ mōis dr notoriū iuris p confessionez ⁊ p sniam. j. eo. c. vlt. vt dr in notula ad intelligētiā: ⁊ b.

i ¶ Canonice condēnat⁹: in q̃ casu nullus dz audire officiū illi⁹ quo ctiaz casu loquit pma autoritas: null⁹ audiat ⁊c. k ¶ Occultū: ꝗ distinguit p/ut sequit. l ¶ Taliū scz q̃ pene occulti sūt seu ab ecclesia tolerati ab officijs taliū abstinere vno zelo: vt p ꝗ ad penitentiā reuertant: permittit. sed ex cōtemptu abstinendū non est quia licz i fornicatiōe iaceāt nō sūt cōtemnēdi vt sequit: aliud est si tanq̃ iacētiū ⁊c. q: illud nō licet

m ¶ Tolerant: in q̃ casu loquit scda autoritas nō pōt aliq̃s ⁊c.

n ¶ Opis euidentiā ꝗ explicat notoriū facti in q̃ casu et duob⁹ ꝑmissis. s. cū sunt condemnati vel cōfessi in iure officia ipoz sunt respuēda. j. eo. c. vlti.

Ta nos dux.

¶ Cōis diuisio. secūda ibi: nos igitur. Ab. o ¶ Conueniunt. i. interrogant.

p ¶ Testimonio: simpliciter dato sine iuramēto. q ¶ Inter q̃s. ⁊ ideo magis psumit q̃ vitam illorū agnouerūt. xxiij. q. j. patus.

§. de presump. quosdā. ⁊ c. qudnto. ⁊. xij. q. ij. qui ⁊ humanis. et xvj. dist. quod dicitis. r ¶ Nec accusator. ij. q. j. de manifesta. j. de accusa. cuia entia. ⁊. §. de iureiurā. ad nostrā.

s ¶ Celari: quia si vellet negacio nulla esset. C. de pe. qui sentētiam. ff. de tribu. illud. §. penul.

t ¶ Non ex euidentia: si constet aliquem habere suspectā mulierem secum in domo eoipso videt probata fornicatio. §. co. si quisq̃. ⁊ c. clericos. ⁊ si publice eam detineat eoipso cōiunct⁹ ē: vt in. c. clericos. als enim non posset esse certū nisi per hmōi psump. §. de psumptione. litteris. ⁊ c. ij. ergo si hec notoria non sunt: sed tamē fama sit testimonia requirunt: vt sequit in lra.

v ¶ Testimonijs. ff. de testi. l. iij. §. itez diuus. ⁊. iiij. q. iij. §. alia est fides. in auten. de instru. cau. §. si vo. cod. vj. valent tamē talia testimonia ad infamiam alicuius: argu. de conse. dist. j. iubemus. xxiiij. dist. c. j. ⁊. ij. q. vij. cum pastoris.

x ¶ Scandalū: ⁊ hoc videtur q̃ ꝓpter solam suspitionē siue famam non est indicenda purgatio nisi scandalū oriat. argu. ij. q. v. psbyter. ⁊. iij. q. ij. audiuimus. ⁊. ij. q. j. nomen. ⁊. j. de accusa. qualiter ⁊ quando.

NObis tua fraternitas req̄siuit: et infra. Cū clericis
a quoq̄ nō ꝑmittas mulierculas
b habitare: nisi forte ð illis ꝑsonis
c existāt in quib⁹ naturale fedus
nihil ꝑmittat seui criminis suspi/
cari. GRegorius. ix.

¶ Clericus cōcubinari⁹ in offi
cijs vitād⁹ nō est nisi sit notori⁹

QUesituꝫ est de clericis in
fornicatiōꝫ ꝓlapsis: si eo
rū sit officiū priusq̄ penituerint
audiēdū. ¶ Uerū et si quēlibet
d pro mortali peccato q̄ ad seipm
cōstet eē suspensum nō debet tñ
e in officijs euitari q: q̄tū ad ali/
os etiā i casu ꝓposito suspēsus
non est nisi pctm̄ hmōi sit noto/
riū per sententiā seu cōfessioneꝫ
factā in iure aut ꝑ euidentiā rei
que tergiuersatiōe aliqua celari
non possit.

Rica. De clericis coniugatis.

ALexander tertius.

¶ Matrimoniū ꝯtractū ꝑ cleri
cū existentē in sacris nō tenet se
cus in minorib⁹. sed tunc cogit̄
dimittere beneficium.

SI qui clericorū infra
subdiaconatū accepe
rint vxores ipsos ad
f relinquēda beneficia
ecclesiastica ꝛ retinendas vxo/
res di. ec. cōpellatis. ¶ Sꝫ si in
subdiaconatu et alijs supiorib⁹
ordinib⁹ vxores accepisse noscū
g tur: eos vxores dimittē ꝛ pniaꝫ
agere de cōmisso ꝑ suspēsiōis ꝛ
excōicatiōis sniam cōpellere ꝓ
curetis. IDem herfor. epo.

¶ Cōiugat⁹ ad admistratione ꝛ ad ordinē ecclesiasticū vel bñficiū non ꝓmouet̄ nisi castitatē promittat ꝛ non sit bigamus.

SAne: ꝛ infra. Prouideas
attēti⁹: ne deiceps cleric⁹
ꝯiugat⁹ ad eccliastica bñficia vl'
h sacros ordies aut admistratōes
eccliasticas admittat̄. ¶ Nisi for
i te castitatē voueret ꝑpetuā et q̄
k vnicā ꝛ virginē hūisset vxorē.
IDem verulañ. episcopo.

¶ Si cleric⁹ i minorib⁹ bñficiat⁹ mrīoniū cōtrahat ꝑuat̄ bñficio ꝛ qd̄ dedit ecclie sibi restituit̄.

QUod a te: ꝛ ifra. vtrū cle
rici ifra subdiaconat⁹ or/
dinē cōstituti: q̄ cōtineri carnis
l deuicti vicio nō valētes vxores
accipiūt eccliastico bñficio cano
nice debeāt spoliari. ¶ Id volo
mus te tenere q cuꝫ simul volu
ptatibus ꝛ carnalib⁹ desiderijs
ac diuinis et ecclesiasticis obse
quijs vacare nō valeant. ob im
m mūdiciā suā eccliasticis sacris i
digni tractādis eccliastic ꝓcul
n dubio bñficijs sunt ꝑuādi. Sa/
ne si ecclesijs qb⁹ intitulati fue/
rant de possessiōib⁹ aut alijs bo
nis aliqua cōtulisse noscunt̄: cū
ab earūdem ecclesiarū ministe/
rio fuerint ꝛ beneficio sequestra
ti: ad ipos recta via debēt absq̄
o contradictione redire.

IDem.

a ¶ Nobis: mulierculas. xxxij. dist. interdixit. ꝛ. lxxxj. dist. cū omnibus. b ¶ De illis ꝑsonis: ar. ꝯtra. s. eo. c. j. dic super hac materia vt ibi notatū est. c ¶ Naturale: sic. s. de ꝑsūp. cuꝫ in iuuentute. ꝛ. C. de epis. ꝛ cle. cum qui.

Quesitū. ¶ Cōis diuisio. Secūda ꝑs ibi: verum. Abbas.

d ¶ Quo ad se: no. q aliqs di suspēsus quo ad se tm̄ ꝛ nō q̄ ad alios vt q̄libet in peccato mortali ꝯstitut⁹: vt vj. di. testim̄. ꝛ. j. q. j. sacerdotes. in fi. s. de te. or. c. vlti. ꝛ hic. et. s. e. vīa. q̄nq̄ tñ q̄tuꝫ ad se ꝛ q̄tū ad alios. xxxij dis. null⁹. ꝛ. c. pter hec ꝛ. j. de symo. tanta. ꝛ h in fi. et. s. eo. vīa. q̄nq̄ aliqs dicit̄ suspensus quo ad alios: ꝛ non q̄ ad se: vt cū ciuitas vel villa est interdicta ꝑ delictū ciuiū vel secularī ꝑtātis: tūc clerici nō sunt suspensi q̄ ad se. q: in alio possūt celebrare nō interdicto: sic. s. de cle. pegri. tue. e ¶ Euitari. ꝛ ita licꝫ aliquis sit crimiosus nō dꝫ in officijs euitari q̄diu ab ecclesia tolerat̄: vt. s. eo. tit. vīa durit. ꝛ. xv. q. vi. c. vl. nisi in tribus casib⁹ sequētib⁹ cū qs de hoc sit ꝯdēnat⁹ vel in iure cōfessus vel euidentia rei sit factū notoriū. de hoc satis dictuꝫ est. s. eo. vestra.

Rica. De clericis cōiugatis. Uisum est. s. de cohabi. cle. ꝛ mulierū illicita restat videre merito de eoruꝫ cohabitatione licita: vel sic quia quādoq̄ clerici habitāt cū mulieribus sine figura matrimonij: q̄nq̄ vo contracto mrīonio: ideo cū in ꝑcedēti rubrica fuerit visum de ꝑma cohabitatiōe an ꝛ quādo sit licita merito subijcit̄ de secūda materie q: poterat dubitari: nunquid clerici cōiugati possūt tenere beneficia ꝛ gaudere priuilegio clericali. Abbas Siculus.

SI qui clericorū. ¶ Duo sūt dicta. Secūdū ibi: sed si. Ab. f ¶ Relinquēda: ꝛ merito cōpellēdi sunt vt ea dimittant: q̄a vacare intelligunt̄ ipo iure vñ quo ad factū solū sine possessiōe retorquet̄ ista cōpulsio: sic. j. de cōces. ꝑben. lr̄as. ꝛ. c. cum nostris. cōtrario em̄ facto iuri suo renūciauerūt. ar. C. de fur. l. j. argu. de tribu. q in herede. § eligere sicut quis ipo facto renūciat ꝑuilegio clericali. s. de vi. ꝛ ho. de. c. vlti. j. de sen. excō. cū nō ab hoie. ꝛ. c. cōtingit. ij. ar. contra. xxxij. dist. si qui vo. ꝛ. xij. q. j. q: tua. illa cōtraria intelligunt̄ de misericordia: ꝛ hodie non tenēt ipso iure ergo clericus cōiugatus beneficiū amittit vt dictū est: nec alicui coniugato pōt cōferri: ꝛ si cōferat̄ dꝫ priuari ipso iure. j. c. ꝑxi. ꝛ. c. qd̄ a te. et. c. sane. ꝛ. c. diuersis fallacijs: ꝛ ita ius cōmune est qd̄ hic statuit̄. g ¶ Dimittere: quia nō tenuit matrimoniū ꝛ priuādi sunt beneficijs suis: nisi cum eis dispensetur. j. eo. sane. et. xxviij. distin. presbyterum.

SAne. ¶ Prio ꝑonit dictū. Secūdo exceptio: ibi. nisi. Ab. h ¶ Ad sacros. xxviij. dist. nullum. ꝛ. xxxj. dist. ante trienniū. Bern. i ¶ Castitatē: seq̄strato māsionis cubiculo. lxxvij. dist. epus benedictionē: ꝛ hoc intelligo cuꝫ ambo ꝓcesserint in dies suos. vt sine omni suspitiōe possint sepatim manere. alś si essent iuuenes nō possent ꝓmoueri nisi pariter ad religiōeꝫ trāsirent. j. de cōuer. cō. cū sis ꝑditus. ꝛ. c. ad apostolicā. vl' dic ꝓut no. j. de cōuer. cōiu. cōiugatus. in fi. glo. que incipit: sed nūquid. k ¶ Uirginē: ar. q q̄ corripit vxorē suā añ q̄ eā duceret ꝓmoueri nō pōt. xxiiij. di. curandū. ꝛ. c. ꝑcipim⁹. et desponsata dꝫ eē in virginitate. ꝛ. xxx. q. v. q̄lis. ar. ꝯ. xxxiiij. di. valētino. ꝛ. s. de biga. debitū. Quidā dicūt q iste nō pōt ꝓmoueri: s verius ē q pōt ꝓmoueri: q: cā impedimēti cessat: q: iste non diuisit carnē suā in plures: vñ bñ pōt ꝓmoueri. arg. ꝑdictorū ca. valentino ꝛ debitū.

QUod a te ꝛ in. ¶ Sūmat̄ vt in rubro: ꝛ in h vltio ē casus no. ꝛ multū allegabilis. Cōis diuisio. Scd̄a ibi: id volum⁹ q̄ subdiuidit̄ in duas ꝑtes. scd̄a ibi: sane. ab l ¶ Nō valētes: ꝑt ꝯsuetudieꝫ q: difficile cōtinētiā ꝑuat q̄ illicito cōcubitu se maclare nō desinit. xxxiiij. di. §. qd̄ vo. m ¶ Immūditiā: q̄ tñ castitas ē cū ꝓpria vxore. xxxj. dist. nicena. s h appellat̄ imūdicia q̄ ad obsequiū ecclie. vñ illi q̄bus licitū erat habere vxores tpe vicis sue nō discedebat de templo vt nō ingerent̄ vxoribus. xxxj. di. tenere. s hodie sp est abstinendū vt ea di. §. cā. ꝛ. c. se. ꝛ. c. cos. n ¶ Priuādi. s. e. c. j. ꝛ. c. ij. ꝛ. j. e. diuersis. o ¶ Redire: si. xvj. q. vj. de lapsis cognouim⁹. ꝛ c. illud. s. de renū. ex trāsmissa. xvij. q. iiij. c. vlt. ff. de col. illici. l. j. in fi. ar. ꝯ q nō debeāt ad eum redire. xij. q. ij. nulli liceat. xvij. q. iiij. sunt q̄ opes. j. de ꝯdi. ap. verū. in auc. de mona. §. si vo relinq̄us. col. iiij. sup h diuerse solutiōes recitari ꝯsuerūt. Aliud ē cū q̄s sua spōte recedit ꝛ tūc nihil ei restituit̄ in q̄ casu loquūt̄ ꝯria aliud cū iudicis aucte in q̄ casu intelligit̄ h. c. ꝛ ꝯcor. h sigre: sed huic solutiōi apponit̄. iste culpa sua ad hūc casū ꝑuenit: q̄ dꝫ sibi iputari. s. de eta. ꝛ q̄l. c. j. ꝓpt h dicūt q̄dā q ois donatio facta eccle vl' mōsterio tpe ingressus tacitā hꝫ ꝯditiōꝫ vt duret ee ibidē ꝑseuerāte ad instar doť. C. de rei vx. ac. l. vna. §. cū aūt. ꝛ. j. de do. p⁹ diuor. re. nup. ꝛ sic clerico recedēte q̄cūq̄ mō restituūt̄ ei sua. ꝛ idē ē i mōacho vt illa trāsferāt ꝑo mōsterio ad qd̄ trāsit. secus ē vbi aliqs donat ecclie ad illā nō trāsiēs: q: tūc nō reuocat̄ donatio q: ꝑfecta donatio āpli⁹ nō reuocat̄. xxij. q. ij. nō em̄. C. de reuo. dona. l. ij. ꝛ. iij. ꝛ. l. generaliter. ꝛ. C. de dona. que sub mō vel condi. perfecta: nisi aliqua conditio in donatione expressa fuisset. j. de condi. ap. veruꝫ. verius videt̄ q istud dictum sit de

benignitate ꝛc. Iria filia de iure stricto. vel pōt dici q̄ si expōsse res donate sunt tpe ingressus nunq̄ sunt postea restituēde. ar. C. si pen. appel. moꝛs interuenit. l. iij. ꝛ. C. si re. ul' accu. moꝛ. fu. l. vlti. nisi gratiā vellet facere clericis. Si vo tacite tūc sequūt psonā. ꝛ sic pōt intelligi qd hic di: q: bona sunt accessoria: ꝛ iō pncipale sequuntur.

a ¶ Sane: cōtuberniā. improprie inter seruos pprie dicunt potuberniā. C. de incest. nup. cū ancillis. de pēa filioꝝ taliū habes. xv. q. vlt. cū mlte

b ¶ Officio. ar. cōtra xxviij. di. psby. Sol. illud d rigore ꝛ aī penitētiā ꝛ h de grā ꝛ post pniam pactā. c ¶ Ex diligētia: ꝛ sic epi pnt cū talib⁹ sacerdotib⁹ dispēsare q̄ ꝯbūt i sacerdotio: ar. ꝯ. s. de bigā. nup. Sed illud intellige de eo q̄ pmo in laicali habitu habuerit vxorem ꝛ postea sacerdos cōtraxit ille tā q̄ bigam⁹ reputat p pter intentōēz cū ope subsecuto vñ nō possunt ibi epi dispēsare hic vo de his tm q̄ cōtrahūt post ordinē sacrū ꝛ cū virgine.

¶ Iuersis falla. ¶ Auferenda sunt clerico bnficia q̄ habebat tpe cōtract⁹ mrimonij: collata vo postmodū sciēter per epm p eundēz auferri nō pnt sed p supiorē. b. d. aliter q̄ in rubro. Diuidit: nā pmo narrat factum qd secūdo improbat ibi: cū ergo duas rōnes reddens. ꝛ illud p vioc. corrigi mādat vnū casum excipiens: ibi. nisi. Ab.

¶ Cytbara: p cytbarā intellige vitā actiuā seu laicalē p psalteriū intellige vitā cōtēplatiuā siue clericalē: s aliqs nō posset esse simul cōtemplatiu⁹ ꝛ actiuus. ꝛ sic cōiugat⁹ ecclīam bīe nō debet: q: nō bene cōueniūt. ꝯ. c. qd a te. e ¶ Diuisus: q: plurib⁹ intentus minor est ad singula sensus: ꝛ dū ad vtrūq̄ festinat neutr̄ bñ pficit. xvj. q. j. psby. C. de affef. nemo reperire. xxviij. dist. de syracusanē.

f ¶ Nō p te: ar. q̄ nemo pōt venire ꝯ factū suū: si. de fi. psby. de nicēs. xij. q. ij. monem⁹. ff. de adop. p⁹ mortē. ꝛ. ff. d fui. ru. pdi. p fundū. ar. ꝯ. s. de elec. nosti. j. de pbē. cū nō ignoꝛes. j. de reb⁹ ec. nō alie. siq̄s psby. lv. di. penitētes. ꝛ. xxxv. q. ix. q̄ q̄s. ꝛ. c. q̄ q̄s cōmisit. ꝛ. C. de agri. ꝛ cēsi. quēadmodū. li. xj. Ad hoc dicit Io. q̄ vbi agit de reuocatōe rei male alienate. idez q̄ alienauit pōt repetere qm q̄libet in alienatōe rei ecclesiastice audit volēs ptra dicere. xij. q. ij. nō liceat. tm pape: tū in fauorē ecclie. tū in odiuz illi⁹ q̄ recipit rē ecclie min⁹ legitime: vbi vo agit de petitōe beneficij secus est: ꝛ hoc ideo ne dēt via male volētib⁹ reuocare libertates suas: vt. xvj. q. ij. visi. ꝛ. C. de rona. siq̄s argētū. §. fi. et q̄a h est tm fauor ꝛ nō odiū. Lau. dixit q̄ vbi factū reprobat a iure ille idē qui fecit pōt venire ꝯ factū suū: nisi in pēnā ci intercdicat: vt h in verecūdiā epi hoc fit q̄ sciens talib⁹ cōtulit bnfi-

¶ Peracta penitentia dispensant episcopi cum sacrdotibus qui matrimonium de facto contraxerunt.

Sane sacerdotes illi q̄ nuptias cōtrahunt: que non

a nuptie: s cōtuberniā sunt potiꝰ nuncupāda post longā penitentiam ꝛ vitam laudabilē cōtinen-

b tes officio suo restitui poterūt ꝛ

c ex indulgentia sui epi eius executionem habere.

I Innocentius tertius norui/ceñ. episcopo.

¶ Clerici in minoribus beneficiati qui matrimonium contraxerunt beneficijs spoliantur.

Iuersis fallacijs: ꝛ infra. accepim⁹ aūt: q̄ q̄dā clerici tue dioce. q̄ mrimoniū contraxerūt ecclesiastica bnficia detinere ptendunt: in quoꝝ cōuer-

d satōe cythara cū psalterio male concordat. ¶ Cū ergo vir cogitet qūo placē possit vxori: et iō min⁹ q̄ dei sunt valeat cogitare

e cū q̄s diuisus i duo plenā sui ñ hēat ptātē vt ei a q̄ stipēdiū recipit pleni⁹ famulet: mādmus q̄ten⁹ hmōi clericos bnficijs ecclesiasticis q̄ in tua diocesi sunt adepti: priues ap. re. pserti cū rex ecclīasticaꝝ suba p tales soleat depire. ¶ Nisi forte vt talibus sciēter cōtuleris ecclīastica

f bnficia: q̄b⁹ eos nō p te s p supe-

g riorē decernim⁹ spoliandos.

I Dem archeroñ. episcopo.

¶ Filij sacerdotis greci ex vxore genitus licite inter latinos promouet si scandalū non obsistat

Cum olim ad nram audiē tiam puenisset: q̄ canoni/

c ci anglorienē. cātorē. tricariceñ. sibi elegerāt in pastorē: ꝛ infra. lz ibi de forma electiōis canonice ac idoneitate psone i alijs cōstitisset: mouit te tñ: q̄ cū pf ei⁹ grec⁹ fuerit ꝛ iuxta ritū grecorū

b vxorē duxerit i minorib⁹ ordinibus pstitut⁹: cātorē ipm ex vxore legitia i sacerdotio suscepisse

¶ Nos igit attēdētes: q̄ orien-

i talis ecclīa votū ptinētie nō admisit qm orētales i minorib⁹ ordinib⁹ ꝯbūt ꝛ in supiorib⁹ vtūt mrimonio iā ꝯcto: mādam⁹ q̄tenus nisi p eo q̄ int latinos greci hmōi puersant regionis psue-

k tudo repugnet: si aliud canonicū nō obsistat ad pfirmatiōēz et psecratiōēz eiusdē sine dubitatione pcedas. I De epo. pictā.

¶ Clericus piugat⁹ nō bnficiatus non cogit deferre tonsurā.

Iohannes nobis conquerendo mōstrauit: q̄ tu eū q̄q̄ iam dudū vxorē legitimaz duxerit p eo q̄ prius in acolitū fuerat ordinat⁹ pellere niteris vt tonsurā deferat clericalez ex q̄ inter ipm ꝛ vxorem suā posset scādalū generari: cū de cōsuetudine ecre tue clerici vxorati nō coganť iuiti portare tōsurā. Qm

l igit idē ēt tōsurat⁹ nō pōt puile-

m

credo q̄ pferri debēt fm dist. illius. c. ꝯ. de elec. cū in cūctis. in fi. ꝛ. c. nihil est. vt si canonici psenserī epo p archiepm pferant si nō psenserūt p capitulum pferant: ꝛ h i ill' bnficijs i q̄b⁹ deuoluit potestas capli ad epm ꝛ ecōuerso in alijs p archiepm per quē isti remouent.

Cum olim ad. ¶ Hic ē casus no. Cōis diuisio. secūda ibi. nos igit. Ab.

b ¶ In minorib⁹. vt xxij. dist. sicijs eorum.

i ¶ Totū cōtinentie xxxj. dist. nicena. et. c. qm. et aliter. Et sic est argu. ex hoc q̄ occidē tales clerici voto ad cōtinentiā tenent. qd quidā negāt dicētes: q̄ tm ex pstōne ecclie hoc sit: ar. lxxxix. di. cū in pterito. vnde dicūt q̄ papa pōt dispēsare vt aliqs ꝯtret i sacro ordie etiā si pcederet q̄ ꝯ votū dispēsare nō possz. Ain. dixit q̄ vbi clericꝰ i ordinū pmotiōe expmit votū tenetur ad id. ꝛ si papa dispēsaret in h ꝯ votū dispēsaret. Si vo nō expmit si pmouēd⁹ ē iurisp it⁹ eo dē mō teneret. Si vo est iuris iusci⁹ nō tenet ex voto. s ex pstōne. et si papa dispēsat cū tali nō intelligit dispēsare ꝯ votū s ꝯ pstōnem ecclie. tm nō dispēsat q̄ aliqs i sacro ordie ꝯbat. illd

verū est q̄ ex pstōne ecclie introductū est vt q̄ ad sacros ordines vult pmoueri pus ptinētiā dz pfiteri expsse. xxviij. dist. c. nullū. aut etiā tacite vt ea dist. diaconi. ar. eo cm ipo q̄ q̄s promouet ad sacrū ordinē: tacite intelligit vuere pt nētiā ꝛ si nulla fiat mētio de voto cōtinētie. k ¶ Repugnet: sic s cōsuetudo facit aliquē inelligibilē q̄ als eligibilis est: sic ꝛ q̄ legitim⁹ est ad mrimoniū cōtrahendū p psuetudinē fit illegitim⁹. j. de cognā. spiri. sup eo. xxxij. dist. placuit. ꝛ sic cōsuetudo artat ꝛ ampliat iurisdictionē. s. de offi. lega. qd trālationē. ff. qd vi aut clā. l. iij. §. nō tm. Et sic cōsuetudo in electiōe pcipue cōsiderat. s. de cau. pos. cū ecclīa. ꝛ. s. de cōsue. cū dilectus. ꝛ. xxiij. q. j. pudēda. ar. ff. de decu. non tm. ar. cōtra. s. de cōsue. cum venerabilis.

Iohannes. ¶ Prio ponit q̄stio. Scdo pape diffinitio ibi: qm igit. Ab. l ¶ Tōsurat⁹: puilegia. xvij. q. iiij. siq̄s suadēt. C. de epis. ꝛ cle. l. ij. m ¶ Nō pōt: ar. ꝯ. q̄ clericꝰ etiā nō

tōsurat⁹ gaudet puilegio clericali vsq̄z ad trinā admonitōēz. j. de sen. ex. si vo aliqs. ꝛ. c. in audiētia. ꝛ. c. ptingit. imo nec posset renūciare. vt. c. cōtingit. ꝛ. s. de fo. cōpe. si diligēti. s multo fortius tōsuratus retinet puilegiū: ꝛ clericꝰ vxorotus tenet portare

coronā.ē.de vi.ꝛ bone.cleri.clericus. De quo ergo ꝓuilegio intelligit: Dicas q̃ nō loquit de illo ꝓuilegio.xvij.q.iiij. sicꝯ sua dēte.qꝛ clericus tonsurat⁹ volēs vti ꝓuilegio clericali etiā vxoratus bñs intentionē redeūdi ad clericatū illi ꝓuilegio non pōt renūciare: ꝓcipue si recipiat bñficiū ecclīasticū: vt pz ꝑ iura ꝓdicta: et talis tenet portare tonsurā.ē. de vi. ꝛ bone.cleri.cleric⁹.cū cleric⁹ etiā depositus teneat viuere ꝓm regulā.ecclīasticā.lxxxj. di.dictū.vbi cleric⁹ cōiugat⁹ nullū ꝓcipit beneficiū ecclīasticū: ꝛ q̃ nullā spem bz redeūdi ad clericatuz nullo ꝓuilegio clericali gaudere dz: nec ē cōpellēdus aliquid de clerico ostēdere vt ille q̃ ꝑbit cū vidua.lxxxiiij. dist. q̃sicꝯ.vñ iste non erat cōpellendus ad tonsurā cū nullū bñficiū ecclesiasticū habuit.j.e. c.vl.qd̄ ergo dicit etiā tonsurat⁹ ꝓuilegio nō pōt clericali gaudere. intellige de ꝓuilegio qd̄ clerici bñt ne vexētur aliquib⁹ exactionibus i ꝑsona vel rebus ꝓuīs.vt.C.de epis.ꝛ cleri.l.ij. B ꝓuilegiū ꝑdit clericus post trinā admonitionē.ē.de vi. ꝛ bone.cle.c.vlti.j.eo. et pte ergo multo fortius cōiugat⁹ ꝛ vxoratus q̃ exercet negocia secularia isto ꝓuilegio gaudere nō pōt: sicut iste de q̃ loquit decre. Priuilegiū cleri.i multis ꝓsistit: ꝛ licz in vno amittat i alio: adhuc retinetur.

a Cum decorem: admittatis: sicē.eo.sanc. b ¶ Dimissis: qꝛ ꝓiugati simplicia bñficia possidere nō pñt. ꝛ iō eis sunt priuādi.ē.eo.c.j. et.c. diuersis.ꝛ.c.qd̄ a te.ꝛ c.sanc. B c ¶ Scandalo: ob hoc solū qñq̃ repellit q̃s a bñficio.j.de ꝑben.cū teneamur: qꝛ nihil cū scāda/lo faciendū est.ē.de ꝓscp.nihil ꝓdest.ē.de tēpo.oꝛ.ad aures.

Ex parte. ¶ Cōis diuisio. Scd̄a ꝑs ibi: cū igit. Ab.sicu. d ¶ Cōsuetis iusticiis: ꝓtextu hmōi clericatus declināt e ¶ Obsequiis.i.angariis ꝛ pangariis a q̃bus clerici debēt eē immunes.j.de imu.ec.nō min⁹.ꝛ.C.de epis.ꝛ cle.l.ij.ꝛ.xvj.q.j.§. nouaꝛ. f ¶ Que sunt dei deo: vba ista sunt.xxiij.q.viij.§.ecce in fi.ꝛ.c.se.vñ ecclīa de agris suis tributū solvit imperatori.xj.q. j.si tributū.ꝛ.c.magnū.ꝛ.xxiij.q.vlti.tributū.ꝛ.c.conueniꝛ. g ¶ A talib⁹ iusticias: ꝛ sic pz q̃ cleric⁹ ꝓiugat⁹ ꝛ tōsurat⁹ nō gaudet ꝓuilegio cleri: vt.ē.eo. Jo. De hac materia dic vt ibi: imo ꝛ clerici nō ꝓiugati ꝓdunt B ꝓuilegiū post trinā admonitionē dū se imiscēt negociis secularibus: vt.ē.de vi.ꝛ bone.cle.c. b Vlti.itē ar.ꝓtra.j.de sen.excō.cōtingit. Solue vt ibi. ¶ cōsultatiōi: ꝓstitut⁹. Ob hoc sumūt quidā ar. q̃ ꝓpē minorē etatē excusek nē portēt coronā: ē hoc nō est verū. vñ dicas maxime. vt.ē.eo. Jo. vbi de hoc. i ¶ Nō est cogēdus: qꝛ licitū est ei renūciare huic ꝓuilegio clericali: cū nullū recipiat beneficiū ecclesiasticū. vt dicit decre. Joannes.

Rica. De clericis nō residētibus. qꝛ clerici nō solū ꝓbonestē viuūt sectando mulierū cōsortia: sed etiā in beneficiis eoꝝ nō residēdo ꝛ fructus coꝝ capiendo merito subiicit hec rubrica. Abbas.

gio clericali gaudere mādam⁹ q̃ten⁹ ipm sup tōsuratiōe hmōi nō molestes: dūmō nullū ꝓcipiat bñficiū ecclīasticū cui⁹ rōe teneat clericalē deferre tōsurā: qꝛ cū eū oporteat secularibus negocijs immisceri tonsura ipius secularia exercentis videret ꝓ fecto i monasterij nri vituperiū redundare. I Dem.

¶ Vxorati nō admittunt ad ecclesiasticas dignitates. ꝛ cogūtur dimittere quas habent.

Cum decorē: et infra. Eos q̃ sunt publice vxorati nō a admittatis decetero ad ecclīasti b cas dignitates: dimissis ab eis q̃s nō pñt sine ꝓuo exēplo ꝛ g/c ui scādlo retinere. K Ono. iij.lh.quondā regine angloruz.

¶ Clerici cōiugati i rebus suis nō gaudēt priuilegio clericali.

Ex pte tua fuit ꝓpositum qd̄ nōnulli lrati terre tue habitu ꝛ tōsura clericali relict⁹ publice ducūt vxores: et infra. d e Ut tū ꝓsuetis iusticijs ꝛ debit⁹ obsequijs te defraudēt: tonsurā resumūt abiectā: ꝛ ifra. Quidā etiā accepta ꝓma tonsura illiter ꝓhunt ꝛ eandē tonsurā deferūt vt eodē ꝓtextu excusari valeāt a ꝑdictis: ꝛ infra. ¶ Cum igit reddenda sint q̃ sunt cesaris cesf sari: ꝛ q̃ sunt dei deo: equanimis/g ter duximus tolerandū vt a talibus iusticias debitas velut ab alijs vxoratis exigas ꝛ seruitia consueta. I Dem.

¶ Si clericus in minoribus militet nō ē cogendus deferre tonsuram vel habitum clericalem.

b ET cōsultationi tue breuit satisfiat: rñdemus. R. miles tue diocesis q̃ olim in minori eēt ꝓstitutus etate: tonsuram tm̄ ꝛ coronā clericalē assumpsit i non est cogendus deferre habitum clericalem.

Rubrica. De clericis nō residē/tibus in ecclīa vel prebenda.

Ex concilio sardicensi.

¶ Epo nō licz sine licētia pape transire ad aliū epatū ipm accepādo als ꝓuat hito ꝛ ambito.

k On liceat epo de ciuitate sua trāsire ad aliā l ¶ Manifesta est em cā pro qua facere hoc attentat. ¶ Cū nullus inuētus m sit eps q̃ ad minorē de maiori ciuitate transiret. L Eo q̃rtus.

¶ Deponit cardinalis q̃ in suo titulo non residet.

Ex gestis: et infra. In sy/nodo anastasius ꝓsbyter n cardi.ti. beati marcelli ab oib⁹ p canonice est deposit⁹. ¶ Eo q̃ prochiā suā ꝑ annos q̃nq̃ ꝓtra canonū instituta deseruit: et in alienis vsq̃ hodie demoratur.

Ex concilio laterani.

¶ Uni plures dignitates vl ecclesie cōferri nō debent ꝛ ecclīa est cōferenda illi qui residere et regere valeat ꝑ seipm als pdit ecclesiam ꝛ donans conferendi potestate priuatur.

Quia nōnulli modū auaricie nō postponētes di/p gnitates diuersas ecclīasticas ꝛ plures ecclīas parrochiales ꝗ suram vel habitum clericalem.

n On liceat. ¶ Hoc intendit cuz glo.j.vt in rubro. ꝓponit dictū. secūdo ratio ibi.manifesta.tertia ratiōis rō ibi: cū null⁹. Abbas.

k ¶ Trāsire: sine licētia dñi pape: vt.j.q. j.sicꝯ. als ꝑderet habitā vel ambitā. ē.de trās. inē corpalia.ꝛ.c. quāto.nec alij inferiores sine licētia sui epi ē.de renūc.admonet.

l ¶ Causa.s.ambitio maioris dignitatis: ꝛ est hic arg.dubia i meliorē ptē esse inēpretāda.ē.de elec.c.ij.ar.ꝗ. j.de reg.iu.eccłote.ꝛ.ff. de re.du.quotiēs.l.ij.

m ¶ Ad minorē: nec tm̄ illud ē faciēdū. qꝛ q̃ crescit de miori ad maius crescere dz. xciij. di.legim⁹.in fi.ꝛ.ē.de trās.c.j.ꝛ.lxxiiij. dis.c. gesta.ar.facili⁹ em̄ dispensat vt q̃s transeat ad maiorē q̃ ad parē: vel ad minorē ꝓpē maiorez vtilitatem.ē. de trans.licz.

Ex gestis ꝛ ifra. Tex.iste ē multū no.ꝓmo narrat de positionē cardinalis. secūdo ei⁹ cām: ibi.eo qd̄.Ab. n ¶ Ab omibus.i.oib⁹ approbātibus suā depositionē: qm̄ solus papa ipsuz deposuit. o ¶ Depositus.i.a dignitate sua remotus: eo primo monito legitime vt rediret.j.eo.inter quatuoꝛ.ꝛ.c.vlti.ꝛ als non debēt priuari quātūcunq̃ vagabūdus discurrat.j.eo.ex tue.

Quia nōnulli. ¶ Tria facit.primo ponit vnum vicium. secūdo adhibet remedium: ibi.cū igitur. tertio imponit penam ibi: quod si. Abbas siculus.

p ¶ Dignitates: dignitas dicit quādoq̃ quedaz prerogatiua in ecclesia que alio nomine ꝑsonatus appellatur: vt hic.ꝛ.ē.de rescrip.ad aures.ꝛ.j.de ꝑben.de multa. quādoq̃ em̄ accipitur pro seculari ꝓrogatiua.xxiij.q.v.administratoreꝛ. xliij.dist.c.j. Interdū pro potestate accipit.ff.de offi.questo.l.vnica.in ꝓn. Interdū pro ordine.iiij.dist.deniq̃. Qñq̃ pro cōditione accipitur. vestire em̄ dz fructuari⁹ seruos ꝓm dignitatē eoꝝ.i.conditionē.ff.de vsufru.ꝛ quēadmoduz q̃s vtat.sed si q̃d.§.ꝛ. De pena istoꝝ qui retinent plures dignitates: habes.j.de prebend. de multa.ꝛ.ē.de elec.dudum.ij.ꝛ.j.eo.cōquerente. Ain.

a ¶ Instituta: vt.xxj.q.j.p to. ⁊.x.q.iij.vnio. ⁊.xvj.q.vlt.p lai cos. ⁊ lxxix.di.singula. ⁊.s.de eta. ⁊ qli.cā te. ⁊.j.e.coquerēte. b ¶ Vix.xvj.q.j.pbros. ⁊.C.de assef.nemo. c ¶ Per scipaz hoc quidē ins cōe est vt i ea ecclia in q̄ intitulat⁹ est dēat deser uire.xxj q.j.c.j. ⁊.lxx.di.sctōx. ⁊.lxxj.dist.c.clericos. ⁊.xcj.dist.

Q Onquerēte. ¶ Prio ponit ipetrantis q̄rela. scdo commissiois forma ibi: fraternitati. Ab. n ¶ Vite. verbo victus vestis cōtinet.ff.de ver.sig. ⁊ bo victus. o ¶ Necessaria vñ poti⁹ fuit sibi subueniendū. ar.j.de cēsi. lz. ⁊.C. noua vecti. l.j. ⁊.x.q.iij.vnio. p ¶ Percipe: ad bāc ñ se refert pāpa i sequtibus. ⁊ hoc iō: q̄a tpe collatōis pōt illud op poni nō postea. viij.q. ij.dilectissimi. ex q̄ cōsentit in eū licz pauptate laboret nō potest dissētire. xcj.di.clerico q ¶ Sufficiētia: i hac sufficientia ponderant plura nobilitas scientia: q: tales pone maiozib⁹ redditib⁹ se bonozāde.j.ti.pr. de mlta. in fi. dignitas pōderāda ē.ff. de vsufru.§ ⁊ si q̄dē.§.j.ita q̄ possit sufficere sibi ⁊ suis ⁊ hospitalitatē seruare ⁊ iura ēpalia soluē. j.ti.pri. de monachis r ¶ Deseruiat: quod cūq̄ istoxpstiterit sufficit ad repulsiōz ipi⁹ ar.s.de rescrip. inē cetera. ⁊ sic pz q̄ clerico residētiaz facere dz in ecclesia sua: als pōt ea de iure cōi puari. s. de appel. puenit. ij. ⁊.j.e. inter. ⁊.c.vl. ⁊ pcipue cū dz in ecclia aliquā dignitatē. j. ex pte. nec in abnātia aliq̄d pcipe dz. j.c. pr. ar. nisi pūe tudo in pniū se habeat. s. de cōsti. cū oēs. ⁊ j.e. ad audiēriā. ar. q: ibi ius cōmune fuit iuramēto firmatū. Et ē ar. q̄ de iure cōi nullⁿ pōt hāe plura bnificia: quoz alterū sufficiat. j.ti. pri. cū teneamur ⁊.s.de rescp. cū adeo.

a sacroz canonū instituta nitunt
b accipere vt cū vnū officium vix implere sufficiāt: stipēdia sibi vēdicēt plurimoruz: ne id decetero fiat districtⁿ inhibem⁹. ¶ Lū igit ecclesia vel ecclesiasticū ministeriū cōmitti debuerit: talis ad hoc psona querat: que resi/
c dere in loco ⁊ curā ei⁹ p seipam valeat exercere. ¶ Qd si aliter actū fuerit ⁊ qui receperit quod contra sacros canones accepit amittat. ⁊ qui deberit largiendi
d potestate priuetur.

¶ Lex. iij. eborac. archiepo.

¶ Presentatus ad ecclam non cōfirmatus si apparet q̄ nolit residere non debet institui p superiorem. cōfirmatus aūt et ex nō iusta causa non residens priuat appellatione remota.

e Erlatū est nobis: qd cū in lateranē. cōci. statutū sit vt psone tali ecclia vl bnificiū ecclesiasticū cōferat q̄ residere i loco ⁊ curā eius p se valeat exercere nōnulli ad ecclias psentati hoc
f se posse affirmāt. sed efficere cōtradicunt: ⁊ infra cū igit verba
g accipēda sint cū effectu: tales si psentati fuerint non dnt admit/
h ti ⁊ admissi poterunt amoueri:
i nisi forte de licentia suoru prelatorū vel studio litteraxp vel pro alijs honestis causis contigerit eos abeē. nec patrocinari dz eis
k appellatōis diffugiū si cōtra hu/
l iusmodi intentionē decreti fuerit interdictum. ¶ Dem.

¶ Breue est nec potest breuius summari.

Fraternitati. t. ⁊ ifra. Preterea clericū alterⁿ dioce
m sis absq̄ cōmendaticijs lfis sui episcopi nō debes recipere: nisi p eo receperis ab apo. se. man/ datum. ¶ Dem.

¶ Qui nō residet i bnificio etiā modice estimatōis illio priuat.

Q Onquerēte nobis. R. presbytero accepim⁹. qd. B. clericus ab eo p eccia sua: de q̄
n vite necessaria vix pōt pcipere
o annuatim. xx. solidos extoraqre conat asserens bnificiuz istud in eadem ecclia sibi fuisse collatuz ⁊ infra. ¶ F. T. mādamus quatenus si tibi cōstiterit qd dictus B. habeat ecclesiastica beneficia
q sibi sufficientia vel qd eidē eccle
r sie non deseruiat sibi super pre/ scripto beneficio silentiū subla/ to impedimento appellatōis imponas. ¶ Dem.

¶ Qui est in seruitio prelati fingitur residere.

Ecetero: ⁊ infra. Statuimus ne canonicis donec
s in suitio tuo fuerit q̄cq̄ sbtrahi debeat vel auferri: qd de cōita/ tis sibi beneficio debet. ¶ Nisi
t forte sint victualia que non consueuerunt absentibus exhiberi.

¶ Elestinus. iij.

¶ Priuādus ē plātus vel clericus nō residēs q̄ citatⁿ ñ reūtit i tmio sibi pfixo. nisi hēat iustū impedimētū cū duob⁹ seqntib⁹

Ex pte vfa nro fuit ap. reseratū: qd ecclie vre decanus q̄ in ptib⁹ gallicanis sibi po
v tius hitationē eligit: iā p. x. anno. Abbas. s ¶ In seruitio. Mo. q̄ qui est in seruitio epi p psente reputat quo ad receptionē bnificij ⁊ ecclesie seruire intelligit. ar. vij.q.j. scire. ⁊.xvj.q.j. silr. ⁊.xij.q.ij. hec bui⁹ placiti. ⁊.j.e. ad audientiā. arg. ff. de execu. tu. iurispitos. ⁊.C. de execu. tu. l. vlt. ⁊ q̄ est in seruitio pape p pnte babet. j.eo. cū dilectus.
t ¶ Victualia. huiusmodi victualia siue distributōes nō dant studentibus in theologia. j. de preben. licz.

Ex parte. ¶ Cōmunis diuisio. scda pars ibi: quia noluimus. Ab. v ¶ Per xcē annoxp: ⁊ ita videt ecclizz hāe p xcelicto: p min⁹ spaciū puari potuit. s.e.c.ij. ⁊.vij.q.j. pnūtiū tñ pmo dz moneri vt redeat. j.e.c. pr. ⁊.c.inē. ⁊.c.vl. als nō dz puari iure suo nō citat⁹ nō puict⁹ vl pfessus vl p ptumaciā absens. s. de ma. ⁊ obe.c.inē qttuor. imo ⁊ si esset vagabūdus primo ad ecclam suā citari dz. j.e.ex tue. Et sic pz q̄ quātocunq̄ tpe aliq̄s sit abns ab eccia sua. sp est monēdus vt redeat. Tñ si alibi se intitulari pmisit. secundū beneficiū recipiendo ipo iure

Ecetero. ⁊ ifra. ¶ Posit dictū a quo excipit ibi: nisi. Et hoc dicit q̄ ē in seruitio epi pcipit fructⁿ bnificij tanq̄ residens pter distributōes q̄ridianas. vel sic vt i ru/

videl vacare ꝑmã.poteſtq; priuari ipſo iure q̃tum ad poſſeſſionẽ.j.de conceſ.ꝑben.lr̃as.z.c.cum noſtris. a ¶ Officio. qd̃ ſit officiũ decani ex cõſuetudine poti⁹ colligit.z ſic decanus ad residentiã tenet.als priuat decanatu vt hic pz. b ¶ Extũc.i. niſi redierit ad terminũ ſibi prefixum.extunc.i.poſt terminum c ¶ Cõcedimus.niſi iuſtã cãm oñderit.q̃re venire non poſſit.j eo.c.inter.z.c.vlti.

Qualiter ¶ Cõmunis diuiſio. ſcda ibi. diſcretioni. Abbas ſiculus.

d ¶ Quadriennium imo vltra ãnũ abeſſe nõ dz niſi iuſſio imperialis eũz detineat. in auẽ.quõ oporteat epiſcopos ad ordi.§.illd̃ etiã vtiſſimi⁹.col.j.et in auẽ.d̃ ſan.epi.§.interdicimus.collꝰ.ix.tñ q̃diu nõ renũciat clericus ſemp eſt.et licet vagẽt nõ bz eccleſiaz ꝑ oredicto niſi ꝗbat ꝑtiã negociatõz. vt ſi fiat miles:vel ſi cõtra bat mr̃imoniuz.vt.d̃. de de.cõiug.c.j.vel niſi admonit⁹ nõ redierit.vt.j.e.ti.c.pri. et c.vlti.z.vij.q.j.peruenit. e ¶ Redierit: ſufficit ſi reuerſus fuerit tpe receptõis lr̃ax vel vſq; ad mẽſem reuertat poſt receptionem qd̃ notabile vt tp̃s receptiõis cõſideretur.ar.d̃.de ſo.ꝑpe. licet:z.d̃.de ap.ſuper eo.z.j.ti.pri.dilect⁹. ij.vbi de hoc.d̃. de reſcrip.eã te.z.j.de vſu. q; fruſtra. Ju lr̃is cõtra vſurarios conſideratur tp̃s ſubſequens nõ tp̃s date.ar.d̃.d̃.d̃ reſcrip. eã te.z.c. conſtitutus.

f ¶ Poſt mẽſem:ad huc indulget ei vnuz menſem poſt receptionẽ litterarũ ſi non ſit reuerſus.

Inter quatuor. ¶ Primo ponit dictũ.ſcdo exceptio ibi. dũmõ.Ab.ſi. g ¶ Juſta cã.qd̃ facere nõ debẽt. imo ſi iuſta cã ſubſit.dz petere licentiã ab epo ſuo.d̃.e.c.relatũ. z de ꝑſe. di.v.nõ oportet.z ſic eſt arg.a d̃nio ſenſu.ſ. vt iuſta cã poſſint eẽ abſentes ſine licentia ꝓlati.vñ eſt arg.q; bonũ nõ eſt faciẽdũ ſine licentia ꝓlati.d̃.eo.relatũ.z.xvj.q.j.monachi. Et hoc ideo ẽ ne obedientia condẽnat.quia ꝓter obedientiã etiã bonũ debz intermitti.xj.q.iij.quid ergo. b ¶ Deſerũt:hmõi clerici q̃ ita deſerũt eccleſias ſuas deſertores appellant in canone.xxj.q.ij. placuit.Et capi poſſunt ab eis quorũ cõſortiũ declinare nituntur arg.xviij.q.ij.abbates. i ¶ Tpe:hoc ad arbitriũ epi refertur cõſideratis circũſtantijs viarũ z diſtantie.d̃.de ap.cũ ſit romana. k ¶ Priuari:niſi redierint in termino eis conſtituto poſt admonitionẽ.j.e.c.vlt.z.d̃.c.pri.in ſi.iuſto impedimẽto ceſſante.vt dicit litera ſequens. l ¶ Impedimẽto:quo ꝓbato ſunt reſtituendi.vij.q.j.ꝓſentiũ.z.j.eo.ti.c.vlti.B.

Exte. ¶ Summat vt in rubrovſq; ad ver.contra eos z iſte ver.nõ ſummat varietatẽ lect.Et quia ſm vnũ intellectũ non facit ad Rubricã:duo ſunt dicta ſcdm ibi: contra.

noz ſpaciũ eccle vſa ipſi⁹ pñtiã hr̃e nequit. ¶ Quia nolum⁹ q̃ a vt eadẽ eccl̃ia decani officio de fraudet mãdam⁹ q̃ten⁹ ſcribat ſi eidẽ.q; ſuũ ibidẽ officiũ vt decanus debeat exercẽ q; ſi vocatus venire noluerit eligendi aliuz q̃ ꝑeſſe eccleſie veſtre valeat z pro b c deſſe: vobis extũc concedimus liberã facultatem.

I Vno.iij.c.ragu ſino.

¶ Sũmatũ eſt in.c. ꝓcedenti.

Qualit archieꝑs vt teme/ritate propria receſſit ab eccl̃ia ragufinẽſi. nec iã vltra q̃ d driẽniũ expectat⁹ fdierit ꝑ lr̃as etiã vr̃as reuocat⁹ z ifra. ¶ Diſ. u.mãdam⁹ q̃ten⁹. niſi fortitã iã e f redierit: vos poſt menſem a receptione ꝓſentiũ ꝓſonaz vobis idoneã in archieꝑm eligatis.

I Dem conſtan.patriar.

¶ Summa vt in.c.ex pte.d̃.e.

Inter q̃ttuor aĩalia.z ifra. De clericis q̃ eccl̃ias vl p̃ s bendas ſibi ꝓceſſas ſine iuſta et b ncĉia cã deſert tuo ꝓſerti ſi acce dẽte ꝓſenſu:h̃ tibi duxim⁹ rñdẽ i dũ.q; poſtq̃ cõgruo tpe fuerint expectati:niſi redierint ad illas k pñt eis iuſte priuari. ¶ Dũmõ l nõ ſint iuſto ipedimẽto detenti.

I Dẽ archieꝑo panormitano.

¶ Si neſcit vbi ſit cleric⁹ trib⁹ publicis edictis citabit i eccl̃ia ſua z ſi infra ſex mẽſes ñ reuertitur priuabitur eccleſia ſua.

Ex tue deuotõis.et infra. In eccleſijs eoz q̃ ſe fraudulẽter abſentant: nec ad ipſos valet citatio peruenire:trine cita/ m tionis edictum facias publicari z ſi nec ſic curauerint obedire z n vltra ſex mẽſes ſuas deſeruerit o eccl̃ias: eis debẽt merito ſpoliari. ¶ Cõtra eos etiam ꝓcedat: vt q ipſos ꝑ ſuſpenſionis:et excõicatiõis ſniaz ad tuã obediẽtiã venire cõpellas. Qd̃ ſi nec ſic eoz malicia poterit emoliri eos.b.t. ſctẽ ſuſanne ꝓſbyter card.ap.ſe. p leg.a ſpũaliũ adminiſtratione remoueat z q̃b⁹ ꝓſunt eccleſijs de ꝓſonis idoneis faciat ꝓuideri. ſ in eos degradatõis ſniaz ſi ꝓmulget. vt cũ eis miſericorditer r expediant.facilius agi poſſit.

I Dem altiſiodorenſi epo

¶ Priuilegiatus vt abſens in ſtudio fructus ꝓbende recipiat exiſtens in villa vel caſtello vbi nullum eſt vel minus ꝓpetens ſtudium ꝓuilegio non vtitur

Te fraternitatis diſcretio poſtulauit. z ifra. Queſtuiſti ꝓterea vt cũ iterdũ canoni o ci q̃b⁹ ſtudioz gr̃a ẽ indultũ: vt in abſentia ſua fruct⁹ ꝓcipiãt ꝓ/bendarũ ſuaz accepta licẽtia ſe ad villas tranſferũt vel caſtella in q̃b⁹ nullũ ẽ vel min⁹ cõpetẽs t exercitiũ ſtudioz vtrũ ꝓbẽdaz ſuarũ fruct⁹ ſint talib⁹ cõferẽdi.

¶ Ad qd̃ dre.R. eis qui hmõi

Abbas Siculus. m ¶ Publicari.ſic z.d̃.de do.z contu. cauſam que.z.c.vl.ff.de dam.infect.l.iiij.§.ꝓtor.ff.de lib.agno.l.j. j.reſpon.nec ob.ff.que ſen.ſine ap.reſcin.l.j.§.itẽ. cũ ex edicto. qui ibi nõ ſoleniter poſitũ eſt edictũ. n ¶ Sex mẽſes. arg. d̃. d̃.e.c.ij.z q̃liter.z in auẽ.de ſan.epiſ.§.interdicimus.collꝰ.ix. ar. contra.Solu.hoc tẽpus ſtatutum ab homine interpellat z loco admonitionis habetur.j.d̃ loca.potuit xvj.q.iij.placuit. vnde i caſu iſto mora nõ purgatur.arg.xx.q.ij. puella.niſi iuſtã impedimentũ oſtenderit q̃re venire nõ potuit vt vij.q.j.ꝓſentium.z.j. eo.c.vlti.arg.cõtra q; mora purgetur.c.diſ. qm̃.z arg. lxxxviij.di. perlatum.

o ¶ Spoliari.ſuſpẽdi iuẽ canonicas ſanctiones ab adminiſtratione temporaliũ ꝓcedendo poſtea contra eos. ꝓut ſequitur in lr̃a. p ¶ Ut ipſos.ſ. vagibũdos prelatos. quia hic loquit lr̃a de prelatis tm̃ ex eo q; dicit ab adminiſtratiõe remoueat et q̃ ꝓſunt eccleſijs. Qualiter ſit ꝓcedendum d̃ iſtos et alios abſentes.plane dictũ eſt.d̃.vt lit. non cõte.qm̃ frequẽter. § porro. q ¶ Remoueat.ex iſto mandato ſpeciali ſi ſunt epi als non poſſet legatus ex generali mandato.d̃. de offi.leg.qd̃ translationẽ quo ad alios ꝓlatos põt ex generali mandato etiã lite nõ cõtel.ꝓuant eccleſijs ſuis.d̃.vt lite nõ conteſta.qm̃ frequẽter.ſecus ſi de crimine agereturvt no.d̃.d̃ do.z contu. veritatẽ in magna glo.B. r ¶ Agi poſſit. Sed nunquid ſurrogati remoueretur nõ credo.ſed diſpenſabit cũ eis ſi neceſſe fuerit vt in ordinibus tolerent.Arg.eſt hic q; ille q̃ depoſuit nõ poſſit reſtituere:arg.de pe.diſt.vj.placuit.in ſi.z.ff.de queſti.l.j.in ſi.et.ff.de pe.diui.fratres:argu.contra.xj.queſti.iij. epiſcopus.xlvj. diſt. clericus.

De fraternitatis. ¶ Primo ponit queſtio.ſecundo reſponſio ibi.ad quod.Abbas Siculus. s ¶ Indultũ: ab epiſcopo ſuo.d̃.eo.relatũ.vel dic indultum a papa in regijs enim ciuitatibus z non paruis villis ſiue caſtris iura dicenda ſunt vt in ꝓhemio digeſtorũ.arg.contra.xij.q.ij.gloria epiſcopi z.de offi.preſi.ſed licet. t ¶ Studiorũ.licet indeterminate dixerit ſtudium de meliori intelligendũ eſt.arg.d̃.de iureiur.q̃to arg.contra.d̃.de clec.cum nobis olim.j.de cenſi. ex parte.ff. de reg.iur.ſemper in ſtipulatione. Item argu:q; idem eſt eſſe minus competens z eſſe nullum.argu.d̃.de tranſla. inter corpora.ſic.ff.de auẽ.tut.l.ij.z.ff.q̃ ſatiſda.cog.l.q̃tiẽs.z.ff.ad velle. l.q̃uis.§.ſi conuenerit. ſed ſufficit ſi ſit ſtudium conueniens ſiue mediocre.ff.de edi.edicto.ſciendum.§.illud. et.l.ſi quid. §. venditor.

a ¶ Committunt.ff.de fur.ita q̃ fullo.§.sed nemo.et.ff.de ar bi.ita demũ.s̃.de rescrip.sedes.

Ex parte. ¶ Cõis diuisio.scda ibi:postulatus.Ab.si.

b ¶ Residens.qñq̃ censeꝫ residẽs q̃ nõ est vt hic.ꝛ.j.c. pri.sic.ff.de capti.ꝛ postli.re.l.retro diceꝫ.ꝛ qñq̃ dr̃ pñs qui in bortis ẽ.ff.de pcu. p/sens.ꝛ q̃ est in eadem puincia p pñte reputaꝫ.C.de pscrip. lon. tẽp.l.vlti. sic qñq̃ fingitur monachus qui nõ est.ar.j.de regula. vidua.ꝛ.xxvij.dis. qd interrogasti.

b ¶ Periuriꝫ.vide q̃liter benigne interp̃tatur iuramẽtũ ne de piurio notetur.si.s̃.d testi.cum tu. ita tñ q̃ fraudulẽter se nõ absentet qꝛ tũc piuriũ incurreret.sic.j.de senꝫ. ex.relatũ. et si esset in seruitio ep̃i piuriũ nõ incurrit.s̃.e.decetero qꝛ pro pñte censeꝫ q̃a ecclesie tũc seruire intelligiꝫ.vij.q.j.scire.ꝛ idez esset si reuocareꝫ a papa qꝛ ei⁹ aucꝫas in iuramẽto illo itelligitur excepta.j.c.pr. ꝛ.s̃.de iureiur.veniẽtes.ꝛ.ix.q.iij.p principalem. Itẽ habes hic ar.q̃ iuramẽtũ extenditur ad ea de q̃b⁹ dictum nõ fuit vel cogitatũ.Arg.s̃.s̃.de iure iurã.c.pe. Itẽ q̃ p negocio ꝓprio põt eẽ absens nec incurrit piuriũ.s̃.de iureiur. petitio.ꝛ.ij.q.j.pbibẽtur. vbi milites ꝓpẽ iuramentũ accusare pbibenꝫ tñ non obstante iuramento cãm suaz vel suoꝝ psequi possunt. In hoc ẽm iuramẽto exceptum intelligitur ꝓpriũ factũ.quia in generali sermone psona loquentis intelligiꝫ excepta.C.de solu.inquisitio.ꝛ.ff.de condi. et demõ. q̃ heredi.§.plautius.quia ordinata caritas a seipso incipit.xxiij. q.v.si nõ licet.et de pe.di.iij.qui vult.

Cum dilectus. ¶ Primo poniꝫ dictũ.Secdo eius rõ ibi cũ familiaris.Ab.si. c ¶ Cõstitutiõe.nisi b dictũ fuiss nõ valuisset rescriptũ.s̃.de rescp.pstitutus.s̃.de offi.dele.ex pte ꝛ.j.de deci.ex multiplici. d ¶ Fructus: Nunq̃d victualia q̃ tñ psentib⁹ cõsueuerunt dari debẽt bre.no. s̃.eo.decetero.ꝛ.j c.pri.nõ licet.nã si de illis papa intellexisset mãdasset vt tanq̃ vni ex residẽtib⁹ puideret eis.j.d ver.sig.olim.ar.s̃.de transla. inter corpalia.j.de deci.ad audientiã.ꝛ.C.de cadu.tol.l.vna.§ si vero.in fi.ar.C.de rei vxo.ac.l.vna.§.sciendũ. e ¶ Cum familiares:nã ꝛ ipi ps corporis eius esse intelligũtur.vj.q.j.§.verum.ver.ex q̃bus.C.ad.l. iul.ma.quisq̃s. f ¶ Obsequiales. ex eo ẽm corꝫ cõditio deterior esse nõ dz.imo tunc gaudẽt priuilegio qꝛ excusanꝫ a tutela.ff.de excu.tu.iurispitus.ꝛ.C. eo.ti.l. vlti.Et sic dicũtur psentes qui in seruitio pape sunt.sic q̃ etiam in seruitio ep̃i sunt.s̃.eo.decetero.

Ad audientiam. ¶ Due sunt ptes.scda ibi:decernim⁹: Ab.sic. g ¶ Constitutio.isti cõstituerũt qd ius cõe statuit ꝛ iurauerũt seruare ius cõe.absentes ẽm nihil pcipere dñt nisi sit de cõsuetudine approbata.s̃.de consti.cum omnes.

b ¶ Infirmitas hoc ipo satis puniunꝫ.qꝛ nõ dz addi afflictis afflictio.vij.q.j.cũ pcussio.ꝛ.j.de cle.egro.c.j.ꝛ.c.ex pte.nõ ẽm debet ei pena in culpã verti.di.v.c.j.in fi.ꝛ.c.ad eius vero.imo potius ẽ miserãdũ ꝛ cõpatiendũ.iiij.q.ix.indicas.ꝛ.j. de censi. licet:nec duplici dãno dz alicq̃s affici.ff.de iure do l.iur.succursum ẽ.ꝛ.ff.de pdi.ob.cau.si pecuniã.§.s̃ si accepit.vñ plat⁹ infirmus nõ repellitur sed daꝫ ei coadiutor. vij.q.j.q̃uis.ꝛ famuli egri q̃s curam⁹ noꝫ seruire intelligũtur.ff d sta.lib.l.iij.§.stich⁹ ꝛ tpe infirmitatis pascẽdi sunt.ff. cõmo.in rebus.§.possunt.

i ¶ In aplice.ꝛ si s̃ nõ iuisset appositũ nihilomin⁹ intelligereꝫ qꝛ pñs censetur.s̃.eo. pr.ꝛ.s̃.eo.ex pte.vbi absens psens cẽsetur nec piuriũ incurrit vt j. vbi dicit cum absentes dici ꝛc.ꝛ ei⁹ auctoritas semp̃ intelligiꝫ excepta.s̃. de iureiur. veniẽtes.ff. ad municip.imperatores. ꝛ.s̃ eo.ex parte.ij.

k ¶ Ut duo.p hoc intellige.s̃.eo. decetero vt duo ex canonicis possint esse in seruitio ep̃i.ita q̃ nõ puꝫ beneficio suo interim si vero plures essent p̃uareꝫ ex eo q̃ concedit de duob⁹ intelligitur ꝓpibere de pluribus:ar.xxv.di.qlis.ꝛ s̃.de psump. nõne.et credo hoc statutuz fuisse ne in fraudez hoc aliq̃ pcurent et ecclie seruitiuz diminueꝫ ꝓpter illorũ absentiaz et ex s̃ videꝫ q̃ vltra duos ñ posset cogere eos vt in seruitio suo

a fraudẽ cõmittũt: cũ fraus et dolus nemini debeat p̃ociniũ impertiri p̃fatã indulgentiã cõpe/tere nõ debere. ¶ Ono.iij. preposito de valerijs.

¶ Qui iurauit i ecclia residẽ ꝓ seruitijs ecclie licite se absentat

Ex pte tua fuit ꝓpositũ q̃ tpe q̃ recepisti p̃positurã de valerijs.pstitisti de facienda residentia iuramẽtum et infra.

¶ Postulatiõi tue.T.rñdem⁹ q̃ si te nõ absentãdo in fraudez p̃positure tue iura fideliter pse/quaris cum ex hoc censeri debeas residens piuriũ nõ incurris.

I Dem capitulo meteñ.

¶ Familiaris pape nõ obstãte cõstitutione ꝓtraria p̃bẽde sue fructus percipit in absentia.

Cum dilect⁹ fili⁹ mgr otto ꝛ infra. Mandam⁹ q̃ten⁹ non obstãte ꝓstõe q̃ ꝗ absentes canonicos inꝫ vos dr̃ emanasse fruct⁹ p̃bẽde sue assignetꝫ eidez in nro fuitio cõmorãti. ¶ Luz familiares nri q̃ circa nos se obseq̃ales exhibẽt vniuerꝫ miori nõ debeãt p̃rogatiua gaudere. q̃ vrm singuli.q̃rũ negocia per ipsos sepius promouẽtur.

I Dem meledeñ.episcopo.

¶ Duo canonici absentes cuz ep̃o seu i ei⁹ fuitio fruct⁹ p̃bẽda rum suarũ pcipiunt in absentia ꝓstõe ecclie ꝓtraria nõ obstãte.

Ad audientiã nostrã puenit q̃ cũ in meldeñ.eccia q̃dã sit ꝓstõ vallata iuramento ꝛauẽte se.ap.canfirmata. vt canonici q̃ nõ residẽt i eadẽ.suarũ p̃uenꝫ fructib⁹ p̃bẽdarũ.illis exceptis q̃s infirmitas excusaret siue in aplice se.seruitio ꝓtingeret detineri. ꝛ infra. ¶ Decernimus vt duo ex canonicis ecclie memorate in tuo fuitio existentes suarũ fruct⁹ integre pcipiãt p̃bendaꝫ cũ absentes dici nõ debeant: sed pñtes q̃ tecũ ꝓ tuo ꝛ ipsi⁹ ecclie fuitio cõmorantur.

¶ Rego.ix. patriarche antiochie apo.se.legato.

¶ Si ecclia patiꝫ ministroꝫ defectũ p̃uilegiati sup abñtia p subtractionẽ p̃uẽtuũ redire cogũt

Cum ad s̃ sint ecclĩastica bñficia deputata. et infra Sane nobis inotuit q̃ ecclia antiochena multis ex fuitorib⁹ eius absentib⁹ est fere destituta ministris. ¶ Vñ mãdam⁹ q̃ten⁹ nõ obstãtibus aplicis indulgẽtijs ꝛ p̃decessorũ tuorũ licẽtia absentes canonicos et assisios reuoces ad residendũ in ecclia supradicta: et si non venerint. tu de ipsorũ bñficijs dũ absentes fuerint. l ¶ Integre:non tñ pcipiunt victualia q̃ tñ pñtibus daꝫ.s̃.e.decetero.vbi de hoc.ꝛ.j.ti.pri.licet. m ¶ Cõmorãtur:ꝛ ita qui est in seruitio ep̃i.seruire ecclesie intelligitur.vt.s̃. eo.decetero.vbi de hoc.

Cum ad hoc. ¶ Primo narrat factũ.scdo prouidet ibi. vñ mãdam⁹.ꝛ ẽ bonus tex.ꝛ põt multũ practicari.ab.si. n ¶ Destituta ministris.Hec est iusta cã reuocadi eos. vt.xx. q.ij.placuit.ꝛ qꝛ in eo manere deberẽt in q̃ vocati sunt ea.cã.q. j.c.j.ꝛ.lxx.di.sanctoꝝ. o ¶ Non obstãtibus.nisi hoc diceꝫ nõ posset illos p̃textu istaꝝ lr̃aꝝ reuocare cũ de indulgentia cõcessa nõ facerẽt mẽtionẽ.s̃.de pscrip. veniens. p ¶ Indulgentijs.illis reuocatio ẽ.j.de deci.suggestũ.B. q ¶ Licentia. ꝛ si de hoc nõ fuisset facta mẽtio nihilomin⁹ valuissent lr̃e quia indulgẽtia non extendebaꝫ post mortẽ illorũ:vñ statim expirauit cũ in p̃iudiciũ ecclesie nil facere possit: qd si fecerit successor poterit reuocare.j.de dona.c.ij.ꝛ penul. r ¶ Assisios: vocat assisios bñficiatos qui nõ sunt canonici q̃ seruire debẽt ecclesie nec vocanꝫ ad cões tractat⁹ cũ canonicis:ꝛ dicunꝫ assisij quasi assidui.in multis ecclesijs sunt plures testes qui mãsionarij dicuntur. s ¶ Venerint:ar.s̃.s̃.eo.inꝫ q̃tuor.ꝛ.c.ex tue.ꝛ.s̃.de ap.puenit.ij.ꝛ.vij.q.j.p̃ntiũ: vbi ex toto puanꝫ si nõ redeãt ad terminũ sibi p̃fixũ.Hic papa miti⁹ voluit agere cũ eis ꝓter indulgentiã:vnde nõ puanꝫ statim.sicut illi q̃ nõ habẽt indulgentiaz.j.c.pri.ꝛ satis puanꝫ. qꝛ beneficia eis subtrahunꝫ ex toto vt sic indirecte fiant volentes p amissionẽ beneficiorũ sic.s̃. de

eta. ⁊ quall. queris tñ si diu ꝓducerent in sua cõtumacia poterit illos ex toto priuari ꝑ iura predicta. j. c. pri.

Clericos. ¶ Non diuidit ⁊ est casus notabilis. Ab. sic.
a ¶ Licentiã: sine licentia epi clericus se absentare non debet. ē. c. inter qtuor. etiã de iusta causa. ē. c. relatũ. ⁊ de cõse. dist. v. non oportet. ij.

Ber. b ¶ Redierit No. q clericus siue d licentia sui epi siue sine licentia sit absens prius est monẽdus vt redeat q̃ priuet bene ficio suo vt hic ptz: et ē. eo. inter. ⁊. c. ex tue. Super hoc tñ distinguc quia aut hz ecclesiam ꝑ derelicto aut nõ. Si hz eã pro dere licto. puta q: ꝓtraxit matrimonium vel fa ctus ẽ miles. vel iocu lator. cũ de hoc cõstitu rit epus statim põt ecclesiã illi⁹ alij cõferre ē. de de. coniug. c. j. et lxxiij. di. si quis. vel si recepit aliã ecclesiam habentẽ curã animarum cũ ꝓus talẽ habe ret. j. ti. pri. de multa. Si vero nõ hz eam ꝑ derelicto monendus est si comparet. tunc fiat put hic dicit. si nõ cõparet quia vagabũ dus discurrit tũc fiat qd dicit. ē. eo. ex tue. De hac materia plenius dictum est. ē. vt lite nõ concet. qñ frequẽter. §. porro. ver. si vero.

c ¶ Excusationẽ rõnabiles: puta qui erat infirm⁹ quare venire nõ potuit. vij. q. j. presentiũ. vel quia hz ibi capitales inimicitias ita q illuc venire non audet. ē. d clec. bõc. ij. vel alia quacunq; iusta causa ita qd venire nõ possit. tunc si ꝑcederet contra ipm nõ ꝑiudicaret ei arg. ē. de testi. in noic dñi. ⁊ argu. ad hoc semper rationẽ esse reddẽdam de omibus. sic. ē. de rescriptis. c. si quando.

Rubrica. De prebẽdis et dignitatibus. Quia clerici non pñt honeste viuere nisi habeant pbendas vnde vite necessaria pcipiant merito post rubricas precedentes subijcitur ista. Abbas Siculus.

d Vt nullus. supple statuimus. e ¶ Consanguinitatis: hoc intellige de bonis ecclesiasticis. vt dicit litera vel de bis que intuitu ecclesie quesita sũt illa neq; ex testamẽto nec ab intestato transeũt ad ꝓsanguineos siue sint bona mobilia siue nõ sed ecclie remanẽt. Alia ẽo bona que intuitu ꝓsone: vel de hereditate alteri⁹ puenerũt ad eos trãseunt ad cõsanguineos ab intestato vel ex testamẽto ꝓm dispositionẽ clericorũ. j. de testa. c. j. ⁊. c. cum in officijs. ⁊. c. ad hec. ⁊ c. relatum. ij. Et ita hereditaria successio in ecclesia locũ nõ haber. viij. q. j. apostolica. ⁊. j. de fil. presby. pbentiũ. ⁊. c. cõquerẽte. ⁊. c. ex transmissa. ⁊. j. de deci. ad hoc. ⁊. j. de iurepa. consuluit. et j. de insti. ad decorem.

f Non liceat clericos: indistincte dicit de omnib⁹. ⁊ ideo videtur q oibus teneant in qbuscunq; ordinib⁹: arg. ē. de fi. presby. ꝓposuit. ⁊. xxviij. di. de bis. Appellatiõ. k. ñ clericorũ oẽs in minorib⁹ ordinib⁹ ⁊ maiorib⁹ cõtinẽt. xj. q. j. c. de pfona. xxj. di. c. cleros. c. clericos. nisi habeat de suo vnde viuere possit. j. c. epõs. ⁊. c. tuis. Ecclesia tñ romana nõ consueuit cogere epos nisi ꝑ his q̃ sunt in sacris ordinibus. j. eo. cũ ꝓm apostolum.

g ¶ Viuere: ar. ē. lxx. di. c. j. ⁊. ij. Illud corrigit in odiũ epor. j eo. c. cũ ꝓm apostolũ.

Ratio nulla pmittit. vt qd ꝑ cõmuni vtilitate datuz esse cognoscit ꝓprijs cuiusquaz
b vsibus applicetur.

A Lex. iij. in conci. lateranesi. ¶ Qui ordinauit aliquẽ ad sacros ordines sine titulo non habentẽ de suo vñ viuat puidere tenetur de suo donec aliquẽ titulum fuerit consecutus.

Episcopus si aliquez sine certo titulo de q̃ necẽria
i vite pcipiat i diaconũ vel pbytẽ/
k rex ordinauerit tãdiu ei necẽria submistret donec i aliq̃ ecclesia ei pueniẽtia stipẽdia militie clerical assignet. ¶ Nisi talis ordinat⁹ de sua paterna hereditate
l subsidiũ vite possit habere.

I Dem in eodem.

¶ Nõ debẽt epi pmittere quez plures ecclesias obtinere.

Quia in tantũ q̃rundã ꝑ cessit ãbitio vt ñ duas vl
m tres. ꝗ plures ecclias ꝑ hibeant
n hre. cũ nec duab⁹ pñt debitã ꝑ uisionẽ impendere. ¶ Per frẽs ⁊ coepos nros hoc emẽdari pre cipimus ⁊ de multitudine pben
o darũ canonibus inimica q̃ dissolutionis materiã et euagationis inducit. certũq; cõtinet peri
p culũ aiax: eorũ q̃ ecclesijs deseruire valeant indigentiam volumus subleuari. I Dem.

b Ratio: applicetur. i. appropriet. f. vt tanq̃ ꝓpriũ reputet qd est ecclesie ⁊ sic non obuiat qd b dicitur diuisioni prebendarum sic exponitur. xxv. q. j. que ad ꝑpetuam. xij. q. j. §. si ergo.

Episcopus. ¶ Primo ponit dictũ. Secdo ei⁹ exceptionem ibi. nisi ⁊c. Abbas siculus.

i ¶ Diaconũ. idẽ est de subdiacono. j. c. cũ scdm. ⁊ idez videt de minorib⁹ ordinib⁹. ē. eo. c. non liceat.

k ¶ Necessaria: cõsideratis facultatibus ecclesie ⁊ dignitate ip sius clerici. ar. ff. de ciba. ⁊ ali. le. cũ alimẽta ⁊. ff. de iur. do. quero. ⁊. ē. de vita ⁊ ho. cleri. quoniã. ⁊. ff. de vsufr. ꝗ et si quid. §. j. ⁊. j. c. de multa.

l ¶ Subsidiũ. Innuitur hic q̃ aliquis sine titulo ecclesiastico possit ordinari exquo habet de suo vnde viuere possit. et est verũ. j. eo. tuis. ⁊ facit ad hoc xij. q. j. illi qui. et. xxj. q. j. c. vlti. ⁊. j. q. ij. clericos. q̃. c. sequẽ. quia intelligit ordinari ad titulum sui patrimonij ⁊ talis censetur in persona ⁊ rebus gaudere priuilegio clericali. xij. q. ij. ecclesiarũ seruos. ⁊. xxj. q. j. sunt quia de foro ecclesie factus est licz nõ habeat ecclesiam.

Quia in tanẽ. ¶ Primo ponitur excessus. scdo ꝑuisio. ibi: per fratres. Abbas siculus. m ¶ Plures. quid iuris sit de hoc. plene dicit. ē. de elec. dudũ. ij. sed quid si alijs habeat plura beneficia per dispensatianẽ nũquid vocabit ad capitulum vtriusq; ecclesie ꝑ negocijs siue electionib⁹ credo qd sic. si est in tali loco vnde cõmode vocari possit. nisi cõsuetudo ecclesie approbata faceret in contrariũ: quia exquo cũ eo dispẽsatur in ecclesia. ꝑ consequẽs in omnib⁹ accessorijs dispensatur ⁊ sic seruat. ē. de elec. in genesi. ⁊ corã vno epo conuenit tñ d bis que ad vnam pertinent ecclesiã. sicut conuenitur quis ratione possessionis vbicunq; res sit rei vendicatione. licet non habet domicilium. C. vbi in rem acti. l. vltima. ⁊. ē. de foro compe. sane. ⁊. c. fi. Et sic qui habet duas ecclesias in diuersis episcopatibus vtrobiq; intelligitur habere domicilium. arg. de rescript. dilectus filius. ij. n ¶ Nec duabus. sic. ē. ti. proxi. c. quia nõnulli. ⁊. xxj. q. j. c. presbyteros.

o ¶ Canonibus: quos habes. lxx. dist. ca. sanctorum. ⁊. xxj. q. j ⁊. c. j. ⁊ per totam questionem.

p ¶ Animarum: nisi per dispensationẽ n obtineant illas. ⁊. ē. de elec. dudum. ij.

Vt nullus. supple statuimus. ¶ Consanguinitatis: hoc intellige de bonis ecclesiasticis. vt dicit litera vel de bis que intuitu ecclesie quesita sũt illa neq; ex testamẽto nec ab intestato transeũt ad ꝓsanguineos siue sint bona mobilia siue nõ sed ecclie remanẽt. Alia ẽo bona que intuitu ꝓsone: vel de hereditate alteri⁹ puenerũt ad eos trãseunt ad cõsanguineos ab intestato vel ex testamẽto ꝓm dispositionẽ clericorũ. j. de testa. c. j. ⁊. c. cum in officijs. ⁊. c. ad hec. ⁊ c. relatum. ij. Et ita hereditaria successio in ecclesia locũ nõ haber. viij. q. j. apostolica. ⁊. j. de fil. presby. pbentiũ. ⁊. c. cõquerẽte. ⁊. c. ex transmissa. ⁊. j. de deci. ad hoc. ⁊. j. de iurepa. consuluit. et j. de insti. ad decorem.

f Non liceat clericos: indistincte dicit de omnib⁹. ⁊ ideo videtur q oibus teneant in qbuscunq; ordinib⁹: arg. ē. de fi. presby. ꝓposuit. ⁊. xxviij. di. de bis. Appellatiõ. k. ñ clericorũ

Qum teneamur. ¶ Sūmaē vt in rubro ⁊ in B vl. est iste tex. semp mēte tenēdus nō recipit cōgruā diuisionē. Ab. a ¶ Aliud bñficiū: ⁊ ita si q̄s habeat aliud bñficiū pōt excipi ꝗ eū. s. de rescp. c. cū adeo. ⁊ c. si ꝓponēte. vbi de hac materia plene tractaē. nisi excipiēs silr hēat plura bñficia. s. de exce. cuz ecclesiastice. b ¶ Sustentari. ergo videē q̄ si nō pōt cōmode sustentari nō oportet fieri mētionē q̄ saē videtur equū. Sz tutiꝰ est q̄ de ipo faciat mētionē q̄tūcūq̄ sit modicuz. qz videē dolose tacuisse vt citius obtineat lr̄as. qz simplr̄ se clericū appellauit. Si vero dixisset se nullu beneficiū assecutū cuz habuerit tenue nō valent lr̄e. s. de rescrip. si ꝓponente aliquo.

c ¶ Si nō pōt ar. id solū fieri posse qd cōmode vel iure sit et sine scandalo. ff. de ver. sig. l. nepos. ff. d vsu. ⁊ habi. l. non aliter. xxij. q. ij. faciat bō. Et sic ꝓpter scandalū q̄nq̄ recedit ur a iure. ar. s. de cleri. cōiu. cum olim. d ¶ Equanimiē: ar. q̄ mādatū supiorīs ñ est necesse adimpleri vbi rō nō adimplēdi pōt reddi arg. s. de rescrip. si quādo. arg. s. ti. pri. c. vlti.

Eferēte. ¶ In pma ponit impetrātis cōquestio. in scda ipsi⁹ absolutio ⁊ cāe cognitio ibi. Nos autē. Abbas siculus.

e ¶ Assignauit. q̄ b dicit videē de iure cōspectare ad epm. xvj. q. vj. c. nullus. ⁊. s. de offi. archi. c. cuz satis. nisi hoc habeat archidiaconus de cōsuetudine pscripta. ar. j. de excess. pla. c. ij. ⁊. s. de offi. archidi. c. vl. de hac materia q̄re. s. de offi. ordi. pastoral. B.

f ¶ Appellauit: ⁊ si omittit medius: ⁊ sic. j. de no. ope. nūc. significātib⁹. ar. s. s. de ap. dilecti filij por. dic vt ibi. Lau. dixit q̄ ideo. qz omisit mediū nō tenuit appellatio vnde postea tenuit sntia excōicationis lata ab archidiacono in pbyterū. ⁊ hoc non est verū. qz appellatio illa finita erat postq̄ fuit restitutus sacerdos in pstinū statū ⁊ de cōsuetudine appellaē ab archidiacono ad archiepm. ⁊ archidiacon⁹ post illā restōem iterū vocauit pbyterū ad se. ⁊ qz nō venit ipm excōicauit. ⁊ sic tenuit sntia non obstante appellatiōe q̄ diu terminata erat ⁊ finita. g ¶ Excōicatiōis: astrinxit. sic pz q̄ archidiaconi pñt excōicare. j. de eo q̄ fur. ordi. rece. c. j. h ¶ Quā maluerit: iste volebat vtrāq̄ tenē ⁊ videē q̄ vtraq̄ debuit spoliari. vij. q. j. si q̄s eps. qd ꝓdecebat Ala. ⁊ dispēsatiue reseruaē ei altera qd nō credo. qz illud decretum spāliter loquit in epo ⁊ licet nō debuerit iste recipe scdam tñ ñ debebat ꝓterea pdere vtrāq̄ fm illa tpa ⁊ altera tātū. vt j. eo. c. pterea. hodie vo illud verū ē q̄ q̄ recipit scdam habentez curā aiarū cū pus talē hēt ipo iure vacat pma. ⁊ si vtrūq̄ retinere ptēderit spoliet vtraq̄. j. eo. d multa. alꝰ nihil adijcet pstitutio illa. i ¶ Carenti. ar. q̄ q̄ hz aliud bñficiū ñ pōt obtinere scdm vel lr̄as ipetrate. nisi de pmo faceret mētionē. s. c. pri. et s. de rescrip. cū adeo. ⁊ si ꝓponēte. qz habēti vari nihil aliud ē q̄ pdere. vt. j. q. ij. pastor. nisi p dispensationē. s. de elec. ducū. ij. ⁊ q̄ beneficiū hz nō reputaē idoneus ad aliud. j. eo. super.

Aliorūbus. ¶ Prohibeē diuisio pbendarū ⁊ pmutatio dignitatū vel sic vt in rubro. in pma ponit cā pbibitionis. in scda pbibitio: ibi. idcirco. Ab. sic.

k ¶ In minimis. ar. q̄ idē iuris est in puis qd in magnis. xiij. q. vlti. c. vl. s. de ap. c. de appellationib⁹. et ita magnuz iudicabis vt puū. s. de iudi. nouit. Itē est ar. q̄ idē est iuris in pte qd in toto. ar. j. q. j. si q̄s eps. B.

l ¶ Diuisionem. sine iusta cā. j. eo. cuz cām Ex iusta cā pōt vna pbenda diuidi in duas cū vacat si facultates sufficiāt. j. eo. vacāte. ar. j. eo. significatuz. ⁊ j. de eccle. edi. ad audientiā. ⁊ sic erunt duo iura. ⁊ duo ad vnā pbendā eligi nō pñt vt vnꝰ vnā medietatem habeat ⁊ alter aliā. vl qd vnꝰ expectet q̄usq̄ alia vacabit. imo talis electio est cassanda. j. eo. tuc fraternitatis. ⁊ c. dilecto. B.

m ¶ Permutatiōez dignitatuz. pmutatio dignitatum aut etiaz pbendaruz sine aūcte supiorīs fieri nō pōt. qd q̄ fecerit eisdē suut spoliandi. j. de re. permu. cum olim. nisi dispēsatū fuerit cuz illis j. eo. ti. c. cū vniuersorum. superior vero si viderit expedire hoc facere pōt. vt. j. eo. ti. quesitum. Ber.

Ad mādatū pape nō tenet quis ꝓuidere illi qui beneficiuz in literis tacuit vel cui sine scandalo prouidere non potest.

Qum teneamur: et infra si mādatū nrm ꝓ alicui⁹ prouisione receperis. q̄ aliud bñficium habeat de q̄ valeat cōmode sustentari nisi forte in lr̄is ipsis de b mētio habeaē aut si nō pōt ei sine scādalo ꝓuidere eq̄nimiē sustinem⁹: si ꝓ eo mādatū nrm nō duxeris exequēdū. I dē.

a b c d

¶ Habēs plures eccl̄as alterā eligere ⁊ alterā dimittē cōpellit

Referente. j. pbytero accepimus q̄ cū duas hēret ecclesias archidiaconus tu⁹ ipsuz altera spoliauit ⁊ cuidaz pbyterorū. G. noie assignauit eandē pdictus aūt. j. sentiēs se i hac pte ḡuari ad metropol. tanū videlicet remedi. archiepm appellauit Cunq̄ de mandato eiusdem archiepi in pdicta eccl̄ia restitutus fuisset. pfat⁹ archidiacon⁹ eundem. j. ꝓ eo q̄ ad pñtiā suā vocatus venire contēpsit. vinculo excōicatiōis astrinxit. ¶ Nos aūt ipm a sntia q̄ teneba facientes absolui. tibi mandam⁹. q̄tenus pscripto. j. de pdictis eccl/sijs vna quā maluerit relicta alterā pfato. G. si ecclesiam nō hz non differas assignare alioquin ipsam alteri psone idonee bene ficio ecclesiastico carenti incunctanter assignes.

e f g h i

I Dem in concilio turonesi.

¶ Prebēde ⁊ dignitates nō debent diuidi nec etiam pmutari.

Aliorūb⁹ ecclesie bñficijs in sua integritate manētibus indecoruz nimis videē vt minorū clericorū pbende patiantur sectionē. ¶ Idcirco vt sicut in magnis ita q̄ ī minimis mēbris suis firmatū ecclesiaz hēat vnitatē diuisionē pbēdaruz aut dignitatum permutationē fieri prohibemus.

k l m

I Dem cantuariensi. archiepo.

¶ Receptus in canonicū ex ꝓuisione capituli debet q̄n facultas se obtulerit habere pbendā

Relatum est. ⁊ infra. Qm̄ igit dignuz est: vt postq̄ mgr. j. in ecclesia tua canonicus est institut⁹ ⁊ a te habuit in promissis de ꝓferenda sibi pma prebenda. cuz in ecclesia ipsa vacaret vt debeat pbende integritate gaudere: mādamus quatenus si idē. j. in ecclesia tua ē canonice institut⁹. ⁊ in choro ⁊ capl'o ⁊ alijs quorū vsus est cōis ptātem sicut canonic⁹ hz: ei pbendam si q̄ nūc vacat vel cū ibi pmo vacauerit fm pmissionē tuam concedas liberaliē ⁊ assignes qz ñ ē congruū: vt pbends careat q̄ in canonicuz noscit esse receptus.

n o p

Relatū ¶ Pre mittit ⁊ sūmittit causas mādati ipsius mandatū intersetendo. Abbas sic.

n ¶ In pmissis: ar. q̄ ea que pmittunt sunt ope adimplēda. s. de pact. q̄liter. ⁊. xij. q. v. qz ioānes. ⁊. xxxij. q. vl. c. fi. Sz videē q̄ talis pmissio nō teneat. qz beneficiū nō pōt pmitti vel concedi anteq̄ vacat. j. de cōcess. pben. ⁊ ec. nō va. nulla. Solu. dicas q̄ hec pmissio licita fuit. qz hic pmo recept⁹ fuit in frēs ⁊ canonicū. ⁊ eo pure recepto pmisit ei eps cōferre pmā pbendā vacaturā ⁊ hoc nō est ꝗ ius imo ad hoc teneba eps de iure. qz eo ipso q̄ dedit canonicatū p ꝓns obligauit se ad pbendā etiā sine pmissione expressa. qz alterū sine altero diu esse nō pōt. j. q. iij. si quis obiecerit. ff. de decur. birēnius. vnde iste taliter institut⁹ pōt agere ꝗ epm vt cōferat ei pbendā in ecclesia illa in q̄ est receptus vt dicit in fi. Promissio vero siue collatio beneficij non vacātis nulla est. ⁊ sic loquit. c. j. de concess. pben. nulla. ⁊ c. relatum: ⁊. c. ex tenore. ⁊ iste nullā habet petitionē ex tali pmissione seu collatione. o ¶ Vacauerit. ar. ꝓtra. j. eo. dilectus filij⁹: ibi soluit. p ¶ Liberaliter imo videē q̄ ex necessitate. qz eps nō hz liberalitatē necessarie electiōis. ar. ff. de leg. ij. vnū ex familia ⁊ in necessitate nō est liberalitas. ff. de adimen. le. rē legatā. ⁊. ff de dona. inter vi. ⁊ vxo. si q̄s ꝓ vxo. quia nec eā pōt sibi retinere s. de offi. archipres. vt singule. so. Liberalitas ē vt ei ꝓuideat sine coactione. ⁊ licet necesse habeat cōferre beneficiū. non tū hz

necesse conferri isti vel illi. ⁊ ita si cōferat tibi gratiā facit. cū eaz tibi nō teneat cōferre ⁊ sic liberalitas ⁊ necessitas circa diuersa referunt. § hic necesse habebat ꝓferre cū iā esset institut⁹ ⁊ pro miserit ei cōferre ꝑmā ꝑbendā que vacaret ibidem.

Auaricie. ¶ Primo ponit excessus. secō correctio. secā ibi: ideoq; Abbas si.

a ¶ Idoloꝝ. xxviij. q.j. idolatria. ⁊ xlvij. di. c. bonoꝝ. ⁊ in aut. vt iudi. sine quoq; suf. §. cogitatio. vltra me. col. ij. b ¶ Portiones. hoc pōt intelligi qñ monachi certā portionē assignēt ꝓsbyteris. ⁊ totuz qd supest appropriāt vsib⁹ suis c ¶ Redditus. hoc intellige qñ mōachi certam ptē ꝓcipiūt. et totū aliud dimittūt capellanis. ⁊ tunc i nullo diminuere debent qd relinquūt capellanis suis sine consensu archiepi sui vl' epi sui ⁊ idē esset si clerici certam ptē ꝓcipiūt ⁊ monachi totū aliud. ⁊ ex eo qd dicit sine cōsensu archiepi videt q d cōsensu ipsi⁹ b̄ facere possint ⁊ diminuere ⁊ parrochias diuidere. qd vez ē iusta de causa. j. de eccle. edi. ad audientiaz. ⁊. j. de excess. pla. sicut vnire. ⁊. xvj q. j. ꝓcipimus. §. sicut duo. ⁊. ar. j. d bis q̄ fi. a pla. sine cōsen. ca. cū apostolica. ⁊. j. de cēst. q̄to. et sic pōt diuidē parrochiā iusta de cā vt pz per iura ꝑdicta. pōt etiā reddit⁹ diminuere. puta si ecclesie facultates essent ampliate vt sic de augmento ⁊ monachi sentiant vtilitatē cū bmōi ecclesie subsint eis quo ad tpalia. quia de bmōi videt loqui. c. ⁊. j. eo. de monachis.

Significatū. ¶ Primo ponit ordinatio tria cōtinens. secundo cōfirmatio cū limitatione ibi. quā quidē. Ab. sic.

d ¶ Ita q. ar. cōsuevit hic notari q in spūalib⁹ pōt inuenire pactio siue cōditio. §. de elec. significasti. ar. de trāsac. c. ij. ar. §. §. de pac. c. vl. ⁊. j. q. ij. q̄ ꝓpio. Sol. vt nulla sit dubitatio. sic intellige q nulla cōditio siue pactio b̄ apposita fuit cū aliq̄ ꝑsona sed capitulū vacante illa ꝑbenda constituerūt vt q̄ ad illā ꝑbendā eligeret onus istud subiret vt sic res trāsiret cū suo onere. ff. de pig. ac. si conuenerit. §. ij. ⁊. j. de pig. ex litteris. ⁊. ff. de vsufruc. legato. l. si pendentes. §. pe. ⁊ opti. ar. j. vt ec. be. sine di. confe. vt nostrū. ad fi. ⁊ hec cōditio licita ē ⁊ bone. ꝓ diuino cultu apposita. Quidā etiā dicunt q simpl'r posset eligi tali conditione apposita. Sed q̄d esset si cōditio esset illicita: videt q ꝓditione fracta collatio siue institutio teneat. ar. insti. de here. instit. §. et heres ⁊ pure. ⁊. j. eo. dilecto. ⁊ turpis cōditio ꝓ nō adiecta habetur. j. de cōdi. ap. c. vl. hec vera essent nisi obstaret simonia. vin. ite argu. q sacerdos pōt recipere pecuniā vt celebret diuina q̄ sic opas suas videt potius locare. ar. x. q. iij. relatum. ⁊. xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. q̄cunq; ij. j. de simo. cū sit. ⁊. j. q. ij. c. vl. q̄ suis stipendijs hoc facere nō cogit. §. de ꝑscrip. cū ex officij. arg. §. j. de simo. cū in ecclesie corpore. Si nullū hz beneficiū ecclesiasticuz rōne cui⁹ ad hoc teneat pōt locare opas suas ad certū tēpus ⁊ recipere mercedē pro labore suo. nec simoniā cōmittit. alꝯ si hz beneficiū nō licet ei de hoc facere. e ¶ Capituli. istud ꝑter ius fuit appositū qm̄ sufficit cōsensus ꝑlati. §. de renū. c. admonet. f ¶ Delegare. i. nō pōt cōmittere alicui officiū suū. ⁊ dic anniuersariū. i. officiū. g ¶ Salua honestate. i. sine pctō. hoc ideo dicit: quia nō eēt honestū vt bis vel ter missam in die celebraret de conse. dist. j. sufficit ⁊. j. de eccle. mis. te referente. h ¶ Voluptatis. tamen religionis causa posset ad aliaz ecclesiam se trāsferre petita licentia q̄uis ñ obtenta. j. de reg. licet quibusdam.

I Dem canonicis regularibus et monachis ebor. diocesis.

¶ Religiosi redditus ecclesiarū suarū diminuere non pōt respectu portionis que debet rectoribus seu vicarijs nec parrochias diuidere.

a Auaricie q̄ est idoloꝝ seruitus. ⁊ infra. Intellexi/mus q in ecclesijs vestris d̄ quibus certas pēsiones ꝓsueuistis b percipere portiones vel antiqs c reddit⁹ minorastis: q̄s nōnulli clerici ecclesiarū ipsarū olim habuisse noscunt. ⁊ infra. Ideoq; mādam⁹ quaten⁹ si q̄s portōes vel antiqs redditus clericorū sine ꝓsensu archiepi vestre minuere vel parrochias diuidere pre/sumpsistis: ad integritatē pristinam reuocetis.

I Dē ꝑposito ⁊ capitulo insul.

¶ Possunt plat⁹ ⁊ capitū ꝑbende vacanti honestū onus imponere ad qd ꝑbendarius teneat.

Significatū ē nobis q cuidam sacerdoti prebendaz vnā in ecclia vra cōi voluntati d dedistis ita q missaz de sctā maria. nisi corporis ifirmitate grauatus debeat q̄tidie celebrare: ⁊ ecclesiā vestrā nō nisi cōi tam e ꝑpositi q̄z capituli assensu possit dimittere. vel cuiq; ꝑbēde illi⁹ f āniuersarij delegare ¶ Quā si q̄dē institutionē eaten⁹ ꝓfirma/mus vt ꝑdict⁹ sacerdos nisi in/firmitate corporis fuerit impeditus: assidue debeat obsequiū suum ipēdere ecclie memorate. et g quāto frequētius pōt salua honestate sua. ⁊ debita deuotione missarū solēnia celebrare nec sibi liceat hoc illi subtrahere siue h causa voluptatis siue se ad aliā ecclesiam transferendo.

I Dem vigoriens. archiepo.

¶ Ad pētationē religiosoꝝ in eorū ecclesijs nullus debet instituī q ēpm nisi prius ei congrua portio redditū assignetur.

Oē mōchis q̄ vicarios ꝓrochialiū ecclizz grauāt i vt hospitalitatē tenē nō possint eā ꝓuidētiā hēas q ad pētatōz monachorū nullu; recipias nisi k tm̄ eis de ꝓuētib⁹ ecclie corā te fuerit assignatū: vñ iura ēpalia possint persoluere ⁊ congruam sustentationem habere.

I Dem salernitano archiepo.

¶ Plures dignitates vel ꝑsonatus in vna vel in diuersis ecclesijs quis habere non potest.

Oē monachis. ¶ Reputatur materia hui⁹. c. difficilis. ꝓt iura vario mō loquētia. ⁊. h. d. i summa vt in rubro et hodie hoc. c. extēdit etiā ad religiosos exēptos vt in. c. j. j. c. ti. li. vj. et adde nouā ꝓuisionē q̄ circa b̄ habet i cle. j. de iure patro. ⁊ vide de ecclesijs istoꝝ regulariū tex. i cle. qz regulares de supplen. ne. ꝑ la. Abbas siculus.

i ¶ Hospitalitatem. ad quā clerici ꝓcipue tenētur. lxij. dis. §. j. et lxxxv. di. florētinū. q̄a q̄cq̄d hōt clerici pauperū est. xvj. q. j. c. vl.

k ¶ De ꝓuentibus. ecclesie p b̄ pz q loq̄t de ecclesijs q̄ sunt monachorū q̄ ad tpalia i q̄b⁹ pōt monachi sibi oia appropiare ⁊ reseruata honesta sustentatione presbytero vt b̄ dicit multo magis vbi hōt ecclesias q̄ ad spiritualia et tpalia. Si vero hōt ecclesiā ex cōfessione laici vel cōfirmatiōe ēpi idem est qz ⁊ tpalia tūc hōt. ar. xv. q. j. c. vlti. ⁊. j. de ꝑuile. cū ⁊ plātare. §. in ecclesijs. si nō accedit ꝓsensus ēpi nihil valet cōcessio laici. j. de iure pa. c. qd aūt. in fi. ⁊. c. illud. si hōt ecclesiam ex cōcessione ēpoꝝ si certa forma fuit apposita illa seruet. ff. de pac. in traditionib⁹. si pleno iure ipaz ꝓtulit pleno iure hōt eā: si simpl'r contulit ecclesiā cathedraticum ⁊ cobertionē retinet ēps. j. d dona. pastoralis. si vo ex fundatōe monachi ecclias obtinent hōt eas tm̄ q̄ ad tpalia. xvj. q. ij. c. j. ⁊. c. pe. ⁊ vlti. nisi essent ꝑuilegiati cū oib⁹ capellis habitis. ⁊ bñdis. ⁊ si nō hōt ꝑuilegiū hēbūt tpalia reseruata sufficiēti sustentatiōe ꝑsbytero. ⁊ ēps bz ibi institutionē ad pētationē monachoꝝ. ⁊ ei subest ꝑsbyter q̄ ad spūalia. et sic pōt intelligi b̄ decr. ⁊. j. de ꝑuil. cū ⁊ plantare. §. in ecclesijs. Qñq; monachi hōt iuspatronatus tm̄ ⁊ tūc nihil hōt nisi solaz ꝑsentationē. j. de iurepa. cū seculū. cū trāseat cū vniuersitate vt ibi. In q̄ ergo casu locū bz qd dr̄ q cēsilis pensio nō augeat. §. de pac. cū clerici. ⁊. j. de cēsi. ꝓbibem⁹. ⁊. §. eo. auaricie. ꝑt dici q vbi monachi hōt ecclesias ex donatiōe ēpoꝝ q̄ ad tpalia: cēsus ꝑsuipositus nō bz augeri. vel cū ex donatiōe laicoꝝ ius tm̄ recipiūt patronat⁹ census q̄ ab initio fuit ipositus: augeri nō bz. j. de censi. scientes. sine iusta eā ⁊ rōnabili. ⁊ de ꝓsensu ēpi: vt dictū est. §. e. auaricie. In alijs vo casibus puta cū pleno iure hōt ecclesias quo ad tpalia ⁊ spūalia possidere eas pōt pleno iure. Qñq; tm̄ monachi totū applicāt vsibus suis reseruata honesta sustentatione ꝑsbytero vt hic. Qñq; certā ptē recipiūt siue certā dimittūt ꝑsbytero aliud totū sibi retinēt. vt. §. e. auaricie. ⁊ b̄

fm ꝓsuetudinē diuersoꝝ locoꝝ. dic vt B. vt. xvj. q. ij. in sūma. b.

Ad hec. ¶ Ponit dictū ⁊ eius rōnē subdit ibi: cuꝫ singula. Ab. si. a ¶ In vna. s. e. de multa. in fi. idē in diuersis vt ibi. ⁊. j. c. pri. ⁊. s. e. qꝫ in tm̄. ⁊. s. de cle. nō resi. qꝫ nōnulli.

b ¶ Officia. i. dignitates. vel ꝑsonatus. lxxxix. dist. c. singula. ⁊ xxi. q. ij. sicut. ⁊. j. e. cū nō ignores. ⁊. j. eo. de multa. nisi per dispensationes apostolice sedis vt ibi. ⁊. s. de elec. dudum. ij.

Reterea. ¶ Primo narrat casuꝫ qd scdm corrigi mandat ibi. mandans. Abbas siculus

c ¶ Regulariter: ar. q canonicus regularis pōt fieri archidiaconus. ar. lviij. di. c. j. ⁊. lxxiiij. di. q. undā. et j. de sta. regu. q dei timorem. sic nec monachus in diuersis monasteriis esse pōt nec abbas ꝓfici. j. de relig. domi. c. vlt. Sic nō pt q̄s bēfe plures ꝑsonatus in eadē ecclesia aut etiā in diuersis. j. e. d multa. ⁊. s. c. pri.

d ¶ Maluerit: ssc. s. e. c. referente. ⁊ sic habuit optionē fm ista iura. hodie non habꝫ optionē. imo recipiendo scdam dignitatem ipso iure vacat prima ⁊ si cōtenderet retinē vtrāq; puaret vtraq; j. e. de multa. cū. n. militie sint distincte. ⁊ ꝑsone illis deputate debent esse distincte vñ nemo pōt esse in duobus collegiis simul. ff d col. illi. l. j. §. vltimo nec duas militias habere. C. q mili. nō pos. l. iiij. ⁊. l. v. §. in posterum. lib. xij. nec duos bonores. ff. ad muni. libertus. §. ꝓscriptio. ergo multo fortiꝰ hec sunt in spūalibꝰ bonoribꝰ obseruanda.

Cum nō ignores. ¶ Hodie poteris seruare hoc. c. in beneficiis residentiā requirētibus ⁊ etiā in curatis si de facto nollet dimittere ꝑmā ecclesiā. ꝓmo ponit cā mādati. scdo mandatū ibi. cū igit. tercio soluit obstaculū ibi. qd si. Ab. si.

e ¶ Una ecclesia: hoc generaliter verū est q vnus dꝫ esse sacerdos vniꝰ: vt. s. e. c. pri. ⁊. j. eo. de multa. de hac materia dicit. s. de elec. dudū. ij. f ¶ Contendit: vnde hodie priuari dꝫ vtraq; j. eo. de multa. g ¶ Contentā. s. e. c. pri. ⁊. c. ad hec.

h ¶ Cōsenserint. si semel cōsenserint in eū nō possunt amplius dissentire. s. de elec. cū inter canonicos. ⁊. viij. q. ij. dilectissimi. ⁊ xxxij. q. v. bonrēdus. q̄d est ergo. qd dicit nūc eis dissentiētibus. ⁊ sic ꝑdicit d decre. ꝑdictis iurib⁹. solu. sic intellige qd dr̄ hic sacerdos iste electꝰ fuit ad curā aiarꝝ: ⁊ simul ad cōtinuā residentiam ad quā de iure tenet. s. de cle. nō resi. qꝫ nōnulli: ⁊ ipse volebat retinere priorē ecclesiā cū illa ad quā electus erat scdo ab archiꝑsbytero ⁊ clericis. vñ cū ipse nollet ꝑmā dimittere licitꝫ fuit archiꝑsbytero: ⁊ clericis ab electiōe ipsi⁹ recedere. ⁊ merito qꝫ vtrāq; de iure hēre nō poterat. si aūt vellet dimittere primā ⁊ scdam recipere tūc possent archiꝑsbyter. et clerici ab electione eiꝰ discedē. exq̄ semel in eū ꝑsenserūt. ⁊ sic itelligunt ꝑdicta iura

i ¶ Scandalo: ar. q ꝓter scandalū q̄nq; recedit a iure. s. c. cū teneamus. ⁊. s. de tempo. ordi. ad aures.

Cum fm apostolū. ¶ Primo ponit cā constōnis ⁊ correctiōis iuris entiq; et noui. ꝓmulgatio. scdo determinatio casus. ꝓ positi spāliter scda ibi inde est. Abbas. si.

k ¶ De altari. xij. q. j ex his. l ¶ Repelli: ad quez spectat onus ⁊ emolumentū. xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. q̄cūq; ⁊. c. ecclīasticis. ⁊ cōuerso nō ē ferēdus is qui lucꝫ amplectitur onus aūt subire recusat. C. de cadu. tol. l. vna. §. pro secundo.

m ¶ Obsequio. non tibi s dño q̄uis est cui seruit egestas: ar. xciij di. diaconi. lau.

n ¶ Mois. rō. xxj. di. cleros ⁊ clicos. ⁊. xvj. q. j. si cupis. ⁊ noia debent esse consonantia rebus insti. d dona. § est et aliud.

o ¶ Sors. xij. q. j. ca. cui portio. p ¶ Assumunt: vt q ordinant sine beneficio. vl assumunt: vt habeant beneficium domini.

q ¶ Assequunt. s. q ad bñficiū recipiunt. isti in sua ordinatōne statim cōsequūtur beneficiū domini.

r ¶ Dignuꝫ. xij. q. ij. ecclīastice. s ¶ Predecessores. lxx. dist. ne minē. ⁊. c. sanctorum.

t ¶ Ordinatiōes. nisi ꝑmotus sit ad titulum primonij sui. j. e. tuis. ⁊. s. e. eps. si

v ¶ Irritas: q ad executiōz. nō q ad veritatē: quia ordinē non admittunt.

Hd hec lz. et ifra. Illd ē oi rōni ꝓriū: vt vnꝰ clericus

a in vna vel diuersis ecclīis plēs dignitates vl ꝑsonatꝰ obtineat:

b ¶ Cū singula officia i ecclesiis assiduitatē exigūt personarum.

I De burda galeñ. archiepo.

¶ Habens plures dignitates alteram dimittere compellitur.

Reterea. G. q i tua ⁊ tolosana ecclia ē archidia. cōstitutꝰ ⁊ i vtraq; eccia regularit

c ꝑsessus. ¶ Admōdamꝰ q̄tenꝰ eundem altero quē maluerit archi-

d diaconatu facias esse contentū.

I Dem cantuarieñ. archi.

¶ Si electꝰ ad scdaz ecclesiā noluerit dimittē ꝑmā eligētes ꝑsit resilire ⁊ electuꝫ non acceptare.

Cum nō ignores qd vna

e ecclesia vniꝰ debeat eē sacerdotis: ⁊ infra. ¶ Cū igitur nūcius ꝑsbyteri q in duabus ec

f clesiis locū hēre ꝓtendit ⁊ q̄dam clerici alteriꝰ ecclesie ad nostraz ꝑsitiā accesserint ꝑ cū nos attendētes nō eē ꝓueniēs. vt idē ꝑsbr locū hēat in duabꝰ ecclesiis mādamꝰ: q̄tenꝰ ipm bñficio qd hz

g tacias manē cōtentū. ¶ Qd si forte archiꝑsbyter ⁊ clerici alte-

h rius ecclesie in eū ꝓsenserint eis

i nūc dissentiētibꝰ cū ipsorū scandalo non debet locum in ipsa ecclesia querere vel habere.

I Mno. iij. zamore episcopo.

¶ Ordinatio ad sacros ꝑ ep̄m sine titulo nemine ꝑsitante ordinator vel successor compellitur in necessariis prouidere donec titulum habuerit.

Cum fm apostolū q altari

k seruit viuere debeat de al-

l tari ⁊ q ad onus eligitur repelli nō dz a mercede. pz a simili: vt clerici viuere debeant de patri-

m monio ihesu xpi: cuiꝰ obsequio

n deputant: vt ipsa noīs rō ꝓsua

o det: cū. n. A cleros qd ē sors vel vel hereditas clerici appellent.

p qꝫ in sui ordinatōi vel assumūt

q in hereditatē dñi. vel assequūt hereditatē in ipso vt vere possint psallere cuꝫ ꝓpheta dicente

r dñs ꝑs hereditatis mee dignuꝫ est vt ecclesiasticis stipēdiis sustentet in qua ⁊ ꝑ quam diuinis obsequiis ascribunt. Licet aūt

s predecessores nri ordinationes eorū qui sine certo titulo ꝓmo-

v uent. in iniuriā ordinantiuz irritas eē voluerint et inanes: nos tamē benignius agere cupiētes

x tādiu ꝑ ordinatores vl successores eoꝝ puideri volumꝰ ordinatis donec ꝑ eos ecclesiastica beneficia ꝓsequant. ¶ Inde est. qd cū. G. latoz ꝑsitiū a ꝑdecessore tuo fuerit ad subdiaconatum nullo ꝑsitante ꝓmotus: mandamus. q̄tenus si euz quibꝰ examinationē ipsi⁹ duximꝰ ꝓmittēdā te citato legitime. vt ꝑ teipm vl idoneū rñsalē intersis ⁊ taz sup idoneitate ꝑsone q̄ etiam super quātitate ac qualitate beneficij ꝓponere tibi liceat q̄cq̄d rōnabiliter duxeris ꝓponendū ido-

y neum ꝓmulgatio. scdo determinatio casus ꝑ positi spāliter scda ibi inde est. Abbas. si.

k ¶ De altari. xij. q. j ex his. l ¶ Repelli: ad quez spectat onus ⁊ emolumentū. xij. q. ij. charitatē. ⁊. c. q̄cūq; ⁊. c. ecclīasticis. ⁊ cōuerso nō ē ferēdus is qui lucꝫ amplectitur onus aūt subire recusat. C. de cadu. tol. l. vna. §. pro secundo.

m ¶ Obsequio. non tibi s dño q̄uis est cui seruit egestas: ar. xciij di. diaconi. lau.

n ¶ Mois. rō. xxj. di. cleros ⁊ clicos. ⁊. xvj. q. j. si cupis. ⁊ noia debent esse consonantia rebus insti. d dona. § est et aliud.

o ¶ Sors. xij. q. j. ca. cui portio. p ¶ Assumunt: vt q ordinant sine beneficio. vl assumunt: vt habeant beneficium domini.

q ¶ Assequunt. s. q ad bñficiū recipiunt. isti in sua ordinatōne statim cōsequūtur beneficiū domini.

r ¶ Dignuꝫ. xij. q. ij. ecclīastice. s ¶ Predecessores. lxx. dist. ne minē. ⁊. c. sanctorum.

t ¶ Ordinatiōes. nisi ꝑmotus sit ad titulum primonij sui. j. e. tuis. ⁊. s. e. eps. si

v ¶ Irritas: q ad executiōz. nō q ad veritatē: quia ordinē non admittunt.

r ¶ Succesores. sed quare ꝓuenitur hic successor ex delicto defuncti. cū regulariter crimina morte extinguant. xxiij. dist. quorundā. ⁊. C. si reus vel accu. mo. fue. l. ij. et successor nō cōuenit ex delicto defuncti. C. ne ex delic. defunc. l. vna. rñdeo ne i clerico obprobriū mēdicare coganꝫ. xciij. di. diaconi. ar. s. d cle. cōiug. ioannes. in fi. vel dic q non tā successor q̄ ecclesia punit in hoc casu q̄ nō resistit eēo in tali ꝓmotione. nō sine concilio ecclesie nō facit ordinationē. xxiiij. di. c. pe. vñ punit si ei delinquēti nō resistit. ij. q. vij. c. quapropter. ⁊ hoc itelligo q̄ ipse eēs examinauit. si aūt alij examinauerūt ipsi tenebunt. liiij. di. si seruꝰ. xxiij. di. q̄. ⁊ hoc innuit qd dr̄. j. nullo ꝑsitante. Et in hac prouisione dignitas ꝓmoti ē attendēda. ar. xlj. di. nō coganꝫ. ff. de iudi. l. § ⁊ suscepit. §. ij. ff. de vsufr. sed ⁊ si q̄d. §. j. ⁊. j. eo. c. d multa. ⁊. ff. de dona. l. si filiusfamilias. itē ꝓsiderant facultates ecclesie: arg. ff. de admini. tu. l. cū plures. §. cū tutor. ⁊. ff. de reli. ⁊ sumpti. fu. si quis sepulcrū. §. sumptus. ⁊ hic inferius. y ¶ Liceat: si scriberetur ipsi ordinatori. ipse nō posset aliquid obiicere. nisi d in lrīs cōtineret. quia q̄s idoneos reputauit ad ordines debet reputare idoneos ad bñficiū. s. d cta. ⁊ q̄li. c. accepimꝰ. ⁊ successor

potest ⁊ ita semel approbatus iterũ ꝓbat ⁊ reprobat sicut medicus.ff.de mu.⁊ bo.l.vt gradatim.§.reprobari. ⁊ virgo semel ꝓbata iterum ꝓbatur.xxvij.q.j.nec aliq̃.⁊ melius.s.d ꝓba.c pe.⁊ vlti.⁊.ij.q.v.habet hoc ꝓuiũ.⁊.c.mẽnã.§ hoc totũ gra est quia de facto vnius sepi⁹ q̃ nõ debet.ff.nau.cau.sta.l.licet.in fi. § nõne ꝑsumi debz ꝓ ordinato sic ar.s.d ꝓ ba.post cessionez. nisi ꝓbet ꝯtrũ: itez q̃liter cognoscitur postea de eius idoneitate: cum ſnia epi q̃ ꝓnũciauit ipm idoneuz trãsiuit in rẽ iudicatã. a q̃ nõ fuit appellatum.s.de elec.cũ dilecti.i fi. rñ. totũ fit de gra vel oicas q tm q̃rit de noua causa postea emergente.arg.s.de eta.et quali.or.c.j. a ¶ Donec p te. Quid si eps ordinauit eum ad ali quẽ titulũ.⁊ ille ẽ euictus ab eo nũq̃d eps tenet de euictõe.ar.q nõ.quia donator non tenet de euictõe.ff.de edil.edi.l.ad res donatas:ar.s.vij.q.j.ꝑsentium.⁊.j.c.inẽ cetera. dixit vincen. q epus ſpãliter nõ teneret. si dedit ei bñficiũ sufficiẽs ⁊ factũ sit insufficiens ⁊ exinanitũ sufficit ẽm minori ab initio adire locupletẽ bereditatẽ.ff. de minor. verũ.§.locupletẽ. tenetur tñ generali obligatione.qz tenet ꝓuidere ⁊ ordinare ecclesias oẽs sui epatus de ꝓse.di.j.c.oẽs. Tu dicas melius cũ.C.si fraudulenter contulit ei beneficiũ alterius.q̃ alius nõ fuit iuste ꝓuat⁹ siue alij debitus ⁊ ipse cui cõtulit hoc ignorauit tunc ſpãliter tenet eps ei ꝓuidere in equivalenti beneficio:ar.vij.q.j.ꝑsentiũ.⁊.j.eo.inter cetera:⁊.j.de iurepa.c.pastoralis.

Inter cetera. ¶ Narrat ꝓmo factũ. secdo mãdat decerni ⁊ cãm exꝑmit ibi.supradicto epo. Et ẽ singularis dispositio.Ab.si. b ¶ Inter cetera:casus.g.⁊.b. ꝓmutatiõz suarũ ꝑbendarũ affectãtes eas in manu pape renũciauerũt.postmodũ mãdauit papa decano remeñ.vt de prebenda.g. inuestiret.b.§ eps loci hoc intelligẽs ꝓtulit eã mgro.p.vñ orta lite inẽ mgrm p.⁊.b.dñs papa reuocauit ꝑfatã renũciationẽ.⁊ vtriq; restituit bñficiũ suũ.⁊ ne mgr.p.remaneret frustrat⁹ spe sua mãdat papa epo.vt ꝑbendam alicui nõ cõferat donec assignauerit mgro p.bñficiũ ꝑbendale in eadẽ ecclesia.⁊ si ꝯfecerint illud cassat.ne fraudulẽter visus sit illi cõtulisse prebendã. c ¶ Assignari debeat.exq̃ guil.resignauit tali mõ.vt dareť.b. ⁊ nõ fuit ei data § mgro.p.nõ videbať ei renũciasse nec videbať ⁊ eam ꝑdidisse.sicut nõ amittit possessionẽ q̃ eã sub mõ alij tradidit. nisi modus cristat.videť.n.sub cõditõe eã tradidisse.s.de resti.spo.olim:et ff.de acq̃.pos.q̃ absenti.§.si q̃s.⁊ qui sub cõditione tradat pos. ⁊ recedit a possessione nõ ꝑdit eã.ff.e.si cũ me. vñ iste nõ videbať amisisse possessionẽ bñficij sui.§ certe vez est.q amiserat p renũciationẽ § papa postea ex officio suo vtrũq; restituit ꝓter discordiã suscitatã. d ¶ Irritũ.si.C.de legi.nõ dubiũ.⁊.C.de rebus eccle.nõ alie.l.sancim⁹.⁊.x.di.c.vides.§.j.si hoc verbuz nõ ꝑtinet ad lrãs: q̃ ipse cõferret:videť q cõcessio teneret.licz esset facta ꝓtra mãdatũ pape.j.e.dilectus filius.g. vbi de boc. e ¶ Assignauit:hic exꝑsse habes.q si eps cõcessit mihi bñficiũ qd cõcedere nõ potuit.tenet mihi ad aliud consimile.vij.q.j.c. ꝑsentiũ.de hoc dicit.s.c.pri. si.s.de fil.p.veniẽs:ar.ff.d ꝑtg.ac. l.eleganter.§.qui reprobos.ff.ad vel.q̃uis.§.si cõuenerit.⁊.ff. q̃ satisda.cog.l. q̃tiẽs. ff.de le.j.l.filius. §.si q̃d alicui.⁊.ff.de le. ij. l.mortuo.§.labeo.q̃a adiuuari bñficijs nos oportet non decipi.ff. cõmodati.l. in cõmodato.§.sicut.in fi.⁊.j cõmo.c. vno.in fi. Et sic est ꝯ id qd dicit lex q donator nõ teneatur de euictiõe.ff. de edil. e.l. ad res donatas. § hic in veritate non dr donare. qz necesse bz eã donare ⁊ in necessitate nemo liberalis existit.ff.de adimen.le.l. rẽ legatã.in fi.⁊ d hoc dictũ ẽ.s.e.c.relatũ:⁊ hoc intellige qñ epus sciuit q eã donare nõ poterat ⁊ ille qui recepit. ignorauit. vt dixi s.c.pri.si cũ recipiẽs hoc scicbat. nõ credo q habeat petitionẽ ꝯ epm ad aliã ꝑbendaz instar illi⁹ qui sciens emit liberũ hoiez.emptio nulla fuit. secus si ignoranter emit. ff. de ꝑben.empti.l.liberi hominis.

neum esse reperierint.tamdiu ei vita necessaria cõgrue subministres.donec p te in zamorẽ ecclesia vel alia fuerit competẽs beneficiũ ecclesiasticũ assecut⁹:sciturus p certo.qd si p examinationem eorũ fuerit reptus idoneus ⁊ tu ei iuxta mandatũ nostrũ neglexeris ꝓuidere.cuz ꝑ nobis p lras eorum innotuerit ad id exequendũ p di.ec.cõpellemus.

¶ Dem archiepo senoñ.

¶ Qui hoc ignorãti sciẽter cõtulit ꝑbendã quã nõ potuit illa euicta alia quã ꝑt ꝓferre tenet.

Cum iã dudũ.⁊ infra. Verum qm̃ ab. R. siclunen. canonico.J. de bitumia quedã obiecta fuere multitudo videlicet tã dignatũ q̃ etiã prebendarum ambitionis ⁊ auaricie vicium cui nõdũ finẽ imponẽs ꝓtra diffinitiõis nre tenorẽ ⁊ lat.ꝓci. statuta ad obtinẽdã ꝑpositurazꝯ siclunẽ.se ingerit ⁊ ingessit.⁊ qd die intrusionis sue ante confirmationẽ ꝑsumpserit ministrare sicut post ꝓfirmationẽ. ¶ Cassatam mãdam⁹ q̃tenus si inueneritis ꝑdictum.J.habere plures alias dignitates atq; prebẽdas aut aliquid aliud ꝑmissorum qd ad cassationẽ eius sufficiat. inueneritis eẽ verũ.ei sup iã dicta ꝑpositura silentiũ ꝑponatis ab impetitione ipsi⁹ siclun.ecclesiã nimus ⁊ inane.decet ẽm: vt qa ꝑbendã ei quã de iure nõ potuit assignauit eã quã de iure põt assignet.ne ꝑbendam ei fraudulenter vsus sit assignasse.

¶ Dem episcopo et cantori tornaceñ.

Cassatur electio illi⁹ q̃ possidet plures dignitates atq; prebendas ⁊ idez si detineretur aliquo vicio hic scripto.

Cum iã dudũ.⁊ infra. Verum qm̃ ab. R. siclunen. canonico.J. de bitumia quedã obiecta fuere multitudo videlicet tã dignatũ q̃ etiã prebendarum ambitionis ⁊ auaricie vicium cui nõdũ finẽ imponẽs ꝓtra diffinitiõis nre tenorẽ ⁊ lat.ꝓci. statuta ad obtinẽdã ꝑpositurazꝯ siclunẽ.se ingerit ⁊ ingessit.⁊ qd die intrusionis sue ante confirmationẽ ꝑsumpserit ministrare sicut post ꝓfirmationẽ. ¶ Cassatam mãdam⁹ q̃tenus si inueneritis ꝑdictum.J.habere plures alias dignitates atq; prebẽdas aut aliquid aliud ꝑmissorum qd ad cassationẽ eius sufficiat.b.d. Vel ſpãlius sic vt in rubro. primo ponit sex que opponebãt ꝯ electũ. secdo diffinitionẽ q̃onis cõditionalẽ.tercio rñdet tacite q̃oni vel obiectioni.secda ibi:mandamus.tercia ibi.cuz multa.Ab.si.

Aliud ꝑmissorũ. ¶ Opponẽti plura ꝯ electũ sufficit alterum ꝓbare qd ad cassationez eius sufficiat.b.d. Vel ſpãlius sic vt in rubro. primo ponit sex que opponebãt ꝯ electũ. secdo diffinitionẽ q̃onis cõditionalẽ.tercio rñdet tacite q̃oni vel obiectioni.secda ibi:mandamus.tercia ibi.cuz multa.Ab.si.

a ¶ Multitudo.iste Jo.habebat multitudinẽ ꝑbẽdarũ:vt pz in antiq̃.q̃ multitudo ẽ canonib⁹ inimica.s.e.quia in tñ. g ¶ Auaricie:que a ꝓmotiõe repellit.lxxxv.di.c.florentinũ.quã etiã dicit lex legittimis ictib⁹ feriendã.C.de inoffi.tel.si q̃s suo.⁊ ẽ seruit⁹ idolorũ.s.e.t.auaricie. b ¶ Nostre diffinitionis.quã nõ habes in cõpilatiõe q̃ olim erat de insti.c.tua. nuper. i ¶ Concilij.s.e.qz in tñ. k ¶ Confirmationez: hic ita intellige q sup hac electione fuit causa cõmissa ad petitiõez illius electi:⁊ iudices illi electionẽ cõfirmauerunt: ⁊ postea alij iudices q̃bus eadẽ cã fuit cõmissa ꝓfirmatõnẽ illã cassauerunt sicut hic totũ habeť in cõpilatiõe Innoc.s.de re iudi.c.j.de quibus fit hic mentio. l ¶ Prebendas.de hoc dictũ ẽ.s. de elec. c.dudũ.ij. m ¶ Aliud ꝑmissorũ.s.q ante ꝓfirmationẽ ministrauit.s.de elec.q̃liter.vel q ministrauit post cassationẽ cõfirmationis.qz papa etiã totũ cassauit q̃q̃d factũ fuit p iudices priores ⁊ posteriores. n ¶ Ecclesiã.Et ita videť q ecclia q̃ ipsuz eligit sciens ipm bre plures dignitates atq; ꝑbendas nõ possit ipm repellere:ar.s.eo.cũ nõ ignores.ar.ꝯ.s.de excep.cũ ecclesiastice.⁊ melius.s.de elec.cũ inter canonicos.viij.q.ij.c.dilectissimi.⁊.xxxij.q.v.c.horrendus.j.de concess.ꝑben.cũ sup:et.s.de cleri.cõiug.c.diuersis fallatijs.⁊.j.de dona.c.inter dilectos.sed hec locũ nõ bñt.qz iste nõ fuit elect⁹ ab ecclesia.imo ecclesia se sibi opponebat.⁊ elect⁹ fuit a quinq; solũmõ alijs appellãtibus ꝓus:⁊ quibus.iã absentib⁹.vt hic patet in decre. q̃ olim erat in

cōpilatione Innoc. de re iudi. c. j. hec decre. de illa electione loq̄tur. a ¶ Per patientiā. hic rñdet tacite qōni. diceret aliquis multi sunt bñtes plura bñficia. q̄re ipm reprobatis dñe papa: ⁊ ipse rñdet multa p patientiā ꝛc. ⁊ tñ p talē patientiā nō fit dispensatio: ar. j. d cog. spi. sup eo. ⁊. d. de iurciurā. mulieri: ar. tal patientia voluntatez requirit. ff. d tribu. l. j.

Dilectus filius. ¶ Continet q̄ tuor dicta. ꝓmo mandatū apostolicū. scdo ibi. ad instantiā iustū ⁊ iniustū ꝓceptū legati. tercio ibi: cum ergo iusti ꝓcessus cōfirmationē ⁊ iniusti reprobationem. quarto ibi facientes papalē subiūctionē. Abbas sic.

b ¶ Percipere ñ deberet. Istud fuit ꝛ cōciliū. j. de cōcef. ꝓben. nulla. sed cōtrariū videtur. d. eo. relatā vbi tenet ꝓmissio vacature ꝓbende. sol. hic nihil percipiebat. ⁊ ibi sic vt ꝓz ex illo verbo integritate prebende gaudere. ⁊ ex eo q̄ dicit quoꝝ cōis est vsus ⁊ hic soluz additur q̄ ꝓcipiat eā que de cōmuni cōferuūt. et ita nō ꝓtradicit sed ꝓcordat. ⁊ hoc vicium fuit expressum ibi non.

c ¶ Illicito. ar. d. d. de cō. cū. M. §. iiij. receperūt ad vacaturas ꝛc. solu. papa illud reprobauit vñ ꝓcipit q̄ eis ꝓuideant ex superexcrescentib⁹ ꝛc. ⁊ ita cōcordat cum ista. vel ibi recepti fuerūt simpliciter vt ibi no. vel ñ reprobat receptio i ius canonie ⁊ receptio ad vacaturas. d. ¶ Approbātes. arg. q̄ ſnia siue donatio tenet ꝓ pte ⁊ ꝓ pte nō. sic. d. de arbi. cū tpe xij. q. ij. si q̄s. ⁊. xvij. q. iiij. questi. ⁊. xxij. q. iiij. inf cetera. ⁊. j. de testa. rainutius. ⁊. c. rainaldus. Caueas tñ q̄liter fiat electio si dicatur elegim⁹ te ad ꝓri. vacaturā nulla ē electio. j. de cōcef. preben. c. nulla. ⁊. c. relatū. ⁊. c. ex tenore. Si vero dicat elegim⁹ te i fratrē ⁊ sociū ⁊ ꝓmittim⁹ tibi cōferre bñficiū cū ꝓmū vacauerit tenet electio talis. d. c. relatū. ⁊. d. de cōcef. ꝓben. cū sup assignando eidē q̄tidianas distributiones als cōpellerētur ad hoc. vt dī hic in fi. ⁊ ille intelligit electus ad quoddam ius de nouo creatū. j. eo. dilecto. ⁊ illud ius perijt q̄cito assignat bñficiū vacans non cū diu posset manere tale ius sine re corpali. j. q. iij. si q̄s obiecerit. ⁊ talis canonia auget numerū canonicoꝝ. ⁊ nō ꝓbendarū. ⁊ nunq̄d plures ꝓnt taliter eligi: si duo ꝓnt eligi eadē rōne ⁊ plures. s. tres vl q̄tuor ⁊ q̄tecunq̄ dixit Jo. q̄ ꝓm numerum ꝓbendarū ꝓnt plures vel pauciores eligi ⁊ certe nō videt q̄ tot ꝓnt eligi q̄t sunt ibi canonici ꝓpē diutinā expectationē. ⁊ sufficit q̄ pauci eligant saltē duo vel tres vel q̄nq̄. d. de ꝓsti. cū M. ferra.

e ¶ Defraudet. sic. d. c. relatū.

f ¶ Cū se facultas hoc idē erat ei ꝓmissuz in illa ꝓpositione. ⁊ archiep̄s auctoritatē ꝓstare nō potuit. imo illud solū cassat q̄ nihil ꝓcipere deberet. lau. Itē ex eo q̄ dī hic. ꝓz q̄ legat⁹ nō pōt dispēsare ꝑ cōciliū. j. de cōcef. ꝓben. nulla. ⁊ sol⁹ papa. Itē aliud ē dicē cū facultas se obtulerit. ⁊ aliud cū bñficiū vacauerit vt b ꝓz. ⁊. j. de ꝓcef. ꝓbē. accedēs.

g ¶ Assignare. b idē poterat cōseqū ex illa cōpositione vt videt. dicit Jo. q̄ nō. q̄ tpe cōpositiōis vacabāt beneficia ⁊ volebāt ipm expectare ꝓximā vacaturā. Itē aliud addit compositiōi. q̄ ipe habeat q̄tidianas distributōes siue victualia q̄ d cōi ꝓferunt. q̄ tñ ꝓntib⁹ dant. d. de cle. nō resi. decetero. ⁊. j. co. licz. Perceptio eīm taliū ꝓbēdaꝝ nō facit canonicū. q̄ sola salarij ꝓceptio ñ facit decurionē. ff. de decur. sola: ⁊. j. eo. dilecto.

a absoluentes cum multa per patientiā tolerant. q̄ si deducta fuerint in iudiciū exigente iusticia non debeant tolerari.

I Dez archiepiscopo. ⁊ archi, senonen.

¶ Recepto i canonicū quācito facultas se obtulerit debet ꝓrebenda et interim habebit quotidianas distributiones.

Dilect⁹ filij⁹. T. canonic⁹ liconien. ꝓposuit q̄ cū de mādato. L. pape p. no. licōien. eps quādā ꝓbēdā assignauit ei dē in ecclia linconient. q̄ capitulū ipm ad eandē recipere ꝓtē nebat. ⁊ infra. ¶ Ad instātiā remē. archiep̄i tūc ep̄i ꝓnestinen. ap. se. le. ⁊ auctoritate illi⁹ talis inter eū ⁊ ep̄m et canonicos linconien. ꝓpositio intercessit q̄ ipso ab eis recepto in canonicū ⁊ ꝓcesso sibi stallo i choro ⁊ ꝓticipatiōe q̄libz diuinoꝝ idē fruct⁹ ꝓbende ꝓcipere non deberet. nisi loco ꝓximo vacature. ⁊ infra Cū ergo dictū. T. in canonicuz recipi canonicis nō obuiet institutis: et vacaturam expectare ꝓbendā lat. ꝓci. nō sit dubiū obuiare nos facto eiusdē legati illicito reprobato. q̄ est licituz approbātes. q̄ vī indignū: vt receptus in canonicū ꝓbēde beneficio defraudet. mandam⁹ quatenus dictos ep̄m ⁊ canonicos vt ei ꝓbend cū se facultas obtulerit nō dimerāt assignare ap. postposita compellatis. facientes eidē portiōes quotidianas que fuūt in ecclia memorata sine diminutione qualibet assignari

I Dem episcopo brixien.

¶ Non tenet electio cū ad vnā ꝓbēdā duo simpliciter eligunt.

De fraternitatis deuotio et infra. Cuz sepe ꝓtingat q̄ ad vnā ꝓbendam duo clerici ꝓp importunitatē petentiū eligātur. ¶ Nos attendentes: q̄ si duo vnā ꝓbendam tenerēt illud esset cōtra cōciliū turon. q̄d ꝓbendarū ꝓhibet sectionez ⁊ si vnus illoꝝ ipam obtineret prebendā sub expectatiōe. ali⁹ contra lat. conci. statuta remanerēt Inq̄. T. T. R. q̄ talis electio d rigore iuris penitus ē cassanda

I Dem.

¶ Si duo electi ad aliquaz dignitatem compromittant in iudices poterit iudex alterum cōfirmare. ⁊ alteri pro bono pacis de ꝓuentib⁹ prouisionē facere.

Nisi essent viri prouidi. et honesti tam qui ordinacante. sicut vna dom⁹ ꝓt diuidi ⁊ decetero erūt due dom⁹ ⁊ vn⁹ fund⁹. si diuidat erūt duo fundi. ff. cōia ꝓdioꝝ. l. si q̄s duas. §. §. ⁊ ꝓbenda diuidi nō dz vt sub noīe vni⁹ ꝓbēde censeat vterq̄ q̄si dimidi⁹ canonic⁹. q̄ vnitas nō recipit diuisionē. xxiij. q. j. c. loq̄t. nulla eīm seruit⁹ diuidit lz vsufruct⁹ diuidat. ff. ad. l. fal. l. j. §. si vsufruct⁹. ⁊. ff. de vsu. ⁊ ba. vsu ꝓs. ⁊ nōne b mō pōt diuidi ꝓbenda qd idē ius apud vtrūq̄ remaneat. q̄ ⁊ iura incorporalia apud plures ꝓnt insolidū residere. j. de iurepa. c. j. ⁊. ff. de serui. l. vie. ⁊. ff. d bo. lib. l. libert⁹. in fi. In ꝓbēda b cē nō pōt vt dictū ē. j. eo. dilecto. lz eīm dicat idē ius esse apud plures. reuera tñ q̄libet spāle: ⁊ separatū ius bz. ff. quēad. fui. amit. l. aquaz ⁊ no. q̄ sicut de vna ꝓbenda ꝓnt duo fieri si facultates sufficāt sic ex cā necessaria ꝓnt ⁊ debēt diminui ꝓbēde. j. de ver. signi. c. vl. ⁊. d. de cōsti. ex pte. a ꝓxio sensu.

l ¶ Cōcilij. j. d ꝓcef. ꝓbē. c nulla.

m ¶ De rigore iuris. inuit q̄ de patiētia possit tolerari ⁊ cōfirmari q̄si dispēsando. q̄ satis pōt cōcedi. q̄ talis dispensatio ñ ē ꝓpetua. ⁊ ad tp̄s. nec ꝓprie dī facē ꝑ cōciliū. Ad q̄d ⁊ diceret de rigore iuris. als simplr rñdisset dicēdo q̄ talis ē cassanda. ⁊ multe tales electiōes tolerant ⁊ ex cā possit iuris rigore relaxari. ar. op. j. eo. c. vacante. ⁊. c. cū cām. vbi tenet integrare ꝓbendā tali modo collatā nec mādatur cassari.

Nisi essent. ¶ Primo recusat suspectā excusatiōz ⁊ ipi⁹ duo mēbra declarat: scdo ꝓmissis motiuis sub certa moderatiōe illā approbat. scda ibi. q̄ igit ē pulcerrima dispositio ⁊ in toto corpore iuris ñ habes cōsimilē. Ab.

n ¶ Honesti: ex

qualitate pſonie pſumit licitum qd als eſſet illicitū.ar.ix.q.iij.c lugduñ. o ¶ Ex arbitraria.z ita aliquis pōt ſimul vti:z arbitraria.z delegata ptāte.ſic.ſ.de pſump.c.lras.§ iſtud nō videt poſſe cōſtare.qz ſi rōne delegate ptātis adiudicauerūt alteri prioratū ſm hoc q pſtabat eū canonice electū qualiter p arbitriū poterunt ipſum condemnare ad ſoluēdū alteri parti indebitum cū alij ſolui nō poſſit quod eſt alij debitum ſ.de iureiurā.cum te. quia ſi prioratus fuit iſti debitus.conſtat q ſolutio pecunie eſt indebita pōt dici q iſti non fuerunt arbitri.§ arbitratores.i. cōpoſitores quorū arbitrium ſi iniquū ſit auctoritate ſuperioris retractatur.ſ.de arbi.nō ſine. vel reducitur ad arbitrium boni viri.ff.pro ſocio.ſi ſocietatez.ſed nūquid rōne talis arbitrij poſſent ipſi adiudicare alteri prioratum.argu.q ſic.ſ. de tranſac.c. decetero. § nō eſt verū.quia talia ſpūalia poſſideri non poſſunt. niſi ex iuſta inſtitutione canonica ij.q.j.legū.ſic z in matrimonio non pōt interuenire arbitrium.ſ. de tranſac.c.vlti.z.ē. de in integ.reſti.c.pe. in fi.et hic vt. hoc ex iuriſditōe delegata.b. p ¶ Ex iuſſiōe.ex pactione partiū non liceret nec illaz tolleraſſz papa.vt.ſ.de pact.cū pudē ſed quia iudicis auctoritate factū fuit z ad tēpus ſuſtinetur ſ.de tranſac.c. decetero. ſic eſſi excuſat ab infamia qui iuſſu iudicis paſcit.de furto. ff.de bis qui notan.in fa.l.furti.§.qui iuſſu. z q papa b tolerauit hmōi cōpoſitionē.hoc fecit ꝓpter cauſas p̄dictas.ſ.pro bono pacis.z vtilitatis.qz placuit omnibus. z ſi papa compoſitionē non tolleraſſet auctoritas iudicis nō ſufficiebat:quia de iure hoc facere nō poterat:vnde dicit papa.nos eam hic adhibito moderamine toleramus z ad tēpus tm vt ſequitur.z occaſione hmōi compromiſſionis aſſumūt.quandoqz aliqui cauſam malefaciendi. q ¶ Prioratus:niſi hoc eſſet appositum.confirmatio talis ſiue tolerantia fuiſſet realis.argu.ſ de tranſac.veniens:z.j.de inſti.cum veniſſent. r ¶ Prouentus:quoniā ſicut ius diuidi nō poteſt.ſic nec fructus vt.j.q.iij. c.vlti.et.j.vt ec.bene.vt noſtruz.z.xvj.q.j.ſi monachus defuncto.vel alias remoto.

Pro illorum. ¶ In pma ponit facti narratio. In ſecūda cauſe cōmiſſio.ibi.quia.Abbas Siculus. s ¶ Eccleſiarū ſuarum.ſub hoc termino cōpbendunt omnes eccleſie ipſius ꝓuincie.etiā epiſcopales vt hic patet.z ſupra de vſu. pal.c.j.ſine habēt ius cōferendi ſiue nō ſed in aliqua p̄latura p banc formā ꝓuidere nō poſſet.j.e.c.vlti. z hoc in quib? ius habet.ſecus in alijs.ſecus ſi diriſſet in aliqua eccleſiarū tue ꝓuincie.quia tunc nō refert vtrū ius ibi habeat.vel nō rōne ordinarie poteſtatis cū auctoritas talis generalior eſt q alia tamē papa in hoc nō reprobat factū archiep̄i. Et ſic large ſumit qd dicit ſuarū. t ¶ Contradictores:hac ſententia non comprehenduntur:niſi partes z alij etiam qui de facto contradicunt.et nō iure. v ¶ Eluſionē:multe enim vie ſunt hominibus ad malicia.in auten.de nupt. §.minores.in fi.coll. iij.

Dem vadanē.epiſcopo z abbati vatien.

¶ Canonici priuilegiati a papa ſuper certo numero ſi ſponte receperunt aliquem ſupra numerum contra impetrantes a papa exceptione numeri vti non poſſunt.

Pro illorum prouiſione. z infra Budegal.archiepo mādauimus vt magiſtro. p. in
o aliqua eccleſiarum ſuarum vbi expedire cognoſceret competēs faceret beneficium aſſignari. cō
t tradictores ec.diſ. compeſcens q decano z capitulo ſanctionez au.nra mādauit vt ip̄m admitterēt in canonicū z in frēm.Cū cz ijdē reluctarētur canonici ac īdulgētiā de quadrageſimo canonicorū numero ei opponerēt
v qz archiep̄s cognouit illos ī eluſionē mādati nri indulgētie cōceſſa eis irreuerēter abuti predictū mgr̄m de p̄bēda. z canonia
x ſanctoñ.eccle inueſtiuit contradictores vinculo excōicationis aſtringens.z infra. ¶ Quia vo qd p dictū archiep̄m d memora
y to mgro auctoritate nra ꝓuide factū eſt:firmitatē volum? obtinere mandam? q̄tenus ſi vobis conſtiterit p̄dictos canonicos īdulgentiā quā habent de certo canonicorū numero non ſeruaſſe:z aliquē vltra ꝓſtitutū nūerū
3 ī canonicū auctoritate ꝓpa recepiſſe.cum nobis legē imponere

p ¶ Inueſtiuit:p talem inueſtituram nō adipiſcitur quis poſſeſſionem:niſi corporaliter in poſſeſſionez mittat.j.de dona.per tuas.de tali inueſtitura habes.ſ. de re iud. cum olim.z.j.d bis q̄ fi. a maior. par.ca. ex ore.z hoc ꝓbatur per hoc q papa mandat q ſolūmodo ſentētia lata ī eos obſeruetur donec dictū magiſtrū recipiant in fratrem. Si enim in poſſeſſionez miſſ? fuiſſz papa mādaſſet.vt ī poſſeſſionē inductus defenderet et ſic per hanc decre. non probatur q per hanc formā mandamus vt talē facias recipi in canonicū. et in fratrem talis eccleſie contradictores p cenſuraz eccleſiaſticā z c. vel facias competens beneficiū aſſignari q poſſit mitti in poſſeſſionem ipſius eccleſie nec inueſtiri.cum hoc ei nō mandet cuz certa forma ſm quā ꝓcedere debet ſit prefixa. Quidaz tamen dicūt p hanc decre.q per talem formā poteſt mittere in poſſeſſionez ſi ueinueſtire quod ego non credo ꝓut no.ij. de conceſ.preben.cuz noſtris.argu. contra. ſupra de excep. cū ecclesiaſtice.non eſt contra.quia ille iam fuit per papam inueſtitus:z in corporalē poſſeſſionē de mandato ipſius inductus vt patet in integra.z quod dixit hoc inueſtiuit.fecit vltra formam ſibi datam quod patet per reſponſionē pape que de inueſtitura nullam fecit mentionē.ſed de excōmunicatione quam precepit obſeruari quouſqz ipſum receperit.z ideo dicit ꝓuide.

y ¶ Prouide:excuſauit cum papa.ſed reuera nō bene ꝓceſſit inueſtiendo ſed refert vtrū mandetur facias ꝓuideri.vel facias beneficiū aſſignari. 3 ¶ Recepiſſe: z ita qui ſemel facit contra priuilegium ſuum ſibi preiudicat in illo. ſupra de reſcript. conſtitutus.z ſupra de conſtitu.cum M.z.c.cum acceſſiſſent. vbi de hoc.ar.contra.j.de priuile.accedentibus.z.c. ſi de terra. §.j.z.C.de excu.tu.l.voluntarie. Et hic attende quod dicit auctoritate propria.quia ſi hoc auctoritate pape feciſſent nō intelligerentur veniſſe contra priuilegium ſuum etiam ſi eſſet iuramento firmatū.quia auctoritas pape ſemp intelligit excepta.ſ de iureiur.venientes.z.ſ.de elec.ſignificaſti.ſed q̄d ſi veniſſent ꝓtra indulgētiam auctoritate cardinalis legati apoſtolice ſedis nunquid excuſarent.nō credo quia nō poſſet illos compellere ad hoc.vt contra indulgentiā pape aliquē reciperent.

a ¶ Ju canonicū: ⁊ ita excōicati recipiūt aliquē in canonicū. ⁊ valet talis receptio. ⁊ ea q̄ faciūt excōicati in eorū preiudiciū bene valent. s. de excep. cuz inter. cū suis. sicut excōicatur quis vt in causa ꝓcedat. s. de offi. ordi. significauit. ⁊ quia isti nō debent absolui nisi satisfaciant. vt. s. de offi. delega. ex litteris. sed satisfacere nō possūt nisi ipm recipiāt: nec ꝑ talē participationē erit excōicatus. sic excōicati admittunt ad iuramentū qñq; añq; absoluant. j. de sentē. excō. ex tenore. ⁊. s. de rescrip. c. capitulū sancte crucis. vel expone donec dictū magistrū recipiant. i. donec cautionē ꝑstent q̄ iuri parebunt. ⁊ hoc vbi hñt cām defensionis. ß in hac decre. nō hēbant iustā cām defensionis imo falsaz vt litera dicit. Ber. b ¶ Ad canonicatū: mādat hic papa dare huic illa q̄ ptinent ad canonicatum et nō ꝑbendaz et sic dabūt ei q̄tidianas distributōes q̄usq; vacabit ꝑbenda vel quousq; fructꝰ fuerint augmentati. Et sic patz hic q̄ licz canonici aliquē recipiāt vltra numerū etiā sua auctoritate non augeant numerum ꝑbendarū. licet augeāt numerum canonicorū. s. de ꝓsti. cum. M. habuisti. idē s. eo. dilectus. et. j. eo. ti. dilecto.

Alis qōnibus ¶ Ponit dictum cuiꝰ vnā determinationn interserit. ibi. dūmō. Ab. si. c ¶ De patrimonialibꝰ. Habēt ergo isti patrimoniū pro titulo. sic. s. e. c. eps. si aliquē. nec debēt ab eo beneficiū petere exquo tali mō intitulati sunt ⁊ iudiciū sibi mādant ⁊ bibūt q̄ de suo hñt. ⁊ alienū recipiūt. xvj. q. j. qñ q̄q̄d. ⁊ xij. q. ij. c. et si illi. ⁊. j. q. ij. clericos. Sed q̄d si patrimoniū istorū periret casmate. vel alluuione nunq̄d tenebit istis ꝓuidere. dominicalis qō ꝓsueuit eē tñ satis videt q̄ eps debeat ei ꝓuidere in bñficio ecclesiastico. qz cū isti ad seculū redire nō pnt redundaret in obprobriū ordinis clericalis. ar. xciij. dis. diaconi. ⁊ arg. s. de cle. cōiug. Jo. ⁊. s. de renū. ad supplicationē. d ¶ Sustētari. alꝰ nō dz ipm ꝓmouere. qd si fecerit tenet ei ad supplemētum. s. e. c. ij. ⁊. c. cū fm aplm. Sz nūq̄d tenet soluere decimas de tali patrimonio ad qd est ꝓmot? q̄si ad titulū. ar. q̄ nō. xvj. q. j. sicr. ⁊. j. de deci. nouū genus. ar. s. xvj. q. j. si q̄s laicus. Dixit vincē. q̄ tenet soluere decimas. ar. illiꝰ. c. si q̄s laicus. arg. est s q̄ nō debeat soluere. vt. j. d symo. tua. T. dixit q̄ si ab alīs clericis recipit diuinū officiū: ⁊ alia sacra debz eis soluere decimas alioquin cōtra quia de beneficio suo nō tenet soluere decimas credo q̄ ꝓpter clericatū istiꝰ. licet sit ordinariꝰ ad primoniū suū ecclesia q̄ pmū decimas ꝓcipiebat ꝑdiales iure suo nō debeat defraudari. qz res semp remanet cū sua cā. ⁊ sine culpa sua ꝓuari nō dz. nec est etiā iusta cā q̄re ꝓuari debeat. Jtez q̄rit an iste possit trāsire ad aliā ecclesiā sine licentia epi. Dicas q̄ nō. lxxj. di. pmatus. Sz nunq̄d pōt vēdere primoniū tale videt q̄ nō quia indeviuere dz. ⁊ ecclesiasticū onus sustinere. q̄ ꝓfitet vin. Sed tan. dixit q̄ pōt vēdere. quia qui precio fruit rem hre vi-

non debeāt q̄ ipsi negligunt obseruare. latā in ipso excōicationis sniam a ꝑdicto archiepo tādiu denuncietis sub ap. ob. seruandā: donec sepedictū magi-
a strum recipiant in canonicū: et
b ea que ad canonicatū pertinēt: cum stallo chori ⁊ loco capituli ei studeant assignare.

I Dem bisuntiñ. archiepo.

¶ Nō beneficiatus habēs sufficiens patrimoniū ad sacros legitime promouetur.

Tuis qōnibus rñdemus q̄ clericos in minoribꝰ ordinibus cōstitutos de patrimonialibꝰ bonis hñtes vñ possint
c
d congrue sustētari. ⁊ si nōdū fuerint beneficiū ecclesiasticuz assecuti. ¶ Dūmō aliud canonicū non obsistat ad supiores sacros poteris ordines promouere.

I Dem episcopo latoniesi.

¶ Absenti potest cōferri beneficium alio mediante.

Accedens ad ap. se. ⁊ ifra.

¶ Jnq. T. T. R. q̄ clericus absens ꝑ aliū. vel alius magis ꝓ ipso poterit de beneficio
e
ecclesiastico inuestiri.

I Dem treceñ. episcopo.

¶ Si ad vnū canonicatū ⁊ ꝑbendaz duo sunt recepti simplr receptio nō tenet etiā interueniente apostolica auctoritate.

Dilecto filio. P. sctē prudentiane ꝑsbytero cardinali cellerario trecē. ⁊. r. pcuratori tuo auditore concesso. idez cellerarius ꝓposuit coram eo. q̄ cū in manibꝰ remē. archiepi tūc ap. se. le. intēdētis ꝓuidere. G. nepoti suo in trecē. ecclesia ꝑbēdam quā ibi obtinebat. liberali
f
ter resignauit dictus legatꝰ ꝑfatū. G. ⁊ eundē cellerarium in canonicos trecē. instituit. et ambobus capitulū trecē. stallū in choro ⁊ locū in capitulo: ⁊ idem archieps supradicte ꝑbēde fructꝰ diuidendos cōiter assignarunt donec idē. G. integrū esset prebendale stipendiū assecutus: et infra. Quoꝝ receptionē ꝓcurator generalis ꝑdecesi. T. in par-
g
tibus constātinopolitanis tunc agentis postmodū approbauit dictus quoq; cellerarius lectionem ⁊ euāgeliū in hebdemada sua legisse dinoscit. ⁊ tā decani q̄ episcopi electioni. ⁊ alioꝝ negociorꝝ tractantibꝰ sicut canonicus trecē. interfuit ⁊ domū quādam ꝑ capitulū memoratū obtinet per ꝓsonā vel ꝓsona media inuestiat ꝓ absente. ⁊ est casus no. ⁊ quotidie practicatur communis diuisio. secunda ibi: inquisitioni. Abbas sic.

e ¶ Vel alius: sicut vnus nomie alterius possidet. ff. de acqui. pos. quicq̄d vtercq; n. possidet. ff. e. ti. quod meo. ⁊. s. vt lite nō cōtesta. quoniā. §. i alīs ⁊. s. de resti. spo. cū venissent. ⁊. s. de ꝓscrip. si diligēti. ita et vtercq; potest dici inuestiri. ß que fuit dubitatio forte iste eps dubitat an carnale matrimoniuz inter absentes contrabatur: ⁊ ideo dubitauit an et spūale. Prima questio expeditur xxxij. q. ij. bonorat. et j. de conuer. coniu. ex parte. ⁊. ff. de ri. nup. deniq;. Secda dubitatio hic explicat. vtruz clericus absens possz inuestiri ꝑ aliū vel dubitatio fuit illa an inuestirē quis ꝓ absente ⁊ ignorante. ⁊ certe bene ⁊ acquirit ei possessionē. ⁊ cū iste sciuerit habebit causazvsu capiendi. C. de acqui. pos. l. j. vin. vl'ido dubitauit. qz sicut hereditas temporalis per procuratorē acquiri nō potest. ff. de acq̄bere. per procuratorē. Jta videbat q̄ hereditas spiritualis acquiri non posset. sed nō videtur q̄ dominiū sit quesitū ꝑ traditionem absenti. ff. de acqui. re. do. res ex mādato. itē nec possessio videtur acquiri per inuestiturā. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊. j. de dona. per tuas. Dicas q̄ si vel dans vel accipiens intendit acquirere dominiū absenti tunc est ei quesitū. et sic loquitur. ff. de acqui. re. do. si procurator. ff. de do. qui mihi donatum. Sed si neuter hoc intendit nō statim acquirit dominiū ⁊ sic loquitur. ff. de acqui. re. do res. dominiū tamen vel possessio non acquiritur per gestorem negocij. ff. de nego. ge. si ego. Jo.

Dilecto. ¶ Diuidit in q̄tuor ptes primū factū ⁊ allegatio ꝓ cellerario. secdo allegatio contra ibi. ꝓcurator. tercio diffinitio ibi. vnde quarto protestatio ibi: ita q̄ ⁊ est not. c. quare. tene semper menti ⁊ nota ipsum. Abbas siculus.

f ¶ Resignauit. pure sine aliqua cōditiōe. ⁊ modo alias simoniacus fuisset. j. q. ij. q̄ pio. ⁊. s. de pac. pactiones.

g ¶ Generalis. vnde videbat q̄ dñs contra factū ꝓcuratoris venire ñ debebat. ar. s. de offi. dele. cū olim. qz factū ꝓcuratoris qui generalē habet anministrationē domino ꝓiudicat. ff. de iureiur. iusiurandū. §. vltimo. ff. de pact. nā ⁊ nocere. sed tamē secus est. quia generali mandato nō videtur delegasse. nisi id qd legittime fieri potest. ff. d condi. inde. si ꝓcurator. ⁊. ff. d bis que fi. in frau. credi. si pater. vel quia fraudulenter aliquid faciat. ff. mand. creditor. §. lucius. vnde cum talis institutio contra ius esset nō tenebat eps illā ratā habere. s. e. ti. tue. ⁊. c. maioribus.

a ¶ Recepisti: p hoc videbat cōsentire institutiōi ipsius. ffmi. lxiij. di. hadrianus. ⁊ j. de bis q̄ fi. a ma. par. ca. ex ore. ⁊ j. de priuile. cū olim. arg. C. ad vellcia. aut. siue a me. ⁊ j. de sponsa. ad id qd. Itē quia in pnītia sua gessit se tanq̄ canonicū vnde quia ipsum nō remouit statim videt ipsuz approbasse. arg. s. de offi. dele. coram. C. de acqui. pos. l. j. C. de pa. po. si filiū. xx. q. j. quē. pgenitores. talis patientia nō facit canonicū sed tātū canonica electio ff. de vecuri. berēnius ⁊ j. de insti. ex frequē tibus. ⁊ C. de libera. cau. nō idcirco.

b ¶ Molestatiōe. et sic agebat interdicto vti possidetis.

c ¶ Turoñ. s. e. maiorib⁹. B. d ¶ Lata rañ. j. de concess. preben. nulla. e ¶ Diuidi. q: vnitas non recipit diuisionē. xxiij. q. j. loquit. de hoc dicum est. s. co. tuc fraternitatis. simi. s. co. c. inter cetera.

f ¶ Augmentare. s. d consti. cum. M.

g ¶ Clausula. imo ⁊ si clausula illa nō esset adiecta tñ sine ei⁹ auctoritate non videt q̄ possit cōtrauenire ex quo confirmatō pape accessit. s. de cōsir. c. j et. ij. naz vbi princeps confirmat idē est ac si ferat sniaz. C. de vete. iu. enu. l. j. § sed neq̄. ⁊. oia nra facimus ⁊c Ueri⁹ ē qd nō obstat cis talis pfirmatio cū eoz fauore fctā sit q̄n possint ꝓuenire si volunt. s. de psti. cū. M. ⁊. c. cū accessissent nisi clausula hmōi sit apposita decernatis irritum ⁊ inane. Jo.

b ¶ Augmētare. hec suit sufficiēs ratio. qz intendebat idem ius, ⁊ eandē pbendā conferre plurib⁹ q̄re non valuit. s. e. tuc. § si intendisset vtrūq̄ eligē in canonicū talis electio nō valuisset. s. e. dilectus. ⁊ c. relatum ḋa ad duo iura intelligunt eos elegisse: ita tñ q̄ facultates sufficerent duobus. j. c. proxi.

i ¶ Obsistat: hanc regulam. et eius expositionē habes. s. de re iudi. c. pe. sed videtur q̄ cause istorū ita sunt coniuncte q̄ sententia lata contra vnum obstet alij. sic iij. q. vj. hoc quippe. ⁊. lxxxj. distin. tantis daniel. ⁊. j. de accusa. ad petitionē. lix. distin. ordinatos. sed secus est hic quia agendo contra vnum non agitur de iure alterius. sed in premissis casibus agitur de vtroq̄. sic. j. de adult. significasti. ff. de adult. denunciasse. sed quid si postea agitur contra secundum et ille secundus obtinet nunquid prodest alij. vt per hoc retractetur sententia lata videtur q̄ sic quia sentētia lata pro vno ex socijs prodest alijs. vt. ij. q. vj. §. diffinitiua. ver. quandoq̄. ⁊ supra de appella. c. pe. ⁊. ff. si serui. vendi. loci. §. ij. sed non est ita. quia illa intelliguntur cum sententia pcessit contra omnes in cōmuni causa. lex illa loci. §. ij. loquitur de seruitute que cōmunis est ⁊ indiuidua ⁊ pro parte quis agere non potest. Per decre. istam benevidetur solui ista questio qua queritur duo fratres ex eodem patre. ⁊ nostre eadem contraxerunt matrimoniuz cum duabus sorezibus ex eodē patre ⁊ eadez matre fuit lata sententia contra matrimoniū inter vnum virum: ⁊ ei⁹ vxorem propter consanguinitatez. Queritur vtrum sentētia ista pīudicet alteri fratri. et eius vxori: qui non fuerunt in lite. dicas q̄ nō fit eis preiudiciuz

tinuit q̄ nō nisi canonico consuerat assignari. tuq̄ ad eandem accessisses ecclesiā cōsecrat⁹ euz cum canonicis alijs ad osculum

a recepisti: cū tūc non nisi canonici ad osculū admittant. ⁊ eidez sup pdictis non mouisti p biennū qōnem. ppter qd petijt: vt

b te ab ipsi⁹ sup hoc molestatione idebita cōpescere dignaremur: ⁊ infra. ¶ Procurator tu⁹ ppo suit ex aduerso q̄ ad vnicuz ius spūale qd vacabat ibidem: insimul duos canonicos instituere pdicto legato si licuit: naz si duo vnicā pbendā haberēt id esset ꝯ

c turoñ. pciliū qd pbendarū inhibet sectionē. Si ꝯo duob⁹ receptis vni tñ pbenda dare: sub

d expectatione alius ꝯ iat. pciliū remaneret. Preterea licet in ecclesia in q̄ nō ē certus numerus pbendarū. nulla etiā vacante in canonicū q̄s possit assumi cū intelligatur ad quoddaz ius eligi qd ex electoruz assensu de nouo creat: ⁊ cum electo in canonicū nascit. ⁊ desinit cuz defuncto. in ecclesia tñ q̄ determinatū habet numeꝝ pbendarum vno indiui duo iure vacante duo simul eligi non pñt ad illud eo q̄ hmōi

e spūale ius diuidi seu cōicari nequeat inter eos q̄q̄ interduz hi ad quos spectat electio d cōi as

f sensu augmētare valeant numerum pbendarū. ⁊ quoddam ius spūale de nouo creādo: nisi forte statutum aliqd obuiaret: qd esset iuramēto firmatuz vel cui se. ap. pfirmatio accessisset hmōi

g clausula prohibitōis adiecta. vt si quicq̄ ꝯ id fieret non valeret ppter qd instōnem pfatā nullā fuisse dict⁹ asseruit pcurator cū in treceñ. ecclia certus sit pbendarū numer⁹. quē capitulū ve

b legat⁹ augmētare minime intēdebat. vel ius aliquod de nouo creare. Ulti dictū cellerariuz ad restōnē eoꝝ q̄ rōe pdicte instōis tenebat: sniali⁹ duxim⁹ pdēnādum. ei sup prebendā ipsam vl eius parte silentiū imponētes. ¶ Ita q̄ p hoc pdicto. G. nullū piudiciū generet cum res inter alios acta regulariter alijs non

i obsistat. Idem.

¶ De vna pbenda vacāte pñt fieri due si eius suppetant facultates alias diuidens integrare tenetur.

Vacāte quadā pbēda in ecclesia tua duas ex ea constituēs ad illas de cōsensu capli tui duos canonicos assumpsisti q̄z altero viā vniuerse carnis ingresso pbēdā quā defuctus habuerat qdā clic⁹ nole hypolit⁹ fuit auc. se. ap. assecutus. Uerū cā idē. J. te sup integritate prebende p q̄sdā nras lras inqetet ⁊ ali⁹ idē ius aduersus te se hre pponas: qd facere debeas requisisti. ¶ Sup q̄ sic dixim⁹ rsidendū. q̄ cū turoñ. statuta conci. se

k ctionē inhibeāt pbendarū teneris vtriq̄ de his q̄ vacare cōtin

l gerint integrare pbendā nisi rōnabili causa de vacante pbēda

m supradicta due fuerit cōstitute, ac tot sunt vtriusq̄ ꝓuentus. q̄ p vtrāq̄ sit vtriq̄ ꝓuisum in beneficio competenti.

Idem vercelleñ. episcopo.

¶ Si papa mādat capitulo vt aliquem in canonicū recipiat et pbenda si qua vacat pferāt si de mādato sciētes alij conferūt cogūt primū recipe ⁊ d redditib⁹ ecclesie loco beneficij prouidere donec prebendam habeat.

Dilectus filij. G. clericus nob exposuit cōquerēdo

Vacante quadā ¶ Due sūt pte secunda ibi. super quo. Abbas siculus.

k ¶ Turoñ. supra e. maiorib⁹.

l ¶ Integrare: sed q̄ re tenet integrare cuz talis electio nulla fuerit. s. co. c. pri. rñ. isti duo simplr fuerūt electi in canonicos vñ tenuit electio. s. co. relatuz. ⁊. c. dilectus. Jo. dicit: q̄ lz nō valuerit talis electio. eps tñ tenet integrare pbēdā. cū ipse nō possit reuocare qd fecerit: ar. j. de dona. inter dilectos. ⁊ j. de pces. preben. cum sup. ⁊. s. de cle. cōiug. diuersis fallacijs. vel alia rō pōt reddi. Isti electi fuerunt ad duo iura de nouo creata ⁊ nō ad vnicū. ⁊ non intendebat eps facere ꝯ cōciliū. cū duas cōstituit pbēdas ex vna credēs sufficere facultates ad duos. vnde si reperiat q̄ nō sufficiat duob⁹: tenet integrare de vacātibus. j. co. cū cāz. Et sic vr q̄ eps possit tolerare si aliquādo aliqui eligunt ad vnū beneficiū vt dicit. s. co. tuc.

m ¶ Constitute: hic ergo patet q̄ de vna pbenda pñt fieri due ⁊ fm hoc erunt duo noua iura sicut vna parrochia. pōt diuidi in duas. xvj. q. j. pcipimus. ⁊. j. de ec. edi. ad audientiā. j. de hoc dictum est. s. co. tuc.

Dilectus filius. ¶ Vel generali⁹ sūma sic. si papa mandat ei ad quē spectat vt bñficiū cōferat vni. collatio p cū alteri facta tenet ipe tñ ex trāsgressiōe punit vt h dr ⁊ pma ps querelā decisam cōtinet. scda dat indices ibi. fraternitati. ab. si.

a ¶ Vacaret. ergo videt a cõtrario sensu si tũc nulla vacabat nõ tenerent rõne illius mandati eũ recipere. ⁊ sic videt tm vnũ mandatũ sed videt q̃ duo. q: mandauit eũ recipi in fratrez qd̃ vnũ mãdatũ ẽ. ⁊ p̃benda cõferri in vnũ est cõsecutiuũ alterius. vnde statim tenebant illũ recipere. ⁊ postea beneficiũ conferre vel statim vel q̃cito possent.

b ¶ Receperunt. hic consideratur tempus receptionis literaruz. ⁊ non date. sic. s̃. de foro compe. licet. s̃. de rescrip. capituluz sancte crucis. Sic in literis impetratis contra vsurarios. j. de vsur. quia frustra. sic quandoq̃ considerat tempus oblati libelli. licz tunc non recte agat. si tamen postea incipit ius competere perfici potest iudicium. ff de pigno. ac. si rem. §. vltimo. ⁊. ff. d̃ rei ven. si autem. §. j. argu. cõntra. quia tempus date est considerãdũ. supra de rescrip. eam te. et. c. constitutus. Item argumentũ cõtra. ff. ad exhiben. l. tigni. §. vltimo. Item argumẽ. q̃ si iudex tempore impetrati rescripti sit excommunicatus. et tempore receptionis absolut⁹ q̃ valeant littere. argu. supra de ap. super eo. argu. supra de rescp. pastoralis. ad fi. et. ff. de iudi. cum furiosus. ⁊ supra de eta. ⁊ quali. preterea. ff. de acqui. here. mutum. Jo. quod non credo. immo littere non valẽt cum ab initio nulle fuissent. vnde postea per absolutionem cõualescere nõ possunt. Quare ergo potius hic cõsideratur tempus receptionis et in illa eam te. ⁊. c. cõstitutus tẽpus date hic non consideratur tempus receptionis ⁊ non date. quia q̃cito vacat beneficiũ pertinet collatio ad capitulũ seu episcopũ cum statim possunt beneficiũ conferre quousq̃ interdicatur eis vel mandatũ recipiant super hoc vnde si vacat tempore quo littere dabantur non p̃iudicat capitulo quousq̃ ad ipsos mandatum pueniat. quia non tenent diuinare. j. vt ec. ben. vt nostruz vnde collatio medio tempore facta legittima est: sed mandata recepto tunc primo p̃iudicatur eis vnde postea non debẽt contrarium facere: quod si fecerint ꝓceditur cõtra eos prout dicitur hic nisi diceret in mandato q̃ si secus feceritis: illud decernimus irritum. ⁊ inane. s̃. eo. inter cetera: ⁊. c. dilecto. sed in decre. eaz te. cõsideratur tempus date: quia tempore date. ⁊ tempore receptionis vacauit prebenda ⁊ quia mandatum fuit capitulo de conferẽda p̃beda: ⁊ capitulum non poterat conferre quia nõ pertinebat ad ipsuz: sed ad episcopũ: ⁊ archidiaconus fuit postea electus. ⁊ sic mandatũ sequit ibi illuz qui potuit cõferre ⁊ satis mandabat illi quãdo mãdabatur capitulo cũ ipse tempore date esset de capitulo. vnde ipse episcopus nõ poterat se excusare q̃ nõ recepisset mandatũ. Jn illa constitutus. dicas q̃ cũ aliquis impetrat lr̃as super beneficio tũc si numerus statutus est iuramento firmatus in ecclesia cõtra quam impetrat illud debet tunc dicere als valerẽt lr̃e. Sed si tunc nullus esset statutus numerus de eo qd̃ nõ est mentio fieri non pot. vnde si postea medio tẽpore statuatur non p̃iudicat impetrãti.

c ¶ Conferendã: videt q̃ talis collatio nõ teneat. ar. j. de concess. p̃ben. ꝓposuit. qui papa ibi consimilẽ donationẽ cassauit. q̃ cũ pro eo ad nouariẽsi. capitulum mãdatum apostolicũ misissemus vt eũ in canonicũ reciperent ⁊ in fratrem p̃bendã si q̃ tunc vacabat conferentes eidẽ. ⁊ infra. ¶ F. T. mãdamus q̃tenus si tibi cõstiterit: q̃ in nouarie-
a sii. ecclesia p̃benda vacaret tẽpore quo eiusdẽ ecclesie canoni-
b ci nostras lr̃as receperunt cũ eã alij in elusionẽ mandati nr̃i du-
c xerint cõferendã eundẽ clericũ
d si non habet sufficiẽs beneficiuz
e ecclesiasticũ in canonicuz recipi facias et sibi de redditib⁹ eccle-
f siis singulis annis assignari prouẽtus donec ei sit in beneficio prebendali prouisum.

I Dem in concilio generali.

¶ Habens p̃sonatũ vel b̃ficiũ curatũ si sc̃ò tale recipit vacat primuz qd̃ si retinere ꝓtenderet etiã sc̃ò priuabit hoc pro. Et is ad quez spectat b̃ficij curat collatio licite confert statim cuz institutus aliud recipit. et si infra sex menses non conferat de uolut ad aliuz collatio. et alter punit hoc sc̃ò. Luz sublimib⁹ vero ⁊ lr̃atis p̃sonis circa plura litarẽ b̃ficioꝝ incõpatibiliũ solus papa dispensat. hoc tercio.

O E multa prouidẽtia fuit
g in latera. cõci. prohibitũ vt nullⁿ diuersas dignitates ecclesiasticas: vel plures ecclesias parrochiales reciperet cõtra sacrozũ canonũ instituta: alioq̃n recipiẽs sic acceptũ amitteret ⁊ largiendi ptãte cõferens p̃uaretur. Quia xo ꝓpter p̃sumptiones ⁊ q̃rundaz cupiditates nullus hactenus: aut rarus de predicto statuto fructⁿ puenit. nos euidentius ⁊ exp̃ssius occurrere cupiẽtes p̃ñti decreto statuimⁿ vt q̃cunq̃ receperit aliqd̃ beneficiũ curam habẽs animarũ annexam si p̃us tale beneficiuz habebat: eo sit ipso iure p̃uatⁿ et si
h forte illud retinẽ ꝓtenderit. etiã alio spoliet. ¶ Js q̃ ad qnem
i p̃otis spectat donatio illud post receptionẽ alterⁿ libere cõferat cui merito viderit conferẽdũ et si vltra sex mẽses cõferre distu-
ellgendo. si. xxvij. q. j. nuptiarũ. ⁊ ideo puniũtur. quia ꝓpellunt illũ recipere, ꝑ quo mandatũ receperũt. ⁊ hoc verũ est licet papa mandet beneficiũ vacans. vel cũ primũ vacauerit alicui cõcedi valet tm̃ collatio alij facta nisi clausula illa adiecta fuerit q̃ si ꝑ feceritis id decernimⁿ irritũ. ⁊ inane. s̃. e. int cetera. ⁊. c. dilecto. nisi papa als suã intimauerit volũtatẽ. j. de cõcess. p̃ben. quia in cunctis. d ¶ Sufficiens: ⁊ ita si nõ hz sufficiens nõ nocz si de illo nõ fecit mentionẽ. arg. est hic. ⁊. s̃. eo. cũ teneamur. et. c. postulasti. de hoc dixi. s̃. de rescrip. si ꝓponente. ⁊. c. cum adeo.

e ¶ Recipi: ⁊ sic pz q̃ prior electus nõ remouet: vt dictũ est hz ptra mãdatũ sit receptus. sic. j. de his que fi. a ma. par. ca. ex ore

f ¶ Assignari ꝓuentus. sic. s̃. eo. dilectus. in fi. Jstud addituz fuit quod non erat in antiqua cõpilatione

D E malca. ¶ Famosum ⁊ vtile est. Diuidit quia primo
n arrat ius antiquũ. sc̃ò subijcit nouũ ibi: p̃senti: vel potest diuidi in tres partes ꝓut videtur. tria dicta. sceũduz ibi: is quoq̃ ad quẽ. terciũ ibi. circa sublimes. Abbas siculus.

g ¶ Lateranẽ. concilij. s̃. de clerl. nõ residen. c. quia nonnulli

b ¶ Contenderit. i. in iure cõtentiose retinere voluerit. Si cũ ante lit. cõtes. destiterit nõ priuabit vtraq̃. sicut est in alijs statutis sub pena. ff. rẽ ra. ba. hic amplⁿ. ⁊. ff. de in ius vo. l. q̃uis. sic ponit. xvj. q. j. statuimⁿ. Et sic ipso iure bedie p̃uatus est q̃ recipit sc̃ò beneficiũ habens curã animarũ si: p̃us tale obtinebat. Olim habebat optionẽ vtrũ primũ. vel sc̃ò vellet retinẽ s̃. eo. referente. ⁊. c. p̃terea. i ¶ Prioris receptionez. Fallit in episcopatu. quia nõ statim vacat prioza beneficia nisi post tps consecrationis. s̃. de elec. cũ in cunctis. nec per solã receptionẽ perdit primũ sed per receptionẽ corporalẽ: vt hic dicit. ⁊. xxj. q. ij. si quis iam trãslatus. Qui cũ habet plures personatus sine dispensatione apostolice sedis ineligibilis est. supra. de elect. dudum. vbi de hac materia satis dicitur.

a ¶ Lateranēsis cōcilij.j.de eōcef.pben.nulla. b ¶ Prouen tibus:bene dicit de suis.i.ꝓpriis.si ꝓpriū bz.ē.de ap.repbensibi lis.alioquin delictū psone tē.ē.de excep.cū venerabilis.ꝛ.xvj. q.vj.§.si epm.als si ꝓpriū nō bz puniat alia pena ad arbitriuz iudicis.xvj.q.vj.illud.ꝛ.xiiij.q.vj. si res.vel repetat ab eo qui recipit illud tanq̄ indebitū.quia tanq̄ inuasor possidebat cum vacauerit ipso iure p̄ receptionē scdi ꝛ mala fide.vñ fruct⁹ omnis ab eo tpe restituere debet.C.de rei ven.certum.ē.eo.dilecto.

c ¶ Idem in psonatib⁹.q; de similibus sile bz esse iudicium.ē.de elec.dudū.q̄ facit mēt ionē de h.ꝛ.ē.de trāsla.inter corporalia.ꝛ ē.de cōsir.cuz dilecta d ¶ In eadē ecclesia no.q; nō facit mentio nem ō premissa pena vnde videt q; si quis in eadem ecclesia plu res recipiat dignitates nō ideo pdit porō q; pene poti⁹ sunt arctande q̄ extendēde.ō pe.dis.j.pene.et. ff.de pe.l. interpratione h cōfitebat io.Contrarium credo.q; idez iu diciū est habenduz de psonatib⁹ nō hntibus curā animarū ꝛ habē tibus.ē.de elec.dudū ꝛ pena ōmissa repetita intelligit.que enim in pfationibus ōmittūtur in stipulationibus repetita intelligūtur.ff.de verb.obli.ticia.§.j.ꝛ.xxxij.q. vij. c.apostolus.

e ¶ Literatas: est ergo ar.q; fm qualitatē personarū beneficia sunt cōstituenda.ar.xlj.di.non cogantur.ꝛ ff.de vsufr.sed ꝛ si quid.§.j.ꝛ.xij.q.ij.vulterane.ꝛ.c.se.ꝛ.lxxiiij. dis.cōsuluit.ꝛ.j.q.ij.c.vl.ꝛ is gradus ceteros antecellat q̄ stipē dia longiora ꝛ labor plixior fecerint anteire.C.de offi.ma.offi. l.nemo.ꝛ.ē.de maio.ꝛ obe.c.statuimus.vbi de hoc argumentū ē.xvj.q.vij.c.j.de consti.cū oēs. Et ita scia nobilitat hominē q̄ pcio nūmario cōperari nō pōt.ff.de var.ꝛ extraor.cog.l.j.§.est quidā.Et si vis appellari philosophus non debes esse auarus. C.de mu.patri.pfessio.li.x. f ¶ Per se.ap.Ex eo q; dicit per sedē apostolicā.pz a cōtrario sensu q; p alios in talibus nō pōt dispensari.quia qd̄ de vno concedit de alio negat. sicut qd̄ de vno negat de alio concedit.xxv.di.qualis.ꝛ.ē.de psump.nōne ar.xcv.di.illud.ꝛ.j.de bis que [illegible]a pla.sine psen.ca.cū apostoli ca.ff.de condi.ꝛ demon.cū ita. Et sic restricta est ptās epōr cir ca dispensationē hmōi beneficiow immo pter istā cōstitutionez videbat q; dispēsare nō possunt.qz epus priuabat potestate cō ferendi illud beneficiū qui illud conferebat habenti consimile. ē.de cleri.nō resi.quia nōnulli.Unde sequit q; nō pōt dispēsa re.quia si posset nō puniret.Et q; sic planū est dicere q; sol⁹ pa pa pōt in talibus dispensare.Et ita sit intelligenda ista cōstitu tio probat aperte.ē.de elec.dudū.ij.vbi de hoc. Io. notauit h q; epi adhuc poterāt in talibus beneficijs dispensare.ꝛ vaga ꝛ indiscreta dispensatio tm̄ pbibet epis p hanc constitutionē vt dixit.ꝛ posuit h magnā notulam que nō multū est hic necessaria. Olim cm̄ per antiqua iura bene dispensabant episcopi vt aliquis haberet plura beneficia curam animarū habentia. lxx. dist.sanctorū.sed illud hodie recipit imutationē p hanc cōstitu tionem.ꝛ hoc mutatū fuit ꝓpter indiscretas ꝛ stultas dispensa tiones epōrū. Itē ꝛ illud notabis.quia hic pbibet tm̄ dispensa re in psonatib⁹ ꝛ beneficijs curā animarū habētibus ꝛ ita circa alia beneficia possunt episcopi dispensare sicut pus.quia vnū negando aliū concedere videt.ē.de presump. nōne. De hoc dixi in decretali predicta dudum. la.ij. Alij dicūt ꝛ idē in beneficijs intelligendū.naz canon antiquus prohibet ne dispensent epi in prebendis.lxx.distin.sanctorū.Et nisi expresse vetus ius corrigatur remanet simul cū nouo.C.de ap. pcipim⁹ in fi.ꝛ quotiens noua actio inducit vetus ñ tollitur.ff.d act.ꝛ ob. quotiens.ꝛ arg.ē.eo. cum iā dudum. vbi dicit papa.cuz multa p patientiā tolceramus tē.j.de concef. pben. literas.que satis facit ad hoc.ꝛ ibi de hoc dicitur.

lerit nō solum ad alios fm lat.
a conci.statutuz eius collatio de uoluat.verūetiaz tm̄ de suis co
b gatur prouētib⁹ in vtilitatez ec clesie cui⁹ est illud beneficiū assi gnare q̄tū a tpe vacatōis ipsi⁹
c cōstiterit esse pceptū.Hoc idem etiā in psonatib⁹ esse decernim⁹
d obseruandū: addentes vt in ea dem ecclesia nullus plures di/ gnitates aut psonat⁹ habere p̄ sumat.etiā si curā nō hnt aiarū.

e ¶ Circa sublimes tm̄ ꝛ lr̄atas p sonas q̄ maiorib⁹ beneficijs sūt honorāde cū ratio postulauerit
f per se.apo.poterit dispensari.

I Dem in eodem.

¶ Conciliū ꝓninciale a beneficiorū collatiōe suspendit eos q̄ post secundam correctionez in/ dignis beneficia conferūt ꝓui/ det etiā q̄s interim bnficia cōferat ꝛ illā suspensionē relaxat solus papa vel solus patriarcha.

O Raue nimis ē ꝛ absurdū q; quidā ecclesiarum plati cū possint viros idoneos ad ec/ clesiastica bnficia ꝓmouere assumere nō verētur indignos: qb⁹ nec mor honestas nec lr̄ar scia suffragat. carnalitatis seqntes affectū non iudiciū rōnis vnde q̄nta ecclesijs dāna ꝓueniūt ne mo sane mētis ignorat. ¶ Volētes igit huic morbo mederi p̄ cipim⁹: vt ꝑtermissis indignis idoneos assumat q̄ deo et ecclesijs velint ꝛ valeāt g̃tū ipendē famulatū.statq; de hoc in puin
g ciali cōcilio diligēs inq̄sitio annuatim:ita vt q̄ post ꝑmā et se/
h cundā correctionē fuerit reptus culpabil.a bnficijs ꝓferendis p
i ipm cōci.suspēdat. istituta i eo
k dem ꝓcilio psona ꝓuida ꝛ hone sta q̄ suspēsi suppleat defectū in bnficijs cōferēdis: ꝛ hocipm circa capitula q̄ in his deliquerint obseruet: metropolitani vō de lictū superioris iudicio relinq̄t ex parte concilij nūciandū. Ut autē hec salubris ꝓuisio plenio rem ꝓsequat effectum: hmōi suspensionis snia ꝓter ro. pon. auctoritatē aut proprij patriar/
l che minime relaxet.in hoc quo q; quatuor patriarchales sedes specialiter honorentur.

I Dem in eodem.

¶ Rector ecclie nō obstāte cō/ suetudine epi vel patroni debz de redditibus ecclesie sufficientem habere portionē.h.d. vsq̄ ad.§.qui vero.

E Xtirpāde ꝓsuetudinis vi ciuz in quibusdā partib⁹ Quo ꝓnarrat delictū.ideo ꝓuidet ibi:volentes. Abbas Siculus.

g ¶ Inquisitio.cum per famā seu clamorē de hoc ad superiorem puenerit imo ex officio suo pōt inquirere superior semiplene inquirendo:vt.j. de accusa.sicut olim.

b ¶ Correctionē: cū ergo in hoc casu posset se episcopus corrigere nō videt q; eo ipso q; confert beneficium indigno perdat ius conferendi.ꝛ sic est contra.ē.de elec.nihil est.ꝛ.c.cū in cunctis. Io.dixit q; illa constitutio intelligēda est cū dicto istius.sed tu solue vt dixi in illa constitutione.quia legit de maioribus dignitatib⁹ curā animarū habētibus.hec ꝛ illa in diuersis casibus loquit.ꝛ circa maiora maius periculuz vertitur.ff.de carbo.l.j.§.si ouis vero.xlij.dist. quiescamus. et ideo plus ibi puniūtur. i ¶ Suspendat. ꝛ etiaz ordinati qui non sunt idonei remouentur.vt videtur.licet hoc non dicatur. sed verius videtur q; isti non remouentur nisi forsitan essent irregulares.als non haberet locum admonitio.

k ¶ Persona:arg.contra.j.de cōcef.pben.nulla vbi transfert potestas ad capitulum.sed illud contingit ꝓpter negligentiam quia nō eligunt infra tempus statutū.istud ꝓpter culpā prelatorum.quia eligunt indignū infra tempus.sed ꝓpter culpā p lati non transfertur potestas ad capitulum.vt.j.de concef. preben.quia diuersitatem.sicut nec vacante sede.j.ne se.vacā.c.ij. Item arg.supra de elec.cum in cunctis.in fi.vel in alio casu loquitur ibi q̄ hic istud in dignitatibus hic in beneficio simplici.

l ¶ Relaxetur.ex hoc patet q; vbi cōditor canonis nō reseruauit sibi absolutionē ceteris indulsisse videtur. j. de sentent. excommuni.nup.

E Xtirpande. ¶ Principiuz istud vsq̄ ad.§.qui vero.diuiditur quia primo ponitur excessus. secundo prouisio: ibi:cum igitur. Abbas siculus.

a ¶ Persone.s.epi ⁊ alij qui bnt ius restituedi. vt.j. sequitur.
c ¶ Triturātis:vt.xiij.q.j.§.ij.ver.itē nō allegabis. c ¶ Sufficiens.sic.j.e.exposuisti.talis vt sufficiat sibi ⁊ suis.vt.l.di.studeant:⁊ vñ honeste:⁊ sufficienter se posset procurare et hospites recipere.ē.c.ti.de monachis. tñ hic sufficientia ꝓpendit ex qlitate ꝑsonax.ē.c.de multa.in fi.qz minus sufficit pauperi q̄ diuiti.xlj.di.nō cogant

¶ Qui vero. ¶ Priuatus est parrochioli ecclia rector in ea nō residens nisi sit ānexa dignitati vel prebēde quo casu debet habere ꝓpetuuz vicarium. Et in fi. ꝑbibet i fraudem rectoribus de ipsius prouētibus pensionem in beneficium dari.b.d.vel sic. Non residēs in ecclesia parrochiali vel nō ponēs vicariū quādo est annexa bñficio maiori ꝑuatus ē ca. b.d. scōm dictum ibi. illud autē Abbas siculus.
d ¶ In ordine.ē.de de.nō resi. qz nōnulli ⁊.ē.de elec.cū in cunctis.⁊.ē.de eta. ⁊ qli. c.j.⁊.xxiiij.di.ꝑsbyteri. e ¶ Prebendaz. ex hac lra colligit q̄ si q̄s hz curā aiax ⁊ recipiat talē ꝑbendā q̄ ipso iure nō vocat prima. imo licite potest vtrāq; hre ex dispēsatione cpi vt hic dr. et hoc ꝓcedūt q̄dā.quia cessat rō ꝓhibitōis vt hic q̄dā dicūt.qz i tali ecclesia ānexa ꝑbēde nō oportet residere.⁊ sic illa constitutio de multa. nō hz locuz in hoc casu vt dicūt: sed contrariū credo.
f ¶ Maiori.Hic manifeste videtur q̄ non potest q̄s simul habere ꝑbendā ⁊ ecclesiaz dūmodo ecclia sit sufficiens.de hoc dicitur ē.de elec.dudū.ij.
g ¶ Perpetuum.eo ipso intelligit ꝓpetu? q̄ aūcte cpi est institutus.ē.de offi.vica.ad hec. In istis ē casib? tñ licitū est ꝓstituere vicariū als non. b ¶ Priuatū: ipso iure.si.ē.eo.de multa.qd pōt intelligi post admonitionē als ꝛ.ē. de cleri.nō resi.inter.⁊.c.ex tue.cū suis si. Vel posset referri ad prime dictū de illis qui ꝑ vicarios seruire debent cū quib? durius est agēdum.vel dic ⁊ verius.alioquin. i.si nō resideat ꝑ seipsum in ecclesia q̄ dignitati vel ꝑbende est annexa sciat se ꝑuatum illa ipso iure ⁊ sic respicit principium. §.⁊ non ver.nisi forte ⁊c. ⁊ ita sine aliqua admitiōe priuatus ē ⁊ sic videntur correcta illa iura ꝑdicta vbi dr q̄ ꝑus monēdus ē quis anteq̄ priuetur ecclesia qd est honestius.sed hic rigor qd hic statuit:vt ipso iure sit ꝑuatus.vel qd dicit alioquin pōt respicere vtrūq; casuz scz qñ ꝑ se dz seruire ⁊ qñ ꝑ vicariū ⁊ verūq; ē qd tñ ꝓmū casuz respicit.⁊ nō secundum.i ¶ Pro beneficio.hoc cñ posset in posterū esse ꝓnicioſuz ecclesie.si.ē.de arbi.puenit.qz ecclesia videtur quasi censualis ⁊ portio presbyteri diminueretur qd esse non debet.ē.eo. auaricie.

inoleuit.q̄ scz parrochialium ec
a clesiax patroni ⁊ alie q̄dam ꝑsone ꝓuētus ipsax sibi penit? vendicantes ꝑsbyteris eax seruitijs deputatis relinquunt adeo exiguā portionē.q̄ ex ea nequeant congrue sustētari.nā vt ꝑ certo didicim? in q̄busdā regionibus parrochiales ꝑsbyteri ꝑ sua sustētatione:nō obtinēt nisi q̄rtaz quarte.i.sextā decimaz decimarum.Ulñ fit vt in istis regionib? pene nullus inuenia sacerdos parrochialis.q̄ nullā vel modicam habeat peritiā lrax. ¶ Cū igit os bouis ligari non debeat
b triturātis sed q̄ altario seruit. ō altari viuere debent statuimus vt ꝓsuetudine q̄libet epi vel patroni seu cuiuslibz alteri? nō ob
c stāte portio ꝑsbyteris ipsis sufficiens assignet. ¶ Qui xo parrochialē hz ecclesiā ñ ꝑ vicariū
d ꝑ seipm illi deseruiat i ordine quē ipsi?.ecclie cura requrit:nisi forte dignitati vel ꝑbēde parrochialis ecclia sit annexa in q̄ ca/
e su ꝓcedim? vt q̄ talē hz ꝑbendā vl dignitatē:cū oporteat euz in
f maiori ecclesia deseruire: in ipa ecclesia parrochiali idoneum et
g ꝓpetuū habeat vicariū canoni/ce istitutū q̄ vt ꝑdictū est ꝓgruē tē habeat de ipsi? ecclie ꝓuētib? portionez alioq̄n illa se sciat au/
h ctoritate h? decreti ꝑuatū libere alij conferēda q̄ velit ⁊ possit qd dictū ē adiplē ¶ Illud aūt peni tus inūdicim?: ne q̄s in fraudez de ꝓuētib? ecclie q̄ curā hre dz ꝓpriij sacerdotij pēsionez alij q̄ñ
i pro bñficio conferri ꝑsumat.

¶ Dem in eodem.

¶ Nō debēt religiosi ecclias vl decimas a laicis sine diocesanox ꝓsensu recipe excōicatos vel interdictos ad diuīa admittere in ecclijs q̄z que ad eos nō pleno iure ꝓtinēt instituere vel destituere sed ꝑsentabūt diecesanis ad eas viros idoneos.

k ¶ A late.conci.noscit fuisse ꝓhibitū ne q̄libet regula
l res eccia seu decimas sine epox cōsensu de manu laici ꝑsumant accipe nec excōicatos vl notiati interdictos admittāt aliq̄ten? ad diuina. ¶ Nos aūt id fortis? adhibētes trāsgressores digna curauim? aiaduersione punire statuētes nihilomin? q̄tenus in ecclesijs q̄ ad ipsos pleno iure nō ꝓtinēt.iusta eiusdē cōcilij statuta epis instituendos ꝑsbyteros repūtent.vt illis de plebis cura rñdeāt ipsi xo ꝓ rebus tpalib? rōnē exhibeant ꝓpetentē. institutos xo remouere nō audeant
m epis incōsultis. ¶ Sane adijcimus vt illos repūtare ꝓcurent
n q̄s vel cōuersario notos reddit vel cōmendat ꝓbabile testimo/
o niū ꝑlatox. ¶ Ono.iij.abbati ⁊ pori sancte genouese.

¶ Absens in theologie studio fruct? bñficiorū suorū ꝓcipit in absentia sed q̄tidianas distributiones non.

Ecz vob direxerim? scꝑta nra: vt mgro. M .eborac. archidia.in sacra pagina cupiēti studere ꝓuētus suos ecclesiasticos faceretis ītegre mistrari. ¶ Nolum? tñ vt q̄tidianas di
p stributiōes q̄ tñ residētib? in ecclesijs ⁊ his q̄ intsunt horis canonicis exhibēt ei tribui faciatis

¶ Dem vesprineñ.epo.

¶ Propter pauptatē ꝑbendax ecclie cathedralis ꝑsit eis annexi capelle reseruata ipsarū presbyteris congrua portione.

¶ A lateranen.

¶ Primo ponit tenorem concilij lateranen. Secundo approbat ⁊ reuocat ibi: nos autez. Tercio addendo declarat ibi.sane. Abbas siculus.
k ¶ In lateranen.j. de priuile.cum ⁊ plantare.
l ¶ Laici.xvj.q.j. q̄niam quicquid.
m ¶ Sane: hucusq̄ sunt verba concilij et ab hoc loco.j.additur predicto concilio.
n ¶ Conuersatio: ꝗ ideo dicit quia ꝓmouendus debet esse bone fame. ⁊ opinionis ita q̄ in nullo vacillet eius opinio.xxxiij.distinctione laici ad idē facit.xxxiij.distinctio. quando.
o ¶ Prelatorum: et etiam ab his qui foris sunt oportet promouendum bonum habere testimonium viij.quest.j.licet ergo ⁊.lxiij.distinctin.vota civium.

¶ Sit vobis.

¶ Summax vt in rubro vel sic fm alium intellectum.
Dispensatus sup habēdis fructibus in absentia quotidianas distributiones non percipit.b.d.primo ponit priuilegij tenorem. secundo eius interpretationem ibi:nolum? Abbas siculus.
p ¶ Distributiones si.supra de clericis nō residētibus decetero. vide qualiter ista decre. interpretatur illā constitutionem super specula.j.d magistris quia licet dicat intergre percipiant fructus suarum prebendarum tamen non percipiunt integre quia de huiusmodi distributionibus seu venarijs qui dantur illis qui intersunt horis statutis non intellexit papa.sed de corpore prebende sue quam alij de iure communi in absentia sua percipere non debent clerici.argu.supra de constitutio. cum omnes. Et sic intelligitur ista indulgentia . et ita pretextu huiusmodi indulgentie possunt habere integram prebendam ac si essent presentes nisi sint huiusmodi distributiones.in quibusdam ecclesijs consuetudo seruatur.vt preter prebendam qui horis interfunt certū quid percipiant ⁊ ita qd hic

dicit respicit cõsuetudinẽ ecclesie. In quibusdam vero est talis cõsuetudo: vt qui nõ intersunt bonis ꝓcipiant aliq̃d de hmõi distributionibus lz sint pñtes. ꝗ multo fortius in absentia non debent talia ꝓcipere. Et sic dz intelligi hec cõstitutio. qz principis beneficiũ potius dz ampliari q̃ restringi. j. de ver. sig. olim. ff. de cõsti. ꝓn. l. vlti. qz vbi dñs largus ē nõ debem⁹ eē tenaces. xxvj. q vij. allegant. in fi. Dz q̃d vices si ꝑbende distincte nõ sunt sed oia ꝓcipiunt de cõi nec datur aliq̃d illis qui nõ intersunt bonis tunc credo q integre debeant habere bñficia in theologia studẽtes habita ratiõe vict⁹ quotidiani als parũ valeret talis indulgẽtia q̃tum ad illos q̃ nõ bñt beneficia distincta.

Exposuisti.

¶ Primo ponitur petitio. secõ ꝓuisio ibi. si euidẽs. Abbas siculus.

a ¶ Conci. gene. s. e. extirpande. b ¶ Antefieri. z itellige q capelle iste nõ erant annexe ꝑbendis. qz non fuissent ꝓuati canonici si annexi fuissent. ꝗ decetero erũt annexe. vt dicit lra: in ꝓpetuũ annectendis: B.

c ¶ Necessitas: vel vtilitas ista duo frequẽter dispensationẽ inducũt. vt. j. q. vij. tali. ꝓter necessitatẽ licitus est alicui habere duas ecclesias. x. q. iij vnio. z. s. de eta. z q̃liẽ te. Et ꝓter hãc necessitatẽ adiungũt capelle ꝑbendis maioris ecclesie reseruata cõgrua portione ꝓsbytero. Et credo q canonici isti erunt ꝓlati illarum capellarũ. et sacerdos erit loco vicarij perpetui. vt. s. eo. extirpãde. §. j. z ita ex causa capella siue parrochialis ecclesia potest adiungi prebende. sic ex eadẽ causa vna ecclesia vnitur alteri. x. q. iij. vnio. cum suis concor. vel dic q si clerici isti certam portionẽ ꝓcipiũt de capellis nec exercent ibi iurisdictionẽ aliquã sed sacerdos habet ibi curam spiritualiũ. sacerdos erit ꝓlatus: z habz curã animarũ: z ꝑ eõm instituet nescio tamẽ quot istorũ ibi obseruetur Sed verius videt q sacerdos sit loco vicarij. vt in. c. extirpãde

d ¶ Discretione. que est mater omniũ virtutum. s. de offi. custo. c. j. z. j. q. v. presentium. e ¶ Augmentare. z ita tenetur ẽpus reintegrare ꝑbendam si fuerit diminuta vel diuisa sine iusta causa. s. eo. vacante. z. j. eo. cuz causam. f ¶ Congrua. vñ iura episcopalia soluere possit s hospites recipere. s. eo. de mona: bis. vbi de hoc. B.

Dilectus filius. ¶ In prima ponit impetrantis querela. In secunda ꝓuisio ibi. mandamus. Abbas siculus.

g ¶ Regis. Hec ratio mouit istos ad exceptionẽ hmõi proponendam: quia si rex conferret rõne iurispatronatus hniusmodi ꝑbendas non posset cõpelli per papã ad hoc de iure. j. de iurepatro. cũ dilectus. vnde dicamus cuz succedit in hoc iure. regi nõ deberet compelli ad hoc. quia qui in locuz alterius succedit vtitur eodem iure. C. de temp. in integrũ resti. ea que ar. ꝗ hoc non est verũ in casu isto. quia exquo collatio istorũ beneficiorũ incipit pertinere ad ecclesiasticã personã statim res sortitur naturam aliorũ beneficiorũ. quia res ecclesiastica nõ debet duplici iure censeri. xij. q. ij. cognouim⁹. in fi. z. j. de deci. cum in tua. z ita ex hoc exceptio nõ valuit vnde male interlocuti fuerunt isti iudices. b ¶ Collate: arg. q si papa mandat alicui dari prebẽdam z canonici eam alij conferat tenet collatio. licet sit contra mandatum pape. De hoc dictũ est. s. eo. inẽ cetera. sic. s. e. dilect⁹ filius. i ¶ Friuolã z merito. quia iã incipit pñtare decanus ex donatione non tanq̃ laicus: sed tanq̃ clericus: et ita subest dño pape nec ꝓiudicat patrono si q̃nq̃ etiã per legatũ sedis apostolice aliquis instituatur eo incõsulto. s. de off. leg. dilectus.

k ¶ Exequi: sed qualiter exequẽtur mandatum istud: nũquid dabunt huic aliquam de ꝓdictis prebendis que alij sunt collate: nõ credo: sed exequẽtur mandatũ quia facient statim illũ recipi in fratrem. z q̃cito facultas se obtulerit facient ei beneficiũ assignari ꝓm tenorẽ prioris mãdati. tamẽ iste non habet aliquã istarum: sed expectabit ꝓmam vacaturam. de hoc dixi. s. e. dilectus et. c. inter cetera. licet quidam dicunt cõtrarium. Ber.

Sup iordinata.

¶ Sũmat vt in rebz inberẽdo verbis littere. Et in ꝓma ponit decisa consultatio. in secundo ratõis rõ. in tercia rñsio. secda ibi: cũ aũt. tercia ibi. ꝓsultationi. ab. si.

l ¶ Pueri: s q̃s dicim⁹ pueros. vsq̃ ad. xiij. annũ dr q̃s puer xxij. q. v. pueri. z. s. de eta. z q̃li. indecor. z. c. ex rõne. ꝗ tales bñ pñt bre beneficia z ordinari vsq̃ ad sacros ordines. xxviij. dis. de bis. z. lxxvij. dis. in singulis. z. c. quicunq̃. Quid est ꝗ q dicit q pueri nõ sunt idonei. qz seruire nõ pñt. Dicas q pueri b appellant q̃tum ad hoc vsq̃ ad septẽ ãnos. qz tũc seruire nõ pñt qz nec discretionẽ bñt vñ nõ reputant idonei. Post septẽ ãnos bene reputant idonei ad ordines minores: qñ sunt doli capaces. j. de delic. pue. pueris. z hoc ꝑ iura ꝓdicta. c. de bis. c. de singulis. c. q̃cunq̃. vel põt intelligi q̃tũ ad dignitatẽ vel curã animarũ ad quã non reputant idonei. j. q. j. pueri. z. c. estote. et. s. de eta. z quali. ex rõne. z. c. sc. z. s. de elec. cũ in cunctis. sed huic standum est tanq̃ posteriori vt ad receptionẽ talium nulli sint compellendi cum seruire non possint vt hic dicit: quia ꝓpter seruitium datur beneficium. m ¶ Beneficiati. Ro. q qui beneficium habet sufficiẽs non reputatur idoneus ad aliud beneficium primo retento quia in vtroq̃ seruire non potest. qz dum ad vtrunq̃ tẽ. xvj. q. j. presbyteros. Et sic patet q duabus ecclesijs de iure quis intitulari non potest. argu. supra eo. extirpande. §. j. z. lxx. dist. sanctorum. z supra de elec. dudum. vbi de hoc z est hic arg. q qui non facit mentionem de beneficio suo non valent littere. supra eo. cum teneamur. et supra de rescriptis. si proponente. Ber.

Cum causam. ¶ Communis diuisio. Secũda pars ibi: consultationi. Abbas Siculus.

s tione regis ꝑbendarũ eiusdẽ ecclesie collationem haberet: vos mandati nri executores nõ esse interloquẽdo dixistis. et sic due ꝑbende q̃ medio tpe vacauerũt

b alijs sũt collate. z infra. ¶ Damus quatem⁹ occasione huiusmodi. quã reputamus friuolam non obstante. mandatũ no

i strum exequi procuretis:

G Rego. ix. argentineñ. episcopo.

¶ Pueri z als beneficiati non sũt idonei ad bñficia ꝓsequenda.

Super inordinata ordinationẽ. z infra. ¶ Luz aũt illi sint in ecclesijs idonei reputandi: q̃ seruire pñt et voluunt in ipis. ¶ Cõsultatiõi. T. T. R. q

l m pueri z beneficiati qui non pñt in eadem ecclia deseruire. in ea non debent idonei reputari.

I Dem arciepiscopo et magistro. R. turoñ.

¶ Pro vnius ꝑbende integratione alia diuidi non debet.

Cum causa q̃ inter aurelianeñ. eꝑm. et. J. de blesis canonicum sancte crucis super integratione ꝑbende ipsius canonici vertebatur vobis duxerimus cõmittendam. z infra.

a ¶ Intentionis: Mo. recurrendũ ee ad intentionẽ mandantis. j. eo. c. vlti. s. de pcu. petitio. s: de arbi. exposita. s. de restit. spo. audita. ⁊. s. de rescrip. mandatum. b ¶ Reintegratione. Et ita pbenda diuidi nõ debet. sed integra conferri. s. c. vacante. ⁊. j. q. iij. c. vlt. ⁊. j. vt eccle. bene. vt nostrũ. qd si fiat ille q̃ hoc fecerit tenet illã reintegrare de vacantib⁹. vt hic patet. ⁊. s. c. vacante. ⁊ non aliud beneficium diuidere. vt hic in fi. dicit. ⁊ est ar. q̃ si sectio aliq̃ fiat pbendarum q̃ tolerari possit q̃ũsq; integrat de hoc dixi. s. eo. tue fraternitatis.

Venerabilis. ¶ Aliter sic potest summari. Defectus nobilitatis. vel eminẽtis scientie non repellit quem a consecutione pbende etiaz i ecclesia que nobiles dũtaxat ⁊ viros eminẽtis scientie recipere consueuit. in pma ponitur facti narratio. i secunda exceptiõis repulsio. ⁊ cause cõmissio ibi: nos igitur. Abbas siculus.

c ¶ Consuetudinem hec cõsuetudo quãtũ cũq; sit obtẽta ⁊ etiaz antiqua nõ est obseruãda quia in talibus nulla distinctio nobilitatis est cõsiderãda s vndecunq; nati fuerint legitime dummodo honeste vite fuerit admittẽdi sunt. lx. di. nos qui. ⁊. lvj. dis. vndecunq;. ⁊. c. nunq̃. j. de insti. ad decorem. qz nõ sanguini: s vite meritis beneficia sunt conferenda. viij. q. j. moyses. vt hic sequit ver. nos igitur.

¶ Consultatiõi. T. T. R. q̃ nostre intentionis non existit vt p reintegratione pbende supradicti canonici prebenda de nouo aliqua scinderetur.

I Dem.

¶ Clerici ignobiles ⁊ si eminẽtis scientie ppter hoc nõ debẽt a pbendis repelli etiã in eccla q̃ tales admittere non consueuit.

Venerabilis frater noster portuenen. epus suplicauit vt cũ quandam pbendã que in argentinen. ecclesia tãdiu vacauerat. q̃ donatio eius erat ad sedem apostolicaz deuoluta. J. clerico cõtulerit duz in illis partibus legationis officio fungeretur suã collationẽ benigno p sequeremur effectu: veruz pcurator argentini capituli propositit ex aduerso. q̃ idẽ capituluz hoc audito ꝓsuetudinẽ allegãs antiquã inuiolabiliter obseruatam iuxta quã nullũ nisi nobilẽ ⁊ liberũ ⁊ ab vtroq; parente illustrem honeste conuersationis ac eminẽtis scientie in suuz consortiũ hactenus admiserant: ne contra hoc fieret maxime cum nulla tunc prebẽda vacaret antequaz monitorias vel executorias lras recepisset ad sedẽ apostolicã apellauit. ⁊ ifra. ¶ Nos igit attendẽtes: q̃ non generis sed virtutũ nobilitas vite q̃ honestas gratũ deo faciunt: ⁊ idoneum seruitorẽ. ad cui⁹ regimẽ nõ multos fm carnẽ nobiles et potẽtes eligit: sed ignobiles ac paupes eo q̃ nõ ẽ psonarũ acceptio apud ipm. et vix ad culmina dignitatũ nedũ ad pbendas viri eminẽtis scie valeãt repiri exceptõnes hmõi nõ duximus admittẽdas. ⁊ ifra. Di. U. mandamus quatenus si vobis cõstiterit pdictam pbendam vacasse qũ ipsam dicto. J. eps contulit memoratus: ipsum ad eam recipi faciatis.

I Dem.

¶ Si mandat puideri i ecclia non pot de ecclesia puideri.

Cum olim pori sancti. Ad. dedimus in mandatis. vt gu. diacono in aliqua ecclia ciuitatis vel dioce. luc. auẽte ap. puideret idẽ pfatũ gu. ecclesie sancte pe. de vico rectorẽ auẽte hmõi nisus ẽ designari: in q̃ rector ab eiusdem ecclesie clericis eligi ꝓsueuit: excõicatiõis snia nihilomin⁹ pferens in rebelles. ¶ Cũ igit mãdatũ hmõi se ad talia non extẽdat: nec ad rectoriam. vel dignitatẽ nra ferat intentio. cum p simplici beneficio iussio nra manat mãdam⁹ quatenus tam institutionẽ hmõi q̃ excõicationis sniam ppter hoc latam denuncies non tenere.

In rubro. Prima pars narrat executoris pcessum. secda reuocari mandat dicens quare ibi: cum igitur. Abbas Siculus.

k ¶ Dioce. nisi hoc adiunxisset nõ posset ei prouidere nisi i ecclesia aliqua ciuitatis. s. de rescrip. rodulpbus. l ¶ Prouideret. cũ mandat alicui sub hac forma puideas tali in aliqua ecclesiaruz ciuitatis vel diocesis vel cuz feras tali bñficiuz in aliqua ecclesiarũ ⁊c. potestas puidẽdi sibi data intelligit. ⁊ p ꝓsequens papa abstulit potestatem canonicis illis ecclesie puidendi. ar. illius decre. j. de cõces. pben. cõstitutus. Potest etiam talis iudex reseruare sibi primaz vacaturã vel interdicere ne eligãt ⁊ decernere irritũ qd contra fieret. sicut video i generali legato q̃ potest sibi reseruare donationem pme vacature. j. de iurepa. cũ dilectus ⁊ qd dicit abstulit potestatẽ puidendi. hoc intellige postq̃ executor isinuauerat illi ad quem potestas ptinet cõferendi q̃ velit conferre pbendaz illi pro quo mandat collationem illius interdicendo vel decernendo irritum si sec⁹ fieret vt hic pbatur. ⁊. j. de cõces. pben. quia in cunctis. §. ex parte. ver. nõ sic aũt. Sz anteq̃ hoc fiat p executorem bene pot cõferre prebendã ille ad quẽ collatio ptinet nõ obstãte tali mandato. vt dicit decre. quia in cunctis. §. ex parte. secus est si datus esset executor ad compellẽdum tunc etiã nõ pot interdicere nec conferre nec inuestire. sed tm̃ per excõmunicationez cõpellere. ⁊ si canonici aliũ eligant valet electio sine collatio illius beneficij. s. eo. dilectus filius. de hoc no. s. de rescrip. abbatem. in glo. per banc. m ¶ Ad talia. s. dignitates vel rectoriaz quia nec intentio dñi pape talis fuit ergo nec intentio iudicis seu executoris alia debet esse. s. eo. cũ causaz. ⁊. s. de arbi. exposita. Et eadẽ ratio que mouet delegantẽ moueat delegatũ. s. de rescrip. sup literis. in fi. ⁊ forma mãdati diligenter seruari debz s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊. s. de offi. deleg. cum olim. ⁊. c. cum venerabilis. ⁊. C. de pcu. si pcurator. ergo quicquid factũ est contra formã mãdati nõ tenet. Et ita nec excõmunicatio nec institutio talis tenuit quia vires mandati non patiebantur. Et sic patet q̃ cũ papa mãdat alicui puideri de simplici bñficio tm̃ intelligendũ est. nisi in lris hoc cõtineat. s. de rescrip. abbatez. in fi. quia nõ omnis qui censet dignus ad beneficiũ dignus est ad dignitatẽ. vel personatũ vel rectoriã: quia pueri simplex beneficiũ possunt habere nõ tamen dignitatem. s. de eta. ⁊ quali. ex ratione. ⁊. c. indecorũ. ⁊. s. eo. super. vbi d̃ hoc dicit. Et in dignitatibus bis gradus ceteros antecellat quẽ labor ⁊c. C. de offi. magistri officiorũ nemo. ⁊. lxj. di. miramur. Hoc qd̃ dicitur hic q̃ pueri possunt habere beneficiũ intellige fm q̃ notatur. s. eo. super. in fi. illius glo. Sed quos ⁊c.

a ¶ Liberuz. hec fuit bona exceptio. quia serui promoueri nõ pnt nisi libertatẽ pmo fuerint psecuti. s. de ser. nõ ordi. c. j. et. ij. ⁊. liiij. di. nullus. ⁊ quasi per totũ. sed hic nõ assumit liberũ eo q̃ ille fuisset seruus. q̃ si fuisset bona fuisset exceptio. e ¶ Generis: non nobilitate generis sed virtutis: vt. xxxij. q. iiij. §. bis ita f ¶ Non multos: hoc dicit ppter paulũ: ⁊ ppter beatũ bartholomeũ qui nobiles fuerũt. Alij vero apostoli ignobiles et pauperes fuerunt ⁊ tm̃ electi fuerunt ad regimẽ ecclesie. quia apud deum nõ gradus elegantior sed vite meliozis actio cõprobatur xxiij. q. iiij. sicut excellentiã. nec considerandũ est quis maior sit in loco vel ordine. sed quis iustior. xl. di. nõ loca. ⁊. c. multi. in fi. ar. j. lx. di. c. vlti. ⁊. s. e. de multa. in fi. g ¶ Personaz. s. d iuuenit. xxxij. q. iiij. §. bis ita. ⁊. iij. q. ix. c. vltimo. ⁊. iiij. q. iiij. c. ij.

b ¶ Eminẽtis: sufficit etm̃ in plato q̃ sit sufficiẽt scie licz nõ sit eminẽt. s. de elec. cũ nobis. als pauci ad dignitates pmouerẽt vt d̃ ⁊ ita multo forti⁹ tolerat mediocris scia in bñficiis vt d̃ dicit. merito g̃ hic ꝓsuetudo ⁊ exceptio non fuit admittẽda.

i ¶ Cõtulit: als nõ potuit ei bñficiũ nõ vacãs pferre. j. d̃ pces. pben. nulla. solus papa hoc posset facere. pot tm̃ donationi sue reseruare primã vacaturã. j. de iurepa. cũ dilectus.

Cum olim. ¶ Rescriptũ quo mãdat alicui de beneficio puideri rectoriã vel dignitatẽ nõ includit. b. d. vel sic vt

Rica. De clerico egrotante. Supra visum est de clericis non residentibus et de pbendis nō pferēdis eisdē. Sed qz dubitari poterat nunqd eis egrotātibus sint puentus ecclesie subtrahendi merito subijcit istā rubricā. Ab. Si.

Cum percussio. ¶ Diuidit qz pmo ponit dictū cuius rōnez interserit. ibi: qz si alij. Ab. Si.

a ¶ Impedire: sile. vij. q. j. cū pcussio: et iij. q. ix. indicas: et. v. di. ad eius vo.

b ¶ Militaret. xxiij q. j. militare. et. v. q. iij saluator circa mediū C. de epis. et cle. auc. § bodie. c ¶ Ordinē. fm ordinē cuiuscūqz et dignitatē pstituenda sūt bñficia. xij. q. ij pcesso: de hoc dixi. §. de maio. et obe. statuimus. d ¶ Egrotanti. Quia famuli egri ēs curamus nob seruire intelligunt. ff. de statu li. l. iiij. §. stich? et tpe infirmitatis pascendi sunt. ff. cōmoda. i reb? cōmodatis §. pnt. Sic et clerici i egritudine stipēdijs suis priuari nō debēt

Presbyterum. ¶ Primo p bibet et cām reddit. scdo pmittit ibi: ipm aūt. Ab. Si.

e ¶ Non pmittim? argu. qd ab initio valuit et postfacto infirmatur. xxiij. di. vsqz adeo. et. c. cōiter diffinim?. ar. §. qd eēm facū est recte ex supueniēti delicto corrūpi non pōt. ff. de itinere actu. priua. l. nec eēm.

f ¶ Scādalo: ppter scādalum eēm multa sunt dimittenda. j. c. pri. et. §. de tēp. or. ad aures: et. §. tit. pri. cū teneamur.

g ¶ Deformitatem Ex hoc vbo apparet q deformitas impediat ordinādū cū suspendat ordinatū hoc tñ pōt ipso facto melius ppendi quā aliquo statuto exprimi. j. de wona. aplice. B.

Ex rectoribus. ¶ Cōis diuisio. scda ps ibi. B volumus. Ab. Si. b ¶ Scādalo: no. nihil cū scādalo cē faciēdū §. c. pr. dūmodo sine pctō mortali possit omitti. j. de no. ope. nunci. cū ex iniūcto. i ¶ Coadiutor: et ita vt q ppter lepra non remoueat plātus sed §. j. c. pri. vbi de hoc dicitur.

k ¶ Curam animarū: ergo ille coadiutor vt esse plat? ex quo habet curam animarum. j. eo. c. prori. l ¶ Portionem. et sic prouidebitur ei de bonis ecclesie. j. eo. c. prori. sed pone q ecclesia non possit sufficere vtriqz respondeo ille qui seruit ecclesie habebit redditus et illi infirmo prouidebit episcopus. lxxx ij. di. §. j. et. c. j. et ex hoc vbo ē ar. q nō sit plātus ex eo q dicit congruam recipiat portionem.

Rubrica. De clerico egrotante vel debilitato.

Greg. cādido epo vrbeuetani.

¶ Clericus infirmus integre percipit fructus beneficij sui.

Cum pcussio corporalis: et infra. lb. T. hortamur: quatenus latorem psentium ad percipienda que consueta sunt ab ecclesia tua egritudo sua nō debeat impedire ¶ Quia si alij eius essent exēplo deterriti: forte: nō

a b posset qui militaret ecclesie inc ueniri: sed fm eius ordinē quecunqz ei si sanus esset: poterant ministrari de ipsa exigutate q ecclesie potest accedere. §. tua

d pbeat egrotanti.

Agenius papa.

¶ Presbyter cui medietas palme cū duobus digitis est abscisa missam non celebrat sed ceteris sacerdotalibus fungi pōt.

Presbyterū cui? duos digitos cū medietate palme a pdone abscisos significa-

e sti missam nō pmittim? celebrare: qz nec secure ppt debilitatē

f g nec sine scādalo ppter deformitatem membri hoc fieri posse cōfidimus. ¶ Ipm aūt ceteris officijs sacerdotalibus fungi minime phibemus.

Vcius tercius.

¶ Si rector ecclesie sit leprosus dandus est ei coadiutor.

De rectoribus ecclesiarū lepre macula vsqz adeo infectis q altari seruire nō pōt:

b nec sine magno scādalo eorū q sani sūt ecclias ingredi. ¶ Hoc volum? te tenere: q eis dādus

i k est coadiutor qui curaz habeat animarum et de facultatibus ecclesie ad sustentationem suā cō

l gruam recipiat portionem.

Clemens tercius.

¶ Si rector ecclesie sit leprosus ad administrationis officio remouetur sed de bonis ecclesie sustentatur.

Tua nos duxit fraternitas psulēdos et ifra. De sacerdote q dīno iudicio lepre morbo repcussus in prochiali eccla plātonis officio fungit. ¶ Dici

m mus q p scādalo et abomiatōe

n ppli ab administrationis debet officio remoueri ita q iuxta facultates ecclesie sibi necessaria

o qdiu vixerit ministrent.

Innocē. iij. relatesi. archiepo.

¶ Epo qui ppter morbū incurabilē pastorale officiū exercere nō pōt dādus est coadiutor.

Ex pte tua fuit ppositū q cū arasiensis epus graui morbo: et incurabili fere p quadriennū laborauit: ita q pastorale officiū nō pt vllaten? exer-

p cere pnceps ēre illi? ac ciues ciuitatis eiusdē a te postulant incessant vt ipsis cū sis metropolitanus eorū studeas puidere.

¶ Verū cū ipm ad cessionē cō-

q pellere nō possis nec debeas vl

r lo mō. nec afflicto afflictō sit addēda imo poti? ipsi? miserie miserādū eo q idē vir bon? extitit et ecclesiā salubriter sibi pmissā gubernauerit nos volētes tam epo q ecclesie puidere manda

s mus quatenus illi coadiutorez associes virum puidū et honestum per quez tam episcopo q

Ua nos. ¶ Cōis diuisio. scda ibi. dicimus. Ab. Si.

m ¶ Scandalo. §. c. pr. n ¶ Administratōis. Ex B videt q ppter morbū lepre sit remouēdus plātus. Sed ? vī §. e. c. pr. et ita sine culpa punit qd eē nō dz. lvj. di. satis puer sum. et. xvj. q. vij. inuentū. Sup b est diuersitas inē doctores. Hu. dixit q nūq sub stituit aliqs viuo nisi eo renūciāte. Et in hac opi. fuit lau. et dādus ē ei coadiutor vt §. c. pri. et. j. c. c. pe. et vl. Et qd dic b ab administratiōis officio debet remoueri. dicit lau. ab officio qd ē in actu. § q ad ius retinebit offm. Ba. distinxit: vtq morb? sit curabil vel icurabil. Dicas cū vin. et tā. q q diu aliqs pōt remanē i collegio suo sine scādalo et bonore nō sbstituit ei aliqs alias ali? erit substituēdus vt hic qui erit plātus in totū: et infirmo puidebit de bonis ecclesie. §. eo. c. pri. ad idē satis cōcor. qz tal coadiutor plat? est ex toto. Et hoc pz ex eo q dicit q habet curā aiarum. et est hoc speciale in lepram ppter abhoiationē ppli: et scandalū. Sicut etiā iudex mutat si nō pōt dare operā iudicio vt ff. de iudi. si longi?. alias autē obtinet. sma Hu. et Lau. dat tunc coadiutor. j. c. pr. Et sic est casus vbi aliqs punit sine culpa: sed nō sine cā: si. §. vt lit. nō pcest. qm frequenter. §. si vo aliter. i fi. In qbus casibus priuat qs sine culpa § nō sine cā dī. j. de prile. antiqua.

o ¶ Ministrentur: §. c. pri. ex quo cū infirmitas non crimen adducit vt. vij. q. j. q uis triste. qz nō est afflictis addenda afflictio. vij. q. j. cuz pcussio criminosus eēm di

guus est vt egeat. ff. depositi bona fides. Lau.

Ex parte tua. ¶ Sunt due ptes. Scda ibi: verū. Ab. ff.

p ¶ Ciues: sic. vij. q. ij. sup. q ¶ Non possis. vij. q. j. scripsit qualiter: et. c. q uis triste. r ¶ Afflictio: si. vij. q. j. cuz pcussio. iij. q. ix. indicas. et. v. di. ad eius vo. ff. ad. l. rhod. de iac. l. nauis. §. cum aūt. In leproso tñ secus cōsueuit dici a qbusdam: vt. §. c. pri. vbi de hoc. Idem Joban. dicit circa leprosum qd Hu. et Lau. s ¶ Coadiutorē: sic. j. c. proximo. Et ita patet q propter infirmitatem supuenientem non priuat prelatus: quia ecclesiastica beneficia non sunt temporalia. lv. di. pcepta. et. ff. de adop. si tibi. ff. de bere. insti. hereditas. ff. de re iudi. actus legitimi sic. ff. d manumis. test. libertas. ff. de pecul. peculium. §. ij. qd verum est: ar. contra. ff. de offi. pref. si forte.

7.vij.q.j.pastoralis.xij.q.ij.nobis. Solu. verū est q̃ bñficiū ec
clesiastica ꝓpetua sunt: 7 ideo ꝓter casum supuenientez sine
culpa nō priuat̃ ꝓlatus: ꝑ vat̃ ei coadiutor: vt hic patet. et. c.
se. In casu tñ alius viuenti substituit ꝑm quosdā. ꝑ. c. pr. vbi
de hoc: 7. vij. q. j. pastoralis. omni tñ casu, puidebit infirmo de
bonis ecclesie: 7 coad
iutor ille vat̃ etiā in
uito: arg. j. de cc. edi.
ad audientiam.

Consultationi a
bus officium
lingue: idē est si ami
sisset officiū oculorum
arg. lv. dist. si euāgeli
ca. 7 qz est oculus epi
xciij. di. diaconi eccle
b Coadiutor. Et
de hoc dictū est in pri
mis duobus. c.

Rubrica. De institu
tionibus. Supra vi
sum est de collationi
bus ꝓbēdarū. ꝑ qz pa
rum est conferre nisi
sequat̃ institutio ido
subijcit hec Rubrica
vel aliter. qz dubitari
posset ad quē ptinet
collatio seu institutō
ꝓbendarū 7 bñficiorū
ideo post rubricaz de
ꝓbend. subijcit hanc
Abbas Sicu.

Non ampli
us. absq; pe
nuria. Sē
per enim cō
siderādi sūt redditus
ecclesiarū: vt ꝑm eos
clerici instituant̃ in
eis. ꝑ. de vi. 7 bonest.
cle. qm̃ vt ait. vbi de
hoc. Ita etiā q̃ hospi
talitatē seruare pos
sint 7 soluere iura epi
scopalia. ꝑ. de ꝓbē. de
mōachis. 7. ꝑ. de sup.
negl. ꝓla. sicut nobis
7 ecōuerso tot sūt po
nēdi q̃t ex ipsis facul
tatibus possint ꝓmo
de sustētari. ꝑ. de ꝓsti.
cū. M. 7. j. eo. aucte
a cōtrario sensu. j. de
censi. cū instantia: arg. xij. q. j. ꝓcipimus. xvj. q. vj. oēs basilicē
tñ ꝓter nimiū incrementū nō credo recedendū a numero cō
sueto. ar. C. de allu. l. pe. 7 vlti. ergo tm̃ debet esse augmentum
de quo alius equale stipendium cum alijs habeat vel saltem
sufficiēs: 7 bonestū. ꝑ. de consti. cum. M.

In ecclesia vestra. Primo decise narrat factum. secō
puidet ibi: cū laici. Ab. Si. o Laici: 7 merito. quia
boies diuerse ꝓfessionis in eodem officio associari nō debēt.
xvj. q. vij. noua actione: 7 de elec. cum cām. e Differre. vl
tra ser menses alioquin transferr̃ potestas ad supiorem infra
ti. pri. nulla. Ber. f Idoneis: q̃ dicunt̃ idonei. bēs. ꝑ. de
ꝓben. sup inordinata. g Tales: qui sunt idonei morum bo
nestate 7 lrarū sciētia. ꝑ. de preben. graue. alias puniunt̃ vt ibi
dicit. Hec fuit questio vtrū laici intitulati in eccl'ia ista possint
cōputari in numero clericorū. 7 dī q̃ nō. qz nō reputāt̃ idonei
cū sint laici. Et ita ius canonice nō cadit nisi in clericū. Sicut
ius eligēdi in eccl'a collegiata nō cadit in laicū. ꝑ. de elec. sacro
sctā: 7. c. messana: hoc tñ itelligēdū est de laicis ꝓfessione: 7 ba
bitu 7 nō de puersis: si enim puersus aliq̃s alicui ecclie incedat
populo vtiliter consulat̃.

Hono. iij. epo. aduersano.

Breue est 7 non summatur.

Consultatiōibus: 7 infra.

Archidiacono aūt. quem
a morbo paralitico laborātez offm̃
b lingue asseris amisisse coadiu
tor est merito adhibendus.

Rubrica. De institutionibus.

Ex concilio arelatēn.

Numerus clericorum debet
institui in ecclesijs collegiatis
ꝑm facultatem ipsarum.

Non amplius suscipi
ant̃ in mōasterio mo
nachorū aut clerico
rū seu etiam puellarū
q̃ quod se regere de bonis ec
c clesie absq; penuria possint.

Agenius.

Laici in canonicos non pos
sunt institui.

In ecclesia vra certum nu
merū canonicorum: sicut
nobis innotuit cōiter instituere
d curauistis 7 ifra. Cū laici nō
debeāt in canonicorum numero
e cōputari nec vos debeatis dif
ferre q̃ minus statutū numerum
f de alijs clericorū ꝓsonis idoneis
g supleatis tales ad suplēdū nu
merū inuenire curetis. ꝓ q̃s deo
in diuinis officijs ꝓ ecclesiasti
cos ordines congrue seruiatur.

Alex. iij. can. archiepo 7 eius
suffraganeis.

Institutio beneficiorum spe
ctat ad epos vel eorū officiales

Ex frequētib' q̃relis didi
cimus in ptibus vris cō
suetudinē prauā a multis retro
tpib' inualuisse: q̃ clerici eccle
siastica bñficia sine cōsensu epi
b dioc. vel officialiū suorū q̃ h̄ de
i iure pñt recipiūt minus q̃ dece
at cogitātes quō id patrū sctō
rum est institutionibus alienū
7 ecclīastice cōtrariū honestati

Unde cuz tu frater archiepe
k ex officio tibi cōmisso tā iniquā
ꝓsuetudinē de ꝓuincia tua vel
sicut debes radicit' extirpare:
taz in illos q̃ ecclīastica bñficia
l taliter occupata sciēter detinēt
q̃ in eos qui decetero occupa
re ꝓsumpserint excōicatōis sen
tentiā ꝓtulisti. Nos itaq̃ eā
dem sentētiam ratam habētes
m 7 eam auc. ap. cōfirmātes man
damus quaten' clericos ipsos
qui ipam sniam incurrerint: ni
si congrue satisfecerint: absolue
re minime ꝓsumatis.

Clemēs. iij. clero ꝓstantino.

Ultra facultates nō dz quis
institui inuitis clericis ecclesie.

Auctoritate ap. se. 7 ifra.

Statuimus insuper: vt
nullus in ecclesijs vris vltra q̃
n facultates earum sustineant:
o vobis instituat̃ inuitis.
p

Anno. iij. sctī marcelli 7 san
cte susanne car. ap. se. le.

Cū in ecclesijs oportet extra
neos institui n ō dñt institui cle
rici certe originis tñ ꝑ vndecū
sit nisi illud qd̃ sequit̃ fuisset oppositū. ar. ꝑ. de ꝓfir. c. j. 7. ij. et
de ꝓse. di. ij. c. vlt. 7. ꝑ. de tēp. or. cū in distribuēdo. Ber.

n Auctoritate facultates. be semp sunt ꝓsideráde: vt. ꝑ.
sicr de hoc. o Instituat̃. Instituere est ius canonie in ec
clesia vel in ecclesiastico bñficio tribuere. j. de here. cum ex in
iuncto. Inuestire est quasi possessionē illius iuris ꝓferre indif
ferēter tñ vnū accipit̃ ꝓ altero. Ala. verbi gra. Instituere est
spñalis bñficij: vl dignitatis possessionē corpalem tradere. ꝑ.
de offi. archidi. ad hec. c. ad nrm qd̃ spectat de inre cōi ad ar
chidiaconū: vt ibi dī: 7 sic. j. eo. cū venissent. Inuestire est ius
canonie vel dignitatis tribuere. qd̃ pōt fieri ꝓ annulum vel li
brū. 7 sic intelligit̃. j. e. cū venissent. ꝑ ꝓ hoc nō adipiscit̃ quis
possessionē nisi postea corpaliter instituat̃. j. ti. pri. cum nris
ꝑ de ꝓben. ꝓ illorū. p Inuitis: nullus epus est vandus in
uitis. lxj. di. nullus dum tñ iustam cām ostēdat. ergo eis volē
tibus pōt vari. licet facultates nō sufficiant 7 ita possunt sibi in
hoc ꝓiudicare: 7 victum postea sibi querant. xcj. dist. clericus
victum. 7. c. sequenti.

Consortatus volens esse clericus cum iam destinatōe animi sit
clericus: vt. xxiij. q. j. paratus. iam ecclesiastica ꝓsona censet:
vñ tale ius cadit in eū 7 ius cōuersi spñale. est vñ q̃ emit illud
symoniā ꝓmittit: vt. j. q. iij. saluator. Lau.

Ex frequentibus. Primo ponit̃ abusio. secō refrena
tio ibi. vñ tercio papa
ꝓfirmatō ibi: nos ita
q̃. Ab. si. b Offi
cialiū: officiales dicū
tur q̃b' epi cōmittūt
vices suas q̃ pñt in
stituere vice epōr. vt
hic dicit. i Recipiūt: si a laicis recipi
ant suspensi epo iure
q̃ canones antiq̃s vi
dent̃. xxj. q. vij. si q̃s
deinceps. ar. ꝑ. j. de in
repa. cura. cui stam'.
sic ꝑ pz q̃ auctoritas
instituendi est penes
epm. licz capl'm q̃nq̃
eligat. j. ti. pri. nulla
tñ de ꝓsensu capituli
epus instituere dz. j. ꝑ
bis q̃ fi. a pla. nouit.
nec obstat. lxx. di. fan
ctor. qz ibi capelle sīt
dite sūt ꝓposito q̃ ad
sustētationē nō q̃ ad
institutionē 7 admi
nistrationē. Lau.
k Ex officio lega
tionis q̃tū ad suffra
ganeos. dioc. ꝑ. de of.
leg. c. j. l Detinēt
vñ nullā pt̃ hēc excu
sationē q̃tocūq̃ tpe
ea tenuerit: qz diutur
nitas tpis pctm̃ non
cōminuit: ꝑ auget. j.
d symo. nō satis: 7. c.
cū in ecclesie corpe: 7
xxiiij. q. j. scisma. ꝑ. de
ꝓsue. cū tāto. secus si
ignorāter: qz ignorā
tia nisi sit crassa: 7 su
pina tales excusat. ꝑ.
de ordi. ab epo q̃ re
nū. epa. c. j. 7. viij. di.
ꝓsuetudo. m Con
firmātes: post quā cō
firmationē: archiepus
sniaz relaxare nō pos
A co. c. j. vbi de hoc: 7. ꝑ. de vita 7 bonc. cleri. qm̃ vbi bñ

Ad decorē. ¶ Primo ponit excessū priarche. secō illuz corrigi mādat ⁊ nō parēti ꝓminat. secā ibi: q̄ circa. ab. Si. a ¶ Acceptus. xxxij. q. iiij. §. bis ita. b ¶ Hereditario sic. viij. q. j. aplica. ⁊ sic vt q̄ nō solū filij: ſ nec collaterales in ecclīastic̄ bñficijs ñ succedāt. j. de iurepa. ꝓsuluit: ſ tñ pñt: ar. ſ. de off. deleg. ex pte. dūmō ñ fiat iure successionis: vt. ſ. de ele. venerabilē. v. fi. Jo.

c ¶ Undecūq: arg. q̄ nihil refert de quo loco sit natus clericꝰ vel de q̄bus parētibꝰ ar. xl. di. nos qui. ⁊ c. nō loca. ⁊ lvj. dis. vnde cūq: ⁊ c. nasci: ⁊ c. dñs. arg. ꝓtra de ser. nō oz. c. j. ⁊ ſ. de fi. p̄sby. c. j. ⁊ ij. ⁊ p totū. ⁊ xcviij. dist. apbros. ſ. de de. xre. c. fi. vbi dī q̄plati quidam instituebāt clericos de alienis ep̄atibus ignorante ep̄o qd̄ esse nō debet: ſ hic offices erāt extranei tā vene ti q̄ alij. ⁊ iō vndecūq: eēnt debebāt in ecclesia ꝓstātinopolitana institui: ⁊ nō vene ti tñ. Nec est q̄ locꝰ non obstat dūmodo ꝓstet de bonitate ꝓsone ⁊ illd. c. apbros de incognitis loquit. ſ. de ele. bone. ad fi. Si aūt ex dānato coitu natꝰ sit aliq̄s non obstet ei: q̄tū ad vitam eternā: ſ obest ei q̄tū obtinenda bñficia ecclesiastica: ar. ſ. d ele. innotuit.

d ¶ Indignū: sil'e. j. de vsur. q: frustra. et ff. q. vj. quis scit. ⁊ est hic ar. culpam culpe ꝓpensandā. xcv. dist. esto. ff. ad. l. aquil. itē mela. j. rñ. j. de diuoz. significasti. j. de adul. c. pe. ⁊ vlt. ⁊ j. de pe. constitutus.

e ¶ Compellatis: et hoc ꝓmo petierat patriarcha a dño papa. bō. g ¶ Promisisse: qd̄ esset iniquū q: nullo pacto nulla cōditōe bñficia ecclesiastica sunt ꝓferēda. j. q. ij. quam pio. ſ. de pac. pactōes. j. vt ec. bñ. vt nr̄m. vñ symoniacū esset.

Quam venissent. ¶ Institutiones ⁊ custodie pñt de iure speciali ad nō ep̄m ꝓtinere: ⁊ pendēte lite cū diocesano defendit in possessione. b. d. vel sic vt in rubro. Diuiditur in tres ptes in prima ponit allegatio p archiepo. In secā alle gatio ꝓ archidiacono ibi: inter alia. in tercia interlocutio. Et sub certa forma diffinitiue cōmissio ibi: nos igit. Ab.

h ¶ Spectat. ſ. de offi. oz. cū vos: ⁊ lxx. dist. c. ij. ar. ꝓtra. lxiij. di. si in plebibus. i ¶ De iure cōi. j. q. iij. c. iij. ⁊ c. res ecclesiastice: ⁊ c. pueri. ⁊ xvj. q. vij. nullus oino: ſ ꝓrium est verum. q: de iure cōi institutio ꝓsonarum: vt custodia vacantium ecclesiarum spectat ad archidiaconum. ſ. de offi. archidia. ad h̄ ⁊ c. vt nostrum. ⁊ lxiij. dist. si in plebibus. nisi ꝓsuetudo repugnet: vt hic videtur ad fi. capituli ⁊ ex cōfessione archidiaconi hēc pōt colligi: ⁊ hic loquit de institutōne corpali: q: collatio dignitatum: ⁊ ꝓbendarum ꝓtinet ad archiepiscopum. j. ti. ꝓxi. quia diuersitatem: ⁊ c. post electionem: ⁊ hic patet ex cōfessione archidiaconi. k ¶ Custodias. s. vacantium ecclesiarū l ¶ Ipsum. scz archidiaconatū.

q̄ sint dum tamen sint idonei.

Ad decorē: ⁊ infra. Sicut nrīs auribus ē suggestū ꝓstātinopolitanꝰ patriarcha aliarū nationū clericos spernēs venetos tñ in constātinopolitanis ecclesijs satagit collocare non attēdens q̄ in omni gēte q̄

a facit iusticiā acceptꝰ est deo nec

b sanctuariū dei ꝓuenit iure hereditario possideri. ¶ Quo circa mandamus: q̄tenus moneatis eundē vt viros lr̄atos: ⁊ alios

c idoneos vndecūq̄ originē duxerint in p̄dictis ecclijs: ⁊ maxime ī maiozi instituē nō postpo

d nat: alioq̄n indignū se reddet: vt nos aliarū clericos nationū

e ad eius obediētiam ꝓpellatis.

f Nec dissimulare potestis quin hoc nrīs auribus intimetis. vt ex hoc ipso an verum sit qd̄ su

g per hoc venetis dicitur promisisse conijcere valeamus.

I Dē heliñ. episcopo ⁊ archidiacono norcicen.

¶ Si possidet ius instituēdi. is ad quē de iure cōi non spectat pendente iudicio ꝓprietatis in possessione defenditur.

Quam venissent ad ap. se. archidiaconꝰ richimūdie ⁊ ꝓcuratores eboraceñ. archiepiscopi: ex pte archiepi fuit propositū q̄ institutio ꝓsonarꝫ ⁊ custodia ecclīarꝫ vacātiū ad eū in

b dioc. sua spectat tā de iurisdictione cōi q̄ de cōsuetudine generali. verū quidā p̄decessores ipsius quibusdā archidi. richimū die tam institutionē q̄ custodiam ꝓsonaliter cōmiserunt: ⁊ in

2 fra. ¶ Inter alia xo archidi. ipse respondit: q̄ archiep̄us tam

k institutōes q̄ custodias non ꝓsonaliter archidia. qui tūc erat ſ ꝓpetuo. de ꝓsensu capituli archidiaconatui. reali cōcessione donauit. Cū aūt archidiaconatus ipse in ꝓtinua possessōe taz istarum q̄ aliarum libertatum multoꝫ archiep̄oꝫ. ⁊ archidiaconorum tēporibus extitisset ⁊ archiep̄s sine ꝓdinone qualibz

l ꝓcessisset ipm eidē: post cōcessionē asseruit q̄ ipm cōcesserat institutionib⁹ ⁊ cūstodijs vacātiū

m ecclesiarū exceptis. Ipse xo timēs ne si negaret exp̄sse: cū nō dū esset archidiaconatꝰ possessionē adeptus vel impediretur penitꝰ factū eiꝰ vel diutiꝰ differret: rūdit q̄ nō solū de illo: ſ de oibus redditibꝰ suis faceret q̄ sibi placeret: ⁊ infra ¶ Nos igr̄

3 interlocuti fuimꝰ archidiaconū esse in plena libertatū eiusdē archidiaconatꝰ possessiōe tuēdū:

n donec ꝓbatū legitime fuerit ex aduerso libertates ipsas archidiaconis ab archiep̄is ꝓsonalit̄

o fuisse cōcessas cū in hoc casu tā ante q̄ post ⁊ in ipsa etiā cōcessione archiepiscopus eas retinere potuerit licite tanq̄ suas: vel donec legitime ꝓbatū fuerit easdē libertates archidiaco

p num abiurasse. Sed in hoc casu si concessio illa fuerit realis: archiep̄o nihil iuris vl̄ vtilitatis

m ¶ Ipse. scz archidiaconus.

n ¶ Probatū. Sed quare incūbit onus ꝓbandi archiep̄o. cū de iure cōi ſ spectēt ad ip̄m. vt hic videt̄ vnde eo ipso videtur fundata eius intētio xvj. q. vij. oēs basilice C. de ꝓba. siue. et. j. de censi. olim. Ñderi pōt hic due fuerūt p̄sumptōnes bone ꝓ archidiacono contra archiep̄m q: archidiaconus: ⁊ ipsius antecessores fuerunt in pacifica possessione. vnde p̄sumit concessionem fuisse realem. ⁊ q: archiep̄s confessus fuit. q̄ antecessores sui ꝓcesserunt illas dignitates licz ꝓsonaliter. ⁊ archidiaconus dicebat ꝓcessionē fuisse realē. vñ p̄sumit ꝗ archiep̄m. et ideo onus ꝓbādi incūbit archiep̄o q̄ cōcessio fuit ꝓsonalis ⁊ licet ꝓsona inseratur pacto. nō ideo est ꝓsonale. ſ vt ostēdat cū qua ꝓsona sit factuz ff. de pac. iurisgentiū §. pactorum: ⁊ l. tale pactū. Plerūq̄ enim ꝓsulimus successoribus nrīs sicut ⁊ nob. ff. de ꝓba. si pactum. Sed transactio potius p̄sumit ꝓsonalis q̄ realis: nisi fuerit ꝓ supiorem confirmata. ſ. de transacti. veniēs: ⁊ c. decetero: ⁊ ſ. de ꝓbn. nisi hoc tñ adiecto: q̄ si ep̄us alicui persone det rem ecclesiasticam. potius p̄sumitur donatio personalis q̄ realis. lis. x. q. ij. hoc ius. xvj. q. j. possessiones. Sed si donat ecclesie p̄sumitur realis donatio: ⁊ perpetuo donasse. xvj. q. j. c. vlt. j. de bis que fi. a pla. cum apostolicam: arg. hic ideo est q: ecclesia nō pōt mori. xij. q. ij. liberti. ij. Sed hic p̄sumit concessionem fuisse realem: vt dixi. q: archidiaconus ille: ⁊ antecessores sui fuerunt in quieta possessione. Jo.

o ¶ Fuisse: p̄sumitur hic concessionē fuisse realē ex quo est in possessione. ⁊ ideo tuēdus est in illa. quousq̄ ꝓbetur ꝓtra cū ꝓcessionem factam fuisse ꝓsonalē immo si persona facta fuit: p̄sumi debet ꝓsonalis. si dignitati realis. p ¶ Abiurasse. obiecbatur archidiacono quod abiurauerat huiusmodi libertates. Unde contra iuramentū nō fuerat audiendus. Sed quare non auditur archidiaconus. licet abiurauerit huiusmodi libertates. cum iuramentum illud temerarium fuerit. et in pre iudicium archidiaconatus. et ideo non seruandum. supra de iureiuran. sicut. ij. et. c. intellecto. Lau. dicit quatenus iuramē-

q ¶ Potestis. i. debetis. sic. xij. q. ij. facit

h ¶ Promisisse: qd̄ esset iniquū q: nullo pacto nulla cōditōe bñficia ecclesiastica sunt ꝓferēda. j. q. ij. quam pio. ſ. de pac. pactōes. j. vt ec. bñ. vt nr̄m. vñ symoniacū esset.

Quam venissent. ¶ Institutiones ⁊ custodie pñt de iure speciali ad nō ep̄m ꝓtinere: ⁊ pendēte lite cū diocesano defendit in possessione. b. d. vel sic vt in rubro. Diuiditur in tres ptes in prima ponit allegatio ꝓ archiep̄o. In secā allegatio ꝓ archidiacono ibi: inter alia. in tercia interlocutio. Et sub certa forma diffinitiue cōmissio ibi: nos igit. Ab.

h ¶ Spectat. ſ. de offi. oz. cū vos: ⁊ lxx. dist. c. ij. ar. ꝓtra. lxiij. di. si in plebibus. i ¶ De iure cōi. j. q. iij. c. iij. ⁊ c. res ecclesiastice: ⁊ c. pueri. ⁊ xvj. q. vij. nullus oino: ſ ꝗrium est verum. q: de iure cōi institutio ꝓsonarum: vt custodia vacantium ecclesiarum spectat ad archidiaconum. ſ. de offi. archidia. ad h̄ ⁊ c. vt nostrum. ⁊ lxiij. dist. si in plebibus. nisi ꝓsuetudo repugnet: vt hic videtur ad fi. capituli ⁊ ex cōfessione archidiaconi

tũ tangit rem familiarem obseruandum est vt nihil vtilitatis vel bonoris ad ipm pueniat rõne illarum dignitatũ si eas abinrauit. argu. ē. d iureiuran. quemadmodum Vel dic q̃ bene potuit renunciare. ⁊ abiurare ius instituendi: vt nunq̃ vteret eo ⁊ tamen dignitati propter hoc non ꝓiudicetur. quia ecclesia posset tunc vti iure suo vt hic colligit.

Et sic potest seruari iuramentum sine ꝓiudicio eccle. et sine interitu salutis eterne. ē. de iureiur. si vo §. j. si. j. de spon. commissum abiuratio talis siue renũciatio nõ tenet in damnum ecclesie Tria notabilia notãt hic. Primũ q̃ factum prelati nõ ꝓiudicat ecclesie. Secundũ q̃ iuramentũ ꝑstitũ a ꝑlato in dãnum ecclesie seruat ab ipso ꝑlato q̃d est ꝓtra id. ē. de iureiur. sicut. Tercium est q̃ ecclesia habens prelatũ sine ipso agere potest q̃d est contra id q̃ dici cõsueuit. quia nec ꝑlatus sine ꝓsensu capli nec capitulũ sine consensu prelati agere potest. ē. de ꝓcur. c. j. et. ē. de iudicãm. j. ⁊ ē. de rescrip. edoceri. vbi de hoc. Et no. q̃ agenti inter dictos vti possidetis ñ potest opponi q̃ rem illam abiurauerit. ꝓ qua agit. sicut nec agẽti interdicto vnde vi ē. de resti. spol. c. solliciti.

a ¶ Ecclesie. Ar. bonum q̃ ecclesia vacãte capli fungit vice ꝑlati. ⁊ ꝓtrariũ ar. colligit.

b ¶ Archidiacono. ⁊ nõ archidiaconatui.

Cum ad nostrã. ¶ Primo ponit dictum. Secõ ipsius rõnem ibi. cum inter. Abbas Si.

c ¶ Ad ipsum. scz abbatem.

d ¶ Accipientẽ. si. xxiiij. q. j. didicim⁹. j. de iurepat. ꝓ nr̃as. j. de bap. debitũ. ff. de auc. tu. l. j. ⁊ ff. de tu. ⁊ cur. da. l. ius dandi. §. ꝓtor. als lex est nemo enim vicẽ pluriũ ꝓsonarũ sustinet. xxj. q. j. ꝑsbros. ⁊ C. de affe. nemo. lxxxix. dist. singula. ff. de pact. si plures. ff. de offi. pla. l. vlti. arg. ꝓtra. ff. de adop. si ꝓsul. ⁊ ē. de elec. cũ inter canonicos. ⁊ q̃d si ipse ꝓferret alij ptãtem ꝓferẽdi illam dignitatẽ nunq̃d possit ab illo illã recipe. vt sic nõ videret eam recipe a seipso. nõ arg. ē. de test. lz. ⁊ ar. xviij. q. iiij. questi. ff. de auc. tu. pupillus. ff. de re mili. milites. §. j. ff. de admi. re. ad ci. parti. l. ij. §. j. ē. de ꝑben. de multa. in fi. ꝑar. ꝓtra q̃ multa possumus ꝑ alios. q̃ nõ possum⁹ ꝑ nos. lxxxviij. di. cps v. q. iij. c. vlt. ff. q̃ res pig. ob aristo. in fi.

Rica. De cõcef. ꝑben. Supra visum est de ꝑbendis ⁊ dignitatibus ac earũ institutionibus. ⁊ q̃ sepe ꝑbẽde ⁊ dignitates ꝓferunt seu ꝑmittunt añq̃ vacẽt. ⁊ q̃nq̃ ipse vacẽtes nõ conferunt ⁊ rẽmanẽt diu vacãtes merito restabat videre ⁊ puidere tam circa ꝑmissiones nõ vacantiũ q̃ circa negligentiã in ꝓferendo vacantia. Ab. Si.

Qui in viuorũ. ¶ Facies se poni in bñficiũ viuẽtis ab ecclesiastica cõione repellit. vel clarius sic. vt in rubro ⁊ nõ diuidit ꝓter breuitatẽ. Ab. Si.

e ¶ Cõione. i. ꝑticipatõẽ corꝑis. ⁊ sanguinis dñi. vij. q. j. eũ q̃

f ¶ Pellẽdi. i. nihilominꝰ ꝓponẽdi. ij. q. j. in ꝑmis. vij. q. j. nõ furẽ. ⁊ ca. eũ qui. nisi ignorãs q̃s instituat aliq̃ remoto q̃ casu excusat. ff. deposi. sicꝗs inficiatus. ⁊ ꝑ eus tenet ei in alio bñficio ꝓuidere. vij. q. j. ꝑtium. ⁊ ē. de ꝑbẽ. inter cetera. ⁊ pone q̃ aliq̃s ẽ iniuste depositus alius ꝗ igrãs in locũ eiꝰ substituit et stetit ibi ꝑ. xl. annos. postea scit de iure ad aliũ ꝑtinere. nũq̃d dz cedere ⁊ ille restituere. vr̃ q̃ sic. ē. de prescrip. vigilãti. ⁊ c. diligẽti. xxiiij. q. ij. si virgo. ⁊ de re iudi. ꝓ sanguinei. ⁊ c. lator. arg. ē. xvj. q. iij. §. q̃s actiones. ⁊ ē. de ꝑscꝑ. de q̃rta. sol. dicũt q̃dam theologi q̃ q̃ncunq̃ sciuero rẽ ꝑtinere ad aliũ teneor rẽ restituere. de ꝗ dictũ est. ē. d ꝑscrip. vigilãti. ⁊ hoc nõ credo. q̃ teneat dimittere. q̃ eo ipso q̃ ꝓdẽnatꝰ nõ appellauit. acq̃euit snie. ⁊ ita transiuit in rem iudicatã. ē. de sen. ⁊ re iudi. q̃d ad ꝓsultationẽ ⁊ sic aliꝰ iuste fuit institutus.

g ¶ Viuis. nisi iusta rõne ꝓpositus. vij. q. j. eos. l. di. postq̃. H.

Nulla ecclesie. ¶ Due sunt ꝑtes. Secõa ibi. cũ vo. Prima ꝓuidet circa bñficia nõ vacãtia ⁊ diuidit in tres ꝑtes. Nam ꝑmo ponit ꝓhibitionẽ. Secõo eius cãm ibi. ne desideret Tercio fortificat ibi. cum enim. Secõa pars principalis ꝓuidet circa bñficia vacãtia ⁊ primo statuit tps ad ꝓferendum. Secõo ponit negligentiaz nõ ꝓferentiũ ibi. si aũt. ⁊ quotidie allegat in practica maxime in secõa parte ⁊ ideo no. ipm bñ. Ab. Si.

b ¶ Ministeria. i. officia siue dignitates.

i ¶ Vacẽt. no. q̃ bñficiũ autẽq̃ vacet. nõ pot ꝑmitti q̃d si fiat nõ valet. j. c. pr. ⁊ j. c. ti. ex tenore. Et sic obligatõ nlla ꝓhibit ex tali ꝑmissione. q̃ est ꝓ ius. ar. ē. de ꝑben. relatũ. ⁊ ibi solu. it. imo ibi receptus fuit statim in fratrẽ.

k ¶ Condẽnare. q̃ pactũ de futura successione nõ valet. C. de inutil. sti. ex eo instro. C. de pac. l. vlt. nisi in ꝓsensu eius cuius est hereditas. vt in. l. ꝓdicta. C. de pac. eodẽ mõ non tenet ꝑmissio de ꝑbenda nõ vacãte etiã de ꝓsensu eius q̃ tenet eaz cum nulli possit eam ꝓcedere. j. de iurepat. q̃ aũt. in fi. si. in li. feud. j. ti. §. si vo cps.

l ¶ Infra sex menses: tps istud sex mẽsiũ incipit currẽ a tpe scie generalr. ⁊ nõ a tpe vacatiõis. j. eo. q̃ in fi. ar. ff. de calum. annus. C. q̃ admit. ad bo. pos. l. ij. et qui scit certiorari nõ debuit. ff. de ac. ⁊ ven. l. j. in fi. ē. de elect. cũ inter vniuersas. in fi. ⁊ expssum est. ē. de supplẽ. neg. ꝑla. lz ē. de ꝑben. de multa. §. j. ar. itẽ tps istud vtile est. q̃ tps illõ nõ currit a tpe suspẽsionis sine q̃ eligere nõ pnt. j. c. q̃ diuersitatẽ. arg. ē. q̃ currat. lz eligere nõ possint. ē. de elec. c. vlt. item nunq̃d pnt canonici eligere post tps elapsum: quidã dicũt q̃ sic. ⁊ ꝓrium est verius: q̃ nõ possint. ⁊ si eligãt nõ tenet electio. ē. de supple. neg. ꝑla. c. lz. ⁊ c. vl. nisi de patiẽtia tolerẽt. c. j. ti. lras. q̃ ꝑ nõ vato bt q̃d ab illo vat q̃ nõ ꝓt de iure tonare. j.

Qui in viuorum sacerdotum loco ponunt hoc viso sũt ab ecclesiastica cõione pellẽdi: quo se passi sunt successores viuis sacerdotibus adhiberi.

¶ Ex concilio laterã.

¶ Bñficia non vacãtia concedi vel ꝑmitti nõ dũt ⁊ cũ vacauerint ꝓcedi debẽt infra sex menses q̃bus elapsis de eo ad capitulũ ⁊ econtra demũ ad ꝓximũ superiorẽ deuolutũ est collatio.

Nulla ecclesiastica ministeria seu etiã bñficia vel ecclesie tribuant: alicui seu ꝓmittantur anteqũ vacent. ¶ Ne desiderare quis mortem proximi videatur: in cuius locum et beneficiũ se crediderit successurum. ¶ Cum eẽ in ipsis etiam legibus gẽtilium inueniat inhibitum turpe est ⁊ diuini plenuz animaduersione iudicij locum in ecclesia dei future successiõis expectatio habeat: quã ipsi etiam gentiles ꝓdẽnare curarunt

¶ Cum vo prebendas ecclesiasticas seu quelibet officia in aliqua ecclesia vacare contigerit: non diu maneant in suspenso. sed infra sex menses personis q̃ cum eẽ. Secõa pars principalis ꝓuidet circa bñficia vacãtia ⁊ primo statuit tps ad ꝓferendum. Secõo ponit negligentiaz nõ ꝓferentiũ ibi. si aũt. ⁊ quotidie allegat in practica maxime in secõa parte ⁊ ideo no. ipm bñ. Ab. Si.

b ¶ Ministeria. i. officia siue dignitates.

i ¶ Vacẽt. no. q̃ bñficiũ autẽq̃ vacet. nõ pot ꝑmitti q̃d si fiat nõ valet. j. c. pr. ⁊ j. c. ti. ex tenore. Et sic obligatõ nlla ꝓhibit ex tali ꝑmissione. q̃ est ꝓ ius. ar. ē. de ꝑben. relatũ. ⁊ ibi solu. it. imo ibi receptus fuit statim in fratrẽ.

k ¶ Condẽnare. q̃ pactũ de futura successione nõ valet. C. de inutil. sti. ex eo instro. C. de pac. l. vlt. nisi in ꝓsensu eius cuius est hereditas. vt in. l. ꝓdicta. C. de pac. eodẽ mõ non tenet ꝑmissio de ꝑbenda nõ vacãte etiã de ꝓsensu eius q̃ tenet eaz cum nulli possit eam ꝓcedere. j. de iurepat. q̃ aũt. in fi. si. in li. feud. j. ti. §. si vo cps.

l ¶ Infra sex menses: tps istud sex mẽsiũ incipit currẽ a tpe scie generalr. ⁊ nõ a tpe vacatiõis. j. eo. q̃ in fi. ar. ff. de calum. annus. C. q̃ admit. ad bo. pos. l. ij. et qui scit certiorari nõ debuit. ff. de ac. ⁊ ven. l. j. in fi. ē. de elect. cũ inter vniuersas. in fi. ⁊ expssum est. ē. de supplẽ. neg. ꝑla. lz ē. de ꝑben. de multa. §. j. ar. itẽ tps istud vtile est. q̃ tps illõ nõ currit a tpe suspẽsionis sine q̃ eligere nõ pnt. j. c. q̃ diuersitatẽ. arg. ē. q̃ currat. lz eligere nõ possint. ē. de elec. c. vlt. item nunq̃d pnt canonici eligere post tps elapsum: quidã dicũt q̃ sic. ⁊ ꝓrium est verius: q̃ nõ possint. ⁊ si eligãt nõ tenet electio. ē. de supple. neg. ꝑla. c. lz. ⁊ c. vl. nisi de patiẽtia tolerẽt. c. j. ti. lras. q̃ ꝑ nõ vato bt q̃d ab illo vat q̃ nõ ꝓt de iure tonare. j.

de iurepatro. q aūt in fi. ar. 3. ff. si q̃s cau. ⁊ si post tres. ff. de ar bi. celsus. ⁊ aucte huius canonis semestri tpe statim elapso pt eligere ille ad quē devoluta fuerit eligēdi ptās nulla licētia a supiore petita. ⁊ pstitutio ista tm̃ locū hz vbi sunt distincte p̄bende: ⁊ certus est canonicorū numer⁹ cōstitutus. j. ex pte itē locū habz in dignitatibus ⁊ psonatib⁹ oibus: sed in epatibus ⁊ archiepatib⁹: olim locum non habebat. j. e. dilectus hodie locū habet in epatibus ⁊ archiepatib⁹ ⁊ abbatiis vt ptās eligendi trāsferat ad supiorē: ꝗ minus tpus dat in his. s. triū mensiuz. 3. de elec. ne p defectu ⁊ ita in h̄ equiparant ⁊ differūt a minorib⁹ bñficiis ⁊ dignitatib⁹ q: min⁹ tpis dat propter maiōs piculum q: mora piculosa est in talib⁹. 3. de elec. cū inter. ⁊ 3. vt li. nō cōte. qm̄ frequenter. §. porro. a ¶ Spectat j. de his que fi. a pla. si. con. ca. ea noscitur ⁊ 3. de elec. cuz ecclia vulterana. ad fi.

b ¶ Capl'm. 3. d elec. cū in cunctis. si. ix. q. iij. cum simus.

c ¶ Religiosorū: sic 3. de elect. ne p defectu vbi dī q̃liter hec verba intelligunt. et l. viij. dist. obeuntib⁹. vbi de hoc. B.

Elatus est au.

¶ Due sunt p tes psultatio ⁊ rñsio secda ibi: psultationi. Ab. si. d ¶ Cōcilio 3. c. pri. e ¶ Appellationis: tali appellationi nō est deferēdū cū eorū nō intersit. ij. q. vj. nō solent. ⁊ 3. de elec. cū inter. R. Quia ex tali pmissiōe nihil iuris acquirit. sic nec emptor hz actionē furtu in revēdita subtracta si ei res nō fuit tradita. ff. de fur. l. eū q̃ emit. B.

Reposuit. ¶ Sūmat vt i rubro fm vez intellectū ⁊ sē tē pte principales narrat factū ptinēs gratiā ⁊ executoris pcessū. c. ptēptū: ⁊ duplex factū celestini. secdo ponit mādatū innocētij pmittēs ptestationē ⁊ ipsi⁹ motiuū ibi: lz aūt f ¶ Assignatōe: faciēda cū vacauerit eidē p̄sbio: ⁊ hic pbat in antiqua ꝓpilatōe. vbi est illud verbū faciēda. vñ vr q nihil valuit. 3. de p̄bē. inter cetera. vbi de h̄. g ¶ Executore: dato forte sb hac forma mādatū nr̄m exēqris. h ¶ Inuestiuit. i. assignauit: vt pz p hoc qd dicit. 3. e. assignatōne p̄bēde ⁊c. executor hoc fecit: ⁊ male: vt satis ptz p lr̄am inferiorē: ꝗ lr̄a illa ratuz volēs ⁊c. 3 dicere vr. ꝗ celestinus h̄ iō dicit: vt excusaret decanū ⁊ assumeret cām cassandi collationem capli ⁊ h̄ satis pz verba Inno. factū eim̄ decani fuit cā: q̃re celestin⁹ cassauit ꝓcessionē capli: alꝯ nō debuisset cassasse. 3. de p̄ben. dilect⁹ filius. g. nō est alia rō. nisi q: ipse h̄ voluit: q: de eo qd nihil est pōt aliq̃d facere de psc. di. ij. reuera. vsus fi. ⁊ si. 3. de p̄bē. c. p illoz ibi qd de memorato magro puide. i ¶ Assignastl: vñ vr q nihil valuit. 3. de p̄ben. inter cetera. imo valuit: vt. 3. de p̄ben. dilectus filius: ⁊ h̄ pbat p h̄. c. vt. j. pz vbi de hoc.

k ¶ Ratū: cū effectu. l ¶ Irritauit. i. irritū renūciauit. Jo.

dīgne administrare valeāt cōferant. ¶ Si aūt epus: vbi ad eū
a spectat pferre distulerit. p capi-
b tuluz ordinek. Qd si ad capl'm ptinuerit: ⁊ infra pscriptū tmi/nū hoc nō fecerit eps fm deum
c hoc cum religiosorū virorū cōsilio exequat vel si oēs forte neglexerint metropolitan⁹ de ip/sis fm deū abscis illorum cōtradictōne disponat.

Alexander tercius eboracē. archiepiscopo.

¶ Beneficia vacantia conferātur non obstāte appellatione illorum quibus promissa fuerūt anteq̃ vacarent.

Relatum est aurib⁹ nr̄is: ⁊ infra. ¶ Cōsul. t. t. r. q cū
d in lateran. concilio pmissiones facte d̄ ecclesijs non vacantib⁹
e sint cassate: pretextu ap. eorum dictis: qui pmissionibus innitūtur omitti non debent: quin ec/clesie cum vacauerint de personis idoneis ordinent.

I Anno. iij. ppositto et capitulo cameracen.

¶ Si scribit ei ad quez spectat collatio dato executore ad pui dendū p pfitatōz litterarū collatori factā afficit prebenda itaq̃ collatio alteri facta non tenet.

Proposuit nobis. t. p̄sbyter q cū. L. papa pre. no

ster p receptōe ipsi⁹ in fratrē ⁊
f assignatōe p̄bende ad donatio nem vestrā spectātis in ecclesia vr̄a primo vacatura mādatū ap. vob destinassz decano remē
g si executore pcesso. decan⁹ ipse vos ꝓtumaces inueniēs ipm d̄ p̄bēda primo vacatura in eccle sia vestra. q̃ ad donationē capi
h tuli ptinet auctoritate ap. inuestiuit: ⁊ infra. Sed cuz p̄benda que ad donationē vestram spectabat i ecclesia cameracen. va
i casset eam alij assignastis: ⁊ infra. Idem autē p̄dece. s. n. qd ab eodem decano factum fuerat:
k ratum volens haberi collatio/nem factam prebende a vobis
l penitus irritauit ⁊ eum de ipsa
m per anulum inuestiuit. ¶ Licet autem intentionis nostre nō sit
n inuestituras de vacaturis factas
o contra canonuz instituta ratas habere: qui fm plenitudinē po
p testatis de iure possumus supra
q ius dispensare attendentes tamen q idē presbyter non de vacatura: sed de vacante per pre.
r .n. fuerit inuestit⁹ vtpote q̃ post
e cassationē concessionis a vobis
v facte intelligebatur vacare mādamus quatenus amoto ab ea prebenda quolibet detētore eā ipsi cū plenitudine honoris ca-
x nonici assignetis.

¶ Inuestiuit: p tale inuestiturā: ꝓtulit ei ius canonie cū nihil ꝓus hūerit p decanū. n ¶ De vacaturis. Inno. ⁊ cele. videnē diuersi. inno. nōvult hīe ratū factā celestini celestin⁹ vr̄ hīe ratā inuestituzā de p̄bēda vacatura facta p decanū: vbi dicit: ratū volēs factū decani hīi. cū tm̄ decanus non hīet illud in mandatis. Inno. voluit hīe ratā inuestituzā de vacatura: q: celestin⁹ inuestiuerat p̄ sbyterū de vacāte p⁹ cassationē ꝓcessiōis: ⁊ sic nō poterat ratā hīe institutionē de vacatura cū iaz esset inuestit⁹ de vacāte p celestinū nec etiaz celeratam habuit inuestituzā de vacatura. immo inuestiuit illū de vacāte. ex hac decre. volūt q̃dā dicere q si papa mādat aliquez recipi in canonicū: et ali⁹ recipiat q dz cassari: vt h̄ fecit celestinus vñ signat 3. 3. d p̄bē. dilect⁹. ij. Sed h̄ fecit cel. ex plenitudine ptātis: ⁊ iniuriam fecit illi instituto quē cassauit. cū de iure teneret electio. vt h̄ colligit. B.

o ¶ Instituta. 3. e. c. j. ⁊ 3. d p̄bē. dilect⁹

p ¶ Supra ius. pro nihilo dicit h̄: q: hic nō dispensat: ꝗ pter hoc dicit: q: decanus illum inuestiuit de vacatura: ⁊ poterat illā eandem cōfirmare: ⁊ dispēsasset. 3. ius: sed non habebat hoc locum hic: q: celestin⁹ illum post ea inuestiuit de vacante.

q ¶ Dispensare: nā ꝓtra apl'm dispēsat. xxxiiij. di. lector. ⁊ ꝓtra canones apl'i. lxxij di. p̄sbr. item ꝓtra vetus testm̄ in decimis nō dandis. j. de deci. ex pte. ⁊ c. se. item in vo. j. de vo. ⁊ vo. redē. c. j. item in iuramēto. xv. q. vj. c. ij. ⁊ 3. de rescrip. cōstitut⁹: a ꝗrio sensu. de his duobus dixi. 3. de iureiu. q̃to. tm̄ ꝗ vniuersalē ecclie statū dispēsare nō pōt. xxiiij. q. j. memor sum. nec pōt dispēsare vt monachus bēat. xxiii. j. de sta. mo. cū ad mōasteriū. in fi. nec ꝗ q̃tuor euāgelia. xv. di. sicut nec ꝗ p̄ceptū apl'i. xxv. q. j. sunt quidā qd intelligo in his q̃ spectant ad articulos fidei. Itē fm q̃sdā nō dispēsat in secdo gradu ꝓsanguinitatis. 3. de resti. spol. lr̄as qd nō est verū. j. de diuor. deus q̃. qd intellige de collaterali.

r ¶ Inuestitus: p talē inuestituzā ꝓtulit ei ius canonie. B.

s ¶ Post cassationē: quo ad factū referas fm Jo.

t ¶ Cōcessionis: ar. expssum q si papa mādat alicui dari p̄bendā: vt dek alij tenet collatio lz cōtra mādatū. de hoc di. 3. de p̄ben. dilect⁹. ij.

v ¶ Vacare: sic ergo vr̄. q p sniam statim pdik dominiū. insti. de offi. iudi. §: vl. ꝗ id. ff. de rei vē. i fundo ⁊ C. de pac. l. traditionibus. ⁊ insti. de re. diui. §. p traditionē ꝗ hoc ideo. q: papa cassauit ꝓcessionē illā a qua snia non appellak. vnde statim dominium pdik.

x ¶ Assignetis. i. collatam dimittatis. vel intellige assignetis. i. ꝓferatis iterum d̄ facto sic. j. de iurepa. si vo vel istam assignationē potes referre q̃ ad possessionē cum de iure eam habuerit p celestinū papā

et etiā p decanū de mādato celestini.vñ dī.ē.ratum volēs habere qd ab eodem decano factū fuerat vt dicebat Jo.§ factū decani nullū fuit:vt dictū est.ē.

Quia diuersitatē. ¶ Iste est tex.multū allegabilis ⁊ q̄tidianus due sūt ptes principales.in ꝓma acbicpi q̄rela. In scda cause ꝓmissio ibi:mandamus.scda subdiuidit.nā prima ponit mandatū ⁊ solut obstaculum scdo duos casꝰ excipit ibi: nisi.⁊ scdm casum triplicit exponit ibi: sic taſſi:⁊ tu aduerte ad oēs diuisiones decr. qñ nō intelliges tex. q: multum declarāt tex.⁊ nō inuanū sunt inuēte diuisiones qd bñ no.Ab.Si.

a ¶ Corporū: q: q̄t sunt capita tot sūt sē tētie de ꝓse.dist.iiij.sicut in sacramētis.ff. de arb.itē si vnus.§. principalr.⁊ voluntates boim sūt varie.ff. ad treb.q: poterat ⁊ illud velle suū cuiq; ē nec voto viuit vno. itē ouidiꝰ. pectoribꝰ mores tot sunt quot in orbe figure.

b ¶ Alijs: ecclesijs sic.j.de exceſſ.pla.ad aures.⁊.xvj.q.vij.nl. lus oino. c ¶ Bñficiorū:sic.ē.de eta. et q̄li.q̄ris.⁊.xiij.q.j.§. j.circa fi.ꝗ.neduz.q̄ritis vsurpare qd vestrū ñ ē ⁊c. d ¶ Cōi p ꝓfirmationē.n.nō creat ius nouū.ē.de ꝓfir.vti vel inuti.cuz dilecta.c.j.⁊ q̄si p totū:sic ⁊ inouatio puile.j.de puil.q: intētiones q: q̄ ꝓfirmat ñ donat.ē.de fi.instr.inter dilectos:⁊.ff.d iuris.om.iu.⁊ q:verū tria opat ꝓfirmatio. p ꝓfirmationē fit maiozis auctatis res.xj. di.q̄s nesciat.⁊ si fuerit minus valida. fit magis valida p ꝓfirmationē.si est certa sciētia hoc fiat.ē.de transac.c.j.item q̄a nullus pter auctoritatē ꝓfirmantis pōt de illo iudicare.ē.de cōfirma.vti.c.j.⁊.ij.q̄liter intelligat.ibi exponit.

e ¶ Laterañ.cōcilij.ē.e.nulla. f ¶ Suspensionis:⁊ ita tps in quo quis eligere non potest non currit:§ contra.ē.de elec. c.vlt.sic ⁊ impedito agere nō currit tps.C.de anna.excep.l.j. §.vlt.⁊.C.de iure do.in rebus.sic nec tps deliberatōis imputat creditori.C.de iure deli.sancimus.§.donec.in fi.ar.ff.quē admod.fui.amit.si q̄s als.§.vl.⁊.l.si locus qñ nō currat prescriptio.dictū est de pscrip.illud.⁊.c.cū nō liceat.⁊ B dicit lra ista.§ si añ suspensionē vel post absolutionē capīm supplcuit negligentiā archiepi.valebit factū capituli.⁊ hoc q tps istud non currit intellige cū est negligēs in petenda absolutione sicut archieps non fuit negligens:q: statim post suspensionem suam iuit ad curiam p absolutione als imputaret ei:arg.di. c.qñ.⁊.ē.de rescrip.si autē sile.ff.de re mili. nō oēs.§.qui captus.Lau. g ¶ Negligētes:sicut cetere prescriptōes.ē.de pscrip.vigilanti:⁊.xvj.q.iij.§.pōt. h ¶ Voluerit:B tñ bona rō est.⁊ iō nō ꝓiudicat ei.C.de anna.excep.l. j.§.vl.⁊.ff.d vsur.cū q̄dā.§.si pupillo.ar. ē.ff.ex q̄.ca.ma.itē ei itē signat ē.q suspensus eligat.j.de cler.ex com.mi.si celebrat:⁊ ibi soluit.

I Dem.P.sancte.Ab. in via lata diacono card.ap.sc.le.

¶ Semestre ad eligēdū seu cōferendū a iure ꝓfixū non currit legitime ꝓpedito nec incipit currere nisi a die noticie vacatōis.

a Quia diuersitatē corpoꝝ diuersitas sepe sequitur animoꝝ:⁊ infra.Conquerebat inter cetera eboracen.archieps q cum ad eū in ecclesia eborac.
b ⁊ alijs suis ecclesijs collatio pertineat prebendarum: tempore suspensionis ipsius: ⁊ postmodum etiam quidam preter eius auctoritatem se intruserūt in ipsas:⁊ infra.¶ Mandamus q̄tenus eos qui prebendas vel dignitates ecclesie eboracen. vel aliaꝝ ad donationē eiꝰ spectantes preter auctoritatē accepeſt ipsius ad eas resignādas mo. ē.p excōicatōis sñiam ⁊ subtra
c ctionē aliorum beneficiorū: nō obstāte ꝓfirmatōe a se.apo.ob/
d tenta sub forma cōi que confirmat beneficia:⁊ ēbendas:sicut iuste pacifice ⁊ possidēt ap.re. cōpellas. ¶ Nisi forte aliqui ea vel speciali mandato ap.se.vel
e auctoritate laterañ.concilij ab eboracen.capitulo sint adepti.
f ¶ Sic tñ vt tps suspēsionis in sex mēsibus nullatenus cōputetur:cum illa laterañ.conci.ꝓstitutio cōtra negligentes tñ fue/
g d rit ꝓmulgata: ⁊ tunc si voluerit:non maluit archiepus ipse in conferendis prebendis vti p
i pria potestate a qua et si fuerit
k sua culpa suspensus. ¶ Non tñ ad ipsuz capitulū ex illa culpa prebendarum erat donatio deuoluta:sed ad illum tēpore sus/
l pēsionis illius prebendarū donatio pertinebat: qui preter eiꝰ desidiam ⁊ negligentiam poterat:prebendas donare. Tpus
m etiam quo ad apo.se.accessit ⁊ apud illam permansit vel recessit ab illa:infra sex menses nullatenꝰ computetur. Semestre autem tempus non a tempore vacationis prebendarum: sed
n noticie ipsius potius volumus computari.

I Dem basilicen.episcopoꝝ abbati sancte Marie.

¶ Non valent littere ad beneficium impetrate que de alterius colorata facti possessione nō faciunt mentionem.

Cum nfis fuerit olim auribus intimatum q ppositura ecclesie lausañ.tēpe tanto vacasset.vt fm statuta lat.ꝓci. ad nos esset eiusdē donatio deuoluta: epo ⁊ canonicꝰ lausañ. mādauimus vt ppositurā ipsā thesaurario lausañ.ꝓferrent q/busdam sup hoc executoribus deputatis:⁊ infra. ¶ Verū psati eps ⁊ canonici lrīs receptis p pposituram pdictam non vacare dixerunt:q: licet ille qui prepositus fuerat in epm fuisſz assumptus:ad ipsam tñ ppposituram post cōsecrationē suam denuo fuerat ab ipsis canonicis electꝰ et eam sicut antea possidebat. ¶ Qd dicti executores dicētes ꝓtrariū esse iuri ipsam ppositu
o ram de iure vacantem auctori. apostolica prefato thesaurario

¶ A qua:ex hoc loco colligitur q archieps esset suspēsus ab officio ⁊ iurisdictiōe: vt dicebāt Lau.⁊ io. ē.de consuc.cum dilectus.

k ¶ Suspensus: sic ptz q lz culpa sua inciderit in excōicatiōz vel suspēsionē nō imputatur ei qd ex illa culpa ꝓcesserit.xv.q. j.si ꝓcupia:⁊.c.in debi auerunt.⁊ est sile vbi culpa ꝓcedit.⁊ tñ nō imputant ea q̄ ex culpa sua ꝓcesserūt.j.de spō.veniēs ad nos.ff. de fur.l.verū.⁊.l.q̄ in iurie.in ꝓn.ff.d pub. ⁊ vec.§ bi q̄.§.si naūt ar.ē.l.di.sepe.⁊.c.studeat.ff.qd me.ca.l.si mulier.Jo.

l ¶ Preter eius:q̄a dñs papa pōt ꝓcedere ēbendas sine fuerit negligēs sive vigilans:ar.ff.q.iij.p principalē.C.de q̄dri.prescrip.l.bñ a zenone.⁊ ē.e.ꝓposuit.itē arg.ē hic q bona clerici dānati deuoluēda sūt in fiscū ecclie.ē.de cler. nō resi.c.pe.

m ¶ Accessit:sic miles cōmeatu accepto reipublice.i.stipēdiis q̄bus cōmeare.i.abire debet reipubli.cā abesse vt quouscq; in domo sua stat.cū est in domo.nec abest cā reipublice.q̄diu ē in itinere habet priuilegium.ff.ex qui.ca.ma.l.miles:§ si est.⁊.l.q̄ mittunt.in fi.sic ⁊ totū istud tps quouscq; recepat se in domū suā nō currit.

n ¶ Noticie:sic.ē.de sup.neg.pre.lz.de B dictū est.ē.e.c.nulla.nam is qui nescit ptātem experiēdi.nō habet.ff.de calū.anuus.in fi.⁊.ij.q.vj.biduū:⁊.ff.de edil:edic.cū sex menses.

Cum nostris. ¶ Iste tex.est multum allegabilis ⁊ habet materiā ꝓtinuā ⁊.b.d.in summa vt in rubro fm verum ⁊ cōem intellectū. Diuidit.nam primo ponit gratiam ⁊ executionem thesaurario ꝓcessam. Scdo exceptionem cōtra illam. Tercio ꝓcessum executorium. Quarto ꝓnunciationē auditoris. Quinto ꝓnunciatōis cōfirmationē. Scda ibi: vcq; tercia ibi.qd.quarta ibi:auditor.quinta ibi:nos ꝺo.⁊ fuit decisio multum subtilis. Abbas Si.

o ¶ De iure:de facto tñ non vacabit:vt.j.sequit.

a ¶ Assignarũt: ⁊ nunq̃d pñt hoc facerẽ ẽxecutorẽs q̃bus ꝶ solũ mandatũ est: vt aliq̃s moneãt recipe aliquẽ in fratrẽ. cosdem si noluerit ꝓpellendo. videl q̃ sic cũ oia accessoria intelligant sibi ꝓmissa. s. de off. dele. ꝑterea. ⁊. c. prudentiã. in fi. ff. de pcur. ad rem mobilẽ. ⁊. l. ad legatũ. ⁊ nõ ẽ ita. qz forma mãdati diligẽter est ꝑuãda. s. de rescrip. cũ dilecta. ⁊. s. de offi. dele. venerabilis. ⁊. xxvij. q. j. si custos. ⁊ si mãdetur sub hac forma mandatũ exequi nõ tardetis. ꝑm q̃ mandabat istis executoribus. vt pz in integra tũc pñt facerẽ qd̃ dicit lra ista. ꝑm q̃ isti fecerũt. ⁊ factũ istorũ effectũ nõ habuit. qz nõ vacabat ꝓpositura de facto. ⁊ lre non valebũt impetrate tacita veritate. vt dz in fi. si vo simplr mãdetur ꝶ hac forma mãdam⁹ vt tales ꝓpellatis. vt talẽ recipiãt in canonicũ. ⁊ in fratrẽ tũc nõ pñt illũ ponere in possessionẽ siue inuestire. ⁊ simplr cõpellere hoc vidi de facto. sed si mandet. vt illũ mittat in possessionez p̃bende nunq̃d pñt excõicare ꝯdictores. ⁊ ipediẽtes Jo. dicit q̃ non. qz executio tm̃. ⁊ nõ cobertio eis mãdata ẽ. ego credo q̃ pñt. qz illa executio nulla eẽt. si cobertionẽ aliquã non

b ¶ Sugbiet. s. de offi. dele. ex lris. ⁊. ff. de iurisd. om. iud. l. iij. b ¶ Sugestionẽ: ex ꝶ videt q̃ si ꝓmissio p falsi suggestionem sit impetrata. ⁊ iudex eam secutus tulit sniam. q̃ snia non teneat ipso iure ar. s. de rescrip. ꝓstitut⁹: et. s. de re iudi. cũ. i. ⁊. a. ⁊. C. si ex falsis instru. falsam. secus videt si eam non sequit: vt in. c. cũ l. ⁊. a. de hoc dictũ est. s. de rescrip. ad audientiã. ij.

c ¶ De facto: ex hoc videt q̃ ad hoc vt rescriptũ nõ sit vicio sum nõ solum ea q̃ iuris sunt narranda sunt: ⁊ etiã ea q̃ sunt facti pari rõne videt q̃ si scõm rescriptũ nõ faciat mẽtionẽ poris rescripti inualidi. q̃ nõ valeat scõm. ⁊ nõ est ita. s. de ꝓfir. vti. bone: qz lre priores nõ dicunt priores: ⁊ nulle potius exceptione apposita. vij. q. j. factus est. nec lre q̃ nõ valent debent ꝑstare impedimentũ scõis q̃ valent. j. de iurepa. illud. ff. de leg. j. si seruus legatus. §. si seruus. ff. d ver. ob. si dari stipuler vbi stipulatio q̃ põt elidi p exceptionẽ nõ impedit scdam. sic possessio nõ dz vacua quã alt q̃cũq̃ mõ possidet vel detinet. Iz reuera nul⁹ possessor sit. ff. de acti. emp. ⁊ vẽ. l. ij. §. vacua. b.

d ¶ Possessio. s. q̃ habet ab eo. q̃ habet plures dignitates.

e ¶ Habet: no. q̃ alicui possessio acq̃rit q̃ñq̃ q̃ habet plurimũ iuris: ⁊ minimũ facti. ⁊ si acq̃rit mihi possessio p seruum vel p eũ quẽ habeo in ptãte: vt. ff. de acquir. pos. possessio q̃z ⁊ tunc ignoranti acquirit possessio: ⁊ currit vsucapio. ff. p soluto. l. ij. in fi. Q̃ñq̃ possessessio habet multũ iuris ⁊ facti. cuz acquirit p pcuratorem. ⁊ ignoranti acquiritur. sed vsucapio non pcedit nisi scienti. C. de acquir. pos. l. j. ff. p solu. l. ij. cum l. seq. ⁊ ff. de acquir. pos. possessio q̃z. §. ij. q̃ñq̃ possessio habet parũ iuris. ⁊ plurimũ facti. vt illa q̃ corpe nro acquirit. qz ibi animus noster necessarius est. C. de acquir. pos. licet. ⁊ tũc vsucapio nõ procedit sine corporali possessione. ff. quibus ex causa. l. veniq̃ si emptor. cum. l. se. ⁊ talis est hec possessio. qz habet plus hic facti q̃ iuris immo nihil iuris habet hic nisi ostẽdat q̃ post ꝓsecrationẽ ꝓpositura iusta de causa fuerat ei cõcessa. qz si hẽret aliq̃d iuris non cõpellerẽt ad renunciandũ sine causa. xvj. q. vij. inuentũ. ⁊. lvj. di. satis puersum. itẽ in acq̃renda pos. plurimũ facti ꝓsistit. ⁊ parũ iuris. q̃m cũ sine corporali actu. nõ procedit. vt pdicta. l. lz in retinẽdo plurimũ iuris est. q̃m solo aio retinet. C. de acq̃. poss. nemo ambigit. ⁊. l. lz. ⁊ solo aio pdit. ff. de acq̃. pos. possideri. §. in amittenda.

f ¶ Causa. No. q̃ ex iusta causa põt quis habere plures dignitates ꝑm antiqua iura incõsulto dño papa. vt hic colligit. hodie vo nõ lz sine spãli dispẽsatiõe dñi papæ. s. de pbẽ. de multa iusta cã possz cẽ paupertas cẽpatus. ar. x. q. iij. in vnio. ⁊. s. de pbẽ. exposuisti. ⁊ pone q̃ aliq̃s habens bñficiũ cũ cura aiarũ. recipit aliud bñficiũ cũ cura aiarũ ⁊ nihilominus retinet pmũ qd̃ vacat ipso iure. Ali⁹ dicẽs bñficiũ vacare ipetrauit lras a dño papa ad delegatũ. vt illud bñficiũ sibi cõferat si est ita. nulla mẽtiõe habita in lris de tali possessiõe nunq̃d valẽt talit impetrate credo q̃ valeant. ⁊ sicut ille ad quẽ ptinet collatio illius bñficij. põt illud cõferre possessore irreq̃sito vt dicit decre. illa de multa. ⁊. s. de elec. cũ in cũctis. q̃ loquit in eo. sicut ꝶ. ita delegat⁹ iste põt ꝓferre bñficiũ illud cũ in hoc eandẽ bẽat ptãtẽ nõ obstãte q̃ de ꝶ in lris mẽtio nõ habet ⁊ hic nõ valuerũt lre qz ex noua cã potuit eligi de nouo post suam ꝓsecrationẽ ad ꝓpositurã eandẽ vacantẽ. put papa mandat inq̃ri. secus si nõ fuisset postea elect⁹. ⁊ ꝓpositurã retinuisset ex pma ꝓcessiõe. credo q̃ tenuisset collatio executorũ p decre. pdictas. vel dicas lras tales nõ valere iure nouo illi⁹ decre. de multa. ⁊ idẽ credo in psonatib⁹. ⁊ bñficijs curã aiarum bñtibus. secus in bñficijs simplicib⁹ aut si vnũ bñficiũ sit cuz cura. vel psonatu. ⁊ aliud sine cura vel psonatu. tũc est facienda mẽtio de possessiõe facti. alꝯ nõ valẽt. B. g ¶ Inducere pcuretis. ⁊ nunq̃d pñt ad hoc eos ꝓpellere vt eum recipiãt ꝑm q̃ pñt eꝑm cõpellere. vt renunciet nõ credo. q̃ possint cõpellere eos: qz monitores tm̃ esse vident.

a assignarũt: ⁊ infra. ¶ Auditor igit sup hoc datus a nobis de mandato nro decreuit vt qd̃ a memoratis executoribus factũ fuerat obtẽtu lrarum nostrarũ

b eo q̃ p falsi suggestionem ⁊ veri suppressionẽ fuerãt impetrate cum ꝓpositura illa nõ vacaret

c d de facto: qz talis possessio plus

e habet facti q̃ iuris: haberet irritum ⁊ inane. ¶ Nos vo sentẽtiam eiusdem ratam habentes mandamus quatenus nisi pdictus eps sufficienter ostenderit q̃ vel ex indigentia se. apo. speciali vel ex alia iusta cã ⁊ necessaria sibi post ꝓsecrationẽ suã p

f positura ꝓcessa fuerit memorata ipm ad resignationez ipsius si spõte noluerit cõpellatis: deinde lausañ. capl'm ad ꝓferẽdã eam thesaurario supradicto di

g ligentius inducere pcuretis.

¶ Dem archi. richimundie.

¶ Vbi cõstat bñficiũ collatũ p habentẽ prãtẽ p exceptionẽ abiuratõis ⁊ renunciatõis nõ debet possessio retardari.

h ¶ Post electionẽ ⁊ ꝓfirma/tionem epi elicẽ. vacente archidiaconatu richimũdie quem tenuerat eboracẽ. archiepus: eũ tibi propria liberalitate concessit: dans eboracẽ. capitulo in mandatis: vt te in archidiaconum recipere procurarent cui⁹ noluerunt mandato parere: qz pre. A. inter alia que decano capitulo eboracẽ. suo priuilegio

i noscitur indulsisse ordinationẽ canonicorum seu personarum liberam esse decreuit: vt videlicet idonea: et honesta persona cui archiepi. vacantem in ecclesia eboracẽ. prebẽdam: vel dignitatem duxerit conferendaz ꝑm antiquam ipsius ecclesie cõsuetudinem ꝑsentaretur decano: ⁊ capitulo supradictis: ⁊ infra. Siquis contra consuetudinem huiusmodi in ecclesia ipsa esset per aliquem introductus: nec pro persona nec pro canonico haberet. Qd̃ si archiepiscopus infra terminũ lateran. conci. ꝑm formam prescriptam persone idonee non conferret: liceret decano: ⁊ capitl'o auctorita/

h ¶ Cõfirmationẽ supple. ⁊ ꝓsecrationẽ. qz alꝯ nõ dz vacare plene. s. de elec. cũ in cũctis. ipse elect⁹ cõsensit. vt archidiaconatus ipsius dare mgro. b. ⁊ sic vo vocauit.

i ¶ Ordinationẽ. i. institutionẽ. ⁊ s. j. e. c. ver. si archiepus infra terminũ lateran. pci. ꝑm ꝑscriptã formã psone idonee nõ ꝓferret. sol. ad capl'm ⁊ decanũ ptinet institutio in capl'o. ⁊ in stallo. ad archiepm aũt ptinet institutio in pbẽda. ⁊ dignitate. i. collatio bñficij vel dignitatis. vt. j. ver. psone idonee.

a ¶ Nullatenus: nec erat necesse facere mēcionē de parte. l. decano cū ps teneat in toto. xciiij. di. legimus. in fi. ⁊ xiij. q. v. penale: de conse. dis. v. nō mediocriter. ff. qd me. cā. l. j. ff. de re. iur. in toto sic etiā eps i ecclia. vij. q. j. scire sic noie ppli ptinet senatores. insti. de iu. natu. §. plebs: sic ⁊ familie appellatōne ipse dns familie cōtinet. ff. de verb. sig. familie. qnq; tñ noie ecclesie nō ꝓbenditur eps. lxiij. di. §. ex his ⁊. j. de ver. sig. cū clerici: ⁊. lvj. dist. aplica ⁊. j. de testa. requisisti ar. ꝛ. pdicta q plus valet specialis noiatio q generalis. xxiij dis. qq. cum suis cō cor. ⁊. de rescp. sedes aplica: cum suis con cor. ⁊. c. eam te. Jo.

b ¶ Institutōe. i. collatiōe. c ¶ Reprobata. i. nō admissa.

d ¶ Resignatiōe: ꝗ ponebat. sed nō fuit pbatum: sed si probaret: quia tamen pretebat cōfirmatio rōne prime concessiōis que non tenuit nō p deffet: sed forte tenuisset rōne scde concessiōis ab archiepo facte. imo videt q nō dūmō locum viuentis sciēter occupauerit. j. q. j. in primis: ꝗ. prin.

e ¶ Confirmari: ex hac lra videtur q. r. erat in possessione archidiaconatus ⁊ hoc petebat ei restitui: qz agebat possessorio cōtra. R. vt dī in glo. de bis. cōtra tñ dicit decre. ꝗ. de testi. cōstitutus. vbi dī q bo. non spoliauit istū. R. sed lra illa inferior. s. sup eo duximus silentiū imponendum ⁊c. potius ostēdit q agere-

te apo. iuxta eiusdem conci. statuta cōferre. Cum igitur in lris archiepiscopi directis capitulo

a de decano mētio nullaten⁹ haberetur: p cuius manum debe/

bas in capitulo inuestiri ci⁹ mādato extitit contradictum: ⁊ in

b fra. Ipsius igitur institutōe p/ pter pmissas rationes a capitu

c lo reprobata ipsi intelligentes archidiaconatus donationem ad eos tam auctoritate lat. pci. q indulti sibi priuilegij deuolutam. R. de sancto cadmundo illum vnanimiter ptulerūt inuestientes eundem de ipso: ⁊ solēniter installantes. pcessu ꝛo tēporis prefatus archiepiscopus

d post resignationē: ⁊ abiurationem a te factam ⁊ receptam ab ipso eidē. R. archidiaconatum ptulit antedictū qui archidia/ conatū ipm tam rōne prime q scde pcessionis sibi assignatū p

e se. apo. petijt pfirmari: ⁊ infra.

f ¶ Qm cōstitit nobis archidiaconatū pdictū tibi p eboracen. archiepm primitus fuisse pcessum ⁊ q institutiōe facta p ipm

g pm iuris ordinē minime reprobata archidiaconat⁹ nō vacās nō potuit nec debuit in alium rite trāsferri memorato. r. q ptra iu

i sticie regulā in archidiaconatū alteri⁹ puehi se cōsensit. sup eo duximus silentium imponēdū sniaiter decernētes: vt institu-

nitebat ex pcessiōe capli q nō tenebat: ar. ꝗ. de rescp. olim. vel illa ē potior cā qre ꝗ pnt postea opponi. ne videlz p surreptionē bēat dignitatē: qz si renūciauerit: vel abiurauerit vel post tps elapsum elect⁹ fuerit nō pōt licite remanere: qz nō bz canonicū ingressū. ꝗ. de elec. cū dilect⁹. ꝗ. de ap. pstitut⁹: ⁊ sic ptz q talis snia siue pfirmatio nihil noui tribuit si pbabit aliqd de pmissis. et ita qsi sub pditōe sententia uit papa. itē bēs ꝗ q mora nō pōt purgari de hoc dixi. ꝗ. e. nulla

Qm sup quo

¶ Primo ponit rōnem diffinitōis ⁊ allegationē ꝗ illam ⁊ duas rnsiōes ad eā scdo diffinit ex rōne pcludēs ibi sententialiter. Ab. Si.

m ¶ Lateran. ꝗ. e. c. j

n ¶ Nō extitit: iō tibi ñ nocet. C. d pbacū pcib⁹: ꝗ nocet ipsi pstitētib⁹. C. d fi. istr. l. iij. vñ puniri pnt tā q pfessi. ꝗ. de pfes. cū sup.

o ¶ Posse: qz frustra legis auxiliū inuocat q pmittit in legē. j. de vsur. qz frustra. ⁊ mutua delicta pari pēsatōe tollūt. j. de adulte. c. pe. et. c. vl. ff. de vo. l. si duo. ff. so. ma. viro. ꝗ. d exce. cū ecclīastice: ar. ꝗ. j. de simo. veniēs. ⁊. j. e. ex tenore. vbi de hoc pterea turpitudinē suā allegabāt. vñ nō debuerūt audiri. j. de do. inter dilectos: et sic obstat alicui. priū factū licet sit iustum sic. ꝗ. de cle. piuga. diuersis fallacis. et de fi. pbby. veniēs. xxviij dist. diaconi. ff. de ad opti. post mortem. ff. de serui. ru. pdi. p fundum. ar. ꝗ. lv. di. pui

tentes. xxv. q. ix. q quis. ꝗ. de pben. cum nō ignores ꝗ nōne in pari cā turpitudinis potior est pditio excipiētis. ff. de pdi. ob. turp. cām. ibi aūt. ꝗ. de pben. relatum: ⁊. c. dilecti: item ꝗ. j. e. ex tenore. so. hic clericus ille iam erat receptus in canonicū. ⁊ iō potior fuit eius cōditio. secus si pmissionē solū habuisset: vel receptus fuisset ad primā vacaturā. q nō tenet. j. e. ex tenore. ⁊. ꝗ. e. c. ij. ⁊. iij. ⁊ qz pbatū nō fuit q ꝗ pcilium receptus fuisset ꝗ poti⁹ soluit ptrariū.

p ¶ Prebēda: no. q qui receptus est in canonicū. diu pbenda carere nō dz: sic. ꝗ. de pben. ⁊ dig. relatū: ⁊. c. dilectus. ꝗ illa dilectus ꝗdicere vī ibi. n. mandat papa: q distributiōes q̄tidiane pferant. ⁊ hic expectat q̄ usq; vacauerit bñficiū: qre nō mandat hic dari distributiōes rndeo hic fuit receptus simpliciter in fratrē: ⁊ sociū nulla mētione habita de aliq vacatura. ⁊ sic dz expectare vacaturā. vt hic dī ⁊ in. c. dilectus: fuit receptus in fratrē. ita q nihil capiet. nisi loco prime vacature. qd nō licuit. ⁊ iō fuit illud cassatum. vñ papa noluit q illi darent ecclesiasticas distributiōes pter vicium expssum: qd credo fuisse factū ex gra. hic voluit facere hanc gratiā antequ iste. T. fuit receptus in fratrē vacauit pbenda: ⁊ alius eam habuit. hic habet in integra.

Tēpo ⁊ magistro. P. canonico hildesenen.

¶ Si habens prebendam in eadem ecclesia recipit dignitatem cum prebenda vel aliam prebendam vacat prima et cuius a superiore sibi confirmetur tamen valet impetratio per aliū facta de ipsa etiā tacito de possessione alterius que colorata non est.

ꝗ talis snia siue pfirmatio nihil noui tribuit si pbabit aliqd de pmissis. et ita qsi sub pditōe sententia uit papa. itē bēs ꝗ q mora nō pōt purgari de hoc dixi. ꝗ. e. nulla

Qm sup quo

¶ Primo ponit rōnem diffinitōis ⁊ allegationē ꝗ illam ⁊ duas rnsiōes ad eā scdo diffinit ex rōne pcludēs ibi sententialiter. Ab. Si.

m ¶ Lateran. ꝗ. e. c. j

n ¶ Nō extitit: iō tibi ñ nocet. C. d pbacū pcib⁹: ꝗ nocet ipsi pstitētib⁹. C. d fi. istr. l. iij. vñ puniri pnt tā q pfessi. ꝗ. de pfes. cū sup.

o ¶ Posse: qz frustra legis auxiliū inuocat q pmittit in legē. j. de vsur. qz frustra. ⁊ mutua delicta pari pēsatōe tollūt. j. de adulte. c. pe. et. c. vl. ff. de vo. l. si duo. ff. so. ma. viro. ꝗ. d exce. cū ecclīastice: ar. ꝗ. j. de simo. veniēs. ⁊. j. e. ex tenore. vbi de hoc pterea turpitudinē suā allegabāt. vñ nō debuerūt audiri. j. de do. inter dilectos: et sic obstat alicui. priū factū licet sit iustum sic. ꝗ. de cle. piuga. diuersis fallacis. et de fi. pbby. veniēs. xxviij dist. diaconi. ff. de ad opti. post mortem. ff. de serui. ru. pdi. p fundum. ar. ꝗ. lv. di. pui

tentes. xxv. q. ix. q quis. ꝗ. de pben. cum nō ignores ꝗ nōne in pari cā turpitudinis potior est pditio excipiētis. ff. de pdi. ob. turp. cām. ibi aūt. ꝗ. de pben. relatum: ⁊. c. dilecti: item ꝗ. j. e. ex tenore. so. hic clericus ille iam erat receptus in canonicū. ⁊ iō potior fuit eius cōditio. secus si pmissionē solū habuisset: vel receptus fuisset ad primā vacaturā. q nō tenet. j. e. ex tenore. ⁊. ꝗ. e. c. ij. ⁊. iij. ⁊ qz pbatū nō fuit q ꝗ pcilium receptus fuisset ꝗ poti⁹ soluit ptrariū.

p ¶ Prebēda: no. q qui receptus est in canonicū. diu pbenda carere nō dz: sic. ꝗ. de pben. ⁊ dig. relatū: ⁊. c. dilectus. ꝗ illa dilectus ꝗdicere vī ibi. n. mandat papa: q distributiōes q̄tidiane pferant. ⁊ hic expectat q̄ usq; vacauerit bñficiū: qre nō mandat hic dari distributiōes rndeo hic fuit receptus simpliciter in fratrē: ⁊ sociū nulla mētione habita de aliq vacatura. ⁊ sic dz expectare vacaturā. vt hic dī ⁊ in. c. dilectus: fuit receptus in fratrē. ita q nihil capiet. nisi loco prime vacature. qd nō licuit. ⁊ iō fuit illud cassatum. vñ papa noluit q illi darent ecclesiasticas distributiōes pter vicium expssum: qd credo fuisse factū ex gra. hic voluit facere hanc gratiā antequ iste. T. fuit receptus in fratrē vacauit pbenda: ⁊ alius eam habuit. hic habet in integra.

Litteras. ¶ Sūmak vt in rubro ꝓm verū intellectū.ꝑmo ponit ꝓsultatio.scdo rñsio ibi:cū igit.ꝑma subdiuidit.nā primo ponit formā mādati ꝑ actore directi.scdo allegationē actoris ibi de facto.tercio defensionē rei ibi:ꝗ ꝓpositus.q̄rto elicit dubia ex ꝑdictis ibi:vñ Ab. a ¶ Propositū ab ipso.v.clerico.

b ¶ Electus:nihilominus retinuit ꝑbendā:ꝛ canonia minoris ecclie ꝓut sequit

c ¶ Ex cōsuetudine hec ꝓsuetudo potius fuit cēsēda corrupte/la.ꝗ.de ꝓsuet.ad nostrā:ꝛ duobus.c.seq. q: q̄t ꝑbende:vel ꝓsonatus sunt in ecclia. tot canonici debēt cōstituī:ar.ꝗ.e.nulla.ꝛ ꝗ.de insti.in ecclia:et lxxxix.di.singula.ꝛ.ꝗ de ꝑben.de multa.

d ¶ Cōfirmauit.qd̄ facere nō potuit.ꝗ.d̄ elec.dudum.ij.

e ¶ Moscak:ꝑ ꝗ videk ꝑ eꝑs nō pōt alicui ꝓferre plura bñficia.ꝗ.de ꝑbē.de multa:q: nō pōt dispēsare ꝑ aliq̄s bēat plēs ecclesias:vel ꝑbēdas intitulatas.lxx.di. sāctorū.item eo ipso ꝑ trāsiuit ad scdam ecclesiā vacauit prima xxj.q.ij.sicq̄s iā trāslatus:ꝛ.ꝗ.de elec.cum in cunctis.ꝛ.ꝗ.de ꝑben. de multa: et est sim.ff.de re iudi.l.iiij §.si q̄s ex quētōe.ff. de diuor.l.vl.in fi.et hec q̄ dicta sunt locū bñt qñ recipit scdam ecclīā tāq̄ intitulatā cū cura aiarū.secus si recipiat simplex bñficium:q: ꝑ cōstitutionem illam.ꝗ.de ꝑbē. de multa.non videk eꝑs adempta dispēsandi facultas circa bñficia simplicia: vel circa bñficium: ꝛ ecclesiam:sed in ꝓsonatibus ꝛ beneficijs cura animarū habentibus:sed vt in eadē ecclesia habeat quis plura bñficia eꝑs dispensare nō pōt:vt hic colligit cū dicat: ꝑ talis ꝑbenda de iure vacet nō obstante ꝓfirmatōe archiepi ꝑdicti.ꝑterea simile habes.ꝗ.e.cū nrīs.ff.ad municipa.l.municeps.ij.ꝛ.C.de pac.do.si mulier.xxvj.di.acbatius. in fi.ar. ꝑ.ff.de actio.ꝛ obli.quotiēs.ꝛ.C.de rei vxo.ac.l.vna.§.sciendum Io.de hac dispensatōe dixi.ꝗ.de ꝑben.de multa.ꝗ melius.ꝗ.de elec.dudū in glo.vel dic ꝑ ideo cōfirmatio nō valuit.q: ꝑ talē ꝓfirmationē nō intendebat dispēsare cum illo.q̄a semꝑ est necessariū:vt dispēsatio exprimat.j.de scisma.c.ij.ꝛ ita ꝓfirmatio nō valuit cū iam vacaret de iure.licet.nō de facto.nec archieꝑs intendebat dispensare cū ipso:ꝛ si cā fuisset

Q oteprat dispēsare cū ipso.vt.ꝗ.e.cū nrīs.B.

X parte. ¶ Conciliū lat erañ.locū nō habet vbi nō sūt distincte ꝑbende nec certus canonicorū numerus.h.d:vel darius sic vt in rubro ꝛ est casus no. Prima pars ponit facti narrationē. Scda partiū cōfessionē ibi:tandē. Tercio sniam ibi. nos. Quarto gratiā ibi:q: ꝯo.Ab.Si. f ¶ Opponere:videtur ꝗ ꝑ duo vel tres de collegio defendere ꝑnt ipm collegiū inuitis alijs sicut et agere. xij.q.ij.liceat. ff.de libe.cā.l.ij.ꝛ.iij. sed tñ isti reportauerūt ꝑriam sniam.q̄a nihil rōnabile ostēdere rūt q̄re posset ceteris obuiare.ꝛ ē ar.ꝑ si vn? canonicus velit agere pro ecclia ꝑ nō sit necesse oñdere lras de rato:ꝗ ꝗ non ē vex.ꝗ.de iudi.cām ꝛ.ꝗ.de off.deleg.corā ꝛ est hic notandū ꝑ vnus vel duo ꝑnt se opponere ꝑ defensione ecclie.si rōnabilē cām ostēdat.j.de his que fi.a ma.par.cap. cū in cunctis:ꝛ hic.

g ¶ Pars:no.ꝑ dominus papa supplet hic de facto.de ꝗ dictū est.ꝗ.de elec.cum nob.ꝛ.ꝗ.de ap.bone

b ¶ Distincte: ꝛ ita ꝑbende distincte nō sunt.nec certus canonicorū nūerus diffinitus nō d̄ vacare ꝑbēda.nec locū habz sua ꝓstitutio.ꝗ.eo.nulla: vt hic patet. sic etiaz dicit de cōiter viuētibus:ꝑ nō d̄nt facere portiones inter se.ar. xij.q.j.q: tua:ibi ergo nō d̄ vacare ꝑbēda.ꝗ vbi certū q̄d datur q̄tidie cuilibet ꝓsone ꝑ se viuēti ꝛ vbi est certus numerus tñ cōstitutus.Lau.

i ¶ Capl'm:arg.ꝑ si aliqua rō allegat: et alia rō mouet iudicē que nō allegat iudex ex officio suo potest eaz supplere.ꝛ ꝓm illā ꝓcedere.ꝗ.de elec. cum nobis.ff.de peculio.quesitū.§.ꝑ.ꝛ ff.depositi.l.j.§.si apud.et.ff.de pe.be.l. l.vlt.sed ar.contra.ꝗ.de iudi.c.examinata.

k ¶ Suppetant:hoc semꝑ ꝓsiderandū est.ꝗ.de insti.c.j.ꝛ.c. auctoritate.C.de sacrosan.ec.l.in ecclesijs.ꝛ.ꝗ.de vi.et bone. cle.c.qñ vt ait.ꝛ ita obtinet ꝗ ꝑs ista.nō ex illa cā quā allegauit ꝑ se.ꝗ.institutionē eꝑi ꝛ archieꝑi:ꝗ q: papa inuenit eos instituto ꝑ eꝑm de ꝓsensu capl'i:ꝛ si certus numerus esset ꝓstitut?.adhuc nō valebat institutio archieꝑi vl' eꝑi.cū ptās cōferendi ꝑbēdas illas translata fuisset ad papā cū iam ꝑ q̄ttuor annos vacauissent.ꝗ.e.nullo. l ¶ Consuetudinē.no.ꝑ cuz dñs papa scribit ꝑ aliquo eligendo semꝑ facienda est interpretatio ꝓm ꝓsuetudinē ecclesie illius.ꝗ.de ꝓsuetudine cū olim. nec cēn minuendi sunt redditus ꝓsueti.j.de censi.ꝑhibem? ꝛ q̄libet cū gradū ꝛ honorē retineat quē ex ꝓsuetudie ꝓstine ꝓdi

Litteras vras accepimus ꝑ cum ꝑ.d.clerico vobis scripserimus vt eum de ꝑbēda vacāte sancti vniscardi bremē. quā dicebat ad donationē nostrā fuisse:iuxta late.cōci.statuta deuolutā curaretis auc.ap. inuestire:ꝛ infra. ¶ De facto fuit ꝓpositū corā nob:ꝑ.H.ꝓpositus quondā simplex canonicus eiusdē ecclesie de ipa in maiori ecclesia in canonicū est electus ꝛ postmodum anni spacio euoluto ī ipsa ecclia scti vniscardi in ꝓpositū ē assumptus:prorem ꝑbendā nihilominus retinēs.quā in ipsa ecclia tūc habebat ¶ Sed ꝓpositus allegabat ecōtra.ꝑ erat ex ꝓsuetudine generali.ꝑ vnus in eadē ecclesia plures haberet ꝑbēdas:ꝛ cū archieꝑs bremē.ꝓpositū ipm de ꝓpositura in plena synodo inuestiret.tam ꝓpositurā illam q̄ ꝑbendā ei de canonicorū ꝓfirmauit assensu.ꝛ infra. ¶ Vñ cū vobis dubiū videreꝑ vtrū cum aliq̄s de vna ꝑbēda eligit ad aliā statim prior vacare incipiat.an ꝑ sniam debeat abdicari eidem an ꝓpter cōfirmationē hmōi.q̄ supr̄ius est expssa.ꝑbēda illa dici debeat nō vacare nos cōsulere voluisti. ¶ Cum igit si ita est ꝑbēda illa.ꝛ si non de facto. de iure tū vacare noscat mandamus quatenus dictum ꝓpositū vt illā sine difficultate resignet ap.re.cogatis.quam cum de facto vacauerit.clerico memorato conferre curetis.

I Dem episcopo ꝛ archipsbytero papiēsi.

¶ In ecclesijs nō numeratis vacatio prebendarum seu canonicatuum possibilis nō est nec fit ibi deuolutio ad superiorem ex negligentia semestri in non prouidēdo ecclesie de ministris.

Ex parte hastēsi. ecclesie nrīs est auribus intimatum ꝑ cū quedā ꝑbēde in ipsa ꝑ quatuor ꝛ amplius vacauissent.hastē.eꝑs quosdam ibidē instituit credēs sibi hoc ex late ranē.conci.licere. Instituti aūt scientes nō esse firmam institutionē hmōi.ad mediolanēsi. archiepiscopum recurrerunt.qui eosdē in canonicos hastē. ecclesie ordinauit.ꝛ ī corporalē possessionē ꝑbēdarum induxit capitulo eiusdē ecclesie ꝑbente assensum.tribus tñ exceptis qui se institutiōi huiusmodi opponere curarūt.ꝛ infra. ¶ Tandē vtraq̄ ꝑs cōcorditer est ꝓcessa ꝑ in ꝑdicta ecclia nō erāt distincte ꝑbēde nec canonicorū nūerus erat certus. ¶ Nos igit intellexīmus euidēter statutum lat.conciliī de bñficijs vltra sex mēses vacantibus locū in hoc articulo nullatenus habuisse.ꝛ si forte hastē.ecclesia canonicorū pateret defectū. vnde institutio ꝑ archieꝑm vl' eꝑm facta occasione ꝓciliī memorati carēdz robore firmitatis. ¶ Quia ꝯo totū capl'm tribus exceptis ꝑdictorum receptionē affectat nec ab illis tribus aliq̄d rōnabile ꝓtra ipsos obiectū ē ꝛ ostē suz.mādamus q̄tenus si hastē. ecclesie suꝑetēt facultates. ꝓm ꝓsuetudinē hactenus obserua-

tionis meruit. C. de off. pfec. vr. l. vl. ⁊ ita lz nõ sit nũerus constitutus. tñ tot sunt ibi ꝓstituẽdi quot cõsueuerũt ibi esse duz tñ sufficiãt facultates alias si nõ sufficerẽt. deberet reduci numerus ille ad eũ num erũ q̃ possent cõgrue sustentari in auc. vt pter. sit nu. cle. in vlt. colũ. col. ij. §. inuestigantes. B.

¶ Institutus in ¶ Diuidit. qz primo ponit gẽe petitio. in scda exauditio ipsi⁹ ibi. quo circa in tercia future fraudis puisio ibi. qz vo. Ab. Si. a ¶ Canonice. B enim intellige bat in illa ꝓcessione. vt persone idonee. ⁊ mõ canonico illã cõferret. s. d ele. cãm q̃ ⁊ ar. j. vt ec. bñ. vt nostruz. ff. de serui. sicut ff. de ritu nup. q̃q̃. s q̃d si ille ꝓferat indigno. nũq̃d iterũ posset dare. certe nõ. s. d ele. cũ in cũctis. idez credo si elect⁹ ille nõ vult cõsentire. qz ius reddit ad pristinũ statũ. s. d ele. cũ vintoñ. ar. s nunquid cps. et capl'm eam dare pñt ita q̃ volus pcuratoris nõ obest dño. ff. d volo. ⁊ elegãter. §. pe. s. de resti. i integ. c. ij. ⁊. s. vt lit. nõ pte. c. j. vbi de boc. vin. s pone q̃ eps añ collationẽ ipsius. H. cõferet eã. nunq̃d valet collatio. si clausula illa. si p̃ fecerit decernim⁹ irritũ. ⁊ inane dc. adiecta fuisset tunc nõ posset ꝓferre. s. de pbẽ. inter cetera. als si eps ꝓferret. credo q̃ collatio teneret. s. de pben. dilectus filius g. b. Ber.

b ¶ Cõcessionis: sic s. de pbẽ. relatũ. non eñ reuocat perfecta donatio. xxij. q. ij. nõ eñ. ⁊ C. de vsucapio. p donato. l. vlt. ⁊ C. de ꝓdi. ob cãm da. cũ ancillã nisi ob culpã donatarij. xvj. q. vij. inuẽtũ. lvj. di. satis puersũ. ⁊. j. de d. c. vl. C. de reuo. dona. l. vl. ⁊ insti. de dona. §. sciendũ. s si añ istd mãdatũ illã ꝓtulissent eps: ⁊ capl'm si q̃ pbẽda vacasset valeret collatio: qz talis donatio vel ꝓcessio nõ tenuit vt b ptz. ⁊ si. s. c. relatũ. ⁊. j. eo. c. vlt. itẽ b bẽs q̃ ꝓcessio q̃ nulla ẽ efficit valida p ꝓsensũ pape. sile. iij. q. vj. B q̃ppe. s nũq̃d eps põt istud ius delegare alij cũ illud sibi ꝓpetat: ar. q̃ sic s. de ele. suffraganeis. de ꝓsecra. di. j. missax: ⁊ c. nullus. ij. maxime cũ instituere sit iurisditõis nõ epalis officij. s. de elec. nosti. ⁊ c. trãsmissã. rñdeo in genere pt eps ex cã delegare tã institutionẽ q̃ administrationẽ rex suax. xvj. q. j. statuim⁹. ⁊. s. de insti. ex frequẽtib⁹: s nõ in specie p hãc decr. ⁊. j. e. c. vl. qz illd posset fieri i fraudẽ ꝓstitutõis. s. e. nulla. verũtñ ius instituendi in aliq̃ ecclia donare posset. j. de dona pastoralis. ar. 2. j. de iurepa. cũ dilectus: vbi legatus reseruat sibi donationẽ ꝓtne vacature Jo. c ¶ Jn fraudẽ. Mo. hic ar. q̃ si aliq̃d ꝓbibet vna via: nõ ꝓcedit alia via: qz fraus fit legi. sic. s. de pcur. tue fraternitati. vbi de hoc: ⁊ optime habes hoc. ff. de tutori. ⁊ curato. si rem. §. j. ⁊. ff. de ꝓdi. in stit. q̃ sub ꝓditõe. §. si q̃s. ⁊. ff. de bo. liber. querit. ⁊. C. si mancipiũ. ita venerit me prosti. l. vlti. ff. ad mace. l. iij. §. is autem: in fi. ⁊. ff. de spõ. l. oratio: ⁊. j. de puil. quãto. vbi de hoc.

tam predictos clericos pro canonicis faciatis haberi.

I Dẽ episcopo ⁊ capitulo laudonensi.

¶ Habens potestatem conferẽdi non põt de iure alteri tradere potestatem conferẽdi primũ beneficium quod vacabit.

Q Onstitutus in pñtia nra H. ecclesie vre canonicus humiliter intimauit: q̃ tu frat epe ptãtem ei dedisti sacerdotalem ꝓferẽdi pbendã que primo in ecclesia vra esset vacatura ⁊ remẽ. archieps tũc ap. se. le. vobis filij capituli auctoritate nostra pcepit vt cũ pbẽda ipsa vacaret: psonã illam cui vellet eã H. ꝓferre sine interpositõe alterius psone recepitis ad ipsam: ⁊ infra. ¶ Quo circa mãdam⁹ quatenus psonam illaz cui memoratus. H. sacerdotalẽ pbendam cũ cõtingerit eam vacare
a duxerit canonice ꝓferendã sine ꝓtradictõne qualibet admittatis: ⁊ tu interim frater epe pbẽ-
b dam hmõi ꝓtra formam cõcessionis tue conferre alicui nõ psumas: ⁊ infra. ¶ Quia vo cõcessiones tales. si ad cõsequentiaz
c traherent. fieri possent in fraudem canonice sanctiõis. p quã phibent ecclesiastica beneficia concedi siue pmitti antecẽ vacẽt. volumus q̃ huiusmodi occasione mandati quod gratiaz continet psonalẽ vel specialem fraudẽ adhibere volentibus licentia concedat. I Dem.

¶ Laterañ. concilium de beneficijs vltra sex menses vacantibus ad epatus non extendat.

Q Jlectus filius magr gu. canonicus vr nobis suggessit. q̃ epo vro viaz vniuerse carnis ingresso archiepus sancte seuerine asserens. q̃ propter negligentiam vestram ad ipsũ erat eligendi auctoritas deuoluta. in epm vrm eligit eundem ¶ Nos igit attendentes q̃ canon. laterañ. ꝓcilij ab alexãdro papa cõtra negligentes editus archiepatum vel epatũ non so-
d let extẽdi. sed ad psonatus alios. ⁊ minora ecclesiastica beneficia coartari electionẽ hmõi iusticia cassauimus exigẽte.

I Dem priori hostẽ. ⁊ superiori sancti fridi.

¶ Non valet promissio beneficij vacaturi.

Ex tenore lrarum vrarum accepimus q̃ cum causã que inter. J. clericũ ex vna parte ⁊ abbatem ⁊ conuentũ de bello ex altera sup pnisione verteba tur ipsius: ⁊ infra. Dictus clericus post litẽ ꝓtestatã chartam
e quandã monachoruz exhibuit continentẽ. q̃ primã ecclesiam ad donationẽ suam spectantez assignarẽt eidem. ⁊ infra. Nos igit attendẽtes q̃ pmissio pdi-
f cta non tenet vtpote ꝓtra statuta lat. concil. attentata. mandamus quatenus memorato clerico sup hoc silentium imponentes ab impetitõe ipsius dictos abbatẽ ⁊ mõachos absoluatis.

I Dem.

¶ Obligatur prelatus qui promittit prouidere cum poterit.

Accedẽs ad ap. se. R. clericꝰ sua nob insinuatiõe

¶ Jlectus filius ¶ Cõis diuisio. scda ps ibi: nos igit. Ab. Si.

d ¶ Extendi: hodie vo si cathedralis ecclesia vel regularis p tres mẽses vacauerit eligẽdi ptãs deuoluitur ad primũ superiorẽ. s. de elec. ne p defectu ⁊ ita hodie valeret talis electio facta post tres mẽses. psitutio illa. s. eo. nulla. loquit de minoribus dignitatibus ⁊ bñcijs. vnde nõ extẽdit ad episcopatus vel archiepatus: s poterat conferre ad eos auctoritate illius canonis. l. dist. postq̃: ⁊ lxiij. dis. obeuntibus. vnde non valuit hic electio facta auctoritate ipsius illa nẽ p defectu locum habet tantũ in epatibus archiepiscopatibus et abbatijs. B.

Ex tenore litte. ¶ Cõis diuisio. scda pars ibi. nos igit. Ab. Si.

e ¶ Quãdã: sibi imputet qui chartã huiusmodi contra se exhibuit qz potuit pnidere. an ei pdesset vel obesset. si. s. de fi. instru. imputari de prescrip. c. pe. ad fi.

f ¶ Statuta. s. e. nulla. ⁊ c. relatũ. hic audiri fuerũt monachi isti turpitudinem suam allegãtes in odium illius recipientis turpem promissionem. xxiij. di. diaconi. sic audit quis vbi vertitur periculum anime. s. de re iudicata: ⁊ c. consanguinei. immo generaliter in excipiendo bene potest quis allegare turpitudinem suam. ff. de condi. ob tur. causam per totum ⁊ etiam in agendo cum eam allegat cõtra eum qui eam exegit. C. de iureiur. l. j. ⁊. ij. argu. cõtra. s. e. cum sup questione: sed ibi soluit plus fuit ibi pcessum qz receptꝰ fuit in canonicũ: dic sola pmissio interuenit: qz ibi non fuit probatum q̃ contra cõcilium ille receptus fuisset alioquin bene fuisset repulsus. Ber.

Accedens. ¶ Prima pars factum narrat. Scda approbat ibi: nos ⁊ hodie pter abusiones platorum qui in fraudem concilij laterañ. pmittebãt beneficia cum facultas

se obtulerit est correctum hoc c. p. c. ij. j. e. ti. lib. vj. nam nullo modo hodie valet pmissio siue fiat de vacatura siue in genere cū facultas se obtulerit. Ab. Si. a ¶ Casibus: generalior est eñ ista pcessio cū potero: q̄ ista cū vacabit: nec etiaz in ea cōtingit expectare mortē alterius sicut in alia nam pñt aliqui priuari ecclesijs. s. de pben. referente. item q̄ñcz aliqui renūciāt item quia possunt aliqui adiungi alijs tā q̄ socij in ecclesia. itē possunt fieri de vna pbēda due. s. de pbē. vacante. item qz possūt augeri facultates ex testamento alicuius vel donatione. et sic non semp timetur q aliquis desideret mortē alterius q̄ fuit cā huius pbibitōnis vt. s. e. c. ij. sepe eñ p mittit aliq̄d in genere qd̄ non pmittit in specie. xiij. q. ij. nō estimemus. xxiij. q. iij. nō potest. ff. de questi. l. j. §. q̄stione: z. s. de off. or. si sacerdos. eodez modo videt q huius modi pmissio valeat pmitto tibi bñficiuz ecclesiasticum cuz sit generalis.

Postulastis p. ¶ Iste ē text. multum allegabilis: z in pma pnit consultatio. In scda rñsio ibi: ad quod a q̄ vnum casum excipit ibi: nisi quem determinat ibi: et in hoc. Abbas Siculus.

b ¶ Nisi: mutat casum quando scz non pinet sil ad epm z capitulum ius eligendi si. s. de offi. deleg. psultationibus.

c ¶ Canonicus: hic patet q vbi eligendi ius cōmuniter pertinet ad episcopum z capitulum huiusmodi ius eligendi nō deuoluitur de vno ad alium: de hoc etiam dictum fuit. s. de offi. ordi. irrefragabili: sed qualiter episcopus potest stare in capitulo quasi canonicus quia ḡcito fuit consecratus in episcopum vacant priora beneficia sua. s. de elec. cum in cūctis. z municeps esse desijt senatoriam dignitatem adeptus. ff. ad mu. l. municeps: nec potest dici q eligi possit postea in canonicum. quia fm hoc oporteret ipsum confirmare suam ꝓpriam electionem. quod esse non debet. s. de insti. cum ad nrām potest dici q licet dignitates priores perdat ius tamen canonici retinet non quod prius habebat sed quod episcopus prius consueuit habere p vicarium. coipso q quis eligit in epm eligit ad tale ius canonici de consuetudine loci z ex causa inteligo hanc cōsuetudinem introductā fuisse. ar. s. e. cum nostris. sed obijcio fortius si episcopus eligit quasi canonicus de nouo electus ergo in eligendo non habet primā vocem qz sic eligeret seipsum quod esse non debet. s. de insti. cuz ad nostram. dixit Io. q illud ius canonici ad quod electus esse episcopus. est priuilegiatum z excedit alia iura z hoc ideo quia illud ius annexum episcopali est dignitati z ratione connexitatis sepe sortitur aliquis priuilegiuz vt. xviij. q. iiij. si quis cōtumax. ff. de rei ven. que religiosis. z. s. de iudi. quanto. quod prius dictum est verius est quia simul elgit ad vtrunq̄z coipso q eligit in episcopum eligitur in canonicum: z de speciali consuetudine hoc obtinet.

d ¶ Dolus: s. ergo capitulum non eligat infra tp̄s statutum pcurante episcopo non deuoluitur propter hoc eligendi potestas ad episcopum z dolus eius non obest capitulo: quia illud tempus restituendum est capitulo. ff. ex qui. cau. ma. ait pretor. §. vl. z. l. sed z si. §. hoc q̄z: z. s. de in integ. rest. ex lr̄is. secꝯ si dolo alterius factū esset: quia tunc agere tur contra illum qui dolum fecit. ff. de dolo. l. arbitrio. §. pe. si esset. soluendo: sed in casu isto dolosus nō est soluēdo: z ideo restituit capl'o pristinū ius. ff. de eo p quem factum erit. l. vl. z. ff. de dolo z eleganter. §. pe. Io. contrariuz credo z imputet sibi quia non elegerūt infra tempus. sicvbi eligere nō possunt et tamen currit tempus. s. de elec. c. vlt. z potestas eligendi nō deuoluit ad episcopuz propter dolum suuz sed ad superiorem vt in lr̄a dicit.

Quam dilecta in ¶ Directa vel indirecta pmissio facta a patrono de bñficio vacaturo nō tenet: vel clarius sic vt in rubro. primo narrat factum quod. secundo irritat et fieri pbibet ibi. mādamꝯ. Abbas Siculus

e ¶ Promissiones: huiusmodi promissiones irrite sūt. supra e. nulla: z. c. relatum.

mōstrauit q cum promiseritis vos prouisuros eidem in ecclesiastico beneficio cum possetis. sicut per lr̄as iudicis delegati inde confectas liquido apparebat: z infra. ¶ Nos autē considerantes: q aliud est prelatum promittere beneficij collationē cum poterit: aliud cum vacabit

a cum multis casibus se facultas offerre posset in quibus collatio non esset in expectatione vacaturi beneficij differētia mandamus quatenꝯ memorato. R. cum poteritis ecclesiasticū bñficium assignetis.

I Dem.

¶ Si ad capitulum z prelatum vt plātum ptās pferendi pertinet de vno ad alterum lapsu tēporis non transit secus si prelatus intersit vt canonicus. quia tunc de capitulo transit ad plātum nisi dolum committat.

Postulastis p se. ap. edoceri vt cū ad vos z archiepiscopum vestrū simul donatio prebendarum ecclesie vestre pineat vtrum pbende vacantis donatio penes archiepm ipsum remaneat: si eā infra semestre tēpus neglexeritis ordinare. ¶ Ad quod dre. R. q si vos z idem archiepiscopus infra tēpus pscriptum circa hoc negligētes extiteritis sicut nec ab illo ad vos ita nec a vobis ad illum ptās deuoluit conferendi sed fm statuta lat. conci. ad su/

b periorem trāsit donatio. ¶ Mi/si forte archiep̄s non vt plātus

c sed vt canonicus vobis cū ius habeat conferendi: z in hoc ca/

d su cuz dolose impedierit dolus ei suffragari non debet.

Honorius tercius epo z preposito capitu. cameracē.

¶ Sicut non potest patronus pmittere se presentaturum ali quem ad beneficium vacaturū ita nec dare ptātes presentandi anteq̄z beneficium vacet.

Quam dilecta i xpo filia co

e mitissa flandreñ. fecerit pmissiones de nō vacantibus beneficijs ecclesiarū in quibꝯ ius

f obtinet patronatus z donationes eorum in manibus posuerit alienis: mandamus quatenus id irritum decernentes inhibeatis eidem ne similia decetero attentare plumat.

Rubrica. De sede vacante aliquid innouetur.

z. c. ex tenore. z. c. constitutus.

f ¶ Donatōes. talis donatio nō tenuit facta de re non vacāte. vnde ea nō obstante potuit comitissa pſentare vacātibus ecclesijs illis. j. de iurepa. illud z pterea talis donatio fieret in fraudem canonice sanctionis. s. eo. constitutus. vnde non teneret nisi confirmarek a papa. vt ibi. sed videtur q comitissa non poterat hoc allegare. quia turpitudinem suam in hoc p ponebat. s. eo. cum sup questione. z. j. de dona. inter dilectos z. C. de transac. l. transactione finita. z. C. de reuo. dona. cum pfitearis. z quia in legem cōmisit frustra legis implorat auxilium. j. de vsur. qz frustra. ff. de minoribus. l. auxilium. § dicas q in casu isto bene audirek comitissa cum nullum ius adhuc sit acquisitum donatarijs. vt. s. ex tenore. de hoc dictum est. s. e. cū sup questione. vel forte comitissa hoc non agebat. sed factum ipsius. quod erat contra ius innotuit dño pape vnde papa illud decreuit irritum z mandat z decetero talia non debeat attentare cum illud sit contrarium iuri. B.

Rica. De sede vacante. Supra visum est de institutionibus z collationibus beneficiorum. sed quia posset dubitari nunquid sede vacante in ipsorum collatione merito subijcitur B Rubrica generalis ne sede vacante. z pondera quia Rubrica loquitur negatiue z ponit rationem perfectam z ex ea potest argui q nihil potest innouari sede vacante in pīdicium ipsius sedis nisi expresse caueatur valet enim ar. ex Rubro iuxta no. s. in prohemio z. C. si ob. ci. pe. super rubrica et in. l. j. eodem titulo. Abbas Siculus.

Quit ille. ¶ In prima ponit petitio cum facti narratone. In 2da petitionis repulsio cū quadā prestatōe. Scda ibi attendentes. Ab. Si.

a ¶ Scrutator. xxxij. di. erubescāt. ⁊ xxiiij. q. iij. de q. ⁊ ij. q. v. psuluisti. ⁊ xxxij. q. v. xpiana. b ¶ Uniendo. no. q trib⁹ modis fit vnio ecclesiarū. vno modo sic. vt vna subiciatur alteri. ⁊ fm B erit sedes apud illū cui subiicit. vel sic pnt vniri vt ex duab⁹ dignitatibus fiat vna. ⁊ fm B illi. q̄ sunt in vna ecclesia canonici sūt in alia ⁊ taz isti q̄ illi interesūt in electōe prelati ⁊ i alijs negocijs B in hac vnione distinguitur. qz aut vna ecclesia vnit alteri. aut ille due vniunt insl̄ que duo diuersa sūt sed si vna vnit alteri fm B illius naturā ⁊ psuetudinē ⁊ priuilegia assumit cui vnit. j. de esta. mo. recolētes §. vl. si aūt sl̄ vniūt. tunc psuetudines et priuilegia q̄ meliora sunt ⁊ humaniora in altera earū dicūt vniri vel retineri in vnita. ar. de pe. di. j. medicamētū. xxxij. q. j. nō est culpādus. Sicut imperator cum vnit actionem bone fidei ⁊ stricti iuris illō vnicū retinet ea que meliora fuerūt in altera actione. vt. C. de rei vxo. ac. l. vna in pn. similiter cū legata ⁊ fidei commissa vniunt id qd̄ humani⁹ erat tam in vna q̄ in alia retinuit illud vnita C. communia de le. l. ij. circa fi. tercio modo possunt vniri ita q̄ q̄ vtraq̄ remaneat episcopalis. ⁊ fm hoc sunt duo epat⁹: licet idē sit eps vtriusq̄ ecclesie. vt. xvj. q. j. ⁊ temporis qualitas: ⁊ fm hoc si ille ecclesie diuersis suberant metropolitanis propter illam vnionem neuter metropoli. perdit ius suum. j. de relig. do. quia monasterium. e ¶ Religio: quia episcop⁹ erat abbas vnde non posset conueniēter seruari religio cum essent diuerse pfessionis: qz nō dicunt pmiscuis actibus turbari officia arg. C. de testa. psulta diualia. ⁊ lxxxix. di. singula item quia communia materiā discordie creare solet. ff. de le. ij. cum pater. §. dulcissime. ⁊ naturale vicium est negligi q̄ cōiter possidet. C. qñ ⁊ quibus q̄rta pars debet. l. ij. li. x. ex hmōi causis videbat vnio damnosa Jo.

d ¶ Hospitalitas: ad quā pcipue clerici ⁊ monachi tenent supra de pbendis de monachis. ⁊ xvj. q. j. quoniam quicquid episcopus. n. redditus illos percipiebat de quibus elemosina fieri consueuit. e ¶ Cepimus: mandauit Inno. quibusdam vt monasterium ipsum sub prioribus regimine faceret gubernari. ⁊ episcopis certis redditibus essz contentus vnione manente: ⁊ q̄ episcopus res monasterij non expenderet nec episcopus bona ecclesie vacantis sibi subiecte alienare pōt. Jo. dicit ad reseruandum ecclesie vestre statum cepimus intēdere ⁊c. ⁊ B Inno. ad petitionez botoñ. episcopi suo priuilegio confirmauit ideo dicit. j. sic q̄ eo viuente concessimus ⁊c. hoc intelligas quod dicit in principio nouit ille qui scrutator est cordiū. q̄ li. ⁊c. f ¶ Batoñ. de isto episcopo, nomie sauarico

I Innocentius. iij. priori ⁊ cōuentui glastoñ.

¶ Vacāte sede status eius mutari non debet.

a Nouit ille qui scrutator est cordium. q̄ licet. L. pre. n. ecclesiaz vestram erexit cathedralem ipsam bathonien. ecclesie vniendo vt idem esset eps vtriusq̄: qz tamen hec vnio asserebat a vobis in graue preiudiciū glastoñ. ecclesie redundare cum per ipsam dissolueretur
c religio ⁊ fraudaret elemosina
d ⁊ hospitalitas tolleret: nos ad releuandum ecclesie nostre statum cepimus intendere diligē-
e ter: ⁊ infra. Vos autē post obitum batonieñ. episcopi humilit postulastis vt quia tempus adueneat quo sine scandalo ecclesie vestre ruina poterat releuari: cum ⁊ batonieñ. ecclesia id ipsum pariter postularet res quo q̄ cum regni magnatibus et q̄dam episcopi cuz multis abbatibus deposcerent illud idez vt vnione penitus dissoluta mōasterium vestrum reducimus in statum antiquum sub abbatis regimine gubernandum. ¶ At
g tendentes igit q̄ episcopali sede vacante non debet aliquid innouari cum nō sit qui episcopale ius tueat maxime ne plus
b cauisse persone q̄ ecclesie videremur si quod eo viuente concessimus post obitum eius subito mutaremus: petitionē vr̄am
i nequiuimus exaudire auctori-
k tate predicta indulgētes: vt cū batonie. ecclesia de presule fuerit ordinata ius vr̄m apud sed. apo. prosequendi facultatem liberam habeatis interim autem sub cura prioris idem monasterium gubernetur.

H Onorius tercius episcopo calmeñ. ⁊ magistris. U. et. S. canoñ. suessañ.

¶ Beneficia spectātia ad collationē prelati nō possunt conferri per capitulum sede vacante.

E Xla deuotōis sinceritas ⁊ infra. ¶ Eccliā scti Leucini de qua magistrū. R. donationis nostre gra pcedente prebende nomine de mandato nostro capuanus archiepus inuestiuit sibi duximus cōfirmādā.
l ¶ Non obstante concessione p qua de rebus vbi de hoc ne eps bona ecclesie vacātis sibi subiecte alienare pōt. p. q. ij. siq̄s eps: ⁊ l. xxv. dist. qm. Hug. tñ dicebat. q̄ si sit magna necessitas clerici pnt aliqua alienare. et inducebat ad hoc l. xxj. dist. fraternitatez. qd̄ potius cōtradicit. et xij. q. ij. precarie. dum tamen adsit auctoritas metropolitani. ⁊ non est ille casus in quo metropolitan⁹ debeat se intromittere de clericis suffrāganeorum suorum. ⁊ est arg. ad B q̄ iudex prestat auctoritatem facto minoris eo tpe quo non habet curatorē. C. qui admit. ad bo. poss. l. bonorum. item in minorib⁹ ecclesijs pōt eps aliqua alienare ꝓpter necessitatez mortuo sacerdote. p. q. ij. siq̄s eps. itē si canonici faciāt aliquē cōtractū mortuo epo: dicit io. q̄ tenet contractus: licet debeat rescindi si lesa est ecclesia. xij. q. ij. si qua de rebus sicut est in ꝑctu minoris q̄ nō bz curatorē. C. de in integ. re. minoz si curatorē. hoc ego nō credo imo talis ꝑctus nullus est et sine aliqua restitutōe reuocat: q̄tenus de facto pcessit idem esset si haberet plātū ⁊ hoc etiā dico p dictū. c. si qua de rebus q̄ dat optio epo. vtrū velit stare ꝓtractui vel nō circa aliquam restitutionē. ⁊ hoc in fauorē ecclesie. ⁊ sic intelligit hug. illō. c. siqua de reb⁹. ⁊ incipit tūc tenere talis ꝑctus si eps ratū hēat ⁊ q̄ sit verū. B pz. j. c. vl. vbi attestatiōes recepte vacāte ecclia nō volēt. j. e. c. pri. ar. ⁊ hic etiā: qz sede vacāte nihil ē innouādū. itē nec valet snia ꝑ ecclesiā lata. sicut nec ꝑ minorē q̄ nō bz tutorē vel curatorē. ff. de re iud. acta. §. vl. C. q̄ da. tu. pos. vniuersis. b ¶ Quā ecclie. plus cōm vtilitas ecclie q̄ p̄sone fuit attendēda. ar. xij. q. v. qz Jo. nec aliq̄s bz inuenire viā ad impugnandū vel reuocandū iudicia sua. ar. ff. de mili. testa. l. iij.
i ¶ Nequimus: ⁊ ideo potius dānū vr̄m q̄ nr̄am infamiaz pelegimus. ē. de auc. ⁊ vsu. pal. nisi spālis. k ¶ Indulgētes indulgētia fit ex hoc qz vnio illa facta fuit aūcte celestini ⁊ p dñm Innocentiū pfirmata vt pz in antiqua ꝓpi. ⁊ bñficium principis debet esse ppetuum. xxv. q. ij. c. j. ⁊ ij. in auc. psti. que dig. li. a patria po. §. illud col. vj.

E Xla deuotionis. ¶ Capitulū sede vacante nō pfert prebendas spectantes ad collationē plati. b. d. vel latius et clarius sic vt in rubro: primo decise narrat factū. secdo diffinit tercio soluēs obstaculū pbat deuolutioni locū nō fuisse. scdā ibi: ecclesiā. tercia ibi: nō obstante. Ab. Si.

l ¶ Confirmandā: hic dñs papa ex certa scia pfirmauit bullā ecclesiā istam vñ plenum ius psecutus fuit. nec erat licitū alicui de ipso iudicare. ē. de pfir. c. j. ⁊ ij. vbi de hoc.

capitulū facta alij seu cōfirmatione nostra, si qua in forma cōmuni apparet obtenta cum nus
b q̄ inueniatur cautum in iure q capitulum vacante sede funga
c tur vice epi in collationibus p̄bendarū nec in eodez casu pōt dici ptās cōferendi p̄benda ad capitulum p̄ supiozis negligen
d tiam deuoluta cū nō fuerit sibi superior qui eas posset de facto vel de iure conferre.

I Dem episcopo burgineñ.

¶ Sede vacāte iudicium habitum contra ecclesiā non tenet.

QOnstitutis coz̄a. J. p̄. n. p curatoze ecclesie sctē marie de castrofonti ⁊ burginensi episcopo predecessoze tuo dict⁹ procurator petebat ab eodem episcopo restitutionem super libertate libere eligendi sibi prelatum. ¶ Nos igitur depositio
e nes testium qui vacāte burgiñ. ecclesia ⁊ carēte legitimo defensoze fuerint recepti duximus reprobandas.

Rubrica. De his que fiunt a p̄lato sine consensu capituli.

Ex concilio apud valent.

¶ Non tenet alienatio rei ecclesiastice absq̄ approbatōe capli

f I Rrita erit episcopo/
i rum donatio vel vē/
ditio, vel commuta/
s tio rei ecclīastice abs/
b q̄ collaudatione ⁊ subscripti/
one clericozum.

Ex. iij. nouicesi. episcopo.

¶ In temporali alenatiōe quā facit prelatus taciturnitas capituli habetur p consensu.

QOntinebat. ⁊ ifra. ¶ Cō. T. T. R. q concessio decime ab abbatissa facta pūs si cō
m uentu sciente ⁊ non contradicē te facta est robur firmum debet habere. verum si ignorante cō
k uentu aut contradicēte decimā prius predicto. ⁊ concessit et
l non post multum temporis de assensu conuentus eandē decimam dedit eidem scda cōcessio
m debet preiudicare priori.

I Dem vigoriesi. epo.

¶ Alienatio temporalis facta sine consensu capituli per ratificationem eius roborat.

QUm nos iā pridē. ⁊ ifra.
n Certū est de rigoze iuris cōcessionē illā nō tenere quā reclamante capl'o p p̄de. tuū con/
o stat factā fuisse. ¶ Nisi eam ratam postmodū habuisset.

ius: in fi. sol. hic ad tps facta fuit ꝓcessio alicui clerico p bñficio in cōtrariis. ⁊ ꝓpetuum: ⁊ ideo necessarius est ibi expssus ꝓsensus ⁊ subscriptio p quam apparet de ꝓsensu: ⁊ est simile. liiij. di. si seruus. k ¶ Cōtradicente. j. c. pri.

l ¶ Post multum: argu. q si multū tempus elapsum esset et cōuentus semper tacuisset videret ꝓsensisse. arg. j. de priuil. si de terra qd non credo: sed solum factuz hic narrat. q semper pñt ꝓtradicere tali ꝑ ctui immo non possz prescribere qui emit a solo prelato cuz sciat episcopum nō hē ius distrahēdi: qz cōtra leges mercatur: ⁊ ideo pscribit. C. de agri. ⁊ censi. quemadmodum. li. xj. xvj. q. iij. si sacerdotes.

m ¶ Preiudicare: ⁊ videt q donatio talis non teneat qz plātus nō pōt donare vel vendere nisi vt meliora pspiciat. xij. q. ij. sine exceptōe ar. xvj. q. iij. si sacerdotes. iā solutū est. hic nō fuit donatio perpetua: ⁊ temporalis.

QUm nos iam.

¶ Primo poniť dictuz: scdo exceptio ibi: nisi. Ab. Si.
n ¶ Reclamante: ⁊ ita ptz q in negocijs ecclie necessarius est ꝓsensus vniuersitatis vel maioris ptis. ⁊. c. pri. xij. q. ij. sine exceptiōe ⁊ in ordinatiōe clericoz. xxiiij. di. eps sine ⁊ in dignitatibus ꝓferēdis. j. co. c. pri. et. xciij. dist. legimus. idem est in causarum ventilatōne. xv. q. vij. eps nullius felix. ⁊. c. si aūt.

o ¶ Ratam: ⁊ ita alienatio que de iure non tenet ratibabitione confirmat. xvj. q. j. c. vlti. ⁊. j. de iurepatronatus. cura. et xij. q. ij. siqua de rebus: arg. contra insti. de aucto. tu. §. tutor. ⁊. ff. eo. ti. obligari circa finē. item arg. q ea que ab initio non valēt ex post facto ꝓualescūt. j. de coniug. ser. ꝓposuit. j. de respon. impu. de illis. ij. xxxj. q. ij. c. j. ⁊. ij. ⁊ ff. de ritu nup. siquis in senatorio. ⁊. j. q. j. cū ergo circa fi arg. ꝓtra. xxiiij. q. j. scisma ⁊. j. de symo. nō satis. ⁊. ff. de reg. iu. qd ab initio. xxij. q. vij. flagitia. ⁊. xvj. q. iij. §. pōt. ver. qd si priuatus. Prima responsio est vera qñq̄ in malicijs. vt teneat ex maleficio qui ratum habet: sicut qui ab initio mandauit. ⁊. de resti. spo. cum ad sedē. in fi. ff. de vi ⁊ vi arma. l. j. §. quotiens. dum tamē eius noīe fuerit factum. ff. de p̄ca. l. si seruus. in negocijs autem sacramentis a ceteris contractibus que de iure sortiunt effectum eius ratibabitione potest res rata haberi ab eo qui talia ab initio mandare potuit si eius nomine factum est. ff. rem ra. ba. l. iij. §. falsus: ⁊. ix. q. iij. lugdun. ⁊. ff. de iudi. licet verū ⁊ hic. et. j. de dona. pastoralis. in fi. In his aūt que p alios explicare nō possūt sicut ē vt ⁊ quis p aliū ferat sniam vel testimonium faciat non habet locum ratibabitio: C. de sen. ex. periculo recitan. l. j. ⁊. ij. nisi sit illustris persona vt ibi ⁊ in his que contra naturam sunt vel fiunt ⁊ que sine peccato detineri vel fieri nō possideri nō possunt. ⁊ que ipso iure nulla sunt ab initio. ⁊ sic loquitur contraria.

d ¶ Negligentiam propter negligentiaz solam transfertur potestas eligendi ad superiorem. ⁊. ti. proxi. nulla. et. ca. quia: vel cum indignuz eligāt ⁊. de elec. cum in cunctis. sed vbi nullus est plātus non est negligentia: vt hic vel etiā cum eligere nō pōt. ⁊. ti. pri.

QOnstitutis. ¶ Prim o narrat factum sup quo attestationes fuerunt recepte. Secundo illas reprobat dicens quare ibi: nos igitur. Abbas Siculus.

e ¶ Vacante: hic patet manifeste q ecclesia q̄ caret legitimo defensore pueniri non pōt. quia ea vacante nihil est innouandum: qz nō habet defensorem. ⁊. eo. c. j. nec etiā alienatio fieri pōt: vt dictū est. ⁊. e. c. c. j. Lau. dixit q vacante sede economus ecclesie pōt interim agere. ar. ⁊. de iura. calum. in ꝓtractādis ⁊ in fauorem ecclesie expectat quouscq̄ habeat plātum: ⁊ nō est verum vt hic ptz. ⁊ ita vacant a sede nihil fieri debet vnde possit ei p̄iudicari. In alijs vo in quibus non p̄iudicat epo potest capitulum supplere vicem episco. ⁊. de maio. ⁊ obedi. his que: ⁊. c. cum olim. vbi de hoc.

Rubica. De his que fiūt a prelato sine cōsensu capituli.

I Rrita. xij. q. ij. sine exceptione. g ¶ Rei: magne paruam eiūs rem sine hac solennitate alienare potest. xij. q. ij. terrulas. ⁊. j. de vo. certum. B.
h ¶ Subscripsione: alias non tenet. xij. q. ij. nō licet: ⁊. c. alienationes: ⁊. c. sine exceptione.

QOntinuatur. ¶ In prima ponitur decisa cōsultatio In secunda distinguens responsio ibi: consultationi. Abbas Siculus.

i ¶ Cōtradicēte: ⁊ ita i vēditōe rez ecclīasticarz taciturnitas ꝓsensu hī: ar. ⁊. ⁊. c. pri. ⁊. xij. q. ij. sine exceptōe. ⁊. x. q. ij. hoc

Nouit. ¶ Summak vt in rubro cum sequenti: ⁊ tres sint partes. In prima ponit exordium in quo rō ⁊ dictum in genere. in scda factum ibi: innotuit. in tercia pbibet ⁊ cassat ibi: ideoq; Ab. Si. a ¶ Caput: § nunquid eps audiet si ne lris capituli: de rato volens agere p ecclesia sua de b dic vt dictū est. §. de p/cu. c. j. ⁊. §. de rescrip. edoceri. b ¶ Non decet. xij. di. nō decet. xij. q. ij. alienatōes. et xxv. q. vij. eps. j. ⁊. §. de pscrip. cū nō liceat ⁊ arg. lxxxvj. di. si qd de quocūq; ⁊. j. eo. c. pri. de qbus pstituti onibus hic fit mētio c ¶ Carere: § nūqd ipso iure tales pstitu tiones irrite sunt vi/detur q sic ex hac lra qd satis pōt pcedi: qz facte p iura. C. de le/gibus nō dubium.

Quanto. ¶ Di/cit. nā pmo pbibet. scdo precipit ibi. absentiū. Ab. Si. d ¶ Confirmationi bus. §. c. pri. cū alijs cōcor. ibi. positis: ⁊. j. c. pri. et ita patet q eps negocia ecclesie sue cum psilio cano/nicorum suorum tra ctare debet. xij. q. ij. si ne exceptōe. ⁊. c. alie/natiōes: ⁊. lxxxvj. di. siquid. xvj. q. j. eccle/sia habet.

e ¶ Absentium: no. q de crimine falsi te/nek. qui nomina ab/sentium fratrum fa/cit inseri. C. ad. l. cor/neliam de fal. qui ve/luti. ⁊ ipsa instrumē/ta sunt irrita. C. de te/sta. l. iubemus: et in auē. de instru. cau. et fi. §. ij. col. vj. non ta/men oportet testē sci re q in charta vel in instrumēto cōtinēt cui sigillum apponit ff. de pigno. ac. caius C. de testa. hac cōsul tissima. nec in hoc ca su fit ei preiudicium quin possit postea cō tradicere si sua inter fuerit vt in. l. caius: § si sciret postea reclamare nō posset. ff. d pig. ⁊ hypo. fideiussor. §. j. ⁊. j. q. vij. saluberrimū. ⁊. §. de trāsac. ex lris. xxvij. q. j. oēs femine. ⁊. xx. q. j. vidua. sic ⁊ crimen falsi incurrit q sigillū sur/ripit furtiue noie capli. §. de testi. tam lris ⁊ qui lras iudicum aperuit. §. de offi. deleg. cum olim. ⁊. §. de rescript. olim vnde tales deponēdi sunt p iura pdicta.

Anoscitur. ¶ Prima pars factū narrat. Scda ps rn/det. ibi: rndemus. Ab. Si.

f ¶ Litteras: potest ergo quis per litteras presentari. ar. lxiiij distinc. c. j. ij. ⁊. iij. quid si contradicat litteris stabitur eis do/nec contrarium probetur. §. de pbati. post cessionem. vbi de hoc: ⁊. §. de test. c. cum a nobis. g ¶ Contradicunt: cum ab initio nesciuerunt alias non videt q postea cōtradicere pos/sint. §. eo. c. ij. b ¶ Debet psumptiue. quia nō est verisimili ter q hoc faciant sine consilio fratrum suorum. §. e. c. primo. Hec psumptio pbationem recipit in contrarium. vt hic dicit secus esset si esset psumptio iuris ⁊ de iure. j. de spō. ad id qd. ⁊. liij. dist. fraternita tem. ⁊. j. de iudeis. c. vltimo.

Idem hiero. patriarche.

¶ Prelatus sine consensu capi tuli instituere vel destituere vl alia negocia ecclie tractare nō debet.

Nouit tue discretōis pru/dentia: qualiter tu et fra/tres tui vnū corpus sitis ita q a tu caput ⁊ illi membra esse pro/ b bantur vnde non decet te omis sis membris aliorum cōsilio in ecclesie tue negocijs vti: cuz id non sit dubium ⁊ honestati tue ⁊ sanctorum patrum institutio nibus contraire. ¶ Innotuit si quidē aurib⁹ nris ⁊ tu sine con silio fratrū tuorū abbates ⁊ ab batissas ⁊ alias ecclesiasticas p sonas istitutis ⁊ destitutis: ⁊ in fra. Iōq; id aūcte ap. pbibe mus: ⁊ infra. Nos eim tales isti c tutiōes: ⁊ destitutiones carere decernimus robore firmitatis.

Idem eidem.

¶ Summatum est supra. capi/tulo proximo.

Quāto: ⁊ infra. F. tue mā damus qtenus in cōcessi d bus ⁊ pfirmationibus ⁊ alijs ec clesie tue negocij 3 fratres tuos requiras ⁊ cū cor psilio vel sa/nionis partis eadē pagas ⁊ per tractes ⁊ que statuēda sūt statu as ⁊ errata corrigas: ⁊ euellen/ e da dissipes ⁊ euellas. Absentiū q fratrū noia inscribi nō sinas qz talia munimēta sūt irrita: et falsa. ⁊ tu exinde questionē fal/si poteris merito formidare.

Celestinus. iij.

¶ Si ecclesia collegiata habet presentationem presentabit p/latus de consensu capituli vel maioris partis nisi de cōsuetu/dine vl priuilegio competat so li prelato.

Quanoscit: ⁊ infra. Cuz in puincia tua sepe pti gat q ad ecclias i quibus collegia ius presentandi hre noscuntur eor abbates aut per se aut per f lras psonas idoneas episcopis dioce. pnitant ⁊ eis pnitatis ⁊ re ceptis aliqn ante aliquādo p⁹ g monachi ptradicunt. Respon/demus: q in pnsentationibus p/ b latorū intelligi debet q fiat de collegior suorūz assensu sine q nō obtinēt firmitatē vnde si cō i stiterit puētus vel maioris ⁊ sa nioris pris nō affuisse psensum k institutōes hmōi puenit euacu ari nisi ex antiqua. ⁊ approbata l m consuetudine vl concessa liber tate aliqui eorum pbauerint cō missi sibi collegij non debere in ecclesiarū seu bnificiorum colla tionibus requiri consensum.

Mno. iij. archiepiscopo magistro scolarium bituricen.

¶ Tenet donatio quā de soli⁹ diocesani psensu facit laicus ec clesie d decimis quas ab alia ec clesia habet in feudum ab anti quo. i. ante lateranen. psilium.

Cum ap. se. ⁊ infra. Sane sicut accepim⁹: cū ex vna pte capitulum sancti stephani ⁊ altera pte mōachi de platea su/per decima quadā in vrm com promisissent arbitriuz. ¶ Dicti monachi pponebant donatio/nē ipsius decime sibi a quodaz milite factā. ⁊ bituricē. archiepi dioc. eius attendende consensu confirmatam fuisse seq; auctori n tate hieronimi munitos existe/re qui scribēs ad damasū ait si sit caput capituli. §. c. nouit nisi cōsuetudo contrarium indu cat vel priuilegiū: vt hic patet. de hoc dixi. §. de elect. cum ec clesia vulterana. B.

Cum apostolica. ¶ Due sunt partes principales. pmo psultatio. Scdo rnsio ibi: taliter respōdemus. pma sub diuidit. nam primo ponit partiū compromissum. scdo vnius ptis allegationē ibi: dicti monachi. tercio allegationē alteri⁹ ptis ibi: econtrario. qrto psultationē arbitror ibi: qz. scda ps pncipalis subdiuidit. nā pmo rndet. psultationi. scdo soluit ⁊ corroborat ibi: auctes. tercio rnsionē corroborat ibi. nā. qrto solutionē limitat ibi. hoc aūt. Ab. Si.

n ¶ Hieronimi. xvj. di. qm quicquid. ⁊. §. de pstit. c. cum oēs.

i ¶ Saniorīs: § nō ne eo ipso maior ē q est sanior. xxxj. disti. nicena. et. j. de bis q fiunt a maiori parte capituli. c. j. ⁊. xl. dist. multi. in fi. dic q vbi aliqua pars nō est sa na puta q indignuz eligit: vel quia in dā num ecclesie aliquid facit ibi dico maio/rem partem illam q sanior est ⁊ preferen/da est. §. de postulati. pla. gratum. alias ni sivtraq; pars in elec. esset sana. non statim dicerem maiorem sa nioremimmo quan/doq; minorem esse p bendam. §. de elec. ec clesia vestra: vbi ps maior nō obtinet. §. de appella. constitu/tus. B.

k ¶ Euacuari: cum nō sint facte fm ius: sed ptemptis illis q requiri debent. §. de elec. q sicut: ⁊. c. qz p pter: ⁊. §. eo. nouit: ⁊ c. quanto: vbi de hoc videt expssum.

l ¶ Consuetudine: dummodo sit talis q iure cōmuni nō pīu/dicet. scd pscripta. §. de consue. cum dilectus: ⁊. c. vl. quia tūc pscripsit platus ius instituendi cōtra ali/os fratres suos.

m ¶ Libertate puta quia priuilegia baby platus q solus sine consensu fratrū insti tuat. ⁊ ita ē hic argu/men. expssum q ius eligēdi de iure cōmu ni simul pertinet ad episcopum. ⁊ capitu lum cum episcopus

a ¶ Leonis.xij.q.ij.sine exceptōe. b ¶ Vēdere:nisi sit par ua ⁊ sterilis possessio.xij.q.ij.terrulas. c ¶ Totius vl' maioris ptis ibi seruiētis.x.q.ij.hoc ius. d ¶ Cleri.i.capli sui bona cīm aliarū ecclesiarū vendere nō dz nec venditioni auctoritatē pstare.xij.q.ij abbatis.⁊.xvij.q.iiij.in vendicationibus.

e ¶ Ecclesie.i.epali.

f ¶ Profuturū.ēt tū ad opinionē tīm ipōx ⁊ sic tenebit alienatō ēuis ꝗriū cueniat.ff. de admi.tu.tutor.qui §.ij.tīm si probareť le sio restitureť: vt.s. de in integ.resti.c.j.

g ¶ Teneť de facto q: verā possessionem bīe nō pōt cū laici de cimā de iure possidere nō possunt.s.de p scrip.cām q.⁊.xvj.q. vij.c.j.tīm tolerat ecclesia.q laici decimas ēs antiqtus habuerūt in feudū detinēāt de qbus loquiť b decre.vt in fine di.

b ¶ Monēdus est: ⁊ etiā cōpellēdus cū mortalr peccat.vj.q. j.illi q.et.xxij.q.j.ca. vl.vel b intellige de eo cui ꝗscādalū timeť xxij.q.iiij.nō pōt.nā si b esset verū posset ēpus ꝑ alios laicos mitas ecclias spoliare.⁊ alias vitare. qd si faceret appellandū esset cū hoc sibi nō liceat.j.de re.eccle. nō alie.c.j.hoc qd dicit lau.intellige de decimis nō in feudū pcessis.Sz decre.loqť de decimis in feudū concessis vt dicit in fi.b.

i ¶ Preb̄tiz.i.maxie q: ad b agiť vt d mauu laici reuoceť.B.

k ¶ Perpetua:⁊ ita videť valere donatio sine ꝗsensu capli § b iō est. q: p b vtilitati ecclie cōsuliť:⁊ illi q decimā detinebat q: hoc solum bn agiť vt aliqſi fuerint a laicis male detēta que diuini iuris esse noscūť ⁊ in vsum transierit mōachorū ēpo loci pbēde ꝗsensum consta būt eis oia ppetua firmitate sb nixa. ¶ Ecōtrario pars allegabat aduersa ꝗsensuz ēpi sine cleri ꝗsensu minus sufficere aucte

a leonis pape dicentis: ne quis ēps de rebus quicq̄ donare vl'

b cōmutare vel vendere audeat nisi forte aliqd horum faciat vt

c meliora ꝓspiciat cū totius cleri

d cōsensu atq̄ tractatu id eligat

e qd non sit dubium ecclesie pro

f futurū. ¶ Quia vo nos ꝗsule/re voluistis vtrū qn̄ decima te/

g neť a laico si ꝗferať ecclesie ad confirmandā donationē ꝗsensus ēpi sine cleri ꝗsensu sufficiat

h ¶ Taliter rn̄. q monendus est laicus qui decimam detinet. vt eam restituat ecclesie ad quam spectat qui si forte induci nequi uerit.⁊ eā cū dioc.ꝗsensu alteri

i ecclesie assignauerit ꝑsertim religioso ꝗuētui:ꝗstabit ipsa do

k natio ppetua firmitate subnixa

¶ Auctoritates eīm ꝑmisse lz diuerse sint nō tīn aduerse cū aliō sit alienare qd ab ecclesia possideť:⁊ aliud quod detineť a lai

l co ad vsum ecclesiasticū reuocare in alienatōe quoq̄ iuxta leonis pape decretū consensus ēpi sine clericoꝝ ꝗsensu non sufficit in reuocatione autē iuxta scriptura hieronymi sufficit cōsensus episcopi cum pvtrumq̄ vtilitati ecclesie consulať. ¶ Nam

m ⁊ in lat.cōci.est inhibitū:ne q̄li bet religiosa ꝓsona ecclesias:et decimas de manibus laicorū sine cōsensu episcoporum recipiat

n p qd indirecte datur intelligi:

o q sufficit cōsensus episcopi: vt licitū ecclesie sit decimas d manibus recipe laicorum. ¶ Hoc aūt de illis decimis intelligim?

p que laicis in feudum perpetuo sunt concesse.

Dem meteſ.archidia.

¶ Non pōt ēpus sine consensu capli concedere ecclesias alijs ecclesijs etiā si habeat iuspatronatus in ecclesijs concessis.

q ¶ Tua nuper:⁊ infra. Adiecisti etiā vtrum episcopo vel electo cum solo archidia.p ter assensum maioris ecclesie cū ab ipsa eligatur ēpus ⁊ archid. assumatur de ipsa cenobijs: vl' ecclesijs ⁊ cōuētualibus ad q̄s ius ptinet patronatus liceat cō

r ferre ppetuo vacantes ecclesi

s as baptismales:et infra. ¶ Alterius etiaz q̄stionis solutio ex

t epistola leonis pape colligitur euidēter in qua legitur ne quis ēps de rebus ecclesie quicq̄ do

v nare vel pmutare vel vendere audeat nisi forte aliqd horū faciat vl'melioza ꝓspiciat:⁊ toti?

x cleri tractatu atq̄ ꝗsensu id eli

y gat: quid nō dubium ecclesie p futurum. Irrita eīm ēpoꝝ donatio venditio et commutatio rei ecclesiastice erit absq̄ ꝗniuētia

3 ⁊ snbscriptione clericorum per hoc eniz noueris solutam scdo loco ppositam q̄stionē cū con/

3 cessiones ecclesiaꝝ ad ppetuas uit pplis tu?.q.d.g nō me? exq̄ ꝓcessuit:q: ꝓpē pctīm recedit a deo.xxij.q.j.cū renūciať.lau. o ¶ Ēpi:vide modū argumētādi exq̄ dicit de ēpo g tīm de ēpo intelligēdū ē.sic.xxv.di.q̄lis ⁊.xxv.di.illud.ff.de cō.⁊ de.ita arg.ꝑ.q: aliud est dicere ēpm ⁊ aliud solū ēpm.j.de testa.req̄sisti.⁊ ita b est vn? casus in q̄ solus ēps pōt alienare alios bēs.xij.q.iij.terrulas.et trib?.c.sc.et xij.q.ij.bone.

p ¶ In feudū:de alijs cīm nō eēt verum qd b dī q: ecclia pōt illas vēdicare cū ille nullū ius bēat § b ecclesia ad quā spectāt nec pōt petere ꝓpter ius feudi qantiqtus ex cā fuit ꝑmissū:q̄a ēps ius vni? ecclie n pōt alij dare.vt.j.d re. ecc.nō alienādis.c.j. Joban.

Ta. ¶ Cōis diuisio. Secda ps ibi:alteri?.Ab.si.

q ¶ Tua nup.casus archidiacon?meteñ. q̄siuit a papa vtrum ēps siue elect? de consēsu archidiaconi tīm sine ꝗsensu capli conferre possit vacantes ecclia baptismalē alicui monasterio vel alteri ecclie q̄ bz iuspatronat? in illa ecclia vacāte ⁊ rndeť q nō pōt aucte leonis pape q: ꝓcessio vacātiū ecclesiaruz ptinet ad alienationē. Ber.

r ¶ Cōferre:vt monachi habeāt fructus illaꝝ ⁊ retineāt ecclesias adꝓsus ꝓpios:⁊ sic ledereť ecclia vn̄ nō valet talis ꝓcessio

s ¶ Alteri?.i.isti? ꝑsentis qōnis:§ iō dicit alteri?: q: alia qō ꝑcedit q̄ poneba in antiqua cōpilatione. in ti.de insti. § in hac non poniť.

t ¶ Leonis. xij.q.ij. sine exceptōe:⁊.s.c. ꝓri. v ¶ Vendere nisi forte sit res q̄ seruādo seruari nō possit.C.de admi.tu.lex q̄.in fi. x ¶ Tractatu:§ q̄liter fieret tratus.pueniēt oēs:⁊ q̄libet dicat qd sibi videť.C.de bo.ciuita. alie.l.vl.li.xj.⁊ ti.se.l.vlt.⁊ hoc de immobilibus:vel de mobilibus ꝑciosis:q: si sint ꝑciosa necessaria est solennitas.C.de admi.tu.lex que secus bis q̄ seruanda seruari nō possunt:vt.l.ꝑ dicta:⁊.ff.de pe.he.l.diuus Uin. y ¶ Dubium cōi opinione canonicorū vel ꝓbabili iudicio:licet forte secus contingat ar. ff.de mino.verū.§.si locupleti:⁊ intellige nō sit dubiū q̄tū ad se.q: sufficit ab initio bn̄ gestū.ff.de neg.gesto.§ an vltro.§.j. vel dic dnbiū.s.cōi opinione clericorum.

3 ¶ Per hoc.i.p capl'm leonis.xv.q.j.possessionis.

3 ¶ Perpetuas:ppetue eīm intelligunť ex eo q: fiūt ecclesiis ⁊ nō ꝓsonis:vt.s.c.ꝓri.⁊.ff.de annuis lega. annua.⁊.xij.q.ij. liberti.q: ecclesia nō moriť vt ibi dī:⁊.s.de insti. cū venissent si fiunt ꝓsonis sine tpis ꝑfinitione durabūt in eorū vitam.x. q.ij.hec vsus ꝑstatio:⁊.xv.q.j.possessiones.

1 ¶ Reuocare:iō non intelligať alienare.q: transferť de laico ad ecclesiā sic nō dī alienatio qn̄ trāsferť de fratre ad sororē:sicut dicť lex:si testator ꝓhibuit rem alienare dādo sorori nō vť alienare.C.de fideico. volūtas.ff.de le.ij.vnū ex familia.§.ij.⁊.l.peto.§.fratrē ⁊ qui trāsfert colūnas de loco vno ad aliū locū eiusdē ciuitatis non vť facta trāslatio.C.de edi.ꝓua.si q̄s post.§ reuera taľ reuocatio ē quedā alienatio.xij.q.ij.aplicos.⁊.j.c.ꝓri.q: si remāsiss3 apud illū laicū decima illa spes eēt q posset redire ad ꝓrioreꝝ ecclesiā ad quaz spectat si decederet sine herede nisi heredes succedāt in decimis siue sint collaterales siue descēdētes ⁊ est sile q de? magis voluit sibi hostias imolari q̄ demonib?.xxij. q.j.ꝗsidera. m ¶ Cōcilio.j.de ꝓuil.cū ⁊ plātare.nec laici in alios laicos decimas pñt trāsferre.j.de deci.ꝓhibemus.

n ¶ Intelligi:a ꝗrio sensu.⁊ est fortissimū ar.ff.de offi.ci? cui mā.ē.iurisd.⁊.xxv.di.q̄lis:⁊.xlv.di.disciplina.v.desceēde pecca-

Pastoralis. ¶ Cōis diuisio. scda ibi: ad qd. Ab. Si.
a ¶ Diouisij .xiij.q.j.ecclias.xc.di.c.j.z.lxxx.di.c. epo.
b ¶ Obuentōes. i. fructus vel redditus retenta sibi eccl'ia cū sustentatōe vicarij. c ¶ Sustentatōe sufficiēti. ē. de pben. d monachis vbi de boc. et. ē. de sup. ne pla. sicut.
d ¶ Concilij. z. j. de censi. pbibemus.
e ¶ Cōstitutōe. xij. q ij. bone rei ex hac lra videt manifste q eps posset dare q̄nquagesimā vel centesimam partē sine psensu capituli vt in pdicto. c. bone rei non obstāte iuramento de nō alienādis rebus ecclie. j. de ec. edi. tua. z. ē: de iureiu. intellectis. nemo cū pt epm accusare de eo q tēplū dei edificat. xij. q. ij. aurū itē qr sufficit semel a iure fuisse cōcessū vñ nō est vlteri? necesse adire ptorē. ff. de pdi. insti. q̄ sub pditōe. §. vl. ar. p. j. de dona. pastoralis. z. ē. c. c. pri. xij. q. ij. si eps: z. ē. eo. cū nos. H. z. T. cum eo dicūt. q etiaz in h casu req̄rit cōsensus capli. lz cū pmittat a iure alienare cā necessitatis vel vtilitatis req̄ri. tū dz psensus capli. xij. q. ij. sine exceptōe. Lra tū ista pdicit z Joan. idē dicit sup illo. c. bone rei illud quidē secuz est dicere. z expone hanc lram pm q. T. exponit. i. salua pstitutōe: qr nō derogat p istd rnsum illi canoni bone rei. nec dicit ibi q eps posset illā donationē facere sine consensu canonicorum. ē hec lra contrarium innuit: et. j. de dona. ad apostolice. vbi de boc.
f ¶ Quiquagesima. immo quandoq; maiorez portionē si multum abundat de auctoritate tamen superioris quandoq; non tantum quandoq; nihil si gravatur ecclesia. j. de dona. apostolice. Jo.

alienatōes nō sit dubiū ptinere
I Dem epo helien.

¶ Eps parrochiales ecclias vl obuentiones ipsarū de psensu patroni sine psensu capituli sui monasterio pferre non potest.

Pastoral' officij diligētia
a et infra. Preterea q̄stuisti cū auēte dionisij fuerit prochie limitate q̄ten? singlarū prochiarū puētus in vsus ecclie cederēt necessarios z stipēdia ministroz si epo liceat sine auēte sūmi pon. vel saltē sine sui capituli volūtate viris religiosis con
b ferre obuētōes alicui? prochia
c lis ecclie sustētatōe vicarij rek/
d uata cū lat. pcilij statuta pbibebant ecclesijs nouā imponi vel augeri veterē pensiones postulas edoceri an epus valeat religiosis psentēte patrono totam ecclesiā vel de nouo pferre aliquā portionē. ¶ Ad qd breuit
e R. q salua pstitutiōe canonica
f de pcedenda pijs locis: quinq̄gesima portione neq; primum neq; scōm potuit facere eps nisi de licentia ro. pon. pter sui capituli voluntatem.
I Nocē. iij. archiepo senoñ. z eius suffraganeis.

¶ Ad concilia puincialia vocari debēt z admitti cathedraliū ecclesiarum capitula.

Et si mēbra corporis z in
g fra. Prouincie senoñ. capitula cathedraliū ecclīarū ad nos q̄rimoniā trāsmiserūt q archiepi senoñ. z ei? suffraganei pcuratores eoz nup ad puīciale pciliū cōuocatos ad tractatū eorū admittere noluerūt: z in fra. ¶ Visuz fuit nob z fratrib?

nris vt capitula ipsa ad hmōi concilia debeant imitari: z eoz nūcij ad tractatum admitti maxime sup illis que ipsa capitula
b contingere dinoscunt.

Rubrica. De his que fiūt a maiori parte capituli.

¶ Ex concilio latera.

¶ Ordiatio maioris ptis capli p ptradictionē z appellationē minoris ptis nil rōnabile opponentis impediri non debet.

i Cum in cunctis eccle
sijs qd plurib? z sanioribus fratrib? visū fuerit incūctanter debeat obseruari graue nimis est z reprehensione dignissimuz q p quasdā ecclias pauci q̄nq; non tam de rōne q̄ de ppria voluntate ad ordinationē ecclīastica
k pcedere non pmittūt. ¶ Quo circa pñti decreto statuim? vt nisi a pauciorib? et inferiorib?
l aliqd rōnabilit obiectū fuerit z
m ostēsuz ap. re. pualeat sp: z suū psequat effectū qd a maiori et
n saniori pte capli fuerit pstitutū nec pstitutionē nrām ipediat si forte aliqs ad pseruandā ecclie sue psuetudinē se iuramēto di
o cat astrictū nec eīm iuramēta ē potius piuria sūt dicēda q̄ contra vtilitatem ecclie z sctōz patrum veniūt instituta. Si quis aūt hmōi psuetudies q̄ nō rōe iuuant nec sacris pgruūt insti/tuti iurare psūpserit donec dignā egerit pniam d pceptione sit dñici corporis alienus.

¶ Elestinus. iij. claremō. epo.

¶ Canonicus non interdicit ecclesiam sed hoc facere debz episcopus cum capitulo.

quoq; col. viij. laici vo huiusmodi concilijs interesse non debent nisi specialiter inuitent. lxiij. dist. adrianus. in fi. vel etiā nisi specialiter tractaret. causa fidei. xcvj. dist. vernam. vel nisi tractaret de matrimonio quia cum tales cause eos tangāt possunt interesse. xxxv. q. v. ad sedem.

Rbica. De his que fiūt a maiori parte capli

Supravisū est de bis q̄ fiūt a plato z capitulo. sed qr quedam ptinent ad capituluz tm in q̄bus pagēdis sepe discordāt z dubitari pōt q̄d iuris meri to subijcit. ista rubrica. Abbas Si.

c Cum i cūct
¶ In vniuersitatib? ecclīasticis prevalet regularter qd fit a maiori parte nisi minor pars rationabiliter pdicat. b. d. z clari?. primo ponit factum reprehensibile scdo puidet p statutū ibi: quo circa. Abbas Si.
i ¶ In cunctis. lxv. distin. c. j. ij. z. iij. ē. de elec. licet. xxiij. dist. in noic dñi. xx. di. de quibus. et. ff. de re iudi. duobus ex tribus.
k ¶ Permittūt appellando: z impedīdo de facto.
l ¶ Rōnabiliter. ar. q̄ non stat sp maiori pti nec pluralitati vt hic. z. xxxj. di. nicena. ē. de elec. ecclesia vestra. ff. de serui. rust. pdi. p fundū. xij. di. nō liceat. z. ff. de pac. maiorem. ar. ē. lxiij. dist. plebs insti. de satisd. tu. §. ē z ex testō. sol. illud regulare ē vt sp stet maiori pti ē maior pars est illa q̄ maiori rōne z pietate nititur. ix. di. sana quippe. lx. dist. multi. in fi. z. iiij. q. iij. §. Item iu iurandi pūmit pro pluralitate. lxj. dist. nullus. in fi. nisi contrarium pbet vt hic patet. z. xxiij. di. illud z. ē. de elec. dudum. m ¶ Ostensum. ergo non sufficit obijcere nisi pbetur z hoc pbabit coram superiore. ē. de elec. venerabilem. n ¶ Constitutum. z ita capitulum potest constitutionem facere dum tū intersint oēs q̄s pstitutio tangit. de boc no. ē. de psti. cum oēs alias pñtes in piudicium absentiū nihil constituere possunt. vt ibi circa alia negocia ad minus due partes debent esse pñtes. ff. qd cuiusq; vniuersi. l. nulli. et l. plane. z. ff. de decre. ab or. fac. l. iij.
o ¶ Juramēta. sic. ē. de iureiu. sicut nris. z ita si iuramenta sint facta in genere restringenda sunt circa bonas z licitas cōsuetudines: ar. ē. de iureiur. quanto. z. c. ad nostrā. iij. si specialiter iurant statim sunt piuri. B.

¶ Si mēbra. ¶ Prima pars ponit querelam. Scda puidet ibi. Visum fuit. Ab. Si.
g ¶ Prouinciale: de quo habes. xviij. distin. per totum. et. j. de accusat. sicut olim de concilio monachorum habetur. j. de sta. regu. in singulis. z. c. ea que. h ¶ Contingere z merito. qr qd omnes tangit ab omnibus debet comprobari. lxiiij. dis. c. j. lxiij. dis. c. j. z. viij. q. j. licet ergo. z. ē. de temp. or. si archiepiscopus: vbi de boc. z. ff. de adop. nam ita: z. ff. de mino. in causa. §. causa: z. l. etiam. §. vlti. z. ff. de iure anu. aureo. diuus: et ff. de aqua plu. ar. in concedendo z in auc. vt spōsa. ja. §. ad h

Assuit. ¶ Cōis diuisio. secda ps ibi: fraternitati. Ab. si.
a ¶ Ecclesiā tuā. i. tue iurisdictioni subiectā. simile. s. de auc. ⁊ vsu. pal. c. j. ⁊. intelligit boc vbi canonicus non babet ius epale in ipa ecclia: alias si baberet ⁊ ei denegaret debita pensio vel aliqua offensa digna excōicatione cōmitteret bene suppo-
neret ecclesiaz interdi
cto nō nego tamē bo-
nestius psonas inter-
dicere nō. n. ecclie de-
linquūt: sed psone in
auc. de man. prin. §.
oportet. col. iij. ⁊ ar. j.
de pe. lz. xvj. q. vj. illō
boc dixit Lau. sed ec-
clesia ꝓpter delictum
alicuius interdici nō
dz sed ille qui deliquit
puniat: qa illi q̄ non
peccauerūt non debēt
puniri nisi ille qui de
liquit sit dñs loci: qa
tūc ꝓpter delictū eius
terra supponit inter-
dicto. j. de spon. non
est vobis. Bern.
b ¶ Assensu: qa ta-
lis snia non tenet cuz
lata sit ab eo qui non
bz iurisdictionez. ij. q.
j. in primis. C. si a nō
cōpe. iudi. l. j. et. s. de
consue. ad nostrā. R.
c ¶ Deliquerit. xvj.
q. vj. cognouim⁹. ⁊. c.
illud. qz pacta suos ꝓ
prios tenere dz aucto
res: vt hic dicit. C. de
pe. sancim⁹. C. ne vx.
ꝓ ma. ob maritoz. xj.
q. iij. illud. ⁊. j. de sen.
ex. romana. §. fi. sed ꝑ
videt quia perit iust⁹
ꝓ impio. de conse. di.
j. in sancta. xv. q. vlti.
cū multe. solu. qd hic
dicit locū bz in pena
spuali. quod dz in cō-
trarijs bz locū i pena
tpali. que qñq̄ im po-
nit alteri pro peccato
alterius. vt. j. q. iij. §.
ite ꝓ peccato: vel hoc
regulare est illa casua
lia sunt. L.

Xoxe. ¶ Sū-
matur vt in ru-
bro quo ad titulū. in
prima parte ponit fa
ctū. in secūda decisio ibi: qz vo. Ab. sic.

Q Uesiuit: ⁊ infra. sup eo q̄ ecclesiaz tuā quidā ex ca
nonicis etiā in minimis qa pen
sio ecclesie debita nō reddit vel
clericus aliquis aut parrochia-
nus deliqt sine tuo ⁊ aliozū ca-
b nonicoꝝ assensu interdicto sup-
ponūt: ⁊ infra. ¶. F. T. T. R. q̄
interdictū in aliqua ecclia ꝓ ali-
quē vel ꝓ aliquos de canonicis
tuis sine tuo ⁊ aliozū fratrū as-
sensu positū obseruare nō debes
nec etiā sustinere vt ab alijs ob
seruet: ⁊ infra. Sed si qs in his
c deliquerit ecclīastice cobertiōi
subiaceat cum peccata suos au
ctores tenere debeant nec pena
sit vlterius ꝓtrahenda q̄ deli-
ctū fuerit in excedente repertū.
¶ Anno. iij. augusten. ꝑposito.
¶ Cōis ordinatio ecclie ꝓ ꝓtra
dicionē ⁊ appellationē eius cu-
ius nō interest impediri nō dz.

EX ore sedentis: ⁊ infra. ac
cedētibus ad pre. n. te ac.
b. augusten. canonico ꝓ qōne q̄
int vos sup ꝑpositura augustē.
ecclie vertebat ex pte ipsi⁹. B.
fuit ꝓpositū q̄ pater eiusdem a
L. p̄. n. decano. et capło augu-
sten. lras obtinuit destinari: vt
infra spaciū mensis vni⁹ eundē
eligerēt ⁊ assumerēt in ꝑposituz
d augustē. in signū inuestiture an
nulo aureo destinato. Et qui-
busdam mādati aplici executo-
ribus ꝓstitutis capitulū memo
ratū cum audisset q̄. e. quondā
e eorū ꝑposit⁹ in epm brixien. ele-
ctus ⁊ cōfirmat⁹ fuisset licet di-
ctas lras recepissent in cōtēptū
tñ eorū assignato ꝓus termio in
fra quē ipsi deberēt sup manda
f to aplico rñdere. lh. tunc augu-
stē. decanū in ꝑpositū elegerunt
⁊ infra. ¶ Quia vo legitime cō
stitit q̄ ꝑdictus. B. de ꝓpositu-
s ra nō fuit aliqten⁹ inuestit⁹ et si
b mandatū fuerit vt de ea inuesti
ret de qua etiā si inuestit⁹ fuisset
inuestitura eius ꝓ p̄. n. certa fuit
i rōne cassata que nec etiaz si cas-
sata fuisset: ꝓ hoc q̄ dicto. lh. re
reuerentiā exhibuit que debet
k ꝑposito iuri suo renunciasse vi-
det. Nos attendentes sibi de iu
re nō potuisse cōpetere vt ꝓ ap-
l pellationem ob id interpositam
communē ordinationez ecclesie
impediret: intelligentes etiā te
a maiori parte tam dignitate q̄
numero eozū: quos eligēdi ius
constabat habere electum fuisse
canonice i ꝑpositū: electionē tu
am auc. ap. confirmamus prefa
to. B. super ꝑpositura silentiuz
imponentes. ¶ Item.
¶ Prelatus cū maiori pte capi
tuli cōtradicente minori statue-
re pōt q̄ ad necessariā repatio-
nē fabrice quilibet canonic⁹ cō-
ferre teneatur.

EX pte tua nobis fuit frat
archiepe intimatuz: q̄ ad
m restaurandā fabricaz rothoma-
gen. ecclie tractatuz cōit habui-
stis: te postulāte vt qlibet canōi
coꝝ tecū pit aliquā suoꝝ reddi-
tuū portiōez opi tā pio ⁊ neces-
sario deputaret: ⁊ infra. ¶ Sta
tuim⁹ vt si q̄ vrm tuis ff archi-
epe ⁊ maiorj ⁊ saniorj ptis capi-
tuli statutj super hō duxerit resi-
n stendū obtineat snia plurimoꝝ
de cōtraben. empt. et vēdi. clauibus. ⁊. ff. de auc. iudi. pos. q̄uis. ⁊. s. de do. ⁊ contu. contingit. ⁊. ff. de dam. infec. si finita. §. vlti. item hic patet q̄ ⁊ papa mandat alicui dari prebendā. ⁊ capitu lū alium eligit tenet electio. de hoc dictū est. s. de ꝑben. dilectus filius. Jo. ¶ Ratione: quia erat in minoribus ordinibus cō
stitutus. vt patz in in-
tegra. ⁊ quia reueren-
tiā faciendo illi. h. iu-
ri suo renūciauit. vt h
sequit. k ¶ Renun
ciasse. no. hic ar. de ta
cito consensu ⁊ lz ver
bis non renūciet: aut
nō ꝓsentiat ipo facto
tñ cōsentit. xxxij. q. ij.
bonorank. ⁊. s. de trāl
ac. ex lris. ⁊. xliij. di. sit
rector. ff. māda. si ꝓce
dente. §. lucius. ff. ad
munici. l. ij. ⁊. s. de of.
dele. gratū. ⁊. c. cū oli.
i fi. a ꝓtrario sensu. ff.
de inoffi. testa. si ꝓpo-
nas. §. j. ⁊. l. nihil. ⁊. l.
vl. ⁊. ff. de publi. si ego
§. j. ⁊. ff. de mino. si fili⁹. ⁊. C. de iure do. im
pe. l. ij. ar. ꝑ. ff. d̄ decu.
berenni⁹. §. vlti. et. s.
de ꝑben. dilecto. Jo.
Preterea lz renūciatio sit tacita. valz etiā
citra auctem supiozis
lz expressa non valeat
sine auctē superiozis.
s. de renun. admonet
sicut plus valet tacita
ꝓhibitio q̄ expssa.
cū. l. litē cōtes. ff. de solu. si qs stipulatus. x.
in melle. ff. eo. ti. vero
ꝓcuratori. §. vlt. lau.
s quid si ali⁹ ageret ꝑ
illū ꝑpositū: ⁊ cassare
tur illi⁹ electio: nūqd
isti q̄ exhibuit reuerē-
tiā pōt agere ꝓ ꝑposi
tura. nō quia filius ex
beredat⁹ si approbauit testamētū patris.
non potest postea im
pugnare. C. de inoffi.
te. parentib⁹. et si ali⁹
impugnaret testamē-
tum ipse tñ nō potest
petere vltra q̄ sibi est
relictum. ff. de lega. ꝓ-
stan. ꝑ. §. his qui vim
item argu. q̄ actio semel extincta non reuiuiscit. ff. de solu. qui
rem. §. aeream. ⁊. de conse. dist. iiij. queris. item arg. q̄ licet res
deueniat ad eum casum a quo potuit habere ꝓcipiū nō valet
l ¶ Per appellationē: sic. s. de elec. cū inter. R. quia eius non
intererat appellare post reuerentiam prestitā. ij. q. vj. non solet.
appellatio enim non impedit ne id fiat q̄ perpetuo edicto de-
cernit. ff. de ap. re. vel non. l. vltima. Lau.

Ex parte. ¶ Communis diuisio. secunda pars ibi: statui
mus. Ab. si. m ¶ Fabricam: licet enim ille solus tenea
tur ad restitutionem fabrice qui partem deputatam fabrice re-
cepit. vt. x. q. iij. vnio. ⁊. q. j. decernimus. tamen ille conferre te-
netur. xvj. q. j. monachus. ⁊. de eccle. edic. ca. j.
n ¶ Plurimozum: hic ergo valet sententia plurimozum: quia
euidens est illos ratione iuuari. s. eo. c. j. sic. ix. dist. c. j. ⁊. ij. ⁊. s.
de tempo. ordi. nec episcopi. Bern.

a ¶ Annulo. sic. s. de re iudi. cum olim. ꝓpter hoc tñ nō fuit institutus cū in possessio
nē missus nō fuerit. vt. j. sequit. vnde versus: nō renuo primuz
nisi firmus habere secundū. e ¶ Eorū. s. executoꝝ. f ¶ Au-
gusten. cui. h. dictus. h. reuerentiaz exhibuit tanq̄ ꝑposito. vt se
quit. j. tandē idē. H. mortuus est eo mortuo capitulū statim eli
git istū in ꝑpositū dictū. h. prius appellante q̄ ipm nō eligerent
cum ad ipm spectaret prepositura de hac appellatione fit men-
tio inferius hec oia habent in integra. g ¶ Inuestitus. id est
missus in pos. h ¶ Mandatū: sic pz q̄ ꝓpter talem inuestitu
rā quā fecit cum annulo. non efficit quis possessor. j. de dona.
ꝓ tuas. arg. s. de re iudi. cū aliquibus. qz in adipiscenda possessi
one actus corpalis acq̄rit. ff. de acq̄. pos. possideri. §. in admittē
da. arg. cōtra. s. de consue. ex litteris. ⁊. xvj. q. vij. contra sancto
rū. ⁊. q. j. moderamine. ⁊. C. de sacrosan. ec. vt inter diuinū. ⁊. ff.

Rubrica vt ecclesiastica benefi. Supra visum est de collationibus beneficiorum fiendis tam a prelato cum consensu capituli q̃ ab ipso capitulo tantum: veruntamen quia beneficia ipsa debent conferri sine diminutione merito subijcitur ista rubrica. Abbas Siculus.

Rubrica vt ecclesiastica beneficia sine diminutione cõferant.

I Anno, iij. mediola. archiepo. ¶ Occulta collatio beneficij ꝛ sit suspecta bene valz dũmodo alias legitime facta probetur.

Vt nostrũ. ¶ Rubrica sufficit p sũmario vel sũma sic fm ab. vt in rubro ꝛ ē casus no. nõ tñ facit ad titulũ: nec oẽs indistincte ℔ tenẽt: ℔ maior ps concludit cũ hoc sũmario vt. j. dicek diuidik in q̃tuor ptes. primo assignat papa cãm sue rñsiõis. secũdo ibi: cũ eim ptessus pape ponik executio ꝛ ad obiecta rñsio. tertio archiepi incõuincibilis repbẽsio ibi oib⁹ q̃rto caute et necessarie instructionis puisio ibi credim⁹ ꝛ pone casuz in terminis vt in glo. j. ab. si. a ¶ Vt nostrũ: vt plene intelligas hanc decre. sic pone casum aliter nõ bene intelliges intellexit dñs papa q cancellaria mediol. ecclie vacauerit vltra annũ. et sic ptãs conferendi illã deuoluta fuerat ad papã. vnde mandauit papa mediolañ. archiepo vt ipa conferret cuidã. ℔. subdiacono dñi pape. ꝛ si post receptionẽ lrarũ aliquid faceret in contrariũ illud cassauit. archiepus receptis lris rñdit. q illi cancellariã non contulerat: q̃a ꝓter grauamina debitorũ retinuerat fructus ipius de qua rñsione factũ fuit publicũ instrm. visis litteris die sequẽti rñdit cõtrariũ q mandatũ dñi pape adimplere non poterat: quia reseruatis sibi ꝓuentib⁹ iam decem mensibus elapsis contulerat eam cuidã. ℔. noie. ꝛ de hac rñsione factũ fuit aliud instrm. ista relata fuerunt dño pape. et instrumẽta ostensa. Papa vo intelligẽs varietatẽ hui⁹ rñsionis. statim mandauit archiepo vt ad pñtiã suã mitteret ꝓcuratorem idoneũ et ostenderet q ipse cancellariã contulisset psone idonee ꝛ modo canonico ꝛ tpe cõpetenti. ꝛ idem. ℔. veniret si vellet defendere ius suũ. accessit ꝓcurator archiepi. ꝛ ille. ℔. ꝛ pduxerunt duos testes in pñtia pape qui iurati dixerũt q parũ post mortẽ cancellarij archiepus cõtulit cancellariã dicto. ℔. reseruatis sibi ꝓuentib⁹ et illũ inuestiuit p librũ. ꝓcipiendo q illud esset secretũ. et vn⁹ testis adiecit q post mandatuz dñi pape coram tradidit ei sigillũ. alter dixit se hoc audiuisse ꝛ procurator hoc idem fuit cõfessus q audiẽs papa mandauit quibusdã q si post scõm mãdatũ p qõ totũ negociũ reuocabak ad curiaz ei tradidit sigillũ talẽ traditionẽ decernerẽt nullã esse et inhiberent illi. ℔. ne sigillo vlteri⁹ vtereк qõ totũ factũ est. ꝛ prohibitus fuit vti sigillo. p hoc intellige illã decre. s. de app. vt nostrũ que est pars istius ꝛ illã debes hic legere in prin. q̃ pcedit istaz vt patz in antiqua cõpilatione. Propter hoc archiepus misit nũcios ad dñm papam post multas allegationes et excusationes ipsius archiepi. vltimo ꝓponebat dictus archiepus q cũ nullus debeat sine accusatore damnari. nec aliquid sit actum in predicto negocio in forma iudicij. testes contra eũ recepti non poterant sibi preiudicare: q̃ hec allegatio videbak tangere psonam dñi pape. Apertius vult exp̃mere in hac decre. causam q̃re mãdauit inquiri de p̃dictis ne quis crederet q in facto isto ꝓperaz precessisset ꝛ prosequaris postea vt sequik in lra hoc intellecto: quod p̃missum est satis patz intellectus capituli. ꝛ sine hac supplctiõe nõ bñ intelligeres: ꝛ hec oia ꝛ alia cõtinenk in integra.

a b c d e f g h i

Vt nostruz ꝓdeat de vultu dei iudiciũ ꝛ infra. Preterea proponebas q cũ null⁹ debeat sine accusatiõe dãnari: nec aliquid circa negociuz illud sit actũ in forma iudicij depositiones testiũ non poterãt tibi ꝓiudicium generare. Quia vo hec allegatio psonã nostrã tangere videbak dignũ duxim⁹ cãm cõmisse inquisitionis et ordinem plenij explicare ne q̃s quõlibet suspicek q nos in hoc negocio ꝓperã ꝓcesserim⁹ ꝑsertim cũ rõ assignanda debeat esse posteris ꝓfutura. ¶ Cũ. n. iurs sit exploratum q actore nõ ꝓbãte is q̃ conuenik etiã si nihil ꝑstiterit dz absolui videri poterit q nos tibi q̃ ꝓueniebaris a nobis maliciose vel indiscrete onus ꝓbatiõis sup trib⁹ ꝑmissis articulis ipo/suim⁹ videlz vt ostẽderes q ꝑdictã cancellariã psone idonee modo canonico: ꝛ tpe cõpetenti donasses. Porro cuz donatio fuisset occulta: ꝛ iõ suspitõe non careat ꝛ elapso iã anno nullus cãcellari⁹ oino appareat nõ immerito credebam⁹ q fm lat. cõci. statuta ad nos esset ipius cãcellarie donatio deuoluta: ꝛ iõ potuissem⁹ ipam sine culpa conferre: qñ et si locũ dei teneam⁹ in terris nõ tñ de occultis potuimus diuinare. Quia ergo contrã illud qõ prima facie iuste ꝑsumebak ꝓ nobis ꝑsertim cũ respõderis ꝑma vice q cãcellaria derit illi. ℔. sigillũ scõm post mandatũ vt dixi in casu ꝛ q ꝓbaret illa tria que sequunk. e ¶ Probãte. si. vj. q. vlti. actor. hec regula fallit. nã rõne ꝑsumptiõis aliqñ trãsferk ꝓbatio ad reũ. vt hic. ꝛ. s. de procu. ex insinuatiõe. ꝛ. s. de iureiur. c. vlti. ff. de vna. inter vi. ꝛ vxo. q̃nt⁹ muti⁹. itẽ fallit cũ actor fundauit intẽtionẽ suã iure cõi. c. dis. p̃ morẽ. ꝛ. xvj. q. vij. oẽs basilice. ꝛ. C. de ꝓba. siue possidetis. itez cũ reus spõte assumit onus ꝓbandi. ff. de ꝓba. circa idẽ. in cõib⁹ iudicijs vtriusq ꝓbatio audik. s. de ꝓba. ex lris. item cũ vterq dicit se possidere. s. de ꝓba. lz. ꝛ. ff. de iudi. in tribus. item in crimine falsi vtriusq testes audiunk. C. de fal. vbi. Itẽ in crimine lese maiestatis in sacris desertis in ꝓditione patrie et in crimine peculatus vtriusq testes audiunk C. de aboli. fallacik. in fi. pcculat⁹ dz furtum de re publica. xvij. q. iij. quid g. ff. ad. l. pecul. l. j. Jo. item priuilegiũ actoris transfert onus ꝓbandi in reũ. puta si pupillus vel mulier repetat solutũ tanq̃ indebitũ. reus tenek probare debitũ. ff. de ꝓba. cũ de indebito. §. sinautẽ. itẽ delictũ ipius rei trãsfert onus probandi in ipm: q̃a probata solutiõe si eã negauit tenebik ꝓbare se debitũ recepisse: vt in. l. p̃dicta cũ de indebito. circa prin. ꝛ. j. de solis q. itẽ negatiua q̃ bz in se affirmatiuã implicitã probari debz a reo. s. de renunc. sup ℔. ꝛ. j. de suc. ab inte. c. cũ dilect⁹. ar. ff. de proba. ab ea pte. §. si quis. ꝛ. l. si filius. ꝛ. iij. q. ix. indicas. tan.

f ¶ Porro: hic incipit assignare cãm cõmisse inq̃sitionis q̃re sibi fidẽ fieri mãdauit. sup tribus articulis. ꝛ primo ostendit de tertio postea de scdo circa prin. §. g ¶ Occulta. no. q presumik contra occulte dãtes vel facientes vel iudicãtes. s. de offi. dele. consuluit. ꝛ. ix. di. anastasius. ꝛ. ff. de iure fis. ita fidei. in pn. ff. de admi. tut. nõ estimo. ꝛ. xviij. q. ij. pniciosam. ꝛ tenebre apte sunt ad fabricandũ falsum. ff. de ven. inspiciendo. l. j. §. de inspiciendo. tamen si ille cui datum est occulte sit capax. occulta donatio non viciat donationẽ. C. de dila. l. j. li. x. ꝛ elecciones clandestine non valent. s. de elec. quia propter. in fi. tau. h ¶ Lateranen. conci. s. de concess. prebende nulla. i ¶ Diuinare: sicut ꝛ paulus licet esset spiritu dei plenus non tamen potuit secreta diuini concilij agnoscere. xxij. q. ij. beatus. nec tenetur q̃s diuinare. ff. mandati. si fideiussor. §. si. cum debitor. ꝛ. ff. ad. l. aquil. si putator.

b ¶ Judiciũ. q̃ eim iudicat ecclẽsiastẽ pre oculis sp dz habere. ff. de eo q cer. lo. q si epbesi. §. in summa. ꝛ. iiij. q. iiij. c. j. c ¶ Sine accusatione: ℔ est generale. vt. ij. q. j. de manifesta. xxij. q. iij. q̃s q̃s ptãtẽ. excipiunk q̃dã casus ꝑmo si suspecta scꝑtura in iudicio ꝓferak. C. de ꝓba. iubemus si ꝓcax testis fuerit ꝛ vacillauerit in iure. C. de testi. nullũ. ꝛ. j. de pe. superbis. si tutor suspectus est. ff. de suspec. tut. l. iij. §. ꝑterea. videndũ si marit⁹ accusauerit vxorẽ de adulterio. et ipa replicat de lenocinio. ff. de adul. l. j. §. si publico. si iudex reperiat accusatorez calũniari. ff. ad turpil. l. j. §. j. ꝛ. ij. q. iij. §. notandũ. ꝛ. j. de calũ. c. j. et ij. si in modũ inq̃sitionis cognouerit de crimine. j. de accu. qualiter ꝛ qñ. et. c. inquisitionis. si infamat⁹ deficit in purgatione. j. de symo. de hoc cuz suis cõcor. si crimen est notoriũ. ij. q. j. de manifesta. et. j. de accu. euidentia. Si corrumpit testes aduersarij. iij. q. vij. §. tria. ver. si q̃s aũt. Jo. d ¶ Commisse: quapropk mandauit fieri inq̃sitionẽ p̃ archiepm an tradi/

Probãte. si. vj. q. vlti. actor. hec regula fallit. nã rõne ꝑsumptiõis aliqñ trãsferk ꝓbatio ad reũ. vt hic. ꝛ. s. de procu. ex insinuatiõe. ꝛ. s. de iureiur. c. vlti. ff. de vna. inter vi. ꝛ vxo. q̃nt⁹ muti⁹. itẽ fallit cũ actor fundauit intẽtionẽ suã iure cõi. c. dis. p̃ morẽ. ꝛ. xvj. q. vij. oẽs basilice. ꝛ. C. de ꝓba. siue possidetis. itez cũ reus spõte assumit onus ꝓbandi. ff. de ꝓba. circa idẽ. in cõib⁹ iudicijs vtriusq ꝓbatio audik. s. de ꝓba. ex lris. item cũ vterq dicit se possidere. s. de ꝓba. lz. ꝛ. ff. de iudi. in tribus. item in crimine falsi vtriusq testes audiunk. C. de fal. vbi. Itẽ in crimine lese maiestatis in sacris desertis in ꝓditione patrie et in crimine peculatus vtriusq testes audiunk C. de aboli. fallacik. in fi. pcculat⁹ dz furtum de re publica. xxij. q. iij. quid g. ff. ad. l. pecul. l. j. Jo. item priuilegiũ actoris transfert onus ꝓbandi in reũ. puta si pupillus vel mulier repetat solutũ tanq̃ indebitũ. reus tenek probare debitũ. ff. de ꝓba. cũ de indebito. §. sinautẽ. itẽ delictũ ipius rei trãsfert onus probandi in ipm: q̃a probata solutiõe si eã negauit tenebik ꝓbare se debitũ recepisse: vt in. l. p̃dicta cũ de indebito. circa prin. ꝛ. j. de solis q. itẽ negatiua q̃ bz in se affirmatiuã implicitã probari debz a reo. s. de renunc. sup ℔. ꝛ. j. de suc. ab inte. c. cũ dilect⁹. ar. ff. de proba. ab ea pte. §. si quis. ꝛ. l. si filius. ꝛ. iij. q. ix. indicas. tan.

a ¶ Grauamen: imo de iure fuit. C. de proba. siue. b ¶ Sed gra: tñ cũ prime confessioni ipsius eẽt standũ. §. de pba. p tuas. 2. §. de psumpt. lras. nisi pbaret se errasse. j. de censi. olim. C. de erro. aduoca. l. vlti. 2. §. de ap. cũ cãm. 2. §. de cõfes. c. vlt. sed in h nõ videt q̃ possit errare: qa de facto suo certus esse dz. §. de rescrip. ab excõicato. ex varietate ergo rñsi p̃ sumit ꝓra ipm archiepm. iiij. q. iij. §. item q̃ falso vl' varie. j. de pe. sup bis. ff. de qõni. de minori. §. tormẽta. in fi. 2. l. ex libero. in pn. Jo. c ¶ Qd etiam: hic rñdet secũde obiectioni archiepiscopi.

d ¶ Per testes: productos in pñtia pape vt dixi in casu.

e ¶ Et ideo nos: hic rñdet ad id qd dixit q̃ nullus dz sine accusatore dãnari. ostẽdẽdo cãm quare cõmisit inquisitionem.

f ¶ Contrarietatem. qñ qui allegat cõtraria nõ dz audiri. C. de lib. cã cũ precũ. 2. §. de appella. solicitudinẽ. 2. lxxiiij. di. gesta. xxiij. q. vij. q̃ autẽ. Lau.

g ¶ Carnalitatez: in hoc casu dicit lau. episcopũ simoniã cõmittere vbi ꝓter consanguinitatẽ concedit alicui beneficiũ als non cõcessurus: qz iniust? corde amoz 2c. vel soz dib? pcibus sacerdotalẽ dignitatẽ recepe- rit 2c. j. q. j. si q̃s neq̃ ar. j. de simo. veniens 2. c. nemo. 2. c. tua. nã exquo fauor tertij nimiuz fauoris inducit multo magis fauor illius qui ordinat. j. q. j. sunt nnonulli. Lau. Et sic cõsanguinitas inducit suspitionez q̃ donatio sit vitiosa. x. q. ij. eps. lxxxvij. di. de center. nã in clãdestinis et domesticis donationib? facile quid confingit pro negocij qualitate. C. de dona. l. donatio. §. j. Sicut alias consanguinitas elidit suspitionẽ. §. de coba. cle. et mu. a nobis. 2. c. tua. 2 par affectionis causa omnem elidit suspitionẽ. ff. de rit. nup. non solum. §. denuo. Jo. b ¶ Sub modo. nõ. q̃ sicut conditio inducit simoniã. j. q. ij. quã pio. 2. §. de pac. pactiones. ita: 2 modus quia modus equipollet conditioni. j. de condi. ap po. c. ij. 2. iij. xxvij. q. j. si infidelis. C. de bis que sub mo. leg. vel fideicom. relin. l. j. immo magis est obligatus sub modo q̃ sub conditione. nã cui aliqd relinquit sub modo etiã. statim pot illud petere si caueat de eo adimplendo. ff. de fideicõ. liber. cum alicui nõ cõtuleras facultatẽ tibi pro te pbandi ꝓcessim? nõ fuit grauamẽ sed gra nec ex malicia: sed ex benignitate ꝓcessit:

c qõ etiaz de mõ canonico fidem

g nobis fieri mandauim?. tu cãm pstitisti mãdato q̃ sepe nobis p lras tuas intimasti. 2 tandẽ pro

d basti p testes q̃ retẽtis tibi pro/ uẽtib? officiũ cõcesseras memoratũ ex q̃ nõ imerito in talẽ con

e cessionẽ fuim? suspicati: 2 ideo nos q̃ nõ tã ex plenitudie ptãtis q̃ ex officij debito possumus et debem? de subditoꝝ excessibus ad correctionẽ inquirere veritatẽ: te maxime cãm: et occasionẽ pstante inquisitionẽ cõmistmus faciẽdã. ¶ Qib? g diligent auditis te in trib? cõperim? fuisse

f culpabilẽ circa contrarietatẽ respõsi: qa non solũ nobis sed nec cuiq̃ debuisses ex certa scia cõ/

g traria rñdere circa carnalitatẽ animi: qz nõ ex affectu carnali ꝗ discreto iudicio debuisti ecclia sticũ officiũ 2 bñficiuz in psona magis idonea dispẽsare: 2 circa inhonestatẽ facti qz nõ licuit ex

h pactiõe vl' conuẽtiõe q̃cũq̃ sub mõ vel tenore pscripto ꝓcedere nudũ officiũ 2 tibi retinẽ puẽt? cũ i lat. ꝓci. phibitũ sit ne q̃s cõ

i ferẽdo ecclĩasticũ bñficiũ partẽ puentuũ suis vsib? retinere psumat 2 alibi cautũ reperiat in canone q̃ ecclĩastica bñficia sine

k diminutione debẽt conferri vñ credim? distinguẽduz: vtrũ qui dat spũale bñficiũ puẽtus ipsi? añ donationẽ pcipiat nã si puẽtus añ donationẽ nõ pcipit ipe

l ꝗ alius 2 ex donatione cõsequit

m vt ipse puentus pcipiat non est dubiũ circa hec intercedere symoniacã prauitatẽ. Si vo ante donationẽ pcepit ipse puentus ¶ Credim? distinguendũ vtrũ

n ante donationẽ cõstituat vt ipi puentus retineant ad tẽpus p cã iusta 2 necessaria aut cõueniat cuz eo qui accepit bñficiũ seu cũ mediatore quocunq̃ vt offi/ cio illo concesso retineat ipe sibi puentus. Primũ enim mẽbruz credimus esse licitũ: secũdũ aũt dicimus nõ licere ne viã aperiamus: his qui prauitatem suam satagunt palliare.

Rubrica. De rebus ecclesie alienandis vel non.

Ex concilio lug. iiij.

¶ Nõ pot plat? res vni? ecclie alteri dare nec inuicez res illas cõmutare sine ambarũ cõsensu.

n On lz epo vl' abbati terrã vni? ecclie vertere ad aliam: q̃uis ambe i ei? sint ptãte

o tñ si cõmutare voluerit terras earum cum consensu ambarum partium faciat. Ex eodẽ.

¶ Principes seculares res ecclesie donare non possunt 2 qui ab eis recipiunt excõicant et p/ dunt omia que ab ecclesia alias legitime obtinebant.

p Qui res ecclie petunt a re

q gib? 2 horrẽde cupiditatis impulsu egentiũ substantiaz

r rapiũt irrita habeant q̃ obtinẽt 2 a cõione ecclie cui facultatem

s auferre cupiunt excludantur.

Ex concilio tol.

¶ Rector ecclie q̃ dat ecclie rẽ duple estimatiõis seruos ecclie manumittere pot ipse tamẽ manumissius et eius posteri erunt sub patrocinio ecclesie.

Consensus totius concilij diffiniuit vt sacerdotes q̃ aut aliq̃d ecclesie suc relinquũt aut nihil habẽtes aliqua pdia: vel familias ecclesijs suis acqui

t runt: liceat illis aliquos de familia eiusdẽ ecclie manumittere

m ¶ Ut ipse: donator vel alius qui percipiebat ante. Ain.

n ¶ Constituat: cuz capitulo suo non cuz eo qui habiturus est beneficiũ 2 hoc publice faciat vt vitetur suspitio sicut pot intelligi. §. de pben. significatum. 2 sic pz q̃ eps pot ad tempus ex iusta causa retinere fructus vacantis beneficij si forte grauatur debitis. Jo. ar. j. de ver. sig. c. pe.

Rubrica. De reb? ecc. de non alien. Supra visum est de collatione prebẽdarũ 2 beneficiorũ sed quia pbendati et beneficiati interdum alienant bona prebendarũ et beneficiorũ: ideo subijcitur hec rubrica. ab. si.

n On licz ad aliam passim et sine causa ex cã tamen posset. arg. xij. q. ij. bone rei. j. de ec. edi. ad audientiam. et xvj. q. j. §. sicut duo. 2 j. de excessi. pla. sicut vnire. Quidam tamẽ hoc cõcedunt vt ala. dic de hoc. vt. §. de reli. do. constitutus.

o ¶ Cõmutare. x. q. ij. hoc ius. §. ꝗ et permutare.

Qui res. ¶ Sũmat vt i rubro ꝗm vnũ intellectuz q̃ satis placet nec diuidit. Ab. si.

p ¶ Regib?. xvj. q. j. in canonibus.

q ¶ Egentiũ. xvj. q. j. quoniam quicquid.

r ¶ Irrita. xij. q. ij. quicũq̃ militũ. 2. c. de rebus. arg. contra. C. de quadri. prescrip. bene a zenone. so. lex illa non obtinet ꝗm canões. vin.

s ¶ Excludant: vt sic puniãtur in quo deliquerunt. sic. §. de tempo. ordi. lras. et. j. de iurapa. pastoralis. 2. xvij. q. iiij. frater. 2. c. seq. j. de immu. ec. c. vlti.

Consensus. ¶ Licet cõmuniter summat vt in rubro: nõ tamen placet id quod dicit de estimatione vt infra dicaz cũ glo. primo ponit dictũ: secũdo adducit vnaz limitationẽ ibi ita. Ab. si

t ¶ De familia: nõ bñ meritos posset manumittere

licet ecclesie nihil contulisset.xij.q.ij.si quos de seruis. Ala.⁊ B de consensu episcopi.xij.q.ij.placuit. a ¶ Modū.i.quantitatem vel estimationē in duplum vt res quā dedit valeat duplū quam mancipiū: vt canones dicunt.xij.q.ij.ēpus q̄ mancipiū de quibus fit hic mentio.tan. b ¶ Posteritate: cū parētibus manumissa: quia post manumissionē ,ples a liberto suscepta nullius patrocinio est obnoxia.C.de ope. lib.l. antepe.vel est spāle in ,plem liberti ecclie vt semp sit ecclesie obnoxia: vt hic.⁊.xij.q.ij.liberti.⁊.c.longinq̄tate idē est in alijs vt q̄dā legiste dicūt .dum vivit patron? ⁊ pater libertine ꝓditionis.C. de lib.⁊ eorū.li.l.vlt.§ illam legem quidā intelligunt de filijs manumissis cū patre.vn de videt meli? q̄ speciale sit hic in ecclia. c ¶ Utilitates.id est operas tpe manumissionis impositas ipsi liberto a dño.ff.de op. liber.l.iij.et.iiij.⁊.v.q̄ tamen imponi non debent venienti ad clericatū.liij.di.q̄cūq̄.

Piscopi ¶ Si prelatus nil de suo dans ecclesie manumittit nō tenet manumissio .b.d. primo ponit ,pbibitio.secūdo rō . tertio reuocatio.secunda ibi impiū tertia ibi:tales.ab.si. d ¶ Episcopi : hoc c.est pars illius.xij.q. j.⁊ si illi. e ¶ Conferunt:ergo a contrario sensu si de suis conferunt.aliquos manumittere possunt.s̄.c.,pri. xij.q.ij. ēps qui T. f ¶ Inferat:arg.cōtra.xij.q.ij.si quos.sol.ibi de consensu capituli hic non vel ibi de bene merito.hic de male merito. g ¶ Successor.j.de preca.c.ij.xxxv.q.ix.q̄ quis.

Nulli. ¶ Primo ponit alienationis prohibitio.secundo quid sit alienatio.tertio pene impositio.secunda ibi:alienationis.tertia ibi:vnde.Ab.si. h ¶ Alienare:nisi ꝓ vtilitate ecclie.xij.q.ij.sine exceptione.⁊ cū iuris solēnitate que habetur xij.q.ij.§.hoc ius.hodie non seruat.j.eo.dubium.ala. i ¶ Immobilē:mobilia ꝗ quę seruādo seruari nō ,nt pōt ,latus alienare ad instar tutoris.C.de admini.tu.lex.que.in fi.⁊ C.q̄n decre.opus non est.l.vlti . k ¶ Hipotece: hipoteca est obligatio rei immobilis.pignus rei mobilis quasi a pugno. insti.de actio.§.inter pugnus.T. l ¶ Alienationis:verbū alienationis in hoc loco largissime accipit.⁊ sic. C. de re.alie. non alie.sancimus.⁊ in auc.de nō alie.re.ec.§.nos igitur.col.ij.alibi strictius accipitur pro eo cōtractu quo transfert dominiū.C.de fun.do.l.j.ff.de ver.sig.alienationis.ff.de alie.iu.mutā .cā fa.ex hoc.§.ij.C.de iure emp.l.j.ala.⁊ ita neq̄ vendere neq̄ sub conditione tradere neq̄ pmutare vel donare vel emphiteoticū cōtractū potest facere ,latus. m ¶ Leonina. C.de sacrosanc.eccle.l.iubem?.§.economus.⁊.xij.q.ij.monemus.Lau.

Si quis. ¶ Est tex.no.⁊ quotidie allegatur sunt tres partes q̄ patet sicut sunt tria dicta.secūda ibi:qd si.tertia ibi: sed etiā.Ab.si. n ¶ Defensorū.i.aduocatorū vel procuratorū xvj.q.j.de presentiū.ala. o ¶ Subscripserit:arg. q̄ qui de facto alterius subscribit cōsentire videt.ff.de in rem verso.l.pe.ff. qd iussu.l.j.§.sed ⁊ si.xij.q.ij.nō liceat.⁊.c.cū redēptor.arg.s̄.ff. de pig.actio.caius.sed ibi ignorauit quid cōtinebat sed verum est vbi ad auctoritatē cōtractus subscriptio desiderat quod intelligas de hac distinctiōe:q̄a aut subscribit q̄s noie alieno aut suo.si alieno non obligat qui subscribit nec intelligit cōsentire ff.de insti.l.vlt.ff.de rescin.ven.titius.si nomie suo aut scienter aut ignorāter. si scienter tunc obligat ⁊ cōsentire videt:vt hic ⁊ in primis cōcor. et.ff. de pig.si fideiussor.§. j.si ignoranter nō videt ꝓsentire nec ei nocet.C.plus va. quod agit.l.vlti. C. de do. nec ignorās.et.l. ,dicta caius.tan.

a iuxta rei collate moduz: quem antiqui canones decreuerunt.

¶ Ita vt cum peculio ⁊ posteritate sua sub patrocinio ecclie b maneant c vtilitates imūctas sibi iuxta qd̄ poterāt ,psequētes.

Ex eodem.

¶ Si ,latus nil de suo dans ecclesie seruum ecclesie manumittit non tenet manumissio.

d Piscopi qui nihil ex pro e prio ecclie xpi conferunt liberos ex famulis ecclie ad cōdēnationē suam facere non presumant. ¶ Impiū est enim vt q̄ res suas ecclie nō attulerit damnum f inferat. ¶ Tales igit liberos successor ēpus absq̄ aliqua g oppositione ad ius ecclesie reuocabit.

Ex concilio apud siluasi.

¶ Res eccie alienari nō debēt.

h Nulli liceat alienare rem i immobilē ecclie siue agr siue rusticū mancipiū neq̄ spā k lis hypothece titulo obligare. l ¶ Alienatiōis aūt verbum cōtinet conditionē donationē vēditionē ,mutationē et emphiteoticū ,petuū ꝓtractū. ¶ Uū omēs sacerdotes ab hmōi alienatione abstineāt penas timen m tes q̄s leonina constitutio comminatur.

Simachus papa.

¶ Alienatio de rebus ecclesie facta non tenet ⁊ alienatores nisi rem restituant excōmunicantur ⁊ quilibet clericus pōt contradicere et rem cum fructibus repetere.

Si quis presbyterorū dya n conorū seu defensorū alie o nanti predium ecclesie subscri p serit quo iratus de animas p cutit anathemate feriatur nisi q forte et alienator et qui accepe r rit celeri restitutione sibi prospe s rerint. Qd̄ si minore anime sue t cura remedium oblatum negle v rerint preter penam super hoc ascriptam:confectū exinde do cumentum viribus q̄uis ab initio nullas habuerit vacuetur: sed etiam licet quibuscunq̄ ec x clesiasticis personis vocem con y tradictionis offerre: ⁊ vt cū fructibus possint alienata reposcere: ⁊ ecclīastica auēte fulciri.

Alexander.iij.vigor.ēpo.

repetitionē.et ita qui male alienauit rez ecclesie pōt repetere: vt hic p3.⁊.xxxv.q.ix.qd̄ quis.⁊.s̄. de electi. nosti.qd̄ verū est.si in administratione tolleratur secus si remotus fuerit.xij.q.ij.monemus.ala. t ¶ Remediū:et ita est arg. q̄ si dilapidator vult seruare ecclīam indēnē q̄ non remouet de hoc dixi.s̄.de elec.q̄ sicut. v ¶ Penā.scz depositionis.xij. q.ij.diaconi.⁊.C.de sacrosanc.ec.l.iubem?.§.economus.⁊ si satisfacere non posset:excōicabit quousq̄ satisfecerit. r ¶ Mullas:ex hoc manifeste p3 q̄ alienatio que fit contra formā iuris nulla est ipso iure.s̄.de resti.in inte.constitutus.⁊.s̄.de his que fi.a ma.par.ca.c.j.⁊.xij.q.ij.sine exceptiōe.arg.s̄.xij.q.ij.si qua de rebus hic soluit.s̄.ne se.va.c.j.Uin. y ¶ Personis.i.clericis oibus ⁊ cōuersis ⁊ patronis.xvj.q.vij.filijs ac nepotibus ⁊ parrochianis.q̄ eorū interest sed ,sone alterius ecclie non admittent cum sit priuatū iudicium. z ¶ Alienata:de facto quare ipso iure nō tenet: vt dictū est.⁊ no.q̄ ecclesia ,sonalē contra alienatorē si est soluēdo vel habet in rem actionē cōtra possessorē.xij.q.ij.apostolicos ⁊ est expressum.C.si tu. vel cu.l.ij.⁊ vlti.§ si obtineret cōtra vnū alter liberaret.ff.de eo per quē factum erit.l.j.§.si plures.⁊ si cōueniat vnū nō fit ei ,iudiciū quo ad aliū.sola,ēn solutio imponit ei silentiū.ff.depo si.l.j.§.si apud.⁊.C.si tu.vel cu.l.vlti . sed nunquid ecclesia tenet cedere actiones suas soluēti contra aliū. nō cū.n. cōueniator ex delicto suo vel ex maleficio non pōt petere cessionē actionū.ff.de admi.tu.si plures tutelā ,terea alienator pōt repetere: vt hic dicit.sed cōtra videt q̄ nō sit audiendus cum teneat de euictione.⁊ dicit regula quē de euictione tenet actio eundē agentē repellit exceptio.C.de euic.exceptiōe.⁊.l.ob causam.respondeo illud generale est:sed hic si repellat. replicabit q̄ rem ecclie repetat:q̄ ꝓtractus nullus est:⁊ iō nō tenet sicut excipit

cōtra mulierē de re vēdita ⁊ tradita: ⁊ ipa replicat factū eē ⁊tra velleianū. ff. ad vell. si mulier. §. itē si mulier. nec mirū si contingit hoc in plato qz interdū accidit ⁊ in puato. C. de agri. ⁊ cēsi. quēadmodū. li. xj. ⁊ est spālis casus ⁊ si nihil ⁊ plat⁹ nō dabit pciū. C. de rei vendi. si mācipiū. vin. itē ex hoc. c. dicūt q̄dā q̄ prelat⁹ vel etiā q̄libet de ecclia pōt agē. p ecclesia sine lr̄is de rato. de hoc dixi. s̄. de pcura. c. j. ⁊. s̄. de rescrip. ecdo ceri. si. xij. q. ij. nō licet: ⁊ sūt eiusdē auctor.

Ad aures. ¶ Ponit casum lr̄alem. Jo. an. in eo q̄ cōsilus de plato nulla interueniēte scriptura recipit siluā ab ecclia reducēdam ad culturā et q̄ ea reducta concederet sibi in emphiteosim: postmodū plat⁹ dubitauit ex quo res erat culta an possit dari in emphiteosim. et rn̄det vt in lr̄a. ab. sic. Diuidit qz in pma pte decisē ponit factū. in secūda pponit puisio ibi: illas. in tertia exceptio ibi: nisi. Jo. imol. a ¶ De reditario. i. in emphiteotesim ppetuā. x. q. ij. B ius. v. ppetuo q̄z. tan. b ¶ Tūc. l. tpe ꝓct⁹. si. j. de emp. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊. s̄. de elec. dudū. j. ⁊. ff. de eui. ex mile. §. j. ⁊ sic spectat initiū ꝓct⁹. ⁊ sic tūc ledit et ecclia restituit als si postea fieret res melior p sollicitudinē coloni si possessiones istas reddiderunt meliores nō expellūt ex q̄ in principio ecclia decepta nō fuit. C. locati. edē quā. ⁊. C. de rescin. vē. ad rescindē daz ne diligentia sua sit eis dānosa. C. de allu. l. vlti.

¶ Terra nō fertilis ecclie dari pōt in emphiteosim ei cuius studio reducitur ad culturam.

Ad aures: ⁊ ifra. ¶ Illas ēras q̄s de silluis extirpa
a te sunt arabiles facte eis hēditario iure potis pcedē sub annuo cēsu tenēdas a q̄b⁹ suo vel parē tū suorū labore pstiterit extirpa
b tas. ¶ Nisi forte tunc alijs possint ad maiorē ecclie vtilitatem cū eodē labore ⁊ onere cōferri.

Elesti. iij. raueñ. archiepo.

¶ Qui iurauit ñ alienare ea q̄ sunt de mēsa ea de q̄b⁹ dubitat an sint de mēsa alienare nō dz.

Et sup aliq̄ ⁊ infra. Sane
c q̄sinisti a nobis si possessiones siue reddit⁹ regaliū decimationū ⁊ aliūde ex certis locis pueniētes q̄s pre. T. q̄usq̄ diē clausit extremuz ad man⁹ sua s
d tenuit et in ppriū vsum excepit vl expēdit nec alijs infeudauit de mēsa sint archiepi ītelligēdi
e et de eis cū ex sacro fidelitatis tenearis apo. sedi. nihil alienare
f cōtract⁹ alienationis cuiuslibet possit inīuenire. Tue g̃ inq̄. T.
g R. q̄ siue intelligatur de mensa
h siue nō: vt nō alienent cōsulti⁹
i extimam⁹. ¶ Possessiones vo q̄ ecclie tue min⁹ sunt vtiles: p alijs vtiliorib⁹ de fratrū tuorū ⁊
k saniorīs ptis consilio et assensu alienādi seu cōmutādi liberam concedimus facultatem.

Idem exoñ. episcopo.

¶ Canonicus prediuz ecclesie perpetuo locare non potest.

¶ Possessiones. ¶ Possessiones ecclie min⁹ vtiles p vtilioribus de cōsensu capituli pōt eōs pmutare vel alienare. b. d. ab.
k ¶ Assensu. xij. q. ij. terrullas. ꝛ. fol. hic vocat possessiones minus vtiles cōpatione magis vtiliū. ibi vo min⁹ vtiles dicūtur simplr ⁊ absolute. vñ B est necessari⁹ consensus capli ibi nō vel ex honestate req̄rit in his nō ex necessitate. vt ibi. Ber.

Ad audiētiā. ¶ Cōis diuisio. in pma narrat factū. in scda. puidet ibi iōcq̄. ab. si. l ¶ Jncōsulte. vñ ꝓct⁹ null⁹. s̄. c. c. j. ⁊. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. c. alienationes. m ¶ Locationes: reuocare de facto qz ipso iure nō tenuit ꝓct⁹. s̄. de his q̄ fi. a p la. si. pseu. ca. tua. arg. xiiij. q. j. audiuim⁹. sicut als exponit separi. i. nō fuerunt mirta bona patna ⁊ matna C. de le. heredi. l. ij.
n ¶ Refundendā: ⁊ nūq̄d bñt actionē de iure tales pductores ꝛ locatores ad pecuniā repetēdā. sic si fuerint bone fidei. xij. q. ij. vulterane. in auc. de re. ec. non alie. §. si q̄s col. ij. sec⁹ si male fidei fuerit nō. xvj. q. iij. §. pōt. v. vniuēsis. C. ne rei vo. vel tēp. l. vniuersas. x. q. ij. B ius. i fi. §. q̄ vo. nisi sibi de euictione p spexerint. C. de euic. si fundū. in casu tñ speciali male fidei agit emptor ad pciuz C. cō. dele. l. vl. §. vlti. Lau.

Ad audiētiā. ¶ Nam nouerit audiētiā
A puenisse q̄ q̄dā de canonicis exoñ. eccle quedā pdia
l eiusdē icōsulti alijs frib⁹ ī damnū ei⁹ ī ppetuū locauerit. ¶ Jō/
q̄ mādam⁹ q̄ten⁹ si verū est qd
m asserit locatōnes illas legitime reuocare procures ita q̄ si eadē pdia nō aliter reuocari poterūt eos quos noueris harū locatio
n nū auctores ad susceptam inde pecuniā conductorib⁹ refundēdam ap. re. compellas.

Innuo. iij. archiepo mōtis regal.

¶ Breue ē nec pt breui⁹ sūmari.

Possessiōes ad mēsam tuā
o vel capli ptinentes aliena re nō debes. ¶ Aut eccias ī q̄b⁹
p monachi ministrare pseueruūt
q clericis vel laicis assignare.
r
s

Idem epo mauriensi ⁊ pposito vlcosi.

¶ Restituit ecclia cōtra alienationē p quā enormiter fuit lesa.

Ad nam nouerit audiētiā puenisse q̄ cū tusleñ. monasteriū depssuz esset onere maximo debitorū abbas ⁊ cōuent⁹ eiusdē villā quādaz necessitate coacti. B. laico pcesserūt in feudū tali pditione apposita. q̄ idē lxxx. libras psoluerent p q̄b⁹ eadē extiterat obligata q̄ non distulit effectui mācipare. ⁊ infra. Vñ humilit supli carūt: vt feudum pdictuz faceremus ad vtilitatez monasterij reuocari presertim cum idem laicus primo anno de ipius prouentib⁹ vltra summā percepit pretaxatam et

Possessiones. ¶ Possessiones q̄ sunt de mēsa nō pñt alienari: et ecclie cōsuete regi p regulares secularib⁹ clericis cōferri nō debēt. b. d. Jo. de imo. ⁊ sūt duo dicta. scdm ibi: aut.
o ¶ Alienare. s̄. eo. vt sup. ar. ꝛ. xij. q. iij. c. vl. so. B pbibet ppetua alienatio possessionū ibi cōcedit spālit terrarū ad terminū vl q̄ ibi dī q̄ pōt alienare intelligit de consensu capituli ⁊ si cā subest. p ¶ Monachi: ecōuerso bñ pñt seculares amoueri ab ecclia aliq̄ ⁊ in ea instituī regulares si epi dioce. cōsensus accesserit dū tñ cleric⁹ alibi eque prouideat. j. de eccle. edi. ad audiētiā. nō tñ intelligas illud inuitis clericis faciēdū iuito ēm vsufructuario nō pōt ppriet⁹ deteriorē cām eius facere etiā in meliorē statū mutādo. ff. de vsu. ⁊ habi. l. vlti. lau. q ¶ Cōsueruūt: vt collegiū. j. de reli. do. inter q̄ttuor. r ¶ Clericis: qz q̄dīn inueniri pñt regulares nūq̄ puniēdi sunt seculares. j. de re. do. inē q̄ttuor. s ¶ Laicis: hoc ideo dicit: quia postq̄ locus factus est religiosus amplius ad seculares vsus redire non debet. sic ⁊ de vestimentis altaris ⁊ lignis ecclesiarum. j. de reli. do. ad hoc. ⁊ de cōse. dist. j. ligna. ⁊. c. altaris.

Ad nostrā. ¶ Legit duob⁹ modis ꝑm lec. breuiorē. b. d. in summa vt in rubro. pmo ponit petitio. secundo cause

cōmissio ibi: quo circa. a ¶ Per multos: forte p duos vel per tres q̃a pluralis elocutio duorū numero contenta est. iiij. q. iij. vbi numerus hoc ideo dicit: q̃a post quadriennū nō subuenit ecclesie p bñficiū restitutionis. C. de tēpo. in inte. resti. l. vlti.
b ¶ Enorme: hoc ideo dicit: q̃ p leui dāno nō dat restitutio ff. de resti. in inte. scio. ⁊ §. de in inte. re. ca. j. § nunq̃d in B casu cū ledit enormit subuenitur ei p beneficiū restitutionis vel ipso iure tuta est dico q̃ exq̃ consensus capituli affuit. ⁊ credebāt vtilit cōtrahē tenuit ꝓctus licz lesa sit ecclia. j. de emp. ⁊ ven. cū dilecti. ⁊ xij. q. ij. sine. sed pōt restitui si lesa sit enormiter. §. de in inte. resti. c. j. § si decepta eēt vltra dimidiaz partē iusti pcij: subuenit ei iure cōi. et etiā cuilibz C. de rescin. vē. l. ij. et j. de emp. ⁊ ven. cū dilecti. ⁊ c. cuz cām fm hoc vsq̃ ad legittimā pscriptionē pōt agere lz quidā dicūt q̃ in B casu agendū sit iudicis officio. Jo.
c ¶ Sufficere: § non videt q̃ ille debeat lucrari fruct⁹ pceptos: supra id q̃ ipse dedit ecclie nā cū aliquis restituit oia debēt restitui in pristinum statū vt neutra ps sit in dāno vel in lucro. C. de repu. l. j. ff. de mino. q̃ si minor. §. restitutio. § hoc est ,pē laborem suū vt hic dicit. nō. n. oino emptor damno afficiēd⁹ est. vt. l. pdcā q̃ si minor. §. restitutio. itē q̃ bona fide pcepit. ff. de acq. re. do. bone fidei. j. de feudis c. j. ar. xij. q. ij. vultera ne Jobannes. ⁊ si vellet petē laboris mercedez necesse haberet restituere fructus qui excederent labores. ff. de rei vendi. sumptus. lau. ⁊ sic arg. q̃ nemo cogit suis stipendijs militare. et de labore suo mercedē quis recipere debet. xij. q. ij. charitatez. ⁊ c. ecclesiasticis. ⁊ xij. q. ij. precarie.

Q Vm laicis. ¶ Alienationes de feudis vel alijs reb⁹ ecclesie nō tenēt etiā si p cōstitutiones laicorū approbent. b. d. vel aliter ⁊ sic vt in rubro cōis diuisio. secūda ibi: volentes. ab. si. d ¶ Laicis. xcvj. di. bene q̃dē. ⁊ §. de consti. eccle. ⁊ xvj. q. vlti. laicis. ⁊ c. nō placuit. e ¶ Principes. no. ar. laici principes possunt dare ecclesijs priuilegium. xvj. q. j. generaliter. et xxvij. dist. §. hinc etiā. j. de imu. ec. nō min⁹. ar. imo vt videt pōt dare priuilegiū libertatis. xxiij. di. in synodo. ⁊ melius. c. agatho sa. arg. §. de in inte. resti. auditis. arg. contra. x. q. j. nouerit. Jo.
f ¶ Alienatione. §. de consti. que in ecclia rū. g ¶ Annexa: vt iuspatronatus. §. de iudi. quāto. b ¶ Assensu. §. eo. c. j. ⁊ xij. q. ij. sine exceptione. i ¶ Cōpellendis. imo sunt ipso iure excōicati. vt. j. de sen. excōi. Berū.

Rubrica. De precarijs. Supra visum est de cōtractib⁹ p quos transferre vtilitas rei dūtaxat vel sic q̃ pcarie sunt q̃dā spēs alienationū: iō post ti. pcedētē subijcit hic ti. Ab. si.

Precarie. ¶ Pōt sic summari pcarie pcesse de reb⁹ ecclie debēt fm antiquā consuetudinē de quinquennio in quinquennium renouari. ⁊ hi. istud. c. ⁊ seq. p palea. xvj. q. ij. c. pcarie. et. seq. fm Jo. an. Jmol.
k ¶ Precarie: precariū est q̃d pcib⁹ petenti vtendū cōcedit tam diu q̃diu is qui concessit patit. ff. de pca. l. j. j. e. c. fi. pcaria dicitur ad pces aliquorū vsq̃ ad quinquēniuz cōtractus initus: vel item dicit pcaria ad preces facta donatio vsq̃ ad mortē accipiētis. xij. q. ij. sepe. xvj. q. iij. clerici. itē pcarū dicit cōtractus ad pces fact⁹ vsq̃ ad mortem accipiētis. cuius cōtract⁹ natura talis est que habet. xij. q. ij. precarie. ⁊ j. eo. c. vlt. qui cōtractus inuoiatus est. l ¶ Per quinquēniuz: q̃d si elapso quiquēnio cū tacitur nitate pretereat intelligit cōtractus inouari. ff. de pca. in rebus. §. vlti. C. locati. l. qui dā. ar. xij. q. ij. longinquitate. Ber.

De precarijs. ¶ Primo premittit factū. secundo ,puidet ibi: pcipimus ab. si. m ¶ De pcarijs: precaria hic accipit p cōtractu de quo vel quibus fit mētio in notula predicti. c.
n ¶ Pena: ,pmissa sup cōtractu irrōabilit habito. i B eēn casu loquit. c. cū eni ꝓctus non valet nec pena ei apposita. C. de legi. nō dubiū. §. de fo. compe. si diligenti. xv. q. vj. c. j. ⁊ ij. C. de contrac. cau. da. l. j. sed si contractus rōnabiliter habitus est: valet pene adiectio. arg. §. de arbi. dilecti. tamē si ecclesia nō agnouit contractū soluere non tenet. ff. de pig. ac. si pignore. §. vlti. ff. de euic. illul. §. vlti. arg. cōtra. ff. de iure fisci. si ,pcurator cesaris. ala. o ¶ Ab eo: ⁊ etiā ab eo quo alienauit si tollerat. §. de re. ec. nō alie. si quis pbyterorum. ita successor pōt reuocare q̃d pdecessor illicite fecit. xxxv. q. ix. quod quis.

Precariū. ¶ Sunt due partes que patent. secunda ibi: porro. Ab. si. p ¶ Precariū: est aūt pcariū vt dictuz est in. c. j. quod pcibus ad vtendū datur et tandiu durat q̃diu patitur qui concessit: vt hic. ⁊ ff. eo. l. j. ⁊ est simile in commodato qui enim commodat rem suam: sic cōmodat vt non faciat eam accipientis: sed vt pmittat ei vti re cōmodata: et sicut reuocat pcarium ita cōmodatū. vt. ff. eo. l. j. sed distant in hoc q̃ commodatū nō reuocat intempestiue. ff. commodati. in cōmodato. §. sicut. nisi post vsum completū. j. ti. proximo. c. vno. §. j. pcariuz ꝛo q̃nq̃ reuocat etiā si ad certum tempus sit concessum. ff. eo.

a p multos postmodū annos sū/ pserit ei⁹ fruct⁹: ⁊ ifra. ¶ Quo circa mādam⁹ q̃ten⁹ si pdictum monasteriū ,ppt hoc iueneritis
b enorme dispendiū incurrisse dictū laicū: vt pecuniā quā p ex/ oneratione feudi seu etiā ,p vtilitate ipsi⁹ monasterij expēdisse noscit ab eisdē abbate et cōuentu recepta sibi fructus percepti
c sufficere debeāt ,p labore pfatū feudum eidē monasterio dimittat liberum ⁊ quietum appellat. postposi. compellatis.

Idem in concilio generali.

¶ Alienatio rei ecclīastice fctā sine legittimo ecclīasticarū pso/ nax assensu nō tenet lz approbetur per cōstitutionē laicorum.

d Q Vm laicis q̃uis religio/ sis disponēdi de rebus ecclesie nulla sit attributa ptās: q̃s subseq̃ndi manet necessitas nō auctas imperādi: dolemus in q̃busdaz ex illis sic refrigescē caritatē q̃ imunitatez ecclīasti/ ce libertatis quā non tm̄ scti pa
e tres § etiaz principes seculares ,puilegijs multis munierūt: non formidāt suis cōstitutionib⁹ vl' poti⁹ destitutionib⁹ ipugnare:
f non solū de alienatōne feudoz ac aliarū possessionū ecclīarū ⁊ vsurpatione iurisdictione: sed etiā de mortuarijs necnō ⁊ alijs
g q̃ iuri spūali annexa vident: illicite psumēdo. ¶ Volētes igitur sup his idēnitatib⁹ cōsulere ecclīaz ac tātis grauaminib⁹ ,p uidere constitutiones et venditiones hmōi feudorū seu aliorū bonorū ecclīasticoz sine legitti/
h mo psonarū eccle. assensu psumptas occasione ,stitutionis laice ptātis cū non cōstitutio § destitutio vel destructio dici possit necnon vsurpatio iurisdictionū sacri approbatione cōcilij decernim⁹ non tenere psumptorib⁹ ,p
i cen. eccle. compellendis.

Rubrica. De precarijs.

EX concilio apud beluac.

¶ Breue est nec potest breuius summari.

k p Recarie de quinquē/ nio i q̃nquēniū scōm auctē ⁊ antiquā consuetudinē renouent.

EX concilio carthaginensi.

¶ Reuocat successor pcariā ,p ,p decessorē irrōnabiliter factam.

m Q E pcarijs irrōnabilit fa/ ctis a rectoribus ecclīarū
n se suosq̃ successores pena gra/ ui obligantibus: vt facta ipsorū dissoluere nequeāt: pcipim⁹ vt nemo successor antecessoris sui pena sit obligat⁹: § sue prouidē tie sit concessum vt si antecessor eius res ecclie irrōnabiliter di/
o stribuit ab eo ad ius eiusdez ec/ clesie reuocentur.

Gregorius. ix.

¶ Cōcessio pcarij extinguit vo lūtate cōcedētis aut ei succedē/ tis pcarie autē cōcessio non.

p P Recariū vtendum concedit q̃diu patit q̃ cōcessit

cum p̃caria. Consistit autē p̃cariū tā in rē mobili q̃ immobili ⁊ in seruitutib⁹ vt si me rogaueris vt p fundū meū ire vel agere tibi liceat vel vt in tectū meū vel in aream ediū mearū tignum vel stillicidiū iunissum habeas. ff. eo. l. ij. §. vlt. ⁊ l. iij. ⁊ iiij. in pn. item in re, q̃ria nō consistit p̃cariū. ff. eo. l. iiij. §. item si rem. nisi cū debitor pignus rogat p̃cario a creditore possidere. ff. eo. si debitor rōne possessionis ⁊ nō q̃rietatis. ff. eo. certe. §. vlti. item si tā ille qui p̃cedit p̃cariū quā q̃ rogat possidet vnus ciuiliter ⁊ alter naturaliter. ff. e. ⁊ bz. §. pe. ℔ duo insolidū p̃cario possidere non pñt. ff. eo. duo. ⁊ restitui debet p̃carium in pristinā cām alias cōdēnabiē in tm̄ quanti interfuit actoris. ff. e. quesitū. §. ex hoc inter dicto. ⁊ precariū cōstituiē inter pñtes ⁊ absentes ⁊ p epl'am. ff. e. p̃cario. item si p̃cario durante, progaē in alterius temp⁹ nō mutat cām possessionis. ff. e. sed si manēte. vñ nō dicē p̃cariū nouū item qui p̃cario rogat dolum ⁊ culpam dolo proximā prestat. ff. e. quesitū. §. ⁊ illud. b. a ¶ Soluiē: obitu eius cui cōcediē p̃cariū finiē. ⁊ nō cōcedētis: imo ad heredē eius qui cōcessit transit. ff. eo. cū p̃cario. §. p̃carij. ⁊ l. quesitū. §. qd a ticio. q ipi nō heredi recipiētis cōcediē vt ibi dicē. et hic idē dicit. Item finiē si cōcedēs p̃cariū rem alienauerit. nisi voluntate noui dñi res eadem pmaneat penes eundē. ff. eo. quesitum §. qd a ticio. ⁊ §. illud. Item solniē precariū pignoris debitore soluēte pecuniā creditori. ff. eo. si debitor. ar. cōtra. ff. locati. l. iiij ibi finiē p̃cariū morte concedentis. Sed hoc ideo est q ille qui cōcessit p̃cariū hoc voluit. ⁊ expressit voluntatē concedendo p̃cariū. ⁊ ideo finiē p morte ipius: sed hic. ff. de preca. l. cū p̃carij. §. j. simpliciter concessum fuit p̃cariū sine tpis p̃finitione. et iō nō finiē p morte cōcedētis. Ber. b ¶ Per cōuentionē. ⁊ si ad certū temp⁹ p̃cariū concessum sit nihilomin⁹ ante temp⁹ illud poterit reuocare. ff. e. cū p̃cario. ubi sunt hec verba q̃ nō lz rem alienā ꝛc. ⁊ culpam non prestat sed dolū tm̄ ⁊ etiā culpam si dolo sit proxi. ff. e. quesitū. §. ⁊ illud. Ber. c ¶ Precarie: in alia significatione accipiē hic hoc nomē p̃carie pro cōtractu. s. de possessionib⁹ eccl'iarū. de quo habes. x. e. tit. c. j. ⁊ ij. ⁊ x. q. ij. hoc ius. ad fi. ⁊ c. p̃carie. nec pōt reuocari ante constitutū temp⁹ vt hic: nisi irrōnabiliter sit factus talis cōtractus. x. e. c. ij. ⁊ ita aliud p̃cariū est ⁊ aliud p̃carie siue p̃caria. b.

Rubrica. De cōmodato. Uisum est de contractu qui fit gr̃a recipiētis tm̄ merito subij̄ciē rubrica de contractu sibi simili. nam cōiter cōmodatū fit gr̃a recipientis tm̄ lz quandoq̃ fiat gr̃a cōcedentis vel vtriusq̃. Abbas Siculus.

Cum. ¶ Habet duo dicta scd̄m ibi: ⁊. primū subdiuidiē. uā p̃ ponit vnū dictuz. scd̄m aliud a quo tres casus excipit ibi: lz. scd̄m subdiuidiē. nā p̃ dictuz. secūdo ponit rōnē ibi: cū nō recipi. Ab. si. d ¶ Commodatū: est autē cōmodatū alicui⁹ rei ad aliquē spēalem vsum gratuito facta concessio ⁊ nō trāslatio. ⁊ ideo dicē facta cōcessio ⁊ nō trāslatio: q̃a is qui cōmodat dominiū retinet ⁊ possessionē. ff. eo. l. rei cōmodate. ⁊ dicē cōmodatū q̃si vtētis cōmodatū. ⁊ iō dicē gratuito q̃a si interueniat merces transit in locationē vel in contractū innoiatuz. do vt des: facio vt facis. insti. māda. §. vlt. ad aliquē vsum ideo dixit: vt notē differentia inē p̃cariū ⁊ cōmodatū. p̃cariū cm̄ cōcediē sine p̃finitiōe certi vsus. vñ q̃cūq̃ pōt reuocari p̃cariū. ff. de p̃ca. l. cū p̃cario. ⁊. x. ti. pro ti. c. vlti. sicut ⁊ depositū. j. ti. pri. bona fides. cōmodatū aūt ad certū vsum cōcediē q: statim subij̄ciē vsus ad quē res cōmodatur. vt si cōmodē equū tibi vt ad villaz duceres. ⁊ tu duxisti ad bellū teneberis q̃a ad aliū vsum direxisti q̃ dixisti. ff. eo. si vt certo. §. ℔ interdū. ⁊ consistit cōmodatū reb⁹ mobilib⁹ ⁊ se mouentib⁹ ⁊ imobilib⁹ ⁊ incorpalib⁹ puta seruitute habitādi. ff. e. l. j. q: ibi dicit cōmodari rem mobilē ⁊ etiā soli et adiecit iulian⁹ ēt habitationē posse cōmodari et in bisdē rebus cōsistit p̃cariū vt dixi. x. ti. pri. c. vlti. ℔ qd vsu cōsumiē. non cōmodaē nisi ad pōpā. vt ditior appareat. ff. e. l. iij. §. vlti. ⁊. l. se. et qui pōt obligari pōt cōmodare ⁊ ei cōmodari. vñ pupillus nō est obligat⁹ ℔ ali⁹ ei obligaē. ff. de actio. emp. ⁊ vē. l. iulian⁹. § añpe. b. e ¶ De leuissima: cū. n. gr̃a sui tm̄ quis cōmodatum accepit teneē de dolo ⁊ lata culpa leui ⁊ leuissima. vt hic dicit q: exactā diligētiā qualē in reb⁹ suis adhibere bz. ff. e. i reb⁹. imo nō sufficit talem adhibere qualē in suis reb⁹. ⁊ tm̄ ali⁹ diligētior custodire potuit. ff. de ac. ⁊ ob. l. j. §. is quoq̃ cui. ⁊ dolū ⁊ culpam ff. eo. si vt certo. §. cōmodatū. si vo gr̃a dantis tm̄ cōmodatū detur tūc venit dolus ⁊ lata culpa. ff. eo. si vt certū. §. interdū. et si mei cā. ff. de ac. ⁊ ob. l. j. §. is q̃z apud quē. si vo gr̃a vtriusq̃ tūc p̃stat dolū ⁊ latā culpā. ff. eo. in reb⁹. j. rñ. ad fi. ⁊. l. si vt certo. §. nūc videndū. ad fi. casus vo fortuiti qui puideri nō pñt nō veniūt. C. e. l. j. §. j. ⁊. ff. eo. in reb⁹. ⁊. ff. de ac. ⁊ ob. l. j. §. is q̃z. cui. j. de homi. Jo. ⁊. c. vlt. nisi ista tria aliud inducāt culpa pactum vel mora vt in p̃dicto. §. is q̃z. cui. in fi. ⁊. l. in rebus. ⁊. ff. de reg. iu. ⁊ct⁹ ⁊ hic. ⁊. j. ti. pri. c. ij. C. e. l. j. culpa pōt imputari si rez sibi cōmodatā remiserit mihi p nō idoneā p̃sonā. ff. e. qui nō tam idoneā secus si p idoneā p̃sonā. lz p̃riū euenerit. ff. e. arg. ⁊. j. de pig. c. significāte. itez ex pacto p̃stanē casus fortuiti: vt hic dicit ⁊. C. cōmo. l. j. ita q̃ casus fortuiti cōnumerēē spālē: vt. ff. si q̃s cau. ℔ ⁊ si. §. q̃sitū. ⁊ mora imputaē. puta si moraz fecit in restituēdo. j. ti. pri. bona fides. ⁊ intelligēdū est etiā si apud cōmodātē res fuisset codē mō pitura. ff. de le. j. l. cū res. §. vl. ⁊ in auē. de deposito. ⁊ nūcupationib⁹ inquilinoꝝ. j. rñ. ad fi. col. vj. ⁊ cōmodatū restitui bz ad pristinā cām. ff. e. ℔ mihi. §. j. als quanti interest ei⁹ cōdēnaē: vt ibi dicē. b. f ¶ Post vsum. ff. e. in cōmodato. §. sicut. ℔ in p̃cario p̃riū est. x. ti. pri. c. vlt. ⁊. ff. de p̃ca. cū p̃cario. itē qui cōmodauit vasa viciosa teneē contraria actione p vino effuso ignorās tm̄ excusaē. ff. eo. in reb⁹. §. possunt. et §. q̃s sciēs. ⁊. l. pe. b. g ¶ Decipi. ff. e. i cōmodato. §. sicut. in fi.

Rica. De deposito. Uisum est de contractu qui fit gr̃a recipientis: nūc subij̄ciē de cōtractu qui fit gr̃a cōcedētis vt sic supra visum est de cōmodato merito subij̄ciē de deposito. Ab. si.

Gratis. ¶ Primo poniē decisa narratio. secūda ecclesie absolutio. tertio deponētis instructio. q̃rto iudicis p̃ceptū. q̃nto depositionis p̃suasio. scda ibi cū igiē. n. tertia ibi: q̃ circa. quarta ibi: nā ⁊. q̃nta ibi: si añt. ab. si. b ¶ Utilitatē: ⁊ si in vtilitatē eccl'ie versa esset: licet apud eccl'iam deposita non fuerit: teneē eccl'ia in quātū in rem ei⁹ versa est. j. de fideiusso. q̃ quibusdā. ar. C. qd cū eo q̃ in alie. po. l. ci qui. x. q. ij. hoc ius. §. his creditor. ⁊. ff. depo. l. j. §. an in pupillū. ala. i ¶ Persone: ⁊ ita depositū factū p̃sone non obligat eccl'iam q: delictū p̃sone in damnū ꝛc. x. de insti. cuz venissent. xvj. q. vj. si ep̃m. ⁊. c. ep̃o non lz. x. de excep. cū venerabilis.

sed qualiē dicit cōmēdata esse ecclie. rñdeo eo. q̃ deferē in the-
saurū ecclie sicut eo ipso q̃ res misse sunt in nauez teneē nauta
z dz habere custodiā omniū q̃ sunt inuecta z illata. ff. nau. cau.
sta. l. parui refert. §. si recipit. z ignorans teneri videē. C. de bis
q̃ latro. occu. l. j. ff. de fur. aduersus nau. l. vna. qd tñ non credo.
nisi depositio facta sit
in pñtia plati et capi.
vt hic. vin. a ¶ Acti
onē. i. petitionē. vt. §.
de iudi. dilecti. vbi de
hoc. b ¶ Loculos:
z dñs loculos habuit
vt indigētib⁹ subueni
ret. xij. q. j. habeat.
c ¶ Qōnibus. no. q̃
suspecti sunt torquen
di z in vinculis deti-
nēdi z verberib⁹ affi-
ciēdi vel subijciendi.
xiiij. q. vj. si res. et xij.
q. ij. fraēnitas. z. xxiij.
q. v. c. j. z. v. q. v. illi. q̃.
z. j. de rap. i archiepa
tu. C. d ¶ Redde-
re: cū no. ifamie actio
eēm depositi infamat.
C. depo. l. q̃ depositū.
e ¶ Bona fides. sal
uis. ex hac pre
sumptione ꝓdēnabiē
sic. C. loca. l. j. z. ff. eo.
ti. q̃ nerua. q̃a nō mi-
norē diligētiā q̃ i suis
reb⁹ pstare dz. vt in. l.
q̃ nerua. sic. ff. cōmo.
si vt certo. §. quod vo senectute. z ita si bona fides abest volus
adesse presumiē. nam contraria sunt. C. de rescin. ven. si dolo z
est si. xxxij. q. j. cū renunciaē. z psumptio sufficit ad cōdēnatio-
nem in casu isto. xxxij. q. j. dixit dñs. z. liij. dist. c. fraternitatem.
j. de iude. c. vlti. b. c ¶ De culpa. no. q̃ depositarius teneē de
dolo solo si dolose versatus est in deposito. ff. eo. l. j. §. in condu
cto. z. §. vlti. z. ff. cōmo. si vt certo. §. ij. z. ff. de reg. iur. l. cōtract⁹
z de lata culpa quā nerua dixit esse dolum. ff. e. qd nerua. quod
azo. intelligit volū presumptuz. ff. man. si fideiussor. j. responso.
Ideo sic expone qz in ea. l. dicit ipam latā culpā ꝓpe voluz esse
ff. de leg. j. cum res. z. §. vlti. z. ff. de actio. z obli. l. j. §. is quoq;
apud quē z alibi dicit latam culpaz dolo compari. ff. si mensor
fal. mo. di. l. j. §. lata est. z ita nō volus est qz nihil est id cui ipm
est simile. Quādoq; tñ in casib⁹ prestat culpā depositari⁹ si ipse
se obtulerit deposito: vt hic. z. ff. eo. l. j. §. sepe. idē si mercedē ac
cipiat ꝓ custodia: vt hic. z. ff. eo. l. j. §. si q̃s seruū. itē z in tertio
casu si cōueniat inter eos. ff. eo. l. j. §. si cōueniat. z. ff. cōmo. si vt
certo. §. nūc videndum. ß si cōueniat ne volus prestet. hec con
uentio nō valet: qz cōtra bonos mores est. ff. e. ti. l. j. §. si cōueni
at. z. ff. de pact. si vn⁹. §. illud. item z in alio si cā depositarij res
penes ipm deposita sit. ff. eo. l. j. §. si pecuniā. z. ff. si cer. pe. si q̃s
neq; z tunc venit leuissima culpa. z si mora facit in restituendo
ff. eo. si in asia. §. vlti. psumiē aūt lata culpa vel dolus si non ad
hibeat diligentiā qualē in rebus suis. ff. e. q̃ nerua. vel qz res sue
salue sunt z deposite non apparent vt ibi dicit z hic exemplum
pone res suas ponebat in archa secura. et res depositas dimit-
tebat in domo sup banchas. casus tñ fortuitus non imputatur
sicut nec in cōmodato. §. tit. ꝓxi. c. vno. z. ff. cō. in reb⁹ nisi in ca
sib⁹ hic cōtenē: vt si pactū interueniat vt prestet. C. e. l. j. Ꝑctus
eēm ex cōuentione legē accipiūt z seruari debēt nisi improbatuz
sit a iure. ff. eo. l. j. §. si cōueniat. ff. de reg. iur. Ꝑctus. ita tñ q̃ ca-
sus noiet i pacto sicut dixi in cōmodato: sic. §. c. ꝓxi. ꝓpē culpā
vel dolū casus imputaē: vt hic dī: si eēm rem depositā vendidit
z postea eū redimat vt eaz habeat in cā depositi: etiā si sine do-
lo malo illi⁹ perijt teneē qz sufficit semel dolū cōmisisse. ff. e. l. j.
§. si rem. itez ꝓpter moram pcedētem casus imputaē etiā si apud
deponentē perijsset. sufficit eēm q̃ res potuit nō perire. ff. de le. j.
cū res. §. vlti. ff. eo. si in asia. §. vlti. ff. de cōsti. pe. quēadmodum
§. ij. z. ex eisdem casib⁹ imputaē casus in cōmodato. §. tit. ꝓxi.
c. vno. item res deposita non deteriorata debet reddi alias red
dita nō videē. ff. eo. l. j. §. si res deposita. sic in cōmodato. ff. com
mo. si mihi. §. j. consistit autē depositū in rebus mobilibus cuz
z se mouentibus tñ nisi forte vbi apud sequestrū deponiē res
aliqua inter plures in
cōtrouersiā deduciē.
§. de iudi. examinata.
et talis depositio non
pōt fieri nisi a pluri-
bus. ff. e. lz. j. rñso. itez
z rei deposite sicut et
cōmodate ꝓprietatez
retinēm⁹ z etiā posses
sionē. ff. e. lz. §. j. et. ff.
cōmo. l. rei cōmodate.
f ¶ Reuocare: Qñ-
cūq; pōt reuocare de
positum vt hic dicit z
ff. e. l. j. §. est aūt. et. §.
penul. et si nō restitui
tur ꝓdēnatus suo no-
mine infamis efficiē.
C. deposi. quod depo
sitū. ff. de bis qui no.
infa. fur. §. illud. sicut
si pcariū qñcūq; reuo
caē. §. de pca. c. vlti. se
cus in cōmodato qd
non reuocaē nisi post
vsum expletum. §. de
cōmo. c. vno. ff. eo. in
cōmodato. §. sicut. b.
g ¶ Contra: Mo. q̃
contra deposituz non
admittiē compensatio. C. eo. ti. si quis pecunias. vnde sumiē.
§. iste nec etiā depositū cū deposito compensaē. sed qui primo
deposuit primo recipiat: vt ibi dicit. z. C. de cōpen. l. vlti. z quod
dicit compensationē in tota. scz deductionem ꝓ parte. Et ita
nec in toto nec in parte admittiē cōpensatio ꝓtra depositū. z in
hoc priuilegiata est actio depositi. et quia predoni restitui debz
depositū. ff. e. l. j. §. si pdoni. tamē si dñs cū fure simul petat do-
mino restitui debet de equitate. ff. eo. bona fides. et sic non erit
pfidia cū sit cōtractus bone fidei quare dicanē bone fidei dixi-
§. de excep. cum venerabilis. b. b ¶ In alijs. s. contractibus
siue in realib⁹ siue in psonalibus actionib⁹ si causa sit liquida.
C. de cōpē. l. fi. in prin. etiā si nō liqueat incōtinenti dū tñ posset
liquere infra duos menses. ff. de iur. fis. auferē. §. qui compēsa-
tionē. Et no. q̃ compensatio fit in pecunia et in pondere et in
quātitate. C. de compen. si constat. z nō in specieb⁹ ad pecuniā.
ff. de pig. actio. si conuenerit. ff. de cōdi. inde. si nō sortē. §. si cen
tū. C. de rei ven. si ea pecunia. absurdū eēm est diminutionē rerū
fieri ꝓpter pecuniā. ff. de impē. in re. do. fa. q̃ dicit. j. rñso. Con-
tra tñ videē. C. de compen. l. vlt. in prin. vbi dicit tam in rem q̃
in psonam: illud intelligitur si agaē in rem z restitui non possit
pōt admitti cōpensatio cū estimatione in pecunia z in relictis
fit etiā cōpensatio. xxxij. q. vj. nihil iniquius. z. j. de adul. c. pe. z
vlti. z. ff. solu. matri. viro atq; vxori. z in penis fit compensatio.
j. de pe. constitutus. Ber.

Rubrica. De emptione et vēditione. Visum est supra de con-
tractibus quifiunt grā dantis vel recipiētis restabat videre de
cōtractibus qui fiunt gratia vtriusq; inter q̃s est cōtractus em-
ptionis z vēditionis qui p ceteris magis frequētaē facit quod
babeē in. l. j. ff. de cōtrahē. emp. ideo de ipsa post ciuiles pceden
tes z ante sequentes voluit tractare facit. l. singularia. ff. si cer.
pe. z pro tanto fuit hic posita ista rubrica. Jo. imo.

Pacuit. ¶ Mō pōt cōmode summari fm Jo. an. §
pulchre sūmaē vt i rubro fm car. z ab. si. pōt diuidi
in duas ptes. nā primo ponit modū venditiōis. secū-
do modū denūciationis. secunda ibi: alioquin.
i ¶ Hospitales. pñt eēm ad ꝗ cōpelli p excōicationē. rlij. dist. §.
hinc etiā. ala. k ¶ Ad pbyterū. i. cpm. xcv. di. olim. z. c. q̃ forte
p hoc, de hoc cognscere pōt. ß forte psuetudo non est in hoc. Z.

mēdatā. ¶ Quocirca suadem⁹
a vt in illū furē tuā dirigas actio
b nez eo q̃ vt audiuimus loculos
hz z ea q̃ tibi surrepta sūt aspor
tauit. ¶ Nā z iudicib⁹ dedim⁹
c i mādat⁹ vt illū iniquū qōnib⁹
ad rōnē ponāt: etiā si oportue-
rit vinculis alligatū vt dictam
d pecuniā reddē cōpellaē. z infra
¶ Si aūt cū eis amicabiliē po-
teris de reddituū pceptione pa
cisci noueris id nobis acceptū.
G Regorius nonus:

¶ Dicit ad quid teneē depositari⁹. Et qūo repetaē depositum.

B Ona fides abesse psumiē
c si reb⁹ tuis saluis exñtib⁹
e depositas amisisti. De culpa q̃
tener⁹: si teipm deposito obtuli-
sti vel si aliq̃d pro custodia rece
pisses. Pacto vo culpa vel mo
ra pcedētib⁹ casus etiā fortuit⁹
iputaē. ¶ Sane depositori licu
f it ꝓ voluntate sua depositū reuo
g care ꝓtra qd cōpēsationi vel de
ductioni loc⁹ nō fuit: vt ꝓtract⁹
q̃ ex bona fide oriē ad pfidiam
mime referaē lz cōpensatio ad
h mittatur in alijs si causa ex qua
postulaē sit liquida ita q̃ facilē
exitū credaē habere.

Rubrica. De ēptiōe z vēditiōe.

G X concil. apud valen.

¶ Cogit episop⁹ ne carius vē
daē transeuntibus q̃ in merca-
to venderetur.

Pacuit vt pbri ple-
i bes suas admoneant
vt et ipsi hospitales
sint z nō cari⁹ vēdāt
transeuntib⁹ q̃ mercato vendē
k pñt. ¶ Alioqn ad pbrū z transe
entes ꝗ referāt vt illi⁹ iussu cuz
humanitate sibi vendant.

Ut mensure. ¶ Sunt due ꝓtes sicut duo dicta. secunda ibi: si quis. Jmo. a ¶ Ut mensure: supple statuimus. b ¶ Pondera. xxiiij. q. j. non afferam⁹. ⁊. q. iij. si quis romipetas. xlv. di. ois q̃. ff. de penis. in dardanarios. ⁊. j. ne cle. vel mo. c. multa. c ¶ Penitcat. ⁊ insup. l. coz. de falsa. puniri dz. ff. de extraor. cri. ãnonã. in fi.

Cum dilecti.

¶ Cũ res vendit min⁹ dimidia iusti ꝑcij in arbitrio emptoris est vtruz rẽ restituat recupato ꝑcio vel iustũ ꝑciũ supplet. b. d. vel alit ⁊ sic vt in rubro. Primo ponit factũ. secũdo diffinit. secũda ibi: quia vero. ab. si. d ¶ Capitulo. vnde non tenuit vẽditio ipso iure. etiaz vbi receptio nõ fuissz in ꝑcio. xij. q. ij. fine. et ẽ. de his que fi. a ꝓla. c. j. x. q. ij. hoc ius. vñ in fine reseruat capitulo hec exceptio. T. r ¶ Tunc valentez: s. tpe cõtractus. ẽ pone q̃ tpe venditionis valeret. x. tpe lit. ꝓtes. valeret. xxx. siue studio monachozuz vel alio modo nunquid modo reuocabit venditio: nõ quia temp⁹ venditionis spectandum est. ff. de euic. ex mille. §. j. C. de resci. ven. si volũtate. ẽ. de elec. dudum. et si deterior facta esset nõ peteret. Et ita cũ petiturі non essent cõtrariũ ne meliorationẽ petere non debẽt. C. de solu. l. pe. ff. ẽ. dam. infe. qui bona. §. si q̃s. q̃a vin. f ¶ In arbitrio sic. j. e. cãm. ⁊. C. de resci. ven. l. ij. g ¶ Redde dẽdã: ẽ cũ vẽditio nulla fuerit qz facta fuẽit ignorãte capto et vltra dimidiaz decepta ẽ eccl̃ia: nullũ ius acq̃sitũ fuerit mõasterio: q̃re fit restitutio monasterio. Rñ. si ad hoc actũ fuisset nõ fuisset restitutio facta sed qz per iniquam sententiã spoliati fuerint monachi restituuntur. Nec fuit venditio iudicata nulla: quia nec agebatur ad hoc. vnde dicit hic q̃ in arbitrio sit emptoris ⁊c. nõ fit ꝑdenatio nisi agat ad ẽ. ẽ. de or. cog. cũ dilect⁹. tan. b ¶ Nõne: hoc ĩo dicit: q̃a qui rẽ petit ex vna causa expressa ⁊ succũbit eandẽ rem ex alia causa petere nõ prohibet. ff. de excep. rei iudi. ⁊ an eadem. ẽ. de cau. pos. c. vlt. de hac materia satis dicit. ẽ. de libel. obl. c. ij. i ¶ Deceptione cuz dolus dat causam contractui: puta dolo induxi te ad vendendam rem: als nõ venditurus: nõ tenet cõtractus. ff. de dolo. ⁊ eleganter. arg. xij. q. ij. quisquis eps. in fi. ⁊. j. de re. pmu. cũ vniuersozũ Si veto incidit in contractũ quia venditurus eram: sed per dolum tuũ minus vendidi vel per dolum meuz plus emisti: tenet quidẽ Jctus: sed agit ad supplementuz residui. ff. de act. empt. ⁊ vendi. iulianus. §. sed si venditor. Si vero dolus nõ dat cãm cõtractui nec incidit in contractũ: sed deceptus sum vltra dimidiam iusti precij in venditione obtinet quod hic dicit: ⁊. j. e. cuz causa. ⁊. C. de rescin. vendi. l. ij. Si aũt sum deceptus minus dimidia iusti precij non possum agere ad aliquid quia licitum est cõtrahentib⁹ sese inuicem decipere vsq̃z ad dimidiã iusti ꝑcij. ff. de mino. in cause. §. in precio. ⁊ hoc habet locũ in cõtractib⁹ bone fidei. Jn contractibus stricti iuris etiaz si dolus dat cãm contractui tenet contractus sed agens ex eo elidit ope exceptiõis ff. de ver. ob. si q̃s cuz aliter. C. de pact. cum postea. ⁊ no. q̃ in contractib⁹ bone fidei si dolus dat causam cõtractui nõ ꝑ cõtrahẽtes: sed ꝑ intermediã ꝓsonam tenet contractus sed dat actio de dolo cõtra mediatorẽ ff. de dolo. et elegant. §. j. in quolibet tñ cõtractu bona fides exigit. C. de actio. ⁊ obl. bonã. ⁊ no. q̃ q̃ñq̃z nõ tenet cõtract⁹ ⁊ tamẽ ex eo agit. ff. de actio. emp. ⁊ ven. iulianus. §. si q̃s colludẽte. b.

Eruenit.

¶ Sũmat vt in rubro ꝓm intellec. quem infra tencbo. et est casus notabilis limitans ius ciuile ꝓm Jo. an. nõ oportet addicere maxie ẽ omnia illa tria necessario requiruntur cõis diuisio. secunda ibi: quia igit. ab. si. k ¶ Fatigari: videt q̃ dñs papa minus bene ꝓnũciauerit hic quoniam res donate vxori propter nuptias alienari nõ ꝑnt etiã cõsentiẽte vxore: nec currit ei ꝓscriptio ĩ reb⁹ dota. C de iure do. in reb⁹ nisi soluto mrimonio vt ibi dĩ. ⁊. C. d au. exce. l. j. §. vl. ⁊. C. de ꝓscri. xxx. an. cũ notissimi. §. illud. nec sufficit q̃ ĩ cões vsus ꝑciũ vsuz ẽ qz ꝑ pte mariti nõ potuit obligari. C. ad vel. aũt. si q̃ mlr. Sol. si vis vt omis obiectio cõquiescat dicas q̃ mulier illa donationẽ istam propter nuptias lucrari nõ debuit qz sicut dos soluto matrimonio debz redire ad vxorẽ vel eius heredes ita donatio propter nuptias ad maritũ vel eius heredes. C. de pac. cõuen. sup do. l. pe. ⁊ vl. aũt. equalitas. nisi ex pacto de lucrãda dote vel donatione vel de cõsuetudine secus obtineat. j. de do. int vi. ⁊ vxo. c. vlti. C. de rei vxo. act. l. j. §. illo ꝓcul dubio. in quo casu intelligit illa aũt. C. ad vel. siue a me. s. illo casu q̃ñ ex pacto vel ex cõsuetudine debz donationẽ lucrari vnde bene rñdet papa q̃ si mulier debeat lucrari hanc donationẽ intellige decre. hãc scõm aũt. q̃ tñ erat in bonis mariti q̃ potuit sibi cõsulere ⁊ post biẽniũ scdo alienatiõi

Ex concilio maguntineñ.

¶ Fraudans mensuras ⁊ pondera. xxx. dieb⁹ in pane ⁊ aqua penitere debet.

a Ut mensure ⁊ pondera iusta ⁊ ifra ¶. Si q̃s iustas b mensuras ⁊ iusta põdera causa lucri mutare ꝑsumpserit. xxx. c dies in pane ⁊ aqua peniteat.

Ex Lex. iij. atrebateñ. episcopo

¶ Tenet venditio licet vẽditor sit deceptus vltra dimidiã iusti precij pot tamen venditor agere vt restituat res vel iustũ preciũ supplet et si alteruz precise petit succumbit.

Cum dilecti filij beluacen. canonici contra abbatẽ ⁊ frẽs cari loci ꝓponerent q̃rimoniã q̃ siluaz q̃ ingrauallis dicit d a quibusdã eozũ ignorãte capitulo ꝑ. x. libras. xl. marchas tũc e valentẽ cõparassent cãm ipsam morisleñ. epo ⁊ decano remensi. cõmisimus terminandã: adijcientes q̃ si vterq̃z cause cognitioni interesse nequiret: alter ĩ eodem negocio procedere nõ differret: ⁊ infra. Tandem decan⁹ in illius cause cognitione ꝓcessit ⁊ cum ei per testes constitisset q̃ ꝑdicti frẽs siluã minus dimidia iusti ꝑcij compassent venditionez non tenere: et siluam beluaceñ. ecclesie adiudicãs canonicos in possessionẽ induxit: et f infra. ¶ Quia vero in arbitrio emptoris est si velit supplere iustũ ꝑciũ aut venditionẽ rescindere cũ res minus dimidia iusti ꝑcij compat sniaz ipsam tãq̃z iuri cõtrariã irritãtes possessionẽ mõachis iudicauim⁹ eẽ red- g dendã salua q̃one canonicis su i per deceptione precij vel cõsensu capituli in venditione nõ habito et alia causa rõnabili: quã canonici contra monachos duxerint proponendã.

Celestinus tertius.

¶ Si vir habeat alia bona vñ vxor possit sibi cõsulere ⁊ cõsentiẽte vxore rem ꝓpter nuptias donatã vxori vẽdiderit emptorem qui spacio. xxx. annorum rem possedit nõ pot vxor inqetare sup ea maxime si precium fuit conuersum in communem vsum viri et vxoris.

Peruenit ad nos. q̃. P. miles. A. vxori sue quandaz domũ in donationẽ propt nuptias assignatã muliere ipsa expressum dante consensum. B. mulieri vendidit pro certa pecunie quãtitate: ⁊ infra. Prenoiato vero milite viam vniuerse carnis ingresso relicta ei⁹ venire cõtra hoc ꝑsumat allegãs dictã domũ titulo donatõnis propter nuptias sibi cõcessam alienare nõ potuisse: licet eius consensus ipi noscat ꝓtractui accessisse ꝑfata vero. B. ex eo nititur se tueri q̃ ꝑ. xxx. annos. cõstãte illozũ mrimonio domũ ipsaz bona fide titulo q̃z iusto possedit ⁊ qz in cõmunes vsus viri ⁊ vxoris illius ꝑciuz est cõuersum ac facte venditionis tpe vnde si ꝑfata mulier consulere potuisset in viri facultatibus consistebat. ¶ Quia igit super his nos cõsulere curasti respondemus predictam emptricez si vera sunt q̃ ꝓuisimus prescriptis occasionibus super ipsa domo nõ debere k vlterius fatigari.

tacite vel expresse psumiť cõsensisse rõne tanti tpis. arg. j. de iu repa. cura. C. de pe. be. si filiꝰ. Illa vo rõ nõ est multũ efficax q̃ in cões vsus pciũ est cõuersuz nisi velis dicere q̃ vir ⁊ vxor babebãt oia dãna ⁊ lucra cõia. ar. j. de do. inť vi. ⁊ vxo. c. ij. imo q̃a soluto mr̃imonio vel cedit in sub̃am viri vel cõibus liberis applicať donatio ꝓpter nuptias. in auť. vt im mo. añ nup. dona. §. ⁊ hoc dicimꝰ. colł. v. Et iõ nõ intererat mulieris petẽ mr̃imonio soluto ex quo non habebat liberos aut etiã si haberet. Her.

Anrãz. ¶ Fictus emptor q̃ verus est creditor coгiť restituere rẽ in veritate pignoratã ꝗ ficte vẽditã si satisfactũ est sibi de sorte fractibus cõputať: ita cõiť sũmať ꝗ hec sũmatio est de indubio. iõ summo iuxta lr̃az notabliꝰ sic vt in rubro. ⁊ est casus singularis. pria ps narrat factũ. sed dat iudicẽ ibi: q̃a igiť a ¶ Canonem. j. de vsur: q̃ in oibus.

b ¶ Emptionis: emptione pignoris cã facta nõ qd̃ scriptũ: sed qd̃ gestũ est inspiciť. C. plus valere qd̃ agitur. l. iij. j. q̃ fil. sint le. p tuas. c ¶ Patet: i. psumiť. j. de pigno. illo vos. si aũt nõ ageret in fraudẽ: secꝰ eẽt ⁊ baberet emptor fructus. licz vẽditio rescinderet ⁊ res esset vẽdita iusto pcio. C. de pact. inť emp. ⁊ vẽ. l. ij. Et ita potiꝰ cõsiderãdũ est q̃d agiť inter pbẽtes. ar. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ff. de ꝓ. ob. eũ q̃ colẽdis. j. de condi. ap. c. verũ. Lau. d ¶ Dimidiã: ⁊ ita quantitas pcij: est ar. volι. ff. de transac. cũ hi. §. modus sic. arg. s. deposi. bona fides. ⁊ cõcessio simulata psumiť ꝓter modicũ pciũ. C. mãda. p diuersas. arg. s. j. de symo. ⁊ si qõnes. C. de rescin. vẽ. l. volus. ct. ff. de iure do. si vsufructus. Lau. e ¶ Cõcilio: de vsur: q̃a in oibus ⁊ maiorẽ etiã imponẽ põt. j. de vsur. cõquestꝰ. c. p tuas. ⁊. c. dudũ. sez p excõicationẽ. s. de iureiur. ad nr̃am. Et iõ in oibus cõmissionib⁹ fit mẽtio de pena illiꝰ cõcilij: vt ab ea iudex incipiat si viderit expedire ad alterã postmodũ ꝓcessurꝰ: si b̃ meruerit ⁊c. s. vt lit. nõ cõtes. qm̃ frequẽter. §. vlti.

Cum cã. ¶ Idẽ dicit in sũma qd̃. c. cũ dilecti. s. e. vel põt sic sũmari. ꝗm auch. vẽditor deceptus vltra dimidiã iusti pcij agere põt vt res sibi reddenti pciũ acceptũ restituať vel iusti pretiũ suppleať ⁊ in hoc electio est emptoris. b. d. in prima recitat factũ. in secũda diffinit. Io. de imo. f ¶ Dimidiã: ist ud sic est intelligendũ ecce res valet. x. vẽdidisti illã. p q̃ttuor pz q̃ tu es deceptꝰ in sex ꝗ sex sũt plꝰ q̃ dimidia iusti pcij. qd̃ est q̃nq; ⁊ ita est deceptꝰ in dimidia q̃ est q̃nq; ⁊ plus. s. vno sufficit illud plus valet vnũ bonõ. tm̃. Et hoc intellige in vẽditore q̃ decipiť in pcio ⁊ sic etiã in emptore decepto pone q̃ res valeat. x. ⁊ emptor soluit. xv. j. põt agere ad pciũ recipiẽdũ qd̃ plus dedit vel in totũ recedẽ a ꝑctu q̃a sic pz q̃ est deceptꝰ vltra dimidiã iusti pcij soluit cm̃ sex vltra dimidiã iusti pcij qd̃ fuit decẽ. Si cm̃ deciperet in quinq; tm̃ non ageret q̃a quinq; sunt dimidia decẽ ⁊ ita nõ est deceptus emptor in aliq̃ vltra dimidiã iusti pcij: ꝗ q̃a sex dedit vltra dimidiã deceptꝰ est iõ aget. Azo intelligit ista verba ita. Alij dicũt q̃ necessariũ est vt duplũ iusti precij ⁊ vltra dederit emptor vt ecce res vz. x. ⁊ ego emi ꝓ. xxj. qd̃ nulla lex dicit ⁊ nihil ẽ q̃ dicũt q: b̃ decipiť emptor i plus q̃ sit totũ iustũ pciũ ꝗ ꝗmũ veri ẽ: ⁊ dñs iacobꝰ dicit eodẽ mõ cũ azone. g ¶ Restituerẽt: ita agebať b̃ ad rescissionẽ ꝑctꝰ nisi ẽptor vellet supplẽ iustũ pciũ. s. e. cũ dilecti. ⁊. b. C. de rescin. vẽ. l. ij. secꝰ est in trãsactiõibꝰ ꝗm q̃sdã tenet ẽt trãsactio licz q̃s decipiať vltra dimidiã iusti pciũ. ar. j. de reli. do. cõstitutꝰ. vbi epus oia iura dimisit soluz octo denarijs ꝓ pensione retẽtis ⁊c. ⁊ ẽ expsuz q̃ si post trãsactionẽ iueniunť publica istra p q̃ appareat q̃ deceptꝰ sit trãsigẽs in q̃druplũ: non tñ rescidiť trãsactio. ff. ad trebel. l. lucꝰ. §. vlti. Et est rõ in trãsactiõe q: eoipso q̃ a lite recediť magnũ cõmoduz est vñ in debitũ solutũ ob trãsactionez nõ repetiť. C. de transac. l. ij. ff. de ꝓdi. inde. i sũma. vin. et b̃ verũ nisi aliq̃s velit agere iudicis officio: vt mior vel eccĺia q: si ledať i trãsactione restituiť sicut si lesus est in sũma vel in aliq̃ ꝑctu. C. si aduer. trãsac. l. j. § si directe velit agẽ ꝑ transactionẽ secꝰ esset. Io. Sed quo iure agiť b̃ ad rescindẽdũ ꝑctum dicunt q̃dã q̃ iudicis officio. C. de resci. vẽ. l. ij. C. de ac. emp. l. iij. Sz ꝗm b̃ ageret tm̃ ad q̃driẽniuz. q̃a vsq; ad tempꝰ illud cõpetit in inte. restitutio. C. de temp. in inte. resti. l. vlti. Hic fuit opinio plac. Alij dicũt q̃ cõditione ex illa. l. C. de rescin. ven. l. ij. et ꝗm hoc vsq; ad. xxx. annos. q: oẽs conditiones cũ sint psonales ꝓpetue sunt. Credit vin. q̃ agať cõditione ex eo ꝑctu ex vendito alternatiue vel ad supplendũ iustũ pciũ: vel rescindẽdã venditionẽ: nec est mirũ si per actionẽ ex eo ꝑctu agiť vt recedať a ꝑctu. ff. de ac. emp. l. ex empto. §. si q̃s virginẽ. vin. q: in ꝑctibus bone fidei multa veniũt de quibus nec est dictũ nec cogitatũ. vt ff. de ꝑben. emp. quotiẽs. ⁊. l. se. §. ꝗ ⁊ si q̃d. C. d̃ ac. emp. li. j. Io. hec fuit opinio iacobi. b. Sz q̃d dices si maior iurauerit se non venire ꝑ venditionẽ nunq̃d audieť: q: deceptus est vltra dimidiũ iusti pcij nõ credo q̃ audiať secus de mioze q: p iuramentũ nõ excludiť nisi p bñficiũ etatis nõ tm̃ renũciat iuri cõi ⁊ ita põt agẽ vel ad supplementũ pcij vel ad rescindendũ ꝑctũ ꝗ restitutionẽ in integrũ petẽ nõ põt q: iuramentũ repñtat eũ maiorem nisi iuraret nõ repetere rem ex eo q̃ deceptus esset vltra dimidiam: tũc vtraq; via esset ei pclusa pter iuramentũ. Her.

Si vẽditor. ¶ Euicta re teneť vẽditor de euictiõe nisi in casibꝰ b̃ expssis vl aliť ⁊ sic vt i rubro. ab. si. b ¶ Institutũ. no. ꝗ q̃ emptor ad b̃ vt venditor teneať ei de euictione dz ei denũciare vt ipm defendat sup re ab ipso sibi vendita de q̃ qõ ei moueť alioq̃n nõ teneť. vt. C. de euic. emptor fundi. ⁊. l. auctore. nec fideiussores teneť q̃s euictionibus recepit. vt ibi dic: ⁊ si auctor sit absens denũciť fideiussori: vt ex pdictis legibus habeť. Quidã tm̃ dicũt qd̃ nõ teneť denũciare fideiussori ⁊ b̃ denũciatio põt fieri q̃libet tpe dũmõ non nimis iuxta sniam. ff. de euic. l. si rem. §. quolibet. Et illud scias q̃ si p venditorem stetit quo minus sit ei denũciatum puta quia latitat: vel q̃a impedit ne possit ad eum citatio puenire nihilominus teneť de euictione. ff. de euic. si ideo. §. psenti. ⁊. l. si victũ. §. si presente. ⁊ idez est si denunciеť fideiussori pñte vẽditore vt in dicto. §. si pñte. arg.

I Mno. iij. capitulo palliosi.

¶ Si in vẽditione apponit pactũ de recuperãda re post certũ tempꝰ modico cõstituto pcio psumiť pignus ⁊ non venditio.

Anfam noueris audientiã pueniſſe. q̃ cũ. R. laicus lator psitium. ab. Ah. mutuũ recipere voluisset creditor
a ne per canonez cõtra vsurarios editũ posset in posterũ conueniri domos ⁊ oliuas recepit ab eo
b dem titulo emptõnis cũ reuera cõtractꝰ vsurariꝰ agereť quod
c pz ex eo q̃ creditor debitori p/misit q̃ q̃cũq; a septẽnio vsq; ad nouẽniũ daret. xl. vncias ta
d renor q̃ vix dimidiam iusti pcij contingebãt domos eiꝰ restitueret ⁊ oliuas. Quia igiť fraus et dolus cui q̃ patrocinari non debent: mãdamꝰ q̃tenꝰ si res ita se hz instr̃o venditõnis cõfecto in fraudẽ canonis promulgata cõtra vsurarios non obstãte pdictũ. Ah. ad restituẽdas domos ⁊ oliuas ei ad quẽ debent hereditario iure deuolui cũ debitor
e ſit viã vniuerse carnis ĩgressus p penã i lat. pci. ꝓtra vsurarios pmulgatũ ap. re. compellas.

I Dem episcopo ⁊ archidiacono vrbinatẽſi.

¶ Summa vt in capitulo cum dilecti supra eodem.

Cum causa que inť economũ monasterij sancti martini de mõte ex pte vna ac ciues viterbiẽses sup casamẽtis ex altera vertebať fuisset aliquãdiu ventilata cuz constitisset nobis monasteriuz in vẽditione vltra
f dimidiã iusti pcij fuisse deceptũ ¶ Sentẽtiãdo decernimꝰ vt pfati ciues aut recepto pcio pos/
g sessiões restituerẽt memoratas: aut suplerent quantũ constaret legittime venditionis tempore iusto precio defuisse.

Gregorius nonus.

¶ Ponit tres casus in quibꝰ re euicta nõ teneť vẽditor empto/ri de euictione.

b Si vẽditori post institutuz ꝓtra se iudiciuz q̃s omisit rẽ vẽditã sibi defendẽt nũciare

I Dem episcopo ⁊ archidiacono vrbinatẽſi.

¶ Summa vt in capitulo cum dilecti supra eodem.

Cum causa que inť economũ monasterij sancti martini de mõte ex pte vna ac ciues viterbiẽses sup casamẽtis ex altera vertebať fuisset aliquãdiu ventilata cuz constitisset nobis monasteriuz in vẽditione vltra dimidiã iusti pcij fuisse deceptũ ¶ Sentẽtiãdo decernimꝰ vt pfati ciues aut recepto pcio possessiões restituerẽt memoratas: aut suplerent quantũ constaret legittime venditionis tempore iusto precio defuisse.

Gregorius nonus.

¶ Ponit tres casus in quibꝰ re euicta nõ teneť vẽditor empto/ri de euictione.

Si vẽditori post institutuz ꝓtra se iudiciuz q̃s omisit rẽ vẽditã sibi defendẽt nũciare

ē.vt lit.nō cōtel.qm̄.§.porro.itē si emptor cōpromittit in arbitrū ⁊ costitrariā sniam reportaucrit vēditor nō tenet.ff.de euic. si dictum.§.si cōpromisero.itē si emptor potuit vsucape ⁊ non vsucepit imputat ei q̄a ⁊ vēditor non tenet ei si res euincatur ab eo.vt.l.si dictū.§.si cū posset.Bern. a ¶ Cōtumaciter:si contumax fuerit emptor q̄a citatus nō venit ad sniam sibi iputet si lata fuerit cōtra ipm. q̄a tūc venditor nō tenet ei de euictione qz videt poti⁹ condēnat⁹ ꝓter suā contumaciā q̄ ꝓter aliā cām.ff.de euic.si ideo j.rūso.C.e.ti.emptor fundi.nec pōt appellare tanq̄ contumax. xxiij.q.iij.de illicita.ij q.vj.§.sunt quorum. Ber. b ¶ Iniuriā. C.de euic.emptor fūdi.vñ sumpta est hec decre.⁊ hoc ideo quia iniuria que fit emptori nō cōtingit vēditorem.ff.de euic.si p imprudentiā.sic si iudex p iniuriā pnūciat cōtra heredē non nocet legatariis.ff. de lega. j.si seru⁹ pluriū.§.j.

c ¶ Sanctiones.de quib⁹ iam p̄missuz est in.l.emptor fundi.⁊ si p imprudētiā ⁊ sic in trib⁹ casibus hic contentis nō tenet vēditor: emptori si non denūciauit.si contumax fuit si p iniuriaz iudicis cōdemnat tūc ēm iudex facit litem suaz ⁊ ipe tenet.ff.de iudi. filiusfamilias.⁊ C.de de pe.iudi.qui ma.iu.h̄ij.⁊.xij.q.ij.c.j.⁊.ij.Bern.

a vel cōtumaciter abfuit tpe snie

b ꝓmulgate seu p iniuriā snia lata fuit de euictione iuxta legitimas sanctiōes agē nō valebit.

Rubrica. De locato ⁊ cōducto.

Clemens tertius.

¶ Excōicati sūt magistri ⁊ scholares bononiēs. q̄ aū temp⁹ cōductionis cōducūt hospitia aliorū magistrorū vl' scholariū sine eorum consensu.

Ex rescripto lfaruz tusculan. epi nobis innotuit q̄ cū ciuitatē bonoñ.tpe suo legationis itrasset ⁊ ifra. ¶ Costitutionē factā ab epo portuen. ap.sele. ⁊ a pdicto tusculan. epo postmodū ꝓfirmatā videlz vt nul⁹ magistrorū seu scolariū sup conducēdis alioz hospitijs i lesiōe ⁊ piudiciū habitantium audeat hospitē ꝓuenire nisi ꝑ ius cōstiterit tps ꝓductiōis elapsuz: vl' in q̄lini in h̄ suū fauorē pstiterit et ꝓsensū cū idē portuē.sub excōicatione hoc ꝓhibuit ⁊ alter sub pena anathemat⁹ idez decreuit obseruādū ratū esse decernim⁹. G.auc.ap.cōfirmam⁹. ¶ Statuentes vt a te frater epe et tuo quolibet successore hoc singulis annis in cōi audiētia:magistrorū atq̄ scolariū recitetur.

Anno.iij.abbati ⁊ cōuētui scti petri de pratell.londen.dioc.

¶ Persone ecclesiastice locare possunt ꝓuent⁹ decimaruz his cū q̄bus conditio ecclie fit melior statuto diocesani contrario non obstante et eadem rōne de alijs rebus ecclesie.

Estra nobis relatio declarauit:q̄ cum ad firmā fructus vrarū dare cōsueueris decimaq̄:⁊ infra. ¶ Dioc.epoq̄ statuto cōtrario non obstāte vestrarū decimarū ꝓuēt⁹ illis libere locare potestis cū quibus ecclesie vre cōditionē poteritis facere meliorē ita tñ q̄ hmōi locatio ad feudum vel alienationez non videatur extendi.

Gregorius nonus.

¶ Propter sterilitatē grauē cōductor sine culpa sua contingē tem remittit pensio ꝓrata nisi possit cū vbertate p̄cedētis vel sequentis tpis compensari hoc primo vsq̄ ad §.verum.

Propter sterilitatē afficientem magno incommodo

e ¶ Scolariū:soli ergo magistri ⁊ scolares prohibentur conducere hospitia aliorum scolarium:sed alij non prohibent conducere hospitia scolariū et ꝓter potētiores cōstitutio ista emanauit ⁊ per hanc litteraz videt q̄ scriptores qui scolares non sunt:sed vrorati nō ligentur hac constitutione et de illis non fit mentio.Lau.dixit hanc penam extendi ad eos qui gaudent priuilegio scolastico large sumpto vocabulo scolariū et gratia scolariū ibi sunt dummodo non sint meretrices que non sunt digne laqueis legum.C. de adul.que adulteriū : nec obijcias q̄ pena non debet extendi quia odia ⁊ pene quandoq̄ amplianf. ff.de his qui no. infa.l. ij.§.exercitus.⁊ arg.ad hoc.j.de ver.sig.cū in partibus.lau.Sz non credo q̄ ad scriptores vrorātos ostendat ista constitutio licet sint ibi ꝓter scolares eadē rōne extendent ad chartarios ⁊ chartarum rasores.b f ¶ Sub excōicatione.Ex hoc verbo colligit q̄ fuerat constitutio late snie et facit ad hoc.lxiij. dist. salonitane.j.de eo.qui fur.or.re.c.j.ita ⁊ obseruam⁹ ⁊ tenemus q̄ sit canon late snie et tusculan⁹ sub pena anathematis hoc obseruandū decreuit vt sequit in lra.Sz quare nō imposuit legem locatoribus.rndeo qz nō habebat iurisdictionē in eis sed scolaribus qui clerici sunt ꝓ maiori pte. si.lxxxix. dis.iudicatū.Item qz voluit legem derogare. C.loca.ne cui.

g ¶ Audientiā: hoc fieri debet ꝓter illos qui cōstitutionē ignorant sed quo ad alios nō. quia sufficit qualitercūq̄ sciant etiaz sine aliqua contestatione.ff.de admi.tu. qui dā.§.exquo.⁊ qui scit certiorari non debet. ff.de ac.emp.⁊ ven.l. j.in fi.imo certe videt q̄ oēs teneant exquo constitutio fuit semel publicata.xv.di.q̄ dicitis.vnde potius ad cautelā fit hmōi recitatio:ne quis saltē de facto dicat se ignorasse sic. ff. de instl. sed ⁊ si pupillus. §.j.⁊.ij ē.de fi.instru.pastoralis.

Estra. ¶ Primo ponit decisio et monachoz que rela. secundo ꝓuidet cū determinatiōe ibi: diocesanoz.Ab.si.

b ¶ Statuto:statuerunt epi q̄ huiusmodi decime parrochialos presbyteris solūmodo locarent per quod vtilitas ecclia ruz non modicū impedicbatur petierunt isti monachi sibi sup hoc prouideri:episcopi enim bene possunt facere statutum.de conse.dist.iij.c.j.⁊.ē.de maio.et obe.si quis venetit.⁊. j.de sen.excōi.a nobis fuit.sed quia illud vertebatur in detrimentum vel preiudicium ecclesiarum et quia non est contra ius vt hic patet expresse q̄ fructus decimarū taliter ad tempus locent:ideo papa tollit statutum illud licet ius decimaruz taliter vendi vel locari non possit cum spirituale sit.j.de iurepa.c.j.⁊.c. de iure. j.de symo.querelam. i ¶ Ad feudū:⁊ ita patet q̄ plati ecclia rum indefeudare non possunt de nouo.j.de feu.c.ij. k ¶ Alienationē perpetuam.s.scdm q̄ dicit alienatio est contractus p quem dominiū transfertur.C.de fun.do.l.j.Quandoq̄ etiā verbum alienationis large accipitur.ē.de re.ec.non alie.nulli liceat.C.de re.eccle.alienan.vel non.sancimus.⁊ in auctē.de reb⁹ eccle.non alie.§.nos igitur.col.ij.⁊ eodem modo hoc large accipitur:vt in.c.nulli.

Propter. ¶ Diuiditur in duas partes istud cap. principales.nam primo loquitur in predio rustico.secundo p̄dio vrbano.Secunda ibi in.§.verum.Abbas Siculus.

l ¶ Incommodo:quando magno incommodo afficitur conductor:tunc fit remissio pensionis.ff. eo.ex conducto. §.j.vbi dicit:si omnem fructum tulerit vt fructus etiam seminis non superset.et.l.si vno.§.vbicunq̄.et.C.eo.l.liceat.et.l.exceptio.nisi aliud in locatione sit actum : vt in.l. licet alioquin .i . si tale damnum non interuenerit secus est.ff.eodem. si merces.§.vis maior:quia modicum damnū debet sustinere:vt ibi dicitur.⁊.l.

b ¶ Statuto:statuerunt epi q̄ huiusmodi decime parrochialos presbyteris solūmodo locarent per quod vtilitas ecclia ruz non modicū impedicbatur petierunt isti monachi sibi sup hoc prouideri:episcopi enim bene possunt facere statutum.de conse.dist.iij.c.j.⁊.ē.de maio.et obe.si quis venetit.⁊. j.de sen.excōi.a nobis fuit.sed quia illud vertebatur in detrimentum vel preiudicium ecclesiarum et quia non est contra ius vt hic patet expresse q̄ fructus decimarū taliter ad tempus locent:ideo papa tollit statutum illud licet ius decimaruz taliter vendi vel locari non possit cum spirituale sit.j.de iurepa.c.j.⁊.c. de iure. j.de symo.querelam. i ¶ Ad feudū:⁊ ita patet q̄ plati ecclia rum indefeudare non possunt de nouo.j.de feu.c.ij. k ¶ Alienationē perpetuam.s.scdm q̄ dicit alienatio est contractus p quem dominiū transfertur.C.de fun.do.l.j.Quandoq̄ etiā verbum alienationis large accipitur.ē.de re.ec.non alie.nulli liceat.C.de re.eccle.alienan.vel non.sancimus.⁊ in auctē.de reb⁹ eccle.non alie.§.nos igitur.col.ij.⁊ eodem modo hoc large accipitur:vt in.c.nulli.

Propter. ¶ Diuiditur in duas partes istud cap. principales.nam primo loquitur in predio rustico.secundo p̄dio vrbano.Secunda ibi in.§.verum.Abbas Siculus.

l ¶ Incommodo:quando magno incommodo afficitur conductor:tunc fit remissio pensionis.ff. eo.ex conducto. §.j.vbi dicit:si omnem fructum tulerit vt fructus etiam seminis non superset.et.l.si vno.§.vbicunq̄.et.C.eo.l.liceat.et.l.exceptio.nisi aliud in locatione sit actum : vt in.l. licet alioquin .i . si tale damnum non interuenerit secus est.ff.eodem. si merces.§.vis maior:quia modicum damnū debet sustinere:vt ibi dicitur.⁊.l.

habitatores. Intellige q̃ hic dicit de eo colono hic certã pecu
niã annuatim debet vel certas chorbes: et nõ de partiario qui
cũ dño lucrũ ⁊ damnũ partit: vt dr in. §. vis maior. qz pro mo
dico dãno non dat restitutio: vt. ff. de in integ. resti. scio. ⁊. s. de
in integ. resti. c. j. ⁊. s. de re. ec. non alie. ad nostrã. ⁊ modicũ dam
nũ ecclia sustinere de
bet. xij. q. ij. bone rei.
nec p modico retra
ctat vẽditio. ff. d ꝓbẽ.
emp. l. res bonoũ. nec
pro modico dat actio
de dolo. ff. de dolo. si
oleũ. i fi. a ¶ Vicio:
q̃a forsitan nõ potuit
pati multam pluuiaz
nec multam siccitatez
nec potuit colon⁹ oc
currere quin suffoca
ret semen. Sed con
tra videt. ff. eo. ex con
ducto. §. j. vbi dicit q
si vicia ex re oriuntur
damnũ esse coloni vt
si vinũ coarcuerit vel
si herbis segetes corru
pte sunt. Solu. ibi po
tuit colonus occurre
re hic non q patet ex
eo quod dicit hic sine
culpa coloni: casus et
fortuitus dño nocet ⁊
non colono vt nõ habeat pensionẽ nisi p rata ⁊ si nihil pceperit: nihil soluat ita: q remissio faciẽda est in totũ vel in partem nisi vbertas precedentis anni vel sequentis possit compensari sterilitati. C. eo. l. 15. ⁊ hoc etiã si dñs remisit pensionẽ ꝓter sterilitatẽ si anno sequẽti contingat vbertas petere potest pensionẽ integrã. vt. ff. eo. si vno anno. Ber.

¶ Verum. ¶ Ponunt hic quatuor casus in q̃bus inq̃linus pot ante temp⁹ cõductionis finite licite expelli. ab. si. b ¶ Inuito: hoc sumptũ est ex illa. l. C. e. edem quã. c ¶ Imminebat hec potuit esse necessitas postea supuenit si domus corruit vel minat ruinã quam edificare vult vel forsitan vxorez duxerit ⁊ indiget domo illa vel si qua cõsimilis necessitas q̃ tũc nõ imminebat. arg. ff. vt in pos. leg. si is a quo. §. plane. als est lex. ⁊. ff. de interro. act. de etate. §. ex causa. et. s. de offi. dele. insinuante. et est hic arg. ꝑncipiũ cõsiderandũ. ꝛ. ti. ꝑri. cũ dilecti. ⁊. s. de elec. dudũ. vbi de hoc. Ber. d ¶ Peruerse. in isto casu dicũt quidã nihil remittendũ esse quasi compẽsando: s nõ est verũ: quia pot dñs agere ꝓ inquilinũ pro dãno dato actione legis aquilie et ex locato. e ¶ Canonẽ: hoc intellige qñ ad longũ temp⁹ cõduxit puta ad. x. annos vel plus vel minus etiã. vj. vel. v. ff. eo. quero. §. inter. Ber. f ¶ Celeri. sic. s. de re. ec. ali. vel nõ. si quis presbyterorũ. ⁊. j. eo. c. pro ri. vbi dr qualiter hoc verbũ sit intelligendũ: ⁊ ita in quattuor casib⁹ expellitur inquilinus.

Potuit. ¶ Primo ponit req̃sita vt ius emphiteoticũ possit vẽdi. secũdo ꝓfacientes punit ibi emphiteota. tertio soluit obstaculũ ibi: non obstante. Ab. si. g ¶ Emphiteota. Videtur q emphiteosis sit locatio. ex eo q ponit i titulo de locato s nõ est verũ. insti. locati. §. adeo. locatio cũ pot fieri tã de reb⁹ mobilib⁹ q̃ imobilib⁹ ⁊ se mouẽtib⁹ emphiteosis vo tm de imobilib⁹. Contract⁹ aũt emphiteoticus medi⁹ est inter vẽditionẽ ⁊ locationẽ. i h autẽ accedit ad vẽditionẽ: qz qñ talis ꝓct⁹ celebrat aliquid dat sicut in venditione dat pciũ: s tñ differũt qz p venditionẽ transfert dñium. Sed h retinet dñs dñium. Sz magis videt accedere ad naturã locatiõis qz sicut locator retinet dñium et singulis annis aliq̃d recipit ita: ⁊ hic q̃a emphiteota singulis annis soluit canonẽ cõstitutũ ⁊ ideo potius ponit hec decre. in isto titulo q̃ in pcedenti. Ber. h ¶ Req̃sita: hic sumptum est. C. de iure empbi. l. vlti. Primo requiri dz dñs ab emphiteota an emere meliorationes ipsius velit ꝑm qd hic dr alias caderet a iure suo: vt in. l. pdicta. Ber. i ¶ Vendere: s nũq̃d pñt donare videt q nõ qd quidã concedũt. Alij dicũt q donare pot etiã sine cõsensu dñi. C. de fun. patri. l. j. li. xij. et pignori

a cõductores vicio rei sine culpa coloni siue casu fortuito contingente colonis ecclie tue p rata pẽsionis remissio est faciẽda nisi cuz vbertate pcedẽtis vel sub sequentis anni valeat sterilitas
b cõpẽsari. ¶ Verũ inuito inquilino domũ inhabitare vel refi/
cere poteris si necessitas que tũ
c non iminebat locationis tpe id exposcat remissa sibi p residuo tpis pensione q etiã inde ratio/
d nabiliter amouet: si puerse ibi
e fuerit conuersat⁹ vel cũ canonẽ per bienniũ non soluisset sibi sa/
f tisfactione celeri non prouidit.

¶ Dem.

¶ Emphiteota ecclie meliora/tiones suas vẽdere non pot nisi seruatis his de q̃bus hic ⁊ si cõtra fecerit vel canonẽ p bienniũ nõ soluerit nec mora postea celerit purgauerit iuste pot expelli

s Potuit emphiteota ecclia
b p mitus requisita eidẽq̃ renũciatio quantuz sibi ab alijs offertur si nolle se emere dixerit vel a denunciationis tpe duoꝝ spaciũ mensiũ sit elapsuz melio
rationes ⁊ ius sibi cõpetẽs alijs
i vendere qui ab emptõne hmõi
k minime prohibent. ¶ Emphi/teota quoq̃ secus presumendo vel cessando in solutione cano
l nis per biennium: nisi celeri sa/
m tisfactione postmodum sibi consulere studuisset: iuste potuisset
n expelli, non obstante q ei vt

dare. ff. de pig. l. lex vectigali. ⁊. ff. de pig. ac. tutor. §. vlti. Bẽn.
k ¶ Prohibent: sed que psone ꝓhibent ab hmõi emptiõe pot dici q serui ecclie capitanei ⁊ oẽs psone maiores qui non sunt idonei facilitate conueniẽdi vñ posset dñs ꝓiudiciũ pati. ff. qui sa. co. l. ij. l ¶ Bienniũ. vt. x. q. ij. hoc ius. §. qui rem in priuato triẽniuz req̃rit. C. de iure empbi. l. ij. Sz si ꝓmisit soluẽ penã rato manẽte pacto si nõ soluat pensionez ⁊ petat penã nihilominus vult eũ expellere nũq̃d pot dicas q sic ar. ff. de trãsac. q̃ fidẽ. ⁊. l. pacto. ⁊. C. d pac. cũ ꝓponas. In fauorẽ dñi dictũ est hoc et facit ad hoc. ff. de re. iur. cum par. Ber.
m ¶ Celeri. ⁊ ita ptz q ẽphiteota pot purgare moram offerendo canonẽ post bienniuz sic. s. c. pri. sicut alienator. s. de re. ec. alie. vl nõ si q̃s psbyterorꝫ ⁊ arg. de elec. q sicut i fi. ⁊. ff. de ver. ob. interdũ. §. vlti. Sz quãtuz tpus dabit ad purgãdũ istã moram videt q
aũ sniaz. vt. ff. de inoffi. test. papinia. §. meminisse. ⁊. C. q̃bus vt indig. alia est vel etiã vsq̃z ad litẽ cõtestatã. ff. rẽ ra. ba. amplius h. ⁊. C. de pl⁹ peti. l. vna. ⁊. s. e. ti. c. vno. Vel modicũ tps dabit forsan. x. dierũ. ff. de cõsti. pe. ꝓmissor. §. j. ⁊. ff. ex q. cau. ma. in ꝛteg. resti. l. ab hostib⁹. §. s qd simplicit. ⁊. ff. si q̃s cau. l. et si post tres vel ꝗcito potuit. ff. ad tertul. l. ij. §. cõfestim. ⁊. s. de elec. qz ꝓter. vbi plura arg. de hoc inuenies quidã dicũt q vsq̃z ad litẽ cõtest. pot emphiteota vitare penã hui⁹ ꝓstitutiõis offerẽdo canonẽ p iura pdicta. Sz nõ credo q vsq̃z ad lit. cõtest. possit purgare moram: q̃a h possit differri vsq̃z ad duos annos vel vnũ vel tres vl plres post tps statuti biẽnij. ⁊ ita nõ esset celerit et ꝓtẽa h videt poti⁹ facẽ timore pene q̃ voluntate ⁊ impellat coram iudice: s tps statutũ ipm inpellat vt dicit i fi. et vltro se dz offerre. vt. C. de iure empbi. l. ij. dabo ei modicũ temp⁹ post bienniũ elapsuz. Talis cũ celeritas ad modicũ tps referr p⁹ biẽniũ respectu ipi⁹ biẽnij: sic h adiectio pl⁹ ad modicã q̃titatẽ referr respectu q̃titatis notate. ff. de v. sig. h adiectio ad illd modicũ ꝓsiderabit arbitrio iudicis ex q nõ est determiatio i iure. s. de offi. dele. de causis. ⁊. ff. de iure. deli. l. j. §. ait pto⁹. ⁊ qd appellabit arbitriũ boni viri. ff. de v. ob. cõtinu⁹ act⁹. §. ij. Ber. n ¶ Expelli: s nũq̃d aucte sua ꝓria pot dñs expellere emphiteotã si canonẽ debito tpe nõ psoluat videt q sic. C. de iur. empbi. l. ij. sat pot dici q sic aucte huius decre. ⁊ pdicta. l. x. q. ij. h ius potrectũ. §. q̃ rem hmõi. dicit cũ. l. ptimescat crimẽ cũ sibi arbitriũ sue vltõis sciat cõcessuz. C. de metat. deuotũ. li. xij. ⁊ ar. ff. de pig. l. lex vectigalis ⁊ ar. C. de ser. expor. l. j. ⁊. ij. s meli⁹ facit si aucte iudicis hoc fecisset. C. de pig. l. iij. ⁊. j. de pnil. pastoralis. Sed si alij tradidit possessionẽ vel ab alio expellat nõ deiecit possessorẽ aucte sua. arg. ff. de vi ⁊ vi ar. l. colon⁹. itẽ si emphiteota cessauit p bienniũ ⁊ tm ampli⁹ q nõ pt purgare moram si dñs postea recepit pẽsionẽ nũq̃d dñs postea potit expellẽ ẽphiteotã. rñdeo i pnato planũ ẽ q̃a recipiẽdo pẽsionẽ iuri suo renũciauit. ff. d le. cõ. l. p⁹ diẽ. ⁊. l. pce. §. fi. ipo cũ facto renũciat iuri suo. s. de bis q̃ fi. a ma. p. ex ore. cũ suis cor. Sz q̃d dices de ecclia. rñ. si plat⁹ de ꝓsensu capli recipiat pẽsionẽ expellẽ nõ potit postea ẽphiteotã cũ libet sit ecclie vl ẽphiteotã expellẽ vl pẽsionẽ petẽ. i auẽ. de ñ ali. ⁊ ẽph. ꝓct⁹. §. si q̃s vo locator. col. ix. ⁊ eligẽdo vnũ alti renũciasse vi: vt i pdictis. l. p⁹ diẽ. ⁊. l. pcedẽ. §. vl. Sz si sol⁹ plat⁹ sine ꝓsẽsu capli recipit pẽsionẽ nõ credo q obsit ecclie q̃min⁹ possit expellẽ ẽphiteotã nisi postea capl'z ꝓsẽsisset. ar. j. d bis q̃ fi. a p. si cõ. c. pastoral. cũ suis sil'ib⁹ ⁊ si vn⁹ sit sacerdos siue rector sol⁹ i ecclia siue i capella ⁊ recipiat pẽsionẽ idẽ credo q ãmodo nõ potit ẽphiteotã

expellere vt dictū est. Item quid si dicat dñs recipio pensionem saluo iure meo: vt p hoc nō fiat mihi p̄iudiciū quo minus possim te expellere credo q̄ valeat ꝓtestatio: nec p hoc p̄iudicatur ei: q̄a ⁊ si ip̄m vellet expellere: nihilominus posset petere p̄sionem. x. q. ij. hoc ius porrectū. §. q̄ rem. ⁊ ar. ad hoc. ff. si q̄s caution. l. j. ff. ⁊. ff. de eo qd̄ cer. lo. l. vlti. Idē si fūdus emphiteotic⁹ clade vel casmate pierit vltra meditatem vel pl⁹ vel min⁹ nūq̄d dz pensio diminui. Dicūt q̄dā q̄ si vltra medietatē perīt nō tenetur emphiteota soluē integrā p̄sionē. C. de iure emphi. l. j. ex eo qd̄ ibi dī si vo pticulare dānū ꝛc. q̄a noie pticularis medietas itelligit ff. de ver. sig. nomē filiaz. §. j. ff. de vsufructū p̄tis alij dicunt ⁊ medi⁹ q̄ totā p̄sionē soluere debet adherētes lr̄e illi⁹ legl vbi dicit ex qua non ipsa res penit⁹ substātia ledat insti. loca. §. adeo. i fi. fm hoc signat ꝯ. de alu. l. ij. sed illud spāle est in tributo. Sed nū q̄d propter sterilitatē rei ēphiteoticarie dz p̄sio diminui. ⁊ certe nō lz aliud sit in locatione. s. c. pri. Item si sūt plures coheredes ⁊ vn⁹ nō soluit p̄sionē: nunq̄d ꝓpter hoc fit p̄iudiciū alīs non credo si soluāt pensionē totā ⁊ postea ꝯ coheredē agant iudicio familie herciscūde. ff. fami. her. heredes. §. si vnus. Et qd̄ dicunt expelli respicit alterā partē disiunctiue. s. cū canonē non soluit q̄m in altero casu. s. q̄n alienetur dño requisito emptor nō potest expelli sine auctoritate iudicis sui. Berñ. a ¶ Statuta: nō est ergo requirēdus emphiteota: q̄ tp̄us vsum ip̄m admonet. C. de cōtraben. stipu. l. magnā. ⁊. C. de iure emphi. l. ij. vnde sumunt ista verba sic ⁊ creditor ad petitionē vrgeri nō potest. vt. C. de pigno. creditor. ff. de admi. tu. quidā. §. vlti. ⁊. C. si propter publicas fun. ven. fu. cele. l. vlti. in fi. Berñ.

Rubrica. De rerū permutatione. Visum est supra de emptione et venditione. item de quodā contractu emptioni vicino vt de locato merito subijcit aliū contractū emptioni ꝓximū vt est p̄mutatio: ⁊ hoc est nomē p̄mutationis multū generale: nā conuenit oibus rebus q̄ inter hoīm man⁹ versant. ⁊ ꝓter hoc non dz nomē speciale: sed remāsit in suo genere quia plura sunt negocia seu res q̄ vocabula. l. natura. ff. de p̄scrip. ver. Ab. Si.

Ipiceps. ¶ Sūmat vt in rubro. ⁊ in h̄ q̄ dicit vl' equali est casus notabilis. primo ponit qō. secundo solutio ibi: liceat. ab. b ¶ Volūtate: alīs certe non posset sicut cū cōi consensu emptio contrahit ⁊ etiā dissoluit. C. de actio. ⁊ obli. sicut initio. Ber. c ¶ Liceat: sic. x. q. ij. hoc ius porrectū. §. sed permutare. d ¶ Rationabilis: puta q̄ vtilitas ecclie in hac p̄mutatione ꝓcurat alias non dz fieri. j. c. prori. sicut nec alienatio fieri dz nisi vt meliora prospiciat xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. s. de his quesi. a p̄la. cū aplica. Berñ. e ¶ Pragmatica: pragma idē est q̄ cā. vñ pragmatica sanctio est constitutio super aliqua re promulgata: hic tamē ponit pro confirmatione siue scriptura facta ab imperatore cū cause cognitione super tali permutatione. ala.

canonē soluere nō extitit nunciatū (cuz in hoc casu dies statuta pro domino interpellet.

Rubrica. De rerū p̄mutatione.

Ex concilio apud sil.

¶ Princeps p̄ōt rē ecclesie immobilem p̄ p̄mutationē acquirere data re meliori vel equali.

Si princeps voluerit rem ĩmobilē sanctis locis prestare ⁊ acquirere ab eis aliā ĩmobilē eoq̄ modo de cōi voluntate p̄mutationē cōtrahere liceat ei hoc facē si cā rōnabilis id exposcat: ⁊ res quā p̄stiterit maior fuerit vel equalis pragmatica sanctōne sup hoc promulgata.

Ex concilio beluac.

¶ Permutatio rerum ecclesiasticarū facta in casu non cōcesso seu non seruata solēnitate iuris est reuocanda per successorem.

Ex cōmutationes rerū ecclesiasticarū que ab antecessore incōsulte facte sūt ab eo qui successor est emendentur.

Ex concilio apud siluanū.

¶ Mancipia ecclie nō debēt p̄mutari nisi ad libertatē vel nisi sint fugitiua. h. d. cū. c. sequēti.

Mancipia ecclīastica: nisi ad libertatē non cōuenit cōmutari videlz vt mācipia q̄ ꝓ ecclīastico hoie dabunt in ecclie seruitute p̄maneāt ⁊ ecclesiastic⁹ homo qui cōmutat fruatur perpetua libertate qd̄ eīm semel deo cōsecratū est ad humanos vsus transferri non decet.

Ex eodem.

¶ Breue est et idem dicit quod supra capitulo proximo.

Iustū videt ⁊ impiū vt mancipia q̄ fideles deo et sctis ei⁹ ꝓ remedio anie sue ꝓsecrarūt cuiuscūq̄ mūeris mancipio vl' cōmutatōis cōmertio iterū i ꝓuitutē secularīū redigant cū canōica auctas ꝓuos tnmō p̄mittit distrahi fugitiuos ¶ Et iō ecclīarū rectores sūmope caueāt ne elemosyna vni⁹ alteri⁹ peccatū fiat. ¶ Et est absurduz vt ab ecclīastica dignitate ꝓuus discedēs humane sit obnoxius seruituti. Vrba. iij.

¶ Prebende pacto p̄cedente p̄mutari nō p̄ūt eps tū p̄ōt de loco ad locū p̄mutare personas.

Questuz est ex pte tua: si cōmutatiōes fieri valeāt prebēdarū cū cōmutatio dignitatū in turoñ. cōcilio fuerit inhdicta: ⁊ infra. ¶ Generalit̄ itaq̄ teneas q̄ cōmutationes p̄ben-

Item constitutio super aliqua re promulgata: hic tamē ponit pro confirmatione siue scriptura facta ab imperatore cū cause cognitione super tali permutatione. ala.

f Et cōmutationes. supple statuimus. g ¶ Inconsulte id est in dānū ecclie qd̄ cē nō dz. imo rōnabilis causa dz subesse ad h̄ vt fiat cōmutatio. s. c. c. pri. vñ successor reuocabit ĩ ꝓsultā p̄mutationē si. s. de p̄ca. c. ij. imo ⁊ illa q̄ fecit successor reuocare p̄ōt q̄ i dānuz ecclie datū est siue alienatio. xxxv. q. ix. qd̄ quis commiserit. s. de re. ec. nō alie. si q̄s p̄sbyterorum. ⁊. xij. q. ij. monem⁹ dū tñ tollere tur in administratione. Berñ.

Mancipia.

¶ Breue est ⁊ tolle p̄n. c. ꝓ sūmario. qd̄ aūt sequit̄ hic ⁊ in. c. se. est ei⁹ expositio. ab. si. h ¶ Commutari. x. q. ij. p̄carie. i fi. ar. ꝯ. h̄ hic determinat illd̄ ⁊ fauore libertatis hoc fit. i ¶ Semel deo cōsecratū. xij. q. ij. cp̄s. q̄. ⁊. c. nulli lz xix. q. iij. q̄ semel. et. j. de reli. do. ad h̄. arg. ꝯ liij. di. ex antiq̄s. so. illud est p̄ter regulā statutā ꝯ cos q̄ ordinati sunt sine cōsensu dñorū suoꝝ: cū i h̄ ipso deliquūt ⁊ maxie ad terrorē ne alij hac occasione subtrahāt se dñis suis. ar. ij. q. vij. q̄. ꝓpt. ⁊. ff. de pe. l. capitoliū. §. famosos. k ¶ Ad h̄ānos. i. seculares. d cōse. dist. j. ligna vestimēta. § ꝯ videt. xij. q. ij. ecclīasticos. vbi seruus ecclie seculari p̄sone dat. g multo fortius p̄mutare p̄ōt. Dicit ala. q̄ loquit̄ hoc. c. ⁊ sequēs de seruo ecclie dato ⁊ econuerso facto: qui cū sit religiosa p̄sona seculari p̄sone seruire nō dz. Lau. dicit q̄ ex cā p̄hibitū fuit q̄ ad laicorū suggestionē sepe inutilia mācipia pro vtilibus p̄mutabant: q̄ ne fiat statutū est: vt non nisi ad libertatē cōmutent: sed cessante cā cessabit constitutio. lxj. di. §. his oibus. ⁊. ff. de pact. qd̄ dictū. T. vel sic factū p̄ncipis nō est trahendū in consequētiaz ipse enim non subijcit̄ legibus ⁊ sic loquit̄ in contrariū in principe. Berñ.

Iustū. ¶ Serui ecclie cū ꝓfanis p̄mutari non p̄ūt nec alienari nisi sint fugitiui. Et tres dici possunt partes sicut tria sunt dicta. secunda ibi: Et ideo. tertio ibi: ⁊ est. Io. de imo. l ¶ Fugitiuos. xij. q. ij. fugitiui. ar. cōtra. C. ad. l. fal. de plagi. in fuga. so. dum est in fuga non debet vendi. sed cum fuerit reuersus ⁊ patefacto vicio emptori ne postea fiat redibitio. ff. de contraben. emp. qd̄ sepe. §. si q̄s amico. ⁊. §. vlt. T. m ¶ Hānes. si. s. c. pri. cū suis cōcor. ibi positis. n ¶ Seruituti. est et alia ratio que assignat in seruis minorū. C. de admi. tu. l. lex que tutores. ff. de fideicō. libe. cum qui. §. furiosi. Lau.

Questum. ¶ Primo ponit̄ questio. secundo solutio ibi: generaliter. Et ibi duo dicta. secunduz ibi: si autem. Abbas Siculus. o ¶ Dignitatū: et etiam prebendarū. s. de preben. maioribus quod est concilium turoncñ. de quo fit hic mētio. ⁊. xij. q. ij. alienationes.

a ¶ Non possunt.j.cū vniuersorū.ꝛ.c.cuꝫ olim. nisi hoc fieret auctoritate supioris.s.de pben.inter cetera:ꝛ hic prout sequit. Bern. b ¶ Symonie:qz in spūalib⁹.vl spūalib⁹ annexis nulla pactio vel cōuentio dz interuenire.j.q.ij. q̄ pio.ꝛ.s. de pact. cū pridē.ꝛ.c.vlti.ꝛ in spūalibus annexis vt iuspatronatus.s.de iudi.quāto.s.de pbē. significasti. vic vt ibi. c ¶ Uni loco. vij.q. j.mutatio.ꝛ.c.scias.ꝛ c.ois quin. et valet interdum mutatio loci lxxxj.dist.videlz.B.

Ad quēstiones. ¶ Cōis diuisio.secūda ibi: Respōdemus.Ab.sic.

d ¶ Prouentum.scz tpaliū vnde admittit cum tpalib⁹ mutatio qd aliter nō fieret.j.e. c.vl.ꝛ hic put sequit. e ¶ Per se.i. separatiz sine possessionibus.

f ¶ Queat.ꝛ ita spūale cum spūali pōt cōmutari.sicut tpale cū tpali. De hoc dixi.s. de trāsac.super eo.ar. xvj.q.vlt.nemini.ꝛ b auctoritate supioris. ar.ff.de bis qui no.infa.furti.§.qui iussu.ꝛ cū idēptitate vtriusq; x.q.ij.hoc ius.alias nō liceret.s.de pben maiorib⁹.xij.q.ij. diaconi.ꝛ.c. sine. alias non j.c.c.vl.item no.q ad hoc q aliqd habeat tanq; beneficiū nō pt ex pmutatione pueni re qz esset mun⁹ a manu:sicut nec trāsactione.s.de trāsac. sup eo Ite lz pmutatio locū babeat in spūalib⁹ nō tenet emptio vel venditio ꝛ est rō: qz nulla est emptio sine precio vt insti.de emp. §.ite pciū quod in q̄ntitate et innumerata pecunia psistit.C.de emp. ꝛ ven.empti fides qd nō est in pmutatione. ff.de re.pmut. l.j.sed vterq; est quasi em-

a darū de iure fieri non possunt p sertim cum pactōne pmissa que circa spūalia vel cōnexa spūali/
b bus labē cōtinet semp symonie ¶ Si aūt eps cām ispexerit ne/cessariū licite poterit de vno loco ad aliū transferre psonas vt
c que vni loco minus sunt vtiles alibi se valeant vtil⁹ exercere.

Clemens.iij.

¶ Ecclie iure ppriētatis pnt ad inuicē pmutari et possessiōes earū etiā pmutari pnt et p minus valentibus precium suppleri.

Ad qōnes soluēdas:ꝛ infra. Intelleximus ex lr̄is tuis q̄ duc cōuentuales ecclesie sunt in tua dioc.cōstitute q̄rum vtraq; prochialē hz eccliam cū possessionib⁹ magis alteri q̄ sibi vicinā: Illis autē desiderātibus pmutare eas cū illarū alte-
d ra respectu melioꝛ prouentum plus abundet et iō sibi postulet adijci certā summā pecunie nu/merate vt sic ad eq̄litatez pmu/tationes valeant peuenire: vtrū possit id licite fieri extitit dubi/tatū:ꝛ infra. ¶ Rūdem⁹ q cū de
e dicatis prochialib⁹ ecclesijs p
f se queat cōmutatio celebrari et in pmutatione possessionuz p se
g non sit inhibitum:si altera rōne possessionū alteri ppōderet pecuniā posse refundi de ipsarum possessionib⁹ adiuicē put visuz fuerit expedire refusa certe pe/
h cunie quātitate poterit ptract⁹ pmutatiōis iniri tū sic q illi contract⁹ neq; sibi inuicē misceāt

I Mno.iij. senoñ.archiepo.

pres iudicis in confitentē.similiter et in criminali.ij.q.j. nos in quēq;.nec obstat.ff.ad.l.aquil.pinde. Maz nulle sunt pres in cognoscēdo s alique sunt in pnūciando. Jo.sic ergo pz ex hoc.c. s.c.quesitū.q nulli possunt de iure sua auctoritate ad inuicem sua beneficia pmutare.vt.j.c.pri. Et illa pōt esse rō qz nō contrabit pmutationē q̄ rez alienā tradidit.ff. eo.l.j.§.vlti.ꝛ arg.ad hoc.ff.de condi.causa data.l.vlti. sed beneficiū non pōt possideri tanq; ꝓprietas: quia nullus dominiū dicit habere sui beneficij: cū quasi vsurario derici companē:s ecclia bene pōt possideri ab alia ecclia tāq; ꝓprietas:vñ possunt bene ad inuicē pmutari.s. eo.ad qōnes. Ite permutatio vicina ē emptioni.ff.e.l.vlti.ꝛ q̄si succeffit pmutationi. ff.eo.l.j.s spūalia emi vel vendi nō possunt j.de symo. querelā.et j.q.j.qui studet.ber.

Cum vniuersor ¶ Dicit.Jo. an. q gram continet: ꝛ pōt summari fm eū in ea parte que continet ius.hoc modo derici p se sua beneficia nō pmutāt vel dic latius et sic vt in rubro. ꝛ fm hoc cōtinet ius in pma pte pape narratio.in secunda gratiosa ꝓuisio.ibi:cum igit.ab.si. m ¶ Tractare:qd nō licz a possessore pbende vel dignitatis. s. de prebē. maiorib⁹: s superior hoc facere pōt.s.c.q̄si tū.Ber. n ¶ Utriusq;:q̄a altera alteri magis vicina erat vel alia cōueniēs cā.si.s. c.ad qōnes.ꝛ.x.q.ij.s ius. §.s pmutare. ꝛ.s eo.c.j.T. o ¶ Resignare:ꝛ sic decepit eū vnde ei iura nō subueniunt.vt.j.dicitur.

¶ Beneficia sua pdunt qui ea propria pmutāt auctoritate

Cum olim mgr.S.ꝛ.B. archidiaconatū ꝛ ppositurā ad inuicē cōmutasset:ꝛ ifra. Licet pdict⁹ magr ab initio spōte fuerit de pmutatione ꝓfessus
i idē tū.B.eā inficiebat oīno propōnēs q ipe ppositurā sine conditione q̄libet resignauit:ꝛ post resignationē pdicti magistri archidiaconatū fuerat assecut⁹ et infra:cū g nobis cōstaret q ipse
k suū pstiterit pmutatiōi ꝓsensuz pdict⁹ aūt magr suū publice faterek errorē ꝛ hunc ppositura ꝛ illū archidiaconatu curauimus
l spoliare sup b diffinitiuaz cōtra eos sententiam proferentes.

I Dem archi.ꝛ.P. sancti andree:colonieñ.

¶ Si pmutatio beneficiorū cōpleta est ex vna pte et p alteraz stat quo min⁹ impleat restituit pars ad suum beneficium.

Cum vniuersorū:et infra. Intelleximus.G. canonico referēte q cū ipe.ꝛ.l.clericus de pmutatione pbendarū suaꝛ
m isteresse tractare cepissent quaz
n vtilitatē vtriusq; imminere credebāt tādē idē.l.pbēda ciusdez G.cuidā consanguineo suo assignata pbendam suā ei sicut pro
o miserat noluit resignare:ꝛ ifra.
p Cū igit deceptis ꝛ non decipiētib⁹ iura subueniāt lz ipi p se de iure nō possent ecclīastica bene
q ficia pmutare vt tū simplicitati venia tribuat:mādam⁹ quatenus si constiterit pretaxatū.G.

p ¶ Deceptis:sic.s. de rescrip.sup lr̄is.ff. ad vellei.l.ij. §.verba.C.eo.si sine quo.quia stultis nō cōsuevit succurri: s erranti bus.ff.de iur.ꝛ fac.ig.l.vlti.§.si q̄s ius.ꝛ.C.si mi.se.ma.dix.sis is.ꝛ.j.de dona.inter dilectos. q ¶ Simplicitati:cui parcendū est.s.de rescrip.sup lr̄is.ꝛ in auc.de instru.cau.ꝛ si.§.hec autem oia.ff.si quis in ius vo.non ierit.l.ij.ff.de eden.l.j.§.vlti.ꝛ.ff.de iur.om.iudi.si quis id.§.doli.lxxvj.dist.tanta nequicia.ꝛ.s.de transla.inter corpalia.sed de iure debent vterq; amittere suam pbendam.s.c.pri.ꝛ.c.quesitū.sed non est verū q alter renunciauerit.videtur tamē q istc.G.de iure possit repetere suā pbendam tum quia contractus talis reprobatus est.s.de prebē.maiorib⁹.ꝛ.s.eo.quesitum.ergo potest venire contra.C.de agri. ꝛ censi.quēadmodum.li.xj.tum quia non fuit res secuta propter quam data est.C.eo.ti.rebus.Lau.sed Tan.dicit q non potest eam per se repetere.argu.s.de renuncia.quod in dubijs.et sic continet gratiam.

a ¶ Cum olim. ¶ In prima parte narrat processum. in secda diffinit ibi.Cū igit.ab.si. i ¶ Confessus: que cōfessio ei pīudicauit.s.de confes.c.ij.ꝛ.iij.sed aduersario nō debz preiudicari.j.de adul.significasti.ꝛ.ij.q.v.interrogatuz. k ¶ Consensum:ꝛ sic fuit particeps simonie.vnde debuit priuari dignitate illa.s.eo.quesitum. l ¶ Diffinitiuā:ergo in ciuili cā aliq̄ sunt

a ¶ Detentore: sic. §. de concess. preben. proposuit.
Exhibita. ¶ In prima facti narratio: in secūda diffinitio nis cōmissio: ibi. Quo circa. ab. si. b ¶ Cōpromissuz: et sic patz q̄ de re spūali pōt in arbitros cōpromitti: sic. §. de arbi. cū olim. ꝛ. c. contingit. ꝛ. c. penul. c ¶ Arbitrati: ꝛ male prout sequit. d ¶ Temporalia: ergo tēporalia cū spūalib⁹ cōmutari nō pnt. §. c. ad qōnes: q̄a nec vendi nec redimi pnt. j. de simo. querelā. ꝛ ita nō pmutari ꝫ cum alio spūali bñ: vt in. c. ad qōnes. et. §. de trāsac. statuimus. sic et transactio valet dummodo spirituale deē pro spūali sic et pmutatio ꝫ fructus decimaruz bene pnt vendi ꝛ locari. §. ti. pri. c. q̄. sz ipm ius nequaq̄. B. e ¶ Secutū. ꝛ sic patz q̄ arbitriū nullū fuit ipso iure qz ꝯ formā iuris ꝓlatuz fuit de re spūali ad tpalez. sic. §. de cōfir. vti. vel inuti. examiata. et sic si pncipale nō tenet nec accessoriū. §. de elec. qualiē §. de fo. cōpe. si diligēti. etiā si iuramētū inē uenisset. vt ibi. C. de legi. nō dubiū. et. §. de fi. instru. inē dilectos. et. xvj. q. vij. hoc diximus. Sic ptz q̄ tpale nō pōt vari loco decimar. ar. §. §. de re. ec. nō alie. vt sup. vbi. videē q̄ tpale possit vari ꝓ decimis: ꝫ ibi solui: et hac decre. soluitur qō q̄ multū occurrit de facto qñq̄ aliq̄ volūt certas possessiones tradere q̄ ad ꝓpetatē vl vsum fructū ecclesiē q̄b⁹ tenenē solere decimas possessionū suarū vt sic alie possessiōes libē remaneant ab exactione decimar. pz q̄ ꝫ fieri nō pōt ꝛ ꝫ idē habuim⁹ i antiq̄ cōpilatiōe de decimis intellexim⁹ q̄ nō debuit remoueri.
Rubrica. De feudis. Visum est. §. de q̄busdam cōtractibus q̄ bus rerū dñia trāsferunē: sed qz ꝓ infeudationē trāsferē vtile in vasallū directo remanente apud dñm ꝛ sic est species cuiusdaz alienationis ideo post rubricas p̄cedētes subijciē ista. Ab. si.

Minuatione ¶ Sūmaē vt in rubro ſm cōem intellectū ꝛ est casus singularis q̄ alibi non legiē. Primo poniē dictū. scdo limitatio ibi: ita videlz. Ab. si. f ¶ Gageria. i. pign⁹ siue feudū ꝛ est vulgare theutonicorū. g ¶ Immunis: in ꝫ casu pmittiē ecclie fruct⁹ nō cōputari in sortē. vt res illa citi⁹ pueniat ad ecclīam. si. j. de vsur. c. j. ꝛ. c. cōquest⁹. ꝛ i alio casu nō cōputanē fructus in sortē. vt. j. e. ti. de vsur. salubriter. Sed q̄d si vellet seruire ecclie ad ꝫ vt cōputaret fruct⁹ i sortē. dico q̄ in ꝫ casu nō est audiēd⁹. io.
Ex parte. ¶ Sūmaē vt in rubro ꝛ est casus nōbilis inter ꝓtans iuramētū de nō alienādo. Cōis diuisio. scda ibi: in primo Ab. si. h ¶ Feudū alienāri non pōt ꝫ dari pōt in totē vsq̄ ad vitā feudatarij. j. de w. inter vi. ꝛ vxo. nup. Jo. i ¶ Alienare si vasallus alienat totū feudū vel maiorē partē pdit feudū et dñs a q̄libet possessore pōt illud reuocare. si vero minorē ptem eius dat in libello vel obligat pignori: dūmō remaneat in seruitio domini ꝓpter ꝫ nō pdit feudū: vt i li. feu. qui. mo. feud. amit. §. ij. ꝛ iij. ¶. k ¶ Cōsortē. q̄si iure accrescēdi. ff. de vsufruc. accrescendo. ꝓ totū ti. ꝛ i li. feu qui. mo. feu. amit. §. ꝓterea. l ¶ Inuestire: videbaē q̄ non q̄si delictū alienātis feudū sine licētia dñi respiceret ꝛ hmōi cōsortē vel filium vel illud mouebat qōnē q̄a videbaē sufficere: vt haberet iure successiōis nec eēt necesse cū iuestire. io. B. ꝛ tan. dixerūt q̄ qui alienat feudū dño incōsulto: ius feudi pdit. ꝛ ꝓsanguineū nō hz ius i illo: vt i li. feu. si cliētul⁹. ꝛ in ꝓstitutōne Frederici impialē. §. igr. habito ꝓsilio. ꝛ tñ ep̄s qui sacro teneē nō alienare bona ecclie de nouo sine licētia dñi pape vare pōt tali ꝓsorti feuduz illud nō obstante sacro ꝓstito q̄a aliud est alienare de nouo ꝛ aliud antiquū cōcedere. arg. j. de iudeis. consuluit. et. ff. de no. ope. nū. l. j. §. op⁹ nouū. j. de dona. ꝓ tuas. xxiij. q. j. achatius. et xij. dist. ꝓceptis. ¶.
m ¶ Filiuz videē q̄ ob delictū patris non debeat filius feudum amittere. arg. ff. de in ius vo. adoptiuuz. in fi. ff. de decur. l. ij. §. nullū. et. ff. de bo. dā. cū rō naturalis. j. rñ. §. si plures. ꝛ ar. ff. de ob. liberto q̄riē ꝓ ꝛ j. ¶. de qōni. diuo. ff. de iurepa. cura ar. j. ff. e. ti. l. q̄. j legē. io. De ꝫ scire dēs q̄ si vasall⁹ infra ānū ꝛ diē iuestiturā feudi ab heredib⁹ dñi nō q̄sierit vl dño petēte iuramētū fidelitatis tertio cōmonit⁹ nō ꝓstiterit vel aliquā felloniā j tenorē iuramenti fidelitatē fecerit pdit feudū ꝛ reuertiē ad dñm. Si vero aliq̄d graue cōtra dñm ppetrauerit puta fratrē eius vel patrē interfecerit aliud graue si feudū est patrnū amittit illud ꝛ nō ad dñm ꝫ ad cōfeudatarios suos pinet. vt i li. feu. q̄. mo. feu. ami. §. vl. ꝫ ad filios illi⁹ nō pinet. t.
Rica. De pignorib⁹. Visuz est. §. de q̄busdā spēb⁹ alienatōis videē restat de obligatiōib⁹ realib⁹: iō subijciē de pigrib⁹. ab. si.

Dnl⁹. ¶ Vasa ecclie ꝛ alia deputata ad cultū diuinū nisi ex iustissima necessitate pigrari nō dñt. b. d. vel sic vt i rubro. ab. si. Et ꝓponit dictū: scda exceptio ſm flo. n ¶ Librū nō ꝓhibet obligari q̄si sacrū: qz nō bñdicūē libri. ꝫ iō qz exq̄ fuerūt i sacro vsu ad man⁹ laicoꝝ venire nō dñt. de cō. di. j. ligna altaris pallā vestimēta in scta vl eodē modo ꝓhibeē

taliter fuisse deceptum amoto a pbēda sua cōsanguineo ipsi⁹. l. a vel quolibet alio illicito detentore eam restitui faciatis eidē.
Gre. ix. betoñ. ꝛ fungiē. abba.
¶ Spirituale cum temporali permutari non potest.

Exhibita nobis abbatis ꝛ cōuēt⁹ scti martini de pānonia petitio cōtinebat q̄ cū super cā q̄ inē ipos ex vna pte ꝛ ꝓ positū albeñ. ex altera sup quibusdā decimationib⁹ vertebaē ad. c. capellanū nrm tūc i vngaria cōmorātē nras lras ipetrassent ipse ac magister. Ab. in q̄s b vtriq̄z tanq̄ i arbitros extitit cōc promissuz arbitrati fuerint q̄ si dict⁹ ꝓposit⁹ obtineret. x. milia sol. regaliū a rege vngarie ꝓcedi monasterio mēorato ipsi ab earundē decimationū petitōne cessarēt: ꝛ ifra. ¶ Quocirca mādam⁹ q̄ten⁹ si vobis ꝓstiterit de pmissis cū pmutatō de spūalib⁹ d ad tpalia improbeē predictum e arbitriū ꝛ q̄cq̄d secutū est ex eo vel ob id irritum decernatis.
Rubrica. De feudis.

I Vno. iij. marien. epo.
¶ Si dñs a vasallo recipit feudū i pign⁹ abstinēdo ab ei⁹ fruitio ū teneē ꝓputare fruct⁹ i sortē

f Insinuatione pñtiuz declaram⁹ q̄ gageria q̄z de feudo ecclie tue ab. Ab. dignoscer. recepisse a te pōt libere detinere fructib⁹ nō cōputatis in sortem ¶ Ita videlz vt q̄diu fruct⁹ illos ceperis in sortē mime cōpu tādos. idē. Ab. a seruitio in quo tibi ꝛ ecclie tue pro feudo ipo te g netur interim sit immunis.

I Dem mediolanen. archiepo
¶ Ponit tres casus in q̄b⁹ non obstāte iuramēto de nō ifeudādo pōt ep̄us antiquū feudū ad ecclesiam reuersum nouo vasallo concedere.

Ex parte. ¶. nro. est aplatui reseratū q̄ sep⁹ dubitasti vtrū cū ꝓtingit vasallū tuū b decedē ꝛ ad te feudū ipius redire feudū ei⁹ alij liceat tibi dare: q̄uis iuramēto tenear. astrict⁹ nō ifeudare de nouo ro. pō. icōsulto. Adhuc si vasallū tuū feudū i alienare ꝓtigit an ipsi⁹ filiū k vl ꝓsāguineū eiusdē feudi ꝓsortē de ipso valeas iuestire. Alia q̄z dubitatio ꝓtinebat vt cū feudū alienatū reperis qō ꝓ te facile recupare ñ potes vtrū possis alicui laico i feudū illud cōcedē q̄ ꝛ illud recupet ꝛ in feudū peculiū recognoscat: ꝛ ifra. ¶ In ꝓmo q̄ casu feudū decedēt. libē si videris expedire ꝓcedas atq̄z m i scdo filiū vl ꝓsāguineū alienātis iuestiēs. In tertio feudū alienatū poteris ei licenē ꝓcedē ꝓ quē ipsa ecclia valeat rehabere.
Rubrica. De pignorib⁹ et alijs cautionib⁹. Ex ꝓcilio remē.
¶ Res ecclie pignorari nō dñt nisi ex necessitate ꝛ rōnabili cā.

Nullus pbyt̄ pñsumat calicē vel patenā vel n vestimētū sacerdotale aut libꝝ ecclīasticū tabernario vel negociatori aut de iurepa. cura ar. j. ff. e. ti. l. q̄. j legē. io. De ꝫ scire dēs q̄ si vasall⁹ infra ānū ꝛ diē iuestituā feudi ab heredib⁹ dñi nō q̄sierit vl dño petēte iuramētū fidelitatis tertio cōmonit⁹ nō ꝓstiterit vel aliquā felloniā j tenorē iuramenti fidelitatē fecerit pdit feudū ꝛ reuertiē ad dñm. Si vero aliq̄d graue cōtra dñm ppetrauerit puta fratrē eius vel patrē interfecerit aliud graue si feudū est patrnū amittit illud ꝛ nō ad dñm ꝫ ad cōfeudatarios suos pinet. vt i li. feu. q̄. mo. feu. ami. §. vl. ꝫ ad filios illi⁹ nō pinet. t.
Rica. De pignorib⁹. Visuz est. §. de q̄busdā spēb⁹ alienatōis videē restat de obligatiōib⁹ realib⁹: iō subijciē de pigrib⁹. ab. si.

Dnl⁹. ¶ Vasa ecclie ꝛ alia deputata ad cultū diuinū nisi ex iustissima necessitate pigrari nō dñt. b. d. vel sic vt i rubro. ab. si. Et ꝓponit dictū: scda exceptio ſm flo. n ¶ Librū nō ꝓhibet obligari q̄si sacrū: qz nō bñdicūē libri. ꝫ iō qz exq̄ fuerūt i sacro vsu ad man⁹ laicoꝝ venire nō dñt. de cō. di. j. ligna altaris pallā vestimēta in scta vl eodē modo ꝓhibeē

obligari liber vel calix sicut ꝓhibent alie res ecclie nisi in casibus necessitatis. s. de re. ec. alie. vel nonnulli vt hic patet.

a ¶ Necessitate: que erit illi necessitas puta si parrochiani illius ecclesie paterent. xij. q. ij. sicut oino. ⁊ pro paupibus alendis ⁊ consimilib⁹. xij. q. ij. aurū habet. ⁊ cā captiuitatis pignori dari possint. vt i auc. de nō alie. reb⁹ eccle. §. bis aūt penis. col. ij. sed ꝗ videt. C. que res pig. ob. pos. l. iij. ⁊ ff. e. ti. l. j. §. eam rem. et. ff. de pig. sed ⁊ qd. §. quod emptione a contrario sensu: sed canones ꝑualent. g.

Ator. ¶ Liber homo ꝓ debito detineri non dz: etiā si non habeat vnde satisfaciat. b. d. vel sic vt in rubro. Ab. si.

b ¶ Lex. C. de act. et ob. ob es. et. C. q̄ res pig. ob. pos. l. filios. ff. de le. j. senat⁹. §. vlti. in auc. vt nulli iudi. § quia ho. coll. ix. nisi in casib⁹ vt qui ab hostibus detinetur. C. de cap. ⁊ post. re. l. ab hostib⁹. ⁊. l. vlti. pater. n. potest filius obligare qnq̄. qm̄ ⁊ vendere potest in maxima necessitate. C. de pa. qui fi. distraxe. l. ij. Item ex cōsensu libera psona obligari pōt. s. in obstagio. vt. s. de iureiuran. ex rescripto. alias ordinariū est vt q̄ bonis cedit liber vadat quo vult. C. qui bo. ce. pos. l. j. ⁊. j. de solu. odoardus. ala.

c ¶ Adici. i. adiudicari qd verū est si bonis cedat als in carcere detrudat. C. q̄ bo. ce. pos. l. j. j. rnso.

Ex presentium. ¶ Primo narrat factum. scdo dat iudices ibi: vnde qm̄.

cuilibet laico vel femine in va/
a diuz dare. ¶ Nisi iustissima necessitate vrgente.

Grego. iij. exon. epo.

¶ Liber hō nō pōt pignorari.

b Ator pntiū: et infra. Lex hz vt hō liber pro debito non teneat: ⁊ si res defuerint q̄
c possint pro debito adici.

A Lex. iij. epo exonien.

¶ Si rector ecclie ꝓ facto ꝓpo re ecclie obligauit cogit ei⁹ he/res re redimere ⁊ ecclie restituē

Ex pntiū latoris insinuatione accepimus: q sacer/dos ecclie de officio calice argēteū et medietate vni⁹ breuiarij
d eiusdē ecclie pro sua necessitate pignori obligauit: et ea morte ꝑuent⁹ minime recollegit. ¶ Vn̄ qm̄ indignū est vt eidez ecclesie res sue ꝑsertim q̄ sacrī misterijs deputate sūt talit debeāt depe/rire: mādam⁹ q̄ten⁹ si vex ē qd
e asserit filium ei⁹ q̄ ex successione
f ipius primonij ius dicit obtinē moneas ⁊ cōpellas vt ea recolligat et restituat ecclie mēorate.

I Ano. iij. g. subdiaco. nostro. et. p. cano. pisano.

¶ Si vsurari⁹ emit rem eo pacto q post tps restituat vēditori recipiēdo aliqd vltra sortem fructib⁹ tū in ea cōputatis iudicatur contractus feneraticius.

Eo vos credim⁹ scie dono vigere: ⁊ infra. Sane i timastis nobis q cām q̄ vertit

agi. q̄ quod suum. conci. l. ij. ⁊. iij. ⁊. j. q̄ fi. sint legit. per tuas.

b ¶ Heredum. id est filioꝝ eius quia nō dicit hereditas viuentis sed defuncti. ff. de here. vel ac. ven. l. j. i ¶ Annos: cum cōtractus sub hac forma celebratur vt liceat emptori a contractu discedere si emptio displiceat sibi: tunc vsq̄ ad. lx. dies potest emptor a cōtrario discedere ⁊ non vltra: nisi hoc dictū sit q̄ quādocūq̄ velit possit recedere a contractu. ff. de edil. edic. q̄ si nolit §. vlti. k ¶ Displiceret. ff. de rescin. ven. si conuenerit.

inter. h. ⁊. b. filios. g. de cosa ex
vna pte. et. g. filiā. t. ⁊ heredes
ipius ex altera: sup q̄busdā terris
pfatis psonis. p. xxiij. libris pi/
s gnori obligatis vobis duximus
cōmittēdā: ⁊ ifra. Ex pte pdicte
b g. et heredū ei⁹ fuit ꝓpositū ter
ras q̄s idē. h. et. b. repetebāt ab
eis nō esse pignori obligatas ꝗ
pure vēditas: sicut ex instro cō/
fecto exinde cōtinebat. Prefat⁹
ho. h. pro se ac fratre suo firmi/
ter asserebat. terras nō esse pure
vēditas: sed pignori obligatas
cū venditōni pdicte talis fuerit
adiecta cōditio: vt si tpe contra
i ctus vsq̄ ad duos primos an/
k nos pfato. t. emptio displiceret
g. pater. h. abinde vsq̄ ad ānū
xxvj. lib. pceptis fructib⁹ cōpu
tatis in ipis dare debēt. Veruz
l q̄a ambigitis vtrū pura sit ⁊ ab
soluta venditio an pfat⁹ contra
m ctus pignus debeat iudicari.

¶ Rndem⁹ q̄ qualiscūq̄ fuerit
n intētio contrahētiū: ⁊ ex forma
cōtract⁹ vēditio nō appareat cō
ditionalis: sed pura q̄uis per
o cōditionē possit resolui ex duo/
bus tamen que in pacto fuerint
p expssa videlicet q̄ fruct⁹ pcepti
deberent in soluēda pecunia nu
q merari: et q̄ vltra summā rece/
ptā. xl. sol. deberent psolui: con/
r tra ipsum emptorez psumit ve/
hementer: presertim cū vsuras
s consueuerit exercere.

I Dem episcopo aquinati.

l ¶ Pura. id est certis verbis: scilicet vt a verbis non recedatur. l. m ¶ Pignus scilicet mente contrahentium considerata Lau. n ¶ Ex forma forma tamen inspicienda non est exquo constat de contractu C. plus valere quod agi. l. j. ⁊. ij. Si autem dubium esset standuz est scripture. ff. de exerci. acti. l. j. §. si is q̄ nauem.

o ¶ Per conditionem. C. de edil. edic. si predium. ff. de contraben. empt. l. iij. ff. de le. cō. l. j. ff. de in diem adiec. l. ij.

p ¶ Percepti: hoc videtur potius facere pro ipso q̄ contractus vsurarius nō fuisset: sed hoc fuit contra naturam pacti: quia si aliquis rē vendit eo pacto quod qn̄ cūq̄ precium restituerit: rem ipsam recipiat: emptor lucrat fructus perceptos quoq̄ pecuniā recipiat C. de pac. inter empt. ⁊ ven. si fundum. Et ideo presumptio erat contra istum: sed dic q̄ non fuit venditio:

Ab. si. d ¶ Necessitate: si ꝓ sua necessitate obligauit: non tenuit obligatio. arg. C. si res alie. pig. da. fue. curator. et. C. q̄ res pig. obli. pos. qui filios. q: nō obligant: nisi que q̄s de reb⁹ suis obnoxia facit. Quare ꝗ pcipit q̄ heres luat: cum ecclesia libere a creditore possit repetere. x. q. ij. hic ius. §. qui vero res. s. de re. ec. alie. vel non si quis presbyterorū. forte de facto q: nisi recolligerent: ecclia rehabere non posset: vel voluit hic papa creditori prospicere q: aliter ab herede pbyteri suū debituz cōsequi nō potuit vel est in optione ecclie: vtrū velit alienantē vel recipientē cōuenire. xij. q. ij. si qua de reb⁹. §. si quis qualibet ala. et C. si tuto. vel cura. l. etiā. et. l. vlti. ad instar minoris: vt ibi dicit Bern. e ¶ Filiū: de matrimonio natū ante clericatū.

f ¶ Ex successione: ex facto defuncti cōueniunt heredes. C. de de euic. l. si parentes. ⁊. xij. q. ij. eps qui filios. ⁊ quia pater eius tutor ecclesie fuit heres tenet insolidum. C. de here. tu. l. vlti.

Eo vos. ¶ Cōmunis diuisio. secunda pars ibi: respondemus. Ab. si. g ¶ Obligatis: eo considerato quod inter contrahentes agebat. ff. de ver. ob. cum qui. quia non quod scriptum est: sed quod gestum est inspicit. C. plus valere quod

sed pignus: quia in pignore computantur fructus: sed in venditione non computantur. vt. s. de re. eccle. alie. vel non: ad nostram. ⁊ in legibus predictis: quia iste creditor vsurarius erat.

q ¶ Summam. expresse fuit vsurarium. xiiij. q. iij. plerique. et ca. putant. r ¶ Presumitur: sed videtur q̄ hoc non debeat obstare emptori q̄ aliquid vltra recipiat exquo fructus perceptos computat in pecuniam recipienda. nam percipiendo fructus suos facit. ff. de in diem adicc. l. ij. respon. verum est: sed non tenetur eos restituere. ff. de in diem adicc. item quod dictum est: et hoc verum est quando alius emptor meliorem conditionē attulerit. Jo. s ¶ Consueuerit: ita ex qualitate persone presumit talis cōtractus in fraudem vsurarum factus Item potest dici in cōtractu vbi pena apponit que excedit legittimū modum vsurarum. ff. de act. empt. iulianus. §. idem. et C. de vsur. cum allegas. et est simile vbi presumitur contra aliquem ex eo quod facere consueuit: vt. ff. de pignora. actio. l. vel vniuersorum. ff. de vsuris. qui semisses. §. primo. et. ff. ad macedo. Item. §. quod dicitur. et. ff. de lega. iij. nummis. indistincte. Joan.

Ex litteris. ¶ Primo ponit cōsultatio. Secūdo respon
sio ibi: mādamus. Ab. a ¶ Inimicitias. ⁊ est simile. qz
exactio ⁊ solutio partiū ñ minima incōmoda habet. vt. ff. fami.
bercis. plane. b ¶ Viro dedisse. de duobus cōstare debet. quā
ta. s. fuerit dos. qz als ñ potest fieri restitutio ipius. ⁊ qd ille. R
aliqua possideret d̄ bo
nis mariti illi⁹ mulie
ris: vt eaten⁹ cōdem
net. c ¶ Fauor: qm̄
mulier preferet oibus
creditorib⁹ qui habēt
psonales actiōes vel
q̄ habēt tacitas hypo
thecas q̄tum ad dotē
sed nō quo ad dona. i
onē. pter nuptias. C.
qui po. in pig. ba. assi
duis: sed nō pferet cre
ditorib⁹ habētibus ex
pressas hypothecas.
nā fiscus simile habet
p̄uilegiū cum muliere
C. de p̄uile. fis. q̄uis. ⁊
fiscus nō preferet p̄ori
bus creditorib⁹ habē
tibus expressas hypo
thecas. ff. q̄ po. in pig.
ba. si pignus. ergo nec
mulier preferet eis. p̄
cipua est em causa do
tis. ff. so. ma. l. j.
d ¶ Maleficiū: pp̄
maleficiū viri mulier
puniri nō debet. C. de
do. inter vi. ⁊ vxo. res
vxoris. ⁊. C. ne vx. pro
marito. l. ij. ⁊. C. ad. l.
iulia. maies. quisq̄s. §
vxoris. ⁊. C. d̄ bo. dā.
sicq̄s. ⁊ auct. bona. nec
etiā pter delictū pa
tris. C. so. ma. l. ij. nisi
i casu. C. qui. mo. pi
ta. cōtra. satis. Bern.
e ¶ Obligata Hoc
p̄uilegiū dotis. q oia
bona mariti sint obli
gata vxori vere exten
dit ad parafrenalia.
C. d̄ pactis. cōuen. cā
sup dote. l. vlti. nec ad
donationem pter nu
ptias. C. q̄ po. in pig.
ba. l. vlt. in fine. Et sic
oia bona plati sūt ob
ligata ecclesie si male
administrauerit: ⁊ forte
ob hoc dicit capitulū
q res episcopi eodem
p̄uilegio gaudet: quo
⁊ res ecclesie. xvj. q. j.
similit. sicut ⁊ res tu
toris pupillo. C. in q̄.
cau. pig. ta. ptra. si ma
ter. hoc p̄uilegium nō
habent mulieres q̄ ca
tholicā non percipiūt
cōmunionē. C. de be
re. l. j. auc. ibi signata.

¶ Mulier agit pro dote cōtra quēlibet detinentē bona mariti

Ex litteris. f. t. accepim⁹ q
cām que vertit int. r. ⁊. a
mulierē tibi duxim⁹ cōmittēdā
⁊ infra. Si quidē pbatuz ē q p
facinore a marito p̄dicte mulie
ris pmisso eo fugā petēte tā frat
mariti p̄fatus videlicet. r. q̄ ipa
mulier: licz min⁹ iuste a regio iu
sticiario capti fuerint ⁊ de ipius
mādato bonorū oim delinq̄ntis
facta distractō ⁊ soluta pecunia
mercatori qui a marito mulieris
vulnerat⁹ fuerat ⁊ rebus pprijs
spoliat⁹: ꝗ quedā possessiōes il
lius penes eundē. r. remāserant
quas idē de mandato curie reti
nuit soluta. p eis pecunia p̄dicto
mercatori qz emptor ali⁹ pter
a possessionū inimicitias nō exta
bat. ps d̄o mulieris estimatiōez
dotis instātius petebat sibi resti
tui vel i possessiōes q̄ mariti fue
rant ex officio delegatiōis indu
ci: ⁊ infra. ¶ Mādam⁹ q̄tenus
si tibi cōstiterit ex his q̄ in p̄ntia
tua fuere pposita ⁊ probata: qd̄
b mulier dicit viro dedisse i dotez
⁊ p̄dictū. r. de bonis fratris aliq̄
c possidere cuz mulieribus fauor
mult⁹ in recuperādis dotib⁹ de
beat. ⁊ cautū sit in iure q̄ pp̄ter
d maleficiū viri mulier remanere
nō debeat indotata. cū etiā bo
na viri mlieri sint p dote tacite
e obligata cū suo onere trāsierint
f ad quēlibet possidētē. r. p̄dictū
eidē mulieri ad restitutōz dotis
eaten⁹ cōdēnes. q̄ten⁹ de bonis
fratris sui p̄fati noscit possidere
I Dem. R. de monte fortino.

¶ Si creditor vel is q̄ ab eo cāz habet tot fruct⁹ p̄cipit ex pigno re q̄ satisfactū est sorti debet pi gnus restitui debitori.

Cum ꝗ. g. ciuem anaginē.
sup quibusdā possessiōib⁹
quas quōdā pr̄ tuus. l. de saul.
p certa quātitate pecunie obli
garet: ⁊ ip̄i⁹ creditoris heredes
p̄dicto. g. pignorauerāt mouis
ses i nra p̄ntia q̄stionē legitime
pbauisti q̄ ex earū p̄uētib⁹ tm̄
fuerat tā ab eodē. g. q̄ ab alij q̄
eas tenuerāt tpe quo fuerāt ob
g ligate pceptū q̄ fruct⁹ sorti po
terāt adequari. ¶ Nos igit̄ at
tendētes q̄ in talib⁹ pceptio fru
ctuū in solutione sortis accedat
i cū fm canonicas sanctiōes fru
ctus restitui ⁊ in sortem debeāt
k cōputari: psiderātes etiā q̄ pos
l sessiōes ipe iā extenuassent peni
tus totū onus ⁊ debitū ānullas
m sent: ipas tibi restituēdas ē de
cernim⁹. ⁊ te p nunciū nostrū in
possessionē induci fecimus cor
poralem. I Dem.

¶ Si is qui sub pacto legis cō missorie pignorauit rē suā ⁊ iura uit nō ptrauenire iuste ipeditus in fra diem statutū non redimit post diem redimere poterit.

Ignificāte. r. ciue pisano
nobis inotuit. q cū domū
suā. g. pisano ciui p. ccl. libris pi
gnori obligasset ac pmisisset pre
stito iuramēto q̄ nisi domū ipaz
n statuto termio recolligeret cre
ditorez vlterius super eo mime
molestaret. ⁊ infra statutū tem
pus per certum fidelem nunciū
prout ei videbat creditori pecu
niam numeratā remisit quā idē
nuncius infideliter agens: sicut
ei iniunctū fuerat non psoluit ⁊
postmodum idē. r. ab imperato
re detentus dicto. g. satisfacere
nō potuit vt debuit. ⁊ infra. Cū
o igitur pactum legis cōmissorie
sit in pignoribus improbatuz ⁊
predictus. r. quātū in eo fuit iu
ramēti debitum adimpleuit: cū
p per eum quem certum nunciuz
esse sperabat pecuniā remiserit
termino statuto se in captiōe de
tentus satisfacere nō potuit cre
ditori. ¶ Mādam⁹ quaten⁹ si
q est ita: predictum creditorem vt
ibi nos. Abbas. g ¶ Perceptum: imo ⁊ quod percipi potuit cōputandū est. C. de partu. pig. ⁊ omni causa. l. ij.
b ¶ Fructus. fructus intelliguūt qui supsunt deductis expē sis. C. de fructi. ⁊ litis expē. l. j. i ¶ Canonicas. j. de vsu. quo niā. C. de pigno. act. l. j. ⁊. ij. k ¶ Computari: nisi in casib⁹. ē. de feu. c. j. ⁊. j. d̄ vsu. c pmo. ⁊. c. pquestus. ⁊ c. salubriter. l ¶ Ex tenuassent. non enim potuit primus creditori plus obligare pignus secūdo creditori q̄ ei fuerat obligatū. j. d̄ dona. int̄ virum ⁊ vxorē nup. ⁊. ff. de regu. iuris nemo plus. ⁊. ff. de vsufr. quod nostrū. ⁊. j. de iurepa. q aūt. in fi. argu. contra ff. de acquirē. re. do. ñ est nouum. T.
m ¶ Restituēdas. tenetur em̄ creditor pignoraticia actiōe si pignus deteriorauerit. C. de pig. act. l. ij. sic ⁊ res cōmodata reddita nō videt̄ si deteriorata reddat̄. ff. cōmo. si mihi. §. j.

Significante.

¶ Primo ponit̄ querela. secūdo datio iudicū: ibi: cū igit̄. Et p intellectu scias. q pactū. l. cōmissorie fit inuentū ad dissoluendū contractū emptionis ⁊ venditiōis. et pone exemplū put dicit̄ in glo. ij. Ab.
n ¶ Recolligeret. id est redimeret.
o ¶ Cōmissorie. Sic pactū legis pmissorie fit hoc m ō vendo tibi fundū ticianum certo p̄cio. puta. x. pacto tali adiecto. q̄ si vsq̄ ad mēsem nō solueris. x. fund⁹ sit inempt⁹ qd̄ b pure vēditū est. pōt sub cōditiōe resolui. ⁊ est in ptāte vēditoris vtrū v elit venditionē resolui: qz istud pactū vēditoris cā apponit̄ ff. d̄ leg. cō. l. j. ⁊. ij. ar. ꝗ. q̄ sit pditionalis talis vēditio. ff. de pign. si fund⁹. ⁊. ff. de ꝗben. em p. l. fi. j. rñ. Sed ibi poti⁹ pditiōalis vēditio ptrahit̄. Sz pactū istud legis cōmissorie in pignorib⁹ iprobat̄ p. l. C. de pact. pig. l. j. ⁊. iij. vt dicit hic.

Cum contra. ¶ Primo ponit factum. secūdo diffinitio

f ¶ Onere. simile. j. de deci. pastoralis. ⁊ c. cū non sit in homine. xvj. q. j. siquis laicus. C. de distract. pig. si debitor. C. quibus mo. pig. ta. contra. l. ij. et. iij. ⁊. ff. d̄ ptrahē. emp. l. elienatio. ff. de pac. inter debitorē.

p ¶ Certum: q̄ nō imputat̄ dño malicia nūcij vel pcuratoris si mō credebat̄ idone⁹. vt b videt̄. ⁊. ff. cōmoda. argētū. sic. C. q̄ pe. tu. cū a matrib⁹. ar. ꝗ. d̄. de offi. dele. cū olim. ⁊. ff. de pscrip. d̄bis. apud. §. vlti. ⁊. iij. q. vij. i grauio⁹. Jo. q ¶ Si ē ita ar. q iuramētū ꝗ legē factū seruādū est. q̄ si diceret̄ si nō est ita seruā

bitur iuramētū. verba ista. si est ita referunt ad id qd dicit p eū q̄ certū nunciū ꝛc. ar. ꝯ. s. de fo. cōpe. si diligēti. in fi. vbi d boc.
a ¶ Juramēto: ar. contra. s. de iureiu. cuz contingat. ibi. sol. in fi. magne notule.

Cum constet. ¶ Pertinet ad secūdā ptē rubrice. ꝛ pmo ponit q̄stio. secdo mādatū ibi. mādam⁹. secūda ps continet duo dicta. secūdū ibi. pecuniā. ab. b ¶ Successisse. s. ex testamēto filij. qz si abintestato decederet ꝛ filius nō habuisset descēdētes. parētes in totū succedūt ꝑm tenorē illarū auc. C. ad tertul. auc. dēfūcto ꝛ auc. in successiōe ꝛ etiā in auc. de bere. abintesta. veni. §. pseques. ꝛ. §. j. ꝛ. ij. col. ix vñ sumpte sunt aucē. C. d bis q̄ abintestat. dēfe. auc. in successiōe
c ¶ Idoneā. nomie cautiōis nuda pmissio intelligit. C. d ver. sig. sancim⁹. sed cū additur idonea vel sufficiens pignoraticia vl fideiussoria intelligat ff. mā. si mādato ticij. §. vlti. ꝛ. ff. de fideicō. lib. l. iiij. §. adijci. ꝛ in sti. d re. di. §. vēdite. ꝛ sicut i casu isto pignora vel fideiussores dātur. sic. s. d sequestra. ad hoc satisdationē d siderat hic cautio ad arbitriā boni viri. C. de vsu. vel vsufruc. cōstituto. Et hec cautio nō pōt a testatore remitti. C. eo. l. j. et. C. vt in pos. l. scire. cū fauore heredis sit introducta: sed ipse heres potest remittere. ff. ad. l. fal. potest. d ¶ Utatur. vsufruct⁹ est ius vtēdi fruēdi rebus alienis salua rerū substātia. ff. d vsufr. l. j. ꝛ est ius in corpe q̄ sublato ipm tolli necesse est. ff. e. l. ij. Et iō dicit de rebus alienis: qz res sua nemini seruit. ff. de serui. vrba. predi. l. iure cōi. ꝛ. ff. si vsufru. petat. l. vti frui. in prin.
d ¶ Utatur: ideo dicit ad differentiā vtilis dominij qd in rebus alijs habet: vt est emphiteota ꝛ feudatarius qui habēt vtile dominiū. e ¶ Fruat: hoc dicit ad differentiā nudi vsus. qz minus ē in vsu q̄ in vsufruc. insti. de vsu. ꝛ habi. §. min⁹. ꝛ clerici possunt dici vsurarij: qz nec possunt vēdere nec testari nec donare sed victū tm̄ ꝛ vestitu cōtenti esse debēt. vt. x. q. ij. epus habeat. Ber. f ¶ Rex. i. ne i totū pereat substātia. vñ tenet reficere edes qm̄ ad eum omnes fructus pertinēt. ff. de vsufruct. l. vsufructu legato. ꝛ. l. hactenus: als est. §. illius predicte legis. ꝛ C. eo. ti. eum ad quem vnde cautio prestatur.
g ¶ Immobilibus: hec autē cautio interponi debz siue res sit mobilis siue imobilis siue soli: vt h: ꝛ. ff. vsufru. quēad. ca. l. j. et appellatiōe mobiliū etiā sese mouētia cōtinent. ff. de ver. signi. mouētiū. ꝛ arbitrio boni viri p̄stare debet: vt hic dicit. et. C. de vsufruc. l. vsufruc. ꝛ. ff. e. Itē si fundi. ꝛ cōtinet cautio ista duas causas: vna de vtēdo fruendo arbitrio boni viri: alia de restituendo finito vsufruc. ff. vsufructu. quēad. ca. l. j. j. rñ. ꝛ. §. hec stipulatio. Qñq; tm̄ remittit hec cautio: cū certū est ꝓprietatē redire ad vsufructuariū. ff. vsufructua. quēad. ca. l. si vsufr. §. plane Itē i fisco vsufructuario. ff. vt leg. seu fideicō. cā caue. l. j. §. si ad fiscū. Itē cū vsufruct⁹ ptinet ad prēz in reb⁹ filij. C. d bo. q̄ lib. l. vlti. §. h ꝓculdubio. cōstituit aūt vsufruct⁹ in fundo rustico et in edib⁹ ꝛ in seruis ꝛ ceteris reb⁹. s. gēmis an ulis libris. ff. e. § ꝛ si qd. §. j. ꝛ. ij. ꝛ. l. statue. ꝛ. l. itē si fundi. i pn. §. j. l. iij. §. j. ꝛ. j. rñ.
b ¶ Viri. id est iudicis. ff. de ver. obli. cōtinuus. §. cum ita.
i ¶ Pecuniā. in his d q̄ vsu cōsumunt ꝓprie vsufruct⁹ nō pōt ꝓstitui. qz nec nāli iure: qz nō pōt esse salua rei suba. nec q̄ ciuili: qz ita dant vsufructuario: vt fiāt eⁱ⁹. recipiunt eñ vsufructū puta vinū oleū frumētū ꝛ ꝓsilia. Itez pecunia numerata q̄ assidua pmutatiōe ꝛ cōmixtōe ꝓstituit. insti. d vsufru. §. ꝓstituit. ꝛ ff d sol. si nūmi alieni vtilitatē tñ cā ꝓstituit vsufruct⁹ vl q̄ius vsufructus: qz ille cui dātur bmōi res satisdat d tāta pecunia restituēda vel estimationē aliaz rerum: vt hic dicit: et insti. de vsufru. §. constituit. ꝛ. ff. d vsu. cazrerū q̄ vsu cōsumunt l. j. ij. ꝛ. iij. ꝛ. l. si vini. ꝛ finit morte fructuarij ꝛ capitis diminutiōe. vt. l. pdicta. si vini. ma prima ꝛ media. insti. e. §. finit. k ¶ Cōpellatis: ꝑ si nō pōt satisdare q̄d erit. dicūt q̄daz q̄ sufficit si iuret. i auten. vt nulli liceat bfeloci cōseruatorez. §. si d crimē. ar. azo. dicit q̄ nō hēbit vsufructū ff. de vsufruc. leg. vtori. Berñ.

Rica. De fideiussoribus. Supra visuz est de reb⁹ q̄ p debitis pignori obligant restat videre de fideiussoribus qui pro alienis debitis intercedūt. Abbas si.

Clericus: inseruiēs. ꝛ frequētiā denotat. vel verū ē q̄ cleric⁹ fideiubere nō dz. xj. q. j. te q̄dē. vbi de h. si tm̄ fideiussit: tenet. j. c. pri. ꝛ. c. ꝓstitutus. sic ꝛ regulares fideiubere non debent. j. eo. qd quibusdam.

Peruenit. ¶ Si intelligere ē tex. de redditib⁹ bñficiorū: vt ē cōis doc. intellec. eēt h casus notabilis ꝛ valde singularis ꝓbans q̄ ex redditib⁹ bñficiorū pōt satisfieri creditoribus clericorū. de quo. j. dicā lati⁹. in pma ponit ipetrātis cōquestio in secūda cause cōmissio. ibi: ne igit. ab. m ¶ Mō soluētib⁹. prima fuit in optiōe creditoris quē vellet pmo pcuenire pncipalez vl fideiussorē. C. d fideiuf. iure nro. hodie corrigit illd p auē. q: q̄diu pncipalis inuenit: fideiussor ñ molestat. C. e. ti. auc. pñte nisi ipe fideiussor renūciauerit huic iuri. C. d duo. re. stipu. auc. hoc ita. ꝛ huic iuri renūciant fideiussores ꝛ ꝓstitutiōi diui adri. q̄ est. C. de ꝓsti. pecu. diui adriani. ꝛ huic iuri iste cleric⁹ fideiussor renūciauit. n ¶ Dispēdiū: ar. officiū suū nulli dz ē dānosum. ff. de fur. si seru⁹ cōis. §. qd d. iiij. q. iij. §. vēturis. ꝛ. ff. ad vell. l. ij. §. j. ff. quēad. testa. ape. ꝑ ꝛ sicq. ff. q̄. ex cau. ma. l. vicz. ꝛ. ij. q. vj. h etiā placuit. sic. s. de renū. sanc. Silr ecōuerso nō dz pmiū psequi vñ penā merē. xvj. q. j. legi. ff. de neg. gest. sine hereditaria. ar. cōtra. ff. de bis q̄bus vt indi. l. auferunt. et. l. j.
o ¶ Sigillo: Mo. scripturā autēticā q̄ ptinet sigillū epi. ar. s. d fi. instru. scripta. Ala. p ¶ Ex pfessiōe. pfessus i iure p iudicato habet. C. de pfe. l. vna. s. d pfes. cū sup. ꝛ. c. vlti. ꝛ sp stat pfessiōi ꝝ se facte. xiiij. q. ij. §. j. ff. de int. ac. d etate. §. sicq. ꝛ. s. d cōfes. c. vlt. q ¶ Indemnē: ꝑ petet vsuras si eas soluit creditoribus: ꝑ oppono tibi vsure indebite fuerūt. s. de iureiu. debitores

summari.

Clericus fideiussionibus inseruiens abijciatur.

Vcius tercius eli eñ. epo ꝛ archi. nouiceñ.

¶ Compellit clericus seruare fideiussorē indemnē p assignationem reddituū suorum.

Peruenit ad nos ex ꝓquestione. r. clerici. q̄ cū ipse p. c. ꝛ. f. clericis mercatorib⁹ bononieñ. fideiusserit. illis pscriptā pecuniā nō soluētibus coactus ē satisfacē de eadē. ¶ Me igitur dispendiū patiatur. vnde videtur premium meruisse: bononieñ. episcopo dedim⁹ in mādatis. vt super debitis illis instrumenta que sunt apud creditores inspiciat et eorū transcripta suo sigillo signata vob mittere non postponat. Mādam⁹ itaq̄ discretioni vestre: quatenus si ex confessione predictorū clericorum vel als legitime vobis rem ita se habere constiterit moneatis eosdē vt memorato. r. pecuniā quā p eis soluit restituāt ꝑmq̄ seruent indemnē. alioq̄n

ergo si ad eas etiā soluēdas exceptiōe opposita fuit cōdēnatus boc p iniuriā iudicis factū ē. q̄re p̄cipalis debitor nō tenet ei ad hoc. ff. de fideiussori. exceptiōe. ff. de euictio. si p ipm̄ udētiā. et §. d emp. si vēditori. ⁊. ff. mād. q: d mutua. §. generalit. vbi dr. exceptio q̄ cōpetit reo ⁊ fideiussori: ⁊ si etiā sciēter omittat ei est imputādū. ff. d excep. oēs exceptiōes. itē debitor nō intelligit mādasse. vt soluat indebitū. ff. de cōdi. indebiti. si ꝓcurator. § dicere q̄ si fideiussor iurauerit soluē sortē ⁊ vsuras ꝓpter iuramētū exceptionē ꝓponere ñ poterit. §. de iureiu. debitores. nisi ꝓmo impetrasset absolutionē iuramēti. eo. ti. ex administratiōis. vnde satis p̄t petere vsuras ⁊ expēsas q̄s fecit. q: totū ē interesse suū. ff. mā. si mādato. §. si fideiussor. ff. d admi. re. ad ci. pti. l. ij. §. vlt. ⁊ b̄ put sequit. ⁊. j. c. pri. Sed obstat illa ꝓcrē. debitores: q: ipe debet repetere vsuras: § si nō iurassz ⁊ potuit opponere exceptionē: ⁊ nō opposuit: ñ repeteret vsuras: q: indebitum soluit. hoc dixit Ala. vel dic q̄ idē est cū iurauit: q: debuit impetrare absolutiōz iuramenti anteq̄z solueret vsuras si potuit. sed si nō potuit: ipemet repetet ab vsurario. alij vt Tan. ꝓtradixerūt.

a ¶ Redditib⁹. Modericis ob cāz iudicati q̄tidiana stipendia interdici. ff. de re iudi. ꝓmodis p̄mioꝝ. ar. 5 C. que res pigno. obli. p̄nt. specie p̄mioꝝ. sed licz speciali cōuentione nō possit obligari. vt. l. pri. tamē ex causa iudicati a iudice possunt. p iudicato obligari. ar. C. de execu. rei iudi. stipēdia ⁊. C. de p̄d. mino. nō alie. l. j. ff. de rebus eoꝝ qui sub tute. vl cu. magis vincēti.

b ¶ Juramēti: puniri eīm dñt: q: piuri sūt ⁊ infames ꝓm canones. vj. q. j. quicūq̄z. xxij. q. v. sicḡs. ⁊. §. de iureiu. ran. querelā. C. de trāsac. sicḡs maior. ⁊ idē est venire 5 fidē pro missam sicut ꝓtra iuramētū. vt hic patet. ⁊. §. qd me. cā. ad aures. q: inter simplicē loquelā. ⁊ iuramētū nō facit deus differētiam. xxij. q. v. iuramēti. Sz quare mādat eos suspēdi: cum ad hoc nō sit actū. potest dici q̄ hoc facit ex officio suo. cū p denunciationē ad papā peruenerit. q: vndecūq̄z crimina claruerint. puniēda sunt. xxiiij. q. iij. ecce.

c ¶ Absoluat: Et ita potest fideiussor agere 5 p̄ncipalez debitorē vt eū liberet si diu steterit in obligatiōe: sic. j. eo. c. vlt. vbi de hoc.

d ¶ Accessiōes. sic est ar. fideiussorē teneri ad vsuras: ar. ꝓtra. C. eo. ti. si fideiussor. Distingue: vtrū fideiusserit in omnē cām. ⁊ sic tenet als nō. ff. loca. q̄ro an fideiussor. ⁊. ff. e. ti. fideiussores magistratuū. vin. Cōtrariū tñ ē verū ꝓm canones. §. de iureiu. debitores. vt. §. ti. pri. dixi.

e ¶ Legi. C. d iureiu. ꝓpter calūniā. l. j. ⁊. ij. ⁊ iuri canonico 5ria ē ḡtū ad causas ciuiles. §. de iura. calū. c. j. ⁊ vlti. c. in ꝓtractādis. ⁊. c. sc. cōcordat tñ canonibus. ij. q. v. c. j. ⁊. ij.

f ¶ Intercessori. id est fideiussori.

g ¶ Satisdatiōe. hoc si voluerint: als nō cōpellit. § sufficit q̄ ei denūciet. vt mittat vl vadat ad ipos videdos. als recipere in termio ꝓstituto. §. d testi. in uoie dñi. ⁊ q̄ dicit: audiendos. i. videdos iurare. vel forte ideo cautionē p̄stare dz: q: p̄sumptio erat 5 cācellariū ne in fraudē malicioſe debitū ei negaret vt aduersariū fatigaret laboribus ⁊ expēsis vt si eā p̄stare nollet. hoc ipo tanq̄ suspectus cōpelleret ad satisfaciēdum sed b nōvidet. q: siue vadat siue nō: nihilominꝰ tenet aduersaris in expēsis. imo dz ꝓpelli vt vadat vl mittat vt ⁊ ipe magis puniat. q: tūc grauat in suis ꝓprijs expensis ⁊ etiā aduersariū.

b ¶ Transmittētes hoc fieri pōt in causis ciuilib⁹. sec⁹ i crimiali b⁹ i q̄b⁹ testes i p̄tia iudicis suum testimoniū dicere dñt. C. d fi. instru. indices: ⁊ auc. apud eloquētissimū.

i ¶ Fides: b iō dicit q: ille q̄ testes examinat meli⁹ scire p̄t quāta fides sit eis adhibēda. ff. de testi. testiū. j. rñ. in fi. Berñ.

Quod qbusdam

¶ Primo ponit dictū secūdo exceptio ibi. nisi. tercia pena ibi: Et qui. Ab.

k ¶ Fideiubeat. nec cleric⁹ nec monachus fideiubere dz. §. eo. ti. c. j. ⁊. xj. q. j. te quidez. nisi necessitas sit. ⁊ tūc tenet ex pietate sbuenire alij. lxxxvj. di. nō satis. § p ecclīs suis p̄nt fideiubere: vt hic dr. ⁊ i auc. de san. epis. §. alīū aūt. col. ix. ⁊ hoc de licētia capituli vel maioris ptis vt b dicit. als monachus nihil ageret: nisi in vtilitatē monasterij pecunia fuerit cōuersa. q: tūc etiā pinde ē ac si capitulū obligaret. itē clerici inter se p̄nt fideiubere: cū cōueniunt. C. d epis. ⁊ cleri. oēs. §. in hac. itē nec astrict⁹ curie pōt fideiubere. C. loca. curialis. Jo.

l ¶ In vtilitatē. istud bñ notabile ē. q̄ creditor ꝓbet i vtilitatē ecclie credidisse. x. q. ij. §. hoc ius. ver. is creditor. Sz nec tūc agit ex illo cōtractu cū ille nullus sit. credēdo mōacho sine cōsensu capituli: § agit actiōe de in rē verso. vt hic dz. ⁊. ff. de in rem verso. l. j. ⁊. l. si p patre. A ꝓtrario sensu videt. q̄ vsq̄z ad summā a capitulo cōstitutā. nō teneat creditor ꝓbare i vtilitatē ecclie ꝓcessisse. ex eo q̄ d alia ꝓbare tenet. vt hic dicit. b.

m ¶ Grauiori. sed etiā ad arbitriū iudicis. cum hic nō sit certa pecunia statuta. §. de offi. dele. de causis.

n Quam p quo. si diu. no. hic tres casus q̄b⁹ fideiussor pōt agere cōtra p̄ncipalē debitorē vt eū liberet a fideiussiōe Primus ē si diu stetit in obligatōe. ff. mā. l. luci⁹ tici⁹. Secūs si reus incipit vergere ad inopiā. vt. l. lucius tici⁹. C. mā. si p ea. ꝓtra quā. Terci⁹ si fideiussor ꝓdēnatus sit. vt in. l. si p eo cōtra quā. ⁊ istos tres casus habes hic. Quart⁹ est si hoc ab initio cōuenit. vt ē. l. p̄dicta. si p ea. ⁊. ff. d fideiuſ. fideiussor p vēditore. Et ita in casibus ante solutionē pōt agere fideiussor vt liberet.

a de redditibus eorū p̄scripta debita faciat exolui. ⁊ damna etiā que ꝓpter hoc pertulit resarciri aut p̄dictos reddit⁹ sibi assignetis tādiu sine molestia detinendos. donec ipa damna resarcita fuerit ei debita sine diminutiōe soluta. p̄fatos d̄o clericos si reli

b gionē fidei ⁊ iurañti sui eos violasse cōstiterit. ab officio ⁊ bñficio suspēdatis. ¶ Dem cantuariēsi. archiepiscopo.

¶ Per districtionē canonicaz compellit debitor a fideiussore absoluere fideiussorē. qui a creditoribus molestatur.

Quod qbusdam

Onstitut⁹ in p̄sentia nra. magister. s. sua nobis assertiōe monstrauit: q̄ p cācellario tuo tpe late. concilij i quadā summa pecunie intercessit. quā q: vsq̄z mō debitor non p̄soluit. se asserit plurimas a creditorib⁹ boñ. molestias ꝓtulisse. ⁊ debitū augmentatū. ¶ Idcoq̄z mādamus quatin⁹ si legitime tibi de hmōi assertiōe ꝓstiteterit p̄fatuz debitorē. vt eum a p̄dicta intercessione sine dilatiōe prorsus ab

c soluat eccle. cen. cōpellas. Presentiū quoq̄z auctoritate iniun/

d gimus: vt si debitū vel accessiones ille negauerit. cōsuetudle q̄

e est legi ꝓtraria nō obstāte: iuramentuz calūnie subire cogatur.

f Preterea q: difficile foret interfe/ cessori suos testes i angliā ducē

g iudicib⁹ boñ. satisdatōe idonea a cācellario ipo accepta q̄ ad testes audiēdos vadat vel mittat infra terminū ꝓpetentē lr̄is tuis significes. vt eos vice tua recipiant ⁊ examinēt diligēt. et depo-

b sitiōes eoꝝ trāsmittētes iclusas

i significēt. quāta fides possit in/strumētis vel testib⁹ adhiberi.

¶ Anno. iij. in conci. generali.

¶ Si sine licētia plati ⁊ maioris ptis capituli religiosus fideiusserit vl mutuū accepit nō tenet ecclesia ⁊ ipe recipiēs punit nisi mutuū sit d̄ vsuz i vtilitatē ecclie

Quod qbusdam

Quod qbusdam religiosis a se. apo. est ꝓhibitū. volum⁹ ⁊ mādam⁹ ad vniūsos extēdi. ne q̄s vicz religiosus absq̄z maioris ptis capituli ⁊ abbatis

k sui licētia p aliq̄ fideiubeat. vel ab aliq̄ pecuniā mutuā accipiat vltra sūmā cōi ꝓuidētia ꝓstitutā. alioq̄n nō teneat ꝓuētus p his aliquaten⁹ respondē ¶ Ni

l si forte i vtilitatē dom⁹ ipsi⁹ manifeste ꝓstiterit redūdasse ¶ Et q̄ 5 istud statutū venire p̄sūpse

m rit. grauiori discipline subdat.

Gregorius nonus.

¶ Posuit tres casus in quib⁹ fideiussor ꝓtra debitorē agit añq̄z soluat vt a fideiussione liberet.

Quam p quo te fideiussorē

n obligasti: si diu i debiti so

¶ Primo ponit dictū secūdo exceptio ibi. nisi. tercia pena ibi: Et qui. Ab.

k ¶ Fideiubeat. nec cleric⁹ nec monachus fideiubere dz. §. eo. ti. c. j. ⁊. xj. q. j. te quidez. nisi necessitas sit. ⁊ tūc tenet ex pietate sbuenire alij. lxxxvj. di. nō satis. § p ecclīs suis p̄nt fideiubere: vt hic dr. ⁊ i auc. de san. epis.

arg.ff.mã.si mãdato. §.quotiẽs .7.ff.cõmodati.si vt certo loco §.rem tibi dedi.als ñ põt.qz 7 bocipm videt ei mãdatũ vt solvat 7 hoc pmisit.7 sũt q̃si duo mãdata vt se obliget 7vt solvat vñ ad vtrũq; tenet.ar.ff.de cõdi.inde.indebitã.7 est.ē.d dolo 7 cõtumacia.cũ dilecti.vbi duo intelligunt mãdata.ff.d arbi.cel sus.7 qz intẽpestive ñ dz revocare beneficiũ suũ ne oino inutile fu isset: qz adiuuari nos bñficijs oportet.7 nõ recipi.ē.de cõmon.c. vno.ff.c.in pmodato §.sicut.secus ē in pcario.ē.de pca.c.vlti.b. Et q vicit diu referendũ ē ad arbitriũ iudicis:sicut illud celerit. ē.d locato 7 cõduc.c. potuit.Bern.

a ¶ Dissipare: i isto casu põt mulier petere dotẽ cõstãte matrimonio.C.d iure do.l. vbi als ñ põt.C. si cõstã.ma.dos solu.fu.l. vna.Bern.

Rica. De solutõibus

Visum ē.ē. de obligationibus: q̃ tollũt ex solutõib? nã solutiõe eius qd debet eis tollit obligatio. insti. q̃. mo.tol.obli.in pn.merito p? Ricas pcedẽtes subijcit ista de solutionibus.Abbas.

b HOc filij Hoc vez ē si heres.

c ¶ Debita oia.si nõ fecit inuẽtariũ.si fecit.tũc nõ tenet:nisi quãtuz vires hereditatis se extẽdũt C.de iure deli.scim?.iã duas.7 B in debitis ex cõtractu descẽdẽtib? vel q̃si.B in debitis q̃ ex delicto vel quasi pcedũt nõ tenet nisi q̃tũ ad eũ puenit.vel nisi cũ defuncto lis fuerit cõtest.C.ne ex delic.defun.l.vna. Ala.fm canones tñ videt q heres tenet ex delicto defuncti.j.de sepul.c vlti.7.j.de rap.in lris.T.

d ¶ Predecessoris.est enim q̃si heres ipi?.xxiij.q.viij.cõuenior. xij.q.ij.c.vlti.Ala. e ¶ Necessitate:als nõ teneret ecclie.x. q. ij.hoc ius.§.is creditor.7.ē.ti.pri.qd q̃busdã.7.ē. de deposito grauis.7 sic successor ad id teneat qd pdecessor facere debuit.xij

Sq.v.qz Joan.7.xvj.q.vj.illud.Bern.

Jquorundã. ¶ Tria facit.pmo pbibet.scdo decernit. tercio penã imponit.scda ibi.decernẽtes.tercia ibi.sicqs.Ab.

f ¶ Sigilla:ar.q lris plator credat.ē.de pba,post cessionẽ.7 xj.q.iij.cure.7.ē.d fi.instru.c.ij.7.ē.d cleri.peregri.c.j.7 sigillo ecclesie credit.lxxiij.di.in noie patris.in fi.ar.tñ ō.ē.d pba.qm ō.B q̃re dt hic p alienis:cũ hic credit intelligat 7c. r.q. ij. §.B ius.v.bis creditor.7.ē.ti.pri.qd q̃busdã.7.ē. d deposito guis 7 sic nec noie suo nec noie alieno teneat ecclia.Ad factũ referas B qz sic fatigaret ecclia d facto 7 ñ de iure.B. g ¶ Teneri. nisi q̃ten? vsum i vtilitatẽ ecclie.ē.ti.pri.qd q̃busdã. h ¶ Suspẽsum ipo iure.Et insup ecclesiã ipaz reddẽ dz indemnẽ.si in aliq grauata ē.ē.d re.ec.alie.sicqs pslbiorz.7 ē ar.opti.q si aliqs dilapidauerit ecclesiã.q licz velit eã reddere indẽnẽ nihilomin? remouẽd? ē:de B diri.ē.de elec.qd sicut.i fi.7 sicut ipo iure suspẽsus ē.ita ipo iure videt restitut?.cũ ecclesiã reddiderit indẽnẽ. ar.lxxxj.di.si q̃ sunt.xvj.q.vij.sicqs deinceps.7.x.q.vj.nos sanctorũ.Sz nõ credo.q ppter B sit restitut?:qz iã suspect? eet.7 satisdatio nõ imutat malivolũ animũ tutoris.insti.d suspec.tu.§ nouissime.7.ff.c.ti.suspect?.7.l.se, imo remouẽdus est de facto si administrationẽ nõ dimisit.ff.de suspec. tu.suspect?. De hoc dixi.ē.de offi.dele.venerabili.

O Doardus. ¶ Debitor q̃ nõ ē soluẽdo excõicat.qz nõ solvit:absoluit cũ cautiõe de soluẽdo cũ ad pinguiorẽ fortunã peruenerit:b.d.vl notabili?.7 sic vt i rubro. 7 est casus sin. iudicio meo cũ nullam faciat mẽtõz iste tex.d cessione bonorz. licet glo.7 doc.alit sentiãt.7 diuidit i duas ptes. nã pmo poit q̃relã ipetrãtis. scdo dat iudices: ibi.mãdam?.ab.

i ¶ Officiali.officialis dr ille cui epsvices suas pmittit.ē.de isti.ex frequentib? q̃rimonijs.b

k ¶ Recognoscẽtẽ.i. cõfitentẽ debita:Qui cñ cedit bonis antecq recognoscat debitũ.vl antecq pdenet:aut in iure cõfiteat debitz. audiri nõ dz.ff.de cessi.bo.l.pe.qd est verũ si placet creditori:als statim pbabit debitũ suũ fm q illa lex pt legi cũ nõ 7 sine non.vt ibi noiandũ est.

l ¶ Nõ valentẽ.7 iõ inanis ē actio quã inopia debitoris excludit.ff.de dolo.nã is.7 ē.de resti.spo.olim.qz q̃ nihil bz: nihil dare põt.vt.j.q.vij. daiber tũ.7 ei? giculo nihil ē ff.d fur.itaq; fullo. in pn.vñ videt q nõ tenuit excõicatio. § debuit eũ expectare quousq; soluere possz. ardecre.pdicte oli.7 impossibile pceptũ nõ obligat.ff.q̃ sen.sine ap.rescin.l.paul?.7 impossibiliũ nulla ē obligatio.ff.de reg.iu. ipossibiliũ. § hic tenuit snia forte ppẽ dubiũ:qz nõ plene cõstabat.an i totũ vel in pten posset soluẽ.7 iõ cũ de B pstiterit.relaxat.vt dr hic.Sz cert? eet iuder:qz nihil soluẽ posset.vl si cessisset bonis:snia nõ tenuisset iniusta tñ fuit:7 iõ sine difficultate dz absolui:7 iudex tenet sibi ad interesse.j.d sen.excõ.sacro.B tuti? ē. m ¶ Idonea.7 itavidet q pignora vel fideiussores.ff.mã.si mãdato. §.vlt.sic.ē.de pigno.cũ pstet.7 B intelligo si põt:als pstet quã poterit.s. iuratoriã.j.de do.post di.re.p nras.vbi de B.7.j.de v.sig.ex pte.vbi de hoc. n ¶ Ad pinguiorẽ:7 ita pz q licet q̃s cedat bonis:nõ ideo liberat? ē.§ obligatio remanet inefficax ppẽ inopiã. Sz in hoc pdest ei.q nõ detrudit in carcerẽ.C.q̃ bo.ce.pos.l.j.§ si p? ea pueniat ad pinguiorẽ fortunã.vt hic dr:soluere dz.ff.de cessi. bo.is q̃.§ nõ in totũ nisi inquãtũ facẽ põt:vt dr i illa.l.is q̃ bita rõne ne egeat.qz nõ est fraudãdus alimẽtis q̃tidianis.ff.e.q̃ bonis.insti.de ac.§.vl.7.ff.de re.iur.in pdenatõe.sed ō videt.ē.d fideius.puenit.ibi de redditib? ecclie satisfit creditorib?. q̃re nõ hic eo mõ.Forte:qz piuri erãt i illa puenit.iõ reddit? assignant creditorib?.dignũ est ẽm vt male meriti egestate laborẽt.ff. depositi.bona fides.7.lxxxvj.di.nõ satis.vel hic nõ fuit actum ad hoc.lxxxvj.dist.nõ satis.ante mediũ.

E Squi. ¶ Primo ponit dictũ.scdo exceptio.secũda ibi: nisi.Ab. o ¶ Indebitã.no. q indebitũ aliud dicit iure ciuili tñ.7 aliud iure nãli tñ.aliud iure nãli 7 ciuili.Qui soluit indebitũ iure ciuili tñ p ignorantiã facti repetẽ põt illud. q̃le ē id qd põt retineri p.l.fal.C.de iur.7 fac.igno.cũ q̃s.7.C. ad.l. fal.error.qz credebat se plus bre i hereditate q̃ bret.§ si p igno rantiã iuris nõ repetit.vt in legib? pdictis. fallit cũ psona facit

a lutiõe cessauit:aut dissipare bona sua cepit: seu sup hoc pdẽnatus fuisti.iure poteris cõuenire. vt te a fideiussiõe dẽat liberare.

Rubrica De solutionibus.

A Lexan.iij. decano 7 capitu. norviceñ.

¶ Successor in beneficio tenet soluere debita predecessoris p/ necessitate ecclesie contracta.

b c HOc in apostolice: 7 infra. Sicut filij de

d bita pris soluere tenet ita prelatus sui pde/

e cessoris p ecclesie necessitate cõtracta. O Rego.nonus.

¶ Si platus obligat ecclias p alienis debitis est suspẽsus ipso facto ab administratione spũaliũ 7 tpaliũ 7 ecclesia non tenet.

Q Jquorũdam: 7 infra. Fir

Q miter inhibem?: ne q̃s presumat ecclesiã sibi cõmissaz pro alienis grauare debitis.aut lit/

f teras alicui seu sigilla cõcedere quib? possent ecclesie obligari.

¶ Decernẽtes si sec? fuerit attẽta tũc ad solutiõz taliũ debitorz

g ecclesias nõ teneri. ¶ Siqs aũt ptra pmissa decetero venire pre sumpserit: ab administratõe spiritualiũ 7 temporaliũ nouerit se

h suspensum.

I Dẽ decano 7.i.cano. tulleñ.

¶ Si cleric? nõ habeat vñ satisfaciat suis creditorib? non debz excõicari nec aliter molestari.p stabit tñ cautionez saltem iuratoriam de soluendo.cuz veneris ad pinguiorem fortunam.

O Doard? cleric? ppositus

i q cũ.p.cleric?.d.laic? et q̃dã alij ipm corã officiali archi diaconi remeñ.sup q̃busdã debi

k tis pueniissent.idẽ i eũ recoglscẽtem hmõi debita sed ppter rerũ

l inopiã soluere nõ valentẽ excõicatiõis sniaz pmulgauit.7 ifra.

¶ Mãdam? q̃ten? si pstiterit q pdictus.o.in totũ vel.p pte non possit soluere debita supradicta sententiã ipsam sine difficultate qualibet relaxetis:recepta pus

m ab ea idonea cautione: vt si ad

n pinguiorẽ fortunam peuenerit. debita pdicta psoluat. I dẽ.

¶ Cõquerẽs se indebite solusse hoc pbare dz nisi i casu B posito

o ES q cõquerit indebitã pecuniam se soluisse probare

a tenet̄ q̄ idebite sit soluta. ¶ Ni
si eius aduersarius solutionem
b inficians exinde conuincat̄. tūc
c eīm diffidenti onus incūbit pro-
bandi q̄ debitum recepisset.

Rica. De donationibus

G Rego. a. patricio gallorum.

¶ Liberalis in donādo estimat se debere quod donat.

P Rudētes. ꝛ infra hāc sibi quodāmō nobilitas legē imponit: vt b debere se qd̄ spōte tribuet existiet ¶ Et nisi i bñficijs c suis creuerit: nihil se pstitisse puter. A Lex. iij. parisieñ. epo.

¶ Nō valet donatio quā facit platus inconsulto capitulo et in damnū ecclesie.

F Raternitatē tuā credim⁹ non latere: q̄ cum epus ꝛ qlibet platus eccliasticarū rerū f sit pcurator ꝛ nō dñs pditionez ecclesie meliorare pōt, facere vo g deteriorē non debz. ¶ Accepi i mus aūt q̄ pdecessor tuus graues donationes in reb⁹ episcopatus fecit in detrimentū ecclie k suis canonicis icōsultis ¶ Vñ quoniā donationes huiusmodi l de iure non tenēt: indulgemus tibi: vt liceat donationes hmōi taz a clericis q̄ a laicis legitime reuocare.

I Dem vigor. episcopo.

¶ In psiderādo an valeat donatio facta per prelatū debet attendi quantitas rei donate ꝛ loci consuetudo.

C Eterū si abbatē donatioz cū pore ꝛ qbusdaz de conuētu. vel solū abbatē facere cōtigerit. ꝛ postea puentus ps reclamauerit ¶ Date rei quātitas. et m illius terre cōsuetudo: que tñ sacris canonib⁹ non obuiet ē diligētius attendēda: et fm hoc est n donū ratū vel irritū iudicandū

locū repetitiōi. ff. ad velle. l. vnā. §. interdū. ꝛ ḋ cō. inde. l. inēdū C. si aduersus vē. l. fi. indebitū iure naturali tm̄. vt ē illud quo p cyrographū obligamur spe future numeratōis q̄ tale indebitū soluit repetit. vt h: ꝛ. j. q. iiij. §. notandū. vbi de hoc. ꝛ. ff. ḋ pba. cū de indebito. j. rñ. vñ sumpta fuit h decre. ꝛ. ff. de pdi. inde. in debitū. ꝛ. ff. de psti. pecu. q̄ si marit⁹. §. j. et insti. q̄. mo. re p̄. ob. § is quoq;. Et h verū ē ante bienniū nō post. q: tūc etiā posset peti cuz effectu. vt insti. de lraꝝ obli. i fi. C. de nō nume. pe. l. j. §. in pcti bus in pn. Solutū vo indebituz vtroq; iure quacūq; ignorātia repetit̄ vt. C. ḋ cō. inde. l. j. Qd̄ dictū est h et i pcedenti mēbro. fallit in casib⁹ q̄s habem⁹. insti. ḋ obli. q̄ ex ptra. na. §. ex qbusdā. et in ter. ꝛ in glo. ibi signata. Si sciēs se nō debē soluit. non repetit. q̄a donare videt̄. ff. ḋ cō. inde. l. j. ꝛ. ff. ḋ re. iur. cui⁹ p errorē. aliud vo dicit̄ indebitū p exceptionē. sed debitū iure naturale siue ciuili siue vtroq;. Hec exceptio aut ē tpalis aut ppetua. si est tpalis cessat repetitio. ff. ḋ pdi. inde. qd̄ in diē. ꝛ. l. nā ꝛ si marit⁹. ꝛ. l. nā si moriar. Si vo exceptio ppetua ē. distiguit̄ aut ē fauorabilis aut odiosa. Si ē fauorabilis p errorē solutum repetit. C. ad vell. q̄uis. ꝛ. ff. de cō. inde. q̄ exceptionē. Si ē odiosa: vt macedoniani q̄ dat̄ in odiū creditoris: solutū nō repetit̄. siue ignorātia iuris vel facti. ff. de cōdi. inde. q̄ exceptionē. ꝛ. l. si is q̄. aliud ē indebitū ad iuris rigorē seruādū. hoc sciēs si soluit nō repetit. ff. de cō. inde. iudex. ꝛ. l. iulian⁹: q: snia de iure ciuili ē iō ea q̄ iuris naturalis sūt tollere nō pōt. q̄re si soluat ñ repetit vt. l. iulian⁹: si vo incertū sit: an exceptio sit tpalis: an ppetua. pcedat̄ ac si esset ppetua. ff. de cōdi. inde. sufficit. Ciuilis tñ dr̄ obligatio: qñ spe future nūeratiōis me p cyrographū obligaui. insti. de lraꝝ ob. in pn. Naturalis tm̄ q̄ re ipsa tollit̄: vtputa nūeratiōe pecunie ꝛ iusto pacto ꝛ iuramēto tollit̄: sicut ꝛ numeratione pecunie. ff. de sol. sticbū. §. nālis. Berñ. a ¶ Tenet̄. quia psumit̄ eū debitū soluisse nisi pbet ptrariū. q: nō est verisile. q̄ aliq̄s diligēs pecuniā suā iactet. ff. de pba. cū de indebito. j. rñ. ꝛ hoc intellige de eo q̄ maior est. xxv. an. secus i puilegiatis psonis. puta pupillus siue minor mulier miles agricultor ꝛ simplicitate gaudēs. ille eīm psone nō tenet̄ pbare pecuniā indebitā. sed ille qui recipit debet pbare pecuniā debitā fuisse. ff. ḋ pba. cū de indebito. §. fin aūt. b ¶ Cōuincat̄: legitimis pbatōib⁹ vt. ff. de pba. cū de inde. §. fin aūt. in pn. c ¶ Probādi. no. q̄ onus pbādi reo incūbit pter suū delictū inficiatiōis. sic etiam actio legis aq̄lie. pter inficiationē crescit in duplū. ff. ad. l. aq̄l. inde nerati⁹. §. h actio. ꝛ alibi punit̄ inficiator. C. de nō nu. pe. auc. ptra q̄ pp̄iā: vt in aut̄. de triē. ꝛ semis. §. illud quoq;. col. iij itē cū est psumptio p̄ reū trāsfert̄ pbatio in ipm. C. ḋ pba. siue possidētis. De hac materia dictū est. s̄. vt eccle. bñ. vt nostrum.

Rica. De donatiōibus. Supra visum ē de cōtractibus nō gratuitis restabat videre de gratuitis merito subijcit̄ hec rubrica de donationibus. Abbas sic.

P Rudentes. ¶ Potest intelligi duob⁹ modis. ꝛ fm pmū intellectū. h. d. vt in rubro. vel sic fm aliū intellectum pmittētes aliquid donare: illud tanq̄ debitum adimplere tenētur. Et duo sunt dicta que spatēt secunda ibi. Et nisi. Abbas siculus.

d ¶ Ut debere: Unde dixit dñs. beatius est dare q̄ accipe. xvi q. j. pdicator. ꝛ. j. de celeb. mis. cū marthe. vnde martialis cocus rephendebat quendā: qui tota die discurrebat p hospitia alioꝝ. Sceuola tu comedis apud oēs: nullus apud te. Alteri⁹ siccas pocula nemo tua: aut tu redde vices aut desine velle vocari. Dedecus est semp sumere nilq; dare. vi. e ¶ Creuerit: saltē p bonā volūtatē: q: hylarē datorē diligit de⁹ ꝛ q̄ dat pter psentes pudorē ꝛ rem ꝛ meritū pdit. xxiij. q. vj. § ex his oibus. T. vñ vsus Da facie leta. sine leticia faciei: qd̄ dederis pdis rē meritūq; rei.

F Raternitatem ¶ Tres sūt ptes. in pma penit̄ exordiū. in scda narratō ibi: accipim⁹. in tercia pclusio ibi. vnde. Ab. f ¶ Procurator: platus eīm ecclesie pcurator est nō dñs. xij. q. j. c. vlti. ꝛ. q. ij. sine exceptiōe. ꝛ. x. q. ij. casellas g ¶ Deteriorē. sic. s̄. de in intē. resti. c. j. sile ff. p emp. qui fundū. §. si tu. ꝛ. ff. dē procu. ignorāter. h ¶ Nō debet: in faciēdo: sed omittendo tñ pōt. xv. q. iij. placuit. ꝛ. s̄. de p script. c. j. in faciendo etiā modice. nam modicū donare potest si ē psuetudo. j. c. pri. ꝛ in hoc differt a pcuratore: q: pcurator nihil donare pōt. etiā generalissimā habēs admistrationē. ff. de pcu. pcurator tutorū. Ala. i ¶ Graues. ergo a ptrario sensu si nō sunt graues ñ reuocant̄. qd̄ vex ē. j. c. pri. T. Sz q̄d si p minutas vel paruas donatōes ecclīaz ledat vel modicū excedat. videt̄ q̄ totū deat reuocari. ff. de iurepa. si libert⁹. §. siq̄s pl'es. imo q̄ vltra licitū ē reuocat̄. ar. C. de dona. siq̄s argētū. §. in his aūt. xij. q. ij. si q̄s de seruis. imo videt̄ q̄ nō sit attendēda coacervatio. s singularis quātitas: ar. ff. de iur. om. iu. si idē. ar. p̄. ff. de ap. siq̄s sepatim. § siq̄s cū vna. ff. de pac. si plures. Lau. k ¶ Incōsultis. maxie cū nec eoꝝ cōsilio pōt facere donatōz dānosaz ecclie. x. q. ij. hoc ius. §. q̄ res. xij. q. ij. sine exceptiōe. T. l ¶ Indulgem⁹. i. idultū esse ostēdimus. q: ḋ iure cōi hoc facere poterat: vt. xxxv. q. ix. qd̄ q̄s cōmisit. s̄. de re. eccle. nō alie. si q̄s psbyteroꝝ. ꝛ. s̄. ḋ pca. c. ij. Similē indulgentiā habes. s̄. de iureiu. ꝛ si xp̄s. in fi. ꝛ. s̄. de vsuca. ex tuarum. Berñ.

C Eterū. ¶ Prelat⁹ modicā rē ecclie donare pt̄ vbi h hz cōsuetudo ita cōiter sūmat̄. s hec sūmatio multū restringit litterā. vñ inherendo lr̄e pōt sic sūmari vt in rubro. Ab. sic. Et potest dici q̄ pmo ponit factū: ex quo tacita resultat q̄stio. in secūda rñsio. ibi. date rei. Imola. m ¶ Cōsuetudo. xj. di. in his catholica. s̄. de his q̄ fiūt a pla. sine cōsen. ca. ea noscit̄. et. ix. q. iij. cōquestus. que tñ nō sit canonib⁹ inimica.: vt hic dicit. ꝛ. s̄ de re iudi. cū cā. xij. di. scit sancta. ꝛ. ff. de sepul. vio. l. iij. §. diu⁹. n ¶ Ratū. ꝛ ita videt̄ q̄ abbas possit facere donationez. Sed contra videtur: quia nihil habet. ergo nihil dare potest. j. q. vij. daibertum. liiij. dist. abbati. ꝛ. xij. q. ij. quisquis. ꝛ. j. de iurepa. q̄ autem. in fi. ꝛ. j. de sta. mona. cum ad monasteriū. in fi. itez procurator est nō domin⁹. xij. q. j. si priuatū. ergo donare nō potest C. de admi. tuto. nō omniū. ꝛ. s̄. ti. pri. dicit Ala. q̄ istud potest intelligi de pauperū errogatione quā potest facere quilibet platus ecclesie: ita tamē q̄ nō prorogat ad nimiā quātitatē. vt hic innuit̄. arg. lxxxv. dist. non satis. ff. de offi. pconsu. solēt. §. vlti. considerata cōsuetudine ꝛ facultate ecclesie. j. de cen. cum apostolus. in fi. vel etiā potest intelligi de vera donatione quā pōt

facere prelatus: si consuetudo loci habet hoc: nam cōsuetudo loci dat iurisdictionē ⁊ liberiorem tribuit administrationem. ff. quod vi aut clam prohibere. §. non tantū. ⁊. s. de his que fiunt a prela. sine consen. ca. ea noscitur. ita tamen vt ecclesia enormiter non graueť. s. eo. c. proximo.

Consultationibus

¶ Pōt diuidi: qz distinguit duo mēbra. secūdū ibi. si religiosus. qd̄ determiat ī ver. ita q. vel p̄m Jo. an. in p̄ma ponit consultatio decisa. in secūda distinguēs rñsio: ibi donationes. Jmola.

a ¶ Uiuētibus. s. de cōces. pben. c. j. ij. ⁊. c. vlti. b ¶ Autoritate. aliter nō valerēt j. d̄ iurepa. q aūt. i fi. ⁊. c. null⁹. 5. j. de iure pa. illud Quidā dicūt q patron⁹ sine p̄sensu epi iuspatronat⁹ pōt donare loco religioso ⁊ sic loquiť Jnū. ecclesiā ꝗ nō vt in primis cōcor. vt hic. de b̄ dicetur in. c. illud. Bernā.

c ¶ Spoliari. qz sine culpa sua nō est aliq̄s bñficio suo spoliand⁹ s. de p̄sti. cognoscētes ⁊. lvj. di. satis puersū. ⁊. xvj. q. vlti. inuentū.

Ex quas litte.

¶ Jn p̄ma cōsultatio. in scd̄a rñsio. ibi. nos igiť. Abbas.

d ¶ Cōcessit: sicut et papa qñq̄ cōcedit p̄uilegiū ob grāz p̄stiti obsequij. xv. q. j. c. vl. circa fi. Bernā.

e ¶ Moris. ⁊ etiā iuris: vt i p̄stitutōe Frederici impialē. §. p̄ter ea. f ¶ De certo. i. de illa terra mēsurata vt j. dicit. g ¶ Jnuenerūt: no. q vbi q̄s deciť i quātitate rei agitur ad supplemētum etiā si deceptio fuerit circa dimidiaz rei: qd̄ verz est: nisi fuisset term⁹ apposit⁹ ad mēsurandū rē illā: qz tūc vltra terminū ñ audireť: ⁊ nisi q̄ rē accepit renūciaucrit de quātitate. ff. de ēbē. emp. q fundū. sec⁹ si decipiať i p̄cio. qz tolerať vsq̄z ad dimidiā iusti p̄cij. s. de emp. ⁊ vē. cū dilecti. ⁊. c. cū cā. C. de rescin. ven. l. ij.

b ¶ Jn possessiōe: g nō adipiscit. q̄s possessiōz ex iuestitura. s. de his q̄ fiūt a ma. pte ca. ex ore. i ¶ De nouo. qz forte iurauerat ñ infeudari de nouo. § b nō obstaret. s. de feu. ex pte. ⁊. j. de cēsi. cū venerabilis: qz nō dr̄ nouū: qd̄ ab alio fuit factū. itē alia rōne: qz licite potuit pficere donationē. licet eā non potuerit incboare. j. de iudeis. p̄sluit. ⁊. ff. d̄ noui op. nū. l. j. §. opus nouū ff. de dona. inter vi. ⁊ vxo. si donare. §. si spōsus. nihil. n. nūc dat sed datū declarat. vt ibi diciť. ff. de testa. heredes. palā. §. j. item qz multa p̄mittunť fieri ex priozis actus cōsequētia. C. ad velť. si mulier. ⁊. ff. de minor. l. iij. §. scio. qz de mādato pape hic factū fuit in prin. k ¶ Jn fraudē: sic. xx. q. iij. p̄stituit. ⁊. s. d̄ his q̄ vi metuve cau. fi. cū dilecti. ar. nec ecclesia debet alicui injicere laqueū. xvij. q. j. de viduis. l ¶ Integrare: sile. s. d̄ sol. c. j. et. s. de pben. vacāte. ⁊. c. cū cām. qz adiuuare bñficijs nos oportz ñ decipi. s. de cōmo. c. vno. ⁊. ff. c. in cōmodato. §. sicut. i fi. si. xxv. q. ij. quecunq̄.

m ¶ Assignata. lz ñ tanta inuenta.

Cum dilecti filij

¶ Sūmať vt in rubro p̄mvnū intellectū est casus sin. p̄m aliū summať sic: clausula onerosa post duas vel plres donatōes posita. p̄ximā tm̄ respicit nō supiorē. q̄ habz suā clausulā. b. d. ⁊ est b̄ lec. etiā no. § nō tm̄ sicut p̄ma: nec ē spāle in donatōe. § idē est i qualibet clausula apposita in fi. cuiuscūq̄ dispositionis. vt. j. dari⁹ videbiť. in p̄ma ponit iudiciū decisa p̄sultatio. in secūda pape responsio: ibi. mandamus. Abbas si.

n ¶ Forestā. foresta ē locus in q̄ fere inclu duntur. ⁊ bz q̄s vsum venandi. Uin.

o ¶ Intētio: ⁊ sic sp recurrēdū est ad intētionē donāt̄ sive scribentis. s. de rescri. ad aures. ⁊. s. d̄ pbē. c. vl. ⁊. c. cū cām. ⁊. ff. de v. obli. in cōuentiōibus.

p ¶ Ad supiorē. Sz q̄re ñ spectat determinatio ad oia p̄cedētia ⁊ sequētia. s. d̄ appd. secūdo req̄ris. ⁊. ff. de leg. iij. si q̄s. in p̄n. ff. de le. j. tal. §. vl. ⁊. l. se. § b idō dicit. qz verba donatiōis largissime int̄ pretāda sunt. vt b dicit: qz plres fuerāt hic donatōes. vna pure ⁊ sine aliqua cōditōe de qua b dicit: ⁊ altera sub cōditōe quā respicit clausula illa de forestā. forsitā cōditio apposita erat in vltima donatōe. vt posset ibi bre vsuz venādi. ⁊ illā p̄ditōz volebat nobilis iste referre ad p̄mā donationē. ⁊ sic clausula d̄ forestā respiceret oia p̄cedētia. s. vt liceret sibi ⁊ heredib⁹ suis possessiōes illas q̄ñcūq̄ vellēt redigere i forestā. q ¶ Plena. C. q̄ res pig. obli. pos. l. vl. ff. si cer. pe. l. iij. verūtā si vinū qd̄ ē in dolio vēditū fuerit. b̄ viděť actū: vt i tpe cōpetēti expediāť dolia ꝓpē nouā vindemiā. ff. de pi. et cōmo. rei vē. l. j. i fi. ⁊. l. ij. ⁊. iij. Lau. r ¶ Plenior. ff. d̄ reg. iur. in testis. ff. de vi. ⁊ trit. le. l. iij. s ¶ Bñficijs. j. de v. signi. olim. xvj. q. ij. visis. ⁊. q. j. frater noster. j. de deci. ex pte. j. de priuil. q̄a circa. ⁊. ij. q. iij. §. notandū. in fi. ff. de iur. emuni. l. ij. C. de vsufruc. antiquitas. ff. de consti. prin. l. beneficiū.

Pastoralis. ¶ Jn prima ponitur consultatio. in secūda responsio: ibi. Nos autem. Abbas siculus.

I Dem abbati sancti Alberti.

¶ Ecclesia nō vacās ī bñficium concedi nō pōt sed in ꝓpriētati sic de autoritate tamē episcop. et sine preiudicio prelati.

Consultationibus. et infra.

¶ Donati oēs vo vel cōcessiones ecclesiarū si que fiūt p

a uatis p̄sonis viuētibus illis qui ipas ecclesias possident nullius debent esse momēti. si religiosis

b fiant locis ab ep̄o vel eius aucte rate debeāt haberi: ita q p̄sone que iā dictas ecclesias possidēt sine ipōz assensu eis in vita sua

c non debeant spoliari.

I Mno. iij. episcopo florē.

¶ Nō obstāte iuramēto de nō infeudādo de nouo p̄latus intergrare pōt feudū si apparet vasallum in mensura fuisse deceptuz.

Per tuas lras ꝓponere p

curasti: q cū quidā nobiles florētini tpe scismatis episcopū florē. in domo sua tenuerunt idem ep̄us sedata scismatis tempestate de mādato Alexā. pape

d q̄ttuor modios terre i feudū cōcessit eidē: ⁊ successor ipius put

e est moris de certo feudo p̄fatos nobiles inuestiuit. verū cuz ipsi assignatā terrā mēsurari fecissēt

g nō nisi duos modios inuenerūt feudū ītegrari. cū istātia postulātes. sup quo dubitas: eo q nō

h sunt in possessiōe ipius. ne d̄ nouo videaris illud cōferre. ⁊ ifra

¶ Nos igiť attēdētes q ecclia

k in actibus suis fraudē nō debet aliquā adhibere: respōdem⁹. q

l feudum ipm secure poteris integrare. cū terra illa quattuor mo

m diorū ipsis fuerit assignata.

I Dem. r. de bug. ⁊. g. berbur. abbatibus.

¶ In donatōib⁹ plenissima fit interp̄tatio ob hoc clausula onerosa p⁹ multas donatiōes apposita p̄ximā donationē tm̄ respicit

Cum dilecti filij abbas et

monachi de melios ꝓposuerint corā nobis q nobilis vir Alanus quasdaz terras a patre ipius eorū ecclesie in elemosynā assignatas violēter redigere cupiat in forestā. ⁊ ifra. ¶ Mādamus quaten⁹ ad sentētiā p ipso monasterio p̄ferendā ap. post. p̄cedatis cū ex tenore instrumēti vehemēter apparet. q hec fuit

o mens et intentio donatoris. vt clausula de foresta que i fine po

p nitur instrumēti: nō ad supiorē donationē. que tam libera ⁊ pura fuit. vt imunis esset ab oi vexatione ⁊ p̄suetudine seculari. § ad inferiorē p̄cessionē que pensionē ⁊ determiationē habet insertaz iuxta sanū referri debeat intellectum: quia in contractib⁹

q plena in testamentis plenior. in

r bñficijs quoq̄z plenissima est interpretatio adhibenda.

s I Dem episcopo helienſi.

¶ Si eps in eccla quā de p̄sensu capituli pio loco cōcessit p̄cipiebat certos p̄ūctus illos donasse videť omnes alij p̄ūctus p̄ter cathedraticū cedunt pio loco. Et si eps concessit de p̄sensu patroni intelligiť patronus donasse ius patronat⁹

Pastoralis officij: et infra.

Tua nos duxit discretio p̄sulendos si ep̄us p̄sentiente patrono viris religiosis aliquā ecclīā cōcedēdo hac vtatur simplicitate verborū. concedim⁹ vobis illaz ecclesiaz. vtrū eo ipso videať in eoz vsus fuisse concessa vel ius

a ¶ Sañ: qui ergo cōcedit ecclesiā qd est intelligit cōcessisse. j de iurepa. qd aūt. §. j. ff. de ptraben. emp. l. tabernas. ff. de lega. j. si dom⁹. §. vl. ff. d vsu. ⁊ habi. si ita: ar. d. ff. de le. ij. l. meui⁹. §. vlti. Sed qd si laicus cōcedit ecclesiā de cōsensu epi: in eo casu nō vt eps aliq dicessisse. ⁊ donatōez laici tm ratā habuisse i eo q laic⁹ donare potuit j. de iurepa. qd aūt Jo.

b ¶ Tpaliter: p hoc reprobat qd dici consueuit. xvj. q. ij. c. j. scz q idē ē si eps cōcedat ecclesiā cū omni iure suo vel simplicitate dicat: cōcedo vobis ecclesiā: nā vt hic patet aliud iuris ē h in vno et aliud in alio: sicut aliud est si qui cōtrahūt societatē simpliciter: aliud si contrahūt societatē oim bonorū ff. p socio. l. iij. §. j. ⁊ l coiri societatem. sicut aliud ē dicere a munere. ⁊ aliud ab omi munere. j. q. j. sicut nōnulli. ar. ptra. xxxj. q. j. qd si dormierit. ff. de hui. sicut. j. d iurepa. ex literis. ff. d pbē. emp. si aqueductus. Jo. an.

c ¶ Cathedraticum. Si ita gīaliē dat eps ecclesiā. tūc etiā videtur se intelligit ius instituēdi. xvj. q. ij. visis. ⁊ quātūcūq generaliē eximat ecclesiā a se sp intelligit sibi correctionē retinuisse. vt in. c. visis. pcurationē ⁊ visitationē. j. de cēsi. cuz venerabilis et catbedraticū. vt hic. nec obstat. j. de reli. do. cōstitutus. vbi videtur. q eps in totū possit eximere ecclesiaz: q: illa donatio fuit cōfirmata ex certa sciētia p dominū papam. sicut vides. q quātūcūq generaliē patron⁹ remittit iuspatronat⁹: iura quedā tm retinet in liberto. C. de bo. liber. l. vlti. ⁊ mirū videt. q eps plus intelligit dedisse qm minus habe sed hoc est ideo. quia donationē interptari debemus. vt potius valeat q pereat. j. de puil. in his. ⁊ j. de v. sig. abbate. ⁊ ff. de re. du. quotiēs. ⁊ d fi. instru. inter dilectos. Jo.

d ¶ Capituli. aliter nō valeret. d. de his que fi. a pla. cum nos. ⁊ c. tua. ⁊ c. pastoralis. Bern.

Iter. ¶ Sanna t vt i rubro ꝓm intellec. glo. legit alio mō intelligēdo. q istud erat hospitale puatū. de q plenius Et quatuor sunt ptes. in pma actorū petitio. in secūda pcuratoris eorū rūsio. in tercia. ibi. attendētes cause diffinitio. in qrta ibi. itaq ptestatio. ⁊ ipius rō. Ab.

e ¶ Dissimilib⁹. qd licite fieri pōt. vt nūc agat de adipiscēda possessiōe quā nunq̄ habuerūt. ⁊ postea de recuperāda sic. ff. de acq. pos. l. naturali. §. nihil. ⁊ eadē res ex diuersis causis peti pōt. d. de iudi. eramiata. et. d. de cā pos. c. vlti. ⁊ C. de peti. here. hereditas. ff. d ex. ep. rei iudi. tantūmō patronat⁹ ¶ Nos aūt inqui. t. duxim⁹ respōdendū. q si epus ecclesiā illis pferat de cōsensu patroni: pfecto patronus

a qd suū est cōferre videt ius videlicet patronat⁹. ⁊ epus qd tē-

b poraliter obtinet in eadem: vt si fructū ecclesie eiusdē aliquam recipiat portionē. in eorū vsus illa portio conuertat. Quod si ex ipsius puentibus nullam debeat portionē habere. omnes p

c uentus pter cathedraticū in eorum vsus credimus conuertendos. sed vt episcopi donatio sit

d legitima. cōsensus est sui capituli requirendus.

I dē florētinen. ⁊ fesulan. epis

¶ Possūt hospitalarij in piudiciū suū se ⁊ domū suā alteri religiose domui subijcere ⁊ donare

Inter dilectos filios hospitalarios sancti sepulcri ac fratres hospitalis sancti allucij sup eodē hospitali questiōe sub orta. cū idem hospitalarij super possessorio qd semel ⁊ iterum ex

c causis tm dissimilibus intētarūt cōtrariā sententiā reportassent.

f deinde ad petitorū recurrentes pponere curarūt: q cū. g. quondam rector ⁊ fratres ac patroni eiusdē hospitalis habito cōi cōtractu deliberassent hospitale ipsum hospitalarijs supponere supradictis commiserūt in h trib⁹ pcuratoribus vices suas cōiter statuētes vt qd p ipos fieret acceptarēt: q cū eisdē tal statuerent vt ad ipm hospitale aliq mitte-

g renē. q eorū noīe acciperent assignationē ipi⁹. cū aūt duos illuc de suis fratribus transmisissent ipsi donatiōz ⁊ assignationē hospitalis tā a magistro q supradictis pcuratorib⁹ ⁊ alijs eiusdē domus fratribus receperūt. et i fra. ¶ Procurator aūt ptis alteri⁹ ex aduerso rndit q pdicta donatio debeat ñ imerito retractari: qm multis ex fratribus in cōsultis a pdicto rectore ac paucioribus fratrib⁹ excōicatis ⁊ p iuris de re litigiosa i fraudē plebani de piscia q sup eodē hospi

b tali mouerat qstiōez. fuerat celebrata. ⁊ ifra. ¶ Attēdētes igit q frēs ⁊ patroni sancti allucij p

i se. imo potius ꝯ se turpitudinē allegabāt: videlicz piuriū excōicatiōez ⁊ fraudē nō vtiq ꝯ ipos sed ab ipis cōmissaz. ⁊ intelligētes donationē ab eis hospitalarijs factā purā ac simplicē exti-

k tisse. q: nō deceptorib⁹ sed deceptis iura subueniūt. vñ p eam q supius ppōsita sūt se ptra factū proprū legitime defendere non valebāt. hospitale pdictū cuz p tinentijs suis hospitalarijs san-

l cti sepulcri adiudicare curaui-

m⁹. ¶ Ita q p hāc sentētiā diocesano episcopo ⁊ plebano d pi

m scia nullū piudiciū generet cuz

n res inter alios acta non debeat alijs preiudiciū generare.

I Dem epo sancti Andree.

¶ Donatio qnquagesime vl cētesime quā facit epus cū grauiecclesie sue detrimēto pōt legitime reuocari. nec etiā pōt vltra qnquagesimā vel cētesimā ꝯferre etiā cessante lesiōe ecclesie sine autoritate superioris.

A Postolice sedis oraculo

o ⁊ ifra. ¶ Inq. t. t. r. q licz possunt se subijcere: vt. d. de resti. spo. olim. itē psonas suas pnt subijcere. d. qd me. causa. cum dilectus. Joannes.

m ¶ Preiudiciū. ⁊ sic. j. de cap. mo. c. ij. ⁊ d. de re iudi. suborta

n ¶ Inter alios. d. de fi. instru. inē dilectos. ⁊ d. d iudi. c. penl. vbi ponitur hec regula. et ibi de hoc.

A Postolice. ¶ Primo ponit cōsultatio. secūdo respōsio ibi. inquisitioni. Et ibi pmo repetit ius antiquū. secundo illud declarans soluit pposita questionē. ibi. hoc. Abbas si.

o ¶ Rndemus questio fit de hoc. qñq̄ episcopi successiuz locis religiosis de redditibus ecclesiarum suarum cōferunt vltra quinquagesimā portionē: quādoq̄ vsq̄ ad terciam vel quartā partē. querebat vtrum successor possit reuocare. quod vltra qnquagesimā datum est. ad hoc respondet papa put sequit in ca

none.xvj.q.ij.bone rei. a ¶ Ecclesie:secularibus tam cõstitute.
b ¶ Elargiri: ⁊ hic potest facere sine psensu capituli.sufficit.n.
a iure semel cõcessum fuisse.ff.de cõdi.insti.q̃ sub cõdi.§.vlti.⁊
s.de his que fi.a pla.sine cõsensu capi.pastoralis. vbi de hoc q̃
videt determinare hac dubitatione.⁊.j.e.c.vbi dicit. per se nõ
debz excedere ⁊c.ergo
p se illã pot cõcedere.
qz quod d vno negat
de alio concedit.xxv.
dist.qualis.⁊.s. de p
sumpti.nonne.⁊.s.de
his q̃ fi.a pla.sine cõ
sen.ca.cũ aplica. in fi.
Et in alienatõibus sp
dicit.q psensus capi
tuli requirat.s.eo.pa
storalis.xvj.q.ij.sine ex
ceptõe.⁊.s.d his q̃ fi.
a pla.sine psen.ca.cuz
nos. Quidã dicũt vt
Laur.⁊.T. ⁊ Io.sup
illo.c.bone rei.q hac
donatione facere de
bet de psensu capi.ar
gumẽto illius.c.xvj.q.
ij.si epus.Hug.dicit:
q hoc pot fieri de cõ
sensu clericoz. ⁊ tunc
post mortẽ epi non re
uocant: vel sine psen
su clericoz: ⁊ tũc reuo
cat post mortez epi p
successorẽ.Et ista q̃n
quagesima vel cente
sima intelligẽda est q̃
ad fructus tm̃: et hoc
patet ex verbo illo q̃n
quagesimã vel cente
simã partẽ census.ita
intelligit Hug. sup.c.
bone. ⁊ d fructib⁹ for
mata fuit q̃stio. Sed
cõtradicere videt in
ferior lra vbi dicit. si
ue de possessiõib⁹ ⁊c.
Io.itelligit q etiã de
possessiõib⁹.⁊ ppetuo
possit donaẽ cẽtesimã
vel q̃nquagesimã.⁊ b
satis pot cõcedi.Et ẽ argumẽtũ vbi dicit:nisi legitima pscriptõ
ne ⁊c.ita tamẽ hoc facere potest siue de redditib⁹ siue de posses
siõibus.q ecclesia nõ ledat.Bern. c ¶ Reuocari. hic respon
det questiõi:q reuocabit tm̃ vltima:si plures fuerint facte alie
natiões.ff.de iurepa.si libertus.§.j.si vna tm̃ fuit ⁊ enormis de
ipsa detrahet quod plus est.xvj.q.ij.si quos de seruis.
d ¶ Prescriptiõe.sed videt q hoc stare non possit.qz dicit lex
qui ptra leges mercat.male fidei possessor dicit.⁊ ideo nõ pre
scribit.C.de agri.⁊ censi.quẽadmodũ.li.xj. ⁊ nulla tẽporis lon
gitudo iuuat male fidei possessorẽ.s.de pscrip.vigilãti.⁊.c.si di
ligenti.⁊.c.quoniã omne.⁊ iuris ignorantia nõ pdest in vsuca
pione.ff.de iuris ⁊ fac.igno.iuris ignorantiã.ff.de vsuca.nunq̃
Rndeo.hec est ignorãtia facti ⁊ nõ iuris. Facti em̃ questio est.
vtrũ ledat ecclesia grauiter:⁊ ideo ecclesia que recipit cum ha
beat titulũ ⁊ bonam fidẽ pscribere potest ꝑm q hic dicit.T.qa
hec donatio pmissa est p canonẽ illũ:bone rei. sed in alijs exce
ptionibus loquũtur pdicta iura.Bern. e ¶ Exceptiõe:puta
rei iudicate.s.de re iudi.cum inter vos.⁊.ff.de excep.l.ij.
f ¶ Nam etsi:respõsio tacite q̃stionis. g ¶ Ex ostẽsione.vt si
ostendat ecclesia ere alieno grauata:vt graues iminere expen
sas.primo.vel qz deficit ecclesia in expensis cõsuetis ꝓpter talẽ
donationem. quam si non fecisset leuiter subiret expensas sine
grauamine. h ¶ Qz expressione.quedam em̃ sunt que melius
possunt intellectu percipi q̃ elocutiõe exprimi.ff. de solu.ratũ
⁊.ff.rem ra.habe.quo enim tutore.§. iulianus. i ¶ Debeat:
ex eo q dicit.per se.non debet excedere summã a canone prefi
xam:ergo illam per se facere potest.vt.s.dixi.
k ¶ Canone:predicto:bone rei.

sit in canone diffinitũ: vt siquis
epoz in parochia sua monaste
riũ cõstruere voluerit:⁊ de rebꝰ
ecclesie cui psidet ipm dotare si
amplius ibidem q̃ quinquage
a simã partẽ.ecclesie vo quã mo
nasticis regulis informare vl p
suis ꝓprijs magnificare volue
rit sepulturis: nõ amplius q̃ cẽ
tesimam partem census ecclesie
b cui preest debz elargiri. qz tamẽ
in eodẽ canone consequẽter ad
iungit vt hec temperamẽti eq
tas obseruet:q cui tribuit cõpe
tens subsidii cõferat.⁊ cui tollit
damna grauia non infligat ea q
dem cautela seruata vt vnã tan
tũmõ q̃ placuerit ex his duabus
remuneratiõz assumat. ¶ Hoc
semper est obseruandũ.q vnus
epus vel alius nõ solũ nõ debet
amplius sed nec tantũ nec minꝰ
cũ graui ecclesie sue detrimento
cõferre: siue simul ⁊ semel id fa
cere velit: siue pluries successiue
eisdẽ vel diuersis ecclesijs cõfe
rendo: vnde cũ graue detrimẽ
tũ siue de possessionibus siue de
ꝓuẽtibus ad episcopalẽ mẽsam
vel cathedralẽ ecclesiã ptinenti
bus.in quãtalibet portione con
stiterit eẽ collatũ poterit legitie
d reuocari nisi pscriptiõe vel alia
e exceptione legitima actio hmõi
f excludat.nã etsi pma facie psu
mat q collatio q̃nquagesime vl
centesime partis graue non ife
rat detrimẽtũ. quia tm̃ non solũ
si sepe:sed etiã si semel id fiat ex
varijs circũstantijs deprehendi
pot interdũ valde damnosum:
g quod quidẽ magis pot ex osten
h sione facti q̃ expssione alicuius
statuti cognosci: nec q̃nquagesi
ma nec centesima semel aut suc
cessiue debet cum graui ecclesie
damno conferri. Si vo intantũ
abũdet epus vt sine dãno eccle
sue possit amplꝰ etiã q̃ p q̃nq̃
gesimã vel cẽtesimã ptẽ necessi
tati alterꝰ ecclesie subuenire: q̃
i uis p se nõ debeat summã exce
k dere a canone pfinitã p quã in
caute largiri volẽtibꝰ est occur
sum: de superioris tm̃ autoritate
pontificis potest etiaz in maiori
summa inopie alterius ꝓuideri
G Regorius nonus.

¶ Donatio pot p donatorẽ nõ per heredẽ eius qui tacuit ob ĩ gratitudinẽ donatarij reuocari in casibus hic expressis.

l Propter eius ingratitudi
nẽ ĩ quẽ liberalitas ẽ col
lata: donatoris psona de rigore
m iuris eã potuit reuocare. si forte
ĩ ipm impias manꝰ iniecerit aut
n sibi attroces iniurias seu graue

Propt. ¶ Primo ponit dictũ quod exemplificando specificat.ibi. si forte. secũdo moderat: ibi. Quod tamẽ. Abbas.
l ¶ Propter: hec de cre.sumpta fuit ex lege.C.de reuo.dona.l. vlti.no. etiã q donatio semel pfecta nõ re uocat: etiã ptextu im perialis rescripti.C.d reuo.dona.si donatio nem. ⁊.xvj.q.ij.ñ em̃ nec ex sola penitentia reuocat.C.eo. possessionẽ.nec respicit pdi tionem postea pfecta donatio.C.d dona.q̃ sub.mo.pfecta.in casi bus tm̃ reuocat ꝓter ingratitudinẽ. Unde distingue: aut donat q̃s liberto. aut extra neo.si liberto reuocat donatio sola rõne ob sequij non psliti: ⁊ est mirabile.qz reuocant res empte ex pecunia donata. C.d reuo.do na.l.j. § libertas non reuocat solo obsequio nõ pstito.C.de lib. cã solo. sed ꝓter easdez causas quibꝰ donatio reuocat libertꝰ eccle sie in seruitutẽ reuoca tur.xvj.q.ij.octaua di scussio:⁊ in autẽ. vt li berti: decetero aureo anulo non egeant.§. illud.coll.vj. Reuoca tur etiã donatio tota propter liberos susceptos a patrono.C.de reuoc.dona.si vnq̃. simile.xvij.q.vlti.c.vlti.sed illud iure poli non iure fori:als aut totam nõ reuocat.C.de inoffi.dona.si totas. Si autẽ in extra neum collata sit donatio reuocat ex ingratitudine cuius quat uor cause hic notant:puta si donatarius impias manus in do natorem iniecerit ipsum vulnerando vel attrocem iniuriam ei intulerit:vt ipsum vulnerãdo vel fustibus cedendo siue graue damnũ rerum suarũ vel periculũ vite inferre psumpserit. Itez adde quintã que hic non ponit:si conditionẽ appositaz nõ ad impleuit.argu.s.eo.cum: dilecti.vt hoc totũ habes.C. de reuo. dona.l.vlti.⁊.j.de condi.appo.verũ.Si vo mater donationem filio faciat.⁊ postea transeat in secũdas nuptias ex trib⁹ tm̃ cau sis eam donationẽ poterit reuocare. puta si eiꝰ vita insidiatꝰ ẽ si attroces manus intulerit in eam . si totius substantie ipsius molitus est iacturam.C.de reuo.dona.aut.he quoq̃.in autẽ. de nup.coll.iiij.§.mater:aliter non fit reuocatio.institu.de do nati.§.alie.
m ¶ Reuocare:reuocatur ergo donatio vtili rei vendicatione vel conditione ex lege.C.de reuo.dona.his solum.⁊.C.de con traben.empti.cum res.ff.de donati.causa mor.l. si mortis cau sa.Bern. n ¶ Atroces:que cõsideraut ex tribus causis. scilz ex facto loco ⁊ persona.institu.de iniur.§.atrox.vt si quis vul neratus fuerit vel fustibus cesus.

a ¶ Successores: hoc ius reuocādi ꝑsonale est: qz non cōpetit primordiū hui⁹ cause heredib⁹ donatoris vel ꝓtra heredes vel successores donatarij q̄ hoc in vita sua tacuit: vt hic dicit. C. de reuo. dona. l. vl. ad fi. ⁊ l. j. in fi. qz p taciturnitatē remissum videt. Et sic ē ar. q̄ feudū nō est auferēdū filio ꝓpter felloniā p̄ris si patri questio mota nō fuit. sic. C. de inof. testa. omnimō. arg. ff. ad syl. l. j. §. vlti. B.

Rica. De peculio clericorū. Supra visuz ē de donatiōibus. sed qz dubitari poterat: num quid clerici possūt donatiōes facere de corꝑ peculio merito subijcit hanc rubricā. Ab.

b Inuestigādū: a iudicib⁹ qui de hoc cognoscunt. c ¶ Ad quā. sile. xij. q. ij. placuit. et q. iiij. quicunq̄z. ⁊ q. v nulli. ⁊ c. fixum.

d ¶ Debēt. quia p̄sumit de bonis ecclesie emp. xij. q. iij. c. j. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. etiā. ⁊ ff. e. quint⁹ mutius. Sed cōtra hanc p̄sumptionē adm. ittit probatio. xij. q. j. sint manifeste. ⁊ q. iiij. c. j. et. ij.

e Presbyte: hoc c. habet. xij. q. iiij. c. vlti. f ¶ Emerit. de reb⁹ eccle: q̄m si de suis ⁊ eccle reb⁹ emisset. ꝑ rata precij res diuideret inter eccleſiā ⁊ heredes p̄sbyteri si de hoc cōstaret. xij. q. iiij. c. j. ⁊ ita ꝓ ea ꝑte faciat instrumētū ꝑ se. qz tutius ē qd nō faciat instrumētū cōe sed separatim: aut nō dat ei optio: sed cōmiuatio est. Bern.

U Et vnusquisq̄z ¶ Iste tex. ꝑt intelligi de ep̄o. et tūc verbum cōsecratōnis stat ꝓprie. ⁊ verbū p̄sbyter debet exponi. i. ep̄us per ea que dixi in. c. p̄cedēti. Secūdo pōt intelligi in quolibet rectore ecclesie ⁊ tūc verbū p̄sbyter stat ꝓprie. ⁊ verbū cōsecrationis debet exponi. i. ordinatiōis seu ꝓnūciationis. quia ꝓprie episcopus consecratur. ⁊ p̄sbyter ordinat: vt in. c. j. de sac. vnc. Abbas si.

g ¶ Ut vnusquisq̄z: supple statuim⁹. h ¶ Acquisierit. occasione ecclesie. j. c. pri. qz nos. ⁊ c. requisisti. Et est ar. q̄ teneor tibi restituere qd occasione rei tue ad me peruenit. argu. §. de iureiurando ad nostrū. ⁊ ff. manda. ex mandato. ⁊ l. idemq̄z. §. j. ⁊ ij. ⁊ ff. de ꝑcu. qui ꝓprio. §. ꝑcurator. ver. vt in ceteris.

i Inquirēdū est. scilicet. a p̄latis ecclesie. k ¶ Cōparauit supple. si hoc fecerit puniēdus ē. ⁊ ecclesia poterit eas vēdicare. licet sue non sint. ⁊ est speciale in ecclesia. sic ⁊ miles. C. de rei ven. si vt ꝓnis. sic ⁊ pupillus. C. arb. tut. l. iij. in alijs vo secus est de iure cōi. C. de rei ven. si ex ea. C. de dona. inter virū ⁊ vxo. ⁊ si tua. C. cōia vtriusq̄z iudi. si pateruus tu⁹. l ¶ Alicno: sile. xlvj. di. sicut nō suo. m ¶ Sacrilegiū. large sūpto vocabulo sacrilegij. xij. q. ij. p̄dia. ⁊ c. glia epi. ⁊ §. de fo. cōpe. cōque

rerū suarū damnū. vel vite periculum inferre p̄sumpserit: qd tū ad donatoris q̄ hoc tacuit nō extenditur successores.

Rica. De peculio clericorū.

¶ Ex concilio arelatensi.

¶ Quesitū a rectore ecclesie tē pore ꝓmotionis nihil habēte p̄sumit de bonis ecclesie quesitū

b Inuestigandū ē: si nihil patrimonij habēs p̄sbyter q̄ ꝓmotus ē ad ecclesiasticū ordinē postea emerit prēdia cui⁹ iuris sint: quoniā ecclesie ad quaz nihil habēs ꝓmotus est. esse debēt iuxta canonicā autoritatem

¶ Ex eodem.

¶ De emptis p prelatū de bonis ecclesie dz instrumētū cōfici noie ecclie. als debet p̄latus ab administratione remoueri.

c Presbyter cū diocesim tenet. de eis que supemerit ad ipsi⁹ ecclesie nomē scripturā faciat. aut ab ei⁹ ordinatōe discedat. ¶ Ex epistola Pij pape.

¶ Quesita p ep̄m post ꝓsecrationē suā ecclie relinquēda sunt:

s Et vnusq̄sq̄z p̄sbyter res q̄s post dies cōsecratiōis b acq̄sierit ꝓprie ecclie relinquat.

¶ Ex concilio remenſi.

¶ Empta p p̄latū ex emolumētis ecclie efficiunt ecclie licz p̄latus emerit nomine alieno.

i Inquirendū est si q̄s p̄sbyterorū de redditib⁹ ecclesie, vel oblatiōib⁹ vel votis fide

k liū alieno noie res cōparauit. qz l sicut nec suo ita nec alieno noie p̄sbyter fraudē facere de facultatib⁹ ecclesiasticis debet. q̄m hoc m sacrilegiū est. ⁊ par crimini iude n furis. q̄ sacras oblatiōes aspor/tabat ⁊ furabatur.

¶ Ex concilio toletano.

¶ Meliorationes facte p p̄latum in rebus ecclesie sunt sue in vita etiā si dimittat bēficiū. sed de his testari non potest.

o Q̄s sane clericorū agella vel vineolas ī terra ecclie sibi fecisse ꝓbabit. sustētāde vi/p te cā vsq̄z ad diē obit⁹ sui possideat. xo post suū decessuz ecclesie restituat. nec testamentario aut successorio iure cuiq̄z heredū q ꝓheredūue relinquat: nisi for/r san cui ep̄us ꝓ seruitijs ac p̄statione ecclesie largiri voluerit.

¶ Rubrica. De testamentis et vltimis voluntatibus.

G Reg. ix. Antonio sbdiacono

¶ Eps de reb⁹ patrimonialib⁹ testari pōt. de rebus vero ecclie seu ituitu ecclie testari nō valet.

Q Uorūdā ad nos relatione peuenit. q̄ attellane ciuitatis ep̄s cōdito testamēto ī octo s vncijs substātie sue nuꝑ heredē instituit ecclesiā suā in residuis t q̄ttuor. ¶ Hortamur igit vt sollicite h̄ discutias. ⁊ quicq̄d ip̄m habuisse patuerit a qualibz p̄sona detineri nullatenus patiaris v nisi h̄ solū quod eū ante episco/

stus. b. n ¶ Asportabat. si. xxiij. q. iij. qd §. xviij. q. iiij. si forte. b.

S Q̄is. ¶ Summat vt in rubro p̄m vnū itellectū satis not. licet varij intellec. possint colligi: vt. j. dicā. Abbas.

o ¶ In terra: q̄ sterilis erat. ꝑ⁹ eīm equū ē illis relinq̄ q̄rū labore ad fertilitatē redacta ē. vt. §. de re. ec. alie. vel ñ. ad aures. ⁊ C. de alluui. l. vl. i. vel loq̄t de terra ꝑ⁹ culta. ⁊ clerico ꝓ bēficio assignata. xvj. q. j. possessiones. ⁊ q. iij. clerici. T. p ¶ Obit⁹. ar. q̄ bēficiati ab ecclie vsufructuarijs cōparant. nā ⁊ morte finit vsufruct⁹. insti. de vsufru. §. finit. sil'r morte clerici. vt h. ⁊ §. d pig. c. vlti. § nō ꝓ oia cōparant clerici vsufructuario. qz d era aratoria pōt hic facere vineaz. quod illi nō licet. ff. de vsufru. q̄uis. ⁊ l. vsufructuari⁹. itē vsufructuari⁹ ꝑcipiēdo fructus facit suos. ⁊ inde pōt testari qd nō pōt cleric⁹. j. ti. pri. qz nos xij. q. v. qz Joānes. nisi cū quodā moderamine qd habet. j. titu. pri. ad h. ⁊ c. relatuz. §. licz. imo port⁹ clerici p̄nt cōparari vsuarijs quib⁹ tm̄ ad vsuz quotidianū vti licet. insti. de vsu. ⁊ ba. §. j.

q ¶ Proheredū. pro heres ē. q̄ putat se heredē ēe cū ñ sit. ff. d pr. here. ꝓ here de. ⁊ insti. d interdic. §. adipiscē de. vel pōt appellari hic ꝓ q̄libet descēdēti post ꝓmū heredē siue ꝓ q̄libet descēdēte cui relinquit aliquid.

r ¶ Prestatione. i. ꝓ seruis p̄stitis ecclie. j. ti. pri. relatū. ij. §. licz quia forte poterit possessionē illam assignare alicui clerico ꝓ beneficio vsq̄z ad tēpus vite sue. xvj. q. j. possessiones. et. q. iij. clerici. Bernardus.

Rica. De testamētis et vltimis volūtatibus. Supra visuz ē de dispositiōe inē viuos restabat videre de vltimis volūtatib⁹. vt sic. d. visū ē de peculio clericorū. § qz dubitari pōt. vūq̄d de omi peculio valeāt clerici cōdere testamēta. iō sbijcit hāc Ricā. Ab.

Q Uorūdā. ¶ Primo ponit factū. secūdo decisio. ibi hortamur. Ab. s ¶ Octo vncijs. i. duab⁹ ꝑtib⁹ hereditatis q̄ dicit as. ⁊ in. xij. vncias diuidit. instit. de heredi. insti. §. hereditas. t ¶ Hortamur. i. precipimus. v ¶ Hoc. id est testamentū suū. T. r ¶ Patiaris. hoc nō habebit locū in rebus ab ep̄o alienatis. si ecclia agnoscat hereditatē illi⁹: tenet tūc ratū h̄t qd fecit ꝓ ea ꝑte ꝓ qua ē heres xij. q. ij. ep̄us q̄ filius. ff. de re. iur. ex qua p̄sona. C. de reb⁹ alie. vel nō alie. vēditrici. nisi fecerit ecclesia inuentariū. tūc eīm non tenet: nisi in q̄tū vires hereditatis se extendūt. C. de iu. deliber. l. sancimus. §. sin autem locis.

y ¶ Ante: simile. xxviij. dist. de syracusane: xij. q. v. nulli. C. de epis. ⁊ cleri. auten. licentia. ⁊ auten. prohibitum.

a ¶ Habuisse: h ĩo dicit: qz renũciauit ꝓprijs. vel q̃cq̃d postea habuit totũ fuit cõtemplatiõe ecclie z nõ pſone acq̃sitũ. Ala.
b ¶ Acq̃siuisse: intuitu ecclie vel de rebus eius: secus ē de alijs ꝓrij.q.iij .c.ij.z.q.v.fixum.z.j.eo.qz nos. Bern.

Q Uia ingredientibus. ¶ Primo ponit questionē. secũdo solutionē ibi. necessarium. Abbas si.

c ¶ Testamento. testamẽtũ ē testatio mẽtis qua disponit q̃d d̃ reb⁹ suis aliq̃s velit fieri post suũ decessum ꝓrij.q.ij.§.sed aliud.j de cele.mis.cũ marthe instit. de testa. ordi. in p̃n.T. d ¶ Legata: legatũ ē donatio quedã a testatore relicta. insti. de leg. §.j.
e ¶ Ex ꝓsuetudie: h cõsuetudo non ꝓdest qz nõ q̃d fiat. s q̃d fieri debeat ꝓsiderãdũ ē ꝓrij.q.ij.glia cpi.z.ē.d elec.cũ cãm. z.ff.d of. ꝓsi.§ lz. z factũ vsurpatũ ꝓscriptionē nõ inducit. xciij.di.illd.xvj. q.iij.licz. z i talib⁹ nullus numer⁹ defendit annorum. xxxiij. q.v. quod deo.
f ¶ Ordinata. i. bñdicta vel ꝓsecrata. q̃a abbatissa vl' monialis ñ recipit ordinē ꝓpter vtilitatē sexus. ar.j. de peni. z re. noua.
g ¶ Forte. nõ ē nota dubitatiõis: s assertionis. xiij.q.vlti. habēt fortitã illi: z in euãgelio. Si cognouissetis me: fortitan z patrem meũ z c. ff. d rei vẽ. itẽ si'e. §.j. z.ff. de arbi. si duo. z.ff. de ꝓcu. si filiusfamilias. de pe. di. j. q̃ obrẽ. xxxiij. q.ij. admonere. s. d ꝓcu. tue Ain. h ¶ Preindiciũ. votũ. n. ꝓscriptiõe non tollit: vt. xxxiij. q. v. q̃ deo patri.
i ¶ Cõpetere. ipo cũ ingressu se z sua dedicauit deo. xix. q.vlti. qz ingrediẽtibus. z est pars hui⁹. c. et auc. si qua mulier. z. C. de sacrosan. ec. auc. ingressi. xij. q.j. nolo. ct. c. non dicatis.

N Os quidẽ. ¶ Propter negligentiã heredis eps exequit piã voluntatem defuncti. h. d. vel sic vt in rubro. Primo ponit narratio: in secũda ꝓuisio. ibi: q̃obrem. vbi ꝓmo moneri mãdat. secũdo suppleri ibi: q̃ si: tercio reddit rõnẽ. ibi: sic cũ. Ab.
k ¶ Eulogio. i. testamento. C. de testa. l. iubemus.
l ¶ Protrahit. i. differt. m ¶ Infra annũ: infra annũ debz mãdari executioni volũtas testatoris. C. de fideicõ. auc. ampli⁹ z hic et in auc. de eccle. ti. §. si quis edificatione. coll'. ix.
n ¶ In loco: demõstrato vel cõprehenso a defuncto. Si cũ d loco incertus nõ videt obligatus ad faciendum sicut in ꝓmissore liquidũ est. ff. de eo. qd cer. loc. l. iij. §. si quis insulaz. z. ff. de ver. obli. qui insulã: nisi aliud quid dicat: tum causa religionis tum extreme voluntatis fauore Joannes z Laurẽ. Alij dicunt q̃ si incertus est locus vbi debuit edificari: ad hanc causam relictum fieret caducũ. C. de cadu. tol. l. vna. §. si d o. ff. d donat. l. ij. §. vlti. Et ideo dicit hic: in loco quo ꝓstitutũ fuerat. T. dicit q̃ non erat caducũ. quia testamẽta sunt interp̃tãda largissime ē. de dona. cũ dilecti. in fi. z res ad pias causas relicte libere sũt a lucrativoz inscriptionibus. xxiij. q.viij. § Ejus. z in. l. sancim⁹.
o ¶ Leges. C. d epis. z cleri. nulli. ibi babes q̃ episcopus debet illud facere.

E Dicãte. et in. ¶ Primo narrat factũ. secũdo pudet ibi. in q̃bus. Abbas.
p ¶ Nudis. tale legatũ etiã valet fm leges. C. fideicõ. l. vlti. z ē ar. q̃ p nuda verba q̃s obligat. ar. xij. q.ij quicũq̃. xxij. q.v. iuramẽti. et. C. de suffra. l. vna. q ¶ Monasterio: pone q̃ relinq̃t monasterio sancte marie ꝓ. sed nõ determinauit cũ sint plura monasteria sancte marie: dabitur pauperi. in autẽ. de eccle. ti. §. si quis i nomine. coll. ix. Item pone q̃ plures habeat scutellas: sed vna ē melior: altera. cui⁹ erit optio potest dici q̃ legatarij. ff. d leg. j. si domus. et melius. l. q̃ duos. sed cõtra. ff. eo. ti. l. siquis a filio. §. siq̃s scilicz q̃ heredis ē electio. z. C. d odi. inscr. si quis seruũ. ff. de le. j. legato. et. ff. de seruit. ru. predio. l. si via. quibus statur. Cõtraria loquũtur. quando heres in mora est. Ber. Si seruus legatus est in fuga tempore testamenti queret cum heres sua impensa. ff. de lega. j. seruo legato. § fin. Sed post testamẽtuz et ante mortẽ quaeret cum heres sumptu legatarij. ff. eod. ti. si seruus legatus. Si post aditam hereditatem: si culpa heredis soluat estimationez als non cauebit. ff. eo. l. que res. §. itaq̃. Bern. Item pone q̃ legauit seruũ in fuga constitutuz: cuius expensis queritur. videt q̃ legatarij: quia ad ipsum spectat emolumentũ. ergo z onus. C. de cadu. tol. l. j. §. pro secũdo. in fine. immo heredis. ff. d leg. j. cum seruus. z. l. sequẽ. Lauren.

F Ilius noster. ¶ Simpliciter inherendo littere. h. d. vt in rubro. habet cũ multos intellectus. vt. j. patebit. Primo ponitur cõquestio. Secũdo prouisio. ibi. z quidem.
r ¶ Filius noster. sed quid ad eum cum res essent aliene: forte intercerat ipsius: quia res ipse deposite fuerunt penes patrẽ suũ vel pignori obligata. Ala.
s ¶ Alieni. vt cum quis scienter legat alienum: tunc heres tenetur res redimere vel legatario pretium dare si sit res talis que vendi possit: alias non. institu. de legatis. §. non solum.

a patus ordinem proprium habuisse constiterit. quicquid d̃o eccle sie ante ipius cõsecrationẽ fuisse cognoueris vel in episcopat⁹
b ordine p̃dictum episcopũ acquisiuisse: in eiusdem ecclesie domino conseruetur.

I Dem.

¶ Abbatissa testari non potest etiam si nunq̃ vidisset habitum monachalem.

Q Uia ingrediẽtibus. z infra. Sabina abbatissa cõquesta est. s. quãdã abbatissam monasterij sui postq̃ regẽdi suscepit officiũ condito testamẽto
d legata quibusdã reliq̃sse: dicẽs eam vsq̃ in diẽ obitus sui nõ induisse habitum monachalẽ sed in vestibus quibus vtũtur loci illius p̃sbyteri ꝓmansisse: sicut z illa que ante ipam fuerat abba-
e tissa z hoc plene ex cõsuetudine licuisse. z infra. ¶ Necessariuz q̃
f visum est postq̃ abbatissa ordinata est z in monasterio per annos plurimos vsq̃ ad obitũ p̃ fuit vestis qualitatẽ ad culpam
g forte episcopi ꝓtinere: qui eã sic esse permisit: non tamẽ potuisse
h ꝓiudicium monasterio irrogare sed res ipius eidem loco exquo illic ingressa z abbatissa cõstitu
i ta est de iure competere.

I Dem.

¶ Si infra annuz a die promotionis nõ fit executio testamẽti per debentẽ exequi deuoluitur executio ad episcopũ.

N Os quidẽ: et infra. Per-
uenit ad nos. s. de hac luce mi-
k grante supreme volũtatis eulogio monasteriũ precepisse fũdari. cuius desiderium. a. r. religio
l sa femina eius herede ꝓtrahit.
¶ Quãobrem te hortamur: vt eam cõmoneas. quatenus intra
m annum monasterium quod iussum est debeat ordinare: et cuncta fm voluntatẽ defuncti sine altercatione cõstruere. ¶ Qd
n si infra p̃dictum tempus siue in loco quo cõstitutũ fuerat. seu si ibi non potest z alibi placet ordinari: tecuz iplere neglexerit. tũc ꝓ te edificetur. et omnia ꝓ te loco ipi sine diminutione qualibz assignent. ¶ Sic cũ fm pissi-
o mas leges dilatas defunctorum pias voluntates episcopali decens est studio adimpleri.

I Dem Petro subdiacono.

¶ Debet legatum cuius nudis verbis a testatore relictum sit.

E Dicãte. z infra. Cognoum⁹. r. referẽte. q̃ moriẽs vxor redempti conchã argẽteã
p nudis verbis iussit venũdari. z suis dari libertis. z scutellam ar
q genteã cuidam monasterio reliquisse: in quibus volũtatẽ eius per omnia volumus adimpleri

I Dem. T. episcopo.

¶ Non debetur legatum cum testator rem non suam sed ecclesie legauit.

F Ilius noster. f. cõquest⁹ ē
r q̃ quõdã. p. pt suus aliq̃
ecclesie vestre sepulture sue gra
s tia iuris alieni reliquit: z quidẽ

et. §. q autẽ. Si ignorãter legat rem alienã. non valet legatum. nisi cum legat cõiuncte psone. C. de lega. cũ alienã. et legatarius debet probare sciẽtiã: vt in. §. q autẽ. 7. ff. de pba. veri⁹. T.

a ¶ Aliena: sciẽter. b ¶ Restituere: de benignitate canonica sic. xvij. q. iiij. quicũq. de iure stricto non tenebat reddere iuxta ꝓmissa distinctões. 7. imo reddere tenebat sed poterat agere contra heredem. si sciẽter res illas legasset. B.

Si heredes iuſ.

¶ Vario mõ pot intelligi. vt. j. patebit: sed inherẽdo littere summat vt in rubro. primo ponitur excessus. Secũdo prouisio: ibi: Ab episcopo. Tercio ratio. ibi. Ut vota. Abbas si.

c ¶ Adimpleuerint. infra annũ. C. de fidei cõmis. autẽ. ampli⁹ B. ẽ. eo. nos quidem.

d ¶ Ab episcopo. C. de testa. cõsulta. diualia. contra. so. publicatio testamẽti non pertinet ad episcopũ. vt ibi dicit. ptinet tamẽ ad eum testamenti defensio siue executio testamẽti vt volũtas defuncti seruet. ff. de peti. here. l. hereditas. § defuncto. ar. ẽ. eo. nos quidẽ. 7. j. eo. Jo. et B. ꝑcipue in his que ad pias causas relinquũtur. j. eo. tua.

e ¶ Interdicat. ꝓm legem antiquã heres qui non adimplebat volũtatẽ defuncti priuabat omni successione. C. d fideicom. l. vl. 7. xj. q. j. siluester. Hodie autez tenet hoc in extraneo herede. § filius institutus heres non adimplens volũtatem defuncti priuatur successione. relicta tm̃ sibi legitima. C. de fideicõ. aut. ampli⁹ B. 7 ꝑualet lex in hoc casu. In hoc tamẽ videtur Juno. cõcordare ꝑdicto canoni: siluester. 7 huic decre. j. de voto. licz. in fine: vbi de hoc. Sed illud ideo cõtingit. quia regnum diuidi non potest sicut nec alie diguitates. ẽ. de ꝑben. maioribus. 7 in cõsti. Frederici. de feudis. §. preterea. B. Et hic non dicit expresse. q priuent heredes. sed interdicat eis quicquid relictum est. vt sic indirecte compellant adimplere volũtatem defuncti. vel reducit ad auc. vt saltem reseruet heredibus legitima. vt in autẽ. de here. 7 fal. §. primũ. 7. §. siquis non implens. coll. j. alia auten. videtur dicere. q heres qui relicta ad pias causas conferre distulerit totum amittere debet. in auten. de eccle. §. siquis autem ꝑ redemptione. versi. si autem qui. coll. ix. Et in isto casu potest intelligi hic decre. 7 hoc intellige in extraneo herede. Bern.

Quia in officijs. ¶ Primo ponitur excessus. secũdo prouisio. ibi. hoc igitur. Abbas siculus.

f ¶ Teneamur, donatarius enim donatori naturali ẽ obliga-

leges seculi hoc habẽt. vt heres ad soluendũ cogat si actor eius rem legauerit alienam. sed quia lege dei non autez lege huius seculi viuimus valde mihi videt iniustũ vt res tibi legate que cuiusdam ecclesie esse ꝓhibentur.

a b a te teneantur: qui aliena restituere debuisti.

Ex concilio Maguntino.

¶ Heredi nõ adimplenti iussa testatoris ab episcopo interdicitur res a testatore relicta.

Si heredes iussa testatoris

c d non adimpleuerint. ¶ Ab eꝑo loci illius oꝑis res que eis re

e licta est canonice interdicat cũ fructibus 7 ceteris emolumẽtis

¶ Ut vota defũcti adimpleãt

Ex concilio laterani.

¶ De bonis per ecclesiã acquisitis clerici testari non possunt.

Cum in officijs charitatis

f primo loco illis teneamur obnoxij a quib⁹ bꝗficiũ nos cognoscimur recepisse: ecõtra quidam clerici cum ab ecclesijs suis multa beneficia ꝓceperint: bo/

g na ꝑ eos acquisita in alios trãsferre ꝑsumũt. ¶ Hoc igitur. ꝗa

h antiquis canonib⁹ cõstat inhibitum: nos indemnitati ecclesiarꝝ ꝓuidere volentes: siue intestati decesserint: siue alijs cõferre vo

i luerint: penes ecclesias eadem bona ꝓcipimus remanere.

Alexander tercius.

¶ Moderatam elemosynaz de bonis per ecclesiã acquisitis clerici facere possunt. etiam in egritudine constituti.

Ad hec ꝑsentib⁹ inotescat

k q clerici de mobilibus que ꝑ ecclesiã sunt adepti: de iure testa-

l ri non possũt. ¶ Viuẽtes tamẽ 7 sui compotes moderate valẽt aliqua de bonis ipis non ratiõe testamẽti. sed elemosyne intuitu

m erogare in egritudine ꝓstituti.

Idem vigilensi episcopo.

¶ De bonis proprijs acqsitis intuitu psone clerici testari possunt de acqsitis intuitu eccie nõ

Quia nos. 7 infra. ¶ Cõsul. t. t. r. q licet clerici de his q paterne successiõis vel cognatiõis intuitu aut de artificio sunt adepti seu dono cõsanguineorũ aut amicorꝝ. si habitu respectu ad eccliaz puenerũt ad ipos

n libere disponere valeant de his tamẽ que consideratiõe ecclesie ꝓceperũt: nullũ de iure possunt

o facere testamentum.

Idem hostiensi episcopo.

¶ Valet testamẽtũ quod parochianus facit coram ꝑsbytero parochiali 7 duobus testib⁹ nec valet contraria consuetudo.

Cum esses i nra presentia cõstitutus ꝓposuisti talez in tno episcopatu consuetudinẽ obtinere q testamẽta que fiũt in vltima volũtate penit⁹ rescindãtur: nisi cũ subscriptiõe. vij. vel

p v. testium fiant. ꝓm quod leges humane decernũt ¶ Quia vo a diuina lege 7 sanctorꝝ patrum institutis 7 a generali ecclesie cõsuetudine id noscitur esse alie-

q num cũ scriptum sit q in ore duorũ vel trium testium ster omne verbum. ꝑscriptam consuetudi

r nem improbamus. 7 testamẽta

tus ad antidota. ff. de peti. here. sed 7 si lege. §. consuluit. vlij. q. j. illud. Ala. g ¶ Acquisita. quod enim acquirit sacerdos vel quilibet alius clericus intuitu ecclesie ad ecclesiã pertinet. ẽ. e. quorundã: 7. j. eo. ad hoc. 7. c. quia nos. ff. de castren. pecu. l. castrense: 7. xij. q. iij. c. j. 7. ij. de quibus canonibus sic loquit. T.

b ¶ In canonib⁹. xij q. ij. placuit. 7. c. quicũq. 7. q. v. obitũ. 7 quasi per totum.

i ¶ Ecclesias: sic. j. c. sequẽtibus. de quib⁹ canonib⁹ hic loquit.

Ad hec presen.

¶ Distinguit 7 secũdũ mẽbrum ibi. Viuentes. Abbas.

k ¶ De mobilibus. multo fortius nec de imobilibus.

l ¶ Non possunt: in morte tamen possunt largiri tam cõsanguineis q alijs extrancis ituitu seruitij recepti de mobilibus. j. eo. relatum. §. licz. 7. xij. q. ij. ecclesiasticis. T.

m ¶ Erogare, ar. q admittitur quis vna via: q̃uis alia repellatur. j. q. ij. c. j. ff. de inoffi. testa. papinianus §. siquis. ar. contra. ẽ de ꝑcu. tue. vbi d hoc 7. ff de admi. tu. scire. et. ff. de bo. liber. queritur.

Quia nos et in.

¶ In ꝓma ponit decisa questio. In secũda distinguens responsio. ibi. consultationi. Abbas si.

n ¶ Disponere. xij. q iij. c. j. 7. ij. 7. j. eo. relatum. §. ceteruz. 7. c. requisisti. §. illud.

o ¶ Testamẽtũ: clerici enim de rebus ecclesie nulluz possunt facere testamentũ. cũ eorum ꝓprietas nõ sit sua: cum solum vsum habeant: sed tm̃ victu 7 vestitu contenti esse debent. xij. q. j. clerico⁹ qui. et. c. duo. 7. x. q. ij.

episcopus: 7 totum supfluũ erogandũ ẽ pauperibus. xij. q. j. c. vlti. moderatã tamẽ donationem causa seruitij recepti facere possunt. j. eo. relatum. §. licz. cum quasi filiofamilias comparetur qui non potest facere testamẽtum: nisi de castrensi peculio C. de assesso. l. vlti. 7. C. de aduoc. diuer. iu. l. fou. Bern.

Cum esses in nostra. ¶ Hoc ca. legit varijs modis. sed inherendo littere. h. d. vt in rubro. Cõmunis diuisio. secũda ibi. Quia vero. Abbas siculus.

p ¶ Leges. C. de testa. si vnus. 7. l. vltim: a. 7. l. hac ꝓsultissima.

q ¶ Scriptum: in lege mosayca. 7 in euãgelio. ij. q. iiij. c. j. et. ẽ. de testi. licz vniuersis. Bern. r ¶ Improbamus: sup relictis ecclesie. decre. ista intelligit ꝑ sequẽtẽ. qz de eod ẽ facto 7 eiusdẽ loci loquũtur: nam in his que pietatis causa relinquũtur min⁹ solẽnis volũtas sufficit: sicut 7 inter liberos. C. de testamẽ. bac-

cõsultissima. §. ex impfecto. C. famil. bercis. l. vlti. ⁊ C. de fideicõ. l. vlti. in his cũ cessat falcidia. C. ad. l. fal. autẽ. similiter. ⁊ in auẽ. de eccle. ti. §. sinaũt. col. ir. ⁊ in his canonica portio ñ deducit. j. eo. ti. c. fraternitatis. Quidã tñ dicũt. q p hoc. c. qd̃ generaliter loquit. derogat oibus legib⁹: q̃ dicũt minus solẽnẽ voluntatẽ nõ valere qd̃ nõ credo: qꝛ nõ est verisimile: q vñs papa voluerit vnico verbo legib⁹ derogare: arg. C. d inoffi. testa. si qñ. ⁊ §. de elec. ecclesiave stra. nec forte posset tollere leges q̃tuz ad eos qui nõ sunt d̃ sua tpali iurisditiõe. ar. §. de appel. si duob⁹. ⁊ §. de iudi. nouit q̃ leges ne quid falsitatis i testamento cõmittere. volueriũt q certus numer⁹ testiũ adhibere. C. de fideicõ. l. vl. Itẽ etiã credo q istud locum habeat super relictis ecclie siue ad pias causas fauore religionis. j. c. pri. sic nõ derogabit legib⁹. vel dic q papa statuit d̃ tñ in his obseruãduz in q̃bus habet tẽporalem iurisditionẽ. quia q̃tum ad illos potuit legib⁹ derogare. Ciuitas ista velleñ. ptinet ad papã quo ad vtrã q̃ iurisditionez. Sed verius videt q pmo dixi. Alij volũt dicere q si agat in foro seculari seruanda est legalis solẽnitas. si i ecclesiastico stabit istis decre. sed pus dictũ magis placz. a ¶ Sub interminatõe. ⁊ ita videt: q qui ptra faciat sit excõicatus. §. de locato. c. j. quã decre. tenemus canonem latesentẽtie: ⁊ sunt ibi q̃si eadez verba q̃ ⁊ in. c. lxiij. di. salonitane: ar. cõtra. j. d iurepa. relatũ. i fi. vbi de hoc. Mõ credo: q sit canon late sententie: sed ferende per ca. relatum. Bernñ.

que parochiani coram pb̃ytero suo ⁊ tribus vel duabus psonis idoneis in extrema fecerint voluntate firma decernimus pmanere sub interminatiõe anathematis ꝓhibentes ne quis hmõi audeat rescindere testamenta.

I Dem iudicibus velleñ.

¶ Valet vltima volũtas ad pias causas coꝝ̃ duobus testibus et est casus singularis.

Relatũ est. q cũ ad vestrũ examen sup relictis ecclesie causa deducit: vos nisi. vij. vel. v. idonei testes inuenerint inde postponit⁄ iudicare. ⁊ ifra.

¶ Mãdamus quatenus cũ aliqua causa talis ad vestrũ fuerit examen deducta eam nõ fm leges: sed fm decretorum statuta tractetis: tribus aut duobus legitimis testib⁹ reqsitis ¶ Quoniam scriptũ est: in ore duorum vel triũ testiũ stat oñe verbuz.

I Dem electo ⁊ capi. cassonẽsi.

¶ De ꝓprijs põt testari clericus in acquisitis p ecclesiã etiaz si sint mobilia succedit ecclia vl successor. potest tamẽ aliqua seruitorib⁹ vel pauperib⁹ elargiri si autem defunctus habet plures ecclesias vl beneficia fiet eã diuisio inter illa.

Relatũ est auribus nostris q quia statuimus in late. concil. vt bona p ecclesiã acq̃sita ad eam in clericorũ obitu deuoluant: dubitatis an hoc sit d̃ immobilibus tñ: vel de mobilibus sentiendũ: ⁊ infra. Respondemus q generaliter bona quelibet per ecclesiam acquisita eis debent iuxta lateranen̄. concil. post acquirẽtis obitum remanere. ¶ Nomine autẽ ecclesie nõ episcop⁹ vel successor clerici morientis vbi est collegiuz clericorum sed cõmunis congregatio intelligit: que rerum illarnz debet canonicam distributionez ⁊ curam habere. Vbi autem in loco defuncti tñ est vnus ordinãdus: is ea bona sicut ⁊ alia ipi⁹ ecclesie in dei timore dispenset. ¶ Licet autẽ mobilia per ecclesiam acquisita de iure i alios p moriẽtis arbitrio transferri non possunt consuetudinis tamẽ est non improbãde: vt de his pauperib⁹ ⁊ religiosis locis ⁊ illis q̃ viuenti seruierãt siue sint cõsanguinei siue alij aliqua iuxta seruitij meritũ conferant. ¶ Letarum que ex hereditate vel artificio aut doctrina ꝓueniũt. distribuẽtur pro arbitrio decedentis Quia d̃o nõnulli in diuersis ecclesijs bñficia possidẽt: diuidantur que habuerant p estimationem congruã inter ipsos.

I Mno. tercius.

¶ Tenet testamẽtũ si quis extremã volũtatem suaz alterius dispositioni dimittit ⁊ dicit testatus ad pias causas.

Qum tibi de benignitate: ⁊ infra. In secũda questione dicimus q qui extremaz voluntatẽ in alterius dispositionẽ cõmittit. nõ videt decedere intestatus. i I Dem. c. t. sancti Laurẽtij in lucina p̃sby. cardi.

Qum tibi de bc. ¶ Vario mõ legit: § fm intellectũ notabiliorẽ. b. d. vt in rubro. primo ponit decisa, consultatio. secũdo respõsio. ibi. in secũda. ⁊ aduerte q̃ iste tex. est multũ allegabilis ⁊ frequẽtatur tam p canonistas q̃ legistas ⁊ ẽ b: cuis decisio: sed aliquantulũ obscura. ideo nota bene iõm ⁊ tenemẽti: quia quotidianus. Abbas si.

Relatum. ¶ Primo ponit factũ reprehensibile: qd̃ scdo corrigi mandat: ibi: mãdamus. ⁊ mãdatũ tercio ꝓbat ibi Quoniã. Ab. b ¶ Relictis. ecclesie ad hũc casum restringe. c. pri. §. e. in quo fauore ecclesie sufficiũt duo vel tres. Ita q vn⁹ sit p̃sbyter de p̃dictis. v. c ¶ Decretorꝫ: que dicũt: q in ore duorũ vel triũ testiũ stat oñe verbũ. ij. q. iiij. §. j. ⁊ c. j. ⁊ lxviij. dis. qñ multe. Sic nõ causas vltime volũtatis defũctorũ ad ecclesiasticũ iudicẽ pertinere. qd̃ verum est. in relictis ecclesie ⁊ pauperibus. xiij. q. ij. clerici. ⁊ c. qui oblationẽ. C. de epis. ⁊ cleri. nulli licere. T. per que ca. confirmatur. qd̃ dixi. §. in proximo. c. qd̃ tantum de relictis ad pias causas intelligendum est. qd̃ hic et ibi dicitur. Bernñ.

Relatum est. ¶ Quinq̃ sunt ptes: secũda ibi. nomie. tercia ibi. licet: quarta ibi. ceterũ. quinta ibi: qꝛ d̃o: Et venit hoc. c. ad declarationẽ. c. cum in officijs. §. eo. Abbas sic.

d ¶ Lateranen̄. §. eo. cum in officijs. e ¶ Bona. arg. indefinite dictũ generaliter accipiendũ. xix. di. si romanorꝫ. j. de pnit. qꝛ circa. j. de ver. sig. cũ tibi. ⁊ c. querẽti. ⁊ ff. de ꝓben. emp. l. iiij. ⁊ ff. de serui. vr. prẽ. si seruit⁹. f ¶ Remanere. sic. xij. q. ij. p totũ. g ¶ Mõ epus: q̃ tñ est i ecclia. ⁊ ecclesia in episcopo. vij. q. j. scire. h ¶ Congregatio: hic hñ dicit. xij. q. ij. de laicis. et. C. de here. decu. l. j. ⁊ ñ. lau. i ¶ Vnus: sed nũq̃d bona cpi debẽt deuolui ad collegiũ maiorꝫ ecclesie moriente epo dicas q nõ: imo reseruanda sunt successori xij. q. j. d̃ huiꝰ placiti. ⁊ c. de laicis. ⁊ c. illud Mũquid est idẽ in bonis archidiacõi: dicũt q̃dam q nõ: § collegio ecclie deuoluũt: Alij dicũt ⁊ melio⁹: si bona archidiaconat⁹ distincta sunt ⁊ diuisa a rebus canonicorꝫ. tunc successori fuari debẽt ar. §. de rescrip. edoceri. si d̃o cõia sũt oia bona archidiacõi ⁊ canonicorꝫ. tunc ad capm deuolnũtur: arg. xij. q. ij. qꝛ cognouim⁹. et. j. de deci. cum in tua: et viij. di. q̃ ꝗ moꝛes. t.

k ¶ Cõferãt: si. §. c. ad hoc: nõ ita amare istud, pbibitũ est. sicut dicit lex de dona. inter vi. ⁊ vxo. ff. d donati. inter vi. ⁊ vxo. si id qd̃ §. sicq̃ fui opas. lau.

l ¶ Pro arbitrio. §. eo. quia nos.

m ¶ Congruã: vt ei plus deẽt: a q̃ plus ꝓcipit: videtur tamẽ attendendũ: vtrum vnicetiaz plus seruierit q̃ alteri: argu. §. de feu. c. j. ⁊ argu. §. d ꝓben. cum fm apostolũ. vbi dicit: qui altari seruit viuere debet de altari ergo si nõ seruiuit: vel si parũ seruiuit pl⁹ ei tenetur restituere.

n ¶ In secunda. primã babes. j. de verb. signi. cum tibi.

o ¶ Dispositionẽ. licz de benignitate canonica videat testamẽtum fecisse. reuera nõ est testatus. qꝛ nullum est testamentũ vbi nomẽ heredis nõ exprimit. C. de test. l. iubemus. §. qd̃ si nõ fuerit obseruatũ. circa fi. ⁊ ff. de his q̃ in testa. delẽ. prie. ⁊ institutio heredis toti⁹ testamẽti est fundamentũ: vt insti. de leg. §. aũ heredes. sed sicut nutu possunt aliqua relinqui. C. de fideicõ. et in epistola. ff. de leg. iij. nutu. ⁊ sicut nutu depbẽdit volũtas obmutescẽtis. xxj. q. vj. qui recedũt. sic nutu de equitate canonica fit testamentum. sicut ⁊ sufficit ad locutionem alterius. q̃ quis

annuat testib⁹ pñtibus. ⁊ dicit ꝛcedere testat⁹: ⁊ tale testamẽtũ dr nũcupatiũ. C. q̃ test. fa. pñt psultissima. licite ꝯ pōt q̃s volũtati alteri⁹ ꝓmittere factionẽ testamẽti sui. i. an q̃s sit ei heres Distinguit tñ: qꝛ aut i volũtatẽ heredis cõmitto factionẽ testi. aut i volũtatẽ alteri⁹. si i volũtatẽ heredis licite possũ: ꝫ exp̃sse eius volũtati cõmittã ff. d ꝓdi. insti. ꝟba B ꝯ si pfero i exp̃ssaꝫ volũtatẽ alteri⁹ nõ vꝫ. vt si dicã. instituo heredẽ quẽ tici⁹ voluerit. ff. d hẽre. insti. illa institutio. ⁊. l. sicꝯ sẽpronũ. ⁊. l. captatoria. imo captatoria. i. adulatoria appellat talis institutio. C. d tes. mil. captatoria. sec⁹ si tacite. C. d hẽre. insti. l. ille institutiones. vt si dicã. instituo te heredẽ: si titius ascẽderit capitoliũ. vt ff. de hẽ. insti. sicꝯ sempronũ. ⁊. ff. de cõdi. ⁊ d. nõnũcꝯ. ꝯ legatũ pt ꝓmitti arbitrio alteri us tacite. ff. de le. ij. l. j ꝯ alteri⁹ arbitrio exp̃sse ñ pt cõmitti. ff. d le. j. l. captatorie. ⁊. l. pdicta. ⁊ icerte psone bñ pnt istrui heredes. vt instituo pauperes heredes. C. d episc. ⁊ cle. si q̃s ad dedicãdũ. et. l. nulli. Jo.

Officij. C Cõis diuisio. scda ps sbi. cõsultatiõi. Ab.

a C Legitimã: q̃ pm variã locoꝝ psuetudinẽ varia ẽ ⁊ diuersa. j. d sepul. certificari. vi.

b C Cõditõe. ꝓditio q̃d sit ⁊ mod⁹ tractat ꝯ. d ꝓdi. ap. in. c. vcꝛ.

c C Renũciasse. ff. d ioffi. tes. si ps. §. vl. ⁊. l. se. ⁊. l. vl. ⁊. C. e. ti. l. patẽtib⁹. B. d C Absolute: cũ. n. absolute relicꝯ. pōt epus vtrãq; psecꝯ. j. c. pri. ⁊ videt bic notare. qꝛ si epus dedit simplr aliqd bñficiũ ci q̃ pus habebat aliud. nõ videt ei pus ademisse. ff. ad municip. l. municeps. Lau. e C Ꝑdicare: ar. q̃ recipiẽdo vnũ nõ intelligit aliud renũciasse nisi ꝯ sit dictũ. ff. d ac. ⁊ obl. l. quotiẽs. sic vxor recipiẽs legatũ nõ intelligit renũciasse doti. C. d rei vxo. ac. l. vna. §. sciẽdũ. ar. C. d pac. ꝓuẽ. si mlier. ar. ꝯ. ff. de inoffi. test. l. vlt. ⁊. ff. ad. l. fal. l. si debitor. f C Cõstiterit. etiã opponẽdo cõditionẽ: aut si ipaꝫ acceptauerit: si postea de fraude ꝓstiterit: qꝛ nõ potuit testator auferre illã partẽ epo q̃ ci ex cõstitutiõe debet. j. c. pri.

g C Fraudaret: videt tñ q̃ agere debeat ad supplementũ epi in hoc casu si minus ei reliquit legitima portione. C. de inoffi. test. si qñ. §. generalit. ⁊. l. oimodo. qꝛ nõ admittit grauamẽ ista portio. sicut nec quarta debita d iure nature: argu. ff. de adop. si arrogator. §. sed an impuberi. h C Canone: loquit de illis canonibus. x. q. j. decernimus. ⁊. c. de his.

i C Indulgẽtiis. j. de sepul. in presentia. ⁊. j. eo. c. Bern.

Equidem. C Diuidit. nã pmo questio. secũdo generalis solutio ibi. ⁊ quidem. tercio specialis. ibi. sed considerandum. ⁊ ibi distinguit quatuor mẽbra que patent in tex.

k C Terciã. x. q. j. decernim⁹. ⁊. c. de his. ⁊. j. de sepul. c. j. Ber.

l C Quartã. xij. q. ij. nobis cõcesso quatuor. ⁊. j. d sepul. cũ sup q̃ñq; etiam medietas appellat. j. de sepul. c. ij. ⁊. x. q. j. antiquos In his enim locis cõsuetudo seruanda est. j. de sepul. certificari. Capitula tamẽ que dicunt res ecclesie diuidendas in quattuor partes. de matricibus ecclesie loquũtur. Vincen.

m C Eccl'ie: pñctim

n C Illud separatim:

o C Presumit: pñsũptione iuris nõ de iure. vñ pbatio in ꝓtrariꝫ admittit: puta si lõga ⁊ magna fuit dilectio. xij. q. iij. c. ij. sed ecõuerso si reliquit a ꝓpinquo: pñsumit relictũ intuitu psone. j. c. c. ver. siue eccie. ⁊. §. c. qꝛ nos. xij. q. iij. c. j.

p C Ecclesie. Hic explicat secundũ mẽbrũ distincti onis.

q C Epi. id ẽ ꝓprior.

r C Exp̃mat. Sed q̃ est rõ diuersitatis: q̃a q̃ñ relinquit aliquid ecclesie tm̃: q̃ epus bꝫ inde suã ptẽ: ⁊ si relinquat epo tm̃ eccl'ia nihil bꝫ. cũ epus sit in ecclesia: et eccl'ia in epo. vij. q. j. scire. Laurẽ. dixit hoc euenire ꝓpter iuris impossibilitatẽ: q̃m ius nõ ostendit si epo leget tm̃. sed si tm̃ legaret eccl'ie secluso epo ex ꝯ offendit ius arg. ff. de lega. j. nemo potest. vel potest dici q̃ nomine ecclesie intelligit episcopus tanq̃ caput. §. de his que fiunt a pla. sine psen. capi. nouit. ⁊ cum scribitur capitulo. scribit decano: qui est caput capituli. §. de concess. preben. post electionẽ sicut qui preest exercitui. de ipso exercitu intelligitur. ff. de his q̃ no. infa. l. ij. ff. sicꝯ. et a quo appel. l. j. §. pre

De relictis ecclesie petit epus partem suam licꝫ aliquid fuerit sibi a testatore relictũ nisi eo mõ ⁊ non in fraudeꝫ fuerit relictũ a testatore q̃ maneret ea parte cõtentus ⁊ legatũ agnouerit

Officij: ⁊ ifra. Scdo q̃stui sti. cuꝫ q̃s in testõ relinqꝯ epo ꝓpriã portionẽ ⁊ alia mlta mõsterijs vl' ecclijs vtrũ epus ex

a illis legitimã possit petere portionẽ: ⁊ ifra. C. d cõsul. t. t. r. q̃ si por/

b tionẽ illã cũ ꝓditõe legauit epo vt eẽt illa sola ꝓtentus ⁊ epus ac

c ceptauit: qꝛ p ꝯ alijs renũciasse videt. de ceteris ñ poterit exigẽ

d portionẽ. Q d si eã ipsi absolute relicꝯ portionẽ sibi debitã pote

e rit nihilomin⁹ de ceteris vẽdica

f re. Si vo constiterit q̃ in fraudẽ modicũ ꝓstituit mortuariꝫ: vt in ceteris epus portione debita

g frauderet: qꝛ fraus ⁊ dolus alicui patrocinari nõ dꝫ: epus por

h tionẽ ex illis poterit exigẽ a ca/

i none ꝓstitutã saluis indulgẽtijs ro. põ. que quibusdã regularib⁹ sunt concesse. Idem.

C Relictũ epo cõtemplatione psone non diuidit cum ecclesie cathedrali secus si ꝓtemplatõe ecclesie siue nihil reliquat eccl'ie siue aliqd siue pñctim siue separatim. Si autem soli ecclesie est factũ relictũ epus habebit portionem canonicã. pñsumit autem factũ contemplatiõe ecclesie q̃ñ fit ab extraneo habẽti administrationeꝫ. secus si fiat ab administrationem nõ habenti cuꝫ ecclesijs vero inferiorib⁹. episcopus nõ diuidit sibi relictũ. quia non est sibi tanta cõmunio cuꝫ ecclesijs inferiorib⁹ sicut cuꝫ cathedrali.

Requisisti de his que testator p aia sua legat i vltia volũtate: q̃liter sint inter epm ⁊ ecclesiã diuidẽda. C Et quidẽ regulariter verũ est q̃ epus debꝫ de his ꝓm diuersas ꝓsuetudines

k tertiã vel quartã portionẽ hre.

C Sed ꝓsiderãdũ est diligenter vtrũ testator legat hoc mõ. relinquo istud epo. an relinquo istud

m ecclesie vl' relinquo istud epo: et ecclesie. an reliquo istud epo. et

n illõ ecclesie. In pmo statu distinguendũ est vtrũ relinquat epo ab extraneo aut ꝓpiquo. Si ab

o extraneo generalit vex ẽ q̃ pñsumit eẽ relictũ intuitu eccl'ie non psone vñ cathedralis eccl'ia de illo pōt canonicã petẽ portionẽ quẽadmodũ epo ꝓpetit sua por

p tio. Si aliqd eccl'ie relinquat et hoc verũ ẽ nisi testator exp̃mat

q q̃ velit illud tm̃ eẽ epi nõ eccl'ie in q̃ casu seruãda ẽ dispositio te

r statoris: secus autẽ si exp̃mat q̃ velit eẽ illud tm̃ ecclesie nõ epi qꝛ ꝑuata dispositio testatoris ñ

s pōt generalẽ ꝓstitutõꝫ canonis

t ĩmutare. nec est ꝓtrariũ q̃ in canone legit videlꝫ q̃ pōtifices q̃ ses. ⁊ appellatione familie princeps continet. ff. de verb. signi. familie. nomine vo episcopi quãdoq; nõ intelligit ecclesia: vt i eo qui renunciauit episcopatui. §. de trãsla. inter corporalia. et §. de eo qui renunci. episco. c. j. Et cũ aliquid datur ecclesie nulle psone determinate intelligit dari. ergo episcopus deinde habere debet partem cum sit caput ecclesie: sed cum relinquit tm̃ episcopo intuitu tantũ persone ipsius relictum intelligit. ⁊ ido ecclesia nihil inde habebit. immo episcopus inde potest facere testamentũ. §. co. quia nos. s C Canonis. xij. q. iij. pontifices ⁊ argu. x. q. j. sic quidaꝫ. ⁊ xvj. q. j. ad hoc. sic nemo facere potest q̃ in testamento suo leges locum habere non possint. ff. d lega. j. l. nemo potest. ff. de pact. inter debitorem. et. l. ius publicum. ff ad. l. falci. quid de bonis. j. rñso. C. de condi. inser. l. ij. §. de foro cõpe. si diligenti. j. de senten. exco. cõtingit. ⁊. j. c. tua.

t C Nec est. hic respondet tacite questioni que posset fieri p canonem illum. xij. q. iij. pontifices. cuius verba hic ponuntur. et hec distinctio sumitur ab illo canone: ⁊ licꝫ relinquatur episcopo sub proprio nomine: presumitur tamen intuitu ecclesie relictum esse. ff. de annu. lega. l. annua. quod intelligitur q̃rea relicta in vltima voluntate ab extraneo, secus si aliquid detur

epo inter vinos.tūc psumit intuitu amicitie datū aliqd: puta si lōga dilectio ⁊ amicitia fuit inter eos vel ꝓpter spē alicui⁹ ⁊ remunerationis:ar.p.xij.q.ij.sancim⁹.⁊.c.pcedēti. Item aliud est dicere.relinquo b ecclie.⁊ aliud relinquo hoc canonicis. In pmo casu relinquit ecclie:in secūdo nō.ar.p.d re.du.ciuib⁹. Jo.ff.de cōdi.⁊.de.l. municipibus.hoc verū est.s.qd dicit in.c.pōtifices.s. q ecclia bēat ptē suaz de his q̄ legant epo.⁊ illud hoc non referas ad primū dictū § ad supius. a ¶ A ꝓpinquo: vsq ad quartuz gradū.C.d epis.⁊ cle. aut.licentiā.⁊ in aut. de ec.ti.§. itercedim⁹ col.ix.⁊.j.de cōsang.⁊ affi.nō dz. Quidaz dicūt vsq ad.vij.cū canon distinguat hic.vt xij.q.iij.c.j.⁊.ij.⁊.d.c. qz nos. Ain.

b ¶ Persone. q̄re nihil debet ecclie. ar.ff. de peti.here.. Item ve niūt.§. Item nō soluz.

c ¶ Qd si: terciū mēbrū distinctionis.T.

d ¶ Si vo: quartuz membrū diuisionis.

e ¶ Dispositōe.fauore vltime voluntatis. xiij.q.ij.c.vlti.ff.p socio.cū duob⁹. als incipit:si inter fratres.§. idem rñdeo. Jo.

f ¶ Cōtēti. d.c. pri.

g ¶ Decēs est: sed ñ necessariū.decēs em ē vt p modico nō ꝓtendat.ff.loca.si merces. §.vis maior.⁊.l.habitatores.⁊ ideo multū operat repetitio vbi hoc.s.cuz dicit:relinq̄ hoc epo. ⁊ relinquo illud ecclie. b ¶ Legatur: qz hoc est ius precipuū ⁊ diuidi dz illd cuz ecclesia cathedrali. Ain. i ¶ De illis. scz monasteriis vel capellis. k ¶ Canonicā.s. terciā vel q̄rtam vt dicit in pn.c.⁊.d.e. c.priori. l ¶ Non est. Hec est ratio quare secus est.

bus ab extraneis aliqd aut cuz ecclia aut seqstratim dimittitur aut donat: qz hic ille qui donat p redēptione anime sue non p cōmodo sacerdotis pbat offere ñ quasi suū ppriū. sed quasi dimissum ecclie inter facultates ecclesie computabit qm̄ hoc est verū cuz testator ita seqstratim legat illud epo qd non exprimit vtrū velit ad epm tm̄ non ad ecclesiam ptinere. Si vo relinqua
a tur illud epo a ppinquo psumi tur esse relictū non intuitu eccle
b sed psone.nisi forte contrariū p bare⁊.⁊ de isto nihil pōt ecclesia
c petere i vita eius. ¶ Qd si relinquat epo ⁊ ecclesie. d illo int ipos canonica est diuisio facien
d da. ¶ Si vo istd epo ⁊ illud ecclesie reliquat siue equalia siue inequalia sint relicta reducēda sūt ad diuisionē canonicā inter epm ⁊ ecclesiaz cathedralē. nisi
e ambo velint eē testatoris dispo
f sitiōe ptēti. quā ꝓpter vltie vo
g lūtatis fauorē satis decēs ē obseruare. vbi neq fraus inuenit neq dol⁹ nec ql q̄ nimiū defraudare⁊ debita portiōe. Sec⁹ aūt est si aliqd legat epo ⁊ aliqua capellis vel monasteriis aut aliis
h piis locis: nā in hoc casu qd legat epo eius est pcipuū.cū ecclesia cathedrali quēadmodum si
i cuilibet alij legare⁊: et de illis q̄
k alijs legant portionē canonicā nihilominus obtinebit. quoniā
l non est tāta cōmunio inter epm ⁊ iter capellas ⁊ monasteria seu

m alia pia loca. quāta est inter episcopū ⁊ ecclesiā cathedralē: cui est spūali cōiugio copulat⁹: vsq
n que acqrit eps non illis § isti tm̄
o acqrit. ¶ Illud aūt ē generalit obseruandū circa eum q potest ppriū possidere prelationez vel
p administrationē ecclesie nō habētez q si ei aliquid relinquat specialiter non solū a ppinquo verūetiā ab extraneo intelligit eē relictuz:non intuitu ecclesie sed psone.nisi probato in contrariū appareret.⁊ iccirco d illo nec epi
q scopus nec ecclia pōt in vita ei⁹ sibi aliqd vēdicare.⁊ hoc intelligit esse verum cum fraus minime pcurat.quasi detecta fuerit patrocinari non debet.

I Dem episcopo tuscano.

¶ In bonis patris mfis ⁊ auie habet quis debitā iure nature i q̄ grauari neqt ⁊ filius rogatus de restituēda hereditate sub cōditōe detrahit debitū iure naturе ⁊ trebellianicā in q̄ cōputant fruct⁹ post litis ꝓtestatōz pcepti

Rainuci⁹ de clera duas habens filias alterrochā videlicet ⁊ adiectā. matrē insuper
r clerā ⁊ vxorē nomie adelasiam in extremis posit⁹ cōdidit testm̄
s alterroche filie puberi vltra dotē quā ei dederat.domū ⁊ quendam hortū in eodem testamēto
t ei relinquens:adiecte vo impuberi reliqt cetera bona sua. adij
ciēs vt alterrocha ⁊ soboles quā gestabat in vtero eidē impube-
v ri succederēt si absq liberis mo

u ¶ Notetur.p hoc intelligit vos legata.ff.de lega.iij.l.si sic.

t ¶ Relinquēs.si nihil sibi in testamēto reliquisset:nō valuisset testamētū.C.de inoffi.testa.oimō.⁊.l.se. ⁊ tā dotē q̄ legatū cōputabit in legitima.C.eo.ti.qm̄.⁊.l.si qn̄.⁊.l.generaliter.⁊ si nō sufficeret:agere posset ad supplementū vt in legibus p̄dictis.⁊ C.e.ti.l. qm̄ nouella. ⁊.l.si qn̄.§.ij. generaliter. Et q dicit relinquens. intellige q instituit eā beredē sibi i illis rebus.als nō valuisset testamētū iure nouissimo.in autē.vt cū de ap.cog.§.aliud quoq.⁊.§.d aūt.col. viij.⁊ in auten.d trie. ⁊ semis.§.frequenter col.iij.cōcordat predictis legibus veterib⁹. sed standuz est illi auten. vt cum de appel. cog. tanq posteriori. C.de inoffi.testa.sunt ille due auten.et tales qui in certis rebus instituūtur loco legatarij habent nec tenent creditoribus.C.de bere.insti.quotiens.et si non sufficeret: agere posset ad supplementū vt in legibus predictis.Verū.

v ¶ Si absq liberis Et d videt q hec substitutio fuerit compēdiosa. scz quādocunq decederet sine liberis ei succederet soror cū sobole.Unde nota q est quedaz substitutio vulgaris.quedam pupillaris.quedā exemplaris. quedā compēdiosa.⁊ tales substitutiones dicunt directe Item est ⁊ fideicommissaria.⁊ hec est indirecta ⁊ alia reciproca vel breuiloqua.C.de impu.⁊ alijs substitu. l.precibus.Substitutio vulgaris ē que ab omnibus vulgaribus fit.⁊ fit sub hac forma Instituo te beredem ⁊ si tu non eris beres.ille sit beres.insti.de vulga.substi.in pn.⁊ expirat adita hereditate.C.de impub.substitu.l.post auditam. Pupillaris est.que fit talibus verbis.Filius meus mihi beres est.⁊ si tu non eris beres.vl si eris beres.⁊ infra tempus pubertatis decesseris:ille sit beres.insti.de pupil.substi. in prin. Hec autem expirat aduenniente pubertate.insti.eo.§.masculo.Exemplaris est.que fit ad exempluz pupillaris. que fit furioso in his verbis.Si filius meus decesserit priusq peruenerit ad sanam mentē ille sit beres.C.de impub.et alijs substitu.humanitatis. institu.de pupil.substi.§.j.hec similiter expirat eo redeunte ad sanam mentē.institu.de pupil.substitu.qua ratiōe.Compendiosa fit talibus verbis.Quādocunq filius meus decesserit. ille sit beres.C.de impub.et alijs substit.precibus.Fideicommissaria dicit que sic.Instituo te beredem.⁊ rogo te.vt hereditatē restituas Ticio tali die.vel sub tali cōditione. si decesseris sine filijs.Et ita substitutio potest fieri p volo mādo vel rogo.⁊ hec substitutio pōt fieri a quocunq ⁊ cuicunq ante pubertatē ⁊ post.

Rainucius. ¶ Primo ponit factum.Secūdo auditoris dati per papā pnunciatio.ibi.cum aūt. Tercio pronūciationis per papā cōfirmatio.ibi.nos igitur. Prima ⁊ secunda pars subdiuidi possunt ⁊ partes patent in tex.Abbas sic.

r ¶ Adelasiam.matrem puellarū de quibus sequitur. Hereditas rainucij valuit.liiij.computatis dote domo ⁊ horto in quibus alterrocha fuit instituta beres.

vbi dicit impator in oibus talibus pijs volũtatibus defuncto rũ volumus sanctissimos epos puidere: vt sm voluntatẽ de functi oia pcedant licet testator vel donator hoc pbibuerit. a ¶ Voluntatẽ: q̃ oino seruanda est. xiij. q. ij. vltima volũtas ⁊ vltimũ testm̃ hois immobile pseuerat. j. de cele. mis. cũ martbe. §. cetery. ⁊ nihil ẽ qd magis debeat hominibus q̃ vt sup̃me volũtates liber fit stilus. C. d sacrosan. ec. l. j. ⁊ tanq̃ lex vltima voluntas seruari dz. in auc. de nup. §. disponat. col. iiij. ⁊ b intellige cũ volũtas est rõnabilis. nam si q̃s vult filiũ suũ exheredare sine cã: talis voluntas nõ ẽ seruãda in autẽ. vt cũ. de ap. cog. §. aliud q̃z colla. viij. vbi enumerantur cãe ex q̃bus filius pt exheredari. Item si q̃s pciper ossa sua pijci i mari talis volũtas ñ est seruãda. ff. de pdi. insti. q̃dã. Sed volũtatẽ talẽ moriens pt mutare q̃ ambulatoria est volũtas defuncti quousq̃ mortẽ firmẽt. ff. de adi. le. l. iij. ⁊ iiij. ⁊ in pdicta decre. cũ martbe.

a voluntatẽ vniuersa pcedãt: lz etiam a testatoribus id contingeret interdicti mãdam̃ q̃tenus executores testam̃tor hmõi vt bona ipsa fideliter ⁊ plenarie i vsus pdictos expẽdãt: monitione p. ꝓpellas. ¶ Dem.

¶ Filius rogat̃ restituere hereditatẽ detrahit terciã iure naturę ⁊ quartã trebellianicã. in q̃bus pt̃ legata relinq̃re. heredes instituere. ⁊ penã iponere.

Rainaldus peponis filius heres ab ipso institut̃ hmõ vt patruis suis hereditatẽ restitueret si absq̃ filijs masculis moriere: cũ eis mortuo pepone sup q̃busdã bonis hereditatis eiusdẽ in tres arbitros ꝓpromisit: quorũ duo mortuo reliquo put ex forma cõpromissi poterant pcedentes taliter arbitrati fuerunt q̃ neutra pars haberet licentiã transferendi quocũq̃ modo in alium res pdictas nisi in eorũ filios masculos ex ipsis legitime descẽdẽtes: ⁊ qd ꝓtra hoc fieret nõ valeret. Porro dictus. r. plem nõ hñs cõdidit testamentũ: in quo medietatem partis sue de rebus pdictis q̃busdã auunculis suis: aliã vo medietatez ⁊ reliq̃ bona patruo vni ex patruis suis ⁊ eius filijs promissum: de alijs vo arbitri nihil dicere potuissent. ff. de arbi. nõ distinguemus. §. de officio. ⁊. ẽ. de arbi. cũ dilectus.

b ¶ Interdici: testator eẽ nõ pt pbibere q̃ eps nõ exequat̃ huius voluntatẽ: vt in autẽ. de eccle. ti. §. si quis aũt p redẽptione. v. in oibus. col. ix. ⁊ est rõ q̃ priuata dispositio testatoris non pt̃ generalẽ cõstitutionẽ legis vel canonis immutare. ẽ. e. requisisti. ⁊. ff. de le. j. nemo pt̃. si. x. q. j. sic quidã. sic etiam lex falcidia ꝑ voluntatẽ testatoris inducit̃. C. ad. l. falc. sicut allegas. ⁊ ar. ff. ad. l. fal. ticia. ⁊. l. testamẽto. ⁊. l. qd de bonis in fi. ⁊. j. ti. pri. in fi. vbi de hoc. c ¶ Monitõe. q̃ semp pcedere debet vindictã. xij. q. ij. indigne ⁊ nisi h̃ facerent deberẽt pdere omne lucrũ qd inde essent habituri: ⁊ eps illud postea exequat̃ vt in pdicta auc. de ec. ti. B.

Rainaldus. ¶ Hec decre. est famosa ⁊ habet materiã q̃ multũ dependet a legibus. Et diuidit̃ principaliter in tres ptes. In prima facti narratio. In scda auditoris pnunciatio. Tercia sentẽtie ꝓfirmatio ibi: nos igit̃. Prima subdiuidit̃: nam primo ponit testm̃ Rainucij. Scdo factum post eius mortem emergens. Tercio ponit questio nẽ ex testõ ⁊ facto pdicto postmodũ ortã ⁊ partiũ allegatões in quarta iudicis diffinitionẽ in quinta vtriusq̃ ptis appellationem. Scda ibi: Porro. Tercia ibi: Demũ. Quarta ibi: Prefatus. Quinta ibi: A cuius snia. Scda principalis subdiuidit̃ in quatuor nam primo corrigit iudicis sniam tm̃ in vno capto. Scdo in alio capto ip̃m ꝓfirmat ibi: ceterũ. In eo. Tercio supplet qd primus iudex ꝓmiserat ibi. verũ. Quarto sniam quo ad alia ꝓfirmat ibi: eodem. Imo. d ¶ Hoc mõ. i. hac ꝓditõe si sine liberis masculis moreret ⁊ ita modus p cõditiõe seruat̃. C. de his sub mõ relin. l. j. Que sit diia inter modũ ⁊ cõditionez dicit̃. j. de pdi. appo. verũ. ⁊ hec verba hoc mõ potius fuerũt verba illius q̃ ꝓdidit decretalẽ. e ¶ Filijs masculis. nec sufficit ip̃m filios masculos habuisse nisi tpe mortis superstites fuerint. ẽ. e. rainutius. sup h̃ dic vt. ẽ. de pba. in pñtia in glo. q̃ incipit: ingressus. ⁊ fuit h̃ substitutio fideicõmissaria. ⁊ de h̃ dic vt. ẽ. e. rainutius. f ¶ Cum eis. s. patruis. g ¶ Quibusdam: bonis: isti patrui forte aliqua possidebãt de bonis pepo nis ex institutõe vel cã legati vel etiã sine aliqua cã: ⁊ iõ dicit ita q̃ neutra ps haberet licentiã transferendi in aliam psonã vel forsitan ipse rainaldus oia possedebat q̃ forte remansert indiuisa inter peponem ⁊ fratres vñ dicebñt se habere ius in bonis illius. h ¶ Compromisit: quia dictũ fuit in compromisso vt si omnes interesse non possent duo arbitrarent̃ alias nõ possent: sic ⁊ cum plures sint iudices. ẽ. de off. dele. vno de legatorũ vt ibi. i ¶ Neutra ps. In forma huius arbitrij nõ est vis facienda: q̃ nihilominus transferri pt̃ hna illa: quia sententia arbitri non paretur nisi metu. C. de arbi. l. j. ⁊ sic nõ obstante illo arbitrio tenuit legatũ. vt infra dẽ. Sed illud pt̃ queri an pena sit cõmissa si aliquas de rebus illis legauit auũculis suis: pinde est ac si inter viuos alienasset. ⁊ videtur q̃ pena compromissi cõmittat̃. ff. de ver. ob. si ita quis promiserit decez tibi dabo. §. ea lege. ar. ff. d le. ij. peto §. vl. Est tamen contrariũ arg. ff. de le. iij. pater. §. fundũ. vnde dicit Car. q̃ non obstante arbitrio tenuit legatũ: nec alia alie natio pter arbitriuz potuit impediri si pena cõpromissi cõmittatur: vt dictũ est. iudex tamẽ qui primo tulit sententiã h̃ non putauit: immo credidit q̃ arbitrium impediret legatum ⁊ heredes: ⁊ ido absoluit vt sequentia docent.

k ¶ Res predictas: sup q̃bus fuerat cõ-

l ¶ Legitime: videt̃ etiam q̃ naturales filij debent intelligi p hoc verbum quia ⁊ ipsi excludũt substitutum: vt si quis sit rogatus restituere hereditatẽ si sine filijs decesserit: sed si habet naturalem euanescit substitutio. ff. ad trebel. ex facto. §. si quis rogatus. ⁊. l. heredibus. in fi. C. de insti. ⁊ substi. l. generaliter. in fi. ff. de le. ij. cum pater. §. volo. si dixisset. si decesserit sine liberis tunc locũ habet qd dicit̃ de naturali. sed ex quo addidit de legitimis: intelligẽdum est tm̃ de natis ex libero matrimonio alias nihil operaret̃ hic adiectio legitimis. sed debet operari. arg. ff. de le. j. si q̃n quis.

m ¶ Medietatem. s. tercie ⁊ quarte quam poterat legare cuius dominiũ transiuit in legatarios adita hereditate. sed si intendisset legare medietatem oim rerum suc partis quarũ medietas ptinebat ad patruum ex testamento peponis tunc dominium illarum nõ transisset in legatarios cũ res ille sint patrui. ⁊ illud habet locum cum testator rem suam legare intendit sed legatarius pt̃ agere contra heredem actione ex testamento ad totam rem vel estimationem ⁊ nõ actione in rem: sed quantũ ptinet ad casum pñtem nõ est multum circa hoc curandum q̃ rainaldus nõ legauit auunculis vltra illas partes quas poterat legare nam terciam ⁊ quartam habebat in bonis patris que faciunt dimidiam totius hereditatis. nam sua pars erat tercia ⁊ quarta ⁊ ipse legauit auunculis medietatem sue partis. i. tercie ⁊ quarte. ⁊ sic nõ pñt agere auunculi cõtra heredẽ nisi ad medietatem tercie ⁊ quarte. ⁊ hoc notare voluit. j. vbi dicit: pter quod in rebus predictis ⁊c. vsq̃ pronunciauit. Ber.

n ¶ De rebus pdictis. de quibus extitit cõpromissum. ⁊ potest intelligi q̃ res ille diuise fuerunt inter. r. ⁊ patruos. B.

o ¶ Vni ex patruis: qui forte solus supererat et alij mortui erãt vñ fideicõmissum illi soli qui supstes erat debet̃ qui tpe existentis conditionis solus inuenit̃ ei debet in totum pstari ⁊ filijs pmortuorũ nihil debet̃ qui sunt mortui ante diẽ fideicõmissi cedẽtem. s. anteq̃ ille rainaldus esset mortuus. vt. C. de cadu. tol. l. vna. §. si aũt aliquid. ⁊ ar. C. de fideicõ. si in persona. ⁊. ff. de le. j. cum filiofamilias. in fine. ⁊. ff. ad tre. l. apud. §. vtrũ. ⁊ accedit ad hoc q̃ totum ei debeat̃. ff. de condi. ⁊ demon. si quis legata. §. j. ⁊ cũ sic legat̃ patruo ⁊ filijs eius patruus solus habebit dimidiã ⁊ filij cõiter aliam dimidiã. ff. de vsufruc. accre. si quis ticio. ⁊ si alij patrui supessent h̃ potuit instituere quẽ voluerit de patruis rõne tercie ⁊ quarte. sed fideicõmissum debet̃ omnibus patruis.

co.ti.oimõ.⁊ vnab⁹.l.se.⁊ ℔ hodie ē acta ad trientē ⁊ semissem
ꝓ nūer filiorū.⁊ vt si sint q̃tuor filij ⁊ ifra debēt bre tertiā ptē
si sunt q̃nq; vel vltra debēt bre medietatē eius qd ei deferebat
abintestato.C.eo.ti.auc.nouissima.⁊ in auc.de trie.⁊ semis.§.⁊
nos.col.iij.⁊ i auc.de resti.⁊ ea q̃ pa.§.q̃ obrē.col.iij.⁊ i hac ve
niūt oia q̃ pfecta sunt ab ea cui⁹ fuit heredi
tas ⁊ ꝓputanē in ipa
C.de inoffi.te.qm̃ no
uella.⁊.l.si qñ.§.⁊ ge
neraliter.⁊.C.de coll.
l.pe. Item est alia quar
ta trebellianica.vt cū
aliq̃s ē institut⁹ heres
⁊ rogat⁹ vt alij restitu
at hereditatē si moria
tur sine liberis vt hic
fuit. Iste taliter istitu
tus pōt retinere q̃rtā
ptē de tota hereditate
p trebellianū.⁊ sic ap
pellata ē trebellianica
a trebelliano auctore
De hac habēs insti.d
fideicō.here.§.sed q̃
⁊.C.ad treb.p totū.⁊
℔ trahit de vniuersita
te hereditatis.⁊ i hac
imputanē legata ⁊ do
natiōes.ff.ad.l.fal.in
q̃rta. Item est ⁊ alia q̃
q̃rta debēt iure istitu
nēdā sentētiā cōfirmauit eiusdē
ita videlicet q̃ fruct⁹ d bōis ipsi⁹
a tpe lit.ꝓte.ꝓcepti a ꝑdicto.p.
⁊ filijs ei⁹ post mortē adiecte cō
putenē in ea qui si suffecerit ad
quartā.⁊ fruct⁹ ei⁹ eo noie alia
deductō nulla fiat alioq̃n iuxta
quātitatē fructuū ꝓceptorū com
putationis ratio habeat. Quia
d pater adiecte ipam in legiti
ma nō potuit aggrauare legiti
mā ipam videlicet eius ptis q̃ sibi
debebat ab intestato deducēdā
censuit ⁊ etiā retinēdā: ita q̃ de
ductio fiat tm̃modo de his reb⁹
e de q̃bus ꝓ tuscane cōsuetudi
nem ciuitatis fieri cōsueuit. In
eo aūt q̃ ꝓnomiatus iudex con
demnauit raineriū nomine pu
f pillorū ad residui restitutionez
iure nature capit vt debitum quoddam. in auten. de here. et fal.
§.primū itaq;.⁊.§.siquis autem nō.col.j.⁊ hic.d.vbi dicit iure
nature debita alterroche.⁊.j.e.rainaldus. vñ de residuo videt
q̃ detrahat quartā.s.falcidia vel trebel.ar.C.ad.l.fal.l.irritum
⁊ ē ar.ad hoc.ff.ad trebel.l.petijt a filia. ⁊ i hac opi. fuit Inno.
hic ⁊ Grego.j.eo.rai
naldus Et ita tenēdū
est ꝓ m canonicā eō ta
tem in q̃ opiniōe fuit
dñs.m.§ dñs Ia.bel.
dicebat q̃ de iure ciui
li fili⁹ tm̃ vna falcidia
debet esse cōtētus hac
rōe: q̃ si eligit habere
quartā trebellianicā
illa bz de bonis pris
vt here.ipam q̃ tene
tur cōputare in legiti
mā q̃ iure nature debet. nā in ea cōputat
ea q̃ capit de bōis pa
tris iure hereditario.
⁊ etiā alio mō.C.d in
offi.testa.qm̃ nouella
rursus si eligit illā le
gitimā q̃ iure nature
debet illā bz ꝓputare
in quartā trebellianicā. nā si eligit illā bre
q̃ iure nāe sibi debet
negari nō pōt q̃n iure
institutiōis capiat cā.
alterroche ac eius filio faciendā
ipsi⁹ sentētiā ꝓfirmauit. Nos
igit eiusdē cardinalis sentētiam
ratum habentes ipam auc.apo
stolica confirmamus.

Grego.ix.nomoñ.episcopo.

Episcop⁹ compellit fideicō
missarios seu executores testa/
menti ad exequendas pias vo
luntates defunctorū etiam si te
stator hoc interdixisset.

Nla nobis.f. intimauit q̃
nonnulli tā religiosi q̃ cle/
rici seculares et laici pecuniā.et
alia bona q̃ p man⁹ eorū ex testa
mētis decedentiū debēt in vsus
pios expendi.non dubitāt alijs
vsib⁹ applicare. Cū igit in oi/
g bus pijs volūtatib⁹ sit p locorū
ēpos ꝓuidendū.vt ꝓ m defuncti
qz in ea fuit institut⁹ sicut in alijs bonis.C.de inoffi.te.cū q̃nē
⁊.l.parētibus.⁊.l.ex trib⁹ Cū igit ꝓstet q̃ eā capiat iure institu
tionis.cōstat p ꝓñs q̃ eā debet in quartā trebellianicā imputa
re: qz in ea imputanē ea q̃ iure institutiōis capiunē.ff.ad.l.fal.
in quartā.⁊.l.acceptis.⁊.ff.ad trebel.de ducta.§.nūmus.nec ob
stat qd dicit q̃ illā legitimā capit vt debitū.qz nihilomin⁹ ver
est q̃ eā capit vt heres.⁊ in ea tenet institutio.nō est cm̃ debitū
a patre vt per hoc sit aliqua actio q̃ cōpetat filio cōtra patrē ℔
ex natura debitū dicit.ita etiā q̃ pr filiū nō defraudet nisi iustā
ingratitudinis cām cōmittat filius.vñ instituī pōt in ea ⁊ tenet
institutio.Cum ergo vna in alia cōputēt manifeste apparet q̃
ambab⁹ deductiōibus vti nō pōt. Item dicit lex q̃ in testamento
patris ⁊ filij vna sola quarta deductio sufficit.ff.ad.l.fal.i rōne
§.qd vulgo.⁊.ff.d inof.te.papinian⁹.§.si cōditiōi.⁊.§.sicq̃ im
pubes.⁊.ff.ad trebel.mulier.§.si heres.⁊.l. scribit celsus. tm̃ si
eligit trebellianicā nihilomin⁹ ⁊ illā q̃ debet iure nature bre pe
scz quater⁹ plus ē in ea q̃ in trebellianica ⁊ ecōuerso. Hec est
cōis opinio doctorū legū. ℔ magis equa videt opinio canonica
put hic dr.⁊.j.eo.rainaldus.in q̃ opiniōe fuit dñs.m.et ci⁹ se
quaces. Alij voluerūt distinguere: vtrū pure et simplr filius ro
get de restituēda hereditate.aut sub cōditiōe vel in die.vt si pu
re tunc vnā falcidiā tm̃ habere debet: si in die vel sub cōditione
vtranq̃ habebit. Bern. e Cōsuetudinē.vt si consueuit de/
duci in ipis rebus hereditarijs ⁊ nō fructib⁹.inde deductio fiat
lex tamē vult q̃ fructus in ea cōputenē.ff.de inoffi.testa. cōtra
veterani.als est.§.Et incipit.l.pa.§.si cōditioni. vt dictū est.d
eo.c. f Residui: excipi tamē debuerūt iura sepulcrorū ⁊ ope
rarū actiones.ff.ad trebel.qz perinde.§.restituta.⁊.l.si patroni
tñ.j.sed ⁊ actiones quas adiecta heres q̃ fuit ꝓsonaliter crede/
do pecuniā hereditariam vel pignus accipiēdo pro debito nō
trā ferunt ex sola restitutiōe nisi cedanē. ff. ad trebel.si heres pe
cuniā.sed actionē habet vt cedanē.vt ibi dicit.l.

Nla nobis. Cōmunis diuisio. Consultatio ⁊ respō
sio. Secūda pars ibi.cum igitur. Abbas siculus.

g Pīs volūtatibus. Mo.q̃ relicta ad pias causas p dioce
sanū episcopū debent executioni mandari si illi quibus hoc cō
missum fuerat nō adimpleuerint.j.eo. Io.ff.de peti.here. here
ditas.§.j.et.C.de epis.⁊ cleri.nulli.⁊.d.eo.si heres.qui ad hunc
casum restringit.in quo etiā casu duo vel tres testes sufficiunt
d.eo.ti.cum esses.⁊.c.relatum.vt ibi dicitur.et hoc qd dicit hic
sumptū fuit de auten.de ec.ti.§.siq̃s aūt ꝓ redemptiōe.col.ij.

tam falcidiam retinere pōt ꝑ doli exceptionē.

a ¶ Easq.ſ.partes terciam ⁊ quartam.

b ¶ Licet ipſas nō expſſerit: ⁊ nō legauit terciā ⁊ quartā expreſſe dicendo de tercia ⁊ quarta. immo dixit de dimidia. vñ ſi recta fiat computatio tantū facit tercia ⁊ quarta quantū dimidia ⁊ ecōuerſo: vbi gra hereditas diuiuidiē in. xij. vnciae. inſti. de here. inſti. §. hereditas. ſi filius detrahit terciā iure naturę detrahit. iiij. vncias. ⁊ remanent. viij in quibus videl quā teneat fideicōmiſſus ⁊ de illis detrahitur quarta. ſ. duę vncię. ⁊ ita tercia ⁊ quarta faciunt ſex. et ſic habebat dimidiam totius hereditatis.

c ¶ Pronunciabit. ſcz cardinalis.

d ¶ Ipm. ſ. patruū.

e ¶ Legati. iiij. ſcz.

f ¶ Pro rata. que dictos. que quidē rata virilis eſt. nāvna res pluribus legat. quilibet ibi habet virilem niſi alia mens appareat teſtatoris. ff. de leg. j. ſi pluribus.

a r. pfatus eaſq; potuit in vltima voluntate legare ac ꝑ hoc legatū tenuit vſq; ad terciā ⁊ q̄rtas

b pfatas. lz ipas nō expſſerit in le

c gando pnūciauit nō obſtāte ꝑ miſſo arbitrio: q̄ nec legatū teneret nō poterat impedire iudi

d cem ipm in eo q̄ ſup hoc dictus patruū in totum abſoluit q̄ confeſſus eſt ꝑ medietate poſſidere pdicta pperam iudicaſſe condemnauitq; ipm ad reſtitutōes medietatis tercie ⁊ quarte ptis

e ipſius legati ꝑ rata: que dictos

f auunculos de ipſo contingit. ⁊

g h in reſiduo pfati iudicis ſententiam confirmauit. ¶ Ceterū in eo q̄ idē iudex dictū patruū et eius filios totaliter in alijs que in ſcdo articulo petita fuerant

i cōdēnarat male ipm pnūciaſſe decreuit q: filij eiꝰ ꝓtra volūtatē teſtatoris nō inueniūt aliqd

k cōmiſiſſe: cū nihil de petitis re/pti fuerint poſſidere. ¶ Nec in

l m portiōe quā patruꝰ hēbat ī bonis illis rōne quarte ⁊ tercie p̄

n dictorū quas. r. habuit ī bonis

o eiuſdē: in q̄bus eiꝰ inſtitutio et legatio ac adiectio pene tene

p bat ꝑ rata eoſdē auunculos cō

q tingente de pdicto legato ꝓfirmauit ſnīam iudicis ſupradicti

r ¶ Eoſdē patruo ⁊ eius filijs in

s reſiduo abſolutis ⁊ ſaluo nihi

t lominꝰ ei ex iure inſtitutōis bñ

v ficio legis falcidie in reſtōne p̄

x fati legati ſi infra tp̄s legitimū reditatē peponis reſtituere tenebat̄ cum illud q̄d eſt patruo reſtituendū eſt ex teſtō peponis illud habet p̄cipuū. ⁊ illud ꝓmo deducit̄ ſicut es alienū. vt in. l. pdicta irritū. In quo autē adiectio pene nō tenuit. illud aūt q̄d rainaldus reſtituere nō tenebat̄ ⁊ in quo grauari nō potuit q̄d eſt tercia ⁊ quarta illud diuidit̄ inter patruū ⁊ filios eius quos rainaldus inſtituit ſibi heredes. ar. C. ad. l. fal. q̄q̄. ⁊ in hoc ſolo. ſ. tercia ⁊ quarta tenet adiectio pene. vt hic dicit.

g ¶ In residuo pfati iudicis. de q̄ residuo abſoluerat prior iudex patruū ⁊ filios. nam primus iudex in totū abſoluit patruū in legato ⁊ male ſ q̄ ad filios bñ. ſ cardinalis pdēnauit patruū ꝑ pte. ſ. in dimidia ipſius legati tercie ⁊ quarte ꝑ rata. in b̄ infirmauit ſnīam prioris iudicis. in reſiduo aūt pfirmauit. ⁊ b̄ totū intellige q̄tum ad legatū poſſeſſionū q̄ legate fuerūt de q̄bus ꝓpromiſſus fuit. In alia aūt pte ſnie ſtatim ſequit̄ q̄liter ꝓceſſit cardinalis: ibi ceterū ⁊c.

h ¶ Residuo. auunculi petebant iure legati medietatē bonorum de quibus fuit ꝓpromiſſum. Residuū iſtud pſiſtebat ſm intentionem prioris iudicis in illa medietate a qua medietate abſoluit patruum ⁊ filios nō habito reſpectu ad teſtm̄ peponis. ⁊ hoc ꝑpter p̄ceptum arbitrorū q̄d tñ non impediebat legatum. ⁊ pſiſtit in. xvj. ſm ꝓputationē noſtrā ⁊ male pnunciauit in eo q̄ patruū abſoluit in totū ſ q̄tum ad filios bñ ꝑ nunciauit. ſ poſtea cardinalis oſtenſo teſtō peponis correxit ꝑ pte ſnīam primi iudicis pdemnans patruū ꝑ pte ſua ſcz in quatuor. ⁊ in reſiduo. ſ. in. viij. q̄tum ad filios. ⁊ in. iiij. q̄tum ad patruum pfirmauit. ⁊ tñ in ſequēti articulo pdit patruus illa quatuor ꝑpter penam illo retento p. l. falcidiā: ⁊ ſic in veritate in. viij. conſiſtebat legatū rōne tercie ⁊ quarte. alia. viij. ptinebant ad patruū ⁊ filios ex teſtō Rainaldi. ⁊ hoc ſm computationē pdictā. In ſcdo articulo duo fuerūt articuli. Primus in quo petebant̄ res legate. Scds in quo petebant̄ oia que ad patruū ⁊ filios poterant puenire ex teſtō rainaldi ſi veniret contra legatum auunculo relictum.

i ¶ Male ipm pnunciaſſe: q̄tum ad pſonas filiorū male ꝑ nūciauit. q: nō venerant ꝓtra voluntatē teſtatoris in aliquo. male etiam pnunciauit ꝓtra patruum. q: pdemnauit cum de omnibus alijs que puenerant ad eum ex teſtō peponis. q: in his que ſubiacebant reſtōni ipm nō debuit pdemnare. ſed de his q̄ tñ ptingebat cum rōne tercie ⁊ quarte ꝑ qua parte cōfirmat̄ ſnia ꝑ alia que debebat reſtitui ei infirmatur. vt infra dicit̄ ibi verum ⁊c.

k ¶ Cum nihil de petitis. Et ita hec eſt bona ratio. q: hic agebat̄ rei vēdicatōe ſaltem quo ad legatū. vt. ſ. dictū eſt. vnde cum illi nihil poſſiderent nō poterāt conuenire rei vendicatōe. C. de alie. mu. iudi. cā fac. l. vna. ⁊. §. de re iudi. examinata. q̄ ſic agerē̄t p̄z ex eo q̄ dicit q̄ patruus fuit pfeſſus ſe poſſidere. q: in reali actiōe quērēdū an poſſideat quis vel nō. ff. de rei vēdi. qui petitorio. ⁊. l. officiū. ⁊ ſi dixerit ſe nō poſſidere cum poſſideat: ⁊ hoc ꝑbet: tranſferē̄t poſſeſſio in actorem q̄uis non ꝑbet rem ſuā eſſe. ff. eo. l. in rem actio. ⁊ q: nondum adiuerāt hereditatē nō poterant cōueniri. ⁊ ante lit. conte. hoc debet queri ne deluſorū ſit iudiciū. vt hic ptz.

l ¶ Habebat. rōue illius inſtitutōis quā fecit. R. de ipſo.

m ¶ Bonis illius. ſ. in alijs bonis ⁊ rebus exceptis rebus legatis. vel poſſet intelligi de omnibus.

n ¶ In bonis eiuſdē in ſingulis eſm̄ rebus habuit terciā et quartā vt dixi.

o ¶ In q̄bus inſtitutio. ſ videl q̄ in ſola tercia ⁊ q̄rta teneat inſtitutio. q̄d falſū eſt imo tenet in oib̄ C. ad. l. fal. irritū. ſed dz in eis tenere: q: in eis pōt inſtitutus patruus grauari: in eo vo q̄ ſubiacet reſtitutioni grauari nō pōt immo illud deducit̄ tanq̄ es alienuz. reſiduū vo diuidit̄ inter patruū ⁊ filios eiꝰ. fideicōmiſſum eſm̄ hereditatis ex teſtō peponis ſoli patruo debebat̄ nō aūt eius filijs rainaldus aūt inſtituit patruū cui be-

¶ In residuo pfati iudicis. de q̄ residuo abſoluerat prior iudex patruū ⁊ filios. nam primus iudex in totū abſoluit patruū in legato ⁊ male ſ q̄ ad filios bñ. ſ cardinalis pdēnauit patruū ꝑ pte. ſ. in dimidia ipſius legati tercie ⁊ quarte ꝑ rata. in b̄ infirmauit ſnīam prioris iudicis. in reſiduo aūt pfirmauit. ⁊ b̄ totū intellige q̄tum ad legatū poſſeſſionū q̄ legate fuerūt de q̄bus ꝓpromiſſus fuit. In alia aūt pte ſnie ſtatim ſequit̄ q̄liter ꝓceſſit cardinalis: ibi ceterū ⁊c.

¶ Pro rata. que dictos. que quidē rata virilis eſt. nāvna res pluribus legat̄. quilibet ibi habet virilem niſi alia mens appareat teſtatoris. ff. de leg. j. ſi pluribus.

¶ Cum nihil de petitis. Et ita hec eſt bona ratio. q: hic agebat̄ rei vēdicatōe ſaltem quo ad legatū. vt. ſ. dictū eſt. vnde cum illi nihil poſſiderent nō poterāt conuenire rei vendicatōe. C. de alie. mu. iudi. cā fac. l. vna. ⁊. §. de re iudi. examinata. q̄ ſic agerē̄t p̄z ex eo q̄ dicit q̄ patruus fuit pfeſſus ſe poſſidere. q: in reali actiōe quērēdū an poſſideat quis vel nō. ff. de rei vēdi. qui petitorio. ⁊. l. officiū. ⁊ ſi dixerit ſe nō poſſidere cum poſſideat: ⁊ hoc ꝑbet: tranſferē̄t poſſeſſio

¶ In bonis eiuſdē in ſingulis eſm̄ rebus habuit terciā et quartā vt dixi.

¶ In q̄bus inſtitutio. ſ videl q̄ in ſola tercia ⁊ q̄rta teneat inſtitutio. q̄d falſū eſt imo tenet in oib̄ C. ad. l. fal. irritū. ſed dz in eis tenere: q: in eis pōt inſtitutus patruus grauari: in eo vo q̄ ſubiacet reſtitutioni grauari nō pōt immo illud deducit̄ tanq̄ es alienuz. reſiduū vo diuidit̄ inter patruū ⁊ filios eiꝰ. fideicōmiſſum eſm̄ hereditatis ex teſtō peponis ſoli patruo debebat̄ nō aūt eius filijs rainaldus aūt inſtituit patruū cui be-

a ¶ Legauit. Istud vbū ponit ꝓprie ⁊ improprie ꝓprie q̃tū ad auunculos quibus legauit: improprie q̃tum ad patruū ⁊ eius filios quibus nō legauit sed eos instituit heredes. vnde infra vocat eos heredes. sic. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ leg. l. ij. vbi dicit manumitti tā liberi q̃ serui. sic. xxviij. di. p̃sbyterū. ⁊ j. e. c. ver. executioni mādari ⁊ auunculi egerunt cōtra ipos tanq̃ cōtra heredes petētes legata als nō valuisset testamentū qz nō inuenireť aliq̃s institut⁹. insti. de leg. §. ante tē redis institutionē. nisi dicrū esset si nō valet iure testamentiva leat saltē rōne cuiuslibet vltime voluntatis. C. de codicil. l. vl.

b legauit: adijciēs vt bona in q̃/bus ex testō vel ab intestato dicti heredes. r. possent succedere si venirēt cōtra legatum dictis

c auunculis suis debitū ad ipsos ꝓ determinatis portionib⁹ deuenirēt. ¶ Demum eodē. r. na/

d ture debitū psoluēte ac vno ex

e patruis hereditatē adeunte p̃/dictā: cū dicti auunculi aduer/sus eundē patruū: ac filios ei⁹ corā iudice cōitatis vrbenetañ.

f mouerūt qōnē petendo ꝓ rata q̃ ipsos cōtingit legatū p̃dictū:

h ⁊ restitui eis si ꝯ ipsum illi veni

i rēt quecūq̃ occasione testamē/ti eiusdē. r. ad ipsos peuenerant vl poterāt peuenisse. ¶ Prefat⁹ iudex ab illoꝝ impetitōe sup legato ipsos absoluēs ad restōnē

k aliorū bonorū sentētialiter con/demnauit eosdē. ¶ A cui⁹ snia

m cū ambe ptes nr̃am audiētiam appellassent: petēte vtraq̃ parte dicti iudicis sniam infirmari q̃tenus ꝯ se fuerat ꝓmulgata: ⁊ q̃tenus ꝓ se faciebat executōi mādari. ¶ Dilectus. f. n. o. scti nicolai i carcere tullianē. diac.

n car. lite corā se legitie ꝓtestata qm̃ idē. r. hēbat in bonis quondā peponis nr̃is sui terciā ptē debitā iure nature in q̃ grauari

o nequit: nec nō q̃rtā trebellianicā quā q̃libet extrane⁹ restitōe

p grauat⁹ deducere potuisset: ꝓ/pter qd̄ i reb⁹ p̃dictis auūculis

q legatis portiōes easdē habuit

bus legatis sicut de aliis: q̃ deuenirent ad ipsos auūculos potest responderi q̃ de rebus legatis non dixit. qz non putabat iudex q̃ res deberent vel possent transire in alium aliquo mō ⁊ hoc ꝓpter p̃ceptum arbitrorū. vel forte ideo non dixit de rebus illis qz nō putauit iudex q̃ testator senserit de rebus illis legatis dū dixit q̃ bona in quibus ex testamento vel ab intestato dicti heredes possent succedere deuenirent ad auunculos quasi ista generaliaba nō pertinerent ad res de quibus dixerat specialiter. arg. ff. de verb. ob. doli clausula nec visuz fuit iudici q̃ easdē res voluerit illos auunculos habere cū aliis rebus. ar. ff. de pe. sanctio legum. ⁊ ar. ff. de le. iij. si teres meus. §. j. Illa etiā videť esse melior rō: qz nulla fuiss absolutio de rebus legatis: si postea ꝓdemnatio facta fuisset in eisdez. ⁊ sic delusoria videreť ne alia via fiat. qd̄ alia via ꝓhibetur: verū est q̃ patruus totum p̃dere debet: ⁊ satis colligiť ꝓ hanc lr̃am aliorū bonorum. ⁊ j. ver. verū in portione qz quicquid patruus potuit cape ex testamēto Rai. debuit pdere non obstante arbitrio vt ibi dī: ⁊ illud totum fuit petitum ꝓ auunculos ⁊ ex alia cā absolui ⁊ ex alia cā condemnauit eosdem.

l ¶ Condēuauit eosdē. s. patruū ⁊ filios ⁊ in hoc. s. ꝓ filios cōdemnauit ⁊ in alio etiā ꝓnunciať. i. iudicē malē ꝓnūciasse.

m ¶ Ambe ptes. sic. s̄. e. rainucius. ⁊. s̄. de appel. si duobus.

n ¶ Contestata: ⁊ ita videť q̃ litis cōte. faciēda sit corā iudice appellationis. Sed contra videtur dicere lex q̃ non debeat fieri contestatio cum iam sit facta in prima causa. C. de tempo. ap. l. vl. §. illud. ⁊. s̄. de ap. ꝓ tuas. Satis pōt dici q̃ in cā appellatōis fiat contestatio de nouo. ij. q. vj. si quis in quacūq̃. nec tñ dicit ꝓpter hoc fieri sup principali. quia sup alio videtur fieri contestatio q̃ in principali. Primo fuit contestatio facta directa sup re petita. in causa vo appellationis sup ipsa sententia q̃ sit iusta vel iniusta. ⁊ sup aliis q̃ addunť super quibus nulla fuit contestatio in prima causa: tamen altera parte absente posset iudex ꝓcedere sine litis conte. vt dicit lex p̃dicta. C. de temp. appel. ⁊ decre. ꝓ tuas. de ap. ⁊. s̄. de renun. veniens.

o ¶ Requiuit. hoc planum est qz in legitima que iure naturali debet: nullum grauamen: nulla cōditio apponi pōt ⁊ ꝓ non adiecta habeť si apponať. C. de inoffi. test. qm̃ in prioribus. ⁊ in auten. de de bere. ⁊ fal. §. primū itaq̃. ⁊ §. si quis aūt nō implens. col. j. ⁊. s̄. e. rainucius.

p ¶ Trebellianicā: ⁊ ita due quarte possunt deduci. de hoc dī. s̄. e. rainucius. vbi hoc idem dī.

q ¶ Portiones easdem: immo habuit res ipsas in totū. naz q̃diu viuus fuit habuit dominiū oim rerum. diciť autem habuisse portiones easdem in rebus p̃dictis. i. facultatem dēducendi easdem portiones in singulis rebus. quia de singulis debet fieri deductio tercie ⁊ quarte. licet quidam contrarium dicant: q̃ filius in vna re sola deducere possit terciam iure nature ⁊ quartā trebellianicā. ar. C. famil. hercis. filium. ⁊. ff. de leg. j. potest. ff. ad. fal. si ex pluribus. Sed verū est q̃ de singulis rebus debet fieri deductio ⁊ illa lex filium: non ob. quia illud fuit ex volūtate patris. ⁊ illa lex pōt: nō ob. qz ibi loquitur cū legata erat pars hereditatis. vnde vnū legatū censeť: vel illud cōtingit de voluntate legatarij ⁊ heredis. vel ex officio iudicis vt ibi dī illa si ex pluribus potest intelligi quando vnl plures legate sunt tūc si soluat aliquas integraliter in aliis pe

a ¶ Legauit. Istud vbū ponit ꝓprie ⁊ improprie ꝓprie q̃tū ad auunculos quibus legauit: improprie q̃tum ad patruū ⁊ eius filios quibus nō legauit sed eos instituit heredes. vnde infra vocat eos heredes. sic. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ leg. l. ij. vbi dicit manumitti tā liberi q̃ serui. sic. xxviij. di. p̃sbyterū. ⁊ j. e. c. ver.

b ¶ Adijciens. hoc bñ facere potuit testator: qz pōt pēnā impōnere heredibus si nō paruerint voluntati sue. li. insti. de leg. §. pene quoq̃ nomine vlti. §. est. ⁊. C. de bis q̃ cā pene. l. vna. duz tñ nō sit turpe vel inhonestuz qd̄ testator p̃cepit vt ibi dī. ⁊. ff. de condi. insti. quidā ⁊. C. de insti. vel substi. reꝓhendēda.

c ¶ Ad ipsos. s. auunculos. d ¶ Vno ex patruis. illo. s. qui fuit institutus. vñ plenius dixisset patruo adeunte hereditatē p̃dictā. e ¶ Adeūte. Et sic locū habet legati petitio. nam si ex testamento nō adeať hereditas deficit legatum nisi sit ita relictū q̃ veniētibus ab intestato p̃steť. ff. de testa. tu. si nemo als est. §. sub. l. p̃cedenti. ⁊. C. de fideicō. l. eam quā.

f ¶ Petendo. legatum eñ ab herede petendum est. C. de fideicō. eam quā. ⁊ si citra voluntatē heredis legatarius occupet legatū teneť interdicto quorū legatoꝝ ad ipm restituēdū heredi. ff. quoꝝ lega. l. j. in princ. tñ postq̃ est adita hereditas ipso iure dominiū rei legate transit ad legatarium recta via. ff. de fur. ticio. ff. de le. j. si tibi homo. §. si seruus. vnde re legata nondum comprehensa dať legatario rei vendicatio ꝓ ipso legato. C. cōia de leg. l. j. ff. de condi. fur. sed nec legatarius. ⁊ sic agebať ꝓ legato rei vendicatione.

g ¶ Pro rata. i. ꝓ dimidia.

h ¶ Venirēt. Sed nunquid potuit formari libellus de iure peto totalem rem. ⁊ si cōtradixeris mihi peto penam. ⁊ videť q̃ nō qz iudicium nō debet esse impendēti. ff. de iudi. nō quēadmodū. dicunt quidā contra. ⁊ lex illa loquiť in his q̃ pendent extrinsecus nō ex his q̃ in ipso iudicio agunť: ⁊ q̃ posset sic formari libellus est argu. C. locati. cōductores. qd̄ satis potest concedi. ar. huius. c. ⁊ ꝓpter lites dirimēdas.

i ¶ Quecunq̃ occasione. ad hoc agebať actione ex testamēto ⁊ nō rei vendicatōe. qz istud erat quasi fideicōmissum vniuersitatis. quia qui rogať restituere quicquid ad eum peuenit de hereditate rogatus videť. ff. ad trebe. l. cogi. ⁊. ll. p̃cedentibus vnde non transit dominiū in fideicōmissariū nisi facta restitutione re ⁊ verbo. vel saltem verbo. ff. e. restituta. ⁊ facta restitutiōe tunc dominiū transit in fideicōmissariū etiam si non dum sit nactus possessionē. ff. ad treb. facta. Hec est differētia inter fideicōmissuz singulare ⁊ vniuersale qz in singulari sine aliqua restitutōe transit dominiū in fideicōmissariū sicut in legatariū. C. cōia de leg. l. j. ⁊. ij. secus in fideicōmisso vniuersitatis: ibi nō transit nisi facta restitutōe. vñ ista alia nō petebať rei vendicatōe: s̄ actione ex testamento.

k ¶ Aliorū bonorum: omniū. ⁊ hoc fecit iudex ꝓpter verba testatoris qui dixit q̃ ⁊ si patruus ⁊ filij venirent cōtra legatū quecunq̃ ad ipsos ex successione istius poterant peuenire. de uolucrentur ad auūculos. Sed quare nō dixit similiter de re.

a ¶ Idonei.puta heretici.xxiiij.q.ij.sane pfertur.j.de here. siquis epus.

Cum dilectus. ¶ Rector ecclie dr intestatus si nullu fecit testm vel fecit ꝗ furiosus ⁊ tali succedat ecclesia si no habet cosanguineos.secus aut si apparet illu fuisse moachu. vel sana mente testatum sic summat Jo. an. ⁊ coiter sequetes sed hec summatio de nihilo puidet nec cotinet in se aliqua difficultate. io attingendo duos notabiles ⁊ sing.intellect.huius. c.summo pm quemlibet intellectu ⁊ pmo sic.Valet testm ad pias cas pditum p verba enunciativa etiaz pter alio plata ꝗꝗ successio seu testatio veniat ad exclusione alterius ecclie.vel alter pm aliu intellectu ⁊ sic vt in rubro. Diuidit in qtuor ptes. In prima pte ponit factu decisum. In secunda motiuu pape ad sniam. In tercia allegatio epi diffinitis In quarta diffinitiue comissio. Sed ibi:sufficienter. Tercia ibi.qro. Quarta ibi:nos cam.Ab.

b ¶ Participatione pter h non fuit monachus nec etia stetit in habitu monachali vt apparet ex antiq cu hoc no sufficiat ad monachatum.

c ¶ Se ⁊ sua:⁊ post modum in extremis agens cofitebat publice q no poterat facere testm.qz se ⁊ sua ptulerat monasterio ⁊ hoc vltimu pbauit abbas p testes primu articulu no pbauit nisi p vnicu teste qd no sufficit. d ¶ Ultima.q.d.si h verba no expsse h dicat tn tacite vim obtinet vltie volutatis.b.

e ¶ Monasterio:p hanc pbatione obtinebit abbas si eps no pbauerit archipsbyteru verba ista alienata mente dixisse: nec intelligas q ex his verbis pbat dictu archipsbyteru fuisse oblatu dicto monasterio cu suis rebus siue monachu fuisse ꝗ pbauit q voluit sua bona ad monasteriu pueniſse:⁊ quelibet verba p que declarat intentio testantis sufficere vident. ff.de fun.in.⁊ instru.l.cu delanionis.§.asina.ad fi.⁊.ff.d sup. leg.l.labeo.ad fi.nemo em estimadus est dixisse q non mente cogitauerit.Ber. f ¶ Contulerat monasterio.vn extuc cessat eius iudicium.xix.q.vlt.aute.si qua mulier.

g ¶ Testis.vnus testis solus non sufficit ad pbatione.s.de testi.lz vniuersis.iiij.q.iij.§.iusiurandi.tn si alie psumptiones adsint sufficit vt h dr.⁊.s.de testi.pterea.⁊.s.d psum.lris.⁊.c. iij.ꝗ no vident sufficere hmoi adminicula ad pbandu intetione abbatis.s.q dictus archipsbr monasterio obtulit se ⁊ sua: cu lra dicit no tanq sufficiter pbates ꝗ adminiculantes ⁊c. vn no debuit admitti eps ad pbadu q archipsbr fuisset mete alienat? qn in extremis ages dicebat q no pt facere testm.vel dic q ista adminicula sufficiut cu vnico teste.⁊ io audiri debz eps ad pbandu q iste arcpipsbr erat furiosus cu verba illa expressit quo pbato solus testis remanet.⁊ sic obtinebit eps als succumberet.qz si obtulit se pbaturu pdicta mos ei geredus fuit.ff.de pba.circa eu.Ber. b ¶ Confitente:videt q talis pfessio deberet sufficere ad hoc vt testatus decessisse dicat lz nullu aliud testm restaret vel appareret.ff.de vona.ex hac scritura vbi oino stat verbis testatis.qre ergo requirit hec alia pbatio:rnderi pot q lex illa loquitur in eo casu qn p talia verba aliquis exprimit vltima voluntate.als ⁊ talibus verbis non est credendu nisi hoc iurasset in testo.C.d pba.aute.hic obtinet: ⁊ tunc heredes necesse hnt stare illi volutati.C.d fideico.aut. amplius.h Nin.scriptura illius legis solenniter facta fuit du viuebat testator q fecit testm:ꝗ ille archipsbyter duz viuebat nulla fecit scriptura deverbis illis.⁊ ideo post morte illa cofessio debet pbari p testes put abbas dicebat in sua petitoe ad hoc vt sufficeret vn? testis.Ber.

i ¶ Probantes.s.q no obtulit se ⁊ sua.b.

k ¶ Copote.h ideo dicit q furiosus non pot facere testm.C. q rest.fa.pos.furiosu ⁊ ita eps ille pbabit istam negatiua.⁊ hoc est qz hz in se implicitam affirmatiua.hac scz q tunc erat furiosus.sic.s.de renu.sup hoc.⁊.C.de codicill. nec codicillos.⁊.ff.d pdi.insti.qda.ff.de pbat.si filiusfa.j.iij.q. ix.indicas.sed ibi archieps tenebat pbar eom illu fuisse sane metis.qz pstabat illu pus fuisse furiosu.t.

l ¶ Ultima voluntatem.testm em hois tm morte pfirmat.⁊ immobile pseuerat post morte.j.de cele.mis.cu martbc.⁊.xiij q.ij.vltima voluntas.⁊.C.de sacrosan.ec.l.j.Lau.

m ¶ Restitutione bonoz.si intelligas donatione hanc facta de bonis ecclesiasticis de qbus intelligedu est certe illa donare no potuit.s.de testa.cu in officijs.⁊.c.qz nos.si de patrimonialibus.in istis nihil iuris habuit eps.dicas q de prijs siue patrimonialibus h est intelligendu.⁊ loquit in eo casu cu no appareret heres.xij.q.vl.c.vl.⁊ in aute.de eccle.ti.§.si qs eps col.ix.ecclia em est primus heres.j.de pe.psbri.si.s.e.c.j.Jo.

n ¶ Impetitoe.ꝗ nunqd eps dicit sibi ius ergo debuit cadere a iure suo.Sed h no dz redudare i damu ecclesie.xvj.q.vj. si eps.immo verius dicas q pena illius pstitutois sicq intantam.C.vnde vi.no habet locu in bonis iacentis hereditatis. vn legatarius q legatu auctoritate sua cepit an aditam hereditatem no punit in alio nisi qz restituit possessione.ff.quorum leg.l.j.rn.j.secus e si post aditam hereditate.C.de le.no dubiu

o ¶ Silentium.si primo sana mente sua obtulit deo none debet papa tueri suam donatione inter viuos licet in morte no fuerit sane metis cum adhuc in code proposito intelligat durare.j.de bap.⁊ eius effe.maiores.ad fi.Preterea cu ille qui ab intestato dz succedere in immensam donatione defuncti reuocat no in totu reuocat ꝗ qtu ad qrta sufficiat.C.de inoffi.do.

parentibus assignetur.⁊ si non
a sint idonei parētes episcopus
eam recipiat.⁊ in vsum ecclesie
diligenter distribuat. ¶ Et si/
quis contra hoc presumpserit
anathematizetur.

I Innocen.iij.murnen.epo.

¶ Per vnum testem de veritate ⁊ p confessione etiam incidenter facta pbatur oblatio etia quo consequendi bona oblata

Cum dilectus filio abbas
de brusia p causa qua ad
uersus episcopum adueni.habe
bat diutius expectasset abbas
pposuit antedictus q archip-
sbyter de alerio ad participati-
b onem orationu monasterio de
c brusia obtulit se ⁊ sua: et infra.
¶ Sufficienter intelleximus ee
probatum:q dictus archipsby
d ter agens in extremis velut vl-
timam exprimens voluntatem
e asseruit se ⁊ sua monasterio con
tulisse.vnde cum requisitus es-
set vt conderet testamentum:re
spondit se non posse testari:qa
f se ⁊ sua contulerat monasterio
g sepedicto ⁊ licet vnus testis so-
lus dixerit se vidisse quando se
et sua obtulit monasterio quia
tamen alij testes dixerunt se au
disse ipsum in abbatis psentia
h quod predictum est confitente
i non tanq sufficienter proban-
tes:sed tanq vehementer ad/
miniculates assertionem abba
tis plurimu adiuuabant. ¶ Qz
vo ps episcopi asserebat se vel
le probare:q dictus archipresbi
ter in extremis laborans tanq
freneticus alienatus erat a mē-
te.vnde non valuit quod expsit
sit. ¶ Nos causam illaz tibi sub
hac forma duximus committē-
dam: quod nisi prefatus epus
legitime probauerit sepedictuz
k archipresbyterum sue metis co
l potem non fuisse: cum vltimaz
voluntatem expressit super im-
petitione monasterij perpetuum
ei silentium imponatur:et com
pellat restituere monasterio q/
cunq de bonis ipius archipre-
sbyteri vel etiam monasterij oc
cupauit.Si vo legittime pba
uerit archipsbyteru que sup vl-
tima voluntate pmissa sunt alie
nata mente dixisse.ad faciedaz
ei noie parrochialis ecclesie cu
ius ipse administratione gesse-
m rat dum vixisset, restitutionem
bonoru que ipsi? archipsbyteri
fuerant monasterium condem
net cuz idem archipsbr ab inte
stato decesserit ipsiq monaste/
n rio super impetitione episcopi si
o lentium imponat.

Probantes.s.q no obtulit se ⁊ sua.b.

¶ Copote.h ideo dicit q furiosus non pot facere testm.C. q rest.fa.pos.furiosu ⁊ ita eps ille pbabit istam negatiua.⁊ hoc est qz hz in se implicitam affirmatiua.hac scz q tunc erat furiosus.sic.s.de renu.sup hoc.⁊.C.de codicill. nec codicillos.⁊.ff.d pdi.insti.qda.ff.de pbat.si filiusfa.j.iij.q. ix.indicas.sed ibi archieps tenebat pbar eom illu fuisse sane metis.qz pstabat illu pus fuisse furiosu.t.

¶ Ultima voluntatem.testm em hois tm morte pfirmat.⁊ immobile pseuerat post morte.j.de cele.mis.cu martbc.⁊.xiij q.ij.vltima voluntas.⁊.C.de sacrosan.ec.l.j.Lau.

¶ Restitutione bonoz.si intelligas donatione hanc facta de bonis ecclesiasticis de qbus intelligedu est certe illa donare no potuit.s.de testa.cu in officijs.⁊.c.qz nos.si de patrimonialibus.in istis nihil iuris habuit eps.dicas q de prijs siue patrimonialibus h est intelligendu.⁊ loquit in eo casu cu no appareret heres.xij.q.vl.c.vl.⁊ in aute.de eccle.ti.§.si qs eps col.ix.ecclia em est primus heres.j.de pe.psbri.si.s.e.c.j.Jo.

¶ Impetitoe.ꝗ nunqd eps dicit sibi ius ergo debuit cadere a iure suo.Sed h no dz redudare i damu ecclesie.xvj.q.vj. si eps.immo verius dicas q pena illius pstitutois sicq intantam.C.vnde vi.no habet locu in bonis iacentis hereditatis. vn legatarius q legatu auctoritate sua cepit an aditam hereditatem no punit in alio nisi qz restituit possessione.ff.quorum leg.l.j.rn.j.secus e si post aditam hereditate.C.de le.no dubiu

¶ Silentium.si primo sana mente sua obtulit deo none debet papa tueri suam donatione inter viuos licet in morte no fuerit sane metis cum adhuc in code proposito intelligat durare.j.de bap.⁊ eius effe.maiores.ad fi.Preterea cu ille qui ab intestato dz succedere in immensam donatione defuncti reuocat no in totu reuocat ꝗ qtu ad qrta sufficiat.C.de inoffi.do.

dle immo ꝑdit oia excepto illo q̃d sibi debet ex fideicomisso. in autē. de here. ⁊ fal. §. illud q̃z. coll. j. a ¶ Inuentariū: aliter eēt bñficio legis falci. vti nō pōt. vt dicit autē. de here. ⁊ falci. §. si vo nō fecerit inuentariū. b ¶ Contra voluntatē testatoris. hoc ideo dicit q: cōtra voluntatē testatoris videt hic retineri falcidia de rebus spāliter legatis: q: illas voluit testator oino pstare illis auunculis ita q̃ nulla cōtradictio fieret eis vñ ptra eius volūtatem falcidia retinet. ⁊ tñ retinet nihilominus q: ptra voluntatē testatoris inducit falcidia. ff. ad. l. falcidia. Sed in alijs rebus q̃ cā pene auferunt si verū est q̃ q̃rta retineat inducitur ptra voluntatē testatoris. ꝗ non videt q̃ quarta retineatur in his q̃ cā pene auferūtur. vt dixi. s. in notula: istud est tē. Nam testator cā pene oia voluit auunculis prestari. inducit ꝗ falcidia ptra voluntatem defuncti. C. ad. l. fal. si vt allegas. ⁊ l. pe. ⁊ ff. e. ti. qd̃ de bonis. § vl. Hodie vo falcidia nō pōt induci contra voluntatē testatoris expressam si testator certus de quantitate patrimonij sui ꝗ pro bibeat in autē. de here. ⁊ fal. §. si vo expsum. ꝗ ꝯ tacitā bñ inducit. vt bñ dicūt leges ꝑdicte si vt allegas. ⁊ sequentes. B.

volūtati paruerit testatoris. cū
a b q̃z inuentariū fecerit ⁊ cōtra voluntatez testatoris lex falcidia inducat. ¶ Nos itaq̃z ipi⁹ carsniam ratam habentes eā. auc. ap. confirmamus. I Dem.

¶ Executor testamentari⁹ q̃ suscepit illud officiū exequi cōpellit

Iohānes clericus: ⁊. p. laicus executores vltime voluntatis. o clerici sancte crucis
c q̃ venerabilibus ⁊ pijs locis de
d bonis suis in vltima voluntate legauit: mādās insup satisfieri
e creditorib⁹ p eosdē. ¶ Post mādatū susceptū p dyocesanū cogi debent testatoris explere vltimā voluntatē. I Dem.

¶ Ponit quedam legata in quibus non soluitur canonica portio nisi fiat in fraudem.

De his q̃ in ornamētis vl̃ p cereis seu fabrica luminaribus anniuersario septio
f xx. xxx. siue alijs ad ꝓpetuū cultū diuinū leganꝭ ecclesijs vl̃ re
g liquis pijs locis: canonica por
h cio. ¶ Dūmō in fraudē si fiat vt ea ēps seu prochial' ecclia se de
i beat defraudari: deduci nō dz.

Ricā de successiōib⁹ abintestato

Ex ꝯcilio apūd altē. habito.

Ricā. De successionibus abintestato. Supra visum est de successionibus ex testamento. verum q: sepe boies decedunt ab intestato ⁊ dubitari potuisset de successione ideo post Ricam ꝑcedentē subnēcit ista. Et scias q̃ intestatus dr qui nulluz vel nō iure fecit testamētū. l. fi. C. fami. her. Ab. Si.

Ed hoc.

¶ Due sē ptes. Secunda ibi: si aūt. Ab. Si.

k ¶ Intuitu psone. sic. s. ti. pri. q: nos.

¶ Sanctificētur. i. sctā ab oibus deputētur. s. de re. pmu. mācipia. xij. q. ij. de laicis ⁊. q. iij. quicūq̃z Ala.

m ¶ Tradanꝭ: intellige hoc cū nō habēt ꝓsanguineos qui eis ab intestato succedāt illi eēt admitterent ⁊ nō ecclesia. xij. q. vlt. c. vl. ⁊. q. iij. quicūq̃. ⁊ in autē. de eccle. ti. §. si q̃s eps. coll. ix.

Sancto. ¶ Si pēbr intestatus decedat de patrimonio suo fiūt quatuor portiōes put hic habet. Et nō tenet hoc hodie scdm glo. ⁊ sic vult q̃ hodie istud capitulū sit correctū. § huic lectu. obstat qd̃ habet. s. in pbemio resecatis supfluis: iō ꝑm alium intellectū singularem summat aliter ⁊ sic vt i rubro. Primo ponit excessus relatio. Scdo eius pbibitio. ibi: interdicimus. Tercio peculij diuisio ibi: peculiū

Clericus bona propria dare potest cui vult sed si decedat intestatus ⁊ non habet cōsanguineos succedit ecclesia.

Sed hoc ibidē inuētū
k est ō ēpis pēbris ⁊ clericis si p hereditatez vel alio modo intui
l tu persone aliquid acquisierint donare eis liceat cui voluerint dum viuunt. ¶ Si aūt ante obierint q̃z hoc fecerint altari cui
m seruiunt oia ꝓpetuo sanctificēt ⁊ in ius eius tradanꝭ.

Ex concilio tribur.

¶ Si olim seruus pēbr fact⁹ in testatus decedat. eius bona diuidunꝭ ꝑm formā hic contentā

Sancto ꝯcilio allatū est q̃
n q̃dā laici iprobe agunt ꝯ pēbros suos. ita vt de moriētiū pēbyterorum substantia partes sibi vendicent sicut de proprijs seruis. ¶ Interdicimus itaq̃z ne hoc vlterius fiat: sed sicuti liberi facti sūt ad suscipiēdū gradum ⁊ agendū officiū diuinuz
o ita nil ab eis preter diuinū officiū exigat. ¶ Peculiū vo ipōr diuidatur in quattuor partes: quarum vna episcopo altera ecclesie tercia paupibus quarta

Quarto pene inflictio ibi: ⁊ siquis. Ab. Si.

n ¶ Morientiū. Prelatus de oibus tam ante ꝓmotionem q̃ post acquisitis intuitu psone liberam habet ptātem. s. c. p ri. ⁊. s. de testa. quia nos. ⁊. xij. q. iij. quicunq̃z. et. q. v. fixum. in auten. de eccle. ti. col. ix. §. interdicimus. Si vo decedat intestatus si sunt distincte res eius consanguinei succedūt sibi. xij q. j. sunt manifeste. Si vo res plati sunt pmixte cum rebus ecclesie tūc distingue. quia aut dubitat aut habuit ꝓprium aut certuz est q̃ habuit. Si dubitet semp ꝑ ecclesia est pēsumēdū ⁊ totū vendicabit ecclesia. arg. xij. q. iij. quicūq̃z. ff. de reb. dubiuibus. sic in vroze. ff. de dona. intervi. ⁊ vxor. quint⁹ mutius ⁊. C. eo. titu. etiam. si vo certum est q̃ aliquid habuit ꝗ nescit quātum obtinet huius capituli distinctio nec immerito: quia nullus heres nobis proximior est q̃ qui nos deo sociauit. j. ō pe. pēbyteri. licet contradicere videat. xij. q. iiij. c. j. vbi dicit q̃ si sit dubium q̃ equa debeat fieri distributio inter ecclesiam ⁊ heredes sacerdotis. sed dic q̃ in alio casu loquitur hoc. c. q̃z illud. hoc capitulum intelligit de illis presbyteris qui ex seruio facti sunt pēbyteri. quod videtur verius: vt dicit Lau. Non credo q̃ hodie haberet locum talis diuisio immmo credo q̃ si aliquid haberet intuitu psone q̃ consanguinei ei succedunt ab intestato si consanguineos nō haberet tunc ecclesia ei succederet. xij. q. vl. c. vl. ⁊. j. c. pri.

o ¶ Preter diuinum. arg. q̃ patronus potest tenere operas spūales in liberto quem manumittit ad clericatum. arg. s. de ser. nō ordi. nullus. liij. dist. frequens. Ala.

Iohannes. ¶ Diuidit q: primo ponit questio. Scdo solutio ibi: post. Ab. Si. c ¶ Pijs locis. in quibus sufficit minus legitima voluntas. s. e. c. cū esses. ⁊. c. relatum.

d ¶ In suis bonis: ꝓprijs. s. q: de rebus ecclesie nihil posset legare. s. e. c. q: nos. e ¶ Mandatū. mādatū suscipe nemo cogit. susceptū vo necesse est adimpleri. ff. cōmo. incōmodato §. sicut. ff. mā. sicq̃s alicui. §. q̃ mādatū. C. de ꝑcur. inuitus. ff. arbi. l. iij. §. j. Ber.

f ¶ Per diocesanū. sic intellige. s. e. si heres. ⁊. c. tua nobis. vbi de hoc. Her.

De bis. ¶ Primo ponit dictū in quo interserit exceptionē ibi: Dūmō. Ab. Si. g ¶ Canonica portio: portio ista diuersimode deducit ꝑm varias ꝓsuetudines locorū. j. de sepul. certificari. ⁊. s. e. requisisti. q̃nq̃z est tercia ⁊ q̃n media. j. de sepul. c. j. ⁊. ij. ⁊. x. q. j. de his. ⁊. c. antiquos. ⁊. c. decerminus ⁊ q̃nq̃z q̃rta. j. de sepul. cum sup. h ¶ In fraudē. tunc nō ꝑ desset. s. e. officij. i ¶ Deduci. hoc dictū est ꝓpter reuerentiā diuini cultus. multa eēt ꝓpter religionē ꝓmitti solent. nā summa est rō q̃ ꝑ religione facit. ff. de reli. ⁊ sum. fu. sunt psone. in fi. vnde in casu isto minus legitima voluntas sufficit. s. eo. cū esses. ⁊. c. relatū. sic ⁊ in his que ad pias cās reliquunꝭ cessat falcidia. C. ad. l. fal. autē. si mulier. ⁊ in autē. de eccle. tit. §. sin aūt. col. ix. vñ sumptum est autē. ꝑdictum si mulier. ⁊ sic cessat falcidia in testō militis priuilegio militari. C. de testa. mili. in testō. C. ad. l. falc. in testō. Item cessat deductio istius ptis in equis ⁊ armis fauore terre sancte. j. de sepul. in nra. Et h idē qd̃ hic dicit habes. j. de yer. sig. ex parte.

quidã. ⁊ xij. q. v. c. j. ⁊ ff. de reli. ⁊ sump. fu. l. at si q̃s. §. hec actio q̃ ꝗ tñ minus legitima voluntas q̃tũ ad solemnitatẽ testiuꝫ defendit. puta i relictꝫ pijs locis. §. de testa. relatũ. ⁊ c. p̃cedẽti

a ¶ Corpus: sic. j. e. cum liberũ. ⁊ oblationes quas ipsius occasione habuerunt. j. e. ti. in nr̃a. ⁊ in. c. cũ liberũ. Tan.

DEbis. ¶ Due sunt partes. secũda ibi: si vo. ab. si.

b ¶ Decedãt: quia tunc donatio cã mortis cõfirmat. ff. de dona. cã mor. nõ videt. Et est arg. q̃ nõ licet alicui in morte qd̃ in vita nõ liceret. arg. §. de testa. ad h̃. nec mirum qꝫ põt qui sanus est oia bona sua consumere. i morte tamẽ non põt filios vel nepotes suos p̃terire. in sti. de inoff. testa. ⁊ de exhere. libe. p totũ. tñ ⁊ sic intelligẽs. §. d̃ testa. rainucius. De tercia clere ⁊ adelasie q̃ donata vel vẽdita fuerunt in morte. vnde nõ potuit alter ocha defraudari sua legitima. alꝫ in sanitate poteat defraudari. vt h̃ dicit in fi. Ber.

c ¶ A q̃bus assumpti. Ecce iste audit diuina officia in hac ecclesia. ⁊ in alia habet sepulturã ⁊ sui maiores ab antiq̃s tpib̃ eligerũt aliã sepulturaꝫ. ⁊ in tercia eligat sepulturã que istarũ ecclesiarũ habebit canonicã portionẽ. Rñ. diuidere debent illã canonicã portionem ar. §. e. c. j. ⁊. §. d̃ test. relatũ. in fi. nisi ꝓsuetudo repugnet. ar. j. e. c. certificari. ⁊ c. de vtore. in fi. ⁊ j. de dec. cum sint boies. et j. ti. pri. c. vl. T. ⁊ b. dixerunt ⁊ melius q̃ illa ecclesia in qua est sua sepultura d̃z h̃re canonicã portionẽ ⁊ nõ illa in qua audit diuina. nulla eñ iniuria facta est ei rõe sepulture in alia ecclesia. qꝫ nõ d̃ derelicta nec ostensa: nec ex tali electione ius acquirit illi. b. Item quid si in vna ecclesia p̃cepit sacramẽta ⁊ in alia est sua canonica sepultura q̃ illarũ habet canonicã portionẽ. Rñ. eodem mõ diuidere debẽt. illã canonicam portionẽ. ar. §. eo. c. j. ⁊. ij. ⁊ ar. ad hoc. §. de test. relatum. in fi. nisi ꝓsuetudo repugnet. arg. j. e. certificari. ⁊. c. de vtore. ⁊. j. d̃ dec. cũ sint boies. Si tñ sua ecclesia solebat aliq̃d p̃cipe de iudicio sui prochiani cũ sepeliebat in illa ecclia in q̃ parẽtes istius qui in alia sepulturã elegit ꝓ rata eius qd̃ solebat accipe accipiet de canonica portõne q̃ habit prochiali ecclesie. hoc no. p. b. xiij. q. ij. §. si aliud. in sũma ipsius. Alij dicũt priũ. f. q̃ ecclia in qua ꝓsueuit sepeliri nihil debet habere: sed prochialis in q̃ ꝓsueuit audire diuina. qd̃ mihi nõ videt. B.

d ¶ Transtulerit. se ⁊ sua credendo. quod patet p principiũ c. si autem corpus suum tñ traderet sepeliendum post mortẽ: ⁊ relinquat ei aliquid de h̃ debet dare legitimã q̃ est tercia

a circa mãdamus q̃tenus corp̃ ipsius monachis scti stephani reddi faciasꝫ cũ suis p̃ribus sepeliri. A Nex. iij. epo spaleñ.

¶ Si q̃s in egritudine de q̃ decedit offert se ⁊ sua monasterio ecclia prochialis hꝫ inde canonicã portõẽꝫ secus si i sanitate.

DE his infirmitate vel sanitate cuꝫ bonis suis ad religiosa loca se trãsferũt: nihil tibi vel ecclesijs a q̃bus recepe rũt salutis pabula relinquẽtes hoc tue volum̃ p̃ru. innotescere: q̃ si in egritudine ipsa ad religionẽ transeãt: dũmõ de egri

b tudine illa decedãt de bonis su

c is ipsis ecclesijs a q̃bus assumpti fueriut: canonica debet portio exhiberi. ¶ Si vo ad religi-

d osa loca se in sanitate transtulerint de his q̃ locis ipsis ꝓferẽt: cogi non p̃ñt aliq̃d p̃scriptis ecclesijs impertiri: qꝫ libeꝫ est eis tunc bona sua nõ solũ religioꝫ

e sed etiã q̃quslibet priuatis conferre p̃sonis. I Dem.

¶ Qui sepeliunt parrochianũ alienum quẽ sepelire nõ debẽt cogunt restituere corpus ⁊ que rõne ipsius obtinuerunt hoc dicit cum. c. sequenti.

EX pte canonicorum obrigeñ. nobis ẽ intimatũ: q̃

f prior de insula quendã parro-

g chianũ suũ post apellationem ad nos factã in sua eccia sepeliuit: ⁊ infra. ¶ Mandam̃ quatenus p̃fatum priorẽꝫ cõpellas vt memoratis canonicis p̃dicti parrochiani corpus restituat ⁊

h exinde amicabiliter ꝓueniat cũ eisdẽ. I Dem decano ⁊ magistro. R. rauennateñ.

¶ Summatum est. §. c. primo

QUm liberum sit: ⁊ infra. Ad audiẽtiã nr̃am pueit ex ꝓquestione abbatis ⁊ fratrũ scti martini laudoñ. q̃ cũ p̃bꝫ q̃dã corpus cuiusdã mulieris p

k ut in vltima volũtate disposuit ad eandẽ ecclia sepeliendũ deferret monachi scti vincẽtij laudoñ. corp̃ ipsi̅ violẽter rapeꝫ in eccia sua sepelire minime dubitarũt: ⁊ infra. ¶ Mãdam̃ q̃tenus si ita eẽ inueneritis: p̃fatos mõachos cõpellatis: vt os-

l sa p̃fate mulieris ⁊ bñficia q̃ oc

m casione sepulture ipsius recepisse noscũt mẽoratis frib̃ cũ integritate restituãt: ⁊ decetero talia nõ p̃sumãt. L Ucius. iij.

¶ Mulier nupta libere põt sibi eligere sepulturam hoc primo. Et pater filios impuberes vbi voluerit p̃t sepeliri facere si hoc habet cõsuetudo hoc secundo.

DE vtore vo: vtꝫ quẽadmodũ vt liberã d̃z h̃re sepulturã: nobis vr̃ q̃ nulla sup hoc int̃ virũ ⁊ mulierẽ sit faciẽda distinctio: ꝑ vtriq̃ i casu isto

n equalẽ eẽ credimus facultatẽꝫ cum electio ista ad cũ poti̅ statim ꝓtineat in q̃ mulier soluit a

vel q̃rta vel medietas fm ꝓsuetudinẽ locorũ. j. e. c. certificari.

e ¶ Priuatis. honestis tñ. lxxxvj. di. donare. ⁊ non hereticis C. de apol. bi qui. ⁊ j. de here. si quis cp̃s. ⁊ c. se. T.

A X parte. ¶ In prima pte ponit querela. In scda iudicis datio ibi: mandatũ. Ab. Si.

f ¶ Parrochianum Iste prochianus nõ elegerat sepulturam apud ecclia dicti poris vel fuit volo inductus vel fuit infra legitimos annos. ⁊ iõ corp̃ illi̅ d̃z restitui cũ bonis p̃ceptis occasione illius. alꝫ tñ q̃rtã vel terciã vel medietatẽ fm ꝓsuetudinẽ loci. j. e. in nr̃a. ⁊. j. eo. certificari. ⁊ qd̃ d̃z de ap. idem esset sine aliqua appel. vñ supple maxime. T.

g ¶ Post appellationẽ. ar. §. C. d̃ sepul. vio. l. fi. ⁊ auẽ. item q̃ domũ. ⁊ in autẽ. vt cũ de appell. cog. §. pe. col. viij. et in autẽ. vt defuncti seu fune. de func. nõ iniuri. a credito. circa prin. col. v. Solutio. hic fuit appellatũ ne prior inuaderet ius canonicoꝝ in ꝓtrariꝫ nõ aũt recipitur appellatio ne corpa separiant. ⁊ ita nõ ꝓtradicunt: qꝫ diuersimode locãt. T.

b ¶ Exinde. i. de ceteris que obuenerẽt occasione illius corpis

i ¶ Cõueniat. alꝫ tenet ea restituere. j. c. pri. ⁊ c. in nr̃a.

QUm liberum.

¶ Diuidit in duas ptes. In ꝑma conquestio. In scda pte rñsio ibi. mandamus. Ab. Si.

k ¶ Disposuit. ⁊ sic mulier ista elegit sepulturã apud ecclesiaꝫ scti martini q̃ erat magis religiosa q̃ ecclesia scti vincentij. cuius erat mulier ista prochiana. alꝫ nõ poterat ibi eligere sepulturã sua relicta. §. eo. fraternitatẽ. vel forsitã nõ erat eoꝝ prochiana: qd̃ veri̅ puto ex eo q̃ papa nõ reseruat eis canonicã portionẽ. l ¶ Bñficia. i. oblatõnes ⁊ quicq̃d p̃ h̃ p̃ceperũt. sic. §. e. ex pte. ⁊. j. e. in nr̃a. ⁊ agũt isti ad repetendũ corpus ⁊ bñficia ista ꝓditõe ex canone isto. ⁊. §. e. fraternitatẽ. ⁊. c. ex pte. vbi eñ iure nouo obligatio inducit. nec caueꝫ ibi q̃ genere actõis agẽdũ sit agendũ est ꝓditõne ex illo canone vel. l. ff. de ꝓdi. ex lege. l. vna. m ¶ Recepisse. vel q̃ de iure p̃cipe potuerũt. sicut ꝓtingit de violẽto possessore. §. de re. spo. ĝuis. ⁊. C. vñ vi. si de possessiõe. ff. d̃ pe. here. l. j. in fl.

DE vtore. ¶ Sũt duo dicta annotata in rubro. Secũm ibi: vtrum. Ab. Si. n ¶ Equalẽ. arg. ꝓtra. xiij. q. ij. q̃s deus cõiunxit. ⁊. c. vnoquecq̃. Solu. illud intelligit fm istud. vel sic. istud locum habet cum mulier eligit sibi sepulturam. si vo non eligat locum habet qd̃ d̃ ibi. ar. C. de dig. li. xij. mu. ff. ad municipa. filij. j. rñ. ⁊. l. vlti.

l.j.ē.ti.pt.raimucius.imo in vita sua oia donare potuit.ē.e.c.j.sol.abbas nō ꝓbauit donationē factā fuisse inter viuos nisi p vnū testem ⁊ alij qui ꝓbabant illā quā exposuit in vltima voluntate dum ageret in extremis nō ꝓbant oblationē inter viuos. Illa aūt obiectio de inofficiosa donatione nō bz hic locū: qz q̄rela de inofficiosa donatōe nō dat nisi illis q̄bus aliq̄d relinqui necesse est.C. de inoff.dona.si totas ⁊ ecclesie sacerdotes nō tenent aliquid legare de suis ꝓprijs nisi velint.Lau.

Rica De sepulturis

Supra visum est de successionibus ex testamento ⁊ abintestato que capiūt effectū post mortē.vt in.c.cū martbe.de cele.miss. vnde cū fuerit visum de bonis defunctorū merito restabat videre de sepulturis eorū Abbas Siculus.

Ds instituta. ¶ Summaturvt in rubro ꝓm veriorem intellectum ⁊ tria sunt dicta scdm ibi:nulli.tercū ibi:§ qz.Ab.Si.

a ¶ Suorū. ⁊ ita loquit d idigenis. lau.

b ¶ Patriarcharū. qui in sepulturis patrū suoꝝ sunt sepulti xij.q.ij.§.iosepb.

c ¶ Propriā eligere ⁊ sic videt q̄ quilibet adult⁹ ⁊ discret⁹ possit sibi eligere sepulturā vbi voluerit. ar.j. eo.in nra.B verū est: dum tm eligit locum magis religiosum.j. e.fraternitatē.vbi de boc.⁊.j.e.c.pri.Ala.

d ¶ Aliena eligit.qz natus in betbleē nutritus in nazareth:sepultus fuit in bierusalē in sepulcbro Josepb.Lau.

e ¶ Tercia ꝓtem.in sequēti.c.dī de medietate.e.cū sup.dī de quarta.bec diuersitas siue ōrietas determinat ꝓm diuersas ꝓsuetudines locorū.j.e.certificari.

f ¶ Judicij.s.q reliquit huic ecclie in q̄ eligit sepulturā ⁊ nō de relictis alijs locis.vt.j.e.in nra.Ber.

g ¶ Pabulo.pabulū celeste exposuit Ala.i.doctrinā secretoꝝ fidei.vel solida cibaria.pabulū enim dī p̄dicatio ꝓbi dei.ē.de offi.ordi.inc cetera

h ¶ Consolationū. ad quē spectat onus ⁊ emolumētā.xij.q.ij.ecclesiastic⁊.⁊.c.caritatē.xiij.q.j.§.j.Ala.⁊.xvj.q.vj.de lapsis ⁊.ff.de re.iur.ꝓm naturā.circa ꝓncipiū tituli.

i ¶ Transgrediaris.trāsgredit quis termino ꝓprimi sui cū quis prochianū alterius admittit ad sepulturā:vt hic. Item cū alterius subditum excōicat vel interdicit.ix.q.ij.c.j.⁊.ij.Tercio cū euellet terminos possessionū vicini sui.lxxxvj.di.tāta nequitia.Quarto cum p̄dicat ꝓtrariū fidei.xxiij.q.iij.transferunt.item cum alterius prochianū recipit ad pniam.de pe.di.vj.placuit.j.de pe.⁊ remis.ois vtriusq̄.Ain.

Datum. ¶ Cōmunis diuisi,Secunda pe ibi:manda tinus.Ab.Si.

k ¶ Monasterio.ar.d quis debet eligere locū religiosū ad sepulturā.

l ¶ In vita.in egritudine tm de q̄ decedit alioquin nil darek ecclesie prochiali.j.e.de bis.Ain.

m ¶ Decreuerit.supple ecclesijs nisi relinquat in ornamentis ecclesie ⁊ sine fraude.⁊ tūc nihil detrabit.ē.de testa.c.vlti. aut si religōrit pauperibus vel ꝓsanguineis ꝓ remedio aie sue nihil detrabit inde. vt dixit Ala.Ain. Item de armis-retiā equis ꝓ subsidio terre scē relictis nbil detrabitur.j.c.in nra.

n ¶ Medietatē.super boc standū est cō suetudini loci.j.e.certificari.

o ¶ Ecclie scz apud quam fidei sacra recepit.sic intelligit gratian⁹ B.c.xiij q.ij.§.§ ⁊ aliud.in fi.

Rationem ¶ Hoc.c.hodie recipit determinationē seu correctionē ꝓm alios p.c.ij.co.ti.li.vj.vbi habet q̄ ds pōt reliquēdo sepulturā suā antiquā eligere sepulturā in loco minus religioso.si saluādo istū tex.quātum fieri pōt summo sic vt in rubro tres ꝓtes. In prima ponit ius. In scda narrat factū. In tercia ꝓclu dit.scda ibi:vn tercia ibi.quocirca.Ab.

p ¶ Ex antiq.ē.e.c.j

q ¶ Religiosoꝝ.xiij q.ij.vbicūq.⁊.c.placuit.

r ¶ Frequētius.Hec est rō quare potius sepeliunt bomines in locis religiosis:qz freqntius ibi diuia officia celebrāt ⁊ nonne tm valet generalis oīo quantuz specialis.ita de cōse. di.v.nō mediocriter. illa ē cā qz spūsctūs ad mensurā non dat de ꝓse.di.iij.q̄ris.§ p̄sumptio ē q̄ plus ꝓsit spālis oīo q̄ generalis.⁊ quidē bonoꝝ ampli⁹ videt deferri illis ꝓ q̄bus spālis sit oīo.

s ¶ Parētū.xiij.q.j.ebrō.§.iosepb.

t ¶ Ad nova:⁊ minus religiosa.Ex B.c.pz q̄ q̄ vult eligere sibi sepulturā sua relicta dz eligere magis religiosā.ar.ē.c.c.pri. In hac opinione fuit.t.b.⁊ alq.⁊ mihi B idē vr.⁊ facit ad boc.xiij.q.ij.vbicūq.⁊ est sile.q̄ enim de vna religione trāsit ad aliā ad strictiorē trāsire dz.j.de reg.sane.⁊.c.lz.Alij dicūt vt Lau.⁊ vin. ⁊ Jo.q liberū est vnicuiq sibi eligere sepulturā etiā ad locū minus religiosum.ar.j.e.in nra.⁊ si qua ꝓtraria inueniant intelligunt cū illectus fuit vel cum temeritate vel ex ꝓtemptu transiuit vel cū debitā portionē nō relinquit sue ecclie.⁊ sic intelligūt illud.c.primā opinionē p̄fero.⁊ qd dicit.j.e.in nra.nō ꝓtradicit.qz illud ꝓtingit ꝓpter priuilegiū qd habet bospitalarij ⁊ templarij.vt liberū sit cuicunq apud eos eligere sepulturam: vt ibi patet sicut ⁊ p̄dicatores bnt idē priuilegiū.alis nō posset illos recipe ad sepulturā.

v ¶ Preiudicat:q̄m min⁹ legitima voluntas defuncti defendi nō dz.ff.de ꝓdi.insti.filius

Rubrica.De sepulturis.

Leo.iij.

¶ Decedēs intestat⁹ sepelit in sepulchro maioꝝ vel vbi eligit sepultura prochialis tū ecclesia habebit canonicā portionē ei⁹ qd reliquit ecclesie sepulture.

Ds instituta maioꝝ patrū considerantes statuim⁹ vnūquenq̄ in maioꝝ suoꝝ sepulchris iacere vt p̄riarchaꝝ exit⁹ docet. ¶ Nulli tn negamus ꝓpriam eligere sepulturā ⁊ etiaz alienaz dns eīn ⁊ magister alienam elegit vt ꝓpria. ¶ Sed qz dignus est operarius mercede sua: terciam ꝓtem sui iudicij illi eccie dari censemus in qua celesti pabulo refici consueuit.vt iuxta apostolū. sint consolationū socij.vt fuerunt passionū:et sic demū vbicumq̄ libitum fuerit:eligat sepulturā.aliter ne fiat auc.dñi nri qui ꝓ ꝓpbetā locutus est dicens ne trāsgredias terminos antiquos:q̄s posuerūt p̄res tui: sub anathematis vinculo detestamur:et contradicimus.

Leo papa omnibus fidelib⁹ per dardaniā constitutus.

¶ Qui ꝓuertit ad monasteriū medietatem bonorum que pro anima sua disposuit tenet relinquere ecclesie parrochiali.

Relatum est auribus nris ⁊ infra. ¶ Mādam⁹ vt q̄cunq̄ ammodo in monasterio cōuersi voluerit siue in morte siue in vita omniū rerū ⁊ possessionū:quas ꝓ salute anie sue decreuerit disponere: medietatez eccie ad quam dinoscit ꝓtinere relinquat.

Innocē.iij. Genuen.archiepiscopo.

¶ Ubi quia sepulchro maiorū relicto eligit sepulchrū in loco minus religioso dolo induct⁹ seu ex ꝓtēptu seu nō dimissa ecclesie sue canonica portione ex ꝓsse vel tacite nō tenet electio.

Fraternitatē tuā non credimus ignorare mortuorū sepulchra et cimiteria apud illas eccias ⁊ monasteria ex antiquo cē disposita in q̄bus religiosoꝝ patrū ꝓuēt⁹ st ꝓstituti et orationes atq̄ missaꝝ solēnia tā ꝓ viuis q̄ ꝓ defunctis frequētius celebrent: vnde ipsoꝝ deuotioni ⁊ extreme voluntati q̄ apud hmōi eccias sepeliri desiderant:minime cōtradicendus est:qui vo relictis antiquis ecclesijs ⁊ patrum aliorūq̄ parētum suoꝝ sepulchris contra cōsuetudinē patrum veteris testamenti: qui cuz patribus suis sepulti esse legunt ad noua ⁊ minus religiosa loca se transferūt irrōnabiliter ⁊ cōtra antiquam instōnē facere vident. ¶ Ūn si p.de castello ꝓtra antiquā ⁊ rōnabilem consuetudinē aliquid de corpe suo sepeliendo mādauit:hoc non preiudicat rationi sed viribus debet carere. Quo de ꝓse.di.iij.q̄ris.§ p̄sumptio ē q̄ plus ꝓsit spālis oīo q̄ generalis.⁊ quidē bonoꝝ ampli⁹ videt deferri illis ꝓ q̄bus spālis sit oīo.

¶ Ad nova:⁊ minus religiosa.Ex B.c.pz q̄ q̄ vult eligere sibi sepulturā sua relicta dz eligere magis religiosā.ar.ē.c.c.pri. In hac opinione fuit.t.b.⁊ alq.⁊ mihi B idē vr.⁊ facit ad boc.xiij.q.ij.vbicūq.⁊ est sile.q̄ enim de vna religione trāsit ad aliā ad strictiorē trāsire dz.j.de reg.sane.⁊.c.lz.Alij dicūt vt Lau.⁊ vin. ⁊ Jo.q liberū est vnicuiq sibi eligere sepulturā etiā ad locū minus religiosum.ar.j.e.in nra.⁊ si qua ꝓtraria inueniant intelligunt cū illectus fuit vel cum temeritate vel ex ꝓtemptu transiuit vel cū debitā portionē nō relinquit sue ecclie.⁊ sic intelligūt illud.c.primā opinionē p̄fero.⁊ qd dicit.j.e.in nra.nō ꝓtradicit.qz illud ꝓtingit ꝓpter priuilegiū qd habet bospitalarij ⁊ templarij.vt liberū sit cuicunq apud eos eligere sepulturam: vt ibi patet sicut ⁊ p̄dicatores bnt idē priuilegiū.alis nō posset illos recipe ad sepulturā.

¶ Annos: isti nō elegerūt sepulturā nec eligē potuerūt. vñ restituē dñt hospitalarij p̄dicti q̄cq̄d ipsorū occasiōe recepert

Ex I parte. ¶ Cōis diuisio. scd̄a ps ibi. Quo circa. Ab. si.

¶ Nō spōte. q: si spōte nō esset sepeliēda in cimiterio eccie. xxiij. q. v. placuit. ⁊ si sic credebat euadere posse nō imputarek ei etiā si sponte se p̄cipitasset de ponte. vbi videbak q̄ euadere posset. ar. xiij. di. nerui. cū p bono aut licito hoc facere posset. vñ si q̄ ōriū faciat vl' inde veniat nō imputak. xiij. q. v. de occidendis. c ¶ Cōicabak. vel cōicare debuim⁹ qm̄ tunc post mortē absolurek ex cōicatus et ei postea cōicarek. j. de sen. ex. a nobis. sile. xxiij. q. ij. c. j. ⁊ c. sane. fallit ⁊ regula in furib⁹ ⁊ latronibus. j. de fur. fures. Itē in his q̄ moriunt in torneamentis. j. de tornea. c. j. itē in raptorib⁹. j. ō rap. sup eo. item in his q̄ seipsos interficiūt vel suis scelerib⁹ interficiūt. xxiij. q. v. placuit. itē in his qui p̄sbyteros instituunt in testamētis tutores filijs suis. lxxxviij. dis. nec apud. itē in quolibet quē ostat in mortali pctō decessisse. xiij. q. ij. nō estimemus. ⁊ c. p obcuntibus. itē in his qui post mortem cōuincunt de heresi. xxiij. q. ij. sane pferk

Sacris. ¶ Diuidik: primo p̄mittit exordiū ad pbationē dicēdorū. Secō soluendo distinguit: ibi: vñ. ⁊ scōm mēbr distinctōnis ibi: qd̄ si. Abbas Siculus.

d ¶ Nō cōicem⁹: sic xxiij. q. j. ca. j. ⁊ ij. nisi viuētes recōciliationē petierint nec per eos stetisset. qz tūc absoluēdi sūt p⁹ mortē. j. de sen. ex. a nob. ⁊ xxvj. q. vj. q̄ recedūt

e ¶ Exhumari. imo forte nec religiosum locū facit cadauer excōicati si p ignorantiā sacerdotis vel eo inuito inferak. ar. ff. de reli. ⁊ sum. fu. sunt psone. Lau. ⁊ offa indo p̄ciēda sunt anteq̄ ꝓsecrek. de ꝓse. di. j. ecclesiā. f ¶ Excōicatoꝝ. Nota q̄ rōne dubietatis aliq̄d admittik qd̄ aliter nō admitterek. xj q. iij. nolite. ⁊ xiij. q. ij. nō estimem⁹. ⁊ ff. de adi. le. l. ij. §. si duobus. itē ꝓtingit rōne ꝓnexitatis. xiij. q. v. deniq̄. ⁊ lxxxj. di. cū oibus. ⁊ ff. de solu. si alieni nūmi. ⁊ ff. de mi. etiā. itē rōne difficilis separātis. ff. de neg. ge. cū eū actū. ff. de admi. tu. l. tutorē q̄ tutelā. ar. ⁊ de pe. di. v. sūt q̄. ⁊ c. ij. ⁊ ff. ad. l. aq̄l. ita vulnerat⁹ ff. de test. tu. duo sunt ticij. ff. de manu. test. cū ex plurib⁹. Jo.

g ¶ Speciosa. xj. q. ij. anime defunctorum.

Abolende. ¶ Primo p̄mittit abusum quē secūdo tollit mādat ibi: mādamus. Ab. Si. b ¶ Sepultura. sepultura dī locus siue terra in q̄ fit sepultura. si in tali ēra multū: q̄ nisi pbauerint q̄ gu. parrochian⁹ ꝓris q̄ fuit interfect⁹ i cāpis: apd ipos elegerit sepulturā vniuersaq̄ ipi⁹ intuitu ei⁹ recepert ꝓri restituāt mēorato alioq̄n q̄rtā ptē solūmō ēstituē teneāk: p illis vo q̄s ꝓstat ifra

a annos legitimos decessisse: q̄ sepulture eoꝝ gra receperūt restituāt vniuersa.

I Dem archiepiscopo turon.

¶ Casualiter mortuus priuari nō debet ecclīastica sepultura.

Ex pte pentū. in. nob ē intimatū: q̄ cū nobilis vir dñs de insula butardi eidē posuisset insidias quā sollicitauerat sepe de stupro: ⁊ ipa gartōibus q̄ eā rape nitebāk sup quēdā pōtē occurrēt: tādē fugiens man⁹ illoꝝ i amnē d pōte cadēs fuit casu submersa. ¶ Quocirca mādam⁹ q̄ten⁹ cū illa ñ spōte p̄cipitauerit se d pōte: ⁊ sicut supius ē expssuz casu ceciderit corp⁹ ei⁹ tradi facias ecclīastice sepulture p̄serti cū ex hōesta cā

c fugisse noscak: ⁊ cui cōicabatur viuēti cōicandū sit iā defuncte

I Dem nidrosien. arrhiepo.

¶ Si ossa excommunicatorum sunt sepulta in ecclīastico cimiterio ⁊ discerni possunt. debent exhumarij et p̄ici alias secus

Sacris ē canōib⁹ institutū vt q̄b⁹ ñ cōicauim⁹ viuis

d nō cōicem⁹ defunctis: ⁊ vt careant ecclīastica sepultura: q̄ puō erāt ab ecclīastica vnitate p̄cissi: nec i articulo mortis eccie recōciliati fuerit. ¶ Qñ ñ ꝓtingat interdū q̄ vl' excōicatoꝝ corpa p violentiā aliq̄rū vel alio casu i cimiterio ecclīastico tumulēk: si ab aliorū corpibus discerni po

e terunt exhūari debēt ⁊ pcul ab ecclesiastica sepultura iactari.

¶ Qd̄ si discerni nō potuerunt

f expedire nō credim⁹: vt cū excōicatorū ossib⁹ corpa extumulenk fideliū: cū lz ñ obsit iustis sepultura nulla vel vilis ipijs

g tñ celebris vel speciosa nō psit

I Innocē. iij. epo magalen.

¶ Terra cimiteriata pro sepultura vendi non debet.

Abolēde ꝓsuetudinis p̄uersitas apd montē pessulan. vt dī inoleuit. vt decedētib⁹ nō prius pmittak effodi se

b pulturā q̄ p ēra in qua sepeliēdi sūt certū p̄ciū ecclie psoluak ⁊ infra. ¶ Mādamus q̄ten⁹ cū loci diocesanus existas. inhibeas clericis ne quicq̄ oino p̄sumant exigere hac de causa.

¶ Regorius. ix. epo. M.

¶ Excōicatus qui p suum presbyterū fuit absolutus in morte in cimiterio sepeliri debet. ⁊ ad satisfaciendū cogunk heredes.

De rrochiano tuo. qui excōicat⁹ p manifestis excessibus videlicz homicidio: in

k cēdio: violēta manuū iniectōe

l in psonas ecclīasticas: ecclīarū

m violatōe: vl' icestū fuit: dū age

n ret i extremis p p̄sbīm suuz iuxꝝ formam ecclesie absolutus: nō debent cimiterium ⁊ alia ecclie religiosa vel sacra: ⁊ purus dī talis locus ff. de reli. l. ij. §. pur⁹ aūt. ⁊ C. e. ti. l. locū. ⁊ xij. q. ij. aurū. si ēm in tali terra aliq̄s sepultus fuerit ⁊ de volūtate eius cui⁹ erat locus ammō sacer fact⁹ ē. C. de reli. l. ij. ff. e. l. ij. §. ⁊ si ali⁹. q̄re vendi nō pōt vel obligari: vt in. l. p̄dicta. C. de reli. l. ij. ⁊ ff. de re. di. sacra loca. in fi. ⁊ j. q. j. dictū est. De tali terra pōt hoc intelligi vel de terra cimiterij que religiosa ⁊ sacra dī. licet in ea nullus sepult⁹ sit. ar. ff. de rei ven. q̄ religiosis: ⁊ xxj. q. iiij. quisquis. ⁊ c. sicut antiq̄tus. ⁊ talis terra vendi nō pōt. xiij. q. ij. questa est. ⁊ c. p̄cipiendū item dī sepultura officiū sepulture qd̄ similiter vendi nō pōt si clerici ad ꝗ tenentur cum habeāt bñficium ab ipsa ecclesia imo symoniā cōmittunt. j. de symo. nō satis. ⁊ c. cum in ecclie corpore. ⁊ xiij. q. ij. in ecclesiastico. ⁊ c. q̄sta est. Si vo non teneantur ad hoc rōne bñficij pñt inde accipere p̄ciuz. qz de suo hoc facere nō tenentur. xij. q. ij. charitatē ⁊ ē. de p̄scrip. cum ex officij.

i ¶ Exigere. lz clerici exigere nō possint. laici tñ compelli pñt pias ⁊ laudabiles cōsuetudines obseruare si que sup hoc fuerunt. j. de symo. ad apostolicam. multa enim inhoneste petuntur que honeste recipi possunt. xviij. dist. de eulogijs. xiij. q. ij. questa est. j. q. ij. placuit. ⁊ c. q̄ pio. ff. de va. ⁊ extraordi. cog. l. j. §. est quidem.

Parrochiano. ¶ Diuiditur quia due sunt partes. Secunda ibi: sed eius. Abbas Siculus.

k ¶ Incendio. Incendiarij vtrum sint ipso iure excōmunicati dicek. j. de sen. excom. tua nos.

l ¶ Ecclesiasticas. isti ipso iure sunt excōmunicati. xxij. q. iiij siquis suadente. Ber.

m ¶ Violatione. violatores ecclesiarum non sunt ipso iure excōicati. ⁊ tanq̄ sacrilegi excōicandi. xxij. q. iiij. sicut antiquitus. ⁊ c. si quis domū. idem est si quis res ecclesie inuadat tā q̄ sacrilegus excōicek. ē. de fo. compe. cōquestus.

n ¶ Juxta formam. De qua habes. j. de sen. excom. ex tenore. ⁊ c. cum desideres. j. rñ. ⁊ c. a nobis.

a ¶ A lege viri. vt. vij. q. j. sicut. ⁊ C. de dona. añ nup. qd spōse. ⁊ ff. de do. inter vi. ⁊ vx. sicut vxori. §. vl. ⁊ l. se. b ¶ Diffinitū. ⁊ lz nō sit diffinitū videt tñ q filio possit eligere sepulturā q: pōt ei facere testm̄. insti. de pupil. substi. §. igit. qd pōt pcedi dūmō ⁊ ipsi sibi eligat sepulturā: tñ psuetudini loci relinq̄ndum est vt hic dī.

c ¶ Consuetudini. si psuetudo nō repugnat sepeliūt in sepulchro maiorū suorum ar. j. c. in nra. in fi.

Cum super.

¶ Non solet summari lz vt asserat aliq̄d vltra iura cōia summa sic. vt i rubro ⁊ in hoc est casus singularis. Ab. Si.

d ¶ De testō. i. de bis que testator relinq̄t p sua aia iure legati illi eccie in qua eligit sepulturā. ⁊ de oblationibus quarta portio relinquatur illi ecclesie a q̄ corpa mortuorū assumunt. j. c. c. pri. ⁊ c. in nra.

e ¶ Quarta vel medietas seu tercia ps fm loci psuetudinē. j. c. c. pri. ista quarta semp debz deduci ni si in casu. j. eo. in nra ⁊ in casibus. §. de testa. c. vlti. Et est ar. q maior ecclesia cathedralis non sit magis religiosa q̄ monasteria fm illā opinionē que dicit q semp eligendus est locus magis religiosus.

Certificari.

¶ Cōis diuisio. Secunda ps ibi: cum aūt. Ab. Si.

f ¶ Salua iusticia: q̄ erbiberi debet illis ecclesijs a q̄bus dum viuebāt pcipiebāt ecclesiastica sacra de bonis illis que in testō relinquit ecclesie vbi eligit sepeliri.

g ¶ Terciā. §. e. c. j.

h ¶ Mediam. §. e. relatum.

i ¶ Quartā. capl'm vrbani nō habemus § lucij tercij. §. e. c. pri.

k ¶ Hieronim⁹ c. hieronymi habes. lxxvj. dist. vtinam. l ¶ Consuetudinē. Quid si de consuetudine dubitet vel varie sunt consuetudines in vicinis ecclesijs de minori summa erit intelligendum q: in illa omnes concordant. ff. de arbi. diem pferre. §. si plures.

Ex nostra. ¶ Diuidit in tres ptes pncipales Prio actoris petitio. Scdo ibi: ecōtra eor defensio. Tercia ibi: talem cāe diffinitio. Ab. m ¶ Parrochianos. naz ⁊ monachi bñt ppl'm. xvj. q. j. agapitus. n ¶ Annos: legitimos vñ non potuerūt sibi eligere sepulturā. q: nec testm̄ facere potuissent vt. §. de pba. in pntia. ⁊ ij. q. vj. §. diffinitiua. Sz pt pt eligere

a lege viri. ¶ Utrū autē pt quō magis voluerit minores filios valeat sepelire: nō inuenim⁹ a b sctis patribus diffinitū. ⁊ ppte c rea terre consuetudini decernimus relinquendum.

I Dem ppositō ⁊ cap. fauēti.

¶ Si prochianus eccie cathedralis alibi sepelit de ipsius funerabilus seu relictis ecclie sepulture debet quarta capitulo ecclesie cathedralis.

Qm sup quodā capitulo ⁊ infra. ¶ Pntiū auc. statuimus vt si aliquē prochianorū vxor alibi contigerit eligere d sepulturā: de testamēto ipsius e quarta vobis portio relinquat.

Clemens tercius.

¶ In quantitate canonice que debetur ecclesie cathedrali statur loci consuetudini.

Certificari volnisti a nob quō illa clausula q̄ in pri f uilegijs solet apponi: salua iustícia illar eccliar a q̄bus mortuor corpa assumunt: intelligi debeat ⁊ exponi. ¶ Cū aūt sup hoc articulo diuersa antecessorū nror manauerint instituta: g leone iusticiā illā q̄ntq̄ terciam h ptē q̄ntq̄ mediā ⁊ vrbano quar i tam fore censentib⁹ nos tale pbemus in hac varietate rñsum k vt sicut btūs hieronim⁹ inquit vnaquecq̄ puincia in suo sensu l abūdet: fm rōnabilē psuetudinē regiōis illa iusticia circa medietatē vel terciā aut quartā p tem p locor diuersitatib⁹ attēdat. I Ano. iij. epo clare monten. ⁊ abbati maurien.

¶ Priuilegiati sup iure funerādi sepelire pnt eos q̄ apud eos eligunt sepulturam soluēdo tñ canonicam portionem ecclesie prochiali si vero alios sepeliūt tenentur restituere quicquid occasione funeris receperunt.

In nra pntia pstitutis pore eccie mōtis ferādi: ⁊ p curatore hospitalariorū clare mōten. dioce. idē por pposuit: m q pdicti hospitalarij q̄sdā parrochianos suos: q̄rū duo erant n infra annos legitimos recepe/runt ad ecclesiasticā sepulturā.

¶ Ecōtra pdict⁹ pposuit pcurator qtā ex puilegioq̄ ex idulgētia spāli lz hospitalarijs oēs passim pter excōicatos ⁊ inādictos ad ecciasticā sepulturā recipe: q̄ apud illos elegerint sepeliri: fideicq̄ cōmissa in vltima volūtate relicta pnt licēter accipe soluta tñmō q̄rta prochiali o eccie de cui⁹ prochia mortuor corpa assumunt: pterq̄ de eqs p ⁊ armis q̄ indulta sunt ipsis in subsidiū terre sctē: de q̄bus q̄rtam deducere nō tenet: ⁊ infra

¶ Talē sup his duxim⁹ sniam pferēdaz q pdicti hospitalarij q decetero nō recipiant prochianos eccie supdicte ad ecclesiasti r cā sepulturā: nisi apud eos elegerint sepeliri: ⁊ tūc prochialis eccia de oblatōib⁹ lectis ⁊ alijs que defunctis p aia sua in vlti t ma dispositiōe relinq̄t. pterq̄ de eqs ⁊ armis recipiat q̄rtā ptē ⁊ v hospitalarij residuū hēant nisi dolo vl fraude eor defunct⁹ induct⁹ fuerit ad dispositōz hmōi faciēdā: nihilominus ipsis hospitalarijs iniūgentes: vt de q̄rta triū miliū solidor por satisfaci x ant mēorato: cū pstet eos a parrochianis ei⁹ illos solidos recepisse nisi sit sufficiēter oñsum q eor oblati vel cōuersi fuissent. Eidēq̄ pterea duxim⁹ iniūgēras dimittere sine iusta cā vt ibi dī als p̄sumit illesus vl ex cōtēptu vel ex temeritate trāsire vt plene dixi. §. e. fraternitatē.

q decetero. et ita tractatus futuri tpis hic ad iudicē spectat. si. §. e. cū liberū. in fi. ⁊ sic est ꝯ illud. ff. de vsu. l. j. §. j. qd obtiet in bis iurib⁹ ⁊ seruitutib⁹ ⁊ in annuis pstationib⁹. q: in talibus actio ptinet ad futurū. ff. si ser. vē. barū. ⁊ l. egi. ⁊ l. labeo. ⁊ l. illa. de vsuris non pdicit. q: ibi nō pstabat adhuc de vsuris futuri tpis. r ¶ Recipiant. immo dñt cauē nec p se nec per alios successores eor b facturos ⁊ b est executio iudicis q̄ ad futurū tps. arg. ff. si serui. ven. barū. ⁊ a iudice posset iniungi sub pena excōicatōis ne hoc faceret. s ¶ Apud eos. ⁊ ita videt q q̄s posset eligere sepulturā apud locū minus religiosū. q: hospitalarij minus religiosi sūt q̄ mōachi. ar. xij. e. ij. bone. ar. §. §. e. fraternitatem. dic vt ibi notatū ē. De hac materia cū quis vult eligere sepulturā illū ordinē seruabit q̄ tradit. xiij. q. ij. vbicunq̄ qd. c. q̄dā intelligunt de pegrinis q̄ nō bñt ppriā sepulturā q̄ debent sepeliri apud ecclesiam maiorē. Ibi. intelligit illud. c. de ciuibus. qui habent p priā sepulturā in ecclesia maiori qui q̄nq̄ morant extra ciuitatē per villas vel castra si ibi decedat nō debent suas sepulturas dimittere sine iusta cā vt ibi dī als p̄sumit illesus vl ex cōtēptu vel ex temeritate trāsire vt plene dixi. §. e. fraternitatē.

t ¶ Reliquit. hospitalarijs iure legati.

v ¶ Nisi dolo. ⁊ ita dolus supueniēs in spūalibus rescindit pctractum qd est ꝯ id. §. qd me. cā. cum dilecti filij. vbi de hoc ⁊ tunc de rebus suis nihil deberet hēre hospitalarij. ar. xv. q. iij pstituit. ff. si q̄s cau. si duo. arg. §. de testi. rec̄sisti. ⁊ c. officij. ⁊ ff. de arbi. si duo. ⁊ sic pter dolum cessat priuilegiū.

x ¶ A parrochianis. qui elegerūt sepulturam apud hospitalarios. ⁊ ideo quartam debent restituere parrochiali ecclesie

de transla. inter corpalia. ff. de le. nõ pñt. Item ar. q vbi est eadem rõ idem debet esse ius. ē. de confir. vti. cum dilecta. et. ē. de ofti. transla. ⁊ c. nam concupiscentiã. ar. ⁊. ff. ad. l. aquil. illud. ⁊. C. ad. l. aquil. l. fi. Ber.

Significauit. ¶ Due sũt ptes. scdã ibi: fraternitati. ab.

a ¶ Habitatores: qr trãslato domicilio sb tracti sũt eor iurisdictioni. ē. de fo. ꝓpe. ꝓposisti. xiij. q. j. §. qr ergo. ⁊ ibi dicit quis habere domiciliũ vbi habitat. ff. ad munic. municeps. §. miles. Sed videt ꝓtradicere quedã lex. ff. de senatores. vbi dr qlicz senatores domiciliũ habeant in vrbe: retinent tñ ius in ꝓuinciis vnde sunt oriundi. Sed illud verũ est quo ad honores non q̃ ad onera. ff. ad muni. municipales. lau.

b ¶ Predior. no. q decime p̃diales regulariter illi ecclesie debẽt dari. in cuius parrochia p̃dia sunt sita ar. xvj. q. j. si quis laicus. ⁊. j. de deci. qñ. ⁊ c. cũ cõtingat. sic ⁊ ciuitati tributũ soluendũ est vbi sunt agri. ff. de cẽsi. forma. §. si vo. psonales vo decime illi ecclesie debẽt dari in q̃ diuina audiant officia. xvj. q. j. questi. ⁊. b in fi. idem dicit. Sz q̃d de illis q̃ inhabitãt ciuitatẽ et bñt p̃dia ⁊ vineas extra q̃ nõ sũt in prochia alicui? ⁊ sita in terminis ciuitatis. videt esse b in epi ptãte. ar. j. de deci. qñ. qr non pñt negari quin sint in prochia ei? nõ tñ a rõne extraneũ ẽ vt rõne domicilij decime psoluant si consuetudo ita se habet in talibus eñ psuetudo p̃iudicat. j. de deci. ad aplice. ⁊. c. aliquibus. in fi. Ber.

Rica De decimis.

Quia decime ⁊ pmitie ⁊ oblatões sũt de iure prochiali. iõ post rubricã p̃cedentẽ merito subiicit ista. ab.

bitata fide ꝓstitit ecclĩastica ordinatõe statutos. Celesti. iij.

¶ Si prochian? seu diocesan? domiciliũ transfert primus platus in eo iura epalia seu diocesana sibi nõ vindicat decime tñ p̃diales illi? prochie sibi debẽt nisi alteri debeãt ex ꝓsuetudie

Significauit nob acoñ. eps q cum post recuperationẽ ciuitatis ad habitandũ in ea se ꝗplurimi contulissent: qui ante generalem occupationez terre sancte in alijs ciuitatibus regni hierosolomitani elegerant mansionem. ⁊ infra. ¶ F. t. mãdamus quatenus p̃dictorũ locorum plates vt sibi nullam in

a predictos acoñ. habitatores iurisdictionẽ vsurpẽt: nec ab eis tpalia exigãt q̃bus spũalia nõ ministrãt: distinctõne q̃ ꝓuenit compellatis: ita q̃ si de agris in eorũ prochia ꝓstitutis fructus ꝓcipiũt. ⁊ in vltramarinis ptibus rõne p̃dior. decime psoluũ

b tur. deinceps eis ipsas cũ integritate psoluãt dicto vo acoñ. tanq̃ diocesano suo coganẽ de decimis respondere.

Rubrica. De decimis primitijs ⁊ oblationibus.

Hieronimus sup ezech.

¶ Exprimit q̃tuor genera decimarũ q̃ ex veteri lege debeãt

Decimam ptẽ oim frugũ leuitice tribui populus ex lege debebat. Rursus ex ipsis decimis leuite b̃ est inferior ministror. gradus decias dabant sacerdotib?. Erãt q̃z ⁊ alie decime q̃s vnusq̃sq̃z de ppl'o isrl'in suis horreis separabat vt comederet eas cũ iret in tẽplũ in vrbe hierl'm ⁊ in vestibulo templi

c sacerdotes ⁊ leuitas ad ꝓuiuiũ inuitaret. Erãt aũt ⁊ alie quas paupibus recõdebãt. ¶ At vo pmitie q̃s d frugib? offerebãt si

d erant spãli noie diffinite ⁊ offerẽtiũ arbitrio derelicte. Traditionẽ q̃z accepim? hebreorũ nõ

e lege p̃ceptã. ⁊ arbitrio mgrorũ inolitã q̃d q̃ plurimũ. xl. ptem dabant sacerdotibus qui mini

f mũ. lx. inter. lx. ⁊. xl. licebat. q̃d/cunq̃z voluissent offerre. quod

g igit in pẽtateuco dubiũ derelictũ est. hoc spãliter diffinit propter sacerdotum auaritiam: ne

h amplius a populo exigãt in primitijs offerendis.

Ascalis secundus.

¶ Non potest cõgrue summari ꝓpter varietatem lecturarum.

Nouum genus exactiõis

i est. vt clerici a clericis decimas exigant. cũ nusq̃z in lege dñi hoc legamus. nõ eñ leuite

k a leuitis decimas accepisse legunt. illi profecto clerici qui a clericis spũalium ministeriorũ laborez accipiunt decimas eis

l debent. Adrianus vigor. ⁊ herfor. episcopis.

¶ Compositio sup decimis nõ tollitur per priuilegiũ sequens si de illa mentionem non facit.

Ex multiplici ꝓquestione v. p̃sbri accepimus. q cũ inter abbatem de brudeia d cõsensu totius ꝓuẽtus ⁊ p̃dictum p̃sbrm talis intercesserit cõuentio scripto monachor. autenticoroborato q monachi dicto presbytero ⁊ ecclesie sue de bladO ⁊ vniuersis leguminibus q̃z

m diu viueret decimas soluerent exceptis minutis decimis q̃s

n idem presbr quietas clamauit. idẽ abbas a nobis priuilegium obtinuit vt de laboribus quos ꝓpriis manib? aut sumptib? excolũt. nulli decimas soluẽ tenerent ⁊ ifra. ¶ Uñ qr nõ fuit nfe

ius Istare nõ põt nisi sit aliquis iurispitus ⁊ quẽ possit in melius ꝓduci. ff. de ori. iu. l. ij. §. post originẽ. Lau.

f ¶ Licebat nõ licẽtia dispẽsatõis ⁊ iuris cõis.

g ¶ Pentateuco. liber est sic dictus a penta q̃ est q̃nq̃z ⁊ teca q̃d ẽ mãdatũ. qr in vno volumine quinq̃z libri moysi ꝓtinent.

b ¶ In pmitijs. primitie eñ tãq̃ debite exigunt sicut ⁊ decime. ar. xvj. q. j. reuertimini. xxij. di. ꝓter b. et j. e. q̃ sit graue. Sed nunq̃d in pecudib? datur primogenitus Hug. dicit de ducentis vnũ danduz loco primitiarũ. Sed q̃d si tot nõ habeat capita: tũc soluat estimationem ꝓm q̃titatez illi? nũeri durũ videret dare pmogenitũ si forte nõ hẽt vltra duo capita vl tria als minimũ eẽt si hẽt q̃dringenta vel q̃ngente siue mille. Lau.

i Nouũ genus a clericis. hic intellige d vote ecclesie de qua clerici nõ debẽt dare decimas. vt xvj. q. j. q̃sti. sed de p̃dijs ꝓpriis siue patrimonialib? clerici dñt soluere decias. vt. xvj q. j. sicq̃s laic? ⁊ b. siue p̃dia sint in ꝓpria parrochia clericor. siue in aliena. B.

k ¶ A leuitis. s. pribus. qñ sumis sacerdotib? inferiores decimas soluebãt. ē. e. c. pri. vel nõ accipiebãt leuite a leuitis q̃bus spũalia nõ ministrabãt. T.

l ¶ Debẽt. videt p̃dicere principio ⁊ intellige p̃ncipiũ. c. de vote ecclesie vt dixi q̃d b dicit intellige de primonialibus vel posses intelligere q b dicit de clericis cõiugatis: q̃ ab alijs clericis spũalia recipiunt: ⁊ b innuit lra: ⁊ ita planũ est. b.

Ex multiplici.

¶ Primo ponit querela. Secũdo iudicũ datio ibi: vñ. Abbas Sicu.

m ¶ Viueret: b simpliciter et pure facta fuit ꝓpositio sup decimis ergo de oibus p̃

sentibus ⁊ futuris intelligẽdũ est. vnde si postea alias possessiones monachi acquisierũt sub eadem cõpositione intelligũtur. j. de priuile. qr circa.

n ¶ Quietas clamauit. arg. q rebus nõdũ habitis possit quis renũciare. ff. de acq. here. is qui ar. ē. ff. de re. iu. q̃ pot. Solu. nõ pot q̃s renũciare iuri antecq̃ sibi ꝓpetat. vt ibi dr: pacisci tũ pot. vt. ff. de pac. ⁊ hxre. §. filius familias, ⁊. C. de pac. l. j. ⁊ hoc pm intẽtionẽ. R.

Decimã. ¶ Diuidit. qñ pmo agit de quotitate decimarũ exprimẽs q̃tuor genera ipsarũ. Scdo de q̃titate primitiar. ibi. At vo. c

¶ Ad ꝓuiuiũ. xiij. q. j. §. bis ita. Ber.

d ¶ Diffinite: in qua quãtitate dari deberẽt. B.

e ¶ Magistror. no. b ar. q opiniones magistror. sũt fouẽde. vñ Inno. opinionib? mgror. nõ vult derogare. ē. de resti. spol. lras. ⁊. j. de sen. excõ. officij. Et dicit lex q

a ¶ Denegari: qz exq̃ cõicauim⁹ ei viuo z mortuo cõicare de bem⁹. ē. e. ex pte. z. xxiiij. q. ij. sane. itē est hic ar. cui vnū sacrm pcedit vel negat z alia intelligunt pcessa vel negata. v. dist. ad ei⁹. xcv. di. illud. z. xiij. q. ij. c. vlt. ē. j. de torne. c. j. z. j. de rap. sup eo. vbi pcedit pnia z eucharistia z ēn denegat ecclesiastica sepultura. sed illō fit ad terrorē aliorū.

b ¶ Sz ei⁹ heredes simile casuz habes. j. de rap. in lris. z ita ex hoc. c. z illo ptz q̃ heredes pueniūt ex maleficio defuncti lz nihil inde puenerit ad eos q̃uis lis cõtestata nõ fuerit cū defuncto cuz ad eos bona defũcti puenerint: vt hic dicit. z. xvj. q. vj. si epm. j. de vsur. tua nos. z intellige heredē eē heredis heredē ff. de vb. sig. heredis. sic heres heredis testatoris ē heres. C. de here. insti. l. vl. nam z fm leges heres tenet pditiōe furtiua. ff. de pdi. fur. si p fure. §. si pditio. In casu ēt tenet filiꝰ p pte lz nõ sit heres. C. de primipillo. cū ex sola. li. xij. q̃libet enīm actio ad hēredē z aduersus hēredē trãsmittit. C. de ē bē. z pmi. sti. veteris. z. l. vlt. C. vt actōnes ab heredib⁹ z ē here. inci. l. vna. z in delicē lz ad heredē nihil peruenerit. ar. j. q. iiij. §. itē pctō israelitarū vl ismahelitarū. v. maxime cū ex eo vtilitas deferat: ignoranti tn fm leges nõ tenet heres ex delicto defuncti nisi inq̃tū ad ipm puenerit vl nisi lis ptestata fuerit ipm defũcto. C. si ex delic. defun. l. j. § ex ē̃ctu vl quasi defuncti heres indistincte tenet. ff. de ac. z ob. ex depositi. z. ff. de re. iur. ad ea in fi. §. in ē̃ctibus. nisi in duobus casib⁹ vnus est. ff. si mēs. fal. mo. dix. l. si duob⁹. §. vl. ali⁹ est. ff. de tributo. illud. §. vlti. B.

Rica. De parrochijs. Supra visum est de quodã iure prochiali q̃ pstitit in funerãdo. Sed qz poterat dubitari de alijs viribus prochialibus ideo subijcit ista rubrica. Ab. Si.

Si epũs. ¶ Habet quinq̃ dicta ad idē tendentia que patet in ter. Ab. Si. c ¶ Si epũs. Casus sic pt poni. epũs alicuius ciuitatis cuz magna pte plebis incidit in heresim donatistarꝫ. vn sūt pcili ab eccia in plebe residua pstitutus est nouꝰ epũs pore reuertēte ad fidē tum p multitudine sequētiū eū: tum p vtilitate dispēsat cuz eo vt dignitatē recipiat: § qz alter canonice ordinat⁹ ē nõ dz ex toto deponi § int̄ se diuidant oia vt ptz in lra. rn. hodie ho nõ fieret talis dispensatio z nõ pertinet ius h. c. d ¶ Epũs. i. epatus z sic ponit pterntũ p pterinete z ecõuerso pterines p pterito de pse. di. ij. cū oē. r. e ¶ Donatis. qd dz in isto. c. dispēsatiue dictũ est. xxiij. q. iiij. ipa pietas. b. f ¶ Cõuersus. cū ali⁹ epũs in illo epatu iam erat creatus. Lau. g ¶ Diuidãt. s. villas vel prochias vel plebes. b ¶ Partes. i. equales. noie enīm ptis dimidia intelligit. ff. de ver. si. nomē. ff. de vsu. etiã ptis.

i ¶ Minor. nota meliorē cõditionē minoris.

k ¶ Elegerit. vt si pares sunt petitores mulieris morib⁹ z genere is potior estimet quē sibi psulēs mlier approbauit. C.

a b suffragia denegari. ¶ Sz eius heredes et ppinq̃ ad q̃s bona puenerũt ipsi⁹. vt p eodē satisfaciãt cen. sunt ec. ppellendi.

Rubrica. De parrochijs z alienis parrochianis.

Ex concilio aphricano.

¶ Inter epm substitutũ epo heretico z ipm epm hereticũ reuersum z ex dspensatõe receptũ diuidit epatus modo hic expsso.

c d e f g Si eps ex donatistis ad catholicã vnitatẽ est puersus eqliter inter se diuidãt eas: q̃ sic inuente fuerint: vbi ambe ptes fuerint. i. vt alia loca ad illũ: alia ad aliã ptineãt: ita vt ille diuidat q̃ ampli⁹ tpis in epatu hz: et minor eligat. ¶ Qd si forte vnus fuerit locus ad eũ p tinet: quē plebs elegerit. ¶ Sz si antiq̃ catholici suũ voluerint z illi suũ q̃ ex donastis cõuersi sunt plurimoꝫ volũtas paucioribus pferat. ¶ Si aũt ptes eq̃les sunt maioris tpis epo deputet. ¶ Si autē ita plurima loca inueniũt in qb⁹ ambe ptes fuerint: vt ñ possint eqlr diuidi vel ud si i ipari nũero fuerit distributis locis q̃ parē hñt nũeꝫ q̃cũq̃ loc⁹ remãserit: b i eo fuerit qd dictũ ē: cũ d vno loco supi⁹ tractaret. Ex pcilio mãtē.

¶ Presbri prochiales dñicis diebus z festiuis prochianos alienos admissã admittē ñ dñt si ex ptēptu ad eorũ ecclia accedũt.

Vt dñicis vel festiuis diebus psbri añq̃ missam celebrēt plebē interrogēt: si alterius prochianus in ecclia sit: q̃ p ppio ptempto psbro ibi velit missam audire: quē si inuenerit statim ab ecclesia abijciant.

Adrianus papa.

¶ Eps parrochianũ alterius sine ipsius licentia ordinare non potest nec eum aliter iudicare.

Nullus eps alterius prochianũ iudicare psumat r z ifra. ¶ Mã q̃ eũ ordiare si potuit nec iudicare pt. Vr. iij.

¶ Fines parrochiarum de quibus constat vel finibus coherentia prescribi non possunt.

Vtq̃ eo vo qd apd vos intellexim⁹ dubitatũ: an q̃ de finib⁹ z his q̃ finib⁹ coherēt s t nõ pscribendis statutũ p canones eē dinoscit: sit i prochiarũ limitibus sicut i puincialib⁹ admittēdũ. ¶ Rñdem⁹ q̃ bene videt in vtroq̃ seruãduz si fines legitima pbatõe vel als indu- v

o Vt dñicis. si alteri⁹: alien⁹ prochian⁹ dz: lz ibi cõparauerit domũ ñ cã habitãdi. solã enīm habitationē pare in aliena ciuitate non facit domicilium. ff. ad munici. libert⁹. §. solaz. secus si in vtraq̃ cã inhabitandi. ff. eo. assumptio. Ain.

p ¶ Contẽpto. bene dixit cõtempto. qz ex iusta cã absens bene pōt audire diuina in eccia ad quã venerit. ar. vij. q. j. epi. vel presbyteri. xcj. di. c. vl. et est sile d pe. di. vj. placuit. lxxj. di. si pmat⁹. z. ix. q. ij. p totũ. B.

q Nullus. presumat nisi eo domiciliũ trãstulerit. C. de incol. et vbi q̃s domici. ba. si i patria. li. x. z. j. c. significauit

r ¶ Ordinare. sic. ix q. ij. p totũ. ar. ē. xxv. dist. plectis. vbi dz q̃ archidiaconus pt iudicare § nõ ordinare Illd sic exponet: sicut eps nõ pōt alienum prochianũ ordinare: sic nec iudicare. secus est de inferioribus iudicibus sicut sunt archidiaconi z ceteri plati qui pnt iudicare § non ordinare. z ita arg. habes hic q̃ sententia a nõ suo iudice lata non tenet. ē. de iudi. at si clerici. vbi de hoc. z. C. si a non compe. iudi. l. ij. z. ē. de consue. ad nostram. nisi in casibus qui notant. ē. de fo. cõpe. cum sit generale.

Super eo. ¶ Cõis diuisio. Scda ps ibi. rñdem⁹. Ab. si.

s ¶ Coherēt. principaliter sicut intelligit illud: qua religiosis adherent religiosa sunt. vt. ff. de rei vendi. qui religiosis. z. ff. de ptraben. emp. in modicis. Ain.

t ¶ Per canones. qui dicunt q̃ limes pscribi nõ pōt ne puinciarũ termini non confundant. xvj. q. iij. quicunq̃. z. c. licet in regulis. z. c. inter memoratos. quod dicit parrochiarũ exponunt quidam. i. episcopatuum. nam canon predictus q̃cunq̃ de puincialibus limitibus tn loqui videtur. sed fm d non traditur aliquid de capellis. sed verius videtur questionem tn fuisse ppositam de parrochijs. nam canones pdicti loquunt de diocesibus. i. episcopatibus. z quod dicit sicut in puincialibus potest exponi. i. episcopatibus. sed idem intelligo in limitibus episcopatuum z parrochiarum z puinciarũ ex quo ibi distincti sunt fines pscribi non possunt p iura pdicta. cum eadem ratio sit in omnibus z q̃ idem sit in omnib⁹ patet satis ex hac decre.

v ¶ In vtroq̃. ar. q̃ idē iuris est in minoribus quod in maioribus. argumen. ē. de preben. maioribus. z supra. de appell. cap. de appellationibus. Item argumen. q̃ de similibus simile debet esse iudiciũ. supra de rescriptis. inter ceteras. z supra

a ¶ Enormiter. In hoc casu pdit priuilegiū.j.c.pxi.j.de ṽ. sig.quid p nouale. b ¶ Nec fuit intētōis.forte habebāt isti etiā monachi priuilegiū vt de laboribus suis decimas nō darent sed istud priuilegiū papa nō vult extendi ad cōducticias possessiones.ꝛ sic debet cōsiderari scribētis intentio.š.de rescrip.mādatū.ꝛ.c.ad aures.ꝛ.š.de pben.c.vi.ꝛ.c.cū cām.xxxv.iij.q.qđ scripsi.ꝛ.š.c.iii. c ¶ Cōponatis. Et sic cōpositio bene pōt fieri sup decimis de h dixi.š.c.ex multiplici.

S ¶ Uggestum est ¶ Cōis diuisio.cōsultatio ꝛ rñsio Scđa ps ibi:discreti oni.ab.si. d ¶ Priuilegia.arg.q ſm diuersitatē tpoꝝ ꝛ variatatē rerū priuilegia sunt variāda.ar.lxiij di.§.verū.ꝛ.j.de consang.ꝛ affi.nō dz.xij. q.j.vidētes.Sed cōtra q priuilegia ppetua firmitate cōstare debent.xxv.q.ij.c.j.ꝛ ij.Solu. qđ ibi dicit verū est ꝛ generale q ppetua sunt ꝛ immutabilia:ſm q h dr casuale ē ꝛ causa noua superueniente hñ pdit priuilegium:puta si quis abutat priuilegiis.xj.q.iij.priuilegiū ꝛ.lxxiiij.dist.vbi ista didicisti. Item ꝓpter delictū ciuiū pdit priuilegiū.xxv.q.ij. ita nos. Item p negligētiam spacij.x.annorū ff.de nūdi.l.j. Itē p contrariū factū.de p.bē.p illoꝝ.ꝛ.š.de cōsti.cū accessissent.ꝛ.j de priuile.si de terra. Item cum enorme p iudiciū aliis inducit vt hic.ꝛ.j.de ver.sig.qđ p nouale. ꝛ.š.c.pxi. e ¶ Querelam ꝓponunt:vbi eni priuilegium expost facto recidit ad iniquū.principis est estimatio.ff. de re.iu.inde nerati⁹ in fi.q: hñficia principalia ipsi pncipes solent interptari.ff.de vul.sub.ex facto si.lxiij.di.§.verum.

ad firmā. ¶ Uñ qm̄ iidem frēs a b ex hoc grauant enormiter:nec fuit intentōis nre aut antecessorū nroꝝ: vt de possessionib⁹ qs conduxistis decimas nō soluatis. Mandam⁹ quatenus de pdiis ꝯduxistis in prochiis suis de quibus cōsueuerūt decimas pcipere plenarie soluatis eisdē c vel cum ipsis amicabiliter componatis.

I Dē abbati ꝛ fribus dolosi.

¶ Reuocat priuilegiū si ex post facto icipit enormit nociuū eē.

S Uggestū ē ex pte vra q abbas et frēs monasterii vissi.decimas a vobis auferre conant:ꝛ infra. Dis. v. mandamus quatenus cum pdicto abbate ꝛ fratribus ꝛ sup ipsis decimis ꝯponatis.nam qñ roma d na eccl'ia ordini vro priuilegia d decimis dederat:ita erant rare abbatie vri ordis.q exinde nulli poterat de iure scandalū suboriri.sed nunc intantū augmentate sunt ac possessionibus ditate: q multi viri ecclesiastici de e vobis apud nos querelā sepe ꝓponunt.

I Dem terracoñ.archiepo.

¶ Cistercienses templarii ꝛ hospitalarii decimā pdiorum suorum que ꝓpriis manibus aut sumptibus excolūt soluere nō tenent. alii vero religiosi nō soluunt decimas de hortis ꝛ nutrimentis animaliū nec de noualibus q ꝓpriis manibus aut sumptibus excolunt.

E X pte tua ad nos noueris peruenisse: q albi monachi ꝛ nigri ꝛ qdā alii religiosi eccie tue iurisdictōis redditibus decimaꝝ occasione priuilegioꝝ que sibi ro.indulsit eccl'ia spoliare psumūt. ¶ Sane nolu f mus te latere q pdecessores nri g fere oib⁹ religiosis decimas laboꝝ suoꝝ concesserāt.sed pdecessor nr hadrianus solis fratribus cistercieñ.ordinis ꝛ tēplariis ꝛ hospitalariis decimas laborū suorū qs ꝓpriis manibus vel sumptibus colunt indulsit h ceteris vo: vt de noualib⁹ suis q ꝓpriis manib⁹ vel sumptib⁹ excolunt:ꝛ de nutrimētis aialium suorū:ꝛ de hortis suis decimas nō psoluāt: quem sumus sup his imitati: quare hi qbus indultū est hac occasione decimas d aliis rebus eccie sue nō pñt subtrahere: vt sibi aliqđ vlterius vendicare. I Dem.

¶ Priuilegium sup decimis laborum non extendit ad terras que aliis tradunt excolende.

L Icēt de benignitate sed. apo.sit vobis indultū vt i de laboribus quos ꝓpriis manibus vel sumptib⁹ colitis:nemini decimas soluere teneamini: ꝓpter hoc tñ nō est licitū vobis decimas de terris vris sub k trahere quas aliis traditis excolendas. I Dem.

¶ Priuilegium sup decimis laborum etiam ea que nō sunt noualia comprehendit.

A D audientiam nram.et infra. Illud priuilegii ca l pitulū praua quidā interpretatione puertētes: quo cistercieñ. indulget. ne de laborib⁹ quos ꝓpriis manib⁹ aut sumptib⁹ excolunt aliquis decimas ab eis m exigat.asserūt q p laborib⁹ no

E X parte. ¶ Cōis diuisio.scđa ps ibi:sane. Ab. Si. f ¶ Predecessores.s.pascal.ij.ꝛ greg.xvj.q.j. decimas xij.q.j.q: tua. g ¶ Laboꝝ suoꝝ:hoc intellige de ꝓpriis possessionibus ꝛ nō de cōductis ad firmā.š.c.dilecti.q: vo de decimis monachoꝝ varie loquunt iura. ideo nota q monachi in primitiua ecclesia decimas de pdiis ꝛ laborib⁹ suis tāq laicis de ꝯductis.ar.xvj.q.j.alia cā.ꝛ.c.generalit.ꝛ.xij.q.j.duo. in fi.vsq ad tps pascalis.i.postea vo idem pascalis ꝛ concilium maguntinū statuerūt q mōachi nec religiosi nec aliq cōiter viuentes decimas de suis laboribus soluerent.xvj.q.j.quesiti.ꝛ.c.decimas. Tempe vo pcedēte hadrianus papa solis cisterciē.hospitalariis hierosolimitanis ꝛ templariis cōcessit hoc priuilegiū vt de laboribus suis quos ꝓpriis manibus excolunt decimas soluere non tenerent. Aliis vo monachis cōcessit decimas tm̄ de noualibus q colunt suis manibus et de hortis ꝛ nutrimētis aialium istorum.vt hic dicit.ꝛ sic mō seruat. Et ita ē tenēdū q cistercieñ tēplarii ꝛ hospitalarii decimas de suis possessionib⁹ quas de suis laboribus excolunt soluere nō tenent: vt hic di. ꝛ in duobus.px.c.se. nisi pacto ad hoc teneant.š.co.ex multiplici.vel nisi probabilis eccia enormiter lederetur.š.c.dilecti.ꝛ c.suggestū.ꝛ.j.de ṽ.sig.quid p nouale.vł nisi soluēdo renūciauerint priuilegio suo j.de priuile.accedentibus.ꝛ.c.si de terra. Et hec que dicta sūt vera sunt de monachis qui populū non regunt. sed si monachi habent populum bene pñt recipe decimas psonales ꝛ pdiales.xvj.q.j.moderamine. Hodie vo abbates cirstercieñ.ꝛ alij qui sił gaudēt priuilegio de possessionibus quas acquisierīt post ꝯciliū generale vł decetero acquirēt soluere tenētur decimas.j.co.nup. T.

b ¶ De noualibus. quid sit nouale di.j.de ver.sig.qđ p nouale.ꝛ.j.de priuile.c.vl. vbi de hoc.

i ¶ Icz.ppis manib⁹ꝛ sic loqt de cisterciē. tēplariis ꝛ hospitalariis qb⁹ h priuilegiū ꝯcessum est š.c.c.pxi. k ¶ Traditis.ad h eciā non extendit priuilegiū: nec ad illas quas conducūt ab aliis ad firmā š.co.dilecti.ꝛ sic priuilegiū intelligitur d ꝓpriis possessiōib⁹ qs colūt ppis sūptibus

A D audientiā. ¶ Prima ponit prauā interptationem quā scđo reprobat ibi:mādamus istud.c.emanauit.ad declarationē.c.ex pte.š.e. Ab. l ¶ Interptatōe.ꝛ male q: priuilegiū pncipis largissime intptādū ē.j.de ṽ.si.olim.š.d dōn. cū dilecti.ꝛ.C.de bo.q li.cū multa.in fi.ff.de ꝯsti.pn.l.vl.ꝛ.ff. de re iu.qđā ꝯsulebāt.ꝛ infamiā iuris incurrit q priuilegiū pncipis stricte intptat. C.de le.l.ij.ꝛ vba calūniāda nō sūt.ff.ad exhi.l.pe. m ¶ Asserūt:ꝛ male.q: si vbū eēt ambiguū latissima eēt interptatio faciēda.ff.de ꝯsti.pn.hñficiū vel ipse idem pnceps deberet suū priuilegiū interptari.C.de leg.l.vl.ꝛ.j.de sen.ex.int alia.ꝛ.š.de iudi.cū venissent.xj.q.iij.§.ex his.ꝛ priuilegiū aliqđ dz ꝯcedere.alr inutile essz.j.de priuile.in his.

a ¶ Intentõis. nota ꝑm intentionē dñi papē priuilegiū forte intelligendū: sic etiā rescriptū quo concedit bñficium. s. de p̄ben. c. vl. ⁊. s. de rescriptis. mandatū. Item ar. q papa p suū priuilegiū siue rescriptū non vult facere alicui p̄iudiciū. s. de offi. ordi. licet. ⁊. s. de vsupal. ex tuarū. ⁊. s. de offi. dele. sup. eo ⁊ hoc ideo est hic q̄a priuilegium illud fuit tacita veritate impetratū. vñ non valuit q si diuisset p̄uilegiū nō fuisset ꝓcessus. s. de rescrip. sup lris.

b ¶ Eandē conuentionem. ⁊ ita patet q ꝓuentio pōt interuenire in spūalibus saltem inter ecclesiasticas personas. j. e. suggestū. ⁊. c. nup abbates. ⁊. s. de transac. c. ij. sed ad hoc vt ꝓpositio sit ꝑpetua dz autoritas ep̄i interuenire. vt. s. de transac. de cetero. ⁊. c. ij. als erit p̄sonalis. vt. s. de trās act. veniens. ⁊ hec fuit cōpositio p̄sonalis q: autoritas supiōris nō interuenit. vt ptz ex eo q dicit. s. q̄dīu viueret: et sic in vita sacerdotis tm̄ duranit cōpositio.

c ¶ Contineat. naz si d ꝓpositōe facta fuisset mutatio in priuilegiis ⁊ ex certa scientia Papa ꝛerogasset huic cōpositioni. ar. s. de rescp. nōnulli. ⁊. j d capel. mo. ex pte. b.

Q Dmmissum. ¶ Prim o ponit querela. Scdo iudicis datio ibi: ea p̄ter. Ab. Si.

d ¶ Monachi. non dicit hic de q̄bus monachis. vnde si intelligis. c. de cisterciē. loquit de possessionib⁹ quas nō ercolunt suis sumptibus ⁊ laboribus de q̄bus debēt soluere decimas. j. e. ex pte. vel forte p̄ sub

a intentōis p̄ priuilegiū nostrum cōuentiōi deregare p̄dicte: mādamus quatenus abbatē ⁊ mo-
b nachos: vt eandē conuentionē nō obstāte dicto priuilegio. nisi
c de ipo cōtineat in eo inuiolabiliter teneant ⁊ obseruent vel ex inde secutū pacifice cōueniant ap. postpo. compellatis.

I Dem thome cantuari. archiepiscopo.

¶ Monachi tenēt soluere decimas p̄diales de p̄dijs nouiter cultis d q̄b⁹ decime p̄us soluebāt.

Q Ommissuz est nobis: ⁊ infra. puenit ad nos q monachi de bosse eccie sancte ma-
b rie in cuius prochia cōmorant decimas ex integro nō p̄soluūt ¶ Ea ꝓpter mandamus quatenus eos: vt decimas d terris cultis in quib⁹ olim domus cōstructe fuerant p̄fate eccie cū ea
e integritate p̄soluant: qua p̄ius q̄ in eadē prochia morarentur soluebant: p̄solui cōpellas. Et
f sicut etiā de pascuis olim decime p̄soluebant: ita nunc de eisdē ad frugū fertilitatē trāslatis decimas volumus absq diminutione p̄solui.

Alexander. iij. cantuariēn. archiepiscopo et eius suffraganē.

¶ Per excōicationē cōpellitur quis ad soluēdas decimas de molendinis ⁊ alijs hic ꝑtētis ⁊ in. c. sequēti. h. d. cum sequenti

D eruenit ad nos: ⁊ infra. ¶ Mādamus quaten⁹ prochianos vros monere curetis: et si opus fuerit sub excōi-

b ¶ Feudo. de omnibus ēm quē fidelis homo acquirit debet soluere decimas. j. e. ex transmissa. ⁊ de venatōe ⁊ de militia. xvj. q. j. decimas. ⁊. q. vij. quicūq. Ber. i ¶ Lana. in pecudum fructu lac lanaq fructus habet. ff. de vsur. l. in pecudū. ⁊ insti. de re. diui. §. in pecudum.

catōis districtōe ꝓpellere. vt de
g puentibus molendinor p̄isca
h riarū fenor lana decimas eccle
i sijs quibus debent cum integritate p̄soluant.

I Dem vintoniēsi. episcopo.

¶ Sūmatū est cū p̄cedēti ⁊ declara vt in p̄cedenti dictum est

N Uncios: ⁊ infra. ¶ Mādamus q̄tenus prochia-
k nos tuos de apibus ⁊ de oī fructu decimas p̄soluere ec. dis. cōpellas. I Dem exoniē. epo.

¶ Decima fructuum statim cū collecti sunt solui debet non deductis expensis.

Q Um hoies de hortoī. de frugibus. ix. ptib⁹ sibi re-
l tentis decimā eccie cuius parrochiani sunt sine diminutione soluere teneant ⁊ anteq̄ id faciant seruientibus ⁊ mercēnarijs
m suis de frugibus nō decimatis debita totius anni p̄o seruitio suo impendāt: tūc demū de residuo d̄cimā p̄soluētes. ¶ Mādamua quatenus eos cogatis
n vt decimā statim fructibus collectis p̄soluant: atq de subtra-
o ctis ⁊ retentis dignā satisfactionem exhibere p̄curent.

I Dem monachis d neucleñ.

¶ Priuilegiati sup decimis nō soluēdis de his p̄dijs q̄ ab alijs ꝓducūt decimā soluere tenent.

O Plecti filij abbas et frēs sctē crucis sua nobis cō-
q̄stione mōstrarunt: q p̄dia vñ decimas ⁊ in magna pte sustentationē ꝓsueuerūt hr̄e: a plerisq laicis ꝓduxistis ⁊ recepistis

k Uncios. ex apibus et oñi fructu licite acq̄sito. j. e. ex transmissa. siue de animalib⁹. s. c. p̄ri. siue intuitu p̄dio-
rū siue intuitu p̄sone. s. de proch. c. vl. ⁊. j. c. pastoralis. Ber.

Q Um homies. ¶ Primo ponit factum reꝓbensibile. Secūdo corrigi mandat ibi: mandamus. Ab. Si.

l ¶ Parrochiani. ar. decimas esse dādas illi ecclesie vbi q̄s accipit ecclīastica sacra etiā p̄diales. tñ ꝓtrariū est verū q predia les potius dari dñt illi ecclesie in cui⁹ territorio sita sunt p̄dia. s. ti. pri. c. vlt. nisi cō suetudo in cōtrariuz esset. j. e. cum sint domiues. Ber.

m ¶ Nō decimatis de omnibus ēm satis ⁊ plantatis ⁊ de oñibus fructibus possessionū ⁊ animalium ⁊ oñibus fructibus rō ne p̄dior puenientibus nullis expensis deductis decime sunt soluēde. j. e. nō ē in p̄testate. ⁊. c. tua nobis De alijs d q puenīāt ex negociatōe ⁊ artificio deducēde sē expense. ⁊ de residuo p̄soluenda decima j. e. pastoralis.

n ¶ Fructibus collectis. i. ꝗcitius ⁊ cōpetentius solui p̄nt. q̄a tardius dare peccatum est. xvj. q. j. de cime. ⁊ qui nolī fecit statim in mora intel-

ligit. vnde periculū decimarū ad ipsum spectat. ff. de leg. j. l. cum res. §. vlti. ⁊. s. de cōmo. c. vno. sed quid si sacerdos tunc recipere noluerit non est periculum illius. ff. de soluti. qui decem. si tñ postea sacerdos voluerit recipere rursus incipit esse rusticus in mora. ff. de acti. emp. ⁊ vendi. si p̄ emptorem. §. q si. ff. de no. opc. nunci. p̄tor. §. penul. ff. quorū lega. l. ij. §. vlt. semp ēm posterior mora nocet ei p quem fit. ff. de peri. et cōmo. rei ven. illud. ff. de vsur. debitor. Ala.

o ¶ Satisfactionem. sic. xvj. q. vij. quicunq. ⁊. c. omnes decime. ⁊. q. j. si monachus.

D Iscai. ¶ Cōis diuisio. Scda ꝑs ibi: vnde. Ab.

p ¶ Conduxistis. si propria non sufficiunt licitum est clericis conducere aliena predia. vt hic patet in auten. de sanc. episco. aliud. colla. ix. ⁊ sic non obstat que consueuerūt signari pro contrarijs. j. ne cleri. vel mona. c. j. ij. ⁊. ij. ⁊. lxxxvj. dist. peruenit. Ber.

a ¶ Diuerse.nō tñ aduerse.sic.ē.de bis que fi.a pla.sine con. ca.cū apostolica. Quidā.n.ibi dicunt dandas eē decimas vbi recipiunt ecciastica sacramēta.ē.e.nouū gen⁹.⁊.xvj.q.j.q̄sti Alij dicunt q̄ ibi debent dari vbi predia sita sūt.ē.e.qm̄.⁊.ē. de parroch.c.vl.⁊.xvj.q.j.siquis laicus.ē facile ē soluere hāc diuersitatē ibi debent dari psonales decime vbi q̄s recipit ecclesiastica sacra.⁊ si habz pdia in alia prochia ibi dz dare decimas illoꝝ pdioꝝ. vt.ē.ti. pr.c.vl.⁊.j.e.ad aplice. Si bz pdia i eadē prochia vbi audit diuina ibi debz dare decimas pdiales ⁊ psonales.⁊ sic diuersitas illa pōt intelligi.Et hē est verū nisi cōsuetudo pscripta sit cōtraria vt hic dicit.

b ¶ Ad psuetudinē no.q̄ in decimis psoluēdis psuetudo attēdit.sic.j.e.ad aplice. ⁊.c.in aliq̄bus. in fi. Et intelligo q̄ illa cōsuetudo sit pscripta p quā iuri cōi pīudicat ⁊ q̄ est optima legū interpres als non credo locū habere cōsuetudinē.vt.ē.de cōsue.cum dilectus.

c ¶ Difficile:non tñ impossibile:qz qdvix fit tñ fit.si.ff.de iudi. vit certz.qz si decime ille sint intra limites alterius epatus non adherentes limiti bñ pñt tunc pscribi dūmō habuerint titulū et quo cām habeant pscribendi.j.e.dudū ē.de pscrip.ad aures que sic intelligitur.si vis intelligere difficile.i.impossibile.quasi non possit pcipe decimas in alieno epatu tūc intellige de decimis in limite positis ⁊ limiti adherētibus qz ille pscribi nō pñt:qz sic p pñs ⁊ limes pscribi posset qd fieri nō pōt ne fines epatuū cōfundat vt hic dicit.⁊.xvj.q.iij.quicūq̄.⁊.c.licet in regulis.⁊.c.inē memoratos.⁊ idē est in parrochijs limitatis.ē.de parroch. sup eo.⁊ sic intellige qd hic dicit Ber.

Prohibemus.¶ Primo ponit pbibitio. Scdo pena. ibi:siquis.Ab.Si.

d ¶ Periculo.sic.xvj.q.j.c.vl.⁊.ē.de bis q̄ fi.a pla.si.cō.ca. cū aplica. e ¶ Laicos.nec etiaz in clericos sine auctoritate epi.xvj.q.j.c.vl.⁊.ē.de bis q̄ fi.a pla.cum aplica.⁊.j.de iure pa.nullus.sed nunquid de psensu epi pñt transferri in alios clericos si laici isti bñt decimas in feudū ab antiquo.satis videt q̄ illas pñt dare in alios laicos de psensu epi in feudū sicut ipsi bñt. nec dz eps tunc illas dare in feudū.sic.ē.de feu. c.ij.ē si als d facto possidet illas nec laico nec clerico possunt transferre etiam de psensu epi.vt dicit pdicta decret.cū aplica.in fi. f ¶ Sepultura.sic ē qui decimas quas iniuste possidet detinet ⁊ nō restituit ecclesie ad quam spectāt xpiana sepultura priuari dz sicut in vsuris.j.de vsuris.qz in omnibus

A D apostolice.¶ Decime psonales debent ecclesie parrochiali:pdiales pdiali nisi aliud habeat consuetudo. Sic c diter summāt doc.ē hec summatio nō pgruit tex. In ꝗ. sup qui ponit casum.c.cum sint boies.ē.eo.⁊ iō summo vt in rubro.Cōis diuisio.Scda ps ibi:noueris.Ab .Si.

g ¶ Trāsferat.xiij. q.j.p totū.⁊.ē.de parroch.c.vl.

b ¶ Personales. hē ergo ptz q̄ decime psonales sp dāde sunt vbi quis pcipit ecclesiastica sacra.sic.ē.de parroch.c.vlti.Et dicūt psonales decime que potius contēplatione psone soluunt vtpota de negociatione artificio ⁊ de militia.xvj.q.j.decime. ⁊ j.e.nō est.⁊.c.pastoralis.de q̄bus expense añ solutiōz decimarū deducēde sūt.vt in.c. pastoral.ē decime aialium an int psonales an int pdiales sint.q̄rit ⁊ pt dici q̄ int pdiales:vbi ergo pascūt pmanue ibi decime solui debent.ar.ē.eo.cōmissuz.⁊.ff.de ser.rusti.pd.pecoris pascēdi.C.de ꝗ.sig.l.ij.sed quid si p medietatez anni in territorio vnius ecclesie ⁊ p aliam medietatē in territorio alteri⁹ ecclesie pascunt equū est vt diuidāt.ar.ē.d testa.relatuz.in fi.⁊.j.q.ij.c. vl.⁊.xij.q.ij.vultera. ne.eodē mō si pmanue iaceāt hē.⁊ pmanue pascent ibi.ar.ff.ad municip.assumptio.idē esset si aliq̄ iacerēt in vna prochia ⁊ larem haberēt in alia debēt diuidere decimas personales ⁊ oblatiōes.

i ¶ Cōsuetudo: ius tñ cōe in pmptu est q̄ illi ecclesie debēt dari in cuius territorio sunt pdia.vt.ē.de parroch.c.vl.⁊.ē.e.qm̄.tñ stat cōsuetudini loci si est pscripta vt dixi.ē.e.cum sint boies:nam ⁊ mulier ibi subdit munera patrimonialia vbi habet patrimoniuz siue pdia.psonalia ꝗ vbi habeat domiciliū.C.de mulie.in quo loco mul.sexui cōgruentia vel bonoꝝ agnoscant.l.j.lib.x.Lau.

Ex parte.¶ Prima ps ponit querelā.Scda dat iudicē ibi:mandamus.Ab.Si.

k ¶ Unius:⁊ male:qz qua rōne soluunt de vno semine ⁊ de alio soluere tenent siue eodē tpe siue diuerso eiusdē anni.qz vna ⁊ eadē res diuerso iure censeri nō debet.xij.q.ij.qz cognouimus.⁊.j.e.cū in tua.⁊ de pse.di.ij.pperimus.

l ¶ De omnibus pdioꝝ:⁊ etiā arboꝝ.ē.e.c.pri.⁊ de feno ⁊ de lana.ē.e.pueniit.j.e.c.pri. m ¶ Diminutōne.i.nullis expensis deductis.ē.eo.cū boies.⁊.j.e.c.pri.⁊.j.e.c.tua nos.

Non est.¶ Primo ponit exordiū. Scdo narratio ibi:reuera. Tercio pclusio ibi:volumus.Ab.Si.

n ¶ De omnibus.sic.xvj.q.j.decime.⁊.q.vij.quicūq̄.et.c. oēs decime.Ber.

a diuerse:⁊ iō in hmōi dubitatōe
b ad psuetudinē duxim⁹ recurrēdū ⁊ attēdēdū etiā si ille ecclie in vno sint vel ī diuerſ epatib⁹
c pstitute qz difficile nimis videt vt vna ecclesia in epatu alteri⁹ recipiat decias:cū ex hē epatuū fines pfundi ñ imerito viderēt

¶ X concilio lateran.

¶ Nō pōt laicus trāsferre decimā in aliū laicū etiā si cū titulo illam possideat.h.d.cum glo.

Prohibemus ne laici decimas cū aiaꝝ suarū pcu
d lo detinētes in alios laicos possint aliq̄ mō trāsferre. ¶ Si q̄s
e ꝗo recepit ⁊ ecclesie non reddi
f derit xpiana sepultura priuet.

Uci⁹.iij.strigoni.archiepo.

¶ Decima psonalis debet ecclie vbi q̄s pcipit sacramēta.lz alibi lucrū pmingerit.in pdiali ꝗo stat psuetudini si in aliena parrochia colonus predium coluit

A D apostolice sedis regimē:⁊ infra. Intellexim⁹ q̄ q̄dā psuetudo in vngaria inoleuit vt multitudo plū plerū/q̄z de prochia vni⁹ epi in dioce
g si alteri⁹ trāsferat:in q̄ lz p multa tēpora morā traxerit vterq̄z tamen epoꝝ:tam is cuius parrochiani sūt facti decimationez requirit:iōq̄z.t.nos duxit fraternitas consulendos: cui potius decime sint reddēde. ¶ Moueris igit q̄ equū est vt illi ecclie
h decime psonales reddāt ab eis in qua ecclesiastica pcipiunt sacramēta. Decimas ꝗo messium vel fructuū arboꝝ si coluerint in alia prochia quam in ea in q̄ habitāt: qm̄ a diuersis diuersa
i cōsuetudo tenet:tu eligas in hē casu qd p consuetudinē diu obtentā ibidem noueris obseruatam. ¶ Lemens.iij.

¶ De omni fructu predij solue de sunt decime.

Ex pte canonicorū ecclie tue nobis est querela proposita q̄quidā agricultores cū simul vel diuersis tpibus anni in eodē horto vel agro diuersa
k semina sparserit:nō nisi d vni⁹ illorū seminū fructib⁹ decimas illi psoluūt:⁊ infra. ¶ Mandamus q̄tenus si noueris rem alit se habere agricultores illos vt
l de oibus pdioꝝ fructibus deci
m mas absq̄z diminutiōe psoluāt eccle.cen.compellas.

¶ Celestinus.iij.

¶ Decime prediales solutende sunt expensis non deductis.

Non est in ptāte hoim cū plantāt arboꝝ vel aliq̄ semia tre mādāt:⁊ infra. ¶ Reuera sicut scti pfes in suis tradiderunt scripturis:de vino grano fructibus arboꝝ pecoribus hortis negociatōe:de ipa ēt mi
n litia:de venenatōe:⁊ de oib⁹ bonis decime sunt ministris eccie tribuēde:ita vt q̄ de his eas soluere neglexerit ecciastica distri

a ¶ Intelligeremus, ar. q̃ à forma verborũ sine certa sciẽtia nõ est recedendũ. xxxj. di. oino. ff. de le. iij. nõ aliter. ⁊ xxxj. q. j. §. quõ ỏginibus. C. de cadu. tol. l. vna. §. si ỏo. ⁊ de ꝓse. di. iiij si quis ꝓb: ⁊. ē. de transla. inter corpalia. ⁊. C. de pecu. eius q̃ libertatẽ meruit: l. vna. ⁊. xxviij. q. j. sic cm̃. ver. cũ ỏo dicit ego dico non dñs.

Q Uoniã ¶ Primo ponit consultatio. Secdo rñsio ibi. rñdem⁹. In qua distinguit scdm mẽbrũ. psequit ibi: alioquin. Ab. Si.

b ¶ Parrochiã. q̃d si sint insule. cõsiderãdũ est cui, puincie adhereant. ⁊ de illa prouincia sunt. ⁊ ibi debẽt decimas ⁊ ibi iudicẽt. ff. de iudi. insule

c ¶ Tua pte. Eãdẽ quã de antiquis pcipis ⁊ non maiorẽ: qr nõ debẽt in his duplici iure censeri. xij. q. ij. qr coguimus. et. j. e. cũ in tua. ⁊. j. de censi. ecclesiis. hic est q̃rta. x. q. iij. vnio. vel intellige fm diuersam psuetudinẽ locorũ. ē. de sepul. certificari. arg. ē. j. e. cũ ꝓtingat vbi dr q̃ de iure cõi ad prochiales ecclesias pceptio decimarũ ⁊ ibi solueẽt.

d ¶ Eidem ecclesie Sed nonne dabunt vbi coloni recipiunt spũalia. xvj. q. j. q̃sti. Rñ. non. qr decime ⁊ tributa dant rõne p̃diorũ ⁊ nõ psonarũ. ff. de publi. ⁊ vec. imperatores. xvj. q. j. si quis laicus. ⁊. c. decime. ⁊. j. e. de terris. et ff. de censi. forma censualis. §. si ỏo quis.

e Parrochianos dño. vt. xvj. q. j. reuertimini. ⁊. c. decime sũt. ⁊. q. vij. oẽs decime.

f ¶ Quasi debitum Istud q̃si non est silitudinariũ ꝑ expssiuũ veritatis. sicut illud q̃si vnigenitũ a pre. ⁊ ex debito requirunt. j. e. tua nos. ⁊. c. grauẽ. ⁊. xvj. q. j. decime. ⁊. c. statuimus. ⁊. xiij. q. ij. qui oblationes.

Ad hec. ¶ Primo recitat factũ: qd̃ scdo reuocari mandat ibi: qm̃. Ab. Si. g ¶ Sanctuariũ. viij. q. j. aplica ⁊. j. de iurepa. psuluit. b ¶ Resignauerit: ⁊ ita laicus decimas possidere nõ pot. xvj. q. vij. c. j. ⁊. ē. de pscrip. cãmq̃. ⁊ sic in feudũ dari non pnt de nouo de hoc dicẽt. j. e. q̃uis. ⁊ ideo si nõ restituat debet excõicari.

i E terris psoluẽdas. is cm̃ ad quẽ spectat fructuũ pceptio fructuũ onera subire ꝓpellit. ff. de vsufru. si pẽdẽtes. §. pe. ⁊. l. hacten⁹. ⁊. ff. de pac. int̃ debitorẽ. ⁊. ff. de cẽsi. formã. §. si ỏo q̃s. ⁊ ita rõne p̃diorũ soluere dnt decimas. ⁊ ñ rõe psonarũ. qr ñ sẽ de corpe eccie. vñ psonales decimas ñ psoluãt

k ¶ Cõpellas. put tradit. j. de vsur. post miserabile. ⁊. c. q̃to.

Q Uamuis. ¶ Primo ponit factũ repbensibile. Secdo pnã ibi: statuimus. Ab. Si. l ¶ Disponere. qd̃ oino eis nõ lz: qr de reb⁹ ecclĩasticis nulla ẽ laicis attributa ptãs. xcvj. di. bñ q̃dẽ. xvj. q. vij. laicis. ⁊. ē. d ꝓsti. eccia. ⁊. ē. de re. ec. ñ alie. cũ laicis. ⁊. lxxxix. di. qm̃ in q̃busdã. ⁊. c. iudicatũ. ⁊ tales laici excõicandi sunt. xvj. q. vlt. nullus laicorũ

m ¶ Cõcesserit. Laici enim decimas sine pctõ nõ pnt retinere j. q. iij. quenit. ⁊. j. eo. pbibemus. ꝑ nunq̃d pnt dari laicis in feudũ. dicendũ est q̃ nõ qr decime sunt cibus in domo dñi. xvj. q. j. reuertimini. ⁊. q. vij. decimas debẽt eis dari a q̃bus spũalia recipiũt. xiij. q. j. §. bis ita. ⁊ pterea feudum transit ad heredes ꝑ decime nõ. ē. c. ad hoc ⁊ ita laicis pcedi nõ pnt in feudũ q̃a eas possidere nõ pnt. ē. d pscri. cãmq̃. ⁊. xvj. q. vj. c. j. ⁊. j. q. iij. §. pte in ỏ. Item decime de mãdante rẽ. ⁊ bocõ qr dant intuitu diuini obsequij. xiij. q. j. § bis ita. ⁊. xvj. q. j. q̃sti ⁊. ē. c. nouũ. ⁊. j. e. tua nos. vñ in laicũ cadere ñ pnt. sicut nec ius eligendi. ē. de elec. sacrosancta. ⁊. c. missa na. Fructus ỏo decimarũ bñ possent concedi laico ex cã ad tẽpus vite sue ꝑ non in feudũ. ē. de loca. c. ij. qr etiã posset vẽdi ad tẽs. j. ne prela. vices su. c. vl. ꝑ ius pcipiendi qd̃ ẽ mere spũale. nõ pot eis in feudũ dari vel etiã ad tẽpus rõnibus p̃missis pcedi. ⁊ ẽ sile cũ dicimus vitulũ fructuũ vacce demõstram⁹ non ius ꝑ corpus. ff. de euict. vacce. ⁊ sic bodie decime in feudũ dare ñ pnt sicut nec alia feuda. ē. de feu. c. j. et ea fuit cã q̃re olim antiqs tpibus dabant in feudũ laicis alia feuda. vt videlicẽt defenderẽt ecclias ab hereticis ⁊ alijs oppssoribus. postea ỏo cũ cã cessauit nõ fuerũt pcesse. imo expsse fuit pbibitũ. qr sine pctõ laici non pnt eas retinere. ē. de his q̃ fi. a pla. sine psen. ca. cũ aplica. ⁊. j. e. pbibemus. ⁊ decimas ab antiquo pcessas adhuc possidẽt laici ⁊ eorũ successores. tñ si aliquo noualia psurgũt in decimatõe nõ accrescũt eis. j. e. tua nobis. ꝓpter rõnẽ q̃ ibi reddit in fi.

n ¶ Succidat. i. suspẽdat: vt innuit lra sequẽs donec rẽ. vel succidat. i. excõicẽt vel suspendat vel deponat: ⁊ h̃ expositio pbat. xxiij. q. iij. ipsa pietas ꝑ primũ verius videt.

Cum sint hoies. ¶ Primo ponit psultatio. Secdo rñsio ibi: sane. ab. o ¶ Nõ est facile. qr qd̃ a sctis pṙib⁹ nõ ẽ diffinitũ nec nos diffinire debem⁹. ij. q. v. psuluisti. ⁊ qd̃ aplis nõ diffiniuit nec nos diffinire debem⁹. xxxj. q. j. q̃ si worwicrij

ualia intelligi debent: et infra.

¶ Mandamus q̃tenus non pmittatis hoc fieri nam si intelligeremus tñmõ de noualibus. vbi ponimus de laboribus: de noualibus poneremus.

I Dem brixieñ. epo.

¶ Decime noualiũ debẽt eccle sie in cuius parrochia surgũt si vero nõ sũt in certa prochia debent diocesano qui pot sibi reunere vel alteri ecclie pcedere.

Q Uoniam a nobis sollicitudo tua requisiuit: q̃d de decimis noualiũ tue dioce. tibi sit statuendũ. ¶ Rñdemus vt si terre que arabiles sunt in

b tra certã alicui⁹ ecclie prochiã

c fuerint decimas earum tua pte

d retẽta eidẽ eccie facias assignari. ¶ Alioquin ipas fm discretionẽ a deo tibi datam: alij eccie deputare vel ad opus tuũ poteris retinere.

I Dem remeñ. archiepo.

¶ Decime possunt exigi.

Parrochianos: ⁊ ifra. Cũ decime non ab hoie ꝑ ab

f ipso dño sint institute: quasi debitum exigi possunt.

I Dem ambieñ. epo.

¶ Decima laico iure hereditari concedi non potest.

Ad hec donatiõz decime quã abbas scti. s. de mõstrali cuidã laico cõcessit p suc/

s cessionẽ tenẽdã. ¶ Qm̃ sanctuariũ dei iure hereditario possideri nõ dz viriḃ⁹ carere decernas: ⁊ laicũ nisi decimam ipam

b ipsi ecclie libere resignauerit viculo excõicatiõis astringas.

I Dem marsilieñ. epo.

¶ Iudei cogunt pdiales decimas soluere aut pdia dimittere

E terris q̃s iudei colũt: tue prudẽtie rñdem⁹ vt

i eos ad decimas psoluẽdas vel possessiones penit⁹ renũciãdas

k cũ oi districtõe cõpellas ne forte occasione illa ecclesie valeat suo iure fraudari. I Dem.

¶ Decime oblatõnes vel ecclie laicis concedi non pnt. ⁊ prelatus contrafaciẽs est puniẽdus

Q Uãuis sit graue nimis ⁊ diuini dignũ aiaduersione iudicij hẽat q̃ laici q̃daz qõ sacerdotũ est in ecclĩasticis reb⁹ vsurpant: maiorẽ tñ incurrunt formidinẽ q̃ fomitẽ sui erroris dicunt in ipso clero aliquotiẽ ⁊

l inuenire: dũ q̃dã plato ꝛ ecclie decimas ⁊ eccias disponere eis indulgẽt. ⁊ eos in deuia mortis impellũt: qui pdicatiõe eorũ ad viã vite fuerãt reuocãdi: ⁊ ifra

¶ Statuim⁹: vt si q̃s alicui laico in seculo remanẽti ecclesiam

m decimã oblationẽq̃ pcesserit a

n statu suo sicut arbor q̃ inutiliter terram occupat succidat: ⁊ donec emẽdet dolore sue iaceat ruine pstratus. I Dem.

¶ Stat psuetudini an colonus soluat decimã eccie in cui⁹ prochia si ta st pdia an eccie vbi audit dina tpcipit ecclĩastica sacra

Q Um sint hoies in parrochia vnius eccie sicut asseris: q̃ ẽras in alia prochia excolũt. t. dis. nos psuluit: cui ecclesie ỏ ẽris illis decimas soluẽ

o debeãt: ⁊ infra. ¶ Sane ñ ẽ nobis facile sup h̃ certũ dare rñsũ cũ auctes sctõꝝ patrũ etiã sint

Ata nobis. ¶ Diuidit. Prio ponit tres machinationes Scdo ad eas rndet ibi: verum. Tertio cōcludit ibi: qm. Ab.si. a ¶ Tributa: vt.xvj.q.j. decime: ⸿ ipropie dr tributa: qz i tributū nō admittit appellatio. vt.ij.q.vj. §. diffinitiua: ⁊ §. qtiēs: ⸿ sup decis bn admittit sicut in alijs cāis vbicunq; aliqs grauat. s. de ap. vt de bitus. Item in tributis nō currit pscriptio xvj.q.iij. §. pōt. v. ad hoc eccl'ia. sed in decimis bene currit. s. de pscrip. de qrta: ⁊ c. ad aures. ⸿ qua actōe petuntur decime: dixit Jo. q petunt p actionē cōfessoria qz ius pstādi decias ē qdā seruitus: vel pōt dici q petunt rei vēdi. xvj.q.j. moderamine. ⁊ c. reuertimini. Eccl'ia enim dr hic dnium decimarū: lz nōdum habuit possessionē vt qdā dicūt ⁊ satis rōnabile ē ⸿ verius est q i B psistit priuilegium eccl'ie. vt re nōdū tradita ipsa facta sit dna. ar. de psuetudine ex lris. ⁊ C. de sacrosan. ec. vt inf diuinū: sic. C. de arbi. tute. l. iij. ⁊ C. de rei vē. si vt ponis: vbi hoc priuilegium obtinet in minore ⁊i milite. nec ob. qd dr. ff. de pollicit. l. ij. in fi. vbi dr: q nisi decia sit segregata ab alijs nō desinit esse in bonis prioris dni: sed aliud est cum decima debet ex voto: vt ibi: ⁊ aliud cū debet de iure: vt B. vel petunt cōditiōe ex canone. xvj. q.j. decime: ⁊ c. reuertimini. ⁊ arg. ff. de conditiōe ex lege. l. vna.

b ¶ Deterioris: imo melioris: qz plus puniure ⁊ plus bnfacere pōt. C. de modo mulc. eos. xj.q.iij. q resistit.

c ¶ Suas esse. xvj.q j. reuertimini.

d ¶ Sic ⁊ dns: B intellige cū recipit pte suā añ solutionē decimarū: sec⁹ si post. qa tūc illa iam decimata est. ⁊ B verū ē cū dns aliquotā pte puta tertiā vl' qrtā vel etiā medietatē pcipit: tunc enim vterq; ⁊ colonus ⁊ dns tenet soluere decimā de pte sua: sic. s. eo. a nobis. Si vero certā ptem puta duos corbes vel tres tm colon⁹ reddet dno q̄tūcunq; pcipiat iste colon⁹: tūc dns de illis tenet soluere decimas: qa ps illa nō est decimata neq; diminuta lz de decimato aceruo descendat. ⸿ illud qri pōt cui danda sit decima de illis tribus vel duob⁹ cordib⁹: illi eccl'ie in cuius territorio sita est illa terra: nō qz iā pcipit decimā toti⁹ a colono. ⁊ ē ꝯ illā regulā. bona fides nō patit vt bis idē exigat. ff. de reg. iur. bona fides. prochiali eccl'ie nō dz dari: qz nō est decia psonalis. satis pōt dici q dz dari rōne p diorū lz descēderit a decimato aceruo: sicut si aliquis donet alicui bunc corbē decimarū ille enim tenet soluere decimā: qz ex lucro habet colonus vero ille q̄ duos corbes tm vel tres soluit: tanto min⁹ pōt soluere parrochiali eccl'ie de toto aceruo: vt vi. arg. op. j. e. cū nō sit. in fi. et istud equi⁹ vi. tm eccl'ie pōt peuenire possessorē siue suo siue alieno noie. siue sit in possessione siue etiā sit creditor. xvj.q. j. sicqs laic⁹. ff. de vsufruc. bacten⁹. decia enim tāq; on⁹ sequit possessorē: quia res transit cum onere suo. j. e. cum nō sit. s. de pigno. ex lris nec etiā peccatū tuetur possessorem. s. de pac. pleriq; ff. de pac. inter debitorem.

e ¶ Pretextu: vero nequicie. hoc iō dicit. qz decime potiū dant intuitu eccl'ie q̄ personē. ⸿ nūquid teneor dare decimas psonales ei quē scio esse symoniacū cū ipse sit suspēsus. xxxij. dist. §. verū. Decime dant rōne diuini obsequij: vt B dr. f. in v. qb⁹ eas p suo cltu pcessit. ⁊ s. e. nouuz. ⁊ xvj.q.j. qsti. Itē qz ordines non debent ab eo recipi. j. de simo. p tuas. dicte decime sūt dāde illi. naz et iudeus prestat personales decimas qsdam quādoq; sed nō omnes: licet non ratione diuini obsequij ⁊ prediales. j. de vsu. quāto. Jo. et. s. eo. de terris. et per quandaz decretalem que est in antiqua compilatiōe et. s. eo. c. ad audientiam.

f ¶ Aliena. i. eccl'iastica. xvj.q.j. in canonibus. ⁊ q.iij. placuit. ⁊ xij.q.j. expedit. Secularia vero pōt princeps concedere alij. C. de quadri. pscript. per totum excipe creditorem. ff. de acq. re. do. non est nouum. et in alio casu. xix. q. iij. si qua mulier. Vin.

g ¶ Domini: voluntatem: quia nō remittitur ꝓpter hoc debitum sed augetur. s. de iureiuran. cam te.

b ¶ Cōpellas: excōicari debēt q decias admoniti nō soluūt. s. e. c. xxxij. di. pter. B: ⁊ bānū dni pape cōponat. xvj.q.j. statuim⁹.

Ex parte. ¶ Summa vt in rubro fm intellec. qui mihi placet. Primo ponit decisa consultatio. Scdo rnsio ibi: cum tibi. Ab. si. i ¶ Cōceditur: sic. xij.q.j. pcim⁹: ⁊ xvj.q.ij. vi sis. xcv. dist. illud. et. ff. de reg. iu. non debet. j. de do post diuor. resti. per vestras. ⁊ econuerso cui interdicit minus ⁊ maius pro bibitum esse videtur. j. de sen. excō. cū illorū: ar. lxxiiij. dis. gesta. ⁊ ff. de senato. qui indignus: ⁊ ff. de ser. expor. cui pacto. Itē est arg. q beneficia large sunt interpretanda. j. de verb. sig. olim. s. de do. cum dilecti. in fi. ff. de cōsti. pn. l. vlti. arg. s. s. eo. tua. sed ibi donatio decimarū laico facta odiosa est cū peccato ⁊ iō non est extendenda licētia: sed est r estringenda: vt ibi dicitur.

k ¶ Concessum. arg. cōtra. j. eo. cum cōtingat: sed soluitur ibi.

Ata nobis. f. intimauit: q quidā laici decimas eccl'ie a clericis tuis puersis machinationibus subtrahere moliuntur quidā enim ex eis semen ⁊ sumptus qui fiūt in agricultura dicunt primitus deducendos: et de residuo impendendam decimam asseuerāt: alij vero de portione fructuū quā a colonis accipiunt partim decime separantes: eam capellis suis aut alijs clericis aut etiā pauperibus cōferūt: vel i vsus alios p sua voluntate puertunt: nonnulli etiā vitaz clericorum tanq; abhominabilem detestantes: decimas eis ob hoc subtrahere nō verentur: ⁊ infra. ¶ Verum si ad deū a q̄ cūcta bona pcedūt: asserto/ res huiusmodi debitū respectū haberēt: ius eccl'iasticum diminuere nō cōtenderent: nec decimas que tributa sunt egentium animaz pslumerēt detinere. Cū eim deus cuius est terra ⁊ plenitudo eius or. ter. ⁊ vni. q̄ ha. in ea. deterioris ꝓditionis esse nō debeat q̄ dns tpalis cuius statuz de terris quas exhibet alijs excolēdas: nō quidē deductis sūptib⁹ aut semie sepato necessario cū itegritate psoluit: nimis pfecto videt iniquū. Sz decie q̄s de⁹ in signū vniūsalis dnij sibi reddi pcepit suas esse decias ⁊ pmitias asseuerās occasiōe p/ missa vl' excogitata magi frauō diminui valeāt: cum deo debita sit solutio decimaz in tm vt ad eas clericis exhibēdas qb⁹ eas ipse pro suo cultu ꝓcessit: laici si moniti reddere noluerīt: eccl'iastica sunt districtōne cogēdi: vt cū de cūctis oino puētibus decime sint reddēde: sicut colon⁹ de parte fructuū que sibi remanent ratione culture: sic et dns de portione quā percipit ratiōe terre decimā reddere sine diminutiōe tenetur. ptextu vero nequitie clericorū nequeūt eas nisi qb⁹ ex mādato diuino debentur pro suo arbitrio errogare cū nulli sit licitum aliena cuiq̄ concedere preter dnii voluntatem: et infra. ¶ Qm igitur pati nolumus vt eccl'iasticarū ⁊ clericorū iura plumptiōe q̄libet minuantur: mādamus quaten⁹ omnes qui ratione personarū: aut etiā prediox decimas eccl'ijs ⁊ clericis tue dioce. exhibere tenent ad eas cū itegritate reddēdas ap. re. compellas.

I Dē abbati scē colūbane sesi.

¶ Priuilegiū sup decimis non soluēdis eccl'iastice psone concessum noualia comprehendit.

Ex pte tua: et infra. ¶ Cū tibi qd maius est sit cōcessum: vt videlz decias de laboribus terre parrochiarū tuarū cū itegritate pcipias: de nouali⁹ eas exigere satis potes. Quia vbi maius conceditur: minus concessum esse videtur.

I Dem helieñ. episcopo.

¶ Negociator de lucro decimā soluit deductis expēsis q̄s facit de pecunia decimata. expēse vo que fiūt pro habēdis fructibus soluitur decima nō deductis expensis factis pro re restaurāda.

a ¶ Percelli: ⁊ ꝑ etiã eccl̃iastica sepultura ꝓuari q̃ decimas
nõ restituit. ẗ.e. ꝓhibem⁹. ⁊ q̃. decimã ñ soluit ad decimã ꝑtẽ
vt dicit Aug. reuocari merek̃. xvj. q. j. decime: ⁊ in fame ⁊ in pe
nuria maledictus erit. vt. e. cã. q. j. reuertimini. b ¶ Antecẗ
deducatis expẽsas. hoc verũ est in ꝑdialibus decimis. vt. ẗ. c.
pri. ⁊ j. e. c. tua nos.
secus in ꝑsonalibus.
j. e. pastoralis.

Ex transmissa. ¶ Primo po-
nit decisam querelã.
Scõdo dat iudicẗ ibi:
q: vbi ꝑmittit gene-
ralem rõnem ex qua
infert cõclusionẽ ibi:
mandamus. ⁊ potuit
esse rõ in dubitãdi in
isto tex. q: veri nõ na
scunẗ in loco nec vi-
dentur moueri ex dei
bũficio. iõ videbaẗ q
decima ex tali molen
dino ad ventũ nõ eẽt
soluenda. Sed ꝗriuz
decidiẗ: q: mare ⁊ vẽ
ti obediũt deo Mat.
viij. c. itẽ q: terra in q̃
est tale molendinum
ꝓiacet oneri decima
rũ. vñ sicut eccl̃ia ex
tali terra ꝓcipiet fru-
ctus si coleret̃ ita dz
ꝓsequi de redditibus
edificij ibi: cõstructi.
p b. c. ꝓmissum. ẗ. c.
Abbas Siculus.
c ¶ Licite. ẗ videtur
q de illicite acq̃sit̃ nõ
teneant̃ decimã solu-
ere. arg. j. q. j. nõ est
putanda: vbi de hoc
⁊ sic meretrix de me-
retricio suo decimaz
soluere nõ debet. iuxta illud: nõ accipias mercedem ꝓstibuli
⁊ Isa. nõ accipias mercedẽ meretricis nec ꝓcium sanguinis:
⁊ illud: honorabis dñm deum tuũ de tuis iustis laboribus: vt
in. c. nõ est putanda. ⁊ illicite acq̃sita non sunt in bonis nr̃is.
ff. p so. cum duobus. §. vl. ar. ẗ. q meretrix debet decimã solu-
ere. q: nõ turpiter accipit. ff. de ꝓdi. ob tur. cãm. idẽ: ⁊ si. §. q̃
tiens. ꝑterea delictũ nõ ꝑstat immunitatẽ. ff. de inter. ⁊ rele. re
legatoꝝ. §. vl. Criminosum eẽm nõ dignitas sed pena dz comi
tari. C. de decu. ne q̃s. li. x. ⁊ illud euãgelij. Facite vobis ami-
cos de mãmona iniq̃taẗ. vt. xiiij. q. v. q̃ habetis. ⁊ §. seq. Qui-
dam dicũt q de nullo illicite acquisito põt fieri elemosyna vl̃
etiã decima solui. Et sic nec meretrix nec aleator symoniac⁹
nec histrio põt facere elemosynã vel decimã dare de tali lucro
ꝓpter prioza iura. ar. ex hac lr̃a. alij dicũt qd̃ verius credo q
de illicite acq̃sitis põt fieri elemosyna ⁊ dari decima si de illis
nõ ꝓpetat repetitio ⁊ dñium transferaẗ: ⁊ sic meretrix histrio
⁊ symoniacus ⁊ q̃ de mãmona iniq̃tatis viuũt. i. p sollicitudi
nẽ tpalẽ aliqua acquirũt decimã dare ⁊ elemosynã facere põt
⁊ de eo qd̃ extorqueẗ rõne officij. xiiij. q. v. non sane. q: in his
dñium transferẗ ⁊ nõ ꝓpetit repetitio. sacerdos tñ nõ dz reci
pere decimã a meretrice ne videaẗ ei impunitatẽ ꝑstare: sicut
qñq oblatões aliquoꝝ respuunẗ rõne criminis. xc. di. oblati
ones. xvij. q. iiij. miror. als si dñium nõ transferẗ aut si trans-
ferẗ: ⁊ ꝓpetat repetitio nõ ꝑt inde fieri elemosyna vel dari de
cima: cũ nõ sit illi⁹: q: aliena nõ ꝑt aliq̃s ꝓcedere ꝑter dñi vo
luntatẽ. j. e. tua nos. vt in vsuris ⁊ in symonia. ẗ. de iureiu. de
bitores. ⁊ j. de symo. de hoc: ⁊ c. veniẽs. in furto ⁊ rapina. De-
cime aũt q̃ danẗ rõne ꝓdioꝝ iuste accipiunẗ ab eccl̃ia a q̃cũ-
q etiã inuasore ex q̃ nõ danẗ rõe ꝓsone. eccl̃ia eẽm suũ recipit
d ¶ De molendino. ẗ. c. quenit. ⁊ j. e. pastoralis.

Nobis tua. ¶ Primo ponit decisum exordiuz. Scõdo
rõ generalis ibi: cum igit̃. Tercio solutio ibi: fraterni-
tati. Quarto exceptio ibi: nisi. Ab. Si. e ¶ Quilibet: laicus
indistincte nulla tpis ꝑscriptõe obstante. ẗ. de ꝑscrip. cãmq.
clerici vo ꝗm qd̃ di. ẗ. e. nouum.

a ctione debeant ꝓcelli: et infra.
Volumus ergo ⁊ districte pre-
b cipimus: quatenus anteq̃ de-
ducatis de bonis ꝑdictis expẽ
sas: decimas ecclesijs ad quas
ꝑtinent: cum integritate debita
ꝓsoluatis. I Dem.

¶ De redditibus molẽdini ad
uentum soluende sunt decime.

Ex transmissa querela re-
ctoris ecclesie de. n. intel
leximus: ⁊ infra. ¶ Quia fide-
c lis hõ de oibus que licite ꝑt ac
quirere decimas errogare tene
tur. ¶ Mãdamus quaten⁹. h.
militẗ ad solutionẗ decimarum
d de his que de molẽdino ad vẽ-
tum ꝓueniunt: sine diminutõe
aliqua compellatis.
I Innocentius. iij. pistoz. eꝑo.

¶ Locato: vel conducto: pos-
sessionum tenẽtur ad decimas
nisi se immunes ostendant.

A Nobis tua. f. req̃sluit: et
e infra. ¶ Cũ igit̃ q̃libz de
cias soluere teneat̃ nisi a ꝑstati
f one ipsarũ spãliter sit exẽptus.
g ¶ F. r. t. r. q a dantibus ⁊ reci-
pientibus possessiones ad fictũ
de fructibus quos ꝓcipiunt de
cime sunt soluende. ¶ Nisi ab
b eis ostendatur quare ab hmõi
sint immunes.
I Dem vercelleñ. eꝑo.

¶ Imperialis ꝓcessio sub quacũ
q̃ forma a solutõe decimarum
eximere nõ põt. hoc primo de
cime noualiũ nõ ꝑtinẽt ad lai-
cũ qui decimas habet in feudũ

Ita: ⁊ infra. Porro cũ lai
i cis nulla sit de spũalibus
ꝓcedẽdi vl̃ disponẽdi facultas
imperialis ꝓcessio q̃tũcũq̃ gene
k raliter fiat: neminẽ ꝑt a solutõe
l decimarũ eximere: q̃ diuina cõ
stitutione debenẗ. ¶ Nec occa
sione decimatõis antique: licet
in feudum decime sint concesse
sunt decime noualiũ vsurpãde
m cũ in talibus nõ sit extendẽda
licentia sed potius restringẽda
I Dem eidem.

¶ Sine deductione seminis et
sumptuũ debẗ dñs ⁊ colonus
decimã soluere ⁊ nõ cui volue-
rit ecclesie vel pauꝑbus ẗ eccle
sie cui debetur nec ad hoc exca
sanẗ ꝓpter maliciam clericorũ
f ¶ Exemptus: cuz
eẽm decime sint tribu-
ta egentiũ animaꝝ: ⁊
eas insignũ vniuersa
lis dñij sibi retinuerit
xvj. q. j. decime. ⁊ j. e.
tua nobis: ⁊ q̃ debẗ
diuina cõstõne. j. eo.
tua. quõ põt papa cõ
cedere priuilegiũ de
non dandis decimis
cõtra ꝓceptũ diuine
legis ꝓtra quã dispẽ-
sare nõ põt. imo vsq̃
ad aiam ⁊ sanguinez
debet defendere. xxv
q. j. sunt quidez. ⁊. v.
dis. in prin. ⁊. viij. dis.
que ꝗ mozes. dic q ñ
dat alicui priuilegiũ
de nõ dãdis decimis
sed ꝓcedit ei admini
strationẽ decimaruz
vt inde suscipiant su
stẽtationẽ ⁊ residuũ
ꝓuertat in vsus pau
perũ tali mõ cõcedit
monachis: sic posset
etiã laicis cõcedere:
vel dic q ꝗ ius natu
rale dispẽsare põt re-
mittẽdo decimas ali
cui spãliter: nõ tñ cõ
stitutionẽ posset face
re q̃ oino tolleret illõ
ꝓceptuz. q: ius natu-
rale immutabile per
manet. v. dis. in prin.
verũ est insil̃: ẗ nõ indiuiduis. i. nõ põt oino tolli ẗ põt in qu.
busdã remitti. sicut illud ius naturale q oẽs hoies ab initio
sunt liberi in autẽ. qui. mo. na. effi. le. §. sicq̃s vo. vsi. postea vo.
col. vj. immutatũ est in quibusdã ẗ non in oibus. hoc eẽm fuit
impossibile q oẽs essent serui ꝓpter naturã correlatiuorũ.
g ¶ Recipiẽtibus. sic. j. e. tua nobis. b ¶ Ostendaẗ: puta
priuilegiũ exemptõis a ꝑstatõe decimarũ: vel nisi baberet de-
cimas illas in feudũ ab antiquo: nunc dñs illas retinet sibi.
licet hodie nõ possint dari in feudũ. vt dixi. ẗ. e. q̃uis.

Ita ¶ Duo sunt dicta vt in rubro. Scõm ibi: nec oc-
casione. Ab. Si. i ¶ De spũalibus: nec de tpalibus.
etiã si ad cõmodũ ecclesiaꝝ respiciat. xcvj. di. bñ quidẽ. ⁊. ẗ. d
iudi. cernimus. In casibus tñ laici ꝑtãtem bñt sup clericis d
licẗia eccl̃ie. j. de fal. ad falsarioꝝ. in clerico deposito incorri-
gibili. ẗ. de iudi. cũ nõ ab hoie. Item vbi scisma faciũt cũ nõ
põt corrigi ꝑ eccl̃iã. xvij. di. nec licuit. xiij. q. v. de liguribus
⁊ j. de sen. ex. vt fame. Tan. k ¶ Generaliter: puta cũ dicit
ꝓcedimus cum omni onere ⁊ districtu tibi possessiones tales
⁊ sine aliqno onere vel grauamine ꝑ talem ꝓcessionem non
ꝓcedit decimas ⁊ sic spãliter decimas ꝓcesserunt. q: ipsas de
iure nõ possent possidere ergo ipsas nõ ꝑt alicui ꝓcedere. j. e.
dudũ: q: lex bũana nõ ẽ supra legẽ dei: ẗ subt⁹. x. di. c. impator
l ¶ Diuina ꝓstõne debenẗ: q̃i ex debito. ẗ. e. prochianos. ⁊. j.
c. pri. q: debẗ eẽ cib⁹ in domo dñi. xvj. q. j. reuertimini. ⁊. q. iij
§. põt. v. Itẗ decime deo mãdante. ⁊. q. vij. primũ. ⁊ sũt tribu
ta egentiũ aiaꝝ. vt ea. cã. q. j. decime. m ¶ Extendẽda. hoc
iõ dicit: q: laici sine pctõ decimas possidere nõ põt. xvj. q. j. c.
vlt. ⁊. ẗ. e. ꝓhibemus. ⁊. ẗ. e. q̃uis. Et ideo licẗia ista non põt
extẽdi ad noualia. ar. ẗ. j. e. ex pte. vbi soluit̃ si. ẗ. de rescri. nõ
nulli. q: odia sẗ restrigẽda ⁊ fauoꝝ ãpliãd⁹. ff. d li. ⁊ ꝓ. cũ q̃dã

script.q̃ incipit venerabiliũ. a ¶ Rõnabilis cã: puta p̃uilegiũ aliud nõ possent ostendere cũ de iure cõi ptineant ad prochiales ecclias: vt s̃.eo.ex pte: ⁊ prescriptio allegari non potest.

Quam in tua. ¶ Cõis diuisio. scda ps ibi: rñdem⁹. Ab.si. ¶ Minutas: minute, decime appellanẽ pt⁹ aialiũ ⁊ de pullis ouis et hortis: vt.s̃.eo.ex pte: de quibus etiã loquit̃.s̃.eo. ex multiplici.

c ¶ Ab antiquo: q̃a p̃scripserũt decimas illas.s̃.c.pri.b.

d ¶ Censeri.xij.q.ij. cognouim⁹: ⁊.j.de p̃uile.q̃a circa.⁊.s̃.e.ex pte.ff.de vsucap.cum q̃.in fi.ar.s̃.ff.de pecul.l.binc querit̃.§.j. vbi d̃ q̃ peculiũ q̃nq̃ duplici iure censetur. Ber.

Adum aduer. ¶ Primo ponitur facti et ꝓcessus narratio. scdo ibi: uos igit̃ ipsius diffinitio. Prima subdiuidit̃ in tres. primo ponit actoris petitionẽ et auditoris dationẽ. scdo reorum defensionez iudicis interlocutionẽ: ⁊ defensionis fortificationẽ. tertio ipsius defensionis impugnationẽ. scda ibi: prior. tertia ibi: cetery.ab.si.

e ¶ Decimas: sine inquietatiõe ⁊ libere ꝓcipi posset tal' vt fuisse petitio p sententiã latam: vt d̃ in fi.ber.

f ¶ De iure cõmuni: sic.xvj.q.vij.omẽs basilice: ⁊.xviij.q.ij.monasteria. item videtur hic q̃ de iure cõi pertineat perceptio decimarũ ad eccl̃m: sed ꝑ.s̃.c.c.pri.⁊.c.cum cõtigat vbi de b̃ dictũ ẽ vl' põt dici ⁊ vr̃ veri⁹ q̃ b̃ allegatio non ponit ius q̃tũ ad decias ⁊ sic nullũ ꝓriuz. et de ꝓscutudie loci ptinebãt be decie ad eccl̃m ⁊ nõ de iure cõi: § q̃tũ ad ecclias q̃s petebas eos fũdata erat intentio sua de iure cõi: veri⁹ puta q̃ decie iste nõ erãt intra certã prochiã alicui⁹ prochialis ecclie lz dicat̃ infra q̃ ptinebãt ad ecclesiam scti stephani: vt diri.s̃.e.cũ ꝓtigat. in glo.q̃ icipit.patz b̃

earundẽ ad ipsas proculdubio pertinere noscuntur: nisi ab his

a qui alias ꝓcipiant decias rõnabilis causa ostendatur per quã appareat noualium ad eas decimas pertinere.

¶ Dem episcopo beluacensi.

¶ Decima oim fructuuz predũ debetur ei qui decimas ibi prescribit. sed ad aliud predium p̃scriptio non extenditur.

Quam in tua dioc. q̃dã monasteria ⁊ quẽtuales ecclesie in multis prochijs maiores

b decimas percipiant: ⁊ minutas de quibusdam fructibus annuatim perceptis non fuerunt decime persolute: ⁊ infra. ¶ Miride/mus q̃ si fructus p̃dicti de illa terra proueniunt de qua monasteria vel conuentuales ecclesie aliq̃s ꝓcipiebant rõne decima/rũ prouẽtus: eis ꝓculdubio decime fructuũ debẽt̃ eo⁹ cũ ip̃is

c terra illa ab antiquo fuerit decimalis: et nõ debeat vna eadẽq̃

d ecclesia diuerso iure cẽseri. alio/quin prochialibus ecclesijs ex/oluantur: ad quas de iure cõi spectat perceptio decimarum.

¶ Dem vesprimeñ. episcopo.

¶ Laici ecclias vl' decias donare non p̃nt etiã si sunt reges nec ex eorum titulo prestatur causa prescribendi.

Udũ aduersus frẽs hie/rosolimitanos hospitalis sancti stephani te proponẽte in nr̃a p̃

e sentia q̃stionẽ. q̃ ip̃i decimas de laborib⁹ rusticorũ suorũ vesprimeñ. ecclesie debitas nõ ꝓmitterent tibi decimas solui. et infra. Cõparentib⁹ igit̃ te ac ipsis statuto termio coram nobis. g. p̃sbyteruz cardi. tibi ⁊ eis ꝓcessimus auditorẽ coram quo decias terrarum q̃ p rusticos hospitalis ve/sprimeñ. diocesis excolũt̃: ⁊ de cyrographa ⁊ de nouaclaria ecclesias q̃ p ipsos hospitalarios

f detinẽt̃: intẽtiõe tua de iure cõi

p̃scriptione oportet ꝓbare titulũ. C. de p̃scrip.lõ.tẽ. diutius. C. de vsu. p herede. l. vl. ergo ⁊ in lõgissima ꝓm canones. arg. s̃. de prescrip. qm̃ omne: ⁊.c. vigilanti: vbi d̃ sufficere bona fides: ⁊ est s̃ id q̃d dici cõsueuit q̃ sufficit allegare titulũ s̃ nõ oportet ꝓbare Jo. dixit q̃ isti erant suspecti: ⁊ iõ oportuit eis ꝓbare titulum ⁊ iustum: quia propter suspitionem q̃nq̃ transfertur probatio in alium qui alias non cogitur. s̃. vt eccle. bñ. vt nostrum: vt de hoc notatur: s̃ super hoc dic vt dixi i c. si diligenti. s̃. de prescrip. vbi inuenies in quo casu probari debeat titulus et in quo non.

fundata petisti. ¶ Prior aũt hospitalis in p̃dictis decimis ⁊ ecclesijs p̃scriptionẽ allegãs ꝓposuit se nõ teneri tibi sup his rñdere: quod cum p auditorez ad nostrã audientiã pueniſſet: mãdam⁹ q̃ idem prior p̃scriptionis

g titulum quẽ allegauit probaret q̃.b.regis aut regine vngarie p̃uilegia exhibuit q̃ ecclam sancti stephani: ad quã dicte ecclesie cum eisdẽ decimis ꝓtinebãt in ꝓpetuam elemosynã hospitali donatiõis titulo ꝓcesserũt cõfirmatiõis. C. pape. p. n. scriptũ exhibẽs p q̃d probare volebat

h ꝓcessiõem p̃dictã plenũ habere vigorem: et infra. ¶ Ceterũ ex parte tua fuit ꝓpositu: q̃ in decimis ⁊ ecclijs a rege et regina donatis p̃scriptiõez nõ oportet opponere pars aduersa. q̃ nec a donatione ipsorum initiũ habere poterat nec a ꝓfirmatione p̃/fata tm̃ effluxit tpis. q̃ possit p̃scriptio ꝓfirmari. ⁊ sic donatio/nis regis ac regine allegatus titulus nullus erat cuz sacrilegij crimẽ incurrat q̃ ecclias vl' eccle

i ſiasticuz aliq̃d de manu recepit laicali: ⁊ infra. ¶ Nos igit̃ cuz

k donatores p̃dicti cõferre nõ potuerint alijs q̃ de iure non poterant possidere ⁊ per cõfirmatio

l nẽ predicti clementis sup eccle/sia scti. s. hospitali cuz decimis ⁊ alijs ptinẽtibus ad se factam etiã si autẽticum appareret: iuri

m ep̃ali nullatenus derogek̃ sentẽ

n tialiter prohibemus: ne fratres hospitalis p̃sumãt vlterius ipedire: quo minus decimas ꝓcipias memoratas et pacifice possideas in futurum.

¶ Dem in concil. generali.

¶ Dñi prediorum cogi possunt vt predia dent colẽda talibus a quibus sine contradictione ecclesia possit decimas consequi h. d. vsq̃ ad. ¶ ille. qui non sumatur propter sui breuitatem.

b ¶ Concessionem: predictã quaz si a papa ex certa scientia cõfirmasset valuisset et ex ea sumpsisset vigorem: licet ex se nulla fuerit: ar. s̃. de pac. q̃tiens. s̃. de trãsac. c. j. xcvj. di. bene quidem ⁊.ij.q.j. in primis. b.

i ¶ Laicali: vt. xvj. q vij. siquis deinceps: vnde titulus talis habetur pro non titulo.

k ¶ Non potuerint alijs. j. q. vij. daibertum. et. j. de dona. inter vi. et vxo. nuper. quia pro nõ dato habetur quod ab illo donatur qui non potest de iure donare. j. de iurepa. quod autem: in fi. argu. contra. ff. de acquir. re. do. non est nouum. ff. de vsufruc. quod nostrum. ff. de contraben. emp. rem alienam.

l ¶ Possidere. xvj. q vij. c. j. ⁊. s̃. de p̃scrip. causam que. quia spiritualia non cadunt in laicum. s̃. de elect. sacrosanc. et. c. massana. xcvj. distinc. bene quidem. ver. nunq̃ licuit laico anathematizare.

m ¶ Nullatenus derogetur: nunq̃ enim intelligitur derogari iuri alterius nisi hic exprimatur. lxxxv. distinctio. florentinum. et. xcix. distinctio. ecce s̃. de aucto. ⁊ vsupal. ex tuarũ. et. s̃. de offi. deleg. super eo.

n ¶ Prohibemus. ex hac sententia videtur q̃ actum sit iudicio vti possidetis. et ex eo quod dicitur. s̃. in prin. non permitterent tibi solui: sed petitionẽ episcopi videtur actum petitorio: sed standum est sententie: talia cm̃ sunt subiecta qualia permittunt predicata. b.

s ¶ Probaret: hic apte videt̃ q̃ q̃ allegat p̃scriptionem tenetur probare titulum ex quo habuit cãm p̃scribendi. s̃. c. de proba. licet. arg. ⁊ expressum videt̃. s̃. de p̃scrip. si diligẽti. nam ꝓm canones lõga ⁊ longissima prescriptio nõ differũt sed in longa

PAstoralis. ¶ Due sunt ptes. Primo cõsultatio. scdo rñsio ibi: ad qd. Et hec subdiuidit: qr primo tractat de expensis negociatiõis. scdo de expẽsis q̃ fiunt pro fructibus habẽdis de bis q̃ fiũt p re restaurãda. Scda ibi: expẽsas. Tertia ibi: nec. Ab. si. a ¶ Pastoralis: Casus aliqs bñs molẽdinum ⁊ piscarias suas: facit ibi expẽsas necessarias ad cõseruationem ipãꝫ rerꝫ. q̃rebat eps elicẽ. vtruꝫ expẽse iste necessarie sint deducende de fructib⁹ illarum rerũ anteq̃ decime psoluant̃ ꝑm q̃ in negociatõe deducunt̃ Anteq̃ papa huic respõdeat q̃stioni ostendit qd iuris sit de illis expẽsis que fiũt circa res emptas de pecunia decimata cã negociatiõis et dicit q̃ ille expẽse q̃ fiunt in reb⁹ illis debẽt deduci cuꝫ res ille vendunt̃ ⁊ de residuo quasi d̃ lucro decima est persoluenda. sed expense que fiunt pro percipiendis fructibus illarum rerum non sunt deducende: q̃uis facte sint ille expense de pecunia decimata: q̃a fructus illi sunt illorum qui faciunt impensas salua decima ⁊ fructus illi non possunt alienari sine onere decimarũ. Deinde respõdet ad questionem ꝓpositam dicens q̃ expense que fiunt pro restauratione molendinorũ seu piscariarũ ⁊ aliarũ rerũ non sunt ꝓducẽde de prouentibus decimãdis: q̃a res ille sic restaurate remanent penes dños. b ¶ De molendinis: ⁊ piscariis: ꝑmanentib⁹ non emptis cã mercimonij. B. c ¶ Necessarias: necessarie dicunt̃ impẽse sine quibus res fit deterior. ff. de impe. in re. do. fal. l. ipense. ⁊ l. qd dr. ⁊ ff. de verb. sig. impẽsis. d ¶ Concessum: non iure scripto sed tm̃modo b̃ inuenit̃ ⁊ nõ alias: sed cõsuetudine approbata vel rõne que est optima legũ interpres. s̃. de cõsue. cũ dilectus. e ¶ Acq̃sitas: vel factas cã mercimonij. b. f ¶ Deducendas: hec est rõ qua deducuntur expense de mercimonijs ⁊ non de fructibus ⁊ redditibus aliarũ rerũ q̃a in negociatione operat̃ manus homis: sed in alijs p̃cipue operat̃ manus dei: arg. l vj. di. nasci. s̃. eo. nõ est. ⁊. j. eo. cum nõ sit. hanc rationẽ assignat vin. ⁊ tu adde aliaꝫ ne bis cadẽ res decimaretur q: tunc sunt decime psonales.

g ¶ Expensas: factas in eundo ⁊ redeundo ⁊ negociando ⁊ faciendo meliorem. b. h ¶ Quasi de lucro: ex hoc videtur q̃ de omni eo qd ꝓuenerit ad aliquẽ gratuito titulo decima sit soluẽda: sic ergo heres legatarius donatarius de hereditate legato et donato debet soluere decimas: q̃a de omni licite acquisito decime sunt soluende. s̃. e. ex trãsmissa: ⁊ ar. xvj. q. j. decime. et. q. vij. c. iij. sup b̃ dicas q̃ su⁹ heres de hẽditate decimã soluẽ nõ dꝫ q: vna psona reputat̃ cũ pte. C. de ipu. et aliꝫ sbsti. si q̃s duob⁹ §. vlti. ⁊ insti. de inuti. stipu. §. ei qui. ⁊ xxxv. q. iij. §. hac auctoritate: ⁊ q̃a de iure nature sibi debita est: vnd̃ viuente patre dñs est isti. de hered. ⁊ qualit. diffe. §. sui quidẽ: ⁊ sola administratio deest ei. ff. de libe. ⁊ postbu. in suis. quidã dicũt q̃ extraneus heres donatarius legatarius q̃a totum est ei lucrum: decimã dari debet. alij dicũt ⁊ melius q̃ de immobilibus nõ tenetur quis soluere decimã: q: res ad quẽlibꝫ possessorẽ trãsit cũ onere suo: vt. j. eo. cũ nõ sit: q̃m cũ de⁹ alienã terrã dederit filijs israel tm̃ de fructibus sibi dari decias mãdauit. ⁊ si de possessionibus decima dareť cito possessiones deuoluerent̃ ad ecclesias: sed nunq̃d doctor de collecta. et aduocatus de aduocatione: mercenarius de mercede tenentur soluere decimã: vtiq̃ꝫ xvj. q. j. decime.

i ¶ Merces emptas: causa mercimonij de pecunia decimata. k ¶ Deducendas: q: tunc intelligunt̃ esse prediales decime. l ¶ Decimate: etiam si possessiones ille sint empte de pecunia decimata: vel sic etiã si expẽse ille sint facte de pecũia decimata: qd meli⁹ vr. m ¶ Ꝑm: istud q̃m potius illatiue q̃ causatiue ponit̃ ꝑm vin. et prope ⁊ melius.

a PAstoralis officij: et infra. Explicari postulast̃ vtrũ b q̃s possit de molẽdinis ⁊ piscarijs necessarias expẽsas deducẽ c priusq̃ꝫ soluat decias ex eisdem d sicut est in negociatiõe ꝓcessuꝫ. ¶ Ad qd rñdem⁹ q̃ lꝫ circa res e acq̃sitas vel factas de pecunia decimata cũ ipẽ vendunt̃ creda f m⁹ deducẽdas. Expensas. ⁊ de g residuo quasi de lucro decias p h soluẽdas: vt si vẽdat̃ dom⁹ ager vinea cliban⁹. molendinũ grex i aut quelibet merces expẽsas tm̃ que fiũt ꝑ fructib⁹ pcipiẽdis ex illis de q̃b⁹ fruct⁹ prouenijt nõ k credim⁹ deducẽdas expẽsas ẽt l si fuerint decimate q̃m salua decima m fruct⁹ efficiunt̃ eoꝫ q̃ faciunt ipsas expẽsas. Fruct⁹ autẽ ipsos alienari posse nõ credim⁹ n nisi cum onere deciarũ. ¶ Nec o pro restaurãdo detrimẽto q̃rũli bet rerũ ex quibus decime psol p uunt̃. credim⁹ deducẽdas expẽ q sas de ꝓuentib⁹ decimãdas q̃a penes dñm res ꝑmanent restaurate. vt si pars aliq̃ moriat̃ ar/ menti: deteriorẽt̃ vinea. portio r mercis depereat: vel tot⁹ cliba- s nus destruat̃. I Dem.

¶ Qui p̃scribit decias i aliena parrochia si ibi insurgũt noualia ipsorũ decimas nõ habebit.

QUm ꝓtingat interdũ tua dioce. ⁊ ifra. Cũ i q̃busdã parrochijs ad quasdaꝫ ecclias t vel psonas ecclias̃ticas ab antiquo ꝑtineat ꝓceptio decimaꝝ ⁊ de nouo fiãt noualia in eisdẽ. q̃ris a nobis ad quã hmõi noualiũ decia icipiat ꝑtinere. ¶ Ꝑm inqui. t. t. r. q̃ cũ ꝓceptio deciarũ ac parrochiales ecclesias de v iure communi ꝑtineat decime x noualium que fiunt in prochijs

u ¶ Nisi cuꝫ onere: no. q̃ res transit cum onere suo. xvj. q. j. si q̃s laicus. ff. de ꝑben. emp. alienatio. j. e. cũ non sit. s̃. de pig. ex literis. circa fi. Ber.

o ¶ Nec pro restaurando: hic rñdit q̃ñi ꝓposite. p ¶ Credimus deducẽdas: hoc spãle est in decimis q̃ non deducunt̃ expense pro fructib⁹ colligẽdis. vel etiã ꝑ cõseruatione alicui⁹ rei alias etiã malefidei possessor deducit sumptus necessarios. ff. de peti. hered. si a domino. §. vlti. et. s̃. de in integ. resti. requisiuit. ff. de solu. fructus. Jo.

q ¶ Decimãdis: sed si emissem ad hoc vt venderẽ ⁊ anteq̃ꝫ res illã vendam feciſſem sumptus pro illa conseruanda bene deducere sumptus. r ¶ Mercis: mercis appellatio proprie ad res pertinet mobiles. ff. de verb. sig. mercis appellatio.

s ¶ Destruatur: si aliquod expeditur necessario ad illius conseruationem illud non deducitur. vt dictum est supra.

QUm contingat. ¶ Diuidit: q: primo ponit̃ questio. secũdo responsio. scda pars ibi: vnde. ab. si. t ¶ Ab antiquo: forte ex prescriptiõe. s̃. de prescrip. ad aures. v ¶ De iure cõi: ptꝫ hic exp̃sse q̃ decime de iure cõi ꝑtinent ad prochiales ecclias. vt. xvj. q. j. statuim⁹. ⁊. c. de decimis. ⁊. c. si q̃s laic⁹. q̃ non spectãt ad epm. vñ in decimis prochialiũ ecclias̃rũ nõ dꝫ eps aliquã hẽ portionẽ nã capitula q̃ dant epo ptez decimale locunt̃ de decimis epalis ecclie. § j. s̃. e. q̃m vbi dr q̃ eps põt retinere p tem suã de noualibus q̃ surgũt i prochia alicui⁹ ecclie. j. e. dudũ vbi eps petit decimas in diocesi sua positas fundata intentõne sua de iure cõi. ⁊ ita non ꝑtinet de iure cõi ad prochiales ecclias q: ibi obtinet eps. dicas q̃ de iure cõi tm̃ baptismalibus ecclesie decime debẽt dari. xvj. q. j. de decimis. prout notat. bug. ibi. ⁊. c. statuim⁹. q̃d q̃ rñdebis illi decre. q̃m. dicas q̃ illa intelligit̃ per istã vl poti⁹ loquit̃ ꝑm ꝓsuetudinẽ loci. ⁊ illa dudũ. j. e. põt intelligi de decimis in prochia epi positis. q: ille ꝑtinẽt ad eundem iure cõi. ⁊ de illis dꝫ facere q̃ttuor ptes. xij. q. ij. q̃ttuor. ⁊. ca. vulterane. ⁊. c. nobis cõcessio. vel ille decie q̃s petebat eps bitricẽ. ad nullũ ꝑtinebant. q: nõ erãt in prochia alicui⁹ ecclie prochialis. vñ ad epm de iure cõmuni ꝑtinebant. q: decime in ptãte epi sunt. xvj. q. j. in sacris. ⁊. s̃. eo. q̃m. vel dic q̃ illa decre. dudũ loq̃tur de cõsuetudine. vt ibi notat̃ in fi. illius glo. que incipit hic.

x ¶ Noualiũ: hic ad alium pertinent noualia. ⁊ ad alium decime. vñ signat̃ j. s̃. eo. ex parte. m. illud intelligit̃ cum aliquis obtinet decimas per priuilegiuꝫ in quo casu debet hẽ noualia: q: ex quo eis cõcesse fuerũt decime simplr. ⁊ noualia que postea ibi surgunt. j. de priuileg. q̃m q: circa. nam verbo generali simpliciter posito significabit decimas presentis temporis et futuri. ff. de serui. vr. p̃dio. si seruitus. ⁊. C. que res pig. obli. pos. l. vl. ⁊. xix. dist. si romanorum: sed hic loquitur cum habet decimas ex prescriptione: quia per hoc non prescribit noualia: ⁊ sic intelligitur. c. sequens: sed hoc intellige allegato titulo et probato: j. eo. dudum: ⁊ in quadam decre. extra in concilio lug. s̃. de pre-

pignus vt si penes laicum remaneat citius redeat ad ecclesiam ad quam pertinet saltem post mortem. cum in decimis non habeat locum successio. s. e. ad hoc. licet succedant heredes in decimis antiquit⁹ cōcessis in feudum. ⁊ hac rōne sufficit si laicus de consensu episcopi: decimas tales alij ecclesie donauerit. s. de his q̄ fi. a pla. sine consen. ca. cum apostolica. ecclesia vero ad quam pertinet bene pōt eas in pignus recipere quia per hoc citius rehabebit decimas suas: cum tunc non teneatur computare fructus in sortem j. de vsur. c. j. ⁊ c. conquestus. ⁊ s. de feu. c. j. idem esset ⁊ multo fortius si laicus de facto tantum decimas retineret. ⁊ hec fuit p hibitionis causa vt p hoc puideretur ecclesijs ad quas iste decime peruenire debent.

Rubrica. De regularib⁹ ⁊ trāsiuntibus ad religionem.

Ex concilio maguntino.

Non potest quis ad religionem admitti nisi volens ⁊ in etate idoneus.

a Nullus tondeatur. nisi b in legitima etate et c spontanea voluntate.

Ex eodem.

Impubes monasterij ingressus post annum a parentibus reuocari nō potest.

Si quis ab annos legitimos d tonsurat⁹ est sine cōsensu parentū suoꝝ si parentes ipsius e infra annum non reclamauerint f ad principē aut ꝓprium episcopum: vel ad missum dominicum: in g clericatu ꝓmaneat. h Si vero i post legitimos annos per vim k clericus fact⁹ est: ⁊ nec ipse nec parentes eius infra annū ad memoratas ꝓsonas reclamauerint in clericatu ꝓmaneat: sicut is de quo superius dictum est.

Ex concilio toletano.

Clericus secularis vtēs habitu ⁊ nomine monachali cogit vt fiat monachus vel ab h desinat.

l Vt clerici q̄ se fingunt habitu ⁊ nomine monachos et nō sunt: corrigantur vt veri m monachi sint vel veri clerici.

Ex concilio arelatenſi.

Nouitia q̄ sponte se ingerit actibus professarum. per hoc cēsetur professa.

n Vidua si spōte velū ꝓuersionis cuius nō sacrū sibi o imposuerit ⁊ in ecclia iter velatas oblationē deo obtulerit: velit nolit sanctione habitū vlteriꝰ q debet hre. Licet sacro firmare velit eo tenore velamen sibi imposuisse vt deponere posset.

Gregorius. ix. anath. subdia.

Monach⁹ temere ad aliud monasterium transire vel peculium habere non potest.

Iohannes frater: et infra. Pūti iussione mandam⁹: vt neq; monachū de monasterio in r monasterium temere migrare liceat: nec eorū aliquē peculiare quicq; hre. Sed si s per dolū eo ꝓposito copulet alicui mulieri q̄ velit stare legitime cū ea ⁊ hoc sit paratꝰ ꝓbare nō est audiendus. qz in spōsalib⁹ si ue mrimonijs recurrit ad cōem intelligentiā xbox. j. de spon. ex lris. ar. est hic ad q̄stionē illius q̄ finxit se mulierē ⁊ suscepit habitū in monasterio monialium. vt possit corrūpere monachā ⁊ in ca. quod interrogasti. Ber.

Rubrica. De regularib⁹ ⁊ trāsiuntibus ad religionem.

Ex concilio maguntino.

Non potest quis ad religionem admitti nisi volens ⁊ in etate idoneus.

a Nullus tondeatur. nisi b in legitima etate et c spontanea voluntate.

Ex eodem.

Impubes monasterij ingressus post annum a parentibus reuocari nō potest.

Si quis ab annos legitimos d tonsurat⁹ est sine cōsensu parentū suoꝝ si parentes ipsius e infra annum non reclamauerint f ad principē aut ꝓprium episcopum: vel ad missum dominicum: in g clericatu ꝓmaneat. h Si vero i post legitimos annos per vim k clericus fact⁹ est: ⁊ nec ipse nec parentes eius infra annū ad memoratas ꝓsonas reclamauerint in clericatu ꝓmaneat: sicut is de quo superius dictum est.

Ex concilio toletano.

Clericus secularis vtēs habitu ⁊ nomine monachali cogit vt fiat monachus vel ab h desinat.

l Vt clerici q̄ se fingunt habitu ⁊ nomine monachos et nō sunt: corrigantur vt veri m monachi sint vel veri clerici.

Ex concilio arelatenſi.

Nouitia q̄ sponte se ingerit actibus professarum. per hoc cēsetur professa.

n Vidua si spōte velū ꝓuersionis cuius nō sacrū sibi o imposuerit ⁊ in ecclia iter velatas oblationē deo obtulerit: velit nolit sanctione habitū vlteriꝰ q debet hre. Licet sacro firmare velit eo tenore velamen sibi imposuisse vt deponere posset.

Gregorius. ix. anath. subdia.

Monach⁹ temere ad aliud monasterium transire vel peculium habere non potest.

Iohannes frater: et infra. Pūti iussione mandam⁹: vt neq; monachū de monasterio in r monasterium temere migrare liceat: nec eorū aliquē peculiare quicq; hre. Sed si s

Nullus. ton deatur. scz ad profitē dum vt sit monachus. xx. q. j. illud clericus tamen post. vij. an. potest fieri. quia tunc est doli capax. xxviij. distin. de his. ⁊ lxxvij. di. quicunq; ⁊ in. c. singulis. sed ar. s. de preben. super. ibi dicitur q̄ pueri non sunt idonei ad beneficium obtinendum. b In legitima. s. xiiij. an. c Spontanea. quia si coactus non valeret. xx. q. iij. presens clericus.

Si quis. Cōmunis diuisio quia duo sunt dicta vt patet in rubro. Secundū ibi in. §. si vero. abbas siculus. d Tonsuratus. vt fiat monachus vel regularis canonicus xx. q. ij. si in qualibet. e Infra annum. et idem. xx. q. ij. puella ⁊ tutor cōtradicere potest infra idem tēpus vt ibi dicit.

f Ad principem. i. ad papam. de conse. dis. j. corpora vel ad principem. vel ad prelatum ecclesie. b. g Ad missum. id est vicariū episcopi qui gerit vices suas. s. de insti. ex q̄rimonijs.

h Permaneat. quo ad parentes quia post annum filiū reuocare non possunt. vt hic patet. ⁊ xx. q. ij. puella. ipse vero puer quādocunq; vsq; ad finem. xiiij. an. posset resilire. j. e. significatum. ⁊ cū sumus. postea vero non poterit exire. xx. q. j. illud.

i Per vim: illatam sibi a parentibus. k Clericus. id est monachus permaneat. sed ex mora tanti temporis presumitur consensisse ⁊ intellige si potuit reclamare. j. de spō. ad id quod ⁊ j. q. j. constat. ⁊ j. de despon. impu. de illis. ij. alias autē nō teneret monachus. s. quod me. cau. perlatum.

l Vt clerici fingūt. no. q̄ fictio siue simulatio q̄nq; fit ex honesta cā q̄nq; ex inhonesta. Ex honesta cā. xxij. q. ij. vtile. ⁊ xxiij. q. ij. dns. ⁊ si aliq̄s simulat religionē ex honesta cā ita q̄ ptestatio precedat non nocet. s. de his que vi metusue cau. fi. platū. vbi de hoc simulatio vero ex inhonesta facit monachū ⁊ cōpellit redire ad monasteriū ꝓpter dolū suū. xxvij. dis. qd in terrogasti. ⁊ ita isti clerici fingūt se monachos ex honesta cā ab initio exquo dat ei optio, sic etiaz dico in mrimonio q̄ si aliq̄s

ꝓsecratiōis a nullo recipiūt. xx. q. j. deuotis. sole cm̄ xgines ꝓsecrant: vt. c. deuotis. ⁊ c. placuit. e. q. p Oblationē deo obtulerit: respicit loci cōsuetudinē: vbi forte velate offerūt panē ad eucharistiā cōficiendā. si. xxvij. q. j. vidua. ⁊ ita eoipso q̄ sic stetit in ecclesia cū alijs monacha iudicat. xxvij. dist. qd interrogasti ⁊ xx. q. j. qm̄ ꝓgenitores. si xo alias habitasset ibi etiā in longo tpe nō iudicaret mōacha. in auc. vt ꝓsti. q̄ interpta. cōsti. circa mediū colla. vj. ⁊ iō ꝓsuevit dici q̄ habit⁹ sine ꝓfessione nō facit monachū. j. eo. porrectū. q Licet sacramēto. s. tm̄: s si adiuuet alijs bonis ꝓsumptiōib⁹ tūc forte ad plenā ꝓbationē et ꝓsona honesta sit posset sibi deferri sacramentū. C. de reb⁹. credi. in bonefidei. s. de ꝓba. sicut cōsuetudo. s. de iureiur. c. vlti. ⁊ etiā sine iuramēto si hret alias ꝓbatiōes. s. qd me. cau. platum Ain. s hec vidua nō potuit ꝓbare p legitimas ꝓbatōes: s allegabat fictionē ex alia cā honesta ⁊ iurare volebat: s iuramētū suum nō sufficit: ⁊ iō remanet i monasterio: ⁊ fm hoc intelligit illud ca. ⁊ illa palea. xxvij. q. ij. viduas velare: de fictione ex honesta cā. als si fictio ex inhonesta cā fuisz nulla ꝓbatō isti audiret ꝓpter dolū suū: ⁊ si illud ꝓbaret sic pōt intelligi. c. illud. xxvij. di. qd interrogasti: vt di. s. c. pri. q̄cunq; g ficte monasteriū vult intrare ex honesta cā ꝓtestet illud pntib⁹ testib⁹: vt fecit illa in c. platū: ⁊ c. illud qd interrogasti pōt intelligi in eodē casu cū ista dicere. vt intelligat de fictione ex honesta cā s mulier illa hoc probare ñ potuit: ⁊ iō cōpellit redire ad mōasteriū ꝓut intellexit. b.

Iohānes. Diuidit. ꝓmo ponit decisa cōsultatio. secdo rnsio ibi pnt q̄ duo facit. prio ꝓbibet. secdo si ꝓ fiat corrigi pcipit ibi: sed si. Ab. si. r Monasteriū: hoc. c. loḡt de his q̄ cā leuitatis trāscūt: als licitū esset trāsire ad artiorē religionez petita licētia: licet nō obtēta. j. e. licz. s Peculiare: nisi causa administratiōis. j. de sta. mo. monachi: alias nisi in morte resignauerit. cū ipsa pecunia in sterqlino subtercet. j. de sta. mo. et

m Veri clerici: ⁊ sic datur eis optio: vtrū velint esse clerici vel monachi. si. s. de elec. cū cām: ar. xxj. q. j. nemo pōt: arg. ꝓ. j. c. ꝓri. ⁊ xxvij. di. qd interrogasti. vbi cōpellūt in monasterio remanere: sic pōt solui hic ꝓstabat eos tales esse licet starent in habitu monachali i ꝓrijs nō ꝓstabat: imo tanq̄ veri mōachi stabāt et se gerebāt vt ñ audiūt volētes iurare ꝓriū.

Vidua si spōte. Prio soluit dubiū. secdo solutionē ampliat ibi: lz. ⁊ est casus multū nota. ab. si. n Sponte: sec⁹ si p vim. s. de his q̄ vi metusue cā fi. platū. tan. o Imposuerit: ipsamet vidua velū cōuersionis sibi pōt ipōnere: vt h pz. ⁊ xxvij. q. j. viduas. pōt etiaz illud recipere a sacerdote. j. q̄ cleri. vel vo. cōsuluit. et. xx. q. j. vidua. aut ab epo. s. qd me. cā. platū. velū xo

Et aliquibus. ¶ Prima pars ponit excessum quē secundo corrigi mandat ibi: volentes. Abbas siculus.

a ¶ Compellantur: pactū. n. non nocet ecclie quin a quolibet possessore possit petere decimam: quia est onus quod sequitur ipsam rem. s. e. pastoralis. ⁊. c. pri. s. de pact. pleriq. ff. de pact. inter debitorem. ff. de instito. si cum vilico. arg. s. ff. de pac. epistola. §. pactum: si possessor partē fructuuz recipit ⁊ dñs partem teneat vterq; cōueniendus est. s. e. a nobis: ⁊ c. tua nobis.

b ¶ Ex lege diuina: quas dñs suo dominio seruauit: et tanq; debita requirunt. s. eo. prochianos: ⁊. j. e. tua nobis: et. xvj. q. j. decime. b.

c ¶ Loci cōsuetudie: sic ergo attendit consuetudo i decimis nec mirum: quia ⁊ in baptismo attendit. de cōse. dist. iiij. de trina. et in matrimonio. j. de cogn. spiri. super eo. ⁊ merito seruatur cōsuetudo: q̄a eque punitur transgressor consuetudinis sicut trāsgressor leg. xj. dis. i his reb⁹: ⁊ hoc potest intelligi de cōsuetudine ista d̄ qua habuisti. s. eo. cum sint homines ⁊. c. apostolice: vbi de hoc: et dic de consuetudine approbata et prescripta: alias non obesset consuetudo. s. de consuet. c. vlti. si vero: consuetudo est q̄d detur duodecima pars vel minor: talis consuetudo non sufficit nisi sit approbata a papa: q̄ non valet talis cōsuetudo q̄ absq; mortali peccato seruari non valet q̄tumcunq; longa. s. de prescript. q̄m ofic. sed hoc nō potest bīe bonā fidez q̄a de iure diuino debētur: et ita nō posset prescribere: ergo nec consuetudo ibi locum habere potest hoc dico in laicis q̄ clerici vel ecclia ꝗ clericos nō solū ptē ꝓscribere pōt sed etiā totā decimā: vñ dicit decretū: q̄ min⁹ dedit decimas mō emēdet. xvj. q. vij. q̄cunq;. b.

Aliquibus. ¶ Diuidit. primo ꝑmissa ratione ponitur excessus secdo alia ratio ⁊ excessus prohibitio ibi: cum autē. tertio alia ratio ibi: q̄m Ab. si.

d ¶ Precedat solutio: q̄a vt hic dicitur illas sibi dñs in signū vniuersalis dñij reseruauit. s. eo. tua nobis: et iō sine aliqua diminutiōe expēsaz. sunt soluēde vt ibi dī. ⁊. c. cū homies: sed non refer multū: vtrū ꝑcedat solutio decimarū exactionē tributorū vel cēsus: q̄ soluere dñs de pte sua et colonus de sua tenetur. s. c. a nobis: ⁊. c. tua a nobis. respon-

Et aliquib⁹ regionib⁹ quedam ꝑmixte sunt gētes q̄ fm suos ritus decimas de more nō soluunt q̄uis censeant noie xp̄iano: his nōnulli dñi prediorum ea tribuūt excolēda vt decimis defraudātes ecclesias maiores inde reddit⁹ assequantur. ¶ Volētes igit sup his ecclia indēnitatibus prouidere statuimus vt ipsi dñi talib⁹ ꝑsonis et taliter sua ꝑdia excolēda cōmittāt q̄ absq; ꝑtradictōe ecclesijs decimas cū ītegritate ꝑsoluāt: et ad id si necesse fuerit ꝑ cē. ec.

a cōpellant. ¶ Ille q̄q̄e decie necessario soluēde sunt que debentur ex lege diuina vel loci con-

b c suetudine approbata.

Idem in eodem.

¶ Prius soluēde sunt decie q̄ cēsus seu tributa. et si prius illa soluunt postea decimari debēt.

Quum nō sit i hoie q̄d semē serenti rīdeat: q̄m iuxta verbū apostoli neq; qui plātat est aliq̄d neq; q̄ rigat: ꝗ q̄ incremētū dat de⁹: ipm q̄dē mortifi-cato semine plurimū fructuz affert: nimis auare q̄dā i decimis defraudare nitūt cēsus ⁊ tributa q̄ interdū īdecimata ꝑtereūt de frugibus primitus deducentes. ¶ Cū autē in signū vniuersalis dñij q̄sl quodā titulo spāli sibi dñs decimas reseruauerit: nos ⁊ ecclīaz dispendijs ⁊ aiaz piculis obuiare volētes: statuimus vt in ꝑrogatiuā dñij generalis exactōez tributoz ⁊ cēsuū

d ꝑcedat solutio deciaz: vel saltē

e hi ad q̄s cēsus vel tributa īdecimata peuenerint. ¶ Q̄m res cū onere suo transit: ea ꝑ cen. eccl. decimare cogātur ecclesijs quibus de iure debentur.

deri potest: licet vterq; conuenīri possit et melius ⁊ cōmodius est ecclesie conuenire vnum q̄ plures. ff. de exercito. l. j. §. vlt. ⁊ l. sequēti: et distinguitur in casu isto: vtrū dominus ꝑcipiat certam partem tertiam vel quartam siue duos corbes vel tres tm̄ recipit de hoc dicitur. s. e. tua nobis.

e ¶ Cum onere: sic. s. e. pastoralis. ff. de cōtraben. emp. alienatio: et s. de pig. ex litteris.

Idem in eodem.

¶ Cisterciesi. tēplarij ⁊ hospitalarij de fructib⁹ possessionuz q̄s acq̄sierunt post cōciliū generale de q̄ hic decimas soluere tenētur si de illis possessionibus prius soluebantur decime.

Super abbates cisterciē. ordinis in generali concilio cōgregati ad cōmonitionez nostram ꝑuide statuerūt: ne de cetero fratres ipius ordis emāt possessiones de quib⁹ decime debātur ecclesijs: nisi forte ꝑ monasterijs nouiter fundādis ⁊ si

f tales possessiōes eis fuerint pia fideliū deuotiōe collate aut emp̄te ꝑ monasterijs de nouo fun-

g dādis: cōmittātur alijs excolēde: a quibus ecclesijs decime ꝑsoluantur. ne occasione ꝑuilegiorum suoz ecclesie vlterius pregrauentur. ¶ Nos aūt decernim⁹ vt de alienis terris ⁊ ammō acquirēdis: etiā si eas proprijs manib⁹ aut sumptib⁹ excolunt: decimas ꝑsoluant ecclesijs quibus rōne ꝑdioz antea soluebātur nisi cum ipsis ecclesijs aliter

h duxerint componenduz: et hoc

i ipm ad alios regulares q̄ gaudēt similib⁹ ꝑuilegijs extendi volum⁹ ⁊ mādamus: vt ecclesiarum prelati ꝓptiores ⁊ efficaciores existāt ad exhibendū eis de suis malefactorib⁹ iusticie cōplementū eorūq; ꝑuilegia diligentius ⁊ perfectius studeant seruare. Grego. ix.

¶ Breue est et iō nō summat.

Interdicim⁹ vniuersis ꝑsonis ecclesiasticis vt decimas detentas a laicis ad alie

k nas ecclesias pertinentes in pignus recipere ab eisdem laicis non presumant.

Super abbates ¶ Due sunt ꝑtes. primo ponit statutum cisterciē. Secūdo ꝑfirmatō ⁊ ꝑuisio pape ibi: nos autē

f ¶ Tales. s. de quibus decime solui debeant. g ¶ Cōmittant: interi antecq̄ ēdificent ecclie vt illi coloni soluant decimas de illis terris idē esset si ipsi ijdē colerēt eas j. eo. ca.

b ¶ Cōponenduz: ⁊ sic compositio in decimis potest fieri per sacerdotē. s. e. ex multiplici. que ꝑsonalis videtur nisi ꝑ superiorē fuerit cōfirmata. s. de trāsac. veniens. Sed nunq̄d cisterciē. ⁊ alij monachi non habentes populum possunt prescribere decimam: non videtur: q̄ decimas de iure habere nō possunt: vt. xvj. q. j. peruenit ergo eas nō possunt prescribere. s. de prescript. cām que: sed videt hic ex quo nomine cōpositionis eas possunt habere q̄ eas possint ꝓscribere: satis posset sustinere q̄ nō possūt prescribere decimas: vt in predicto. c. cām que: ⁊. s. eo. tit. dudū: decime ēm intuitu diuini officij tm̄ debite sunt iure diuino. s. e. tua nobis: sed isti nemini subministrāt spiritualia ⁊ decime istis tm̄ ꝑ ꝑuilegia ꝓcedūt q̄ de iure cōi eas hīre nō possunt alias superfluū eēt ꝑuilegiū: q̄ q̄ de iure cōi cōpetūt superfluū esset precibus impetrare. C. de tbesau. l. j. li. x. ff. ad municip. l. j. vnde cum isti allegarent ꝓscriptionē necesse habebant ostendere titulū: q̄a eis daret cām prescribendi. s. eo. dudum: que loquitur de hospitalarijs hierosolimitanis q̄ de iure cōi decimas possidere nō possunt: ⁊ ideo in his que de iure cōi possidere non possunt necessarius est titulus et sic pōt intelligi. s. de prescrip. si diligenti: vbi de hoc.

i ¶ Alios: hic habes arg. q̄ res inter alios acta alijs ꝑiudicat.

k Interdicimus: ad alienas ecclesias ꝑtinentes. istud potest intelligi de decimis laicis in feudum concessis: vt nulla persona ecclesiastica ad quam pertinent recipiat illas in

veste laicali non seruanť. § intelligas de veste in qua venerūt vel dic in veste laicali. i. in veste nouiciorū q̄ sunt in probatiōe: q̄ differūt ab illis q̄ vanť profitentibus. j. eo. statuimus.

Sane. ¶ Si canonicus regularis fit monach⁹ aut stricti oris religionis ⁊ manet monachus: aut laxioris ⁊ redire cōpellitur vel ad idez sic vt i rubro ⁊ est tex. no. Diuidiť nam primo narrat factū. scdo distinguendo diffinit ibi: id tue. Ab. si.

a ¶ Remanere: permittas: sed ꝯ videtur xix. q. iij. mandamus: vbi dī q̄ si canonicus regularis ad monasteriū trāseat ad canonicam reducať et in vituperium memoriale cucullā portet. § illud intellige q̄ cā leuitatis vel vanitatis non petita licētia trāsit. b q̄ cā maioris religionis ⁊ bono zelo. j. eo. licet.

Significatū est. ¶ In ꝓma ponitur cōsultatio. in secūda respōsio ibi: mādamus. Abbas. si.

b ¶ A parētib⁹ oblatus: si fuisset a parentib⁹ oblat⁹ añ. xiiij. annū exire nō debuit: § post. xiiij. annū ibi stare non cogitur. j. e. cū simus: alias si non fuisset traditus a parentibus quandocunq̄ posset vellet exire: vt hic innuitur.

c ¶ Si vero fuerit: oblatus: maxime.

d ¶ Intrauit: quia tunc retinet quod fecit. xx. q. j. illud.

e ¶ Ratas habuerit quod intellige si expresse consentiat: immo certe etiam tacite si vlera illud tempus remaneat. j. de despō. impu. litteras: ⁊ c. accessit: tamē causa maioris certitudinis in principio. xv. anni eius voluntas requirenda est. xx. q. j. c. illud et sic seruant plures religiosi ⁊ bene. item est hic arg. q̄ ea que ab initio non valent tractu temporis cōualescūt. si. j. de despon. impu. de illis. ij. sed dic valent. vt ex nunc sed non vt ex tunc. ff. de offi. proconsu. obseruare. in fi.

f ¶ Ad aliam religionem: hoc nosť videtur: quia si fecit professionez ibi ad aliam postea minorē transire non potest: ar. §. e. non est: sed dic ad aliā eiusdem religionis vel maioris supple hic quesiuisti.

Am. ¶ Si impubes etiam inuitus a parentibus monasterio traditus factus maior spōte recipit habitū ꝓfessorū ad seculū amplius redire nō pōt: vel aliter vt in rubro. in ꝓma poniť cōsultatio. in scda respōsio ibi: cōsultatiōi. tertio soluit ibi: nec obloquiť. ab. si.

g ¶ Discretiōis annos. i. infra annos ad votū vel matrimoniū cōtrahendū aptos qui in puella xij. in puero. xiiij. vt. xx. q. j. c. j. ⁊. ij. nam ante dicūtur carere iudicio. ff. de iudi. cū pretor. §. non aūt. ⁊. iij. q. vij. §. tria. in pn. et dic iudicio. i. discretiōe. § q̄ ad bñficiū restitutiōis implorandū vsq̄ ad. xxv. annū dī fragile ⁊ infirmū hmōi ētatis cōsiliū. ff. de mino. l. j.

b ¶ Toletani. xx. q. j. monachū.

i ¶ Deuotio: paterna deuotio q̄nq̄ facit monachū occasionaliter. aliq̄n cū filius obtēperat voluntati paterne ex debito honestatis non necessitatis. xx. q. j. illud: ⁊ c. puelle. sic ⁊ i mr̄imonio intellige. j. de despō. impu. c. j. alias non cogitur filius ad hoc obtēperare patri vt hic in fi. et in predicto. c. puelle: ⁊. j. e. cuz simus: quia res est voti nō precepti. xxxij. q. j. integritas: ⁊. c. puelle: et expone aut ꝓ et q: pena deuotio facit monachū cū seq̄ť ratihabitio filij et eadem expositio fit. C. de ver. signi. l. pe. vbi aut ponitur pro et.

k ¶ Quicqd horum Ex hoc verbo videtur q̄ per se sufficiat alterum istorū: sed nō est verū: vnde sic intelligē: pena deuotio cū ratihabitione filij adulti sufficit propria ꝓfessio filij sine patris deuotione sufficit. et ita si incipias a ꝓmo vtrūq̄ necessariuz est si a scdo sufficit scdm tantū. si. §. de rescrip. olim.

l ¶ Recipiunt. Sed quid si ante reciperēt Respōdeo. Non obstat exire volēti: quia nō tenet professio infra discretiōis annos xv. q. j. illud. ⁊. c. j. §. e. significatum: ⁊. j. e. cū simus. sicut nec matrimonium nisi malicia suppleret etatem j. de despō. impu. puberes: et. c. a nobis: et c. vlti.

m ¶ Roboratur: ar. q̄ ea que ab initio nō tenent tractu temporis conualescunt: sic §. eo. significatum: et j. de despon. impu. de illis. j. q. j. cōstat. Dic q̄ ex nunc incipit valere et non extunc. vt dixi. §. eo. significasti.

n ¶ Nec obloquitur: Dic respondet tacite questioni que posset fieri per. c. illud puelle. xx. q. j. a contrario sensu: vbi dicitur: q̄ puelle que suscipiunt habitum virginitatis non coacte imperio parentum: deserere non possunt habitum susceptum: ergo si coacte fuissent a contrario sensu: bene possunt deserere: at ista fuit coacta: ergo non debet compelli redire ad monasterium: non obstat illud. c. a contrario sensu inductum: quia illud intelligitur de adultis q̄ non possunt habitum semel susceptum relinquere. et hic loquitur de ea que adhuc erat infra annos discretionis que facta adulta professionem fecit nec cōtradicit. Vel si coacta fuit postea consensit vnde exire non potest, et est si. C. quod me. cau. l. ij. §. de his que vi metusue causa fiunt. ad audientiam.

Porrectum nobis. ¶ Monachum facit professio non habitus tātum: vel sic vt in rubro. Communis diuisio. Secunda ibi: inquisitioni. Abbas Siculus.

Sane de canonico q̄ in ecclesia aromateñ. professionem fecerat: ⁊ fugerat ab eadē: in monachū a quodam abbate recepto. ¶ Id. t. f. significam⁹: q̄ si locus vbi nunc permanet: maioris religionis q̄ ecclesia aromateñ. existit: ipsum in eodē

a loco cū pura ꝓsciētia remanere permittas: alioquin eū ad priorem ecclesiam redire cōpellas.

I Dem belua, episcopo.

¶ Minor. xiiij. annis pfitēdo non obligatur religioni nisi factus maior ratum habuerit.

Significatuz ē nobis: ⁊ infra. ¶ Mandamus: quatenus: si inueneris: q. g. non fu

b isset a parentibus oblatus: ⁊ infra. xiiij. annum facti voti penitens a religione recesserit: ab illo voto professionis quod fecit denuncies absolutum. Si autē

c a parētibus fuerit oblatus seu xiiij. annum compleuerit. dum

d religionē intrauit seu post. xiiij. annum professionem a se prius

e factam ratam habuerit cum ad

f eandem vel ad aliam religionē transire compellas.

Clemens. iij.

¶ Si filia minor. xij. ānis a parentib⁹ monasterio tradita maior facta sponte veletur ad seculum redire non potest.

Am. T. virum: et infra.

g Utruz ea que infra discretionis annos a parentibus monasterio tradita habitum religionis induens benedictionez accepit: ⁊ exiens postmodū se cuidam militi copulauit: ad monasteriuz redire cogatur. ¶ Cō. t.

b t. r. q̄ cū iuxta cōci. toleta. cēsu/

i rā monachū aut paterna deuo/

k tio aut ꝓpria ꝓfessio faciat: q̄c/quid horuz fuerit allegatū tenebit reuertendi ad seculuz aditu penit⁹ in dicto nō. n. videť illa monastice ꝓfessionis a se posse iugū excutere. cū eam non constat euidēter ꝓtradixisse cuz benedictionē acceperit quā nō ni

l si in etate discretōnis recipiunt q̄ velanť: presertim si ratihabitione secuta: et si eam q̄nq̄ ꝓtradixisset ꝓstiterit q̄ ante gestuz

m fuerat roborať. ¶ Nec obloq̄ť: q̄ de pre. n. leonis pape ꝓstitutione per cōtrariū sensum sumitur: vt puelle que coacte parentum impio virginitatis habitū susceperūt: iēm possit sine ꝑuaricatiōe deserere cū ō ea recte possit intelligi: q̄ in etate nubili noscitur ꝓstituta tunc eñ q: liberū habet arbitriū in electōe propositi sequi parentuz non cogitur voluntatem. I Dem.

¶ Valet professio facta sine susceptione habitus religionis.

Porrectum nobis ex parte tua petitorium cōtinebat q. J. canonicus acherontinus infirmitate grauatus votum vt fieret monachus se asserit emisisse. vnde metuens ne voto decederet non completo: iunctis manibus tibi se reddidit in monachum et in fratrem: et infra.

ca.regu.cum ad monasterium. a ¶ Reddatur: quē tenetur abbas recipere ne vagabūdus in aīe incurrat detrimentū: ⁊ cōpellitur abbas si noluerit. j. eo. ca. vlti. ⁊ arg. xviij. q. ij. abbates. Ite signat cōtrariū. xxvij. q. j. si q̄ monachus. ⁊ c. si q̄s rapuerit. vbi dicit q̄ monachi relinquentes debēt tradi artiori monasterio. solu. illa intelligūtur cū priora monasteria redarguūtur de solutione. Quid hodie dz fieri de istis fugitiuis dicit. j. eo. c. vlti.

Alia. ¶ Uario mō intelligitur sed bito respectu ad mentē lre sic pōt summari vt in rubro ⁊ est tex. singul. primo ponitur rō. secō phibitio. ibi: pueros. ab. si.

b ¶ Qula: hoc ca. in quibusdā libris habet. p palea. xxi. q. j.

c ¶ Xviij. an. Hoc spāle ē ꝓpter asperitatē locorū als regulare ē q̄ post tp̄s pubertatis tam masculi q̄ femie pnt pfiteri. xx. q. j. c. j. ⁊ q. ij. si in qualibet. ⁊ capi. puella.

Non est. ¶ Primo exordiū. secūdo mādatū. tertio aliud mandatū ibi. et si bi qui. ab. si.

d ¶ Permittatis: ⁊ merito: qz qui mutat locū de minori ad maiorem mutare debet. xciij. dis. legim⁹. in fi. ⁊ ē. de trāsla. l5. ⁊ c. j. ⁊ B iō pcipit qz nō reperit ordo artior. ⁊ p eo qd dicit licētia supple maxime qz nec abbas posset in B dispēsare vt ad minorē trāsiret. vel intellige q̄ de licētia abbatis possit transire ad eēlē iusta de cā. e ¶ Celeriter post admonitionē. et celeritas ista ad arbitriū iudicis refert ex q̄ nō determinat. ē. de offi. dele. de causis. ff. de iure deli. l. j. in fine. de istis vagabūdis tene vt di. j. eo. ca. vlti.

psumpserit monasterio in q̄ ab initio ꝓuersatus ē: sub abbatis
a sui regla cōpetēti cohertiōe reddatur. ex registro gregorij.

¶ Ubi est dura ꝓgregatio vl'religio reqritur in pfitente plena pubertas scz tp̄s. xviij. annoꝝ.

b Qlia ī insulis dura ē congregatio monachorum.

¶ Pueros in eoꝝ monasterijs
c aſi. xviij. annū suscipi phibem⁹ Alex. iij. archiepis ⁊ alijs ecclesiaꝝ plat⁹ p galliam pstitut⁹.

¶ Si cisterciēsis sine licētia sui abbatis ad aliud mōasteriū trā sit ad ꝓprū monasteriū regredi cogitur.

Non ē vobis dubiū: ⁊ infra. ¶ Uniuersitati vre mandamus q̄tenus monachos vel cōuersos cisterciēsi. ordinis post pfessionē sine licētia abbatum suoꝝ p epatus vros recipi
d nullatenus pmittat⁹. ¶ Et si q̄ ex eis sine licētia abbatū suoruz de monasterio exire psumpserit
e ⁊ cōmoniti celeriter nō redierit eos regredi compellatis.

¶ Idem magistro. ¶. ciuitatē. canonico.

¶ Professio facta ante. xiiij. annū nō obligat. post. xiiij. vero si sit p susceptiōem habitus pfessorū etiam non obligat nisi deē perseuerantia triduī.

Ad nostrā noueris audiē tiam peuenisse: q̄ heremite de monte fo. quosdā pueros seduxerūt in tantū q̄ quidā suasionibus eoꝝ assensum pbentes statim religionis habitū in ipsorum monasterijs susceperūt: q̄/

f rum vnus. t. nomine statim penituit q̄ habitū induisset. et infra. ¶ Quo circa mandamus: q̄tenus si cōstiterit q̄ pfatus. t.
g aſi cōsummatiōez. xiiij. anni. susceptum habtū deposuerit: aut si post. xiiij. annū habitū ipsum sine pbatione susceperit. ⁊ īfra
h triduum deposuerit eū ab impetitione pdictorū heremitarū denūcies ab solutū. ⁊ eā quā postq̄ exiuit iurauit accipere in vxorem libere posse traducere: si alia causa rōnabilis nō obsistat.

¶ Dem elieñ. episcopo.

¶ Qui recipit habitum pfessorum vbi distincti sunt habitus cōpellit ibi vel alibi esse religiosus. sed si recipit habitū nouiciorum pōt ad seculum redire.

Qd per eo qd questuz fuit de clericis qui religionis
i habitum susceperūt ⁊ aſi professionem ad priorem statū sunt reuersi. ¶ Rūdemus: q̄ si austeritatē religionis ad quā migrasse se noscūtur seruare noluerint ab minorē religionē sunt cogendi transire nec amplius in ecclesijs secl'arib⁹ debēt assumi ne ꝗ
k votū qd dño fecerūt venire proberent. ¶ Uerū si ante susceptū
l huiusmodi habitū in pbatione positi recedere voluerint. fm regulam beati benedicti non vident phiberi ad priorē statum
m redire que vident pcipere vt in
n eadē veste ī q̄ veniūt reuertant

¶ Dem ambiañ. episcopo.

¶ Canonic⁹ regularis pōt efficī monachus si religio ad quā trāsit ē stricior sua, alias secus,

rum vnus. t. nomine statim penituit q̄ habitū induisset. et infra. ¶ Quo circa mandamus: q̄tenus si cōstiterit q̄ pfatus. t. aſi cōsummatiōez. xiiij. anni. susceptum habtū deposuerit: aut si post. xiiij. annū habitū ipsum sine pbatione susceperit. ⁊ īfra triduum deposuerit eū ab impetitione pdictorū heremitarū denūcies ab solutū. ⁊ eā quā postq̄ exiuit iurauit accipere in vxorem libere posse traducere: si alia causa rōnabilis nō obsistat.

¶ Dem elieñ. episcopo.

¶ Qui recipit habitum pfessorum vbi distincti sunt habitus cōpellit ibi vel alibi esse religiosus. sed si recipit habitū nouiciorum pōt ad seculum redire.

Qd per eo qd questuz fuit de clericis qui religionis habitum susceperūt ⁊ aſi professionem ad priorem statū sunt reuersi. ¶ Rūdemus: q̄ si austeritatē religionis ad quā migrasse se noscūtur seruare noluerint ab minorē religionē sunt cogendi transire nec amplius in ecclesijs secl'arib⁹ debēt assumi ne ꝗ votū qd dño fecerūt venire proberent. ¶ Uerū si ante susceptū huiusmodi habitū in pbatione positi recedere voluerint. fm regulam beati benedicti non vident phiberi ad priorē statum redire que vident pcipere vt in eadē veste ī q̄ veniūt reuertant

¶ Dem ambiañ. episcopo.

¶ Canonic⁹ regularis pōt efficī monachus si religio ad quā trāsit ē stricior sua, alias secus, iuta ibi pfessiōe. j. e. statuimus. ita q̄ de hoc cōstabat: vt ibi dicitur. k ¶ Me ꝗ votum: q̄ renūciauerūt seculo generaliter nōdū facta pfessiōe alicui⁹ religionis. vñ cogēdi sunt remanere vel ibi vel ad mitiorē trāsire si spōte voluerit. vt B dicit. et. j. eo. cōsulti. l ¶ Habitū: de q̄ premisit q̄ renūciauerunt seculo. m ¶ Redire: morib⁹ emēdatis. j. eo. cōsulti. n ¶ In eadem veste. ē in q̄ veste positi in pbatiōe debēt esse. vt q̄ in illa in qua venerūt. liij. di. lege. ⁊ liiij. di. multos. in fi. arg. xxvij. q. ij. si quis incognitus. dic q̄ monachali habitu vt hic dicit. ⁊ j. eo. statuimus. alioq̄n nō posset pbare austeritatē monachalē q̄ in vestibus p magna pte cōsistit ⁊ qd dz hic in fi. in eadē veste redeāt in q̄ venerūt sic intellige. qz finita pbatione si noluerint ibi remanere restituent eis vestes cū quib⁹ venerūt ⁊ cū eis recedēt ⁊ sic seruat pregulā monachoꝝ. ⁊ c. q̄ dicūt q̄ pbari debēt in

pleto nō habet. xx. q. j. illud. ⁊ q. ij. si in qualibet. ⁊ j. e. significatū. ⁊ in alio casu. ē. de elec. cū in cunctis. arg. ē. ff. de mu. ⁊ bo. ad rem publicā. ⁊ lxxviij. di. pbyt. ⁊ in. c. pdicto cū in cūctis. §. inferio ⁊ a. fol. in dignitatib⁹ fauor cōsiderat. ⁊ iō annus inceptus p cōpleto habet. sed in eo est spāle. in regule obseruatiōe gra uitas est ⁊ labor. ⁊ sic odiū. ⁊ iō annus complet⁹ exigit. ar. ē. e. qz in insulis. b ¶ Triduum. ar. ē. xx. q. j. c. firma. ⁊ xxvij. q. j. per totū. xx. q. iij. eos q̄ set fol. Quidam dicūt q̄ istud dispensatiue dictū est. als regulare ē q̄ pubes ingrediens etiā post monētū exire nō pōt vt dicūt cōtraria. Sed hec solutio nō valet: q̄a ꝗ votū cōtinētie nō admittitur dispēsatio. qz cōtinētia castitatis ⁊ abdicatio ꝓprietatis ita inherent ossib⁹ monachoꝝ vt nec sum⁹ pōtifex valeat dispensare. j. de sta. mona. cnz ad mōasteriū. in fi. dicas ergo q̄ iste sine de liberatiōe ⁊ ex mētis impetu intrauit ⁊ illectus fuit. ⁊ ita quo ad deū nō fuit obligatus qui cōsiderat coz ⁊ nō opus. xiiij. q. v. si qd i uenisti. ⁊ xv. q. vj. c. j. i fi. ⁊ iō nec apud ecclesiam cū bēat certa iudicia de tali voto fctō impetuose ex eo q̄ sine pbatione habituz suscepit. ⁊ qz infra triduū penituit ⁊ qz ꝓpe puericiaz fuit iure ergo cū ipm absoluē debuit. ⁊ ita nō fuit obligatus q̄tum ad deuz ⁊ ei⁹ ecclīaz. ar. xxij. q. iij. vnusquisq̄. ⁊. xv. q. j. Sanc. arg. xvij. q. iij. sunt qui opes.

Sper. ¶ Cōis diuisio. secunda ibi: rūdemus q̄ distinguit inē pfessos ⁊ nouitios. ab. si. i ¶ Susceperūt eo aio vt ad seculū nō redirēt nulla facta ibi pfessiōe. j. e. statuimus. ita q̄ de hoc cōstabat: vt ibi dicitur. k ¶ Me ꝗ votum: q̄ renūciauerūt seculo generaliter nōdū facta pfessiōe alicui⁹ religionis. vñ cogēdi sunt remanere vel ibi vel ad mitiorē trāsire si spōte voluerit. vt B dicit. et. j. eo. cōsulti. l ¶ Habitū: de q̄ premisit q̄ renūciauerunt seculo. m ¶ Redire: morib⁹ emēdatis. j. eo. cōsulti. n ¶ In eadem veste. ē in q̄ veste positi in pbatiōe debēt esse. vt q̄ in illa in qua venerūt. liij. di. lege. ⁊ liiij. di. multos. in fi. arg. xxvij. q. ij. si quis incognitus. dic q̄ monachali habitu vt hic dicit. ⁊ j. eo. statuimus. alioq̄n nō posset pbare austeritatē monachalē q̄ in vestibus p magna pte cōsistit ⁊ qd dz hic in fi. in eadē veste redeāt in q̄ venerūt sic intellige. qz finita pbatione si noluerint ibi remanere restituent eis vestes cū quib⁹ venerūt ⁊ cū eis recedēt ⁊ sic seruat pregulā monachoꝝ. ⁊ c. q̄ dicūt q̄ pbari debēt in

Ad nostram. ¶ Minor quattuordecim annis p pfessionem religioni nō obligat. idem in maiore qui sine probatione suscepit habitū pfessorū quē dimisit infra triduū. vel sic. vt in rubro. pma pe narrat factū. secda dat iudicem ibi: quo circa. ab. si. f ¶ Statim penituit. ar. nō dici factū qd non durat. j. q. j. cōstat. ff. qd cū eo qui in alie. pot. si filius. ff. de in rem ver. si p pte. §. versum. ⁊ xxiij. q. vj. vides. arg. ē. q̄a ex quo semel placuit amplius displicere nō pōt. xxxij. q. v. horrendus. C. de ēben. empt. nō idcirco. ⁊ iiij. dist. erit aūt. ⁊ c. in istis. ⁊ xij. q. ij. dilectissimi. solu. ibi cōstat de facto et eius qualitate nō est q̄rendū de eius pseuerantia. nam sufficit. q̄ ab initio cōstitit. cuz vero cōstat de facto sed de intentione nescit. recurrimus ad p̄sumptionē pseuerātie. vt in casu isto et consi. g ¶ Ante consummationē. no. ex B verbo q̄ in casu isto ann⁹ inceptus p cō-

a ¶ Obtinent firmitatem: vt. xvij. q. j. nos nouim⁹. ⁊. xxvij. distinc. si vir. ⁊. ij. q. vi. §. biduū. Ber. b ¶ Prohibendū: q̃a grauē est inexpertos dei seruitio applicare. xix. q. iij. mōasterijs. C. de re mili. cōtra publicā. lib. xij. ⁊. ff. de va. mu. ꝓtor. §. vlti. et tenetur q̃s de mala electione. arg. xxiij. dist. tales. ff. nau. caup. sta. l. vlt. §. ij. C. de colle. illi. l. vna. li. xi. vbi tenetur quis. eo ipso q̃ admisit ignotum.

c ¶ Corrigendi: arbitrio iudicis ex quo pena nō adijcitur. ē. de offi. delega. de causis. ff. de iu. deli. l. j. in fi.

Sicut nobis fu.

¶ Diuidit: q̃ primo ponitur cōsultatio. Secdo rñsio ibi: fraternitati. Ab. si.

d ¶ De morte: securus si tamē sane mentis fuit. alias non obligaretur. ē. e. sicut tenor. xvij. q. j. gonsaldus. xxxij. q. vij. c. neq̃ furiosus. et. C. de transac. l. sanum mentem. sed querit qualiter alias timor mortis impedit monachari. ē. quod me. cau. p. latum. et notatur hic Rñ. monachatur ibi vt euadat mortē corporis. hic non monachat vt euadat mortem corporis. sed potius mortem anime. Iohannes.

e ¶ Bonis suis quōdam si tenuit monachatus. sic. xxvij. q. j. siquis rapuerit. et. j. qui cler. vel vouen. c. vltimo.

f ¶ Et scientibus: vnde tenebātur eum reuocare. j. eo. c. vlti. sed ad bona ipsius si mortuus esset et ipsum non reuocauerunt aspirare non deberent: quia quem viuum contempserunt non possunt mortuum suum dicere. C. de lati. liber. tolle. l. vna. §. sed scimus: et j. de infan. et lang. ex po. c. vno. b.

g ¶ Sua ꝓfessione: alias solus habit⁹ nō facit eū monachū. ē. eodem porrectum.

certa noticia non habetur. si tamē aliq̃ tēpus probatiōis regulariter prefinitū is qui cōuerti desiderat habitū recipit. ⁊ ꝓfessionem emittit. abbate p se vel per aliū ꝓfessionē recipiēte monasticā ⁊ monachalē habitum cōcedente: vterq̃ renūciare videtur ei qd̄ pro se noscit introductum. Ideoq̃ obligat p professionē emissaz pariter et acceptā ad obseruantiam regularem. et vere monachus est censendus: quia multa fieri prohibentur:

a que si facta fuerint obtinent fir-

b mitatem. ¶ Prohibendum est abbatibus: ne passim ante tempus probationis quoslibet ad professionem recipiant: et si contra formam prescriptam quoslibet indiscrete receperint anim/

c aduersione sunt debita corrigendi cum in subsidium fragilitatis humane spacium probationis sit regulariter institutum.

I Dem aconeñ. epo.

¶ Qui professionem fecit licet in claustro nunq̃ permanserit sed in seculo et suis bonis vsus fuerit ad obseruantiam regula/rem compellitur.

Sicut nobis fuit propos/tum quidam clericus cuz egritudie nimia laboraret: quasi de morte securus et recuperāda sanitate desperans habituz canonicorum regularium petijt et accepit: sed nec ad ecclesiam

e transijt nec bonis suis vti cessa/

f uit videntibus et scientibus episcopo et canonicis ecclesie nazareñ. a quibus habitum susceperat regularem: ⁊ infra. ¶. ℣. t. t. r. q̃ si regularem habitum se postulante suscepit et ad obseruationem religionis canoni/

s ce sua se professione liganit: ad resumendum habitum eccle. est

b dist. cogendus cū quo tanto tē/pore extra canonicam māsit nō excusationem eius: sed in maioris transgressionis augmentuz merito valeat allegari.

I Dem priori et conuentui dimoliensi.

¶ Potest religiosus zelo sancti oris vite ad religionem transire strictiorem petita prius licentia prelati sui licet non obtenta etiam si primum monasterium sit priuilegiatum q̃ de illo ad aliud etiam artius transire non possit.

t Licet quibusdam mona/

k chis et canonicis: necnon et hospitalarijs et templarijs a se. ap. sit indultum ne postq̃ aliquis professus fuerit apud eos ad alium locum possit ipsis in/uitis artioris etiam religionis obtentu transire: vt vnusquisq̃

l ꝓm apostolum in ea vocatione permaneat in qua dinoscitur esse vocatus. ¶ Quia tamen vbi spiritus dei est. ibi libertas et qui dei spiritu agūtur: nō sunt

m sub lege: quia lex non est posita iusto: ea ratione videtur hoc

n illis fuisse concessum ne quis ex temeritate vel leuitate in iacturam vel iniuriā sui ordinis sub pretextu maioris religionis ad alium ordinem transuolaret: sicut frequenter a multis constat esse presumptuz non quidem vt ei transeundi licentia denegēt. qui eam cum humilitate ac puritate duxerit postulādam: vt non ficte: sed vere ad frugem melioris vite valeat trāsmigrare. Talis ergo postquam a pre-

o lato suo transeundi licentiam

k ¶ Canonicis. xix. q. iij. statuimus: et. c. mandamus. B.

l ¶ In ea vocatione xxj. q. j. c. j. et. q. ij. placuit: et. vij. q. j. non oportet.

m ¶ Sub lege. xix. q. ij. due sunt. b.

n ¶ Ex temeritate: aduerte qualiter interpretatur priuilegium istorum. scilicet q̃ nullus talium possit transire ad strictiorez religionem: hoc est verum vt dicit temeritatis causa. sic enim cuz prohibetur iuramentum temerarium tantum intelligitur prohibitum. xxij. q. j. ita ergo. Io.

o ¶ Licentia postulauerit: sufficit ergo petere licentiam licet non obtineatur sic. ē. de arb. cum olim. ⁊. ē de loca. ⁊ conduc. potuit. C. de iur. ēpbitb. l. vlti. argu. contra. ē. de elec. cum in veteri ⁊ ad idem etiam posset induci circa prin. sed quid si aliquis nō petita licentia recesserit ad strictiorem vitam nūquid est reuocandus. consueuit dici q̃ non dummodo leuitatis causa non transeat: vt hic in fi. innuitur: sed obstat. xix. q. ij. mandamus: et illud potest intelligi quando leuitatis causa transit: adhuc videtur contra. ē. de eta. et qualit. intellximus vbi transiuit quidam sine licentia ad aliud monasterium: nec idem punitus videtur. sed qualiter potest quis inuito prelato suo personam suaz alienare cum rem alienare non possit. et

b ¶ Tanto tempore: nullus annorum numerus ipsum excusat. xxxiij. q. v. q̃ deo pari. immo tanto grauius delinquit. ē. de consue. c. vlti. ⁊. j. de simo. non satis. ⁊ ridiculum esset si vt dicit lex meliorem esse furis conditionem propter continuationem furti. ff. de fur. inficiando. §. in fans. Io. Sed huic simile habes ē. de test. quia ingredientibus.

maior sit alienatio persone q̃ rei. xij. q. j. precipimus. et. xvj. q. j. c. iij. cum forte clericus teneatur iuramento obedire. viij. q. j. sciendum. et. ē. de maio. et obe. cum in ecclesijs. nec etiam potest peregrinare sine licentia sui episcopi: de consecratione di. v. non oportet: et sepe propter obedientiam bonum intermittitur. xj. q. iij. quid ergo. cum obediendum sit vbicunq̃ non est contra preceptum domini: vel dubium sit q̃ non contra preceptum domini. xxiij. q. j. quid culpatur. in fi. sed illud auctoritate canonis fit instinctu spiritussancti. et ita non cōstringit p legem. xix. q. ij. due. arg. j. de diuor. gaudemus.

Licet ¶ Hic est casus no. et quotidie allegat: diuiditur principaliter in duas partes. in prima exordium ex quo secdo factum diffinit ibi: cum ergo. prima facit quinq̃. nam primo ponit formam priuilegij. secdo ipsius interpretationem et interpretationis causam ibi: quia tamen. tertio illam fortificat ibi: cum etiaz. quarto illam reassumendo specificat ibi: quocirca. quinto specificationem determinat ibi: illa. Ab. si.

i ¶ Monachis. ē. eo. non est.

a ¶ Habitus: Hic euidēter apparet q̃ habitus non facit monachū: sed sola professio regularis. sic. j. qui cle. vel vouen. cōsuluit: ⁊ j. e. ex parte: ⁊ s. e. vt cleri. Sed cōtra videt. xxvij. distin. quod interrogasti. et. s. e. vidua. et. c. sup eo. sol. illud verum est q̃ habitus sine professione nō facit monachum sola enim professio vera vel p̄sumpta monachum facit et solēnizat votū. Dicas ergo q̃ quicunq̃ facit pfessionē in manu abbatis seu etiam alicuius monachi. et vbicūq̃ dūmodo recipiatur eius professio ab abbate et fratribus monachus est et solēnizatum est votū illius. j. qui cle. vel vo. insinuāte. et hic et illa. c. q̃ iterrogasti: et c. vidua. intelliguntur de presumpta professione. ex q̃ ēm̄ morant inter alias moniales ⁊ gerunt se tanq̃ monachas monache sūt cēsende. xx. q. j. qm̄ p̄ genitores: ⁊ q̃a ab initio eo proposito ⁊ eo animo intrauerūt vt monache essent tacite exquo nullā protestationem fecerunt ⁊ multo tpe ibi fuerunt saltez per annū in habitu professorū. j. eo. ex parte: vnde postea non audiuntur etiam si velint iurare cōtrarium. Illud. c. sup eo intelligitur de illis q̃ habitum recipiendo renunciauerunt seculo tacite vel expresse: vt ibi dicitur: et. j. eo. consulti. ⁊ c. statuim⁹ q̃d in eodem casu loq̃ videtur cum illo. c. consulti. b ¶ Professio: que b intercessit ex eo quod dicit. iunctis manibus tibi se reddidit in monachū: et in fratrem saltem tacite licet forte non expressit formam professionis quā habes. xx. q. j. vidua. et perinde fuit ac si formam illam seruasset. Sed litera sequens videtur contradicere huic: vbi dicit talis vt fiat monachus ⁊ reddat dño que promisit ⁊c. Sed tu expone fiat monachus. i. stet ⁊ viuat vt monachus: vel intellige q̃ votum fecit solūmodo vt fiat monachus tradendo se in manus abbatis: vt. j. de vo. ⁊ vo. redē. per tuas: vbi fuit similis promissio ⁊ hoc pbat lr̄a illa exquo a cōuertendo votum amittitur: vt. s. fiat monachus. talis ergo q̃ sic promisit ⁊ vouit q̃ intrabit religionē cōpellendus est vt fiat monachus: et reddat dño pmissus ⁊ votū suū: ⁊ sic plane sonat lr̄a. et ita collige ex hoc q̃ q̃ promittit se intraturū aliquā religionē tenetur complere promissum ⁊ potest ⁊ debet cōpelli. j. de vo. ⁊ vo. redemp. per tuas: q̃d prius dixi verius puto: q̃a reddēdo se in manibus abbatis in monachum ⁊ fratrem statim fuit monachus.

Cum simus. ¶ Cōis diuisio. scda ibi: discretioni. Ab. sic.

c ¶ Discretionis: dic de hoc vt dictū est. s. eo. cum virū.

d ¶ Ad annos discretionis. xiiij. s. q̃a tunc liberū est ei stare si voluerit remanere vel recedere si ei non placet. xx. q. j. illud. et q. ij. si in qualibet. e ¶ Et bona paterna: quibus priuari non potuit legitima iure nature ⁊ reliqua pte: monasterio cōpetente: q̃ ipso ingressu cōpetit. xix. q. iij. si qua mulier. alia q̃ erit tertia illius partis q̃ sibi ab intestato debet vel medietas ꝟm numerum filiorum. C. de inof. test. in auē. nouissima.

f ¶ Prouenīūt. s. de testa. raynucius. ⁊ c. rainaldus. vbi de hoc.

Sicut tenor. ¶ Primo ponitur decisa consultatio. Secdo responsio ibi. Abbas Siculus. g ¶ Sicut: casus. sacerdos iste in infirmitate grauissima laborabat ita q̃ extra se positus desperabat de vita p̄nti ⁊ in tali articulo cōstitut⁹ indut⁹ fuit habitu monachali et ad monasterium deportatus tādem conualuit ⁊ habitū dimisit ⁊ de abbatis licentia monasterium dereliquit. Consuluit sacerdos dn̄m papam quid esset ei faciendū ⁊ ipse rn̄dit ꝟm quod sequit in litera.

b ¶ Repugnātia: vn̄ non videbatur audiēdus. s. de ap. sollicitudinem. xxiij. q. vij. q̃d autem. C. de libe. cau. cum precum.

i ¶ Mentem: si aūt integrum haberet iudicium licet grauissimam pateretur infirmitatē bene obligare tur si voueret: arg. insti. qui. non est pmis. fa. testa. §. preterea. tenetur autē hoc probare. s. se tunc temporis extra mentem fuisse. s. de succes. ab intest. cū dilect⁹: arg. s. iij. q. ix. iudicas. Lau.

k ¶ Habitu monachali: ita q̃ votum fecisset quia solus habitus non facit monachum: sed professio. s. eo. porrectum. ⁊ j. eo. ex parte.

l ¶ Absolutum. ⁊ ita nullum est votum siue obligatio q̃ fit mēte alienata. sic. xxij. q. j. gonsaldus.

Ad apostolicam. ¶ In prima parte ponitur duplex cōsultatio decisa. In secunda responsio ibi: questionibus. Primo respondet ad primam. Secundo ad secundā ibi: prohibendum. ⁊ est casus no. ⁊ quotidie allegat. Abbas Siculus.

m ¶ Anni. vt. xvij. q. j. gonsaldus. quandoq̃ tamen statuitur biennium. xix. q. ij. monasterijs. quandoq̃ triennium. xviij. q. ij. siquis incognitus. quia diuersa tempora statuuntur videtur esse arbitrarium q̃d satis potest concedi. quia etiā statim posset recipi et renunciare beneficio huius probationis. vt. j. eo. c. dicitur. ⁊ c. statuimus. dici consueuit q̃ clericus ignotus ⁊ laicus notus probātur per biennium. sed clericus notus per annum. laicus ignotus per triennium. ⁊ sic intelligi consueuerunt c. predicta. Sed non credo q̃ hodie seruetur illa diuersitas immo quilibet statim potest admitti vt dictum est. ber.

n ¶ Monasterij: ergo alter altero inuito huic beneficio renūciare non pōt q̃d est verū. q: cōmuniter in fauorem vtriusq̃ introductum fuit. ⁊ quod fauore alicuius introductū est in odiū eius nō d̄z retorqueri. C. de legi. q̃d fauore ⁊ iure cōi potior est conditio prohibentis. vt arg. C. de serui. ru. predi. per funduz. ⁊ ff. cōi diui. sabinus. t. De cōi tn̄ consensu potest vterq̃ renūciare iuri suo: vt hic dicit. cum sit personale ⁊ singulare beneficiuz s. de offi. deleg. gratum. C. de pact. si quis in conscribendo. ff. de mi. si iudex. ⁊ vij. q. j. q̃ periculosum: secus si esset cōmune beneficium et fauore omnium introductum. s. de fo. compe. si diligenti: vbi de hoc: et. iiij. q. iij. §. item parentes.

s Sicut tenor lr̄arū: et infra.

¶ Consulta. v. t. r. q̃ licet

b ista duo int̄ se repugnātia videantur vt quisq̃. s. sit extra se positus ⁊ de presenti vita desperet Si tn̄ eo tpe quo. p. sacerdos la

i tor presentiū positus extra mentem asserit. indutus fuit habitu

k monachali cū alienatus nō sentiat ac p hoc nō valeat p̄sentire eum denūcietis ab obseruatiōe

l monastici ordinis absolutū nisi postq̃ mētis sue factus est compos spōtanea volūtate professionem fecerit monachalem.

I Dem pisano archiepiscopo.

¶ Professio nec fieri nec recipi debet infra tp̄us p̄bationis sed facta et recepta tenet.

Ad apostolicā sedem: ⁊ infra. Cum monachuz fie/

m ri ante vnius anni probationez regularis institutio interdicat: et infra. ¶ Questionibus. t. t. r. q̃ licet tempus probatōis a sanctis patribus sit indultum non solum in fauorē cōuersi. sed etiā

n monasterij vt ⁊ ille asperitates istius ⁊ istud mores illius valeat experiri. quod vtrūq̃ diligēter est obseruandum. presertim cum ab vtroq̃ de reliquo facta

Quinto. ¶ Cōis diuisio. scda ibi: Iz. In qua distinguit duo membra scdm ibi: aut si. ab. si. a ¶ Nouitij. s. causa pbatiōis habit⁹ nouitiorū debet discerni ab habitu professorū. j. e. statuimus. b ¶ Vel nota: no. versuz. Nota delictuz telinq̄ns nota vocat. qñq̄ tñ vnū ponit p alio, vt b. vñ melio⁹ dixisset nota. institu. de nota. circa princi.

c ¶ Distinguēdū distinctio ista hodie nō vt hic locū p decre. j. eo. statuimus ex q̄ cm simplicit assumit habitū nouitiorū libere ante annū pōt redire ad seculū. nisi euidenter appareat ꝓrariū vt ibi lau. d ¶ Absolute. ita q euidēter appareat. j. e. ca. pri.

e ¶ In primo casu: sic intelligit. s. e. sup eo eo cm ipo q absolute religionē intrauit licz nō fecerit professionē intelligit renunciasse seculo cū nulla pmiserit: ptestationē. vnde vel ibi remanere debz vel ad laxiorē trāsire. vt dictū est in. c. super eo. ar. s. j. e. statutim⁹. vbi de b. f ¶ Secularitē. i. dissolute. ar. lxxxj. dist. dictum.

g ¶ Remeare: nunq̄d licebat tali ꝑbere matrimoniū ex q̄ licz ei redire ad seculum. Dicit quidā q nō cū sit simplr vouēs. xvij. q. ij. nos nouim⁹. si āt ꝑbit tenet. xxvij. dist. sivir. xxvij. q. j. nuptiarū. ⁊ j. q̄ cleri. vel voven. rursus. qd nō est verū. qz nec fuit expssum votū intēdit: nec cōtinere nec tenere q̄ tñ sub cōditione vouet. Sicut nec obligatur qui sub cōditione ꝑbit matrimoniū cōditione deficiēte. j. de cōdi. appo. c. de illis.

b ¶ Protestet: q̄d si nō ptestet nunq̄d sumit p religione videtur q sic: qz summa est ratio q̄ pro religiōe facit. ff. de relig. et sump. fu. sunt psone dixit Io. q presumi debet q potius voluerit absolute mutare seculū q̄ cōditionaliter nisi ptestatio p̄cedat: ⁊ sic est hic ar. q ptestatio necessaria est. s. de bis q̄ vi metusue cā fi. platum. xxxj. q. ij. lotharius. vij. q. j. pontifices. et. s. de elect. cumana: arg. s. s. de consti. cū. m. ⁊ s. de appel sollicitudinem: vbi nō valet ptestatio qui cōtra illam facit: ⁊ ita presumitur hic in dubio in securiorem partez: q̄a religio securior est. j. de regu. iur. estote. ff. eo. ti. semper in obscuris. Sicut cum dubitatur an aliq̄s sit excōicatus presumitur ipm excōmunicatū vt absoluatur saltem ad cautelā: et tūc postea debet abstinere rōne dubij. j. de cle. excō. mi. illud: ⁊. j. de sent. ex. p tuas: sed contra videt exquo assumit habitū nouitij: nec facit professionem nec renūciat seculo expresse q non intendit se obligare simpliciter. j. eo. statuimus. vbi de hoc dī nisi euidēter appareat q tales ꝛc. quod verum est. ⁊ sic intellige istam decre. fm illam.

Postulasti. ¶ Cōis diuisio. scda pars ibi: nos. Ab. Sic.

i ¶ Minoribus: hec q̄stio non habz dubitationē: q̄a si erant infra. xiij. annum non tenuit ingrressus. ⁊ ita possunt libere exire. s. eo. ad nostram: significatum: et. c. simus: ⁊. xx. q. j.

tps pbatiōis redire ad seculum nisi appet eū vitaz voluisse mutare omnino.

Consulti sum⁹ frequenter a multis: vtrū is q̄ monasteriū ingressus ē hītū sumēdo

a nouitij si añ pfessionē emissam īfra tps pbatiōis exire voluerit licite possit absq̄z apostasie no/

b ta vel nota p̄sertim cum debita morū correctiōe ad seculū remeare. ¶ Licet aūt sup h̄ senserint diuersi diuersa: nos tñ credim⁹

c distinguēdū: vtrū is q̄ cōuertit

d ꝓposuerit absolute vitā mutare: vt sub hītu regulari oīpoenti deo decetero famulet an ꝓditionaliter expiri obseruantiā regularē: vt ita demū si infra ānū sibi placuerit pfiteat ordīs disciplinā. ¶ Aut si forte non placuerit morib⁹ emēdat⁹ ad statū

e reuertat ꝑstinū. In primo casu dz vt regularit viuat ad laxiorē saltē regulā ptrāsire. In secūdo pōt ad seculū nō tñ vt viuat

f secularit remeare. Vt ergo q̄ sit

g eius intētio pleni⁹ agnoscatur

h ꝓpositū suū in principio protestetur. ¶ Dem.

¶ Qui īfra annū pbatiōis nō facta professiōe redit ad seculuz licite potest ad ordines et beneficia promoueri.

Postulasti. et infra. Tertō quesiuisti. vtruz illi qui in

i annis minorib⁹ cōstituti nouitiorū habitū susceperūt: ⁊ īfra annū postmodū nō facta pfessiōe ad seculū sunt reuersi: ⁊ ep̄is suis hoc sciētib⁹ ad sacros ordines sunt pmoti: sustineri debeāt in illis ecclesijs mīstrare īquibus sūt ab eisdē ep̄is īstituti. ¶ Nos f. t. t. r. q ppt hoc nō sunt ab ecclesijs īpis amouēdi. sed in eis possunt libere ministrare.

Eono. iij. veneten. episcopo.

¶ Qui vitra annū portat hītū mōachalē īmōasterio vbi sunt habit⁹ distincti cēset professus.

Ex pte tua fuit ꝓpositū q nōnulli sē q̄ lz plurib⁹ annis gestauerūt habitū mōachalem pfessionē tñ monasticā non fecerūt. vñ cū sup eo qō habent propriū ⁊ alias irregl'rit viuūt a te vel ab alijs arguuntur. non erubescūt dicere se ad carētiam proprij et continentiaz ac alias regulares obseruātias nō tene/

k ri. cū habit⁹ nō faciat monachū sed professio regularis: et infra.

¶ Iōq̄z. f. t. mandam⁹ q̄tenus

l quoslibet tibi lege diocesana sb

m iectos qui p̄dicto mō terrā duabus vijs ingredi non verētur.

n vt postquam p annum gestauerunt habitum monachalem regulam fm formam ordinis profiteant. ⁊ seruēt ec. cē. cōpellas.

Gregorius. ix.

nis q̄ differētia sit inē legē diocesanā: ⁊ legē iurisdictōnis dī. s. de of. or. dilect⁹.

m ¶ Duabus vijs: ⁊ male. qz in vno eodēq̄z officio nō dz esse dispar pfessio. vj. q. vij. noua actiōe: ⁊ sic. s. de elec. cū cām. ⁊ est si. qd dī vsquoquo claudicatis in duas ptes. xlix. di. c. vlt. ⁊ nemo pōt duob⁹ dñis seruire: vt. xxvij. di. acuti⁹ ⁊ de pe. di. j. §. itē vt xps ait. itē ar. est q allegās ꝓria nō est audiendus. s. de ap. sollicitudinē. xxiij. q. vij. q aūt: ⁊ ideo isti non fuerunt auditi.

n ¶ Per annū: hoc ideo dicit: q̄a per annum debet quis esse in probatione anteq̄z fiat monach⁹. xvij. q. j. gōsaldus. ⁊. s. eo. ad aplicam. nisi renūciet illi bñficio: vt ibi dī. et j. c. pri. q̄ ergo post annū remanet in habitu monachali. ⁊ non reclamat intelligit tūc īpo facto tacite vouere: vñ postea exire nō pōt vt hic patet: imo cōpellit expresse pfiteri nisi ptestatio p̄cessisset: s. qd me. cau. platum: ⁊ hec est p̄sumptio iuris ⁊ de iure: ita q nō admittit probatio in cōtrariū: qz exquo nulla ptestatio p̄cessit. xxvij. di. qd interrogasti. s. eo. vidua. xx. q. j. quem progenitores. simul presumptio est. j. de spon. ad id quod. et. c. is qui. ⁊. j. de iude. c. vlti. et. liiij. dist. fraternitatem. et q dicit p annum posset suppleri maxime si intelligitur de habitu monachali qui dari profitentibus consueuit. vt. j. c. proxi. alias locū habet quod dicitur de anno. vbi non est distinctus habitus nouitiorum. ab habitu professorum.

tūc postea dicas q non constabat euidenter q seculum vellent mutare qñ habitum susceperunt quare possunt redire ad pristinū statum j. eo. statuimus: si vis intelligere q essent. j. xiij. ānos: hec potuit esse dubitatio: qz forte erant doli capaces ⁊ sic videbatur q malicia suppleret etatez sicut in matrimonio carnali. j. de despon. ipu. a nobis: et. c. tue: qz ⁊ poterāt se obligare diabolo sic ⁊ deo. j. de delic. pue. pueris: sed papa respōdet q libere possunt ministrare in ecclesijs post ea receptis: et sic non obligantur ante. xiij. annum. bug. vero dicebat q bene obligat doli capax ⁊ tenebat monachatus: q̄a poterat se obligare diabolo. per. c. illud pueris: ⁊ Inno. fuit in eadem opinione qui in decre. ista respondet q ingressus tenuit. si malicia supplebat etatem: vt in antiq̄ decre. patz sed hodie nō prodest.

Ex parte tua.

¶ Cōmunis diuisio. scda pars ibi: ideo C. abbas sicu.

k ¶ Habitus. s. c. porrectum: vbi de hoc: et j. qui cleri. vel voven. consuluit. ber.

l ¶ Diocesana. i. lege iurisdictiōis. nā regulares ñ sbsunt ep̄o q̄tuz ad legē diocesanā. xvj. q. j. cū p vtilitate. § lege iurisdictio

a ¶ Ex lege priuata: que est amor dei siue charitas. de qua dicitur. habere charitatem ⁊ fac quicquid vis. de penit. dist. ij. radicata. lau. b ¶ Absolutus ab hac vniuersitate: excipit vxor carnaliter cognita impubes ⁊ seruus. j. de conuer. coniug. quidam intrauit. xxj. q. ij. c. j. ⁊ ij. ⁊ liiij. distin. si seruus. Idem excipitur eps. j. eo. c. ver. illa semper regula et curie astrictus. liij. distinc. legem.

c ¶ Meretur amittere. xj. q. iij. priuilegium. lxxiiij. dis. vbi ista. C. de iude. l. iij. et. l. iudeos.

d ¶ Ex iusta causa: que sit iusta causa ⁊ que non ostēditur. s. de renunci. nisi cum pridem.

e ¶ Supiorīs. si. xj. q. j. peruenit. j. de iure pa. nullus in auc. de sanctis. episco. §. si a clero. colla. ix. vin.

f ¶ Ita communis vtilitas: xxvj. q. v. nec mirum: et. xxix. q. j. §. j. vtilitas. simile vij. q. j. scias: ⁊ in auc. de resti. et ea que pa. §. licet: collatio. v. et. s. de post. prela. c. iij. hoc intellige cum per publicam non impeditur priuata: quia ordinata charitas incipit a se. xxiij. q. v. si non liceat: et de pe. distinc. iij. qui vult. et. xix. q. ij. due. xiiij. dist. quod ait. ff. de iudi. si longus. i fi. ff. de prescrip. ver. qui seruandarū. sic non debet prelatus sua negocia preponere negocijs ecclesie. xij. q. iiij. quicū. ⁊. de hoc etiam dicitur. s. de postu. prela. c. iij.

g ¶ Sollicitudo contēplationi. i. vita actiua que in hoc casu p̄ponitur contemplatiue.

h ¶ De rachele: rachel significat vitam contemplatiuam que est formosa sicut illa fuit. lia significat vitā actiuam que fecunda est in sobole. et ideo prefertur pulchritudini rachelis. s. de renun. nisi cum pridem Ber.

i ¶ Corde puro: q̄a presumitur prima facie ex ipo facto quod habet speciem boni nisi probetur contrarium. s. de seru. c. vno: ⁊. s. de presump. dudum.

k ¶ Non communicat alienus, scz a charitate, de penitentia distinc. j. §. item vt xp̄s ait. Ber.

Veniens. ¶ Prima pars ponit petitionē mulieris. Secunda prouidet et iudicem dat ibi: nos ergo. Ab. sicu.

l ¶ Amitam: cognouisse si hoc verum fuit non fuit matrimonium quo ad deum. vnde si probaretur separentur. j. de eo qui cog. consan. vxo. sue. super eo. alias non separarentur: vt eo. tit. de illo.

m ¶ Illicitum iuramentum: et ideo non seruandum. sic. s. de iureiur. tua. ij. sed nūquid aliqui possunt licite se abiurare ⁊ promittere perpetuā cōtinentiam: videtur q̄ sic. quia talia matrimonia sanctiora sunt alijs. xxxiij. q. v. quod deo pari. ad hoc dicunt quidā q̄ tali modo non possunt se abiurare vt remaneāt in seculo nisi trāseāt ad religionem: arg. j. tit. proxi. ex parte. j. ad fi. Jo. contrarium dixit et isti nō abiurauerāt se propter perpetuaz continentiam. sed vt possent adulterari. et q̄ neuter illorum alterum accusaret. talis abiuratio prohibetur hic. et. s. de iureiuran. tua. ij. immo sine aliquo iuramēto se possent obligare ad perpetuam continentiaz arg. predicti. c. q̄ deo pari nullum enim iuramentum obstat. q̄n alter crimen alterius denunciare saltē possit. s. de iureiurando. quemadmodum.

n ¶ Prefatum recipiat. arg. contra. j. de diuor. significasti. sed hic locum habet. Nihil mihi tu vel ego tibi nil catbilina cetbego. xxxij. q. vj. per totum. ⁊. s. de iureiurā. tua. ij. ⁊. j. de adult. c. penul. et vlt. Jo. et. ff. sol. ma. viro atq̄ vxore. Ber.

o ¶ Auditurī postmoduz: et ita questio restitutionis precedere debet. s. de restitu. spol. ex conquestione et. s. de ordi. cogn. super spoliatione.

p ¶ Possit in suo p̄posito. et compellenda etiam in proposito remanere si maritus vellet ratum habere vel obseruare propositum argumentum. j. titu. proxi. quidam intrauit. et. xxviij. questione. v. quod deo. Johannes.

a postulauerit ex lege priuata: q̄
b publice legi p̄iudicat absolutus
libere potest sanctioris vite pro
positum adimplere: non obstā/
te proterua indiscreti contradi/
ctione prelati: quia priuilegium
c meretur amittere: qui concessa
sibi abutitur potestate. ¶ Cum
etiam romanus pon. qui supre/
mam in ecclesia obtinet potesta
tem. archiepiscopis et episco/
d pis cedendi licentiam ex iusta
causa petentibus sine difficulta
te concedat. ¶ Quocirca noue
rint vniuersi quibus huiusmo
di priuilegiū est cōcessum. se ad
p̄cedendā licentiā trāseundi ta
liter postulantib⁹ de iure teneri
q̄ sicut subditus a p̄lato cū hu
militate ⁊ puritate debet trāseū
di lniaz postulare ne bonū obe
diētie p̄tēnere videat. sic profe
cto p̄lat⁹ sbdito sine difficultate
⁊ prauitate q̄libet dz trāseūdi li
centiā indulgere: ne videat pro
positū ipedire diuinitus ispira
tū. Si vo pbabilit dubitet vtq̄
q̄s velit ad ordinē artiorez aut
laxiorē ex charitate an ex teme
e ritate trāsire: supiorīs ē iudiciū
req̄rendū: ne forte angel⁹ satha
ne in luc angelū se transformet
¶ Illa semp regula iuiolabilit
obseruata: vt null⁹ absq̄ licētia
ro. pon. presumat occasiōe qua
cūq̄ deserere p̄sulatū: qm̄ sicut
mai⁹ bonū minori bono p̄ponit
f ita cōis vtilitas spāli vtilitati p̄
ferē: ⁊ ī h̄ casu rcē p̄ponit doctri
g na silētio: sollicitudo cōtempla
tioni: ⁊ labor q̄eti. Ad qo vtiq̄
designādum vnigenit⁹ dei fili⁹
h iesus xp̄s nō de rachele fm car
nez nat⁹ est: sed de lia. nec legit
eum in domū suā maria recepis
se sed martha vsi qm̄ pōt eps p̄
desse pariter ⁊ p̄esse. nō dz cedē
ti licētiā postulare aut etiā obti
nere. ¶ Luz ergo. r. monachus
vester ad frēs cistercien. ordis
trāsmigrauerit: nō vt ordini ve
stro aliquaten⁹ derogaret: § vt
apud eos vitam duceret artio/
rem: mandamus quatenus sup
i eo quod de corde puro ⁊ consci
entia bona ⁊ fide non ficta fecis
se dignoscitur: eum nullatenus
molestetis: q̄ charitas est fons
k p̄prius cui non cōicat alienus.

¶ De p̄posito ⁊ decano ⁊ scho
lastico demeren. coloñ. dioce.

¶ Coniuges religionem profi
tendo ad inuicem dimittere pos
sunt aliter si se abiurāt ⁊ nō p̄ti/
nent illicitum est iuramentum.

Veniēs ad apo. se. g. mu/
lier suplici nobis insinu/
atione mōstrauit: q̄ cum matri
moniū cū. e. in facie ecclesie con
traxisset ⁊ diutius cohabitasset
eidē orta est dissensio inter ipos
in tm̄: vt q̄ deinceps alter nō re
q̄reret alterū: vterq̄ corporalit
prestitit iuramentū. hāc vir ipe
diuortij cām assignans: q̄ quā/
l dam ipsius mulieris amitā co/
gnouisset anteq̄ eaz duceret in
vxorem: quod licet assereret q̄/
plurimi: non fuit super hoc ec/
clesie facta fides. Luz autē post
modū ad secūda vota cōuolas/
set: vterq̄ secundo viro viā vni
uerse carnis ingresso p̄ore supsti/
te dicta mulier se fecit in arto lo
co ad penitentiā agēdam inclu
di: postulās vt ei dignaremur i
pēdere cōsiliū salutare. ¶ Nos
igit attēdētes: qo illo fuit illici/
m tū iuramētū: mādam⁹ q̄tenus
prefatum virū mo. pre. compel/
latis: vt ea quā supduxit exclu/
n sa: prefatam mulierez recipiat:
o auditurī postmodū si q̄d fuerit
questionis. Si vero contra ma
trimoniū nihil fuerit ostensum
et vir seculo derelicto maluerit
ad regularem vitam migrare:
vos ei super hoc licentiam tri/
p buatis: vt ⁊ illa possit in suo p̄/
posito permanere.

¶ De abbati de affligen. ⁊ ma/
gistro. r. ⁊. g. canoni. traiecten.

¶ Qui ad monasteriū p̄uertit
sumēdo hitū nouitij potest ifra

Preterea. ¶ Istud.c.hz varios intellectꝰ:ſ hoc intẽdit iuxta lr̃am vt in rubro.cõis diuisio. ſcda ps ibi: dicimus.ab.ſi. a ¶ Preterea:ſupple queſiuiſti.
b ¶ Reuocari:ſic pz q̃ nõ ſufficit vxoris lnia vt vir poſſit intrare monaſteriũ:ſic.j.e.ex pte.j.xxiij.q.v. notificaſti. z.j.eo.cõiugatus. ſ ꝯ xxiij.q.v. qui vxores xxvij. q. ij. agathoſa. ſol.dicas q̃ ſi talis eſt vxor q̃ non poſſet eſſe in ſeculo ſine ſuſpitione fornicationis non ſufficit ſola licẽtia vxoris.niſi z ipa ſimiliter cõuertat : quo caſu ſ decre.põt intelligi: et oia ſimilia : ſi vero ſenex eſt ſufficit ſola licẽtia interueniẽte auctoritate epi z ipſa voueat:z remaneat i ſeculo.j.e.cũ ſis: z.c.ad apoſtolicã.z. c.vxoratus.z in caſu iſto itellige illa iura que vidẽtur dicere q̃ alter cõiugũ poteſt ad religionem tranſire de cõſenſu vxoris ea in ſeculo remanẽte.alij volunt dicere q̃ ſufficit vxoris licẽtia.j.eo.ex pte. z.c.cõſuluit. et hoc.c. loquit de licentia extorta:vel quia fuit iuris ignara.ſed tene p̃mz tan . item ſignatur ꝓtra.j.eo.veniẽs. ſol.illa fuit fornicata z ita obſtabat ei exceptio fornicationis.ſic xxvij.q.ij.agathoſa.b.
c ¶ Trãſierit: cũ nõ poſſit eſſe in ſeculo ſine ſuſpitione turpitudinis.xxvij. q.ij. ſcripſit.z.c.ſunt q̃ dicũt.
d ¶ Promiſerit:manendo in domo ꝓpria ſi eſt ſenex.j.eo.cũ ſis. z.c.ad apoſtolicam.

Verum poſt cõ. ¶ Primo ponit dictum.Secundo ipſius rationem: ibi . quia. Abbas ſiculus.

Lex.iij, vbergeñ, epiſcopo.

¶ Si vir de vxoris lnia ꝓfitet vxor ipa ſuſpecta nec ꝓtinentiã vouet nec religionẽ ingreditur epiſcopus vxori virũ reſtituet.

a Preterea vtrũ laicus vxoratus: q̃ pfitibus ſacerdotibꝰ z monachis ignorãte epo de lnia z pmiſſiõe vxoris monaſteriũ igreſſus ꝓfeſſionẽ fecit: vxore in ſeculari habitu remanente nec trãſeunte ad religionẽ an ꝑpetuã ꝓtinentiã vouẽte ab epo
b ſuo poſſit ad thorum reuocari vxoris:an illa cõpellẽda ſit continentiã obſeruare. ¶ Dicimus
c q̃ niſi vxor ad religionẽ trãſiterit aut ꝓpetuo caſtitatẽ ſeruare
d ꝓmiſerit vir põt z debet de monaſterio reuocari.

I Dez ſalerni.archiepiſcopo.

¶ Aũ mr̃imoniũ cõſũmatũ põt alter ꝓiugũ etiã altero inuito religionẽ igredi ſ remanẽs i ſeculo põt ad ſcda vota tranſire.

Verũ poſt ꝓſenſum legitimũ de preſenti licitum eſt alteri altera ẽt repugnãte eligẽ
f monaſteriũ ſicut ſancti q̃daz de nuptijs vocati fuerũt:dũmodo carnal' cõmixtio nõ iteruenerit int' eos:z alt' remanẽte:ſi ꝓmonitꝰ ꝓtinẽtiã ſuare noluerit licitũ eſt ad ſecũda vota tranſire.

¶ Quia cum non fuiſſent vna caro ſimul effecti:ſatis põt vnꝰ
g ad deũ trãſire z alt' i ſecl'o remanere. I De piſano archiepo.

¶ Qui inuita vxore pfeſſionẽ fecit z ei poſtea reſtituꝰ nõ cõpellitur mortua vxore ad monaſterium redire matrimoniũ tũ contrahere non debet.

Quidã itrauit mõaſteriũ inuita vxore:q̃ ipz ꝓpetẽte coactꝰ eſt ad eã redire: ea mortua q̃ris an ipe cogat reuerti ad mõaſteriũ:an aliã poſſit deducẽ in vxorẽ. ¶ Cõ.tue taliter rñdemꝰ:q̃
b votũ nõ tenuit vñ rõne voti ad
i mõaſteriũ nõ tenet redire. vlteriꝰ vo nõ poterit vxorẽ accipe ꝑ
k miſit.n.ſe nõ exigẽ debitũ q̃d in eiꝰ ptãte erat:z iõ q̃ ad ſ votuz tenuit. ñ reddẽ aũt nõ erat i eiꝰ ſ mlieris ptãte. vñ apl's: vir nõ hz ptãtẽ ſui corporis:ſ mulier.

I Dem exoneñ.epiſcopo.

¶ Vxoratꝰ religionẽ intrare nõ poteſt niſi etiã vxor ingrediat, vel niſi ſuſpecta non ſit z continentiam promittat.

Qum ſis ꝑditus ſciaz lr̃az ignorare nõ debes ſctõrũ
l patrũ ꝓſtõni eſſe ꝓtrariũ vt vir vxore ſua aut vxor viro eiꝰ non aſſumẽte religionis habitũ debeat ad religionẽ trãſire.z ifra.

¶ Inde ẽ q̃ auctoritate apo. ꝑhibemꝰ ne in epatu tuo viz vel vxorẽ:niſi vtq̃z ad religiõez mi grauerit trãſire pmittas. Verũ
m ſi ita vxor ſenex ẽ z ſteril' q̃ ſine
o ſuſpitiõe poſſit eſſe in ſeculo diſſimulare poteſt: vt ea in ſeculo remanẽte caſtitatẽ ꝓmittẽte ad religionẽ trãſeat vir eiuſdẽ.

I Dem ſtrigoneñ . et coloneñ archiepiſcopis.

k ¶ Nõ exigere:ſic.j.e.placz.ſ hec rõ nõ vr̃ bona.ſic eñ beata maria ꝯbere non debuit.cum ꝓpoſuit ſe non exigere.xxvij.q.ij. beata maria.z tñ legitime cõtraxit:vt ibi dz.rñ.imo.bona ẽ hec rõ.qz poſt tale votũ cõtrahere nõ debuit ꝓpter ꝓnitatẽ quã hz exigendi debitum.z qd dz de beata maria.hoc fecit ex reuelatione diuina : ſ pone q̃ ꝓtrahat qd erit:Tã. dixit q̃ tenet mr̃imoniũ:qz votum nõ fuit ſolẽne.arg.j.qui cleri. vel vo.rurſus. alij dicũt q̃ nõ tenet matrimoniũ.et debẽt ſepari.j.c. ex parte.z.c.cõſuluit .z hoc veriꝰ vr̃.qz q̃tuz ad cõtinẽtiaz ſeruandã ſatis ſolẽni zauit ipm votum per ſuã ꝓfeſſionem.vel ſi vis dicere q̃ mr̃imoniũ teneat ipſe tñ debitũ ab vxore exigere non debet q̃q̃ redde re debet : quia faceret ꝓtra ꝓſcientiã.ar. ſ.de reſti.ſpol. lr̃as.z j.de ſen.excõ.inq̃ſitioni.item q̃rit vtrũ mulier poſſit intrare monaſteriuz in caſu iſto inuito viro.hic poteſt diſtingui.an ſit reconciliatus ei.et eductus de monaſterio. et tũc nõ põt eo inuito intrare argu . xxxiij.q.v. q̃ deo pari.ſi vero eſt reconciliatꝰ põt tranſire ad religionez eo inuito.xxvij.q.ij. agathoſa.z.xxxiij.q.v.q̃ vxorem.ſed vr̃ q̃ non obſtãte eo q̃ eſt reconciliatus . et q̃ ipſa poſſit itrare religionẽ eo inuito.qz ipſe iã nõ põt ab ea exigere debituz. et ſicut ille ea inuita renunciauit exactioni debiti coniugalis. ita z ipa eo inuito poteſt renunciare ſeruituti quaz habet in ipſum.hoc verũ eſt q̃tũ ad huiuſmodi ſeruitutem.q̃a z ipſe debet ad monaſteriũ redire vbi fecit ꝓfeſſionem.j.eo.placet. quo ad alia tñ q̃ vir dz vxori.z econuerſo nõ vr̃ q̃ viro inuito poſſit trãſire poſtq̃ illa eduxit eum de monaſterio.z ei eſt reconciliatus.q̃a nõ ſolũ tenent coiugati ad debitũ carnale reddenduz.ſ ad mutuum auxilium.et obſequium quia in quibuſdam matrimonium eſt legis obſequium.xxvij.q.j.nuptiarum.b.

Qm ſis. ¶ Cõis diuiſio.ſcda ps ibi:idẽ eſt.vbi ex genere pmiſſo inferret ſpẽm z eſt vnũ.c.de pncipaliorib.ti. Ab.ſi. l ¶ Cõſtitutioni.xxvij.q.ij.ſunt q̃ dñt.agathoſa.qz agatho.z.c.ſcripſit nobis in iſtis cõſtitutionib' dz q̃ cuz vir z vxor poſtq̃ copulatione cõiugij vna caro effecti ſunt non põt alter ad religionem tranſire altero in ſeculo remanente.
m ¶ Sterilis rõne etatis:et nõ nature:q̃m multe ſunt ſteriles et iuuenes que continere nõ pñt nec volunt.
n ¶ Sine ſuſpitione:ſic.j.eo.vxoratus.z.c.ad apoſtolicam.
o ¶ Diſſimulare:diſſimlatõe approbatõis:qz z tal' trãſitꝰ bñ approbat ſi cõſentit mulier.j.eo.vxoratus.z.c.ad apoſtolicaz.

e ¶ Monaſteriũ.xxvij.q.ij.deſponſatã.j.e. ex publico.ar.ꝯ.j. de ſpõ.cõmiſſuz ibi ſoluit.b. f ¶ Quidã ſcti:ſicut beatꝰ macharꝰ z alexꝰ.xxvij.q.ij.ecce. g ¶ Remanere:z cũ alia ꝯbere.j. e.ex publico.z dicũt quidã q̃ nihilominꝰ remanet vinculũ prioris matrimonij.ſ prorſus inefficax ꝓpter ingreſſum.z ſic habebit duas vxores.ſ non obeſt tale vinculũ.ar.de cõ.diſ. iiij.c.ij.ſ cõtra eos facit.xxxj.q.j.qũo virginibꝰ.z.j.de diuor.gaudemus. vñ primi matrimonij vinculũ ſoluit ꝑ ingreſſum religionis.in auc.de ſanctiſ.epiſ.§.ſi vero.cõſtante adhuc mr̃imonio.col.ix.

Quidam. ¶ Cõis diuiſio.ſcda ps ibi: cõſultationi.ab.ſi.
ſ ¶ Intrauit:votũ nõ tenuit plene. tenuit tñ q̃d ea q̃ erat in eiꝰ ptãte.ſ.nõ exigere debitũ carnis qd in ipſiꝰ fuit ptãte ſic.j.e.placet.vñ cõpellit cõtinere.ſ nõ cõpellit ad monaſteriũ redire.vt.j.eo.placet.arg.ꝯ.j.eo.ex pte.z.c.conſuluit. vbi compellitur ad monaſterium redire.ſed ibi ſoluitur.
i ¶ Nõ tenet.i.nõ dz ab eccl'a cõpelli.ipe tñ peccat ſi nõ pficit qd venit exquo ipedimẽtũ ceſſauit. ar.xxvij.q.ij. nos nouimus.

Statuimus. ¶ Duo sunt dicta. vt ptz in sumario scdm ibi.nihilominꝰ.scdm subdiuidit.primo statuit.scdo excipit ibi:nisi. tercio rnsione subdit ibi:qd cum.Abbas siculus.

a ¶ Habitum:no.q est habitus professionis qui votum habz annexum et eo ipso q quis talem habitum recipit monachus efficit et per tale habitu intrando religionem solenizat votum qre postea reclamare non potest exquo cepit cum alijs canere: z de tali habitu loqt hic: z sic potest intelligi.s.c.vidua.z.xxvij. dist. qd interrogasti: z.xxvij. q.j. vidua:et xx.q.j. quem progenitores.z talis habitus ispedit: z virimit matrimoniu.xxvij.q.j.c. §.item est habitus pbatiois qui differt ab habitu pfessorum vt hic in fi.dr: z talis habitus non obstat quomin? possit redire ad seculu infra annu ante factam professione vt hic dr.z.s.co.consulti nisi euidēter appareat q voluit seculu mutare: vt statim dr: sed pone clericus est in probatione:nq quid expectabit episcopus vsq ad tempus probationis vt conferat beneficium cum ecclesia vacare non debeat vltra sex menses. s. de concess. preben.nulla dicit io. q si auctoritate episcopi recessit videtur ei dedisse lniam vsq ad tempus pbationis.si vero sine licentia recesserit tunc poterit cum legitimo tepore elapso priuare.vel dicas q si euidenter appareat q voluit absolute mutare seculu.statim potest beneficiu illius epi conferre.si vero non constet de hoc tunc videt q eps teneat ipm expectare vsq ad tepus pbatiois cu habeat illud tps a iure ille conuertē.dus.s.e.ad apostolica. z dicit decretu q licentia ab apostolo data nemini aufere possumus.xxviij. dist.de his.si iudex minus tepus dederit qua sibi statutu a lege suppleretur a iure.ff.de re iudi.l.iij. §.siquis.qz videt iusta de ca abesse.vnde no debet priuari.s. de cleri.no resi.inter qttuor. z.c.vlti.verius tn videt q si eps no vult eum tm expectare z ecclesia pter huiusmodi absentia damnu incurrat debet eum citare vt redeat:vel vt pfiteatur.z si ad terminu non redierit potest ordinare ecclia per iura pri.allegata.nec credo illam esse iustam causam expectadi.qz priuata vtilitas non debet pferri coi vtilitati.s.e.licet.s.de postu.pla.c.iij.ide credo seruadu si alter spōsus intret religione z infra certu tps pfiteat. alioqn copellitur redire ad spōsam.qz z ibi piculu imminet fornicationis.j.de couer.ꝓiuga.ex publico.ar.s.vt lit.no pte.qm frequēter. §.j.satis posset dici q eps no possit illum priuare vsq ad tps statutum.z interim faciat deseruiri in ecclia per alium cui puideat de bonis ecclesie.ar.s.de ap.puenit.ij.z.s.de cleri.no resi.c.pe. secus in muliere cui consuli interim non pōt. hic equius vr fauore religionis suma em est ro que pro religio e facit. ff. de reli. et sumpti.func.sunt persone.H. b ¶ Nisi euidēter appareat ex hoc videtur q qui simpliciter intrat religionem dum tamen faciat professionem: vel non recipiat vestes que profitentibus conceduntur.licet nulla faciat protestationem q semper possit redire ad pristinu statum infra annum.z sic presumitur q conditionaliter voluit experiri obseruantiam regularez: nisi appareat euidenter q seculum mutare voluerit. sed qualiter appareat q hoc voluit.dico q si renuciauerit seculo expresse.vel si aliud dicat vel faciat per quod voluntas eius appareat.vel si statim recipiat vestes q tm dantur profitentibus:sed si nihil dicat vel faciat non appareat euidenter q voluerit mutare. j. qui cler. vel vouentes.co sulut.optie facit z sic potest intelligi.s.e.co sulti.et sic non presumitur pro religione si voluerit redire ad pristinum statum:qz no est ei similie q sit im memor sue salut.j.q. vij.sancim?:z q ei sit credendu.Est arg.de rap. cum causa:et ita non presumitur p religione vbi simplicit intrauit : exquo vult ante annuz exire.imo presumim? q ꝓditionaliter habitu assuipsit:sic ergo debet apparere q voluerit seculum mutare:qd pz ex eo q dic: cu qlibet valeat renunciare ei qd pro se zc. et ex eo qd dicit.s.e.ꝓsulti.in fi.propositum suu in principio protestet.s. q vult seculuz mutare hoc expresse dicendo in contrarium tamen consueuit ibi dici prout dixit ibi Jo. et sic intelligimus illam pm istam.

¶ Infra pbatiois annu libere quis redit ad seculuz. nisi pfessionez fecerit tacite vel expresse vt appareat cu vita mutare voluisse hoc primo. z ad hoc vt dignoscat nouitij a pfessis dz habitus pfessorū benedici in locis vbi habitus non est distinctus.

Statuimus nouitios in pbatione positos an susceptum religionis habitu qui dari profitentib? ꝓsueuit: vel ante professione emissam ad priorez statum redire posse libere infra b annum. Nisi euidēter appareat q tales absolute voluerint vita mutare z in religione perpetuo dno deseruire: cum quilibet renūciare valeat ei qd pro se noscitur introductu. ¶ Nihilominꝰ statuentes ad oem ambiguitatem penitus amouendum. Qd cum in qbusdaz locis religiosis c nouiciorū habit? no distinguat ab habitu pfessorū professionis tpe benedicant vestes que pfitentib? cōcedunt: vt nouiciorū habitus a professorū habitu discernatur. I Dem.

¶ Religiosi fugitiui annuatim suns requirēdi z cogendi vt ad monasterium reuertantur.

Ne religiosi vagādi occasionē habētes salutis proprie detrimentu incurrāt: z sanguis eorum de prelatorū manibus requirat. ¶ Statuimus vt presidētes capitulis celebrādis e pm statutū cōcilij generalis seu patres abbates seu pores fugitiuos suos z eiectos d ordie suo f requrant sollicite annuati. Qui si in monasterijs suis recipi possunt pm ordinē regularē abbates seu priores eorū mo.p.p.cē. ec.cōpellant ad receptionē ipsorum salua ordis disciplia. Qd si hoc regularis ordo no patit: g auctoritate nostra puideat: vt apud eadem monasteria in locis ꝓpetētib?:si absq graui scādalo fieri poterit: alioqn i alijs religiosis domib? eiusdē ordis ad agenda ibi pniam talib? vi- i te necessaria ministrent. ¶ Si vero hmōi fugitiuos vt eiectos inobediētes iuenerit: eos excōicent z tādiu faciant ab ecclia rū prelatis excōicatos publice nūciari donec ad mandatū ipsorū humiliter reuertantur.

Rica, De puersione ꝓiugatorꝰ.

c ¶ Habitus discernatur:et sic patet q alius est habitus professionis et alius habitus probationis siue nouitiorū vt dicit s.vt per hoc appareat q sint professi z q non.b.

Ne religiosi. ¶ Diuiditur.primo ponitur cōstitutionis causa.Secūdo constitutio summittit ibi: statuimus.q duo facit. Primo prouidet circa eiectos z fugitiuos. Secūdo circa inobedientes ibi:si vero.Abbas Siculus.

d ¶ Requiratur: z ita plātus tenetur de facto subditi nisi eū correxerit.s.de offi.ordi.irrefragabili.z.j.de sta.regu.cum ad monasterium.ad fi.z.xliij.di.epbesis. e ¶ Cōcilij generalis qd habes.j.de sta.mona.in singulis. f ¶ Qui.s.presidentes vel abbates. g ¶ Disciplina:hoc est dicere imposita eis penitentia pm q regula illius ordinis requirit et precipit.

h ¶ Si absq scandalo:nihil omnino cu scandulo faciendu est.s.de tep.or.ad aures.s.de pscrip.nihil prodest.z ve hoi illi per quem scandalum venit.j.de no.ope.nūci.cu ex iniūcto.b.

i ¶ Vite necessaria ministrent:z quis ministrabit ei necessaria abbas prioris monasterij.vel scdi. credo q abbas prioris monasterij.vt si aliquid habeat de suo prouideat ei de illo.xvj q.vj.de lapsis.z etia si non habuisset aliquid prouidebit monacho suo tempore penitentie.alias monasterium illud scdm quare grauaretur.

Rubrica.De conuersione coniugatorum. Supra visum est de regularibus in genere:sed quia coniugati quādoqz intrant monasterium et dubitari posset de eorū ingressu ideo ad clariorem doctrinam auctor posuit specialem rubricam de materia habetur.xxxiij.q.v.et.xxvij.q.ij.c.sunt qui cum.ix.c. seq.et conuenit infra de rap,c.pe.Abbas Siculus.

a ¶ Minus cõtinenter. sic. s. eo. cum sis. 7. j. eo. ad apostolicã. b ¶ Et familia. si. xx. q. j. vidua. xxvij. q. j. mulieres. argu. ꝗ. ea. cã. q. ij. scripsit. c ¶ Tõsorare. xxx. di. si mulier. d ¶ Ad habitandũ. q: huiusmodi duplicitas reprobatur. xviij. q. ij. diffinimus. 7. xxxij. di. interdixit. xij. q. ij. cognouimus.

Q Ipte abbatis.

¶ Professus religionẽ vxore sciẽte 7 dissimulante ea mortua ad seculuꝫ redire nõ põt. ita cõiter summat. tex. tñ iste nihil dicit de restitutione. 7 ideo aliter summarẽ 7 sic vt in rubro. ꝓma pars ponit querelam scda dat iudicẽ ibi: qꝫ vero. Ab. si.

e ¶ Consentiẽte: sed esto q sit iuuenis: nũ quid vouet dãdo licẽtiã. nã nõ pñt in secl'o remanere. s. eo. cũ sis Lau. dixit q si scit ius vel ei dicat intelligit vouere als non: 7 dic ꝓsentiẽte 7 ꝓmittẽte itrare religionẽ. xxvij. q. ij. agathosa. arg. vel dic vt in no. se. dr ala.

f ¶ De iure ad religionem: colligitur b ar. q vxoris licẽtia nõ sufficit ad hoc vt ad monasterium possit transire vir eius. si. s. eo. tit. c. j. 7. xxxiij. q. v. notificasti: sed contra videtur. xxvij. q. ij. agathosa. 7. xxxiij. q. v. qui vxorem: quidam dicunt q licentia vxoris non sufficit nisi et ipsa conuertatur: 7. c. qui vxorem loquitur de concilio: et. c. agathosa. exponitur ita q huic dicto concordat: alij dicunt q sufficit licentia vxoris. 7 dando ei licentiaꝫ intelligitur solemnizare votum: ar. xxxij. dist. seriatim. xxviij. dist. diaconi: 7. c. si qua vidua. 7 hoc. c. 7 similia loquuntur de licentia exorta. tã. et quidam alij dicunt q hoc intelligi debet ꝑm distinctionẽ illius. c. s. eo. cũ sis. 7. j. c. ad apostolicam. sed hec distinctio non videtur hic habere locum: quia si fuit iuuenis non sufficiebat dare licentiam nisi ipa cõuertere tur: vt ibi dicitur: vnde non tenuit votum nec dꝫ cõpelli redire ad monasteriũ: vt. s. e. q̃dã. si erat senex: bene potuit transire de licentia vxoris: vt ea. iura dñt 7 hic dicit q de iure transire non debuit. bug. dicebat q illa dere. q̃dã intrauit nõ tenebat: qꝫ bñ dicebat illũ cõpelli ad monasterium redire: q̃a votum tenuit. 7 hoc idẽ põt dici ꝑm eum de illa. j. eo. placet. ꝓpe fi. vbi nõ cogit redire ad monasteriũ. 7 sic stabitur huic. 7. j. eo. c. pri. hoc satis videtur. sed dicatur q ex decre. illa quidã intrauit: tenet: 7 ille nõ cõpellitur redire ad monasteriũ: qꝫ votũ non fuit solẽne: q̃a inuita vxore hoc fecit: nec fecit ibi professionẽ. hic vero consentiente vxore ꝓfessionẽ fecit. j. c. pr. 7 sic oi modo quo potuit votum solẽnizauit. vñ q̃uis non debuerit vir transire vxore in seculo remanente: tamẽ tenuit votum 7 monach⁹ fuit: qꝫ multa fieri non debẽt facta tamẽ manent. s. tit. pri. ad apostolicam: vñ cõpellit redire ad monasteriũ vxore mortua. s contradicere videt. s. c. j. vbi mulier dedit licẽtiã viro: 7 tñ de monasterio reuocat 7 restituit vxori: nisi vxor castitatẽ ꝓmiserit aut ad religionẽ trãsierit. s nõ dr q monach⁹ nõ tenuerit vñ mortua vxore compelli debuit ad monasteriũ redire. et ita cõcordat cũ ista: 7 B. ꝓbat. s. qd me. ca. c. j. bug. dixit: q decre. illa nõ tenet q̃a cõsentit marito: 7 debebat cõpelli ad castitatẽ: vt monasteriũ intrare si iuuenis eet: 7 ꝓterea nõ dr ibi q mulier posset reuocare marituꝫ: sed eps ex officio suo: tamẽ cõpellit redire ꝓter ea que dixi. illa j. e. placet: ibi similit nõ fuit solenne votuꝫ qꝫ nõ habuit licentiã viri. vnde nec illa cõpellitur redire ad monasterium.

Q Consuluit nos.

¶ Legit ꝓnci paliter trib⁹ modis 7 ꝑm ꝓmũ intellectum b. d. si cõiuges ꝓfitentur religionem altero mortuo alter ad seculuꝫ redire non potest 7 iste intellectus elicitur ex tex. intelligendo q vxor etiã intrauit religionem: legit 7 scdo q solus maritus intrauit 7. b. intẽdit professus religionem de consensu vxoris in seculo remanẽtis ea mortua ad seculuꝫ redire non potest sic cõiter sũmant doc. sed iste tex. non patit aliquẽ istorum intellectũ: 7 iõ summo alit 7 tertio ꝑm intellectuꝫ verioꝛẽ 7 sing. in materia 7 sic vt in rubro cõmunis diuisio. scda ibi: cõsultatiõi. ab. si.

g ¶ Trãsiens: de cõsensu vxoris q̃ senex erat vel ꝓmisit vitã mutare. xxvij. q. ij. agathosa: vel ipse post mortẽ vxoris ratũ habuit quod prius fecit si. s. quod me. can. perlatũ. b. b ¶ Transierat regularẽ: ipse maritus: 7 ita idem est in canonico regulari qd in monacho cũ qua sit differẽtia inter eos. xx. q. iij. pñs clericus. j. de sta. mona. q deitimorem.

i ¶ Dirimẽdũ: q votũ eius fuit solẽne exquo sepat mrimoniũ. j. q̃ cler. vel vo. rursus qd verũ puto. qꝫ de licentia vxoris intrauit. 7 ita tenuit ingressus. als esset ꝗ. j. eo. placet. in fi.

Q Arissimus. ¶ Cõis diuisio. scda pars ibi: fraternitatis. Ab. si. k ¶ Prebuisse cõsensuꝫ: ar. q sufficit alterius cõsensus ad hoc vt alter possit intrare religionẽ: de B dic vt dictuꝫ est. s. eo. c. j. 7 ex eo q dicit ad tps videt si simplr licẽtiã dedisset q sufficeret: 7 ex eo q dicit maxime: si vir ei⁹ cõtinentiã vouisset qd verũ est: qꝫ vir 7 vxor cõi cõsensu possunt cõtinentiã vouere ꝓpetuo remanẽdo i domo sua. xxxij. q. v. q dro pi. 7 ad tẽpus. xxxiij. q. iiij. apls. l ¶ Maxie. i. tñ ꝑm quosdã.

Q Lacet. ¶ Cõis diuisio. scda pars ibi: sup quo. Ab. sicut.

a ¶ Ipte abbatis.

a velle migrare: vl q min⁹ ꝓtinẽter dẽat viuẽ q̃ si talis extiterit: marito ei⁹ i ꝓsortio vxo recepto ipa publice i ꝓspectu eccle cõtinẽtiã ꝓfessa in domo ꝓpa cũ filijs suis 7 familia poterit ꝓmanere. ¶ Si aũt talis fuerit q̃ suspitiõe nõ careat. voto ꝓtinẽtie celebrato a secularium hoim se cõuersatiõe remoueat: 7 i loco religioso vbi deo fuiat ꝓpetuo cõmorẽt. ¶ Nullus vrm mulierẽ aliquã tõsorare vel ad habitandum secum presumat assumere

b VRban⁹. iij. ꝓri sctẽ crucis.

¶ Cõiugat⁹ facies professionẽ vxore ꝓsentiẽte lꝫ nunq̃ itrauit mõasteriũ si mortua ꝓiuge cum alia ꝗbat si valꝫ mrioniũ 7 monasteriũ intrare cõpellit.

Q Ex ipte abbatis sancti petri ad audiẽtiã nrã puenit q cuꝫ

c D. in ifirmitate posit⁹ ꝓsentiẽte vxore votum vouens castitatis monachalẽ habituꝫ suscepisset: postmodũ liberatus vxorẽ retinuit: 7 aliã ea defũcta sibi temẽ copulauit. ¶ Quia vero lꝫ ꝑdictus. D. vxore sua remanẽte in

f secl'o de iure ad religionẽ nequiuerit ꝓficisci: ea tñ sblata ꝗ medio votũ sine salutis sue piculo nõ potuit violare: mãdam⁹ q̃tenus si verũ est qd asserit ꝑdictũ D. ꝓ excõicationẽ cõpellas: vt muliere dimissa ad suũ mõasteriũ reuertat sub regulari habitu decetero dño seruiturus.

Q Clemens tertius.

¶ Professus religionẽ vxore sciente 7 dissimulãte ea mortua ad seculum redire non potest.

Q Consuluit. n. B. sacerdos

g vtꝫ vir ad religionẽ trãsiens 7 in ea ꝓ annũ 7 ãpli⁹ morã faciens vxore sua postq̃ ad domũ trãsierat regularẽ de pñti vita sublata: secularẽ habitũ resumere valeat: 7 aliã ducere i vxorẽ: vel si ductã ei liceat retinere

b ¶ Cõsultatiõi hmõi talit rñdemus q predict⁹ vir nec habitũ põt abijcere quẽ assũpsit nec aliquã sibi matrimonio copulare. Qd si ꝓtraxerit mrimoniũ ipm

i decernimus dirimendum.

Q Celestinus tertius.

¶ Coniunx que cõtinentiã vouit tenet reddere debitũ cõiugi licet ad tẽpus voto consenserit.

Q Arissim⁹: 7 ifra. ¶ Fraternitati vestre mãdam⁹: q̃tenus si iuueneritis vxorẽ regi sueuie graui ifirmitatẽ depssaꝫ ꝓtinentiã vouisse: 7 virũ ei⁹ ad tps

k ꝑbuisse cõsensum: maxime si nõ idẽ vir ꝓtinentiã vouit ꝓpetuã eãdẽ viro cohabitare faciatis: 7 vtrũq̃ inuicẽ maritali affectione tractare. ¶ Dem.

¶ Si alter cõiugũ altero ignorãte religionẽ profitet propter hoc de monasterio educitur illo mortuo ad monasterium redire non cogitur.

Q Lacet nob: 7 ifra. Sollicitudo tua nos ꝓsuluit: vtꝫ mlier q̃ credẽs mortuũ maritũ habitũ religionis assumpsit: 7 eo reuerso de mõasterio educta fuit:

Coniugatus. ¶ Diuidit: qa primo ponit dictū. secdo exceptio ibi: nisi. Ab. si. a ¶ Ad sacros: ex eo q prohibet q coniugat⁹ nō promoueat ad sacros ordines. vat intelligi q possit ad minores: qz qd de vno negat de alio cōsequēs intellectus patet xxv. di. qualis ⁊ nō est verū: qz cōiugati promoueri non debent. ⁊. de cler. coniug. diuersis fallacijs. imo si clerici sunt in minoribus ordinibus beneficijs debent priuari eo. ti. c. j. b ¶ Cōtinentiaz: sed nunqd sufficit hoc. vt q sic. xxxij. dist. seriatim. ⁊. lxxvij. dist. eps bñdictiōez q poti⁹ ꝑdicit. sed ibi exponit religionē. i. castitatez. sic. ⁊. de cler. coniuga. sane quod cōcedebat ala. si vir remaneat in seculo. alij dicūt q ordinari non debet. nisi ad religionem cōuertat vterq qd dī hic. intellige in eo casu in quo esset senex et sterilis. ita q nulla est suspitio de vxoris incontinētia. ⁊ sic intelligit illa. sane de cler. coniuga. nā q promouetur ad sacros ordines eo ipo intelligit cōtinentiā profiteri. ⁊ si iuuenis essz vxor psumptio esset vtrūq. ar. ⁊. c. pri. in fi. vnde non debet promoueri talis. nisi ambo transierint ad religionem. secus si sit senex et sine suspitione vel dicas vt dixit ala. q aliud est in eo qui promouetur ad sacros ordines remanēdo in seculo qa ibi sufficit q cōi consensu continentiā pmittāt. vt dicunt iura primo inducta qz etiā cōi consensu sine suspitione ordinū pnt continentiā profiteri remanēdo in seculo. xxxiij. q. v. qd deo pari. et aliud est in his q cōuertunt qz locū ibi habet qd dicit. ⁊. c. pri. ⁊. j. eo. ad apostolicam.

Ante. ¶ Cōis diuisio. secda pars ibi: fraternitati. Ab. sic. c ¶ Vxoratū: si de fraude non sit suspectus rōne vxoris: ⁊ filiorz a platura ⁊ ab administratione nō repellit. in quo casu intelligit hoc. xxxj. di. oino: secus si suspectus. qa sepe per tales substātia ecclīastica deperire solet. xxviij. dist. de syracusane. ⁊. ⁊ de cler. cōiug. diuersis fallacijs. lxj. di. cathinensis. d ¶ Sacrū velamē: sed qd si esset vetula nunqd sufficit si cōtinentiā profiteatur. j. e. vxoratus. ⁊. j. eo. ad apostolicam. rñ. non sufficit nisi conuertatur ⁊ est speciale in vxore cpi alias ꝑdiceret. c. pcedēti

Ex publico. ¶ Prima pars narrat factū. secda ibi: ceterū mulieri petenti dat iudicē. tertio soluit obstaculū ibi: sane. Ab. si. e ¶ Religionē: qd si vellet remanere in domo propria. et seruare religionē nō est audienda. j. eo. ex pte. ij. in fi. qa ad bonum. ⁊ ad malū se posset bre. ⁊ ideo qd certius est. tenendum est. j. de spon. iuuenis. ⁊ de pe. dist. vij. §. j. f ¶ Sufficienti: noie sufficiētis cautiōis intelligunt pignora vel fideiussores ff. mā. si mandato. §. vlti. satis putare in casu isto dari cautionē ad arbitrium iudicis. xxiiij. di. ꝓꝓ. g ¶ Infra duorz. nunqd istud tps est ordinariū: ⁊ regulare vt sp tm tps indulgeat ⁊ nō minus licet dicatur de duobus mensibus credo q istud cōmittet arbitrio iudicis vtrū plus vel minus tps indulgeat ad profitendum dicenti se velle etiā intrare religionez et currit a tpe illo quo iudex statuit terminū: ⁊ pone q elapsuz est tps statutū nunquid adhuc potest intrare religionem: dico q sic. semp ante carnalem copulā iudex tm debet prefigere terminū perentorium infra quem profiteatur: vel conuertatur ad virū alioquin illam excōmunicet: nec dabit ei tempus probatiōis episcopus nisi maritus consentiat. de hoc dic vt. ⁊. ti. prozi. statuimus.

Coniugatus nō est ordinandus ad sacros ordines nisi vxor continentiam promittat.

Coniugat⁹: ⁊ ifra. Nullus a coniugatorz ē ad sacros ordines p b mouēd⁹. ¶ Nisi ab vxore continētiā profitente fuerit absolutus.

Idem eisdem.

Vxorat⁹ in cpm promoueri nō pōt nisi vxor religionē pfiteat.

Sane si coniugati consenserint ordinari: vxoris voluntas pri⁹ requrēda ē: ⁊ ifra. ¶ E. v. auc tozitate ap. prohibem⁹ ne vxorata tū psumatis in epz ordiare: nisi d vxor pri⁹ pfessa continētiā sacruz sibi velamē ipōat: ⁊ religiosam vestē vel vitam assumat.

Idem brixien. episcopo.

Spōsa de pfiti nō cognita q dicit se velle religionez ingredi cōpellit infra certū tps profiteri. vel adherere marito.

Ex publico instro nob ino tuit: q cū veronen. eps cām matrimonij: q inter. A. virū. ⁊. M mulierē vertebat suscepisset terminandā: iudiciali snia mrimoniū approbauit: ⁊ eidē mulieri p cepit vt ad virū rediēs exhibēt eidē coniugalē affectū. qd cum renuerit: fuit vinculo excōicatōis astricta. ¶ Ceterz qz licz a pfato viro despōsata fuit: adhuc tm sicut asserit: ab ipo ē icognita mādam⁹ qten⁹ si pdict⁹ vir ipaz carnalit nō cognouerit: ⁊ eadez ad e religionē transire voluerit recepta ab ea sufficiēti cautiōe: q vl ad religionē trāsire: vel ad vir f suū redire ifra duorz mēsiū spaciū debeat ipsam a snia q tenet absoluas. ita q si ad religionez b transierit vterq restituat alteri qd ab eo noscit recepisse: ⁊ ifra. ¶ Sane q dñs i euāgelio dicit nō licere viro nisi ob cām fornicatiōis vxorē suā dimittere: intelligēdū est ꝓm interptationez sacri eloquij de his quorz matrimoniuz carnali copula est cōsummatū: sine qua confirmari non potest. Idem priori et fratribus sancti Johannis.

Sūma vt supra. eo. c. cū ss.

Vxoratus sine snia vxoris k inter vos nullatenus recipiatur que integre opinionis existat: ita q nulla marito suspitio habeatur eā ad scda vota ex iusta causa. j. de wo. post diuor. rest. c. j. ⁊. j de cōiug. ser. posuit. C. de spon. l. vl. C. de epis. ⁊ cle. deo nobis. i ¶ Consummatū: ⁊ contra videtur qz matrimonium mandato dei pficitur. xxvj. dist. deinde opponit. sol. est consummatio que fit quo ad mrimonij essentiam que fuit facta in paradiso ab ipso dño per cōiunctionem aiorum que designat conformitatem fidelis aie ad xpm vt ibi. ⁊ est qdam cōsummatio quo ad sacrm xpi ad ecclesiam per incarnationem verbi dei in vtero virginali qd designatur per illud matrimonium: qd est carnali copula cōsummatū: vt hic et ⁊. de biga. debitum. xxvij. q. ij. in omni: vel saltem quo ad hoc q impedire possit propositum religionis. Lau. notauit hic ala. q matrimonium nō consummatū sortitur naturam ex constitutione ecclesie ideo circa illud latissime pape potestas. vin. dixit q papa per dispensationē posset dissoluere tale matrimoniuz. posset etiam statuere q per scdm matrimoniū rumperetur primū. secus de cōsummato quod ab ipso dño naturam suam sortitur: ⁊ iō sola interptatio circa illud ptinet ad papā nō dispensatio: vel cōtraria cōstitutio. cōtra tm ar. j. de spō. duorz. c. vl. ber.

Vxoratus. ¶ Diuidit pncipaliter in duas partes. primo prohibet p hospitalarios scti Johānis vxoratū recipi sine vxoris licentia. Secdo prohibet ipsos recipi mulieres. secda ibi: nullus. prima pars subdiuidit seu distinguit qualitatem vxoris licentiā dantis. Abbas siculus. k ¶ Recipiatur: sed pone q de licentia vxoris recipiatur ⁊ professionem faciat solēniter: et habitum recipiat: sed vxor non promittit continentiam: nec promisit transire ad religionē siue sit senex siue iuuenis. nunqd tenet monachatus cum non sit seruata forma huius. c. ⁊. eo. cū sis: ⁊. j. eo. ad apostolicā. ego credo q monachus sit ⁊ votuz solēnizauit oino quo ad se ita q non possit exire monasterium. nec vxor pōt eum repetere iure seruitutis: qz renūciauit illi seruituti: dando ei licentiam. eps tm per officium suum pōt virum de monasterio reuocare et reddere vxori ne illa incidat in fornicationē cū hoc ad ipm ptineat si suspecta est. xciij. di. diaconi. ⁊ ita intelliguntur iura de hac materia loquētia. sed ea mortua compellerē redire ad monasteriū. ⁊ sic intelligit. ⁊. eo. c. j. ⁊. j. e. ex pte psuluit: ⁊. ⁊. qd me. ca. c. j. ⁊ licet dicat hic. ⁊. ⁊. e. cū sis. ⁊. j. e. ad apostolicam: q alter coniugum non recipiatur nisi alter transeat ad religionem: vel promittat continentiam. verum est hoc q non debet recipi. nec etiā ille debet transire. tm si recipiatur pdicto modo tenet monachat⁹ vt dictū est. qz multa fieri nō debēt facta tm manent: de hoc no. j. e. c. pri. nec dī in aliq istarū dere. q monachatus nō teneat: ⁊ q ita fieri debeat. b.

a ¶ Nisi voto.i.professione.

Constituens. ¶ Prima ps narrat factũ secũda vat iudicẽ.ibi:iõqꝫ.Ab. b ¶ Ad gradũ sacerdotij.qd bene fieri potuit.cũ illa vxor sua publice fuit adulterata.vñ amisit ius qd babebat in eum.j.de diuor.significasti.item si fuisset vidua vel ab alio cognita ꝓmo ueri nõ debuit.xxxiiij di. curandũ. si cuius. c ¶ Cogere.sed videtur ꝙ talis coactio ei obesse non debet quominus repetat virum quia in facie ecclie nu psit tolerante ecclesia quã diu saltẽ apparet. An fuerat mrimoniũ inter illos:ar.j.de frigi. ⁊ malefi. fraternitatis.j.de diuor.gaudem⁹.in fi.rndeo non excusat ꝓter hoc immo magis puniri debet: qa taliter nupsit nulla snia separationis ꝓmissa vnde illã dz separari ab eo cui iuncta fuit ꝙ adulteriũ: qr viuente viro priori alteri nõ potuit copulari lz pdiderit ius quod babebat in illuz.quia manent cõiuges etiaz separari ꝓter adulterium.xxxij.q. vij.c.j.⁊ ij. ⁊ sic obstat ei exceptio fornicationis. j. e.ca.pri.⁊.xxvij. q.ij. agathosa. alias si fornicata non fuisset posset ipm repetere. vt i c.agathosa.nisi de cõsensu illius ꝓmotus fuisset vt ibi. xxxiij.q. v.qui vxorem.

Veniẽs. ¶ Prima narrat factũ.secũda vat iudicẽ ibi.quo circa. Ab.sic. d ¶ Manu sua.⁊ ita iuri suo renunciauit: argu.s. de consue. ex lris. e ¶ Professionẽ fecit.qd facere non debuit ea in seculo remanẽte.s.eo.cum sis ⁊.c.ad aplicã.⁊. s.eo. c.j.cum esset iuuenis. secꝰ si senex. vt ibi dr. f ¶ Qd captiose.bicẽ ar. ꝙ licz dolus inẽueniat in spũalibus tenet contractꝰ.j.eo.dudũ.⁊.s. de his que vi metusue cã.fi.cum dilecti.vbi de hoc.aliud si minus inducta fuisset vt daret viro licentiam:talis licẽtia nulla est.xxxiij.q.v. notificasti.⁊ ideo ꝓiudicandũ est huic mulieri:qr non continuit sed inhonestos amatores admisit:vt expresse dicitur in fi.alias si cõtinuisset non preiudicasset sibi ꝙ hoc quod fecit ꝙ nõ ꝓmiserit transire ad religionẽ nec etiã continẽtiã promiserit cũ esset iuuenis.s.eo.ad apostolicũ.⁊.s.eo.c.j.Jo. g ¶ Sponte supposuit:bene dicit sponte:qr etiam si vir inuita muliere intrasset religionẽ licet talis ingressus nullus fuerit.j.eo.c.,pri.si tamen postea fornicek non põt ipm repetere.xxvij.q.ij.agathosa.j. de diuor.significasti.sed pone ꝙ vir nolit excipere: qr nemo cogik excipere sicut nec compellitur agere.C.vt nesinui.age. vl accu.

a mrimoniũ iam contractũ nisi se voto astrinxit ad obseruantiam regularẽ in quo casu cõpelli potest: vt relicto seculo religionis propositum exequatur.

I Dem rudineñ.episcopo.

¶ Marit⁹ fact⁹ monach⁹ a ꝓnge adulterata,reuocari nõ põt.

Constitut⁹ i pñtia. M. H. sua nobis ꝓfessiõe mõstrauit ꝙ i acolitat⁹ ordie constitut⁹ quãdaz puellã. R. noie in facie ecclie duxit vxorẽ quã cũ carnalit coguisset orta discordia inter eũ ⁊ amicos puelle ipsa fuit cuidã alij.v.noie copulata ⁊ tu me b moratũ.H.vsqꝫ ad gduz sacerdotij ordinasti Cũ aũt eũ sua cõscia remorderet habitũ ordinis cisterciẽñ.assũpsit ⁊ ifra. ¶ Jõqꝫ mãdam⁹ qten⁹ si res ita se hz pdictã mulierẽ vt a dicto.v.recedat cui ꝙ adulteriũ est ꝓiũcta nec pdictum monachuz inqetat quomin⁹ regulare votũ valeat adimplere per censuram ecclesi c asticã cogere non omittas.

I Dez pictauiẽsi epo ⁊ abbati de borbibard.pictauiens diocek.

¶ Vxor nõ põt repetere maritũ de cui⁹ licẽtia religionez itrauit si post ingressuz non ꝓtinuit licz ad cõsentiendũ seu ad vandam licentiã dolo fuit inducta

Veniẽs ad pñtiã nfaz. L. nobis itimauit ꝙ cũ oli intrãdi mõasteriũ ꝓpositũ ꝓcepisset:plurib⁹ sacerdotib⁹ pñtibus apud vxorẽ suã institit vt sup h suũ imptirek assensum. et infra. Ipsa demũ tã ipius ꝙ multorũ astantiũ pcib⁹ fletibusqꝫ deuicta d caput ei⁹ altari supposuit manu sua q ea pñte tõsorat⁹ ibidẽ monasteriũ adijt ⁊ finito ꝓbatiõis e tpe ꝓfessionẽ fecit solẽnit monachalẽ illa vo i secl'o remanẽs inhonestos amatores admisit. ⁊ i fra. ¶ Quo circa mãdam⁹ qtenus si ita ẽ.pdictũ. L. i monasterio qd itrauit pseuerare libere ꝙ mittatis.lz in h videak nõ modi f cũ deliqsse ꝙ captiose asseruit. qr nisi sibi eadẽ mlr ꝓsentiret tã sibi qꝫ toti mũdo se iutilẽ redderet.⁊ cũ pbros exorauit ne pdicte mlieri exponerẽt ꝙ eandẽ relinqre sclm opteret.si forte licentiã daret viro exq tñ eadem ca/ g put viri altari spõte supposuit ⁊ postmodũ nõ cõtinuit sup reuocatiõe ipi⁹ nõ ẽ aliqten⁹ audienda cũ ipi⁹ itẽtio exceptõe possit cõmisse fornicatiõis elidi maxie cũ añqꝫ fuerit fornicata ipm nõ b duxerit repetendũ. I Dem.

¶ Vxor maritũ ꝓfessum repetere potest nõ obstante licentia profitendi ab eq metu extorta.

Accedens ad pñtiaz nfaz J.mlr ꝓposuit.ꝙ cuz.v. vir ei⁹ eaz sibi mrimonio copulasset volẽs tandẽ idẽ vir habitũ assumẽ monachalẽ: postulabat mulier ab eadẽ vt taz pio ꝓposito faueret ipsi⁹q ꝓꝑ multa verbera ⁊ alia gꝫuamia q dictus vir iferebat eidẽ seipam asserẽs i dimissuram: annuit votis eius Cũqꝫ eidẽ i domo deuendere cisterciẽñ.ordis religiõis habituz assumpsisset mulier i domo monialiũ nullo ibi habitu religiõis assumpto: vel voto conuersiõis k emisso permansit.processu vero tpis cum idẽ vir ad seculum re/ q si quis ignorans ius illud.s. ꝙ si dederit licentiã viro teneak relinquere seculum.iterũ potest cum repetere. ⁊ sic subuenik ignoranti hoc ius naturale.Lau.

Accedens. ¶ Primo partis narratio.secũdo iudicis datio.ibi.quo circa. Ab.si. i ¶ Votis:inuita ⁊ coacta:vt patet per premissa verba vnde votũ viri nõ tenuit : quia alter inuito altero vouere nõ põt.s.eo.quidam.xxvij.q.ij. agathosa ⁊.xxiij.q.v.notificasti.⁊.c.si dicat.vbi idem casus ponik.

k ¶ Processu tpis.sed videk per spaciũ sequentis tpis et patientiam ipsius mulieris ratificasse ingressum viri:ar.j.qui cleri. vel vo.insinuante.cum vterqꝫ post ingressum tanto tpe tacuerit ⁊ patientiã adhibuerit.nec videk ꝙ postea audiak immo vir debet compelli redire ad monasteriũ.ar.j.de spõ.ad id quod.j

coga.l.j.⁊ quilibet iuri suo põt renunciare.s.de regu.ad aplicã ⁊.c.statuimus.quid erit. Dicas ꝙ monasterium eo inuito põt recipere.⁊ eum defendere ne ꝓmittat eum in peiorem statuz detrahi.ff.de lib.cau.l.j.⁊.ij.licet esñ.primo non tenuerit. votũ tñ quantũ ad ipsum vouentẽ tenuit.s.e.quidã intrauit.⁊.c.placz ⁊ q cito ipsa fuit fornicata statim pdidit ius exigendi:ergo cũ sit liberat⁹ a seruitute mulieris statim monasteriũ habet plenũ ius i euz.⁊ sic exceptio que cõpetit viro acquisita est monasterio cũ res ad eum statuz puenit a q potuit habere ꝓnꝛcipium.s.eo.ti.proxi. placet.sed quid si exiret et nollet excipere qr põt ei remittere.s. de iureiur.quẽadmodũ.in fi.credo ꝙ bene põt illã recipe non obstante contradictione monasterij.qr votum ex toto nõ tenuit cum tacepta fuerit.nec ipa etiã vouerit.ar.op.s. eo.c.pri.nisi vir professionẽ fecisset postqꝫ illa fuit fornicata tũc nõ posset eps eum de monasterio educẽ nec eum cõpellere vt eam reciperet ꝓter fornicationem. sed quid si vir fornicek in monasterio cui mulier tedit licentiam nunquid ipsum repetere põt : nõ xxxiij.q.v. ꝙ deo pari quia perdidit oẽ ius quod babuit in viro. quia ꝓter consequẽs delictũ nõ renascitur seruitus amissa. d cõ. di.iiij.queris.lz secus esset si ambo essent in seculo.⁊ ꝓter fornicationez alterius ambo essent diuisi. j. de diuor.ex lris.et.s. de iureiuran.tua. et hoc iõ quia ius quod monasterium habet in ipso ꝓter suum delictũ ꝙ dere nõ potest. Jo.

b ¶ Repetendũ.potuit ergo prius euz repetere.et ita est argu.

a ¶ Vsquequaq; nō tenuerit: q̃a remāsit obligata viro ad debitum reddendū.xxxiij.q.v.si dicat. b ¶ In potestate ipsius sic ꝗ.eo.quidam intrauit. c ¶ In eius ptāte non erat: ⁊ sic auctoritate ꝓpria exire non poterat.q̃d si exiuisset de facto nunq̃d posset compellenda redire.videt q̃ non p id qd dicitur in fine.

d ¶ Tenuit ar.q̃ sētētia ꝑ pte tenet.⁊ ꝑ pte nō tenet.ff. d̃ reiudi.de vno quoq;.ff.de mino.etiaz.§.j. ar.ꝗ. C.de repud. l.vna.ff. fami.ber.l.i hoc iudicio de cōse.dis.ij.compim?:dic q̃ si ſnia cōtinet plures articlos siue plura capitula.i. diuersa. potest ꝑ pte valere ⁊ ꝑ pte nō valere.⁊ sic pōt ꝑ parte ꝓfirmari:⁊ ꝑ pte ifirmari. exēpla patēt.ꝗ. de te.raynutius: et.c. raynaldus:⁊.l.p̄dicta etiā alias aut tota cōfirmatur aut tota cassatur de conse.distin. ij.comperimus.

e ¶ A quo poterat: sic ecōtra soluit iudiciū qd firmum erat si ad eū statū deuenit:a quo incipe nō potuit ff.de iu. si a me: et.l.si alter.sec? est i mrimonio.xxxiij. q. vij.illi q̃ sani. et. c. neq; furiosus.j.de eo q̃ cog.consan.vxo.sue.discretionem.

f ¶ Nō cogēdā: sed nunq̃d tenet mrimoniū si mulier ista contraberet: dic vt dictū est.ꝗ.eo.q̃dam intranit:hic nō fuit votum solēne:q̃a nec habuit licentiā viri vnde nō ꝓpellit redire ad monasteriū sic.ꝗ.e. q̃daz

A D apostolicā.

¶ Istud.c. est pars.c. ad apostolicā ꝗ.tit.,primo. ꝓmo ponitur dictum. scdo exceptio ibi:nisi. Ab.si.

g ¶ Ut sine suspitione:sic. ꝗ.e.cū sis.et.c. vxoratus.

X parte tua.

¶ Cōmunis diuisio.scda ibi:nos aūt:q̃ tria facit.ꝓmo cōtra solutionē allegat.scdo soluit ibi:nos tñ.tertio solutionē determinat ibi:porro.ab.si. b ¶ Viduitatis.i.velū qd datur viduis:ar.xxvij.q. j.viduas quoq;:nec dicit hic q̃ votum emisit vñ postea distinguitur circa fi.nec dicit velū professiōis:licet cm assumat habitum:siue velū religionis p̄sumit tñ q̃ voueret.ꝗ nō est sufficiēs p̄sumptio nisi deuoueat se alicui religioni:vt dr̄ in fi.Lau.

i ¶ Internūcijs:no.q̃ mrimoniū pōt cōtrahi ꝑ nuncios inter absentes.vt hic vr̄.xxxij.q.ij.bonozanī.ff.de spō. sufficit.⁊.l.vl. ff.de ritu nup.mulierem. k ¶ Arra : licet arra possit apponi in cōtractu mrimonij nō tñ pena.C.de spon.l.vlt.ff. de ver.obticia.j.de spō.gēma mulier.⁊ hec arra postq̃ mulier itrauit monasteriū pōt repeti a viro ⁊ exigi.ꝗ. eo.ex publico.C.de epis.et clē.deo nobis.olim non poterat:vt ibi dicitur. l ¶ Cōplectus: q̃rebat vtrū veli susceptio impediret matrimoniū inter eos.

m ¶ Ratū cōiugiū:q; cōtumelia creatoris nō soluit ius mrimonij inter fideles lz alter labat in beresim. q; mrimoniū ratū est inter eos.ꝗ si duoꝝ cōiugū ifideliū alter ꝓuertat ad fidē tūc cōtumelia creatoris soluit ius mrimonij ꝗm qd dr̄.j.de diuor.q̃to.

post obitum viri sit ad regularē obseruantiā cōpellēdā. ¶ Sup quo respōdem? q̃ licet votū ei? a vsquequaq; non tenuerit:eatenus tñ fuit obligatoriū q̃tenus poterat obligare ꝓmisit cm intrādo monasteriū se nō exactu- b rā carnis debitū qd erat in ptā- c te ipsi? redire vero ad seculū in ei? ptāte ñ erat ꝗ in ptāte mariti d ⁊ iō q̃tū ad ipaz tenuit votū qd p? viri obitū tenere nō desijt cū e ad eū casū a q̃ potat efficax hre ꝓncipiū peuenisse noscat. Cōsulti? itaq; dicim?:⁊ ei ꝓgruēti? ad salutē: vt ad monasteriū redeat vbi bona ducta intētiōe ꝓfessionē fecit.⁊ habitū religiōis accepit. Si vero ad hoc induci nō poterit:ipsam inuitam credimus f non cogendam.

I Vno.iij.pisano archiepo.

¶ Sūma vt supra.eo.c.cū sis.

A D apostolicā sedē ⁊ ifra Cū āt vir ⁊ vxor vna caro sint ꝑ copulā cōiugalē effecti necvna ꝑs ꝓuerti possit ad dñz ⁊ altēa i seculo remanere ꝓfecto nō est alter cōiugū recipiēd? ad obſuātiā regularē. ¶ Nisi reliqu? ꝓpetuā ꝓtinentiā reꝓmittat.ꝗ ⁊ vitā dz mutare nisi forte g sit ei? etatis vt sine suspitōe icōtinētie valeat in seculo remanere

I Dem lugduñ. archiepo.

¶ Per religiōis pfessionē nō ꝑ ꝓpositū castitatis fuāde i seculo dissoluunt sponsalia de pñti.

E X pte tua est intimatū:q̃ b cū q̃dā mulier velū viduitatis coā duob? abbatibus assumpsisset bñdictione solēni cū celebratōe misse ac letania sicut debuit accedēte: q̃dam nobilis ꝓponebat se ꝑ mulierē ipam i mediātibus iternūcijs ꝑ verba k de pñti:arra etiā interposita desposasse:⁊ ifra. At illa se in illuz cōsensisse cōfessa:dixit q̃ audierat eum esse lepza percussum et l ob hoc ei? fuerit abominata cōplexus:⁊ infra. ¶ Nos aūt inq̃sitioni tue taliter rñdemus:q̃ et si possit nō inconsulte videri:q̃ exquo mrimoniū inter legitimas ꝑsonas ꝑ verba de pñti contrahat illis viuētib? in nullo casu possit dissolui: vt viuente reliq̃ alter ad scda vota transmigret. etiā si vnus fideliū inter quos ē m ratū ꝓiugiū fieret heretic? ⁊ nollet ꝓmanere cū altero sine cōtumelia creatoris : nisi forte secus fieret ex reuelatiōe diuina:q̃ superat oēz legē sicut a quibusdā n sanctis legit esse factū. ¶ Nos tñ nolentes a p̄decessorū nr̄orū o vestigijs declinare:q̃ rñdere cōsulti añq; mrimonium sit ꝑ carnalē copulam ꝓsūmatum licere alteri cōiugū reliquo incōsulto ad religionem trāsire ita q̃ reliquus extūc legitime poterit alteri copulari:hoc ipm tibi ꝓsulimus obseruandū in articulo p̄ p notato:q̃uis falsa sit causa per quā ad susceptionē veli p̄dicta mulier est inducta: cū sine q̃libz tali causa idipm religiōis obtētu facere potuisset. ¶ Porro lz predicta mulier videat in veli q susceptione religionis habitum assumpsisse : tamen velit in domo ꝓpria remanere q̃si ꝓpositū castitatis in seculo seruatura r nihilominus consūmādum est

n ¶ Dēm legē.xix.q ij.due sūt.ꝗ.de reg.lz. j.de diuor. gaudem?.

o ¶ Sanctis.ꝗ.e.veruz.xxvij.q.ij.ecce.§. item beatus.

p ¶ Causa: falsa cm demōstratio.vel cā legatū non pimit.C.de fal.cau.adiec.leg.ij.ff. de cōdi.⁊ demō. falsa demōstratio nec mendaciū obligāt? ipedit obligationē.arg.j.eo. veniēs.ff.de pig.ac.l.j. ⁊.l.si rē alienā.nec vitiat dispēsationē.j.de ꝓsang.q; circa.⁊ ita ñ cōsiderat q̃ fuerit cā ipulsiua. arg.ꝗ.de iureiu. quēadmodū.§. vl.ar.ꝗ.j.de vo.⁊ vot. redēp.magne.in fi.nā in hmōi spūalib? etiā volus aduersarij nōvi ciat ꝗctuz.ꝗ. de bis q̃ vi metusue cau.fi.c. cū dilecti.⁊.j.e.dudū ⁊.c.accedēs. nec cōsiderat cā.vel itētio cōtrahētis.C. de condi. ob cau.da. si repetēdi ⁊.ꝗ.de reg. vidua.xxvij.dist.quod interrogasti.tan.

q ¶ In veli susceptione.sic.j. qui cler. vel vouē.ꝓsuluit.xxxiij.q v.q̃ eo pari.tñ solus habit? nō facit monachū.ꝗ ꝓfessio.ꝗ.ti.pri.porrectū nisi ferat ꝑ annū.ꝗ. de regu.ex pte tua.vel nisi sit habit? ꝓfessiōis q̃ vat ꝑ fitētibus.ꝗ.ti. pri.statuimus.⁊.c. vidua.et xx.q.j.quez ꝓgenitores.⁊ est hic arg.q̃ susceptio veli siue habitus non facit monachum.

X parte tua.

¶ Cōmunis diuisio.scda ibi:nos aūt:q̃ tria facit.ꝓmo cōtra solutionē allegat.scdo soluit ibi:nos tñ.tertio solutionē determinat ibi:porro.ab.si. b ¶ Viduitatis.i.velū qd datur viduis:ar.xxvij.q. j.viduas quoq;:nec dicit hic q̃ votum emisit vñ postea distinguitur circa fi.nec dicit velū professiōis:licet cm assumat habitum:siue velū religionis p̄sumit tñ q̃ voueret.ꝗ nō est sufficiēs p̄sumptio nisi deuoueat se alicui religioni:vt dr̄ in fi.Lau.

i ¶ Internūcijs:no.q̃ mrimoniū pōt cōtrahi ꝑ nuncios inter absentes.vt hic vr̄.xxxij.q.ij.bonozanī.ff.de spō. sufficit.⁊.l.vl. ff.de ritu nup.mulierem. k ¶ Arra : licet arra possit apponi in cōtractu mrimonij nō tñ pena.C.de spon.l.vlt.ff. de ver.obticia.j.de spō.gēma mulier.⁊ hec arra postq̃ mulier itrauit monasteriū pōt repeti a viro ⁊ exigi.ꝗ. eo.ex publico.C.de epis.et

r ¶ Propositū castitatis:bñ dicit ꝓpositū:q̃a si vere castitatis votum deuoueret alicui religioni scti augustini vel bñdicti in ꝓpria domo manēdo bñ solēnizaret votū. xxvij.q.j. de viduis: ⁊.c.mulieres.xx.q.j.vidua.j.q̃ cler.vl vo.insinuāte vel dic q̃ tal religio nō soluit spōsalia de p̄senti.sicut nec dissolueretur si vir fieret clericus.xxvij.q.ij.si vir de vita beremitica:dicunt q̃dā q̃ soluit spōsalia de pñti.argu.xxvij.q.ij.§.ecce.alij dicunt q̃ non vñ si beremita ꝓtraberet matrimoniū teneret.q; pōt hic ꝓpriū xix.q.iij.§.econtra. Jo.sed quid si in veritate lepzosus fuisset si sit sponsa de futuro soluuntur spōsalia ꝓpter lepzam.vñ non tenet cōtrabere.ꝗ.de iureiu.quēadmodū.si essent spōsalia de p̄senti bene compelleretur consūmare matrimonium nisi vellet intrare religionem sicut hic innuitur.

crimen inducit ea.cã ⁊ ea.q.ira sepẽ.⁊ lubricuz lingue facile ad cõsequentiã trabi nõ debet.ff.ad.l.iul.ma.famosi.C.si quis impe.male.l.vna.ar.contra.xvij.q.iij.sunt qui opes. ⁊ hoc verũ ẽ nisi post calorẽ iracundie consentiat.vt in.c.si quis iratus.⁊.ẽ. de reg.sicut in fi. a ¶ Substantia veritatis. hec erat satis bona defensio quia nihil refert narrandi diuersitas vbi eadem dicũtur.vt.j.de ver.signi. nihil obstat sic quolibet loquendi genere formata institutio valet si modo ꝑ eam liq̃bit voluntatis intẽtio C.d̃ test.qm̃ indignũ in pn.⁊ est ar.ꝑ testibus diuerso mõ narrantib⁹.dum tamẽ in substãtia facti nõ discordẽt.viij.q.j.i scripturis.de cons. dis.ij. quotidie.Bern.

b ¶ Spes.no.b̃ arg. immo quasi expressuz est q̃ in hmõi spiritualib⁹ dolus aduersarij nõ viciat cõtractũ sic ẽ.de his que vi metusue cau.fi.cum dilecti. ẽ.e.ex pte.⁊.c.veniẽs alias si dol⁹ dat cãm ꝗctui nõ tenet ꝗctus ff.de dolo.et elegãter. sed quare in hmõi spiritualibus. licet dol⁹ alteri⁹ interueniat nõ viciat talis contract⁹ quia talis dolus bonus dolus est ⁊ bon⁹ dolus nõ prohibetur ff.de dol.l.j.dol⁹ callidias ad decipiẽdum dicit. vt in p̃dicta.l.§ ꝑ talem dolũ non decipit nec ad malũ inducit. imo cõditionẽ suam facit meliorẽ et ideo non viciat cõtractum. c ¶ Voluntarie.⁊ sic licet ab initio deceptorie induct⁹ fuisset exquo postea spõte hoc fecit proximacã turpitudinis ablata esse videt.si.j.de de spõ.impu.de illis.i fi. ⁊.ff.qd̃ me.cau.l.ij.ff. de con,ob tur.cau.l.si ob turpem. d ¶ Suspitione. vnde cõpelli debet vitaz mutare.ẽ.eo.significauit.maxime cum hoc ꝑ miserit vt patet supra.

Mulier. ¶ Breue est ⁊ ꝑ alia verba põt summari vt in rubro.⁊ nõ diuidit.Ab.si. e ¶ Remãsit.viro trãseunte ad infideles:puta sarracenos vel iudeos vel etiaz hereticos f ¶ Iudicio ecclie. ergo a contrario sensu videt q̃ si non fuit iudicio ecclia separa q̃ eo inuito religionẽ intrare non possit.⁊ ita aliud est quando iudicio ecclie fuit separata ab illo. ⁊ aliud qñ nõ fuit separata.sed ab illo ꝓpria auctoritate recessit.si.j.de diuor.de illa.sed si nollet inrrare religionem compelli debet ad ipsum redire vtroq̃ casu.siue fuerit iudicio ecclesie absoluto siue non.j.de diuor.quanto.in fi.non obstante illa spirituali fornicatione cum iam sit emẽdatus.⁊ incipit esse quod nõ fuit.l.dis. ferrũ.secus in carnali fornicatione siue iudicio ecclie sit separata siue publice sit fornicata non tenet illam recipe nisi velit ꝗuis emendatã.ẽ.eo.gaudemus.⁊ hec separatio fit tm̃ quo ad mutuã seruitutẽ.quia vinculũ mr̃imonij nõ dissoluit in hoc casu. cum alter fideliũ transit ad infidelitatẽ.vt in.c.predicto.quanto.sed que est rõ quare in fornicatione carnali non compellit maritus recipe vxorẽ etiã emendatã.§ in spũali cõpellit.hec põt esse rõ si marit⁹ cognosceret vxorez post carnalem fornicationem postea ꝓmouere non põt ea mortua ꝓpt̃ defectuz sacri.⁊ sic preiudiciuz ei fieret. xxiiij.dist. si laici.⁊.c.si cuius vxor § hoc nõ contingit in fornicatione spũali q̃ ꝑ penitẽtiaz purgata est.itẽ alia est rõ i fornicatione carnali aia ⁊ corpus polluit § in spũali tm̃ aia ⁊ in carnali fornicatione non tm̃ fit in aia qd̃ displiceat marito § etiaz in corpe qd̃ nõ fit i spũali.⁊ vir magis scandalizat ex eo q̃ fit in corpore ⁊ magis offendi tur q̃ ex eo qd̃ fit i aia ⁊ ita cã maioris scandali illati viro fit vt post carnalez fornicationẽ nõ cõpellat.sed post spũalẽ fornicationẽ cõpellit nisi ad religionẽ transire voluerit vt hic dicitur.

Rubrica. De conuersione infideliũ. Supra visum est de conuersi.cõiug.ad religionem nũc subijcit d̃ eorũ cõuersione ad fidẽ bt̃ de materia. xxviij. q.j.⁊ q̃.⁊.xxxij.q.viij c.vno.Ab.si.

Audabile. ¶ Generali⁹ põt sic summari. Mõ põt quis illã habere in vxorẽ cui⁹ maritũ occidit machinatione ipsius mulieris secus si sine machinatione et est pulcher et quotidian⁹ casus diuidit nã due sunt partes principales.secunda ibi ad hoc ⁊ quelibet subdiuidit in cõsultationẽ ⁊ rñsionẽ vt patet in tex.Ab.si. g ¶ Triburiensis concilij.qd̃ habes.xxxj.q.j.si quis viuente.qz eas non possunt habere si in mortẽ ipsorũ aliquid machinate fuerũt vt hic dicit idem est si fidẽ dederunt vt.e.cã.⁊.q.c.relatũ.j.de eo qui duxi mr̃i.c.j.vel si de facto contraxit.vt.j.e.sup hoc.⁊.c.cũ haberet. ita tm̃ q̃ post fidẽ datam cognouit eandẽ vxorẽ vxore sua viuente.alꝯ sola fides data nõ impedit mr̃imoniũ.j. de eo qui duxe. in mr̃i.quã pol.ꝑ adul.c.vlti. h ¶ Tali lucro.sic.xiiij. dist.q̃ ait.xxxiij.q.v.si dicat.si.j.q.j.non est putanda.j.de vsur.sup eo d̃o.xxij.q.ij.ne quis arbitret. i ¶ Et xp̃iani. similiter pugnantes ꝑ patria ⁊ fide.ob quã patriã pater in filiũ ⁊ filius in p̃rem insurgere d̃z.ff.de reli.⁊ sump.fu.minime. ⁊ maritus in vxorez xxviij.q.j.vxor.in fi.xxiij.q.vlti.legi syromastẽ. k ¶ Procurauerint.ex eo qd̃ hic dicit ⁊.xxxj.q.j.si quis viuente.j. de eo q̃ dux.in ma.c.vl.ad hoc vt mr̃imoniũ impediat duo exigunt.s.

deceptorie allexerunt: ꝓponentes eidẽ q̃ in hospitali predicto cibis ad libitũ posset vti ac pro priũ retinere p̃fato.B.sibi nihilominus ꝓmittẽte q̃ nõ solũ ardorẽ:sed etiaz appetitũ libidinis extingueret in eodem ꝓpter qd̃ q̃cq̃d in hac pte fecisse dinoscit irat⁹ seduct⁹ pariter ⁊ illectus ⁊ sub spe ꝓmissionis ac sub ea cõditione vel modo si posset continẽtiã obseruare: asseruit a se factũ. ¶ Sz ad ista rñdebat ecõtra q̃ an tabellio in tercia persona instr̃m conficiat vel in prima a dũmodo nõ mutet substãtia veritatis nihil interesse videt. In b sup ꝗuis aliquãdo spes memorato.C. data fuisset ꝑ quam ad hoc se ꝓposuit inductum: eo tm̃ tpe quo talia facta fuerunt pure c simpliciter ac volũtarie ꝓ amore dei.⁊ remedio aie sue id solũmodo ad votuz ⁊ ad alia supra dicta noscit ꝓcessisse: ꝓpt̃ qd̃ a cõsortio secularium hoim dz discedere. vitãq̃ mutare: cũ se illius d etatis esse ꝓponat: vt sine suspitione incontinẽtie nõ valeat i seculo remanere. ¶ Nos itaq̃ habito.F.M.cõsilio te ab ipetitõe dicti.C.sniaiter duxim⁹ absoluendũ ꝑpetuũ illi sup hoc silentiũ imponẽtes. Dem.

¶ Post sniam diuortij quõ ad eorũ latam ob fornicationẽ spiritualem mariti potest vxor libere religionem intrare.

c Mulier q̃ in fide remansit põt nolẽte viro qui ab i fidelitate reuertit ꝓpt̃ quaz ab e eo fuerat iudicio ecclesie separata ad religionẽ libere conuolare.

Rubrica. De quersiõe ifideliũ. ¶ Celestinus tercius.

¶ Sartacenus qui machinatione xp̃iane mulieris ipsius maritũ occidit si cum ea mr̃imoniũ contraxit separatur licet postea sit reuersus ad fidem.

Laudabile ⁊ ifra. Interrogasti de sarracenis q̃ dum in captiuitate essent q̃rundã xp̃ianarũ viros earuz insidijs ⁊ machinationib⁹ occiderunt. vtrũ quia postea ꝑ ipsas ad fidẽ xp̃ianam cõuersi sunt eas de iure possint accipe in vxores.vel si duxerint coniugiũ teneat eorũdẽ.Hic tri s buriẽsis concilij regula contẽti sumus asserentis q̃ si in mortez ipsoꝝ maliciose fuerit machinate lz earũ studio ad fidẽ accesserint.nec tm̃ eis adherere debent nec sunt si adheserint etiaz tolle b rãdi.cũ tale damnũ tali lucro ecclesia cõpensare nõ velit ¶ Ad hoc sarraceni q̃daz in bello sunt i xp̃ianos intr̃fecisse notati ⁊ xp̃iani sil̃r sarracenos:postea ꝯo sarraceni ad fidem cõuersi vxores eorũ q̃s in belli certamie occiderũt.sibi mr̃imonialit̃ copularũt ⁊ idipsum xp̃iani de sarracenis mulierib⁹ cõuersis ad fidẽ fecisse noscunt.q̃ postq̃ de priorum virorũ morte cõpererit veritatẽ diuortiũ constanter exposcunt.

¶ In his igit̃ rñdem⁹ q̃ cũ tales nõ ꝓcurauerint virorũ interitũ.defunctoꝝ mr̃imoniũ inter k

de frigi. ⁊ malefi. c. j. ⁊ j. q. j. constat. sed hoc non est verum. imo cum ipsa non mutauerit seculū nec promiserit cōtinentiā semp adhuc intelligitur dissentire. qd apparet ex eo q̄ quācito exiuit cum repetijt. ⁊ sic p primū. ⁊ vltimū colligit q̄ medio tpe nō cōsenserit. sic. xxviij. dist. quia sunt culpe ⁊ pcipue cū pſumat ex hꝰ q̄ sit iuuenis: siue sit iuuenis siue vetula nūq̄ debet intrare sine licētia vxoris: ſ seruat qd dicit. s. eo. ad aplicaz. sed nunqd iste cū fuerit redditus vxori poterit exigere debitū Dicas q̄ non poterit exigere debituz: qz renūciauit illi iuri quod habebat in vxore intrando monasterium qd fuit i eius potestate ſ exact⁹ reddere debet. vt dixi. s. e. qdam intrauit. de hac materia consueuit notari. xxvij. q. ij. agathosa. ⁊ xxxiij. q. v. q̄ vxorem.

Significauit. ¶ Primo ponit mulieris querelā. scdo dat iudicem. ibi: quo circa. a ¶ Suspicio. ⁊ ita videt q̄ si mulier iuuenis sit nō sufficit q̄ continentiā pmittat ad hꝰ vt maritus possit religionē intrare. nisi ⁊ ipa simiiter mutauerit vitam s. e. ad aplicā. ⁊ c. cuz sis. ex eo enī q̄ dicit si suspicio de ea haberi non pōt nō dz cōpelli intelligo q̄ si sit suspecta debet cōpelli religionē intrare exq̄ promisit continētiaz cum verisimile nō sit q̄ eā seruet si remanserit in seculo. ar. s. e. ex pte. i fi. licz uō intēderet ab initio religionē intrare. ⁊ ar. ad boc. xxxiij. q. v. qui vxorem. quia eoipso q̄ licētiam dedit viro. ⁊ pmisit continētiam intelligit tacite promisisse intrare religionē cuz sit iuuenis. ar. bo. s. eo. veniens. versus fi. ⁊ que sine conditione vouentur sine cōditione soluant. xxxij. q. vl. c. vl. diens religionis habituz relicſ/set eadez mulier se instanter ab ipso petijt reassumi. et infra.

¶ Quo circa discre. v. mandamus quatenus si res ita se habet dictū virū vt eaz recipiat eiq̄ affectū exhibeat cōiugalē appellatione remota cogatis.

I Vno. iij. epo ⁊ decano ⁊ thesaurario linconiensi.

Vxor pfessi q̄ dedit viro lniam pfitēdi nō ꝓpellit ingredi religionē si cōtinēs est ⁊ nō suscepta.

Significauit nobis. a. mlr q̄ cū ipsa. F. viro suo coram decano scti quiriaci vices archiepi senoñ. i hac pte fungēte licētiā cōcesserit religionē intrandi ꝓtinētie tū voto eidez iniūcto ⁊ recepta fide ab ipsa q̄ perpetuo ꝓtineret. idē decanus post factā pfessionē a viro pdicto in monasterio in q̄ habituz assūpserat monachalē asseruit ipsam debere religionē intrare. q̄q̄ id primo nō expressisset eidem: et hoc expresso illi licētiam nō dedisset ⁊ ifra. ¶ Quo circa mādam⁹ q̄ tenus si est ita ⁊ est talis etatis: a de qua suspitio hbi non possit. ipsam votū continentie obseruātē intrare monasteriū compelli nō pmittatis inuitam.

G Regorius nonus.

¶ Adultera quā marit⁹ recōciliare nō vult ad agendū pniam in aliquo claustro collocat.

Audemus in dño. ⁊ infra ¶ Mulieres vo q̄ relicto maritali thoro lapsu carnis ceci b derunt si mariti earū a te diligēter cōmoniti eas ad frugē meliozis vite ꝓuersas noluerint reci c pere ppt deū i claustris cū religiosis mulierib⁹ studeas collocare vt ꝓpetuā pniaz ibi agant.

I Dem. i. moniali monasterij de plauda.

¶ Si ꝓiuges se ad invicē absoluerūt ꝓtinētiā pmittēdo ⁊ vt q̄q̄ vel alter eoz religionem pfitet alter alterum repetere nō pōt.

Oduz a. ¶. laico mota ꝯte: quā vxorē suam dicebat materia qōnis. R. sctē. ⁊ D. incomesd. diaco. cardi. dedim⁹ auditorē. ¶ Lorazz quo dictus. ¶. conq̄rēdo ꝓponēs q̄ idebite recusabas eidē cuius vxor eras p ꝓsensum de pñti: ⁊ carnis copulā subsecutā mrimonialit adherere: te sibi restitui postulauit: ¶ Ad qd fuit rñsum: q̄ ipe pro anie sue remedio pura ⁊ sponta nea volūtate pfitib⁹ duobus religiosis sacerdotib⁹ ⁊ adhibitis v. testib⁹ fide dignis oi iuri qd d in te habuerat renūciauit: oino resignādo illud i manib⁹ alteri⁹ ex sacerdotib⁹ supradictis q̄ in psonā ecclie resignationē hmōi recipe ꝓcurauit. ⁊ q̄ idem. ¶. se castitatē seruaturū ꝓmisit pauf perū hospitalis de pōte obsequo se deuouit ꝓmittens voto solēni oia ⁊ singula supradicta ⁊ tribuēs tibi lniam ad monasteriū trāseundi te versauice sicr ꝓmittēte ac tribuēte illi lniam et ius qdlibet resignante sicut hec oia dicebātur p publicuz instrm esse ꝓbata manu. B. notarij aretini. ꝓfectū. ¶ Verū ꝓnoiat⁹. c. ꝓpo suit q̄ casu amisso iustro prefato illud in prima psona q̄ pri⁹ erat i tercia isertis plurib⁹ in vno aliter q̄q̄ i alio fuit ab ipso formatū ⁊ cū tibi irat⁹ fuisset sicut verba ⁊ verbera indicabāt nōdū calore iracūdie q̄escēte quidā ipsuz g ista rei replicatio. ab. v ¶ Renūciauit oino. qd ei licuit etiā si nō tenuisset votū ex toto. qz hoc erat in ptāte ipsi⁹. s. e. quidam ⁊. c. placet. e ¶ Si oino: simile oino habes. s. de rescrip. cū cōtingat. ff. de fideiusso. l. grece. §. illud. vbi dicitur q̄ fideiussor in duriorem cām non obligat oino. f ¶ Obsequio se deuouit. ⁊ sic solēnizauit votum de vouendo se religioni illius hospitalis vnde compelli debet vt relicto seculo suū exequatur ꝓpositum s. eo. ex pte. in fi. g ¶ Calore iracundie: si hoc esset verum nō teneret votū: quia inconsultus calor calumnie vicio caret. ij. q. iij. §. notandū. ⁊. c. si quis iratus. tpe enim furoris iustuz putat esse quod facit. xj. q. iij. illa propositorū. ⁊ ira sepe innocētes ad adulteriū eorū publicū ⁊ notoriū est secuta sententia vnde viri eas recipere non coguntur. j. de diuor. significasti. etiam si sint emendate vt hic dicitur. B. c ¶ In claustris: ⁊ ita mulier de adulterio condēnata: vel publice deprehensa detruditur in monasterio ad agendā perpetuā penitentiā si eam emendataz vir recipere noluerit. tamen infra biennium pōt eā recipere si vult si vo noluerit eam recipere. vel si prius moriat q̄ eā recipiat tūc tondeat ⁊ habitū monachalem recipiat ibi ꝓpetuo moratura: vt expresse habet i auc. vt nulli iudi. li. ba. lo. ser. §. si vero. quando adulterij crimen coll. ix. vnde sūpta fuit hꝰ decre. et. C. de adult. auc. sed hodie. et cum rebus suis ne sit onerosa monasterio vt in auc. illa. sed hodie cōtinet nō tñ ꝓter hoc erit monacha. nisi amplius ꝓcessum fuerit ⁊ sic qñq̄ ꝓter culpā suā aliquis ꝓpellit intrare monasterium. l. dist. si ille. ⁊. xvj. q. vj. de lapsis. xxvij. q. j. si quis rapuerit. ⁊ idem videt dicere decretuz xxxij. q. j. d benedicto ⁊. ij. q. j. in primis. versus prin. ⁊. xxxiij. dist. fraternitatis. i fi. olim vero alia pena punie bātur adultere: quia lapidabātur conuicte de adulterio ſm legē mosaycā. xxxiij. q. v. hꝰ imago. et. C. de adul. castitati vbi legitimis penis subijcit. sed hec pena nō imponit cuz non agit criminaliter s. de procura. tue.

Adum. ¶ In prima ponitur facti ⁊ ꝓcessus narratio. in secunda diffinitio ibi. nos itaq̄. prima subdiuidit. primo ponit vatio auditoz secundo actoris petitio ibi: coram quo. tercia ibi. ad quod rei responsio. quarto ibi verum actoris replicatio: quinto ibi: sed ad

Audemus. ¶ Cōis diuisio. secunda pars ibi. mulieres ab. ſi. b ¶ Ceciderunt. ⁊ sunt condēnate per sniam vel

in auc. de leno. §. sancim⁹. colle. iij. ⁊ que suaderi pōt impari nō pōt. xxvij. q. j. integritas. j. de sta. mo. cū ad monasteriū.

Veniens. ¶ Duo facit. primo ponit formā voti. secūdo eius absolutionē ⁊ mutationē ibi. nos autē. ab. si.

a ¶ In puerili. intellige q̄ erat voli capax. alioquin compēsatio que sequit nō erat imponēda. vel forsan in maiori etate ratum habuit. vnde tenebat illud adimplere alias nō. xx. q. j. illud. ⁊. s. d regula. significatur. ⁊ c. sicut. Lau.

b ¶ Disponit. procedendo ad actū exterire. vt pz ex lra sequēti vñ mortaliter peccasse nisi cōpleuisset votū si cōmutatio nō fuisset subsecuta. ar. xxij q. j. qui bona.

c ¶ Socij fideles. § nunquid papa potuit illū absoluere ab obligatione qua socio tenebat vtiq̄. arg. ix. q. iij. q principalē. C. de quadri. pscrip. bene a zenone. C. de pci. impe. offe. quotiens. nec erit dicēdus voti trāsgressor. j. e. nō est. ala.

d ¶ Facilitate. arg. q votum ex facilitate emissum obligat. sile xvij. q. iiij. sūt q̄ opes. ar. s. s. de regu. ad nostrā. xxij. q. iij. vtusq̄ q̄z. et. xxvij. q. j. nuptiarum. sed hoc vt dictū est postea ratum habuit factus maior.

e ¶ Sufficiant. nam possibilitas semp sub audit. s. de iureiu. q̄rdam. ⁊. c. breui. arg. iij. dis. erit aūt. ⁊. ff. de sta. liber. l. cū heredes §. stichus. ⁊. xlvij. dis. quod ad nos. sic ipossibile p̄ceptū non obligat. ff. que sen. sine ap. re. l. paulus.

¶ Cōmutat papa votum vltramarinū in his maxime qui i puerili etate vouerunt.

Veniens ad nos. R. sua narratione accepimus. q

a in puerili etate cōstitutus hiero

b solimā disposuit pficisci cuidam quoq̄ q̄ sepulchrū dñicum ppo suerat visitare. fidē dedit ⁊ suam recepit ab eo q̄ sibi inuicē in via

c socij fideles existerent. et infra.

¶ Nos autē ipm a voto: qd̄ in

d etate tenera facilitate potius q̄z ex arbitrio discretionis promisit absoluim⁹ ita tñ q̄ idē votū elemosinis redimat ⁊ iuxta cōsiliū nrm toto vite sue tpeyni paupe perū xpi. dūmō ad h̄ sue facultates sufficiāt: debeat prouidere.

Idem in gro. a. de mādeforde.

¶ Ex sola cōceptione boni explicandi nō obligat quis ad bonum conceptū exequendum

Litteras tuas. ⁊ ifra. Cū ex quadā minatōe nimio fuisses mortis pauore pterrit⁹: hec verba protulisti. nō diu hic

f morabor. pponēs in aio q̄ religionis habitū esses aliqñ susceptūrus. ⁊ infra. ¶ Tibi igitur respōdemus q̄ si plus nō est in voto pcessum transgressor iudicari nō poteris si non impleas qd̄

g dixisti.

Idem.

¶ Omne votū mutabile est in votum religionis.

Scripture. ⁊ infra. Re⁹ fracti voti aliq̄ten⁹ non h̄ q̄

h tpale obsequiū i ppetuā noscit religiōis obseruātiam cōmutare

Inno. iij. strigoñ. archiepo.

¶ Executio voti vltramarini aūcte pape pōt ex cā differri.

Non est voti dicend⁹ trāsgressor q̄ qd̄ vouit aūcte

i se. ap. distulit adiplē. ¶ Sane

k significauit nobis rex vngarie q̄ cū in regni pturbariōe cōsiliū ⁊ auxiliū tuū sibi senserit hactenus pfuisse. vtilitati ei⁹ nō modicū derogaret. si hyerosolimam sicut ex voto teneris. regno pergeres ipacato. ⁊ infra. ¶ Iōq̄ mādam⁹ quaten⁹ nō p̄ius iter arripias hierosolymam adeundi.

l q̄z regnū ipsum fuerit trāquillitate pristine restitutū. vel sup h̄ receperis ab ap. se. mandatum.

Idem andree duci.

¶ Ecclia cōpellit heredē laicū p excōicationē ⁊ bonorum subtractionē ad executionem voti vltramarini ad quod se obligauit pro defuncto.

Licet vniuersis liberum sit

m arbitriū in vouendo vsq̄ adeo tñ solutio necessaria ē post votū vt sine pprio salutis dispē-

n dio alicui nō liceat resilire ¶ Accepim⁹ siqdē q̄ cum rex vngarie pater tu⁹ agēs in extremis votū qd̄ voluerat dño hierosolomita

ceffaria certi delicti satisfactio. cui⁹ totū vite tēpus obedientie impedit sui cōditoris. de pe. dis. j. §. his auctoribus. sic nō frangit ꝓpositū qui illud in meli⁹ cōmutat. s. de iureiur. peruenit. ⁊ ita est ar. q̄ intrāti monasteriū non est imponēda pnia pro peccato ante cōmisso. sic eīm remittit astulpho pnia publica si monasterium voluerit ingredi. xxxij. q. ij. admonere. ⁊ hoc ꝓpter continuationē pnie ⁊ exercitij in quo semper debent esse monachi. ar. xvj. q. j. nos autē. si vero postq̄ monasteriū ingressi fuerint delinquūt bene subiciūtur pnie et discipline abbatis fm regulam illi⁹ loci. s. de regul. c. vlti. ⁊. j. de sen. ex. cuz illorum.

Non est.

¶ Tria facit. primo premittit exordiū. secūdo summittit narrationem ibi. sane. tercio cōclusionem ibi. ideoq̄. ab. si. i ¶ De auctoritate se. ap. arg. q̄ papa pōt dispēsare in voto ⁊ ēpi etiā. s. e. c. j. sed cū vota ex necessitate sint soluēda xvij. q. j. c. j. et de iure nāli nō videtur q̄ ibi habeat locum dispensatio qz dictū est vouete: ⁊ reddite dño vota vestra. j. eo. magne ⁊. c. pri. vñ in his votis nō dispēsat sed declarat. cū eīm quis vouet peregrinari. subintelligitur si commodefieri pōt. vt. s. de iure iuran. quanto. vbi de hoc. ⁊ de voto. ⁊ iuramento dic vt ibi. sicut nec frāgit votū qui illud in meli⁹ cōmutat s. c. pri. ⁊ d hoc dictū s. e. c. j. k ¶ Adimplere. si iusta causa subest. s. e. c. j. alias non est securus quo ad deū cuz quo papa dispensat nisi subsit causa dispensandi. sicut nec dicit absolutus qui cām excōicationis supprimit. s. de offi. or. ex parte. ⁊. j. de sen. excōi. cuz causa. habebit tamen exceptionē quo ad ecclīam ille cū quo sine causa dispensatū est. ar. ff. de fur. inter omnes. §. pe. quo ad deum sibi allegatio non valebit vbi iudicabit eo teste quo iudice. ix. q. iij. aliorū hominū. et. xj. q. iij. audi. l ¶ Regnū ipm. sic ergo papa p̄fert vtilitatem priuatā cōi vtilitati cōtra id qd̄ habes. s. de postu. c. iij. vij. q. j. scias. ⁊. viij. q. j. in scripturis. ⁊. s. de regu. licet. non sunt cōtraria. quia hic nō prefert sed differt. ⁊ quod differt nō aufertur. xxxij. q. ij. ancillam. de pe. dist. vij. nemo.

Litteras. ¶ Hoc. c. continet notabilē ⁊ singu. decisionē ⁊ pōt sic summari simpliciter proponēs religionē ingredi licet nō ingrediat nō est reus voti. vel generalius sic vt in rubro primo ponit consultatio. secūdo respōsio ibi. tibi igitur. ab.

f ¶ Proponens in animo. nō tamen aio obligandi. nec firmit hoc ꝓnēdo seu eligendo tūc mortaliter peccasset si nō impleuisset ꝓpositum. xvij. q. j. qui bona. ⁊. §. j. ⁊. s. e. c. pri. vbi dicit disposuit pficisci. ⁊ ideo dicit. j. si plus non est in voto processū quia nō dicit hoc animo obligandi vnde non fuit mendacium xxij. q. ij. q̄ ait. ⁊ nemo se obligat nisi qui animū habet obligandi. ff. de act. ⁊ obli. l. obligationū. ar. ff. si cer. pe. si ego.

g ¶ Quod dixisti. ar. s. xxij. q. v. iuramēti. itē argumentum q̄ ex nudo pacto nō oritt actio licet sit ar. s. xij. q. ij. quicūq̄ suffragio. ⁊. q. v. quia Jo. ⁊. xxvij. q. j. he vero. in fi. Lau.

Scripture. ¶ Per ingressum religionis soluit votū religioni nō consonū. b. d. vel aliter vt in rubro. ⁊ est no. decisio intelligēdo q̄ hoc fiat sine auctoritate superioris pro declaratione tex. pone casum lralem. Quidam vouerat visitare sepulchrū sanctū demū intrauit religionē voto non cōpleto dubitabat an iste esset verus reus fracti voti ⁊ rndet q̄ nō per rōnem que habet in lra. ab.

h ¶ Tpale obsequium. nō eīm est illi ne

i ¶ Cōmutat papa votum vltramarinū in his maxime qui i puerili etate vouerunt.

Veniens ad nos. R. sua narratione accepimus. q

a in puerili etate cōstitutus hiero

b solimā disposuit pficisci cuidam quoq̄ q̄ sepulchrū dñicum ppo suerat visitare. fidē dedit ⁊ suam recepit ab eo q̄ sibi inuicē in via

c socij fideles existerent. et infra.

¶ Nos autē ipm a voto: qd̄ in

d etate tenera facilitate potius q̄z ex arbitrio discretionis promisit absoluim⁹ ita tñ q̄ idē votū elemosinis redimat ⁊ iuxta cōsiliū nrm toto vite sue tpeyni paupe perū xpi. dūmō ad h̄ sue facultates sufficiāt: debeat prouidere.

Idem in gro. a. de mādeforde.

¶ Ex sola cōceptione boni explicandi nō obligat quis ad bonum conceptū exequendum

Litteras tuas. ⁊ ifra. Cū ex quadā minatōe nimio fuisses mortis pauore pterrit⁹: hec verba protulisti. nō diu hic

f morabor. pponēs in aio q̄ religionis habitū esses aliqñ susceptūrus. ⁊ infra. ¶ Tibi igitur respōdemus q̄ si plus nō est in voto pcessum transgressor iudicari nō poteris si non impleas qd̄

g dixisti.

Idem.

¶ Omne votū mutabile est in votum religionis.

Scripture. ⁊ infra. Re⁹ fracti voti aliq̄ten⁹ non h̄ q̄

h tpale obsequiū i ppetuā noscit religiōis obseruātiam cōmutare

Inno. iij. strigoñ. archiepo.

¶ Executio voti vltramarini aūcte pape pōt ex cā differri.

Non est voti dicend⁹ trāsgressor q̄ qd̄ vouit aūcte

i se. ap. distulit adiplē. ¶ Sane

k significauit nobis rex vngarie q̄ cū in regni pturbariōe cōsiliū ⁊ auxiliū tuū sibi senserit hactenus pfuisse. vtilitati ei⁹ nō modicū derogaret. si hyerosolimam sicut ex voto teneris. regno pergeres ipacato. ⁊ infra. ¶ Iōq̄ mādam⁹ quaten⁹ nō p̄ius iter arripias hierosolymam adeundi.

l q̄z regnū ipsum fuerit trāquillitate pristine restitutū. vel sup h̄ receperis ab ap. se. mandatum.

Idem andree duci.

¶ Ecclia cōpellit heredē laicū p excōicationē ⁊ bonorum subtractionē ad executionem voti vltramarini ad quod se obligauit pro defuncto.

Licet vniuersis liberum sit

m arbitriū in vouendo vsq̄ adeo tñ solutio necessaria ē post votū vt sine pprio salutis dispē-

n dio alicui nō liceat resilire ¶ Accepim⁹ siqdē q̄ cum rex vngarie pater tu⁹ agēs in extremis votū qd̄ voluerat dño hierosolomita

Licet. ¶ Primo ponit exordiū. secundo ibi accepimus narrat factum. tercio ibi. mandamus concludit. quarto cōminatur ibi. ne si onus. Abbas siculus.

m ¶ Liberum arbitriū. vnde dicit augustinus que nō cepit deliberet. que egressa est pseueret. xxvij. q. j. nuptiarum. et ea sunt in nostris officijs gratiora. que cum liceret ea nobis non impendere. causa tamē dilectionis impendimus. xxxviij. q. j. iam nunc.

n ¶ Resilire. iu aliud tamen potest commutari de auctoritate superioris et iusta de causa. vt supra. eo. capi. j. ⁊. ij. et infra. eo. c. magne.

affectus cū opere subsecuto. ⁊ est. si. ff. de cōdi. ⁊ demon. l. ij. i fi. hic enim tunc puniūtur. cū cōcorditer ad hoc ꝓcedūt. xv. q. vj. c. j. in fi. ⁊ c. si quis nō iratus. qñq; punit opus sine affectu quo ad legē ꝓmotionis. xv. q. j. si q̄s nō iratus. quādoq; affect⁹ sine ope. vt. j. q. j. q̄ studet. §. de biga. nup. ibi tñ interuenit opus nō cū effectu quid ꝯ si ratū habuerūt eos interfectos esse idem videre. qz in maleficijs ratihabitio retrotrahit et mandato compar. ff. de vi ⁊ vi. ar. l. j. §. fi ⁊ si cū quis. ⁊ credo ar. j. de spon. cū apud cū edictuz de mrimonio cōtrahendo sit ꝓhibitoriū vt ibi.

Ex litteris tuis. ¶ Siuxore in iudaismo relicta iudeus ad fidē cōuertitur cōiux ꝓles assignatur eidez. h. d. vel quo ad intellectū maxie iuxta glo. dic vt in rubro et ē casus notabilis. primo ponit consultatio secdo rnsio ibi. cū autē ꝓsultatio vo duo facit primo ponit viri petitionē. secūdo defensionē mulieris ibi ad qd rnsio vero pape quadruplicē ꝓmittit causam. ab. si. a ¶ Perducendus. insta fuit cā petitionis ⁊ honesta. ⁊ ita sumit hic ar. q cā petitionis semp inferēda est in ipsa petitione als repellitur §. de libel. ob. c. ij. ⁊ iij vbi de hoc. sed no. q pater pōt petere filiū in ptāte sua cōstitutū ꝓ interdictū de liberis exhibendis contra matrē ⁊ cōtra quēlibet detinentē. mater tñ qñq; hz exceptionē ⁊ maritū. puta si est minor triēnio cū apud eā tūc debeat educari. vel etiaz si indicatū esset in cōtrariū. ff. de li. exhi. l. j. §. si vero. ⁊ in alio casu hz exceptionē ob nequiciā patris vt sine diminutione patrie ptātis apud eaz filius moretur. ff. c. deinde. §. etiā si maxime. circa hoc distingue: aut filius a nullo detinet aut ab aliquo. si ab aliquo ⁊ tunc volens aut inuitus. primo casu petere possum per officium iudicis. ff. de lib. ex. l. iij. §. hoc aūt. si ab aliquo volens detinet pōt peti rei ven. adiecta causa de iure q̄ritū cognitiōe ptoria. ff. de rei ven. l. j. §. j. qd ius ꝓprie romanorum est. iusti. de pa. po. §. j. in tercio casu locū habet interdictū de li. exhi. vt. ff. de li. exhi. l. j. j. rñ. ⁊ ff. de rei ven. l. j. §. j. no. q filius cōditionē patris vel matris cōuersi ad fidē sequi hz. xxviij q. j. iudei. ⁊ in hoc casu filius infans non doli capax sequit meliorem conditionē. alias si doli capax esset non deberet baptizari nisi sponte. xxiij. q. v. ad fidem. xlv. dist. de iudeis. qñq; tamen sequit deteriorē cōditionē. s. matris si serua sit. xxxij. q. iij. c. vlt. b ¶ Legitima cōiunctio. mrimoniū dicit legitima coniunctio maris. ⁊ femine indiuiduā vite consuetudinē retinens. xxvij. q ij. in prin. de pa. po. in prin. ⁊ hec est ratio que cōsueuit assignari a doctorib⁹ quare potius dicatur matrimoniū q̄ patrimoniuz ilia cōiunctio. c ¶ Ptāte: pater em dicit hre filiū in ptāte et nō mater. insti. de pa. po. §. vlti. ⁊ C. de adop. mulierē. vñ filiꝰ patris familiā sequit ⁊ nō matris. insti. de le. ag. tu. §. j. vñ ista verba fuerūt sumpta. ⁊ exponе familiā. i. agnationē. Iz alias hō nomē familia multas habeat significationes. ff. de ver. signi. ꝓnunciatio. §. familie. ⁊ facit ad hoc. insti. de pa. po. in fi. ⁊ C. de ver. sig. l. vlti. nō cū denoiat filius a cognatione matris sed ꝓ a hmōi ꝓsonas licite pōt cōtrahi ⁊ taliter copulati diuortium nequeunt postulare.

Rego. i x. argentinēsi ēpo.

¶ Si alter infidelium ꝓiugū reuertitur ad fidē altero remanēte in infidelitatis errore cōiux ꝓles assignatur conuerso.

Ex litis tuis accepimus q̄ quidaz de iudaice cecitatis errore ad xpm verum lumen adduct⁹ vxore sua in iudaismo relicto in iudicio postulauit instanter vt corū filiꝰ quadriēnis assignaretur eidē. ad fidem catholicā quā ipse suscepat perducēdus. ¶ Ad qd illa rndit. q cū puer adhuc infans existat. ꝓpt qd magis materno indiget solatio q̄ paterno sibiq; ante partū onerosus doloroſus in ptu. post ptū laboriosus fuisse noscat. ac ex hoc legitia cōiūctio maris et femine magis mrimoniū q̄ patrimoniū nūcupet dictus puer apud eā hz cōueniētib⁹ remanere. ⁊ infra. ¶ Cū aūt filiꝰ in pris ptāte cōsistat cuius sequit familiā ⁊ non matris: et in etate tali quis nō hz apud eas remanere ꝓsonas de quibus possit esse suspitio q̄ saluti vel vite insidientur illi⁹. ⁊ pueri post triennium apud patrē non suspectū ali debeant ⁊ morari. materq; pueri si cum remanere cōtingeret apud eū: posset illuz adducere ad infidelitatis errorē. in fauorē maxime fidei xpiane rndemus patri eundē puerū assignandum.

Rubrica. De voto ⁊ voti redēptione.

Alex. iij. exoneñ. episcopo.

¶ Vota possunt elemosinis redimi vel in aliud cōmutari itercedente supioris auctoritate et iusta cā redimēdi vel mutandi.

De pegrinationis votis an elemosinis redimi possent vel pro necessitate i aliud cōmutari. Rndem⁹ q ab ei⁹ q̄ ꝓsidet pendet arbitrio vt cōsideret dilīgēti⁹ q̄litatē ꝓsone. ⁊ cām cōmutationis. s. an ex infirmitate seu affluētia diuitiarū an alia cā ꝓbabili pegrinatio an recōpensatio melior fuerit. ⁊ deo magis accepta ⁊ fm hoc debet exinde dispēsare. ¶ Dē noxiceñ. ēpo tris. ar. ff. ad mu. §. d ¶ Insidient. no. q mortuo patre pupillus educari non debet apud illas ꝓsonas que ipsius pudicitie pñt insidiari. ff. vbi pu. edu. de. vel mo. l. vlti. ꝓtor eñ decernere dz vt sine illa suspitione alat partus etiā cōtra voluntatē pris ff. e. l. j. ⁊ extimabit ex affectu singulorū quis magis ad successionem ⁊ spem successionis sit prior. C. e. l. ij veruntñ educatio pupilli nulli magis committēda est q̄ matri. nisi vitricum ei inducat. C. eo. l. j. si vo viuo patre qō est apud quē educet filiꝰ facto diuortio olim extimabat ꝓtor qñ apud patrē ⁊ qñ apud matrez alatur. C. de diuor. l. vna. hodie distinguit vt si pater cām diuortij pstitit tūc ali debet apud matrē. si vo mater cām pstitit diuortij tūc ali debet apud patrē. C. e. auē. si pat. ergo b ali debet apud patrez. qz mater pstat cām diuortij. j. de diuor. gaudemus. et. c. quāto. que nō sequit maritū conuersuz ad fidē quem sequi debet xiij. q. ij. vnaquēq. et qz insidiarē vite ipi⁹ vt hic dicit. ⁊ ꝓ iura p dicta. e ¶ Post triennīū. filiꝰ minor triēnio apud matrē debet ali. maior triēnio apd patrem. C. de pa. po. nec filiū. arg. C. de infan. expo. l. ij. ⁊ j. eo. c. vno. f ¶ Ad infidelitatis errorez. hac de causa etiā si esset minor triennio. vel pater vellet eum ꝓducere ad fidē cū sit in eius ptāte: patri debuit assignari in fauorē fidei xpiane. cum als si esset maior ⁊ ꝓclamet se velle fieri xpianum debeat de manibus illiorū eripi. ar. j. de iude. sicut iudei.

Rubrica. De voto. Supra visum est de quodaz voto in specie quod. s. emittitur per ingressum religionis vel per susceptionez fidei nunc subijcit de voto in genere ⁊ ipsius voti redemptione de materia habet. xxvij. q. j. per totuz. ⁊ xxxij. q. j. c. fi. reperit in vj. ⁊ in cle. de fi. instru. c. quod sup. ab. si.

De peregrinationis. ¶ Eps ex cā mutare pōt votū pegrinationis in aliud quod sit deo magis acceptuz vel sūma generali⁹ sic vt in rubro: ⁊ due sunt partes secūda ibi. respōdemus. ab. si. g ¶ De peregrinationis. supple quesiuisti arbitrio. arg. de pene. cōmuta. l. xxxij. dis. pbyter. xxij. q. iiij. innocens. de pe. di. j. medicina. xxxvj. q. j. de raptoribus. xlj. di. nō cogātur. j. de maledic. c. ij. xij. q. ij. fraternitas. ar. ⁊. xvj. q. j. decime. ⁊ c. de decimis. xxxij. q. vlti. c. vl. sol. cōmutatio pene adhibenda est qñq; hac consideratione prehabita. vt illud quod vice cōmutationis prestat in tantū vel amplius sit deo acceptū similiter hic in fi. ⁊ j. eo. scripture. ⁊ est ar. q epi possunt dispensare in voto. tan. h ¶ Cām cōmutationis. cā semp cōsiderari debet quare fiat cōmutatio. ar. j. eo. magne. in fi. ⁊ c. quod super his. i ¶ Recōpensatio. in omni voto siue ꝓsistat in faciēdo siue sit solēne siue sit simplex potest habere locū cōpensatio dūmodo ante votū fuerit libere voluntatis b. d. ꝓter articulos fidei quos vnusquisq; vouit in baptismo. qz illud ante baptismū est necessitatis. sed in voto continētie secus est cui eque bonum vel maius inuenīri nō potest. ar. xxxij. q. vlti. c. vlt. ⁊ castitas. sola est que potens est deo anias pñtare

nia transferenda: quia ille qui eam portabat suis expensis non militabit. ē. de pscrip. cum ex officio. ⁊. xij. q. ij. charitatē. vel intellige q̃ hic pecunia mitti debet per aliquē religiosum qui als esset illuc iturus. vin. a ¶ Cessauere cause. arg. q̃ cessante cā cessat priuilegiū. j. de verb. sig. abbate. in fi. ⁊. vj. q. j. generaliter ⁊. xxv. q. ij. §. vlti. ⁊ in sti. de auc. tu. et cu. §. fi. ⁊. C. de testi. §. vlti. ⁊. ē. de deci. suggestuz Jo. ⁊. ē. d renun. post translationē. vbi de B ē. de iureiur. ⁊ si xps. in fi. ber.

Q Uod super. ¶ Cōis diuisio. scda ibi. nos autē. q̃ tria facit. primo ponit generalē doctrinā secūdo duplicē distinctionē. prima ibi: vñ credim⁹. secunda ibi. rursus. tercio soluit cōsultationem indecisam. ibi. de mulierib⁹ ab. si. b ¶ Cum isti. s. debiles. c ¶ Et illi. s. inopes. d ¶ Qui tpalē. eandē distinctionē facit lex in iudice vt si non pōt interesse ꝓter tpalem impotētiam expectādus ē. et si habeat ꝓpetuū impedimentū remouendus est. ff. de va. mu. l. vlti. ⁊. ff. de iudi. si longius. ar. ad idez. ē. de rescrip. suscitat⁹. Jo. e ¶ Dilatio. expectādi. cū sūt quousq̃ cā impedimenti cessauerit. simile. j. de sen. ex. decetero. ⁊. c. q̃uis. in fi. idem est si p fortuitos casus impediret nihilominus cuz pōt adimplere tenet. ff. de verb. obli. inter stipulantē. §. sacrā. nisi certa res esset pmissa nō in genere. C. si cer. pe. incendium. Jo.

f ¶ Recompensato labore ieiunijs ⁊ oōnibus. vt. ē. c. pri. circa fi. lau. vel videt q̃ tm̄ mittere teneāt p quāto nollēt sustinere laborem bunc. sed vix pōt estimari prima expositio melior est.

g ¶ Circa primos. s. qui p succursu terre sancte votū emiserūt

h ¶ Circa secundos. s. quibus pro satisfactione suorū criminū labor peregrinationis est iniunctus.

i ¶ Uouentium. scz sponte. et non per penitentiam iniunctam

k ¶ Quāuis sit abilis hic format scda questio seq. c. §. scdo q̃sliuisti. l ¶ Potēs tamen. vnde non subest causa cur debeat immutare. alias qui iniunxit vel quilibet maior eo eam posset imutare iure cōmuni sed imutationē hmōi penitētie videtur hic reseruare sibi. ⁊ illis quibus spāliter a sede apostolica iniungitur ⁊ est speciale. j. eo. ca. pri. vin.

m ¶ De mulieribus non vouentibus. s.

n ¶ Uiros suos. et hic formauit archiepiscopus terciā questionem. j. c. pri. §. q̃ aūt

o ¶ Sequantur. qui de vrorū licentia vouerūt. vel ex causa cōcedit papa q̃ viri pñt vouere se ituros i subsidiū terre sancte inuitis vrorūbus. j. c. pri. ver. in tanta quoq̃.

p ¶ Cetere vero. scz vouentes.

Ex multa. ¶ Quicq̃ sūt dicta vt patet in summario cuiuslibet. secūda ibi. secundo. tercū ibi. quod aūt. quartuz ibi. in tanta. quintum ibi: de clericis. ab. si.

q ¶ Expressum. ē. c. pri. r ¶ Ad quales. s. viros religiosos de quibus fiebat mentio in. c. pri. q̃ super. sed illa clausula remota fuit q̃ posita erat sub illo. j. ante. §. illum de mulieribus.

s ¶ Incumbit. ecce hic vnum mirabile. et est ius cōmune vt dispensēt in voto cum debilibus ⁊ hmōi. ar. ē. eo. c. j. et tamē eius executio non permittitur alicui nisi cui papa specialiter cōmittit. quod tamē restringendū est circa votuz huiusmodi. s. pro succursu terre sctē emissum ergo cum hic papa sibi dispensationez reseruet in alijs votis ēpus dispensationem indulget. ar. ē. e. c. j. j. de sentē. excō. nuper.

t ¶ Religiosi. religiosi dicuntur non solū mōachi ⁊ regulares ⁊ et clerici. vt. j. q. j. nullus. et etiam laici dicuntur religiosi. xviij. di. si qua vidua.

v ¶ Religione. j. q. j. vilissimus. viij. q. j. qualis erit.

x ¶ Ad neutros. ar. generaliter dictū nulli esse dictum. ē. de of. dele. ex parte. ij. argu. C. de pig. l. ij. Jo.

qualibet trasferendas. et infra. Laborē etiā laborib⁹ recompēses: sollicit⁹ instādo vigilijs de uoti⁹ vacās oōnib⁹ ⁊ ī ieiunijs forti⁹ te exercēs. Ad hāc aūt indulgentiā tibi faciendā spāliter nos induxit q̃ cuz pro libertate treceñ. ecclie p dictū comitē assequēdā pcipue votuz pegrinatiōis emiseris eo sublato de medio: q̃ cessauere cause facili⁹ cessare potuit ⁊ effectus.

a

¶ Idem cantuariensi archiepo. ¶ Impedito ad tps exeq̃ votū vltramarinū cōcedit dilatio p/petuo vero impedito iducit redemptio in eo quod magis expediat terre sancte.

Q Uod super his. et infra. Quesiuisti de his qui p succursu terre sctē: signo crucis assūpto ꝓpt infirmitatē vel paupertatē. vel aliā iustā cām votum nō pñt vtilit adiplere cū sine distinctiōe recepis in mādatis vt eos q̃ signū crucis assūptuz abiecerūt ad resumptionē ipsius ⁊ executionem voti compellas:

¶ Nos aūt inq̃sitiōi. T. T. rñ. q̃ debiles ⁊ inopes magis illuc in defectum q̃ ad profectū accedūt cuz isti pugnare nō possint ⁊ illi mēdicare coganť nisi forte sint nobiles et magnates q̃ suis secū expēsis bellatores adducāt vel artifices et agricole q̃ de laboribus suis sibi possint acqrere necēia et terre subsidia mistrare. q̃uis nō multi taliū ꝓpt breui/tatē possessionū et paucitatez inhabitātiū ibi sint optuni ¶ Uñ credim⁹ distinguēdū int illos q̃ tpalē et eos q̃ ꝓpetuā ipedimēti cām credunť hñe q̃ primis est indulgenda dilatio scōis aūt est redēptio iniūgēda ac rerū facultate pēsata quas pñt aut q̃s facturi eēnt expēsas psonarū pterea recōpensato labore in subsidiū terre sctē trāsmittāt. exequētes p alios qō p se nequeunt adiplere. ¶ Rursus int illos q̃ p defensione terre sancte votū pegrinatiōis emittūt. et eos q̃bus p satisfactione suorum criminū iter pegrinatiōis iniūgit: credimus distiguēduz q̃ circa pmos plus terre sctē succursus ⁊ circa secūdos plus labor itineris fm ītentionē vouētis vel penitentiz attēdi. Unde si quis hoc mō vouentiū est inutilis ad pugnādū. quāuis abilis sit ad eundū meli⁹ est redimē votuz q̃ expensas psumere qō ⁊ de penitēte. q̃ ꝓpt debilitatē nō pōt iter iniuncte pegrinationis implere sane valet intelligi. non aūt de illo q̃ q̃uis sit impotens ad bellandū potens tñ est ad eundū ⁊ infra.

b c d e f g h i k l m n o p

¶ De mulierib⁹ aūt hoc credimus obseruandū vt que remanere noluerit. viros suos sequātur cetere vero nisi forte sint diuites qui secum in suis expensis possint ducere bellatores votuz redimant quod vouerunt.

¶ Idem eidem. ¶ Uotum vltramarinū certis casibus redimi ⁊ cōmutari pōt nō tñ p aliū q̃ per papā vel cū ipsius speciali mandato. h. d. vsq̃ ad §. secūdo quesiuisti.

Ex multa tue sollicitudis prouidentia. et infra. Et consultatione quam ad inquisitionem tuā super negocio cruce signatorū olim edidimus. viaz inuenisti ad alias questiones. ⁊ vtrū quod in ea dicitur ius constituat generale. vt passim prelatis quibuslibet illos fm formam expressam absoluere liceat qui eorum sunt iurisdictione cōmissi sollicite requisisti Ad hoc igitur respondemus q̃ in consultatiōe nostra ius editur. ⁊ licz ad quales ad q̃s tamē spāliter spectat eius executio nullatenus explicat illis autē solūmodo ius hoc exequendū incumbit qui super hoc mādatū receperint a se. ap. spāle. Sic ergo illi est inquisitionis rñsum. qua consequenter tua ꝗ. requisiuit de quib⁹ religiosis intelligendū h̄ esset. vtruz. s. ibi religiosi vocent hi tñ qui religionis habitū susceperunt quorū plures ideote sunt et iuris ignari an ēpi qui sicut dignitate precellūt sic ⁊ religiōe debent alijs preeminere. nam ad neutros illius executio iuris spectat nisi p apost. se. eis spāliter deleget.

a ¶ Cõmiserit fidei tue exequendũ.ar. q̃ aliq̃s põt lesuare p alio ⁊ votũ alterius adimplere.qr mortu⁹ soluit votũ suũ p sup stitẽ.ar.xiij.q.ij.aic defunctoꝝ.⁊.xxvj.q.vj.si aliq̃s fuerit.

b ¶ Occasiõe q̃libet.supple min⁹ idonea. qõ in generali ꝓbo subintelligit.ar.s̃.de elec.cãm q̃.⁊.s̃. de of.dele. ex pte.ij. ff.de ri.nup.q̃ q̃. ⁊ de iure iur.veniẽs.⁊.c.quita uallis. c ¶ Si dict⁹ rex.frat ipsi⁹ ducis.s̃ quem dux ipe ꝓuerte rat aciẽ bellatoꝝ quã s̃ inimicos crucis di rigere simulauit.

d ¶ Priuãdus.dicit ꝗ ino. q q̃ nõ adiplet volũcatẽ defuncti sit ei auferẽda tota here ditas.⁊ idẽ dicit canõ xj.q.j.siluester.et hoc cõcordat legi antique C.de fideicõ.l. vl.i fi. auc.tñ illud obſuat i extraneo hẽde.ꝗ lz fi lius institut⁹ heres nõ adimpleat volũtatez defuncti nõ iõ totũ p dit.ꝗ refuat ei legiti ma. C.d fideic.auc.ꝗ ampli⁹ ⁊ satis p̃t dici q lex in ꝗ casu p̃iudi cet canoni rõne cõtra tis. vl hoc auxit pẽnã legis ob fauorez terre sancte.vel meli⁹ dic q id qõ dicit lex de legi tima relinquenda nõ põt hr̃e locũ in hmõi dignitatib⁹ cũ diuidi nõ possint qr regnuz vnicũ dz cẽ. ⁊ si cõtin geret q talit diminue ret cito destrueret: ꝗ alie hẽditates hñ diui dunt int hẽdes. ꝗ hic vn⁹ tm̃ dz esse rex.⁊ iõ dicit q totũ regnũ de voluet ad aliũ fratrẽ.

Agne. ¶ Di uidit p̃ncipa lit i tres ptes p̃mo po nit facti narratio. se cundo allegat p ⁊ s̃ ibi.⁊ q̃dẽ. tercio diffi nitio ibi.cũ igit.ab.si.

e ¶ Moluisti sine cõsi lio.⁊ hñ qm̃ nemo iura mẽtũ suũ vel votuz dz intẽptari.s̃.de elec. venerabilẽ. ⁊.j.eo. ex mlta. nisi cert⁹ eẽt q ñ eẽt obligat⁹.ar.j.de sen.excõ.inq̃sitiõi.T.

f ¶ Liceat. ꝗ tria sp ꝓsiderãda sunt ar.xj. q.j.aliud.⁊.iiij. di.de nicq.i fi. g ¶ Sane nõ.hic incipit oñdere q votũ suũ pficere te neat. h ¶ Ut veni res. nõ obstante q cã voti cessat cũ ẽt si sine cã vouisset nihilomi nus teneret.s̃.de con uer.ꝓij.ex pte.facili⁹

nã puinciã i forti manu humili ꝓcorde visitare sub inimiatione

a maledictiõis pfne ꝓmiserit tue fidei exequẽdũ ⁊ tu assũpto cru cis signaculo te id ipleturũ sine dilatione q̃libet pmisisti.⁊ ifra.

¶ Mãdam⁹ q̃ten⁹ postpositis cetis sollicitudinib⁹ vsq̃ ad se/ stũ exaltationis sctẽ crucis debi tũ accepte crucis exoluẽs ꝓpo/ sitũ iter arripias ⁊ hũilit pseq̃ ris. ¶ Re. Si on⁹ tibi a pfe iuũ

b ctũ.et a te spõte susceptũ occasi one q̃libz detractaueris pfna te reddas successiõe idignũ ⁊ here ditatis emolumẽto ꝑueris cui⁹ recusaueris onera suportare sci tur⁹ extũc anathẽatis te vinclo

c subiacẽ ⁊ iure qõ tibi si dict⁹ rex sine ple decedẽt in regno vnga rie cõpetebat ordie geniture p/

d uãdũ ⁊ regnũ ipm ad mioẽ fra trẽ tuũ ap.p⁹ posita ꝑuoluẽdũ.

Dem trecensi ẽpo.

¶ Cõmutat papa votũ vltra/ marinũ in vigilias ofones et ie iunia tũc maxime cum cessat cã que iduxit ad vouẽduz ita etiã q expẽse fiende in eundõ mora do ⁊ redeundo integraliter mit tãtur in terre sancte subsidium.

Magne deuotiõis.⁊ ifra. ¶ Cũ trecesi.ecclia s̃ liber tatẽ ecclĩastica ꝗuarek:nec p ali um q̃ p campanie comitẽ in vl tramarinis ptib⁹ ꝓstitutũ eidez ecclie crederes posse de facili ꝗ ueniri:ad ipm ꝓposuisti accedẽ ac in signũ pegrinatõis ⁊ deuo tionis terre ouẽtalis crucẽ dñi/ cã assũpsisti ⁊ infra. ¶ Quãuis ãt audita morte ipsi⁹ itẽtionẽ tuaz

e cõspiceres iã frustratã : noluisti tũ sine ꝓsilio ap.se.ad ꝓpria re meare:ꝗ ingressus vrbẽ intẽtio nis tue ꝓpositũ ac statũ trecesi. ecclie nobis hũiliter exp̃sisti. et ifra. ¶ Et q̃dẽ tria p̃cipue duxi mus i ꝗ negocio attendẽda q̃d

f liceat fm equitatez. ⁊ q̃d deceat fm honestatẽ. et quid expediat

g fm vtilitatẽ. Sane nõ videbat

h circa votũ licitũ. vt venires cuz

i vox clamet prophetica vouete

k et reddite ofio deo vfo vt p̃muz

l ad ꝓsiliũ secũdũ ad imperiũ re

m ferat. Sed nec decens videbat

cũ sit scriptũ in euãgelio: nemo mittẽs manũ ad aratrũ et respi

n ciẽs retro apt⁹ est regno dei ⁊c. Preterea nõ videbat expedire cũ ex absolutione tua scandalũ posset laicorũ mentib⁹ generari dicẽtiũ vbi est de⁹ clericorũ et ꝗ exẽplo credẽtiũ se ad voti obser

o uantiã ñ teneri. Qõ em̃ agit a platis facile trahit a subditis in exempluz iuxta qõ dñs inq̃t ad moysen in leuitico si sacerdos q̃ est vnct⁹ peccauerit.faciet deli/

p q̃re plm̃ vez etatis vite senescẽ tis defectus atq̃ canicies q̃ vix labores et dolores suos tolera/ re pñt in contrariũ allegabãt:et ecclie trecesi.suspiria cui vincu lo pastoralis sollicitudinis es li gat⁹ sine cui⁹ assensu votum pe

q grinationis emittẽ forsitan non debueras.⁊ infra. Jpm etiã vo tũ qõ ex sui forma sanctũ et ho nestũ erat ex psona viuẽtis mi nus licitũ videbat.Cũ em̃ iuxta canonica istituta clericus absq̃

r sui ep̃i lnia pegrinari nõ debeat ⁊ ep̃s nõ min⁹ imo poti⁹ se. ap.

s sit astrict⁹ videri merito potat q absq̃ generali vel spãli lnia votũ pegrinationis q̃ te taz diu abstineres emittẽ ñ deberes et in

t fra. ¶ Cũ igit i lege veteri in q̃ non min⁹ p̃ceptũ dñi obligabat q̃ votuz hodie obliget in ecclia primogenita q̃ dño mãdabãtur offerri quedam dño redderẽtur vt primogenita leuitarũ q̃dam redimerẽt vt aliaꝝ tribuũ q̃dã cõmutarent in aliud.sicut p̃mo genitũ asini q̃ pro oue cõmuta batur ex hoc attendẽtes q votũ

v commutari possit i opus aliud pietatis nõ curãtes q os loquẽ tiũ iniq̃ loq̃t duz tñ non receda mus a tramite veritatis de illi⁹ auẽte securi qui cũ audisset a di scipulis nõne scis qr pharisei au dito hoc ꝓbo scãdalizati sũt.re/

x spõdit sinite illos ceci sũt et du ces cecorũ tibi p te ⁊ famul tuis lniam concedim⁹ votũ pegrina tionis taliter cõmutare vt expẽ sas quas fueras ineundo mora

y do ⁊ redeũdo facturus alicui re ligioso cõmittas in necessarios

z vsus ferre illius sine diminutõe

em̃ dispẽsari p̃t cessante cã.vt dicit in fi.cã em̃ nõ impedit nisi exprimat.C.de cõdi.ob tur.cãm da.si repetẽdi.nisi a iure subin telligat.ff.de iur.do.stipulationẽ.Jo. i ¶ Prophetica, s.da uid. k ¶ Primũ s.vouete. l. ¶ Secundũ.s.reddite.

m ¶ Sed nõ decens videbat.vt venires s̃ votuz. n ¶ Re tro apostatãdo.si.j.ꝗ aposta.quidã.nã apo stata dicit retro stans xxvj.q.vlti.nõ obser uetis.⁊.iij.q.iiij.beat⁹ de pe.di.ij.pẽnata.

o ¶ Agit a platis.iu xta illud cõponit o/ bis regis ad exemplũ xj.q.iij.p̃cipue.nã pla ti sunt tãq̃ signũ posi ti ad sagittã.vñ infer ores vitã eorũ respic unt.j. de accu. qualit ⁊ qñ. p ¶ Verũ eta tis. hic allegabat q ñ teneat pficere votum q ¶ Forsitan nõ de bueras.maxime ad lo ca remota.argu.vij.q j.pñtiũ.⁊.ff.de of.pñs. illud obseruãduz.vij. q.j.si q̃s in clero.⁊ de ,ꝗse.di.v.nõ oportet. nec istud forsitan est dubitatiũ.sic.xxxiij. q.ij.admonẽ.s̃.de p cura. tue fraternitatis. Jo. r ¶ Peregrina ri.de conse. dist.v. nõ oportet.

s ¶ Astrict⁹. qr sicut cleric⁹ sine lnia ep̃i sul nõ dz ab ecclia abesse vel recedere ab eadẽ. vij.q.j.pñtiũ.et. s̃.de renun.admonet.sic ⁊ ep̃s sine lnia pape. s̃. de trãsla.iter corpalis

t ¶ Cũ igitur.hic in cipit oñdere q votuz cõmutari possit.

v ¶ Cõmutari pos sit.cũ igit mandatum dñi ⁊ votũ pari passu ambulent.vt hic dicit ⁊ mandatũ dñi potest adimpleri p aliud eq̃ pollens.vt.xx.q.iij.i nocens. ergo ⁊ votuz sic argumentatur hic Jnno. Jo.

x ¶ Sinite illos : vt xj.d.iij. inter verba.

y ¶ Redeundo fa cturus hec tria tẽpo ra considerantur cuz aliquis cõdemnatur alij in expensis factis in prosequẽda appel latione.s̃.de appel.re prehensibilis. C. qui accu. non pos.qui cri men.similia.s̃. de cõ cess.preben.quia diuer sitatem.in fi.

z ¶ Sine diminutio ne.preter illam dimi nutionẽ q̃ fiet i pecu-

vtilitas priuate. ar. ad hoc. s. eo. nõ est. ⁊ est ar. cõtra id. xvij. q. j. scias. ⁊. s. de postu. c. iij. vbi de hoc. a ¶ Verbo. s. predicationis qz licet ꝓter officiũ suuz inhabiles sint ad pugnanduz possunt in alijs vtiliter se habere. s. eo. ex multa. b ¶ Exemplo. b one vite. s. quia verbo ⁊ exemplo dicimur predicare. xliij. dist. sit rector. c ¶ Conscientie vestre. ecce qd̃ reliquit aliquis ꝓtie cõscie sue. sic. s. c. xpi. et xxiij. q. iij. vir cum ꝓ pria. s. de renun. nisi cũ prudẽ. in fi. ⁊ xxiij. dist. habuisse. ⁊. iij. di. denicz. ⁊. xv. q. viij. c. j. ⁊. s. de iureiur. multi cri. qz de nemine presumendũ est q sit immemor suc salutis. j. q. vij. sancimus.

d ¶ Procuratoribꝰ no. ar. q platus qũ se absentat ab ecclia iusta de causa et de lnia supiozis dimittere dz ꝓcuratozẽ in loco sui qui ꝓcuret vtilitatem ecclesie. e ¶ Tenemini: sed quare dicit tenemini cũ alẽ istozũ nondũ fecerit votum sed dicat tm̃ desiderat insigniri. s dic: q iste licet votũ adhuc non emiserit iaz in animo suo plene deliberauerat ⁊ ꝓpositũ suuz in hoc fixerat vnde sine peccato contrauenire nõ poterat. xvij. q. j. q̃ bona. sic. s. e. c. ij. alꝰ nõ diceret transgressoz. s. eo. i fine.

Rubrica. De statu monachorũ m. Supra visum est de ꝓcur. cõiu. Itẽ de voto. sed quia cõuersi ad religionẽ vel vouẽtes ingredi efficiũtur vt plurimum monachi vel canonici reglares. ideo post rubricas ꝓcedentes subiũgitur ista. abbas siculus.

a re sancte verbo pariter et exem/
c plo quod conscientie vestre du=
ximus relinquendũ dimissis ꝓ=
d curatoribus idoneis in ecclesijs
e vestris potestis ⁊ tenemini vo=
tum pegrinationis implere: et
sic põt in vsus vestros transire
vicesima eccliarũ vestrarũ terre
sancte subsidio deputata.

Rubrica. De statu monachorũ ⁊ canonicorũ regularium.

Gregoriꝰ. ix. archiepo neapoli.

¶ Diocesanus nõ debet molestare monasteria ꝓterquam pro causa correctionis nec eis oblata sibi vendicare.

Theodosiꝰ: ⁊ infra. Alicui monasterio nec tu
f nec ꝓsbzi tui ꝓter dili=
gẽtie discipline aliq̃d
g molestie inferatis. ¶ Aut si q̃d
b illic pro diuersozũ deuotione ac
cesserit vobis vendicare estime
tis. ¶ Cum monachis ibi seruiẽ
tibꝰ debeat. ꝓficere q̃cq̃d a fide
libus taliter offerri contingit.

Ex concilio lateranẽ.

¶ Monachi nõ debẽt poni singuli ꝓ parrochias hoc primo si ꝓ mõachatu aliq̃d dẽt receptꝰ a sacris ordinibꝰ ꝓhibẽt et recipiẽs ab officio suspendit hoc secũdo. monachus habens peculiuz sine lnia abbatis ab altaris cõmunione remouet ⁊ sic decedẽs sepultura ⁊ fratrũ cõmunione priuatur. hoc tercio. Si pecunia ꝓferẽ pro habendo aliq̃d officiũ in monasterio dans et recipiẽs deponũtur. hoc quarto. In prioratibꝰ cõuẽtualibꝰ ꝓ electionẽ instituti nõ sunt remouẽdi sine cã rõnabili ⁊ de cã rõnabili tria ponit exempla. h. d.

i Monachi nõ ꝓcio recipi=
k ant in mõasterio nec pe
culiũ ꝓmittãt habere nec singu
li ꝓ villas ⁊ oppida ꝓ quascunq̃
l parrochiales ponãtur ecclesias
sed in maiori cõuẽtu aut cũ ali/
m quibꝰ fratribus maneãt nec so=
li inter seculares hoies spũaliuz
hostium conflictũ expectent: sa
lomone dicente ve soli quia cuz
ceciderit: nõ est qui subleuet eũ.

¶ Si q̃s aũt exactꝰ ꝓ sua redẽ=
n ptione aliq̃d dederit ad sacros
ordines nõ ascendant. Is vero
qui eũ recipit officij suspensione
mulctet: ¶ Qui vo peculiũ ha
buerit nisi ab abbate fuerit ei ꝓ
o iniũcta administratione ꝓmissum
a cõione remoueat altaris et q̃
in extremis cũ peculio inuẽtus
fuerit ⁊ digne nõ penituerit nec
oblatio ꝓ eo fiat nec int̃ frẽs ac
p cipiat sepulturã q̃d etiaz de vni
uersis religiosis ꝓcipimꝰ obser/
uari. abbas aũt q̃ ista diligẽter
nõ cauerit officij sui iacturam se
nouerit ĩcursuꝝ. ¶ Prioratus
quoq̃ seu obedientie precij do=
q nationes nulli tradantur alioq̃n
dantes et accipientes a ministe/
rio fiãt ecclastico alieni. ¶ Pri
ores autem cum in ecclesijs ꝓuẽ
gitur ⁊ remanebit monachus. argu. j. de condi. appo. quicunq̃ vbi teuet mr̃imoniũ ⁊ cõditio frãgit ar. ad hoc. ff. si vsufru. peta. l. j. §. j. ff. de vsu. ⁊ habi. sed neq̃. ⁊. C. de insti. sub condi. rep̃hendenda. ar. s. manifestũ. j. de condi. appo. c. vlti. vbi dicitur q si cõditio que fit cõtra substãtiã mr̃imonij apponat in mr̃imonio mr̃imoniũ nullũ est. s hec cõditio de ꝓprio retinendo est cõtra substãtiã monachatꝰ vt videt quia dñs papa in eo dispẽsare nõ potest sicut nec in cõtinentia. j. eo. cũ ad monasteriuz. in fi. ⁊ est ar. ad hoc. xxiij. q. ij. solet. In hac opinione fuit Hug. et idem credo q non sit monachus qz ꝓfectatis abdicatio ⁊ continentia castitatis sunt de substantia monachatus sicut in mr̃imonio carnali. ar. s. s. de cõuer. cõiu. ducũ. p ¶ Sepulturaz sic. j. eo. cum ad monasterium. ⁊. c. super quoddam. ⁊ hoc idem locum habet in quolibet quem cõstat decessisse in mortali peccato. lxxxviij. distin. neq̃ apud. viij. q. ij. pro obeuntibus. ⁊. xxiij q. v. placuit.

q ¶ Nullꝰ tradantur. vt fiat ibi custos vel procurator ibi cõstituatur. j. q. j. si episcopus. ⁊. q. iij. saluator.

Monachi. ¶ Habet plura dicta iõ cõiter non summat sed comprehendendo substãtiam põt sic summari vt i rubro ⁊ vt patet in eo quinq̃ sunt dicta secundum ibi. si quis. tercium ibi: qui vero. quartum ibi. prioratus. quintum ibi. priores. Abbas si. i ¶ Precio. j. de symo. quoniam symoniaca.

k ¶ Peculium: nisi pro iniuncta administratione. vt. j. sequit.

l ¶ Parrochiales. et sic patet q monachi singuli in parrochialibus ecclesie esse nõ debent. et istud quidem ius commune est qd̃ hic dicitur ex dispensatione. tamẽ videtur q monachus potest preficiri in parrochiali ecclesia. xvj. q. j. i parrochia. cum pro vtilitate doctos. c. si monachus. si quis monachus. In collegiata vero ecclesia videt q de iure communi possint eligi. j. eo. q dei timorem. ⁊ ar. s. ti. ꝓper tuas. Tan.

m ¶ De soli. vij. q. j. illud. lxxxj. dist. in omnibus. n ¶ Ad sacros ordines. insuper de monasterio expellat ꝓm q traditur. j. de symo. quoniam symoniaca vel debet sibi pecunia restitui et intret aliud monasterium. eo. ti. veniens.

o ¶ Administratione permissum. alias pro prium habere non potest. xij. q. j. non dicatis. xxvij. q. j. monacho. xviij. q. j. c. j. et. j. eo. cum ad monasteriũ. argu. cõtra. xxvij. q. j. de viduis. illd̃ planum est q monachus propriuz habere non potest immo et si sub ea conditõe fieret monachus vt habeat ꝓprium conditio fran=

Theodosius. ¶ Monasteria sunt exempta a lege iurisdictionis sic cõmuniter summat sed quia hec vocabula sunt potius magistralia q̃ iuris vt infra dicam ideo specialius sic summa vt in rubro. Et ponit duas prohibitiões ⁊ tercio rationẽ subiũgit. secunda ibi. aut. tercia ibi. cum. ab. si.

f ¶ Discipline: hoc intellige cum monachi populum non habent quia tunc solam disciplinam debent. xvj. q. j. cum pro vtilitate nisi sit honestum seruicium debitum ex constitutione vel consuetudine. xviij. q. ij. seruicium. ⁊. j. q. iij. quesituz. si enim haberent populũ tunc monasteria subsunt episcopo ratiõe populi quo ad legem diocesanam. argu. xviij. q. ij. eleutherius. d hoc dictum est. s. de offi. ordi. dilectus filius.

g ¶ Inferatis. nisi hoc solum quod canones iubent. xviij. q. ij. hic tantum quam sit luminoso. h ¶ Accesserit. in vita quoniam si in morte causa sepulture aliquid relinquetur. inde episcopus debet habere canonicam portionem. supra de sepultu. de his. et. c. cum super. ⁊. s. de testa. requisisti. nisi consuetudo repugnet.

¶ Secundo. ¶ Habiles ad eundū seu inhabiles ad pugnā dum si sunt strēnui cōsilio vel milites bellatores possunt secuz ducere votū vltramarinū nō redimūt. b. scdo. ab. si. a ¶ Tñ consilij. idem dixit lex in aduocatis qui nō minus ꝓuidēt generi humano q̄ si patriā armis defenderēt. C. de aduo. diuer. iudi. l. aduocati. ⁊ lex dicit q̄ oibus eque postliminiū est non solum bis q̄ pugnare possūt sed oibus qui ei⁹ natu re sunt vt consilio vel auxilio vel alijs modis vsui eē pñt. vt. ff. de cap. et postli. re. l. postliminiū. §. vlti. et cōsilio pollet cui vim natura negauit. et est si. ff. de vaca. mu. l. ij. §. qm̄ ita. ⁊. §. seq.

¶ Quod aut ¶ Uxores non pñt sequi viros vltra mare nisi et ipse voverit. b. v. tercio. ab. si. b ¶ Superius ponit. s. ca. pri. i fi. ⁊ hoc statim sequit.

¶ In tanta ¶ Viri sine cōsensu vxorū emittere possunt votū vltra marinū. b. v. quarto. ab. si.

c ¶ Viri pter vxorū spālissimus casus est iste q̄ vir pōt emittere votū pter licentiaz vxoris cōtra illa iura xxxiij. q. v. q̄ deo. ⁊. xxvij. q. ij. si tu abstines ⁊ per hoc videt q̄ aliq̄ votū fit maius voto continentie. naz ꝓpter cōtinētiā etiā ad tēpus non liceret hoc fieri: vt. xxxiij. q. v. c. j. sed in voto abstinētie secus videt dum tñ ꝓtale votuz neutri fiat ꝓiudiciuz. xxxiij. q. v. noluit itaq̄. Io.

¶ De clericis ¶ Clerici tā q̄ inhabiles ad pugnāduz redimunt votū vltramarinū nisi in certis casibus. b. quito. ab. si. d ¶ Inhabiles ad pugnādū. clerici vo pugnare nō debent arma cum clericoz sūt lacrime. xxiij q. viij. clerici. q̄ in qua cūq̄. c. q̄ cūq̄. ⁊. c. conueniozlz nō min⁹ pugnet qui consilio pugnat vt dictū est in notula. idem dicit lex. e ¶ Obsequio deputati. quia ex debito officij eos sequi teneret. j. de sentē. excōi. inter alia. f ¶ In pnia est iniunctus. videtur ergo q̄ mutatio voti non possit fieri in his penitētijs imponendis. arg. contra. lxxxiij. dist. presbyter si fornicationem.

Quēq̄. ¶ Cōiter summat vt in rubro. pōt etiam aliter intelligi ⁊ summari vt infra patebit cōis diuisio. secū da. ibi: nos igitur. Ab. si. g ¶ Duos. si hoc non apposuisset nihilominus tenebat suscipere habitū regularem ⁊ debent ad hoc compelli. cū ad hoc voto solēni se astrinxerint. s. de cōuer

¶ Scdo quesiuisti vtrū qd dicit si q̄s vouentiū est iutilis ad pugnādū q̄uis sit abilis ad eūdum melius ē vt redimat votū q̄ cōsumat expēsas generaliter accipi debeat vt nobiles et magnates qui sunt ꝓsilio strēnui et multos secū pñt trahere bellatores an minozes tñmodo verbū hmōi cōprehendat. Verū si ad supiora occultū tue cōsideratio nis extēdas: questionez istā inuenies in serie cōsultationis nostre solutaz. vbi dicit q̄ debiles ⁊ inopes magis in defectū terre sancte q̄ ad ei⁹ ꝓfectū accedunt ⁊c. Quāuis possit aliter rūderi q̄ nō sunt inutiles ad pugnādū qui ⁊ si ꝓ se pugnare nō possunt
a maturitate tñ consilij adesse valēt pugnātib⁹ et ꝓsone defectuz ꝓ alios releuare. ⁊ ifra. ¶ Qd
b aūt superi⁹ ponit mulieres q̄ remanere noluerint ⁊c. de illis intelligendū esse videt q̄ se ad pegrinatiōis ꝓpositū nulli⁹ voti vinculo astrixerūt. ⁊ ifra ¶ In tanta q̄z necessitate ꝓpli xpiani ne terre sctē impediat subsidiuz
c viri pter vxoz assensum hui⁹ pegrinatiōis ꝓpositū vouere libere valēt. ⁊ qd vouerint libere adimplere: vt aūt ꝓsentiāt sunt attenti⁹ cōmonēde. ¶ De clericis vo duxim⁹: rfidendū q̄ cuz clericatus officiū eos reddat inabi
d les ad pugnādū nisi vel cōsilio strennui vel officio predicationis instructi aut magnatuū sint
e obsequio deputati. aut vsq̄z adeo diuites fuerint et potentes vt in expensis suis aliquos secum ducere valeant bellatores: magis ab eis expedit redemptionē accipere q̄z ad votum illos cogere ꝓsequenduz si necessitas exigit vel vtilitas ꝓsuadet. Hec autez de vouētibus dicim⁹ nō de his quibus laboz pegrinationis in
f pnia est iniūctus. Item

¶ Qui vouit religionē ingredi si voto nō cōpleto fiat eps renūciare debet ⁊ votum implere.

Per tuas nobis lras intimasti te i granopolitana ecclesia suscipiendi habitum regularem votū solēniter emisisse ⁊ postea promisisse in manib⁹ p
g lati eiusdez ecclie te infra duos mēses postq̄z ad ap. se. redisses votū quod emisisti impleturuz Cūq̄z termino ipso trāsacto nō curasses quod voueras adīplere: tandem existnes voti transgressoz vocat⁹ fuisti ad regimē ecclesie gebēn. et infra. ¶ Nos igit. T. di. consulimus vt si tuā sanare desideras consciam resignes ecclesie memorate. ac red
h das altissimo vota tua. Quod si capitulū gebēn. ecclie te post
i modū canonice duxerit eligendum. electionē recipere poteris de te factam.

Honorius. iij. haresbey. ⁊ bengad. prepositis.

¶ Prelatus etiā professus pōt votū vltramarinū emittere ⁊ in suos vsus vigesimā prouentuū ecclesie conuertere.

Postulastis a nobis an ꝓfessis ordinem regularez quoz̄ū alter cruce signatus est: et reliquus caractare crucis de
k siderat insigniri licet vigesimaz prouentuū ecclesiarū vestraruz deputatam succursui terre sancte deferre vobiscum: et infra. ¶ Discreti oni vestre taliter re
l spōdemus q̄ si ecclie vestre per absentiā vram enormiter nō ledātur: ⁊ vos vtiles fueritis ter

cōiu. ex pte. in fi. s. de regu. pouerētū. sed qd si platus ⁊ fratres ꝓdicti loci nollēt ipm postea recipere. tunc non diceretur transgressor voti si ꝓ eum non stetit infra tempus. si. j. de spon. sicut sed ipsi possunt compelli vt eum recipiant exquo ꝓmiserunt illum recipe. quia qua rōne ille cōpellit ad votum reddendū per decre. predictā pouerētū. eadē rōne ⁊ illi ex quo votum suū emittit et recipit ab abbate. ar. s. de regu. c. vlt. nisi aliud rōnabile obsistat. b ¶ Reddas altissimo vota. sic. s. e. magne. cū hoc sit ꝓceptum vt ibi qz dñs exigit oblatuz qd non exigeret offerendum. xxvij. q. j. nuptiarum. in fi. i ¶ Eligenduz ⁊ sic patet q̄ canonicus regularis pōt eligi ad regimen ecclesie secularis: quia hoc gebēn. ecclia secularis ē alias q̄re diceret redde dño vota tua: ⁊ de iure cōi exq̄ dicit duxerit eligendū. ⁊ ad idez facit. j. ti. proxi. q̄ de timozez vbi de hoc tamen ibi contra potest sumi argu. q̄ non de iure cōi vbi dicit sicut annuendum duximus postulationi ⁊c. sed tñ aliud videtur hic. q̄z ecclasia gebēn. cathedralis ē. ⁊ sunt ibi monachi regulares. et de iure cōmuni pñt eligi in ēpiscopos. xvij. q. j. c. j. ⁊ sic nō probatur per hanc decret. q̄ de iure cōmuni eligi possunt ad inferiores dignitates curā animarū habētes. ⁊ iste monachus fieri nō poterat existente ēpo nisi resignaret ēpatui cuz ecclesia gebēn. secularis esset.

Postulastis. ¶ Diuiditur primo ponit consultatio. secūdo responsio. ibi. discretioni et ꝓ casu premitte quod habetur in glo. j. ab.
k ¶ Vigesimā. quaz soluere tenebant oēs tam clerici seculares q̄z regulares ad subsidium terre sancte fm q̄ fuerat constitutuz in concilio generali in decre. illa ad liberandā. que non est in hac compilatione sed qui erant cruce signati vel qui etiam vellēt signari non tenebātur ad hoc. imo sibi poterant retinere vt hic dicit. l ¶ Enormiter. ⁊ ita nō vult papa ꝓpter succursum terre sancte ecclesias istas enormiter aggrauare in absentia istoz̄ū in quo casu cessaret priuilegium. s. de deci. suggestum. ⁊. j. de verb. signi. quid per nouale. ⁊ si nō pōt alteri ꝓsubueniri quin alter ledat. cōmodius est neutrū iuuare q̄z alterū ledere. xiij. q. j. deniq̄z. xxij. q. ij. primū. ff. de cōdi. inde. nā hec nā. ite no. q̄ hic non prefert publica

possunt ad regimẽ aliarũ assumi dubitari cõsueuit. Dicit quidom q̃ hodie possunt de iure cõi. olim tamen ex dispensatione vt. lv. di. puisciis. Alij dicũt q̃ nec hodie possunt nisi ex dispensatione, cum lateranẽ. conciliũ hoc ꝓhibeat. ē. e. c. ij. Satis pōt dici q̃ olim monachi non poterãt ꝓfici ecclesijs nisi ex necessitate vt. lv. di. puisciis. hodie ꝓnt. etiã vtilitate sua dẽte sed regulares vt dicat hic. licite possunt eligi ad regimẽ ecclesiarũ vtilitatis causa ⁊ de iure cõi vt videt ar. ē. ti. pri. p̃ tuas. ⁊ in hoc ẽ dra inter monachos et canonicos regulares q̃ monachi tenerẽt habere sociosecũ sui ordinis. ē. eo. ti. c. ij. ⁊ j. ē capel. mo. c. pe. ⁊ vl. Sed regulares ad hoc nõ tenẽtur nisi cõmode possint. vt hic dicit. sed lra sequens ꝓtariũ innuit vbi dicit sic annuẽdũ ꝛẽ. ⁊ hoc tutius est dicẽdũ. Preterea dicit hic circa principiũ q̃ plebanus iste ꝓmissionem fecerat solũmodo de sua conuersiõe nec professionem fecit nec habitũ religionis assumpsit. ⁊ ita nõ fuerit canonicus regularis nec amplius in voto fuit processum qd patet p̃ hanc litteram Quare ergo papa nõ mandat q̃ votũ suũ dño reddat ne dicat voti trãsgressor ꝓter qd signat cõtrariũ. ē. ti. pri. p̃ tuas. vbi dicit papa q̃ resignet regimen ecclie gebeñ. ⁊ reddat dño vota sua ⁊ postea si electus fuerit poterit electionem recipe de se factã pōt rñderi ibi necesse habebat resignare eꝑatum. aliter nõ poterat fieri monach⁹ aut regularis canonicus cũ ecclesia geben. esset secularis ⁊ postmodũ sine aliqua dispensatione potest eligi i eꝑm siue cathedralis ecclesia sit regularis siue secularis ꝓter excellẽtiã eꝑalis dignitatis sicut clericus secularis pōt eligi in eꝑm siue ecclia fit secularis siue regularis. hic ẽ etiã si esset iam canonicus regularis nihilominus poterit dispẽsatiue assumi in plebanũ ergo multoforti⁹ poterat ibi remanere de lnia eꝑi ⁊ priozis dispẽsatiue. sed cõtra promissionẽ nõ poterat dispensare cũ renũciatio sua nõ tenuisset simpliciter. et iõ dispẽsat papa cum ipso ꝓter ꝓmissionẽ vt remaneat in offi. plebani ꝓter maius bonũ nõ facta aliqua ꝓfessione. ⁊ ex hac ꝓmissione dz viuere regulariter tãq̃ ꝓfessus vt dicit in fi. Quidã tamẽ dicunt q̃ fecerat professionem ⁊ ex lra hoc nõ colligit. sed in illa decre. per tuas nõ petebatur dispẽsatio. vt ibi remaneret tanq̃ monachus. sed petebat consiliũ quid ei faciendũ esset super voto qd fecerat. Papa rñdet sibi de iure q̃ reddat dño vota sua. ⁊ sic nõ ꝑdicit huic ⁊ si idem fuisset petitũ idẽ fuisset rñsum. b. a ¶ Priuilegiatũ. i ⁊ est priuilegiatũ officiũ ꝑdicãdi q̃ nẽo dz ꝑdicare nisi ei sit cõmissum ab eꝑo loci. vel ab aplica sede. j. de bere. excõicam⁹. §. qz vo. et illi q̃ p̃ electionẽ ad hoc eligunt. b ¶ Et regularis. sed nunquid tenet regulã obseruare ꝓter illã ꝓmissionẽ. dico q̃ sic vt dixi ē. e. c. in prin. et ita pz q̃ per solã promissionem obligatur ḋs ad obseruantiam regularem. Berñ.

a ꝑdicatõis officiũ qd ꝓuilegiatũ est exercẽ sic annuẽduz duxim⁹ postulastis vt exercẽs plebani officium si cõmode fieri poterit vnũ canonicũ regularẽ tecũ habeas ad cautelã cui⁹ i his q̃ dei
b sunt ⁊ regularis obseruãtie tam consortio q̃ solatio ꝓfruaris.

¶ dẽ abbati ⁊ cõuẽtui sublacẽ.

¶ Prio tractat de vestib⁹ monachor. Scõo de abdicatione ꝓprietatis. Tercio de silentio. Quarto de cibis. Quinto de officijs in genere et in specie.

Am ad monasteriũ sublacẽ. ⁊ ifra. Firmiter ihibuimus ne ḋs de cetero mõachorũ lineis camiseis vteret. et infra. ¶ Prohibem⁹ quoq̃ districte i vtute obediẽtie sub obtestatione diuini iudicij ne q̃s mõachorũ ꝓprũ aliq̃ mõ possideat. ⁊ si q̃s aliquid habeat ꝓprij totum
c incõtinẽti resignet. Si vo post hec ꝓprietatẽ aliquã fuerit deꝑhensus hꝗ regulari mo. p̃. d mo
e nasterio expellat nec recipiatur vlterius nisi peniteat ꝓm monasticã disciplinaz. Qd si proprietas apud quẽq̃ inuẽta fuerit in
f morte ipa cũ eo in signũ ꝑditionis extra mõasteriũ i sterqlinio
g subteret ꝓm q̃ beatus greg. narrat i dialogo se fecisse. vñ si q̃q̃ quã alicui fuerit spãliť destinatũ si p̃sumat illud accipere. ⁊ abbati vl p̃ori cellerario assignet.

¶ In oratorio vo refectorio et dormitorio continuũ sp silẽtiuz obseruet. i claustro certo q̃ certis horis ⁊ locis ꝓm antiquã cõsuetudinẽ mõasterij laudabilit obsuatã. ¶ In refectorio vo nꝝ
b lus oino carne vescat: Nec in q̃ busdã solẽnitatibus sicut aliq̃ fieri ꝓsueuit. ꝓuent⁹ exeat cũ abbate paucis ibi relictis vt extra refectoriũ edant carnes cũ illis dieb⁹ ꝑcipue regularis disciplina sit studiosi⁹ obseruãda. Sed nec ex refectoriũ nisi in infirmatorio esum carniũ credant sibi li
i cere quãq̃ ex indulgentia possit abbas interdũ aliq̃s fratrũ nũc hos nũc illos: prout necessitas postulauerit aduocare ipos q̃ secũ in camera sua meli⁹ et pleni⁹ exhibere: Porro debiles ⁊ infirmi q̃ munitione indigẽt vel aliq̃ medicina ñ seorsum in cameris ⁊ oẽs i infirmatorio q̃ ncẽia fuerint sibi tã i carnib⁹ q̃ in alijs recipiãt ꝓpetẽter. Qd si q̃s eorum
k debilis fuerit aut etiã delicat⁹ vt ñ possit cõibus cibis eẽ ꝓtentus sic ei ꝓuideat sine scãdalo aliorũ. vt si abbas vel ꝑor voluerit i refectorio misericordiaz facere spãlẽ cibũ aliquẽ competentẽ ñ afi illũ ⁊ afi se faciat apportari: de q̃ ipe illi faciat pitantiã p̃ sustẽtatione nature. ¶ Tales aũt ad agẽda officia monasterij deputẽt q̃ fideles fuerint et discreti. Nec alicui cõmittat aliq̃ obe
l diẽtia ꝓpetuo possidẽda tãq̃ in sua sibi vita locet: ⁊ cũ oportue
m rit amoueri sine ꝑdictione qualibet reuocet ¶ Prior aũt p̃ ceteris post abbatẽ potẽs sic in ope et sermone vt exemplo vite verboq̃ doctrie frẽs suos ⁊ instruẽ possit i bono. ⁊ a malo etiã reuocare zelũ religiõis hꝗs ꝓm ꝓsciẽtiã et delinquẽtes corripiat ⁊ castiget obiẽtes foueat ⁊ cõfortet.

¶ Am. ¶ Non pōt congrue sũmari ꝓter multitudinem dictorũ. sed capediuisionez p̃ summa. Diuidit. n. principaliter in quinq̃ ꝑtes vt in rubro. secũda ibi. p̃ hibemus. tercia ibi. in oratorio. quarta ibi: i refectorio. quinta ibi. tales. ⁊ primo ibi tractat de officijs in genere. secũda de claustrali priori ibi prior. tercio de abbate ibi. Abbas. ⁊ cõfirmat ⁊ decre. in cle. ne in agro. to. ti. ab. si. c ¶ Propriũ. sic. ē. e. ca. ij. ct. c. super quodam.
d ¶ Resignet. ē. eo. monachi. e ¶ Expellat. vel pōt mẽti i arcius monasterium ne euagẽt vt sic peniteat ⁊ restituat illud. ar. xvj. q. vj. de lapsis ⁊ xxvij. q. j. si quis rapuerit. f ¶ In morte secus si invita. quia tunc debet cõuerti in vtilitatem ecclesie. ē. de offi. ordi. quanto. ⁊ xviij. q. iij. abbates.
g ¶ In sterquilinio sic. ē. eo. monachi. et c. super quodaz. quia in mortali peccato decessit vt ibi dicit. arg. contra. xxiij. q. vl. quicunq̃. sed illud intelligitur d penitẽte. sed ad terrorem aliorum: non orat pro eo ecclesia sicut contingit de his qui moriuntur in

tornamentis. j. de tornea. c. j. ⁊ j. de rapto. c. ij.
b ¶ Carne vescatur. de con. di. v. ca. carnem.
i ¶ Indulgentia: sic ergo abbas potest dispensare in regula monachali quantum ad esum carnium: vt hic. ⁊ arg. de conse. dist. v. carnem. Item in cella speciali constituenda. xx. q. vl. monachum. item dispensat in ordine. j. de eo qui fur. ordi. recipit cum. b. Item dispensat cum eo qui excõmunicatus ordines suscepit. j. de senten. excõica. cum illorum. Jo.
k ¶ Delicatus: argu. ad hoc. xlj. dis. non coganẽt. ff. ad. l. fal. de plagia. l. fi. l ¶ Perpetuo. hoc verum est. quando eligitur canonice a capitulo sed abbas committit ei administrationẽ de bis babes. ē. e. c. ij. m ¶ Amoueri. isti etiã regulares canonici ꝛc electi ex leuibus causis remouentur. infra de symo. per tuas

a ¶ Mō mutenē. hoc intelligē de illis q̄ instruūtur perpetuō p canonicā electionē capituli. ⁊ confirmationē superiōris isti sine certa cā remouēri nō debent. qz sine culpa nemo priuari dz iure suo. lvj. di. satis puersum. ⁊. xvj. q. vlti. inuentū. §. de iudi. c. j. alij priores qui p electionē canonicā nō creanē ad volūtatē abbatū suoꝝ remouē tur. j. eo. cū ad monasteriū. §. tales. ⁊ hmōi regularib⁹ nō ꝓfirmā tur prioratus. §. de cōfir. potrecta. tan.

b ¶ Dilapidatores. ꝓpter ꝗ bn̄ remouēē. iij. q. ij. qz ea que. et. j. de symo. lz beli. ⁊. c. p tuas. ⁊. §. de offi. dele. venerabilis. et hoc si ꝓbē. ⁊ ꝓpter incōtinētiā remouē abbas xviij. q. ij. si q̄s abbas

P Ecolentes,

¶ Diuidīē in q̄tuor ptes. ꝓmo cisterciēn. ordo ꝑm ātiqua tpa multiplicē cōmē datur. scdo modernis tpib⁹ cōsideratis rep̄ bendē. terciovt cisterciēn. suis termis sint cōtēti monē q̄rto q̄ domus eis aggregata debeat se mozb⁹ istis cōformare instruūtur scda ibi. dolentes. tercia ibi. ideoqz. quarta ibi. ceterū. ab. si.

c ¶ Obliti. qui eam sciuerūt. d ¶ Ecclesias: quas pñt habere nigri monachi.

e ¶ Altaria. j. q. iij. q̄ situm. vbi ecclesie vulgari vocabulo altaria nūcupanē. §. hic restrigē ad decimas ꝓpter verbū ecclesias.

f ¶ Hominia. vasallis feudū ab eisdem tenētibus. g ¶ Justiciarias. i. officia iudicū secularīū q̄ iusticiariī in aliq̄b⁹ locis appellanē. h ¶ Tributarias. id ē officia colligentiū tributa. q̄ eīm deseruiūt deo talibus se implicare nō debēt. xxj. q. iij. c. j. ⁊. ij.

i ¶ Cōstitutis terminis. qz quilibet dz esse cōtētus terminis suis xiij. q. j. c. j. et. §. de sepul. c. j. k ¶ Censeri. qz p hoc priuilegio suo renūciare videnē exquo abutunē eo. xj. q. iij. ꝓuilegiū. si. §. de vita ⁊ ho. cleri. c. vlti. ⁊. §. de clc. cōiu. ex pte quia duplici iure cēseri non debent. xij. q. ij. cognouimus. in fi. ⁊. §. de deci. cū in tua.. l ¶ Vel cōmutatis datis villis pro agris qz villas habere nō debent. vt. §. dicitur.

tualib⁹ p electionē capl'oꝝ suoꝝ canōice fuerit ĩstituti nisi p manifesta ⁊ rōn abili cā nō mutenē

a

b et videlz si fuerit dilapidatores si incōtinenter vixerint: aut tale aliq̄d egerint p quo amouendi merito videanē. aut si etiā p necessitate maioris officij de consilio fratrū fuerint transferendi.

¶ Lex. iij. abbatibus ⁊ cōuentibus cisterci. ordinis.

¶ Monet cisterciēses vt seruēt regulā ꝑm primeuā ĩstitutionez h. d. prio ⁊ scdo dicit q̄ domus religiosa aggregata cistercien. eoꝝ mores seruare tenē. h. d.

R Ecolentes q̄lē hec sancta plātatio: ⁊ infra. ¶ Dolentes dicim⁹ q̄ et si ñ ab oib⁹ neqz ĩ oib⁹. a plerisqz tñ et in plurib⁹ ab illa sctā institutōe dē declinatū intīñ vt aliq̄ ex vobis p̄rie in

c stitutionis obliti ꝗ ordinis vr̄i

d regulā villas ecclesias ⁊ altaria

f possidēt. fidelitates et hominia

g suscipiunt iusticiarias ⁊ tributa

h rias tenēt. ⁊ ifra. ¶ Jōqz p̄cibus et monitis exhortamur q̄tenus domus ille q̄ a p̄ma sui origine ĩ ipo ordie ĩūt fundate. ꝓstitutis

i terminis sint cōtēte. et infra. Si eīm relictis originalib⁹ ordis institutis ad cōia volueritis alioꝝ mōasterioꝝ iura diuertē oporte

k bit vos cōi iure censeri quia dignū est vt q̄ similē cū alijs vitā suscipiūt. similē sentiāt in legib⁹ disciplinā. ¶ Letez dom⁹ ille q̄ de alijs institutionibus ad vr̄m ordinē se trāstulerint. vr̄is oino se satagāt vsl b⁹ cōformare et relictis possessiōibus vel etiā com

l mutatis q̄s instō vr̄a nou recipit sic se in oib̄us religiōi vestre

m coaptent vt quēadmodu gaudēt se ĩ societatē ordis et habit⁹ idēptitatez assūptas sic etiaz in pauptate secularīū rez se letenē vr̄is institutionib⁹ cōformatas.

¶ Clemens tercius.

¶ Regl'aris canonic⁹ q̄ nō resignauit ꝓpriū ĩ morte non dz in cimiterio sepeliri. et si de facto

m ¶ Coaptēt. ⁊ ita id qd̄ aggregāē alij ipsi⁹ naturā imitari dz xvj. q. j. ⁊ tpis q̄litas. ⁊. c. se. §. ne se. va. j. vbi nōē de hac vniōe.

S Upa. ¶ Cōis diuisio. secunda ibi. inquisitioni quā prorogat ibi. hoc aūt. ab. si. n ¶ Propriū. qd̄ contra. cū talibus nō dignaē dōs fieri ꝑ calicis eorū. xij. q. j. clerico⁹. ⁊. c. nolo. o ¶ Sepultura. p eo q̄ in mortali peccato mortu⁹ est. sic. §. e. monachi. §. qui vo. ⁊. j. e. c. ij. p talib⁹ cīm sancta non orat ecclesia. xiij. q. ij. p obeuntibus. et. xxiij. q. v. placuit. Bern.

p ¶ Maximo scandalo: pro quo vitādo multa fiūt ⁊ omittūē. dūmodo sine peccato mortali possūt fieri vt omitti. j. d no. op. nū. cum ex iniuncto.

q ¶ Proijci. si ossa illius possunt discerni ab alijs. §. de sepul. sacris.

r ¶ In similibus. sic §. de rescrip. inter ceteras. et ita de similibus ad similia pcedēdum est. ff. de legi. nō possunt. Bern.

Q Uod dei,

¶ Diuidīē in tres ptes. primo exordiūm. secundo facti narratio et supplicatio'. tercio supplicationis admissio cum duplici motiuo. secūda ibi. sane. tercia ibi. lz. ab. si.

s ¶ Promissionem. ex qua obligatus fuit ad obseruātiā regularem seruandā licz nō fecerit professionē vnde posset compelli ex sua promissione si nollet. §. d regu. potrectū et. §. ti. prori. p tuas.

t ¶ Ministrares ibidem: aliter non poterat ibi ministrare nisi de licentia episcopi cum iam renūciasset officio plebanie quantum in se fuit. §. de renuncia. q̄ in dubijs. tamen intelligo q̄ renunciatio tenuit.

v ¶ Concilio lateranen. §. eo. monachi.

x ¶ Laxiori. alias eē parantur monachi et canonici regulares in multis. xx. q. iij. ꝓsens clericus. ⁊ infra ne clerici. vel monachi. super specula. ⁊. §. de postu. ex parte.

y ¶ Canones. xvj. q. j. doctos in parrochia. et. lv. distinc. priscis.

z ¶ Regimē ĩ pb̄ros. vtrū mōachi de iure cōi vl' ex dispēsatiōe

sepultus fuit inde debet exhumari si sine scandalo fieri pōt.

Q Up q̄dā canonico regulari q̄ ĩ articlo mortis agens

n licet a pore suo cōmonit⁹ ꝓpriū qd̄ ꝓtra regulā latenē habuerat noluit resignare ⁊ sic diem clausit extremū et fuit inē alios frēs tradit⁹ sepulture ⁊ ifra. ¶ Inq̄. T. T. R. q̄ ille canonic⁹ non tñ

o fuit xp̄iana sepultura p̄uandus

p verū etiā si sine maximo scāda-

q lo potuit fieri de ipsa proijci dignus est ecclia. ¶ Hoc aūt cum

r forte cōtingerit in similibus est agendum.

I nn. iij. v. plebano sci gauini.

¶ Canonic⁹ regl'aris pōt p̄fici ecclie parrochiali etiaz seculari sed dz habere sociū secū sui ordinis si cōmode fieri potest.

Q Uod dei timorē p oculis

h ēas ex fructib⁹ tuis colligē euidenē cuz opa q̄ facis testimonium perhibeāt veritati.

¶ Sane quondā desiderās ad frugē melioris vite transire officiuz plebani resignās coā frib⁹

o scti victoris bonoñ. pmissionez de tua cōuersione fecisti neqz p fessionē solēnē emittēs neqz habitū religiōis assumēs. ꝗ parrochiani plebis eiusdē attendētes te laudabiliter prefuisse a florentino ep̄o impetrauerunt vt mi-

t nistrares ibidez. hoc etiam. P. p̄sbyter cardinalis tūc ap. se. le. pponē annuisse qd̄ iā dicti parrochiani a nobis ratum haberi supplicē postularūt. p̄sertim cuz de lnia poris sancti victoris noscatis hactenus id fecisse. ¶ Li

v cet aūt in lateran. cōci. de monachis caueat: ne singuli p villas ⁊ oppida p quascūqz parrochiales ponanē ecclias ⁊c: qz tñ istō de canonicis regl'arib⁹ spāliter nō caueē. q̄ ⁊ si a sctōꝝ mōachorū ꝓsortio nō putenē seiuncti re

x gule tñ inseruiūt laxiori et p an

y tiqs canones etiā monachi pñt

z ad eccliarū prochialiū regimē ĩ p̄sbiteros ordinari exquo debēt

ep̄i: ꝗ officiū exercēt tñ si eps vellet visitare locū. ipi ꝓponerēt
epo qz videret q̄ eps hoc faceret malicioſe cā impediendi eos
monaſteria vo exempta ſine aliqua diſtinctione viſitabāt. j.e.
c.pri.imo nō obſtāte viſitatione epōrū ipſi exercēt officiū ſuuz
vt dicit inferi⁹.j.e.c.§.porro. a ¶ Denunciēt ꝓprio.ſic.j.ca.
pri.§.ſi vo. b ¶ Ac
ceſſerint viſitatores.
ꝗ pz q̄ viſitatores iſti
pñt viſitare etiā ſi epi
nō fuerint negligētes
¶ Jniurias ſuſtine-
re.ne inde naſcatur in
iuria.vñ iura naſcun-
tur.j.d accu. qualiter
z qñ.j.C.vñ vi memi
nerit.Berñ.

Aq̄ué. ¶ Fa
cit quinq̄ vt in
rubro.ſcda ibi.ſi vero
tercia ibi: ſequentes.
quarta ibi precipim⁹
q̄nta ibi hec autē. z ꝗ
ſufficit p ſūmario.ab.
ſi. d ¶ Loci.correc-
tio monachi pmo lo
co ſpectat ad abbatez
ꝗ.de offi.or. quāto.q̄
ſi negligens fuerit.de
voluit ptās ad ſupio
rē vt ibi.z als puniet
de negligentia vt ſeq̄t
j.§.porro. e ¶ Mo
dū culpe. vt in q̄ ma-
ior fuerit culpa maior
exerceatur vindicta.l.
di.quia tua.z.xxiij.q
j.nō auferam⁹.in fi.z
ſi ſtult⁹ fuerit in culpa
ſapiens ſit in pena.x-
xxiij.diſt.quia ca.nec
pena ampli⁹ extenda
tur quā delictū fuerit
repertū.ꝗ.de bis q̄ fi.
a ma.par.ca. queſiuit
z.C.de pen.ſancim⁹.
f ¶ Perſonarū dele
ctu.ſi.ꝗ.de iudi.nouit
z.ꝗ.de ꝓben.c.pe. ar.
ꝗ qz plus punit qñq̄
vnus q̄ alter.xxiij.q.
j.q̄ ptra pacē.xl. diſt.
bō xpian⁹.xj.q.iij.p̄ci
pue. xxv.q.j. nulli. et
C.de modo mul. eos
in fi.hic q̄ nō bz locuz
diſtinctio perſonarū.
cū oēs ſint eq̄les nec
aliquis cenſet amoto
nobilis vel potens.qz
iā nō bz ꝓpriā volūta
tē.xij.q.j.non dicatis
xx.q.iij.pñs cleric⁹.et
xxvij.q.ij.ſcripſit.z iō
ſine delectu pſonaruz
ſunt pcellēdi q̄ ibi de-
linquūt.ar.tñ ꝗ.ꝗ.co.
c.cū ad monaſteriū.
g ¶ Rebellib⁹. qz in
cōtumacia pſiſtentib⁹
nos cōuenit eſſe ſeue-
ros.ij.q.v.quāto.ꝗ.d
poſtu.c.j.ſi vero. ſine
ſcandalo hoc fieri nō
poſſet referat ad aplice ſedis iudiciuz ar.ꝗ.e.c.pri.ver.ſi vero
in hac nouitate. h ¶ Quē morbidā.q̄a reſecāde ſunt putride
carnes.xxiij.q.iij.reſecande:q̄a vna ouis morbida totum gre
gem inficit.xlv.di.ſed illud. i ¶ Seipſis ſeu monachis. pmo
cū debēt ſeipſos corrigere abbates demū monachos.xlij. diſt.
§.j.z.xlvij.di.§.nceeſ
ſe.ſi.ff.de neg.ge.ſi pu
pilli.§.vlti.z.ff.de pa.
cū in eo.ff.de fideiuſ.
tutor.z a quo dz ſuos
monachos prohibere
multo fortiꝰ z ſeipſuz
ff.ſi ſer. ven.alti⁹. nec
poteſt alios corrigere
cuz tacitus rñdeat ea
dem que corrigit cō-
miſiſſe.xxv.diſ.pmuz
z.xxvj.diſ.vna tm.qz
primo debz eijcere tra
bē de oculo ſuo q̄ fe-
ſtucā de oculo fratris
iij.q.vij. §.porro. i fi.
z.j.q.j.multi.
k ¶ Publice in capi
tulo.quia publice deli
querāt.z qz admoniti
fuerāt negligētes. ar.
ij.q.j.ſi peccauerit.
j ¶ Jn exempluz: vt
ij.q.vij. qua propter.
z.C.ad.l.iul.repetū.l
j.z.ff.de pe.l. capitali
um.§.famoſos.ff.de-
poſi.bōa fidei.j.rñ.in
fi. m ¶ A iudiciorū
ſtrepitu.qz de plano z
ſine iudicioꝝ ſtrepitu
j.de ac.olim. z hoc iō
q̄a hmōi regulares fa
cile remouētur a ſuis
adminiſtrationibus.
j.de ſy. p tuas. nō eſt
ordo iudi. vſq̄quaq̄
ſeruādus in hmōi in-
quiſitionibus regula-
riū.j.de ac.qualiter z
quādo.in fi.et in caſu
iſto non eſt amplius
querendu de talibus
cū iam cōſtet p inqui-
ſitionē viſitatorum qz
de delicto vnius bo-
minis ſepius non eſt
querendū. ff.nau. ca.
ſta.l.licet.in fi. Jtem
habes hic q̄ iudex po
teſt de cauſa cogno-
ſcere nō tñ pōt ſniam
ferre.ſi in cauſa epōꝝ
iij.q.vij.q̄uis duduz
ſed hoc ideo fit ne pre
iudicetur epo dioce-
ſano z in hoc caſu ſal
uū eſt ius eorum.ꝗ.e.
c.pri. in prin. Idem
eſt etiam in exemptis
quorū depoſitio ſedi
aplice reſuat.vc.j.de
ber. n ¶ De cōi con
tributione.ſi. ff. ad.l.
rho.de iac.l. nauis in
prin.z.§. cū aūt iact⁹
z.l.j.z.ij.in prin.

formātes que correctōis z refor
mationis officio viderit infligē
ita q̄ ſi rectorē loci coḡuerint ab
admiſtratione penitus amouē-
a dū dennuciēt epo ꝓprio vt illū
amouere ꝓcuret. Qd ſi nō fece
rit viſitatores ꝗ referant ad ap.
ſe.examen. ¶ Hoc ipm regula-
res canonicos ſm ordinē ſuum
volum⁹ et pcipimus obſeruare.
¶ Si vo i hac nouitate q̄ cquā
difficultatis emerſerit. q̄ p pdi-
ctas pſonas nequeant expediri
ad ap.ſe. iudiciū abſq̄ ſcanda-
lo referat ceteris irrefragabilit
obſtatis q̄ cōcordi fuerint deli
beratiōe puiſa. ¶ Porro dioce
ſani epi mōaſteria ſibi ſubiecta
ita ſtudeāt reformare. vt cuz ad
b ea pdicti viſitatores acceſſerint
plus i illis inueniāt qd cōmēda
tione q̄ quod correctione ſit di
gnū: attētiſſime pcauentes ne p
eos dicta monaſteria indebitis
onerib⁹ aggrauētur: qz ſic volu
mus ſupiorū iura obſeruari vt i
c feriorū volum⁹ iniurias ſuſtinē
¶ Ad hoc diſtricte pcipimus tā
dioceſanis epis q̄ perſonis que
perunt capitulis celebrādis: vt
p cēſurā eccliaſticā appellatiōe
remota compeſcant aduocatos
patronos vicedños rectores et
cōſules magnates z milites ſeu
quoſlibet alios ne monaſteria p
ſumant offendere in pſonis aut
rebus: et ſi forſitan offenderint
eos ad ſatiſfactionē cōpellere ñ
omittant vt liberius et quietius
deo valeant famulari.

Bono.iij.abbatib⁹ z mōachis
in lombardia z marchia teruiſi
na conſtitutis.

¶ Primo tractat de correctione monachorū. Secūdo de correctiōe abbatū. Tercio viſitatorū Quarto de ſecularib⁹ in monaſterijs beneficiatis Quinto cōſtitutionē extēdit ad moniales.

EA q̄ p religiōis hōeſtate
z ifra. Porro cū viſitato
res ſm ſtatutū general' pcilij or-
dinati a generali abbatū capl'o
pceſſerint ad viſitationis officiū
exequēdū de ſtatu mōaſteriorū
z obſeruātijs regularib⁹ diligē-
ter inq̄rāt: z tā in ſpūalib⁹ q̄ tē
porālib⁹ corrigāt reformēt q̄ vi
derit corrigēda: ita tū q̄ mona-
d chos delinq̄ntes p abbatez loci
corrigi faciāt eiſq̄ iniūgi pniam
ſalutarē iuxta bti bñdicti regu-
lā z aplica inſtituta. nō ſm nor-
mā praue ꝓſuetudis. q̄ q̄ſi p le-
ge i q̄buſdā eccl̄ijs ioleuit. Jpſi
etiā viſitatores mōachos q̄s cō
tumaces inuenerit z rebelles iu
e xta modū culpe vice nſa regula
f ri cēſura pcellāt abſq̄ pſonaruz
g delectu nō pcendo rebellib⁹ ob
ſuā ptinaciā vl' potētia amicoꝝ
h q̄n ouē morbidā eijciāt ab ouili
ne inficiat oues ſanas. ¶ Si vo
abbates i corrigēdis iuxta viſi-
tatoꝝ mādatū regl'aria iſtituta
i ſeipſis ſeu mōachis iuēti fuerint
negligētes pclamēt et corripiā
k tur z ita puniāt publice i capl'o
generali q̄ pena iſtorū ſit alijs i
l exēplū. Qd ſi abbas nō exēpt⁹
fuerit a viſitatorib⁹ nimis negli
gēs z remiſſus iuēt⁹: id loci dio
ceſano denūciēt ſine mora z per
illū deb̄t ei fidel' et puid⁹ coadiu
tor vſq̄ ad capl'm generale. Si
āt dilapidator iuēt⁹ fuēit vl' al's
merito amouēdus p dioceſanū
poſtq̄ ꝗ ſibi a viſitatorib⁹ denū
m ciatū fuēit amoueat abſq̄ iudi-
ciorū ſtrepitu a regimīe abbatie
ac monaſterio ꝓuideat interim
admiſtrator idone⁹ q̄ tpaliū cu
rā gerat donec ipi mōaſtēio fue
rit de abbate puiſum. Qd ſi for
ſan eps ꝗ adimplē noluerit vel
neglexerit viſitatores vel p̄ſidē
tes capl'o generali defectuz epi
ap.ſe.nō differāt intimare. ꝗ ea
dē circa exemptos abbates fieri
pcipimus p viſitatores vl' p̄ſidē
tes capl'o generali depoſitione
epōꝝ ſe.apo.refuata: ita vt ab
bate q̄ amouēd⁹ videbit iteri p
viſitatores vl' in capl'o p̄ſidētes
ab admiſtratiōe ſuſpēſo: admi-
ſtrator idone⁹ mōaſterio depu-
tet. Jllorū aūt exceſſus z alia q̄
viſa fuerit itimāda capl'o p̄ſidē
tes nobis denūciēt p fideles nū
n cios z prudētes q̄b⁹ de cōi ꝓtri
butione abbatū iuxta cuiuſlibet
facultatē ſufficiēt miſtrēt expēſe

¶ Seq̄ntes āt viſitatores p̄q̄rāt
porū viſitatoꝝ veſtigia diligent

a ¶ In omibus: qr tota ptas monasterij ad abbatem pertinet xviij.q.ij.nullū.etiā si durū esset mādatū ei parendū est.xxiij.q.ij.c.quid culpat. b ¶ Negligēs.qm̄ pro negligētia pōt remoueri.xviij.q.ij.si quis abbas.z.lxxxj.di.dictū.z.lxxxvj. dis.c.j.et xj.q.iij.placuit.z.c.dis.qm̄.z.j.q.j.§.eccc cum bonoris.z.C.de offi.pfe.ori.si quos.ff. de custo.z exbi.re.carceri.z.l.milites.quod verus est si est magna negligētia.ff.de verb. sig.magna.Jo.

c ¶ De suis manib⁹ sic.ē.de offi.ordi.irrefragabili. vbi inuenies concor.de hoc.

d ¶ Abdicatio. propetatis.z ita habes ꝗ papa i mulē ꝓter articulos fidei dispensare nō pōt.s. vt monachus ꝓpriū habeat z in voto ꝓtinētie. idē i scdo gradu cōsanguinitatis.ē.de resti.spo. Iras. Itē nec ē aplm xxv.q.j.sunt qdā.itez nec ē quatuor cōcilia xv.disti.sicut. qd vsq; quaq; verū nō est qm̄ papa dispēsat ē multa statuta q̄tuor cōciliorū q̄ quis cōcilia nō audeat reprobare. .z tm̄ qd hic dicit.verum est q papa non pōt in his dispēsare qm̄ abdicatio ꝓpriētatē z custodia castitatis sunt de subā monachatus Uin.z Jo. dixerūt q papa nō pōt dispensare vt mōach⁹ habeat ꝓpriū existēdo monachus sed d monacho pōt facē nō monachū alij dicūt q pōt dispēsare ꝓpē plenitudinez ptātis q monachus habeat ꝓpriū qm̄ pōt auferre subam rei ar. C.de rei vxo.ac.l.j.in pin. et de nihilo pōt facē.iij.q.vj. B q̄ppe. ar.d.cōse.di.ij.reuera z exponūt qd B dicit nō pōt licentiā indulgere.i. nō cōgruit ptāti illius.si.xxxij.q. v.si paulus. Puto verus esse q papa in his duobus licentiā indulgere non pōt.vt lra ista dicit. etiaz si vellet nam contra votū castitatis dispēsare nō pōt.quia nullū inuenitur eque bonū in quo possit cōmutatio fieri qr nihil est melius cōtinentia.qr virginitas replet paradisum.xxxij.q.j.nuptie. et castitas sola est que cū fiducia pōt deo anias pntare in auē. de leno.§.sancimus.col.iij.z nullā cōmutationē pōt dare homo p aia sua cū sit pciosior oibus rebus.xxiij.q.iij.si babes. argu. xij.q.j.pcipimus.itē no. q monachatio piudicat oibus votis voto.s.peregrinationis.ē.de vo.scripture.itē piudicat etiā iuramento.j.de spon.cōmissum.item maior est q̄ pnie impositio xxxiij.q.ij.admonere.itē piudicat mrimonio ante carnalem copulā.ē.de cōuer.cōiu.ex publico.z.c.verū.z.c. ex pte.B.

E ¶ In singulis. ¶ Diuidit in duodecim partes vt in rubrica secunda ibi.hoc adhibito.tercia ibi.aduocet.quarta ibi. hmōi. quinta ibi.z quod.sexta ibi.puiso.septima ibi.z qui.octaua ibi ordinetur.nona ibi.hoc ipsum.decima ibi. si vo. vndecima ibi: porro.duodecima ibi.hoc.Ab.si. e ¶ Saluo iure diocesanorum.in visitationib⁹ ꝓcuratiōib⁹ z correctionibus.z est argu. q procuratio necessaria est si.ix.q.iij. saluo z.vij.q.j.pontifices.

a ¶ Abbas vo cui oēs in oib⁹ reuerēter obediāt: quāto frequentius poterit sit cū frib⁹ in ꝓuētu vigilē curā z diligētē solicitudinē gerēs de oib⁹ vt de officio sibi cōmisso dignā deo possit reddere rōnē. Qd si ꝓuaricator ordinis fuerit aut cōtēptor seu negligēs aut remissus pro certo senouerit nō solū ab officio deponēdū.ē z alio mō fm regulā castigādū cū offensa ñ solū ꝓpria verū etiā aliena de suis manib⁹ requirat. Nec estimet abbas q sup hñda ꝓpetate possit cū alio mōacho dispēsare qr abdicatio ꝓpetatis sicut et custodia castitatis adeo est annexa regule monachali vt ꝓtra eā nec sūmus pōtifex possit lniaz idulgē

I Dem in concilio generali.

¶ Prio statuit de ꝓcilijs regulariū puicialib⁹ celebrādis singulis triennijs. Scdo moderat nūex euectionū z ꝓsonaꝝ venientiū Tercio disponit de istructiōib⁹ z ꝓsidētib⁹ capl'o Quarto de tpe q̄ duret capl'm z quid ibi fiet. Quito qd obseruet qd ibi fiet. Sexto de capl'o sequēti Septio de cōi vita Octauo de visitatorib⁹ elegēdis z tpm officio. Nono extēdit ad canōicos regulares. Decimo ꝓuidet sup discordia visitatorū. Undecio hortat diocesanos ad monasteriorū reformatiōes. Duodecio ꝓcipit proteruos z sll'es cōpesci ab offensis mōasteriorꝝ. Et hec diuisio sufficit p summario.

E In singulis regnis siue p uicīs fiat de triēnio i triēniū saluo iure diocesenorū pōtificū cōe capl'm abbatū atq; prior ū abbates ꝓprios nō hñtiuz q̄ non ꝓsueuerūt tale capl'm celebrare: ad qd vniuersi ꝓueniāt p peditionē canonicam nō hñtes apud vnū de mōasterijs ad hoc aptū. ¶ Hoc adhibito moderamīe vt null⁹ eorū plusq; sex euectiōes z octo ꝓsonas adducat. ¶ Aduocēt aūt in hmōi ntitatis ꝓmordijs duos cister.ordi. vicinos abbates ad ꝓstādū sibi cōsiliū z auxiliū oportunū cū sint i hmōi capl'is celebrādis ex lōga ꝓsuetudine pleni⁹ īformati qui absq; ē dictiōe duos sibi de īpis associēt q̄s viderint expedire ac ipsi q̄tuor ꝓsint capl'o vniuerso ita q ex B null⁹ eorū sibi auctez ꝓlatiōis assumat. vñ cū expedierit ꝓuida possit deliberatione mutari. ¶ Hmōi vo capl'm aliqt certis dieb⁹ ꝓtinue iuxta morē cister.ordi.celebrēt in quo diligēs habeat tractat⁹ d reformatiōe ordis z obſuātia regulari. ¶ Et qd statutū fuerit illis q̄tuor approbātib⁹ inuiolabilit obseruet oi excusatiōe z ē dictiōe z appellatiōe remotis ¶ Prouiso nihilominus vbi seqnti termio debeat capl'm celebrari. ¶ Et q̄ ꝓuenerint vitā ducāt cōem z faciāt ꝓportionalit sil'oēs cōes expensas ita q si ñ oēs poterūt i eisdē saltē pl'es sil'in diuersis domib⁹ cōmorent. ¶ Ordinent etiam in eodē capl'o religiose ac circūspecte ꝓsone q̄ singlas abbatias eiusdē regni seu ꝓuincie ñ soluz monachorū ꝗ etiā monialiū fm formā sibi prefixam vice nostra studeāt visitare, corrigentes recollatio fm ꝓportionē z estimationē rerū.ff.ad.l.rbo.d iac.l.ij. §.cū in eadē. l ¶ Singulas abbatias. z sic emptas.j. c.pri. §.q si abbas.ver.hec eadē. m ¶ Uice nra. tanq̄ delegatus auctē bui⁹ cōstitutiōis sile.ē.de offi.or. irrefragabili. nunqd p hoc fit piudiciū ep̄o loci videt q nō p B qd dicit in pn.saluo iure z̄c.vñ satis pōt dici q isti tūc temū corrigēt cū ep̄s est negligēs.qr als nulla visitatio vl correctio nccia ē.imo guarēt mōasteria ex eoꝝ accessu z alioꝝ iurisdictionē vsurparēt cū sua iurisdictio ep̄o ñ seruat vñ ordo ep̄oꝝ ꝓfūdit.xj. q.j.pueit.vl et q si ep̄s eēt negligēs q ꝓmo dēat admoneri ar.ē.de of.or. quāto z.ix.q.iij.nūc vo.ē veri⁹ vl q sine aliq̄ admonitiōe possint visitare z qr meli⁹ sciūt B q̄ ep̄i. nec ep̄o fit piudiciū qr si inueniāt aliquē amouēdū tenūciāt ep̄o vt illū amoueat z ita saluo iure

f ¶ Nō cōsueuerūt. q hoc videt q abbates exempti tenent venire ad tale capitulū quod verus est.j.in c.pri.§.si vero.et.§. q si abbas. g ¶ Ad hoc aptū.a habita ratione distātie quo ad oēs.lxxiij.di.cū longe

h ¶ Illis quattuor. q̄d iuris sit quādo plures sunt iudices et in pari vel impari numero discordāt. dicit.ē. de re iudi.c. vlti.ē ist nō vident delegati ē poti⁹ ordinarij aucte bui⁹ cōstitutionis a se de aplica. vñ fm hoc si dissentiūt in numero pari tenet snia eoꝝ qui absoluūt. ff. de re iudi.inter pares. z.ē. de re iudi.c.vlti.

i ¶ Et appellatione remotis. inq̄sitio ista fit causa correctiōis.z reformationis quare locū non habet appellatio.ē.de ap.rep̄bensibilis.z.c.cū spāli. in fi.z.ē.de offi.or. irrefragabili: nisi forsan modum excederēt vt ibi. vbi de B nec etiaz recusare pñt. quia cū eos elegerint eoꝝ ꝓsonas approbauerunt. iij.q.iij.offerat. z.ē.d causa po.cū olim.nisi ex noua cā supuenente.ē.de offi.delc. insinuāte.quia iusta recusatio nulli est tenegāda.iij.q.v.q suspecti. z.C.de sen.et interlo. om.iudi.l.vlti.ar.

k ¶ Proportionaliter.i.p nūero ꝓsonaꝝ z fm facultates cuiuslibet sicut in naui fit

l ¶ Et sic.

Inter quatuor. ¶ Distinguit duo mēbra. secundū plectur. ibi. sed si. ab. si. a ¶ Per regulares: in ecclesia regulari nō pōt epōs ponere canonicos seculares. vt hic patz. z. xix. q iii. q̄ semel. z. xviij. q. ij. puenit. z. ē. de re. eccle. alie. possessiones ē. de sta. mo. ea que. sed hoies districtioris vite sunt ibi ponendi: vel alterius religionis. j. ne cleri. vel mo. relatū dum tñ haberi possint als ponerenk seculares vt hic dicik qz necessitas legē non habet. ē. de consuetu. quāto. z. j. de reg. iur. quod nō est. z de conse. dist. j. discipulos. sicut z de seculari ecclesia pōt fieri manasteriū. j. de ec. edi. ad audientiam. b.

Inno. iij. pstā tino. priarche.

¶ Loc⁹ religiosus dz reformari de religiosis dūtaxat nō secularib⁹ nisi in defectū religiosoꝝ

Inter q̄tuor. z infra. Quā a diu monasteria p regulares remanere poterint ordinata nō sūt ad secl'ares clericos transferēda: ē si seculares defuerint. ppter eorū defectū in eis seculares clerici poterunt ordinari.

Idem abbati et fratribus cripte ferrate.

¶ Ecclia sita in diocesi epali tenek sibi in epalibus rūdere. nisi appareāt remissa legitime z pōt episcopus remittēdo episcopalia censum sibi retinere.

Constitutus in pēsentia nra epōs albañ. in ecclia castri qd pauli dicik: in qua iuspatronatus monasterio vro recognoscebat: a vobis ius epāle petebat qm̄ sita erat in dioce. albañ. b z ideo de iure cōi ei tenebatur ī epālib⁹ rūdere. z infra. ¶ Vex econom⁹ vester ppōsuit ex adverso q z si ecclia sita eēt ī dioc. albañ. c ei tñ non tenebak in aliq̄ rūdere cū dñicus lauitan⁹ epus q̄ fuerat epus albañ. vniuersas ecclesias ad vestrū monasteriū pertinentes in dioce. eius sitas. d et quicquid iuris tam in monasterio vestro q̄ in eis habebat: in emphiteosim sub annua octo e deñ. vsualiū pensione monasterio vestro concessit: ita videlicet vt liceret abbati. et fratribus a f quocunq̄ vellent epo tam ordinationem clerciorū q̄ consecrationem altarium in monasterio ipso. z predictis ecclesijs obtinere in quibus etiam vobis terciā mortuariorum inclusit. z. ℒ. papa. pre. M. quod ab eo factuz fuerat confirmauit. verum z si ecclesia ipsa fuisset aliquando ecclesie albañ. subiecta: monasterium vestrum nihilominus legitima se poterat prescriptione tueri. cum per. xl. an. ipsam pacifice possedisset. ¶ Ceterū economus epi cōcessionem epi lauitani nō tenere dicebat vtpote continentē symoniacaz prauitatem cū: M. terciā mortuariorū monasterio concessisset: z tam in ordinationib⁹ clericorū q̄ altarium consecrationibus indulsisset ei plenari ā libertatē nō est dubiuz quin cuz spūalia hec existant eo m ipso q sup his recōpensationez certe pensionis accepit: cōmiserit viciū symonie. vñ cōtractus hmōi nullaz obtinet firmitatem confirmatio autē apo. se. fuerat per surreptionē obtenta cum in eadē pensione nulla mentio habeak: z infra. ¶ Cū autē nec insolituz sit nec nouū vt cū epi ecclesias cōcesserint pijs locis aliq̄d sibi reseruēt in eis noie pēsionis nos q̄z cū libertatis priuilegiū vel ptectionis pēsidiū aliquibus ecclesijs indulgem⁹. gratis accipiam⁹ censuz gratis oblatū z in litteris nris ad successorum nostrorū memoriā census exprimamus etiā quātitatez: auditis ppositis economuz monasterij p vri economo eiusdem epi ecclie q noie in solutionē pensionis predicte iuxta ratam que contingit r premissa nisi certa et rationabili causa ostēderek quia licet princeps hoc possit episcopi tamen hoc non possunt. i ¶ Nobis terciam: sm consuetudinem illius loci. ē. d̄ testa. requisisti.

Constitutus.

¶ Primo facti seu cause narratio secūdo ipsi⁹ diffinitio ibi. cū aūt. prima subdiuidik in tres ptes ī prima actoris petitio i secda reoruz defensio ibi. verū. tercia actorū replicatio. ibi: ceterū: ab. si. b ¶ Recognoscebat. id est cōfessus fuerat iuspatronatus ad vestrā ecclīam pinere. c ¶ Jus epāle. quid sit ius epāle. z in quibus cōsistat. habes. ē. de offi. or. conquerēte. z. c. dilectus. d ¶ De iure cōi. xvj q. vij. omēs basilice. z xviij. q. ij. monasteria z. ē. e. de xenodochijs e ¶ Albañ. forte diuersis tpibus vel vno tpe potuit habere per dispensationē dñi pape. xxj. q. j. relatio.

f ¶ Pertinētes. sed nō pleno iure. tūc verbuz ptinere latissimā habet significationez ff. de ver. sig. verbum ptinere. g ¶ Pensione. id est censu.

b ¶ A quocunq̄. hic videk q epōs possit aliquā ecclesiaz eximere in totuz a iure epāli. j de censi. cum venerabilis. ar. q non est verū vt ibi no. z ar. ad hoc. ē. de dona. pastoralis. tamē epi possunt conferre priuilegia. ē. de his que fi. a pla. s. con. ca. quanto. z. ē. de re iudi. cum inter. sed in preiudiciuz aliorum priuilegium conferre non potest vt videtur quia solus princeps potest auferre vni et dare alteri. ix. q. iij. nunc vero. et c. per principalem. z. C. de quadri. prescrip. bene a zenone. nazz episcopus rem vnius ecclesie alteri ecclesie dare non potest. ē. de re. eccle. non alie. c. j. z episcopus in preiudicium archidiaconi aliquem priuilegiare non potest. infra de excessi. prelato. ad hec. ar. ad hoc. ē. de his que fi. a prela. siue con. ca. cum apostolica. Jo. dixit q episcopus bene potest dare priuilegium vni ecclesie i preiudiciū alterius z inducebat. xvj. q. j. statuimus. vbi dicitur q nullus preter conscientiam episcopi debet dare decimas extra baptismalem ecclesiam. idem argumentatur a contrario sensu q de consensu episcopi potest. z gratianus sic argumentatur in se. §. Hug. tamen dicit contra q hoc nō potest episcopus. et intelligit. c. statuimus de decimis ad episcopum pertinentibus. Verius credo qd dicit Hug. q episcopus non possit dare res vnius ecclesie clericis inuitis alteri ecclesie per iura

k ¶ Confirmauit. ex certa scientia supple.

l ¶ Economus. i pu. fuit episcopus albañ. in causa vt dicitur in princi. postea creauit economum vt hic innuitur. m ¶ Recōpensationem. videtur q symoniacus fuerit talis contractus. z p̄cipue si pactum interuenit: quia temporale pro spirituali vari non potest. ē. de re. pmuta. ad questiones. z. c. vlti. sed sine pacto est arg. q possit. ē. vt eccle. benefi. ca. vno. Quare ergo in dubio potius interpretatur contractum esse non symoniacuz. nisi quia in dubio accipienduz est id quod vicio caret ff. de leg. in ambigua. Dico q non cōmittitur hic aut in cōsimilibus exemptiōibus symonia quia plus percipiebat episcopus tē poralis commodi ab illa ecclesia q̄ erūt isti denarij et ita potuit remittere totum retinens sibi octo denarijs z istud non dicik percipere propter aliquam recompensationem sed potius in signum subiectionis. j. de censi. c. ij. Jo.

n ¶ Aliquid: quod potest quia etiam patronus hoc facere potest. j. de iurepa. preterea. z. j. de cen. cum venerabilis. et. xvj. q. ij. visis. et. ē. de dona. pastoralis o ¶ Pensionis. i. census.

p ¶ Economo: z ita formatur hec sententia in personam economi episcopi et monasterij. z ī principio fuit episcopus in causa vt patet in principio. c. z sic est contra sententiaz. M. de hac materia dic. vt dixi. ē. de elec. querelam. sententia tamen mandabik executioni in personā domini. ff. de re iudi. l. iiij. §. j.

q ¶ Pensionis. i. census. r ¶ Juxta ratā: hoc ideo dicit. q̄a pensio ista pro pluribus ecclesijs soluebak. itē est hic ar. q si q̄s steterit vltra biennium q non soluerit canonem non cadit a iure suo quia isti condemnantur ad restitutionem pensionis subtracte a. xl. annis citra. sed hoc ideo contingit: quia nō fuit actū illo iure. i. ad reuocationē rei emphiteoticarie: imo satis videk actū ad hoc petendo iura epālia q̄ epōs cōcesserat monasterio ē

a ¶ Et eorũ negligẽtias. ⁊ sic aliq̃s post dẽpositũ officiũ teneꝯ reddere rõnẽ de bis que gessit. vel q̃ male administrauit. si curator teneꝯ de sua administratiõe ⁊ ꝓueniꝯ post depositũ officiuz C. de trãs. l. iij. ⁊ sic etiã mgrat⁹ reipublice de lata negligẽtia teneꝯ. ff. de admi. re. ad ci. pti. magistrat⁹. b ¶ Clericos seculares. qz i vno eodẽq̃z officio dispar non debet esse ꝓfessio. nec ẽ arandũ in boue ⁊ asino. xvj. q. vij. in noua ⁊. d. de elec. cũ cãm. b.

Rubrica. De religiosis do. Supra visuz ẽ de statu religiosorum ⁊ quibus subjciãtur nunc de eorum domibus ⁊ ecclesijs quib⁹ sunt subiecte est videndum ideo ⁊c. de materia habeꝯ. xj. q. j. p totum. xvj. q. vij. oẽs basilice. cũ sequẽti. xviij. q. ij. quidam cum sequenti. Ab. si.

Qm autẽ. ¶ Cõtinet vnũ cõstructũ in quo approbat vnum modum cognoscendi ad quẽ ep̃m pertinet cõsecratio ecclie ⁊ alium moduz improbat ibi. nõ eẽm. ab. si. c ¶ De dicãda. i. consecrãda. tũc eẽm appellaꝯ eccia sicut elect⁹ in cõsecratione nomen assumit ep̃i. sic monachus tũc dedicaꝯ deo cuz facit ꝓfessionem. xxvij. q. j virginib⁹. et. c. si quis sacro. d ¶ Ad cui⁹ cõsignationẽ. Ex istis duob⁹. s. q̃ dicit baptizauerit ad cuius consignationẽ sub annua deuotione concurrerit apparebit ad cui⁹ iurisdictionez debeat pertinere. xvj. q. iij. licet in regulis. et. q. v. possessio territorij. Et hoc videꝯ habere locum vbi limes certas parrochias nõ distinguit. Sed si limes distinctus esset non videꝯ esse dubitatio q̃s eam cõsecraret. nisi alter ꝓscripsisset populũ. e ¶ Terminis. distinctis: inter ciuitates p ciues. x. dis. lege ⁊. iij. q. vj. hoc quippe. vel terminis nouis. s. quoniã antiq̃s bene diffiniꝯ. ar. d. parroc. sup eo. ⁊. xvj. q. iij. inter memoratos dilectio. Jo. f ¶ Locis. i. ꝓprietate locorum. quia ꝓprietas loci non facit diocesim. xvj. q. iij. licet. ⁊. q. v. possessio. et. c. si quis eporum. Eius ergo auctoritate consecrabiꝯ ecclesia qui populo hec duo sacramenta sub annua consignatione cõtulit. berñ. g ¶ Vocet. ⁊ si ei questio moueaꝯ. interim in possessiõe defendit. viij. q. iiij. nõne. ⁊. d. vt li. pen. a memoria. ⁊. c. se.

Qm. ¶ Primo ponit vnionẽ ⁊ eius cãm, secundo ibi: ipsum autẽ vnam determinationẽ cuius subdit generalem determinationẽ. ibi. nam. ab. si. b ¶ Vniendum. de hac vnione dic vt. d. ne se va. c. j. oi ¶ Cuius est diocesis. per hãc vnionez nõ fit ꝓiudiciũ episcopo in cuius territorio est. Et sic est arg. q̃ papa non intendit iuri alterius derogare per suũ priuilegium. d. de consuetudine cũ olim. d. de vsu pal. ex tuarum. et. d. de offi. ordin. licet. ⁊. ff. ne q̃d in loco publi. l. ij. §. si quis a principe. et. §. merito. et. d. de ma. et obe. cum inferior. q̃a si vnicuiq̃z episcopo suza iurisdictio nõ seruatur. ecclesiastic⁹ ordo confunditur. xj. q. j. peruenit. si. d. de dona. inter dilectos. B.

a ⁊ eorũ negligẽtias ⁊ excessus referãt sequenti capl'o generali vt iuꝯ culpã publice debitũ penaz portẽt. Jdẽ etiã de abbatib⁹ ꝓsl dẽtib⁹ generali capl'o ꝓcipim⁹ obseruari. ¶ Precipim⁹q̃z vt in illo mõasterio ad ꝓbendas recipiãt deceꝯo abbates ⁊ monachi b clicos sclares nec hi q̃ iã recepti sũt locũ vl' vocẽ in capl'o dormitorio vel refectorio seu claustro sibi vẽdicare cõtẽdãt seu monachorũ cetib⁹ iportune se ꝓsumãt miscẽ. § bñficijs sibi ꝓcessis cõtẽti ꝓuersenꝯ hõeste oportũa obseqa i mõasterijs fideliꝯ ipẽdentes. nihilq̃z vltra i spũalib⁹ aut tpalib⁹ exigãt i ipsis mõasterijs vel vsurpẽt. Si q̃ vo taliũ a visitatorib⁹ inuẽti fuerit criminosl p diocesũ. i nõ exẽptis. ⁊ p visitatores vel ꝓsidentes generali capitulo in exemptis bñficijs priuenꝯ eisdẽ. ¶ Hec aũt oia etiaz i monasterijs q̃ nõ hũt abbates ꝓprios: § priores necnõ i mõasterijs monialiũ quo ad articulos abbatissis ⁊ monialib⁹ congruentes ꝓcipimus obseruari.

Rubrica. De religiosis domibus vt eo sint subiecte.

Greg. victori archiepiscopo neapolitano.

¶ Si dubitaꝯ in cui⁹ diocesl sit basilica cõsecrãda ille eps cõsecrabit qui prius in illo loco episcopalia exercebat.

c Qm aũt ad basilicaz q̃ dedicãda ẽ dz discri cui⁹ ciuitatis ep̃us aũq̃z fũdareꝯ baptiza d uerit incolas. ⁊ ad cui⁹ cõsignationẽ sua annua deuotione con e currerit. ¶ Nõ. n. terminis hec f aut locis cõuenit diffiniri. sed il g le ad consecrationẽ vocetur. cui p hũc modũ quẽ scripsim⁹ con/ stat debere permitti.

Idem agapito abbati.

¶ Nihil iuris deperit eo i cuius diocesi sita est ecclia quã papa vnit ecclesie alterius diocese. ⁊ est casus quotidianus.

Q Uia mõasteriũ q̃d i fũdo martião situ ẽ hostilitate faciente dẽ desolatum illud tuo mõasterio cũ oib⁹ reb⁹ suis vl' q̃ ei ꝓpetũt actionib⁹ ꝓspeximus b vniẽdũ. ⁊ ifra. ¶ Jpm aũt monasteriũ sic tue nos ordinationi cõmisisse cognoscas vt tũ iurisdictionẽ illic nõ eps surrẽtinus i cui⁹ ciuitate monasteriũ tuũ ẽ i situ. § nucerin⁹ cui⁹ est diocesis habeat. ¶ Nã sic hui⁹ loci ordinationẽ disponimus. vt tũ iura sua singlis ep̃is iuiolata fuem⁹ Ex decretis. S. eugenij pape.

¶ Eo subsunt oia loca pia et ad eius solicitudinẽ debent ordinari ad vsum destinatum.

De xenodochijs et alijs silib⁹ locis p sollicitudinẽ k eporũ in quorũ diocesi existunt ad easdem vtilitates quib⁹ constituta sunt ordinẽtur.

Urbanus. iij. ariminensi eo.

¶ Locus auctoritate episcopi ad vsum hospitalitatis deputatus est religiosus ⁊ ad mundanos vsus redire non potest.

Ad hec. ⁊ infra. ¶ Inquisitioni tue taliter respondem⁹: q̃ si locus ad hospitalitates vsum ⁊ pauperũ ꝓuisionez l fuerit sicut moz est auc. pontidestinatus cũ sit religiosus: nõ m debet mũdanis vsibus deputari sicut de vestib⁹ et lignei vasis. et alijs vtensilib⁹ ad cultum religionis p pontificem deputatis antiqua consuetudo indubitanter obseruat. ⁊ venerabiliuz patrum edocent sanctiones.

De xenodochijs locis supplestatuimus.

k ¶ In quorum diocesi. hic manifeste patet q̃ monasteria ⁊ alia loca religiosa pertinent ad episcopum loci de iure communi xvj. q. v. si quis eporũ ⁊. q. vij. omnes basilice. ⁊. xviij. q. ij. monasteria. nisi ostendat exemptionem. xvij. q. ij. abbatibus. d. de ꝓscꝑ. cum non liceat.

Ad hec ¶ Primo ponit decisa consultatio: secũdo respõsio. ibi. inquisitioni. l ¶ Auctoritate pontificis. hoc ido dicit quia priuatus locum non facit sacrum ff. de re. diui. in tantũ §. sacre. ff. de sepult. vio. l. iij. §. si quis in sepulcro. volo malo. et §. si quis in sepulcrom ¶ Mũdanis vsibus. Quod enim semel deo dedicatuz est ad hũanos vsus amplius redire non debet. xij. q. ij. nulli licet. ⁊. d. de re. permu. mãcipia. ⁊. c. sequen. d. de consecrati. distincti. j. ligna. ⁊. c. vestimenta ⁊. xix. q. iij. que semel. ⁊. ff. de religi. ⁊ sumpfu. si quis sepulcbruz. §. j. argu. contra. liij. distinc. ex antiquis. et c. frequens. Prima rubrica vera est regulariter. Contraria loquuntur de seruis quia eoipso q̃ promoti sunt dominis eorũz ignorantibus peccauerunt. et ideo in eo puniuntur: quia reuocantur in seruitutem excepto sacerdote diacono et subdiacono qui rediment se. diaconus dabit vicarium. vt in. c. ex antiquis. ⁊ subdiaconus eodẽ priuilegio gaudet cuz diacono. d. de serui. nõ ordi. miramur. secus est in ecclesiasticis possessionibus que spũales non sunt quia ⁊ ille possunt alienari si expedit. xij. q. ij. sine exceptione. ⁊. x. q. ij. §. hoc ius.

C. de inoffi. testa. ꝓtra maiores: ar. ꝓtra. s. de appel. sollicitudinē. ff. de tribu. qd in beredē. §. eligere. C. de nō nu. pec. auē. q̄ ꝑ ꝓriā. Sed q̄d si debuit ꝓponere oēs exceptōes infra certum terminū: nō videt q̄ postea sit audiēdus. s. d excep. pastoralis Et q̄ in vna excusatōe succūbit volēs aliā statim ꝓponere nō audit: nisi b faciat infra terminū ꝑfixū. in sti. de execu. tu. §. qui aūt. Dicas q̄si alicui ꝓpetunt plures exceptiones que nō sunt ꝓric in eo casu si non ꝓōit oēs. s. infra terminū postea nō audiatur. ⁊ sic intelligit in sti. d excu. tu. §. q̄ aūt nisi ꝑm tenorē illi⁹ decret. pastoralis. si aūt sunt ꝓrie. puta: qr ꝓmo dixit se exemptū ⁊ succūbit: postea pōt aliā ꝓponere: puta ꝑscriptionē: vt b. et. c. audit⁹. et. l. ꝑdicta: ꝑ maiores. ꝑriū tñ ē in actionibus: qr tūc ab initio dz eligere. alꝯ postea ñ audit volēs aliā intētare ꝑriā: vt in. l. ꝑdicta: q̄ in beredem. §. eligere.

De nimia relig

Habet plura dicta: ꝑ principalr pōt sic summarivt in rubro. Diuidit ꝓmo nouā religionē ꝓhibet in ꝑsonis ⁊ locis. secō pluralitatē locorū monachis ⁊ abbatibus ibi: illud. Abb.

a Nouā religionē nā nouū collegiū nō pōt ꝓstitui incōsulto ꝑncipe. ff. de colle. illi. l. iij. sic nec noua dignitas sine aūcte papē s. de ꝓsue. cū olim. et xvj. dist. c. j.

b De approbatis sic q̄ nouā dignitatē instituit in ecclia: cōstituet eā ꝑm ꝓsuetudinē aliay dignitatū s. de consue. cum olim. sil: noua ecclesia debet regi ꝑm cōsuetudinem aliarum. j. de censi. sup eo.

c Pluribus monasteriis: sic ptz q̄ nullus pōt esse monachus vel abbas in pluribus monasteriis. sic etiā de iure nullus pōt ꝑfici in diuersis ecclesiis secularib⁹. §. de ꝑbē. de multa. nec sil' ꝑbendā ⁊ dignitatē bēe. s. de ꝓcess. ꝑben. cū nris. ⁊ c. lras. nec abbas cū fratribus posset dispensare: vt monachus biet locū in diuersis monasteriis. ar. s. de elec. cōstitutus.

Rica. De capellis monachorum. Supra visum est de religiosis. itē de domibus religiosorū in genere: nunc aūt subiicit in specie de domibus religiosis seu capellis monachorū. Ab. Si.

In ecclesiis. Primo ponit dictū. secō ampliat ibi: ita vt. Ab. d Monachorū. Hoc ius cōe videt vt. s. de sta. mo. monachi. vbi ꝓhibent poni ꝑ ꝓrochias signant ꝑria. xvj. q. j. doctos. nos autē in ꝓrochia. So. qd hic dz intellige de mōacho claustrali: q̄ nō est a ꝑplo elect⁹ nec ab eo instituit⁹. monachi dñt hē capellanū q̄ mistret ꝑplo sacra ab eo institutū d ꝓsilio mōachorū: vt b dicit. q̄ circūeat ꝓrochiā cū necesse fuerit: q̄ monachi facē nō debēt. Sibi de illis q̄ ꝑficiunt ꝓrochialibus ecclesiis ꝑ eōm. b nō ⁊ hoc. c. loquit vbi ē ꝓgregatio monachorū. e Ex soli⁹ ēpi: b iō dicit: qr monachi nō ꝑnt remouere cū: ꝑ si delinqret ꝑ eōm dz remoueri ordine iudiciario: ⁊ ita excludunt monachi q̄tū ad b: ꝑ si dñt deponi tūc necessarij sunt alij ēpi. xvj. q. vij. felix. sicq̄ timid⁹.

Dilectus filius

Sūmat vt in rubro ꝑm cōm ⁊ verū intelle. ⁊ tria facit ꝓmo ponit petitionē actoris. secō defensionē rei. tercia pape diffinitionē. secā ibi: ad hoc. tercia ibi: nos Abbas Si.

f In scrutinijs: sic s. de ma. ⁊ obe. bis q̄ scrutiniū. hic ⁊ ibi appellant catbecismi sive exorcismi qui fiūt baptisandi ꝑ. ex. dies aū baptismū: de q̄b⁹ legit de ꝓse. di. iiij. aū baptismū. ⁊. c. aū viginti. ⁊. x. q. j. pucnit. ⁊ ē vulgare romanorū. alit accipit scrutiniū. s. de scru. c. vno. ⁊ alit accipit in ꝓci. lug. s. de elec. in electionibus. ⁊. c. qr ꝓpter g Caplis. i. sinodus siue ꝓuētu. vbi vicia corrigūt. b Et petitoriū. Et sic due actiōes sil' in eodē libello pnt ꝓponi sicut et de possessiōe soli inēdicto vñ vi possū expiri: ⁊ de rebus vi ablatis ad exhibēdū vl vi bono. rapto. ff. de vi ⁊ vi ar. l. j. §. si fundus. de q̄ ⁊ ꝑ cadē re pnt isti duo sil' intētari ⁊ ab eadē pte vt b. s. de cā poss. c. ij. iij. et iiij. ⁊. c. cū dilect⁹. vbi materia ista expedit ⁊. c. pastoralis. Itē et vnū iudiciuz sufficit ad plres societates. ff ꝑ so. cū duobus. §. si plres. als incipit lex illa sub q̄ est iste. §. si inē frēs. ar. ff. famil. hercis. heredes. §. si de pluribus. ⁊. §. se. ⁊ b fit cā diriměday litiū. ar. ff. de act. emp. nō est nouū. ⁊. s. de cā pos. ad vltimū.

i De iure cōi. s. ti. pri. constitutus.

k Prescriptionē: imo ⁊ si allegasset eam nō iuuaret nisi allegaret eam ex alterius ꝑsona. s. de rescrip. cum ex officij.

l Vertere: sup diuersis articulis: scz petitorio q̄tum ad scrutiniū ⁊ baptisma. possessorio quo ad caplm: vt pz ex ipsa lra: sed modo coram Innocentio agebat possessorio ⁊ petitorio. ⁊ quia non fuit modo ꝓbatum de ꝓprietate quo ad capitulū absoluit ecclesia sancti Laurentij: q̄ ad caplm: vt in fi. d. cum ecclesia romana habuit ibi institutionē ⁊ destitutionem ⁊ ecclesia sancte Cecilie illa solūmodo habebit postea que ꝑsbyter ꝓfessus fuit q̄tum ad ꝓprietatem coram Celestino papa cum in omnibus alijs ecclesia sancti Laurentij ꝑtineat ad ecclesiam romanam: vt in fine patet.

m Vocatum. ꝑ hoc igit ꝓbat possessio obedētie: q̄ aliq̄s vocat ad sinodum venit. arg. s. de his que fi. a ma. par. capi. ex ore. ar. ꝓtra. s. de resti. spo. c. olim.

ꝑdictas sentētias appellasse: nihilominus tū monasteriū iudicetis aurieū. ecclesie subiacere i cui⁹ est diocesi fundatū. Sil'r eo in ꝓbatōe appellatōis deficiente: si vobis ꝓstiterit de exemptione vel legitima ꝑscriptōne tam abbatē q̄z monasterium ab impetitione ēpi absoluatis.

Idem in concilio generali.

Nouā religionē nō lz ꝓstituere sine autoritate romani pōtificis nec i diuersis mōasterijs ꝑt quis esse abbas vel monachus

Ne nimia religiōis diuersitas grauē in ecclesiam del ꝓfusionē inducat firmiter ꝓhibemus: ne quis decetero nouaz religionē inueniat: sed quicūq̄z ad religionē cōuerti volu

b erit vnā de ꝓbatis assumat Similiter qui voluerit religiosam domū de nouo fundare regulā ⁊ institutionē accipiat de ꝓbatis. Illud etiā ꝓhibemus ne quis in diuersis monasterijs locū monachi habere ꝑ

c sumat nec vnus abbas plurib⁹ monasterijs ꝑsidere.

Rubrica. De capellis mōachorum et aliorum religiosorum.

Vrbanus tercius.

Ad curam monasterio subiecram non monachi. sed seculares clerici ꝑficiunt et episcopis subsunt.

In ecclesijs vbi mōachi habitant: ꝓplꝯ ꝑ monachū nō regat sed capellanus qui ꝓplm regat ab ēpo ꝑ cōsilium monachorū instituatur.

e Ita vt ex solius ēpi arbitrio tam ordinatio eius q̄z depositō ⁊ totius vite pēdeat ꝓuersatio.

Anno. iij. archiꝑsbyterorz clericis sancte cecilie.

Si ecclesia non cathedralis vēdicat sibi ius in alia ecclesia obtinebit solum quo ad ea que probabit sibi deberi prescriptione vel alio legitimo modo.

Dilectus filij⁹. Ab. sin dic⁹ ecclesie vfe ab economo

f sancti laurētij d piscinia in scru

g tinijs baptismate ⁊ capitulis ⁊ similibus subiectionē postulās

h possessoriū ⁊ petitoriū itētabat Cuz eim ecclia sancti laurētij sit

i in parrochia vfa sita dz d iure cōi ecclesie vfe in ꝑdictis oibus subiacere: qr nec priuilegiū exē

k ptiōts habet nec ꝑscriptionē ꝓ se poterat allegare cū illa eccla sctē cecilie ꝑscripsisset: sicut ꝑ testes dicebat legitime ꝓbatū Preterea cū corā. c. papa. ꝑ. n. sup ꝑdictis intervfam ⁊ ꝑdictā

l ecclīaz q̄stio vertere. Ab. ꝑsbr eiusdē ecclie fuit spōte ꝓfessus q̄ ecclie sctē cecilie scrutiniū et baptisma debebat. Cūq̄z ꝑ ve stra testes q̄ se illū diuerf tpib⁹ ad caplm vocasse iꝑmq̄z venisse asserebant: in mediū ꝓduxisset eis iurare paratis ꝑdictus ꝑsbr

m se vocatū iuisse ad capitulū est

nō expresse quod pz ex petitione epi. vel dic ꝗ vere priuari debuit monasteriū iure ꝗ habebat in pdicia concessione. si vo cōtractus ille fuisset emphiteoticus ex eo ꝗ nō soluerit pensionez debito tpe. s. de loca. ⁊ condu. potuit. ⁊ si actū fuisset ad boc. qz fm modū agendi ⁊c. j. de accu. qualiter ⁊ qn. ij. ⁊. j. de symo. licz bely. v. fi. ¶ reuera hic nō fuit cōtractus emphiteotic⁹. in quo cōtractu nō trāsfert dominiū directū in emphiteotā. ¶ vtile ¶ fuit censualis cōtract⁹ in quo directum. ⁊ vtile dominiū trāsiuit i monasteriū. ⁊ hoc apparet ex illa lra vbi dicit et quicqd iuris taz in monasterio q̄ i ecclesijs in dioc. ei⁹ sitis ⁊c vnde q̄tūcūq; tpe steterit ꝗ censum nō soluerit nō pdit ppē hoc res donatas: sed censum totius tpis tenet restituere et bene fuit census petitus petendo ius epāle vt pz in pnn. et ideo condēnatū fuit monasteriū ad integrā pensionē. i. cēsum totius tpis. s. xl. an. subtractū naz sub hac petitione peto ius epāle. nō solū compreheditur ius epāle qd ipo iure cōi debet sed ⁊ qd constitutū est pacto vel consuetudine s. de rescript. auditis. ar. et vbicūq; inueneris in hac decre. pensionē expone. i. censuz et hec expositio phat p illud qd papa dicit gratis cēsuz accipim⁹ ⁊ vbi dicit census exprimim⁹ quātitatē et ita plana est decre. b.

a ¶ Alijs redditib⁹ epālib⁹. s. ⁊ ita pensio ista cōprehēdebat in petitione epi. B.

Cum venerabilis. ¶ Sunt due ptes pma factuz narrat. secūda diffinit ibi. qz igit. ⁊ vtraq; subdiuidit p se pz. Ab sic.

eccliam pdictam: ⁊ restitutionē subtracte a. xl. an. fm rataz eandem p diffinitiuā snīaz cōdēnamus. ⁊ eundē economū vestruz ab impetitione economi eiusdez

a epi super alijs reddidim⁹ absolutum perpetuū illi silentiū imponentes.

I dē abbati ⁊ cōuētui farbeñ.

¶ Eps petens ecclesiā quo ad temporalia ⁊ spūalia optinet in spūalib⁹ eo ipso ꝗ probat esse in sua dioec. si non apparet exempta sed in tpalibus succūbit nisi aliter doceat de iure suo. Et i hoc vltimo est casus not.

Cum venerabilis. F. M. J. sabiñ. epus eccliam scti angeli de cauceia cū suis ptinētijs ⁊ possessionib⁹ petijsset asserens eam ad se tam in spūalib⁹ q̄z in temporalibus ptinere allegauit ante omia ius cōmune qz cū ꝓstituta sit in dioce. sabineñ. sub ipsius debebat cōsistere potestate. In temporalibus quoq; ad se dictā ecclesiā ptinere nitebatur ostēdere p publicū instrumentum: in quo continebat expresse. J. sabiñ. epm. lh. farbeñ. abbati: ⁊ duabus personis post

c ipm dictā ecclesiā cum suis per-

b tinentijs locauisse p annua quatuor solidorū papieñ. pensione Sz pars vestra pposuit instrumento pdicto nullam fidē penitus adhibēdū ppter superlinearez scripturā ⁊ rasurā loco su-

e specto factā: vbi videlz annotatio temporis recensek: et infra.

contra mordm. b. g ¶ Epale ius. hoc in multis consistit. s. de of. or. cōquerēte. b ¶ Propter pdicta. s. ppter rasuraz in loco suspecto ⁊ linearē scripturā. sic. s. de fi. instru. inter dilectos. ad boc. n. vt credat instro oportet ꝗ sit sine omni suspitione: ar. s. de rescrip. cū adeo. ⁊. c. ad audientiaz. ⁊. C. de edic. di. adri. tol. l. vlti. sed quid si rasura reposita fuerit ⁊ eadem manu non videtur ꝗ obstet. arg. j. de priuil. cum olim. C. ⁊ fi. instru. cōparationes si constet ꝗ de eadem manu ⁊ in loco nō suspecto non obest. item qd si rasura sit in vno loco ⁊ tamen p alia q̄ posita sunt in instrumēto phent bene positum videt ꝗ sufficit ad phandū: ar. bonū s. de re iudi. cum. i. et a. ⁊. C. si ex fal. instru. l. iij. ⁊ hoc satis pōt cōcedi. quia non est presumptio ꝗ in fraudez factum sit: quia ⁊ sine illa rasura constabat itez hoc ipm ꝗ instrumentuz falsatum fuit sufficiebat ad imponēdum ei silentium. s. ⁊ rescrip. cum olim.

Cum dilectus. ¶ Primo instruit delegatus qualiter super sententus pronunciet in secūda et tertia qualiter sup subiectione pronunciare debeat. secunda ibi quod si. tercia ibi similiter. i ¶ Ratihabitione. notare vult differentiā inter lras procuratorias et lras derato. nam vbi q̄s simpliciter constituit procurator. licz generalit cōstituat tn trāsigere sine compositione nō pōt. vt. s. de arbi. pertuas. ⁊. C. de transac. l. transactionis: et sic intelligit. ff. de pcur. mandato. Sed si adijciatur clausula illa et

quicquid aliud etiā super hoc fecerit ratū habebit tunc poterit transigere siue componere. alias nihil operaretur illa adiectio. ⁊ sic differre ista duo: ar. ff. iudi. sol. l. iij. §. pcuratorē. simile habes. s. de offi. dele. coram. vel dic ꝗ non est differentia inter mādatum procuratoriū ⁊ lras de rato. mandatū procuratoriū appellat hic lras de rato ⁊ sic intellige. s. de offi. dele. coram. s. de transac. contingit. ⁊ ideo dicūtur lre de rato. quia in mandato procuratorio constituens semper adijcit in fi. ꝗ ratum habebit quicquid procurator fecerit sup causa illa ad quā datus est. ff. de pcura. l. si procuratorez. ⁊ cautio rati danda est quando de mandato dubitat. C. de procura. l. j. b. k ¶ Repromisit. non etm potuit ppter hoc renunciare priuilegio suo. s. de arbi. cum tpe. ⁊ quia non habuit assensum fratrū suorum nō obfuit. quia delictū psone ⁊c. xvj. q. vj. si epm. ⁊. s. de excep. cū venerabilis.

l ¶ Prescriptione tueri: hic de vna defensione siue exceptione transit ad contrariā. sic. s. de prescrip. auditis. ff. de excep. nemo similiter de vna actione trāsit ad ptrariā. ar. s. de iudi. examinata

¶ Quia igit nobis constitit ecclesiā supradictā constitutam in

f g dioc. sabiñ. epāle ius in omibus spūalibus eidez epo adiudicauimus in eadem illis tn exceptis que p autentica scripta ei dinoscuntur esse subtracta. et infra. Quia vo instm pdictuz per qd epus eccliam intēdebat quo ad tpalia vēdicare ad faciendā sup hoc fidem inualidū esse cognoscimus

b vtpote ppter pdicta de iure suspectuz. vos ab impetitione ipsius quo ad temporalia eiusdem ecclesie duximus absoluendos. I Dem.

¶ Monasteriū subiectū ē epo in cui⁹ diocesi situ est nisi phet exemplū. h. d. quo ad titulum.

Cum dilect⁹ filius. ⁊ infra. Quia cā nō poterat i nostra pūtia terminari cū nuncius monasterij sup procuratione vl

i ratihabitione lras non haberet eā vro duximus examini cōmittendā: mādātes quaten⁹ si constiterit abbatez ad se. ap. antequ epus in eū suspēsionis vel excōicationis et in monasteriū interdicti snīas tulerit legitie appellasse vl mōasteriū a iurisdictione epi eiusdē exēptū eo nō obstāte ꝗ abbas ab eo circūuētus pter fratrū suorū assensum ei obediētia repromisit cū fraus et dol⁹ ei

k pfocinari non debeat iudicetis illas snīas nō tenere. ¶ Qd si abbas in exēptōis phatione decefecit nec legitia se poterit pre-

l scriptione tueri: lz phet se ante

a ¶ Ecclesiam sancti. b videt ꝗ si vna ecclesia agat de subiectione alterius ꝗ nō sit agendū cōtra ipam ecclesiā. sed potius cōtra ipam ecclesiā que est in possessione illi⁹. s. de elec. querelā. ⁊. xvj. q. iij. inter memoratos. ⁊. s. de pscript. auditis. vbi de boc. ff. de lib. exhi. l. vlti. ff. de serui. l. vlt. ij. rn. ⁊. ff. si ser. vc. is cui⁹ familia. ar. s. s. de ap. ad audientiā. ⁊. s. vt li. nō pte. qm frequēter. §. ꝗ si. xij. q. ij. quicūq; militū. ⁊. s. de elec. querelā. sed ibi cōuenit subdit⁹ suo noie ⁊ nō noie eccle. c ¶ Pertinētijs. petitio ista nimis larga videt sic. s. de resti. spo. cū ad sedē. qz verbū ptinere late pz ff. de ver. sig. verbū ptinere quid iuris sit de hoc dictuz est. s. de li. obla. c. ij. ⁊. s. de do. inter dilectos. d ¶ Locauisse. sed hic ñ sufficit. s. de fi. instru. inter dilectos. ⁊. C. loca. ad probationez.

e ¶ Annotatio. i. in annis dñi: idem esset in inditione in qua citius cōprehendit falsitas. s. de fi. iustru. inter dilectos. Jo.

f ¶ In dioc. sabiñ. vñ iure cōi ad eū spectabat. s. e. de renodo tbijs. ⁊. xviij. q. ij. monasteria. ⁊. xvj. q. vij. omēs basilice. c. dist.

vt alterius vicibus ꝓsentarent: arg. q̃ sic. ff. de vsufru. quotiens. ff. de serui. via. in fi. ff. cõi diui. l. cõi diui. §. si de vsufru.

a ¶ Simultates. id est latentia odia siue discordie.

b ¶ Celebrenť. sic. xvj. q. vij. ꝓsiderandũ. 7 c. si plures. § hoc hodie seruari nõ dz: si aliquo mõ sine scãdalo possit ecclesia ordinari. j. e. qm̃. B.

c Q Uecũq: reliq̃as: q̃dã dicũt sicut meléd?: q B. c. nõ tenẽt: 7 illa. ca. silr nõ tenent. xvj. q. vij. ꝓsiderãdũ. 7 c. si plures. p. c. se. qm̃. 7 c. eã te. nisi forsitã ex fctõ ẽpi magnũ scandalũ oriret. tũc posset fuari B qd hic dz ad tps q̃ satis videť. Jo. fa. dicebat: tollat reliq̃as. i. nõ ponat. Ala. intelligit de reliquijs q̃ sũt in capsis extra altare: qd est verum qz de illis que sunt in altari nõ intelligiť.

Q Uoniã in quib. ¶ Primo ponit abusum patronorum. scdo ꝓstõẽ ibi: pñti. Abbas Si.

d ¶ Fũdatores. no. q ex fundatõe ecclie acq̃rit iuspatronat?. vt B. 7 xvj. q. vij. filijs 7 j. eo. vobis. § ex refectõe vel repatõe nõ acquirit: vt dicebat Zau. arg. ff. ne qd in lo. pub. l. ꝓtor. §. vicinales ea videlicet rõne: qz qd bũani iuris ẽ vsijt seruitutẽ nõ recipit. ff. cõi. ꝓdi. taz vtb. q̃ rust. l. caueri. qd intelligo cũ oino nõ ẽ destructũ monasteriũ vel ecclia. sed si fundit? destructũ sit 7 ꝓsensu ẽpi aliq̃s vellet reedificare ecclia credo q acquirat ius patronat?: qz pinde est ac si ab initõ ecclesiã ꝓstruxisset. j. de iude. ꝓsuluit. ar. Jtẽ si qd redificata ẽ eccia de eadẽ materia nunq̃d prior pron?remaneat patron?: videť q sic: qz eadez ecclia intelligiť. ff. de iudi. ponebať. 7 xvj. q. j. denicq̃. 7 ar. ff. de vsufru. si in area. 7 ff. de ser. vr. p̃di. Fuitutes §. si sublatũ. 7 hec ecclesia loco prioris succedit. vñ eam intelligiť: arg. ff. si q̃s cau. si eũ. §. q̃ iniuriarũ. 7 ff. si ex noxa. cau. l. ij. in fi. ff. de vsufru. dñs. in pn. ff. de serui. ru. p̃di. attilicius. ar. p̃. qz desinit ẽ patron? 7 obligatio semel extincta 7c̃. ff. de solu. q̃ res. §. area. 7 de ꝓse. dist. iiij. queris. qd verius videť.

e ¶ Abutunť: 7 ita pdere debẽt priuilegiũ. xj. q. iij. ꝓuilegiũ 7. lxxiiij. dis. vbi ista didicisti.

f ¶ Qui maiorib?: sile. lxiij. di. si forte. Sed nunq̃d req̃riť q maioris sit meriti 7 q plures eũ pñtent: B videť velle B lra. § videť sufficere si sit idoneus: dum tñ habeat maiorẽ partẽ lz alius sit melior: de hac materia dz. §. de elec. ecclesia vra. 7. §. de offi. custo. c. ij. g ¶ Sine scandalo: arg. q ꝓpter scandalũ recedit a iure. §. de pben. cũ tencamur. 7. j. de no. ope. nunci. cum ex iniuncto. 7. §. de tempo. or. ad aures. vbi de hoc.

a ¶ Et si simultates inť eos surrexerint propter quas sacerdos suo ibi officio canõice fungi nõ possit si alit ꝓuideri nõ poterit ꝓcipiať ab eꝑo vt nullo mõ ibi

b missarũ solẽnia celebrẽť: donec ad ꝓcordiã redeãt 7 ecclesia sacerdotẽ canonice habeat q̃ libere suũ misteriũ valeat exercere

¶ X concilio triburien̄.

¶ Summatim est in. c. primo

Q Uecũq ecclesia: 7 infra

Q Si ꝓtingat ꝑ eccl'a dissidere patronos vt eã nolint sub vno ꝓsbro ꝓcurari eꝑs si aliter nõ poterit ipsi ꝓsulere tollat in

c de reliq̃as atq eiusdez ecclesie claudat ostia: vt sacrũ misteriũ nullus in ea celebret: aliq̃ vnũ eligãt ꝓsbyterũ qui sacrosancta sit idoneus ꝓcurare.

¶ X concilio laterañ.

¶ Si patroni in pñtãdo discordãt ꝓferť pñtatus a maiori pte si est idoneus. 7 si hoc sine scã/dalo fieri nõ potest. vel patroni infra tps debitũ non ꝓsentãt episcopus ordinabit ecclesiam

Q Uoniã in quibusdã locis

d Q fũdatores ecclesiarũ aut heredes eoꝝ potestate in q̃ eos

e ecclesia hucusq̃ sustinuit abutunť 7 cũ vna ecclia vni? debeat eẽ rectoris ꝑ sua dissensiõe plurimos repñtat. ¶ Pñti decreto statuim? vt si forte in plures ꝑtes fũdatoꝝ se vota diuiserit il/

f le pficiať eccie q̃ maiorib? iuuatur meritis 7 plurimoꝝ eligiť 7

g aprobať assensu. Si aũt B sine

h scãdalo eẽ nequerit: ordiet ãtistes ecciaz: siẽ meli? eã fm deuz videríť ordinãdã: 7 id ipm ẽt faciat si de iure patrõat? questio emerserit inť aliq̃s 7 cui ꝓpetat

i infra quatuor menses nõ fuerit diffinitum. ¶ X eodem.

¶ Excõcanť prõni laici q̃ clericos instituũt 7 destituũt i ecclijs etiã prõnatis vl' bona ipaꝝ aliť administrãt. 7 clerici q̃ instõẽ laicoꝝ recipiũt cõione priuenť

Q Reterea qz intrũ q̃rũdaz

Q laicorũ ꝓcessit audacia: vt eꝑoꝝ aucte negl'cta clericos

k instituãt i ecclijs 7 remoueãt cũ voluerint possessiõem q̃q̃ atq̃

l alia ecciastica bona ꝑ sua volũtate plerũq̃ distribuant: ipsos anathẽate decernim? feriẽdos.

m ¶ Cleric? ãt q̃ ecclia ꝑ laicos sine ꝓpij ẽpi aucte receperit cõi/

n one priuenť 7 si pstiterit: a miste/rio ecciastico 7 ordie deponať.

¶ Lex. iij. eboracen̄. archiepo.

¶ Si patron? laicus successiue ꝓsentat duos 7 sebs instituitur ab eꝑo valet institutio. h. d. primo patronus nõ põt clerico vl' alteri ecclesie conferre ecclesiaz patronatum vel alteri donare.

Q Uod aũt cõsulis: si clericus idone? ad vacãtẽ ecclesiã pñtatus nõ fuerit ab eꝑo diocesano admissus: 7 postmodũ ali? idone? pñtatus 7 institutus ab eꝑo possessionẽ tenuerit corpalẽ: an primo clerico ecclia petente debeat posterior remoueri vl' posterior ꝓri ꝓferri: dubiũ nõ ẽ q̃n i casu isto melior sit

o ꝓditio possidẽtis q̃m̃ añq̃ pñtatio ꝑ diocesanũ eꝑm aprobeť: ratũ nõ ẽ qd a prono fuerit ichoatũ. ¶ Decetero tue pru. r. q si

p laici clericis vl' collegijs de cõcessiõib? vel donatiõib? instrã ꝓfecerint in B verba vel silia cõcessi vl' dedi ecclesiã 7 pñti charta firmaui si ꝓsensus ẽpi non ac

b ¶ Ordinet: ponẽdo ibi rectorez. ita q ipm postea repsentet si voluerit: arg. j. eo. si vo.

i ¶ Quatuor. j. e. cũ ꝓpter. contra. j. e. eaz te. ibi soluiť.

Q Reterea quia

¶ Duo sũt dicta. scdm ibi: clericus Abbas Si.

k ¶ Instituãt. xvj. q vij. laici. 7 c. ꝑ laicos

l ¶ Ecclia stica. xvj. q. vij. decimas.

m ¶ Per laicos. j. de priuil. cũ 7 plantare.

n ¶ Priuenť: 7 ita ñ est ipso iure suspẽsus q̃ recipit ecclesiam a laico. 7 ꝑ B intellige illos canones. xvj. q. vij. si q̃s vinceꝑ cũ aliis. c. se. que hoc dicere videnť. itez alia pena etiam imponiť ei qui ꝑ abusum laicorum ꝓsentit sui electioni: q̃a fit ineligibilis. §. de elect. quisquis. ar. cõtra. j. c. cura. q scz ecclesia possit baberi ꝑ laicũ: ibi soluitur.

Q Uod aũt con.

Duo sũt dicta scdm ibi: Decetero. abbas sicu.

o ¶ Possidentis. sic j. e. pastoralis. hoc intellige cum laicus pñsentat: secus si ecclesiastica pson̄a cui taliter variare non licet j. eo. cum aũt. § eꝑus puniť: vt in. c. pastoralis: 7 est sile qd dz. C. de rei vend. quotiens. simile. §. de prescrip. ad aures. et ita ille potior est in iure qui prior possessionẽ fuerit adeptus.

p ¶ De concessioni bus ecclesiarum: sic. j. c. illud.

q ¶ Si consensus: 7 ita si cõsensus episcopi accesserit: valet talis donatio vel concessio. j. c. illud. 7 c. nullus. Sed quid intelligitur dare patronus ecclesiam dare nõ potest: quia ad eũ non pertinet immo ad episcopum. Zau. dixit q iuspatronat? solummodo intelligiť donare quod suum est: de consensu tamen episcopi. §. de donati. pastoralis. ne velusoria intelligatur donatio. vt res potius valeat q̃ pereat. 7 argumen. ff. de leg. j. si domus. §. vltimo. 7 hoc probatur ex eo q dicit: pro nõ dato habetur 7 cetera.

a ¶ Cõfessus: ⁊ sic ꝓfessio ꝓcuratoris ꝓiudicat dño. Iste ꝑ sbyter ꝓcurator erat ecclie scti Laurẽtij. de h̃ no. s̃. vt lite nõ ꝓte. c. j. ⁊ sponte dicit: q̃ secus si coactus. j. de accu. si ꝓstiterit ⁊ ꝓfessio in vno iudicio facta corã Celestino. valet hic in alio corã Innocẽtio: vt ptz. B. ¶ Curauit: eodẽ iure debuit ꝓnũciare diffinitiue super ꝑdictis duob⁹ articulis: ⁊ noluit. B.

c ¶ Scrutiniũ ⁊ baptisma. in his duob⁹ obtinuit: in oibus aliis succubuit: vt. j. sequit. d ¶ Titulo. i. plebi seculari. xviij. q vlt. puenit. ⁊ c. dudũ Sed nõne subijcitur ergo q̃ est secularis: ⁊ illud ẽ vt dixit Ain. ꝓter excellentiã dignitatis. imo veriusvidet vt. T. dixit. q̃ de iure cõi monachi ꝑnt subesse titulo. i. plebi seculari. xvj. q. j. alia. ⁊ c. ecclia hz. ⁊ c. legi ar. xciij. di. a sbdiacono. e ¶ Economũ. scti laurẽtij. h̃ format fnia in ꝑsona ꝓcuratoris siue economi. ñ tñ ipse ꝓueniet vt cõueniet actiõe iudicati: nisi esset defensor tñ vel datus in rem suã. ff. de ꝓcu. plautius. ar. cõtra. q̃ in ꝑsonã dñi. s̃. de ꝓbat. licet de hoc tradit. s̃. de elec. querelã.

f ¶ Generetur: ⁊ ita papa iudicat q̃ ei nõ obsit exceptõ rei indicate. si. s̃. de re iu. c. h̃. orta. vñ bñ ꝑscribit ꝗ monasteriũ exẽptũ spacio legitio. xl. an. licet nõ ꝓtra papam xvj. q. iiij. nolumus.

g ¶ In instõne. hic pz q̃ in q̃busdã iuribus ẽpalibus põt ꝑscribi. ita q̃ nõ ꝓter hoc in alijs: ⁊ ita fallit regla illa: q̃ ꝑ ptẽ tota seruitus retinet vt. ff. de seruí. ru. ꝑdi. vna est via: de hoc dicit. s̃. de ꝑscrip. audi tis. ⁊ hoc ideo est: quia ius episcopale est genus multas bñs species sub se: quarum multe enumerant. s̃. de offi. or. cõquerente. ⁊ c. dilectus.

a confessus: vnde ꝑdictus pre. n. ecclesiam vestraz capitulo q̃ se conquesta fuerit spoliatã saluo iure ꝓprietatis ecclie scti Lau-
b rentij reuestire curauit: sicut in eius lris ꝓtinet. ꝑ hoc ergo ꝓ-
c prietatẽ quo ad scrutiniũ ⁊ baptisma ⁊ possessionẽ quo ad capitulũ valet voluit sindicus ꝓprobare. ¶ Ad h̃ scti Laurẽtij economus ex aduerso rñdit q̃ ecclesia illa nullo medio ad romanã ecclesiã ꝓtinebat. Cũ enim monasteriũ monialiũ fuerit ⁊ generalit seruet ĩ vrbe: vt nullũ mo-
d nasteriũ titulo sit subiectũ incõgruũ videbat: vt regulares secularib⁹ suꝓnant: ꝓterea vsq̃ hodie nos in ea institutionez ⁊ destitutionẽ liberã exercemus ⁊ infra. ¶ Nos igit auditis ꝓ-
e positis economũ scti Laurẽtij sindico vro in baptismo ⁊ scrutinio ꝓdẽnam⁹ ita vt ꝑ h̃ ecclie
f romane nullũ ꝑiudiciũ generetur si q̃ñ forte ius suũ duxerit ꝓ-
g sequendũ. In instõne aũt ⁊ destitutiõe ⁊ capto economũ ipm ab impetitiõe sindici vri ꝓrsus absoluimus sindico vro sup h̃ ꝓpetuũ silentiũ imponẽtes.

Bono. iij. ẽpo venetensi.

¶ In prioratibus monachorũ nõ possunt singuli monachi cõmorari etiã si sup hoc habeant rescriptũ aplicũ nisi in illo fiat mentio de lateranẽs. concilio.

Ex pte tua fuit ꝓpositũ: ⁊ infra. Abbas ⁊ conuẽtus
b riuenũ. veneten. dioec. occasione lrarum apo. se. asserunt sibi esse ꝓcessum: vt in singulis ipo-
rum prioratibus singuli monachi ꝓmorent: si pluribus facultates non suꝓpetunt eorundem ¶ Cum aũt id obtinet lateran.
k concil. de quo nulla mentio est in litteris antedictis. F. T. B. rñdemus q̃ hmõi lras ab apo. se. non credimus emunasse q̃ si
l ꝑ occupationẽ forsitan emana-
m uerint nolumus ꝑ hoc derogari concilio supradicto.

¶ Dem burdegalen. archiepo

¶ Ordinarius compellit abbatem vt mõachos a prioratibus reuocet ad claustrum vel eis socios adiungat.

Ad audientiã nostrã pue
n nit q̃ nonnulli monachi lege tibi dyocesana subiecti: in q̃busdã prioratibus habitãt so
o litarij ꝓtra statutũ generalis cõcilij. ¶ Idcoq̃ mãdamus quatenus ipsoꝝ abbates seu ꝓores vt vel ipsos ad claustrũ reuocẽt faciẽtes in ipsis ecclesijs deseruiri ꝑ clericos seculares vel
p alios monachos eisdẽ associẽt cũ q̃bus vitã possint ducere regularẽ monitõe ꝑmissa ꝑ censuram ecclesiasticam compellas.

Rubrica. De iure patronatus.

Ex concilio mediomatricis.

¶ Si propter discordiam patronorũ ecclesia caret administratione cessat in eccla a diuinis tollunt reliq̃ ⁊ ostia claudunt si aliter sine scãdalo eccle
q uideri ñ ꝑt. hoc dicit cũ. c. se.

Perlatum est: ⁊ infra Mob visũ est q̃ ecclesia int̃ heredes patroni diuidi nõ debeat
m ¶ Nolumus: tñ si vellet bñ posset dispensare ꝓtra cõciliũ: q̃ auctor illius ꝓcilij in parẽ nõ habuit ꝓtestatem. s̃. de elec. in notuit. ⁊ papa maior est q̃ concilium. s̃. de elec. significasti.

Ad audientiã. ¶ Primo ꝓnit trãsgressionẽ cõcilij quã sdo mandat corrigi: ibi. iõq̃. Ab.
n ¶ Diocesana. id ẽ iurisditõis de hac lege. no. s̃. de offi. or. di
l ectus. o ¶ Generalis: hic vocat papa lateran. ꝓcilium generale q̃d habes. s̃. de statu mo. c. ij. ⁊ ꝓcilium Inno. semp sic appellat
p ¶ Eisdẽ associẽt: ⁊ ita epi ꝓpellere debent abbates. ne monachos ꝑ villas solos dimittãt. secus in canonicis regularibus si eli gerẽt ad regimẽ aiarꝝ. nã illi nõ cõpellunt alios secuz hic: nisi id cõmode facere possint. s̃. de statu mon a. q̃ dei timorẽ. ⁊ ibi est collegiuz: vñ idẽ videt de regularibus. s. q̃ nõ deberent esse soli in capellis.

Rbica. De iure patro.

Supra visum est de ꝓben. ⁊ digni. itez de religi. do. itẽ de capel. mon. ⁊ q̃ ad istas fit institutio nõnunq̃ ꝑ ꝑnũtationẽ patroni: ⁊ sic posset dubitari de iurepa. ⁊ de mõ ꝑsentandi merito ⁊c. Abbas Siculus.

Exparte. ¶ Diuidit: primo ponit psultatio. scdo rñsio ibi. Cum aũt. Ab.

Perlatũ est. ¶ Duo facit ꝓcilium. Primo ꝓhibet ecclesiã inter patronos diuidi. Scdo ponit q̃d facere debeat ẽps: cuz patroni nõ ordinãt ecclesiã. secũda ibi: ⁊ si. Ab. q ¶ Diuidi nõ debeat: q̃ ad mutabilitatẽ mũdanarũ necessitatũ ecclesia turbari nõ debet. x. di. lege. ⁊ iij. q. vj. h̃ quippe. ⁊ c. dis. c. j. j. e. querimoniã. ⁊ no. q̃ ius patronatus apud vnũquẽq̃ hereditũ est insolidũ quo ad oẽm eius effectũ. ff. de bo. lib. si libertus. in fi. ꝓter sacerdotis ꝑsentationẽ que apud oẽs ita q̃ apud nullũ: vt hic patet. ⁊ j. c. ꝓri. sicut electio. q̃ res simplex est ⁊ indiuisibilis. ⁊ sic ad quẽlibet heredem insolidũ transit: etiã si ex diuersis ⁊ inequalibus partibus sint heredes. arg. ff. de ser. vie. C. de relig. si sepulcrũ ⁊ ff. e. l. q̃ sicut. ⁊ l. vsufructus. ⁊ ff. ad. l. fal. l. j. §. si vsufruct⁹ ⁊ ff. de vsu ⁊ ha. vsus. quia in corpalia diuidi nõ possunt. arg. viij. q. j. nihil. Quid si nõ ꝓueniãt possent ne paciscí ad inuicẽ

a ¶ Impedire.ar.q̃ nõ ꝑstat impedimẽtũ qõ de iure nõ sortit effectũ.ar.ẽ.c.q̃ aũt.ẽ.de elec.bone.ar.cõtra.ẽ.de elec.cõsideraũimus.⁊.c.auditis.⁊.j.de spon.ad audientiã.

b ¶ De re nõ vacãte:⁊ ita ptz q̃ ecclesia nõ vacãs ꝓferri nõ põt priuate ꝓsone:vt.ẽ.de vona.ꝓsultationibus:ẽ loco religioso de autoritate epi ecclesia nõ vacãs potest ꝓcedi vt in decr. cõsultationibus.

c ¶ Nemini.i.nulli priuate ꝓsone licet.

d ¶ Religioso:h lra innuit:q̃ laicus possit dare iuspatronat? loco religioso sine autoritate epi:ẽ ecclias nõ:ar.xvj.q.vl.nemini regũ.ẽ non credo. vñ supple h de ꝓsensu epi:q: siue ꝓcedat ecclesia siue ius pronatus. necessaria est auctas epi.ẽ.c.q̃ aũt ⁊.ẽ.de vona.ꝓsultationibus.⁊.j.c.nullus

e ¶ Contulerit : de aucte epi:vt dixi. Sz nunq̃d laico põt dari iuspatronat?. Uin. dixit.q̃ sic.ar.j.eo.ex insinuatõe.ẽ ibi non fuit donatio.ẽ frater cessit fratri ius suum seu renũciauit ei q̃tũ ad se ius pñtandi.ek ita non fuit donatio cũ ipse insolidũ esset patronus:vt ibi dr.ẽ cũ vniuersitate bñ põt donari vel vẽdi ⁊ obligari.ẽ.ex lris.⁊.j.c. cum seculum.

Q Uerimoniam ¶ Habet duo dicta.scdm ibi:et vicissitudines.Ab.

f ¶ Mutatões:licz patroni mutenk̃ successione vel alio mõ ecclesie status ꝓpter hoc mutari non debet:cum in ipsorum dispositõe ecclesia nõ sit.ẽ potius eꝗorum:nec possunt illam extrabere de sua ptãte.x.q.j.sic q̃dẽ.⁊.c.noverint.ar.ẽ.xvj.q. vlti.decernimus.⁊.c.filijs.ẽ hic habẽt tm̃ ptãtem defendendi ecclesiã ⁊ denũciare sacerdotis excessus eꝗo:ẽ sup rebus nullam habẽt ptãtem.ẽ.eo.ꝑterea.

g ¶ Mutenk̃:sl'c.x.di.lege.⁊.c.puenit.⁊.iiij.q.vj.B quippe.

Q Um laici ¶ Sũmatũ est.ẽ.e.c.illud.vel summa sicvt in rubro.primo ponit dictũ.scdo rõ:ibi.nõ em̃.Ab.

b ¶ Penitẽtia ducti:⁊ ita licitũ est penitere ꝓtra factũ suum venire.vt.ẽ.de elec.nosti.⁊.ij.q.vj.§.sicꝗs libellos.xij.q.j.certe.ff.de mino.si minor.C.q̃ bo.ce.pos.l.ij.ff.de mu.⁊ bo.vt gradatim.§.ẽ reprobari.ff.deposi.l.j.§.si vo deposuero.et.ẽ. de depo.bona fides.⁊.ff.de ac.emp.⁊ ven.si sterilis.§.vl.ar.ẽ.ẽ de fi.ꝑby.veniẽs.ẽ.de cle.ꝓiu.diuersis fallacijs.⁊.xvij.q.iiij. sunt q̃ opes.j.de despõ.impu.de illis.⁊.iij.q.iij.offerat. Sol. nõ ẽ locus pnie nisi in casibus: puta si iusta cã subest.xij.q.j. certe.lxiij.di.§.verũ.vel si aliq̃d inopinatũ emergat.xxij.q.ij. ne q̃d arbitret.⁊ in oibus delicto ⁊ maleficijs.ar.l.di.põderet ⁊.ẽ.de re.ec.alie.vel nõ.sicꝗs plbroꝝ.vel in his q̃ fauore sui tm̃ sunt introducta: q̃bus renũciare põt.vij.q.j.q̃ piculosum. et in his q̃ recepta nõ sunt plene.ff.de iurisdi.om.iu.si ꝓuenerit Uin.⁊ in casu isto vt hic pz.⁊.j.c.cũ aut.⁊.c.pastoralis.

i ¶ Que nulla est:sic.ẽ.e.illd.⁊ ita ꝑma electio q̃ nulla ẽ:nõ impedit scdam.ẽ.de elec.bone.⁊.c.ꝗgregato.⁊.ẽ.de appel.cõstitutis:ar.ꝓtra.ẽ.de elec.auditis.vbi colligit q̃ electio q̃ nulla est impediat scdam ẽ illud cõtra:ibi soluit. k ¶ Laicis: nec etiã clericis patronis lz ecclesiã ordinare.vñ habes simile casum de clericis ei qõ dr hic de laicis.j.c.c.vlt.Ala.

Q Ura pastoral.

¶ Tria facit primo ponit dictum scdo exceptionẽ:ibi. nisi:tercio rõnẽ ipsi?: ibi:cum em̃.Abb as.

¶ Laicoꝝ:laici em̃ ecclesias cõferre non pñt.xvj.q.vlt.siquis deinceps.⁊.c.si quis eps.siquis clericus ꝑ laicos.⁊.j.de priuil. cũ ⁊ plantare.nec debent interesse electionibus: vt ibi habeãt vocẽ in ecclesia collegiata.ẽ.de elec.massana.⁊.c.sacrosancta

m ¶ Legitima.i.q̃ dragenaria que sola currit ꝓtra ecclesiam vt.xvj.q.iij.§.põt.ẽ. q̃s actõnes.ẽ obijcit cõtra B.isti monachi vel clerici q̃ pscripserũt has ecclesias aut habuerũt bonã fidez aut malaz. Si dices bonã.B nõ potuit eẽ nisi ignorabãt ius:ẽ ignorãtia iuris nõ ꝑdest ad vsucapiendũ ff.de vsuca.nunq̃.et qui contra legum interdicta mereat non pscribit.C.de agri.et cẽsi.quẽadmodũ.lib. xj.⁊ isti ꝗ interdicta canonum receperũt ecclesias.xvj.q.vij.si quis deinceps.siquis epus.siquis clericus ꝑ laicos.ẽ.e. ꝑterea. ⁊.c.qõ aũt.⁊.c. illud ⁊ ita pscribere nõ pñt.si malã fidẽ habuerũt nulla pscriptiõe iuuank̃.ẽ.de pscrip.vigilanti.⁊.c.qm̃ omne.⁊.xxxiiij.q.ij.si vgo.põt dici q̃ hic tollat hmõi pscriptio ꝓpter scandalũ:q: ecclesie nõ poterant reuocari sine scandalo.Quidã dicunt q̃ eo ipso q̃ eꝗo sciente ⁊ non contradicente possederũt intelligit eꝗs consentire.⁊ quod sequit:aut dio.habuit postea consensum:supplent exꝗssum.⁊ tunc nõ est necessaria pscriptio cum habent consensum epi.vel potest dici q̃ illi qui ecclesias receperunt de manu laicorũ:nõ possent pscribere:quia contra iura recipiunt:sed eorum successores pscribere possunt qui hoc ignorant ⁊ bonam fidem habent.exquo inueniunt ecclesiam in possessione:quia qui in locũ alterius succedit iustaz habet ignorantie causam.ff.de reg.iur.qui in alterius.

n ¶ Consensum:ar.q̃ ratihabitio retro trahit.xvj.q.j.c.vl. arg.contra.ff.de reg.iur.l.penul.

o ¶ Nisi ius qõ:nemo em̃ põt plus iuris in aliũ trãsferre q̃ ipse habeat.ff.de regu.iur:nemo.j.de do.post di.re.nup.ff.de acqui.re.do.traditio.ẽ.e.qõ aũt.in fi.liij.di.abbati.arg.ꝓtra ff.de acquir.re.do.non est nouum.insti.qui.alie.non licet.§. econtra.C.de distra.pig.q̃diu.⁊.l.si cessante.ff.de vsufruc.qõ nostrum.ff.de acqui.poss.interdum.Sol.primũ verum est. et ista contraria specialia sunt:nec etiam istud ius quod habent scz iuspatronatus possunt conferre sine autoritate episcopi: vt dixi.ẽ.eo.illud.⁊.j.eo.nullus.

hoc non obstante ad ecclesiam presentare rectorem.

Q Um laici epis nesciẽtib? aut nõ ꝓsentiẽtib? ecclesias clericis ꝓcedũt: in quibus

b hũt iuspatronat? ⁊ postea pnia ducti alios ad easdẽ epis repsentant:⁊ illi ad eorũ pñtationẽ in eisdẽ ecclesijs ab epis instituũt coꝝ dz institutio stare: q̃ aucte sunt epi instituti:ꝓcessione ꝑori

i que nulla est omnino euacuata

k ¶ Nõ em̃ lz laicis clericos i ecclesijs ꝑsumptõe ꝓpria ordiare

I Dem abbatibus prioribus ⁊ clericis ꝑ archiepm eboracen. constitutis.

¶ Religiosi vendicare vel retinere non possunt ecclesias sibi cõcessas a laicis sine diocesani ꝓsensu nisi legitime pscripserit vl postea diocesanus ꝓsenserit

Q Ura pastoralis: et infra. Adãdam? q̃tenus ex do-

l natõe laicoꝝ:nisi auctas dioc. epi ⁊ ꝓsensus adsit:nullus vrm̃ aliquas sibi ecclesias vẽdicare ꝑsumat vel retinere talk̃ acq̃sitas nisi legitima fuerit pscripti

m one munit? aut diocesani epi habuerit postea ꝓsensũ. ¶ Cũ em̃

o laici nõ possint in alios.nisi ius qõ hũt transferre hmõi ꝓcessiones irritas penit? esse cẽsemus

Q Ura pastoral.

¶ Tria facit primo ponit dictum scdo exceptionẽ:ibi. nisi:tercio rõnẽ ipsi?: ibi:cum em̃.Abb as.

¶ Laicoꝝ:laici em̃ ecclesias cõferre non pñt.xvj.q.vlt.siquis deinceps.⁊.c.si quis eps.siquis clericus ꝑ laicos.⁊.j.de priuil. cũ ⁊ plantare.nec debent interesse electionibus: vt ibi habeãt vocẽ in ecclesia collegiata.ẽ.de elec.massana.⁊.c.sacrosancta

m ¶ Legitima.i.q̃ dragenaria que sola currit ꝓtra ecclesiam vt.xvj.q.iij.§.põt.ẽ. q̃s actõnes.ẽ obijcit cõtra B.isti monachi vel clerici q̃ pscripserũt has ecclesias aut habuerũt bonã fidez aut malaz. Si dices bonã.B nõ potuit eẽ nisi ignorabãt ius:ẽ ignorãtia iuris nõ ꝑdest ad vsucapiendũ ff.de vsuca.nunq̃.et qui contra legum interdicta mereat non pscribit.C.de agri.et cẽsi.quẽadmodũ.lib. xj.⁊ isti ꝗ interdicta canonum receperũt ecclesias.xvj.q.vij.si quis deinceps.siquis epus.siquis clericus ꝑ laicos.ẽ.e. ꝑterea. ⁊.c.qõ aũt.⁊.c. illud ⁊ ita pscribere nõ pñt.si malã fidẽ habuerũt nulla pscriptiõe iuuank̃.ẽ.de pscrip.vigilanti.⁊.c.qm̃ omne.⁊.xxxiiij.q.ij.si vgo.põt dici q̃ hic tollat hmõi pscriptio ꝓpter scandalũ:q: ecclesie nõ poterant reuocari sine scandalo.Quidã dicunt q̃ eo ipso q̃ eꝗo sciente ⁊ non contradicente possederũt intelligit eꝗs consentire.⁊ quod sequit:aut dio.habuit postea consensum:supplent exꝗssum.⁊ tunc nõ est necessaria pscriptio cum habent consensum epi.vel potest dici q̃ illi qui ecclesias receperunt de manu laicorũ:nõ possent pscribere:quia contra iura recipiunt:sed eorum successores pscribere possunt qui hoc ignorant ⁊ bonam fidem habent.exquo inueniunt ecclesiam in possessione:quia qui in locũ alterius succedit iustaz habet ignorantie causam.ff.de reg.iur.qui in alterius.

n ¶ Consensum:ar.q̃ ratihabitio retro trahit.xvj.q.j.c.vl. arg.contra.ff.de reg.iur.l.penul.

o ¶ Nisi ius qõ:nemo em̃ põt plus iuris in aliũ trãsferre q̃ ipse habeat.ff.de regu.iur:nemo.j.de do.post di.re.nup.ff.de acqui.re.do.traditio.ẽ.e.qõ aũt.in fi.liij.di.abbati.arg.ꝓtra ff.de acquir.re.do.non est nouum.insti.qui.alie.non licet.§. econtra.C.de distra.pig.q̃diu.⁊.l.si cessante.ff.de vsufruc.qõ nostrum.ff.de acqui.poss.interdum.Sol.primũ verum est. et ista contraria specialia sunt:nec etiam istud ius quod habent scz iuspatronatus possunt conferre sine autoritate episcopi: vt dixi.ẽ.eo.illud.⁊.j.eo.nullus.

a ¶ Pro nō dato: sic ergo ꝑ nō dato habet q̃ ab illo dat q̃ de iure dare nō ꝑt. ff. de acquir. re. do. traditio. ⁊ C. de pe. l. ij. ff. e. l. ij. §. vlti. ⁊ j. de do. post di. resti. nup. ⁊ iudices tñ dare ꝑnt. ⁊ C. qui ꝑ sua iur. l. vna. ⁊ j. q. vij. dat libertū. ar. ꝓtra. j. e. cura. ⁊ melius. c. ꝓsultationib⁹ supple b̃ nec est in possessiōe vel q̃si al's si effet in q̃si possessione nōvi non clā ꝓcario nulla q̃stione sibi mota: q: tunc ius acq̃rit ꝑtato ⁊ obtinet. j. e. ex r̃is. c. ꝓsultationibus: ⁊ isti laici erāt in possessōe saltē de facto: ⁊ nisi consensus ep̄i accesserit nō valet donatio: et ita concordat cum illa. j. e. cura.

Q Uia clerici q.

¶ Qui emit iuspatronat⁹ vt possit ꝑtare filiū vel nepotē seu quē vult: eo priuari dz. b. d. aliter q̃ in rubro: et vtraq̃ lec. ꝓt sustētari. ꝓmo ponit excessus. secō pena: ibi eosdē. Ab.

b ¶ Aduocatias. i. iuspatronat⁹ qd̄ q̃q̃ dī aduocatio. vt b̃ q̃q̃ vicedominatus vl' custodia siue gnardia. vt. j. e. ꝓterea. itē dī ius frequētatōnis vel ꝓcessōis. xv. q. vij pie mentis frigētius q̃q̃ gratia. xvj. q. v. sicq̃ ep̄m. T.

c ¶ Cōparāt: per se tm̄: qd̄ esse nō pōt cū sit spāli annexū. j. e. de iure. ⁊ cū vniuersitate pōt obligari. j. e. c. ꝓxi. ⁊ vendi. j. eo. c. cum seculū ad instar fundi dotalis. ff. de fun. do. l. j. ff. de acq. re. vel. l. quidā.

d ¶ Filij: licet aliq̃s sit patronus: se ꝑtare nō ꝑt. j. e. ꝑ nr̃as. filios autē satis credo q̃ possit ꝑtare. ff. qd̄ cuiusq̃ vni. l. illud. ar. ꝓtra. j. e. ꝓsuluit. vbi de hoc.

e ¶ Spoliādo. Sed cui applicabit potest dici q̃ ecclesia cui ꝑ bnōi emptionem facta est symoniaca iniuria. argu. j. de symo. de hoc. ⁊ xvij. q. iij. siquis in atrio. ⁊ sic ecclesia erit patrona suipsius. Sed quid si ipsa cadē ecclesia emisisset iuspatronatus a suo patrono. nunquid amittit patronus iuspatronatus vt sic remaneat apud ipsam ecclesiam. ar. q̃ nō. j. e. illud. q: venditio nō tenuit: q: spāle vel spāli annexū vendi non ꝑt. j. de symo. querelā. ⁊ j. e. de iur. ⁊ sic remanebit penes ip̄m patronum restituta pecunia. arg. contra. posset hic colligi: q: hic dicit: q̃ emptor spoliet ⁊ nō venditor. vnde eo ipso q̃ imponit pena emptori ⁊ nō venditori: videtur remanere penes ip̄m patronū iuspatronatus: q: si voluisset priuari hoc dixisset sicut de alio vel dic qd̄ prius dixi. Bern.

Q X litteris. ¶ Hic est no. casus ⁊ quotidie allegat. Diuidit in duas ptes. ꝓmo ponit q̃rela. secō vant sibi iudices ⁊ instruunt quō debeāt diffinire: ibi. mandamus. Ab.

f ¶ A firmā: dicūt quidā q̃ tale ꝓtractū celebrauerit iter se q̃ vtile dominū trāsiret in ꝓductorē: ⁊ sic i ip̄m trāsiuit iuspatronatus. secus in creditore. ⁊. de re iudi. cā bertoldus. Bern.

g ¶ Presentauit: supple. et episcopus eum recepit.

h ¶ Apud cantuarēsem: qui fecit primū remoueri ⁊ instituī presentatū ꝑ abbatissam. vnde orta fuit contentio inter eos.

i ¶ Excepto: ar. cōcessū videri qd̄ nō est nominatim exceptū. j. de spō. cum apud. Itē arg. q̃ idē iuris est in toto ⁊ in pte. ar. ff. de offi. pfec. vr. l. j. §. iij. ⁊ xij. q. ij. cognouimus. de b̃ tractat. ⁊. de transla. inter corpalia.

k ¶ Vel ante q̃: arg. est hic a cōtrario sensu: q̃ res litigiosa nō debet transferri in aliā ꝓnoaz lite pen. xj. q. j. q: res. ⁊ xvj. q. iiij. volum⁹. ⁊. ⁊. vt lite pē. a memoria. ⁊ quasi ꝑ totum. ⁊ ita videt q̃ si moueat alicui q̃stio de iurepatronat⁹. ⁊ interim vacet eccia: q̃ nō possit ꝑtare aī finē cause. Sed nō ē verū hoc ꝓm quosdā. ꝓut dī. ⁊. de in integ. rest. cū venisset. imo sicq̃ est in quieta possessione ꝑtādi nō dz inde amoueri: vt dicunt q̃dā vsq̃ ad finē cause xvj. q. iiij. volum⁹. et ⁊. vt li. pē. a memoria ⁊ sufficit eē in possessione. j. e. ꝓsultatōib⁹ ⁊ supplēt b̃ maxime. Sz lr̃a ista manifeste ꝓdicit: ⁊ certe verius videt: q̃ eligere vel p̄sentare q̃s nō possit postq̃ ei mouet q̃stio sup ꝓprietate: vl' si dicat: q̃ possit ꝑtare lite mota. tñ ꝑtatus nō dz instituī pēdēte ꝓtrouersia ex qua pēdet. ⁊. d̄ in integ. rest. c. ij. ⁊ est ar. opt. ⁊. de ele. cumana. vbi clerici ⁊ capellani erāt in q̃si possessione eligendi. ⁊ mota fuit eis q̃stio sup iure eligendi vacāte eccia: ⁊ q̃ nō ꝓbauerit de iure suo non valuit eor vox: nec obstāt ꝓria q̃ dicūt q̃ lite pē. nō est ꝓuādus possessor sua possessiōe: q: ibi alia rō est. Ibi ēm oia restituunt ⁊ fructus post litē ꝓteritā. ⁊ b̃ nō debēt restituī fruct⁹ ꝑtatōis: q: canonice institut⁹ nō remouet sine culpa. ⁊ b̃ verius credo. ꝓ tñ notauit Io. ⁊. q̃ pōt licite eligere q̃ est in quieta possessione. lz moueat ei q̃stio. ⁊. de in integ. resti. cū venissent. ⁊ ita si fuit iste ꝑtatus aī q̃stionē motā obtinebit: q: ille credebat ꝓnonū cū eēt in possessione toti⁹ ville ⁊ ita credebat se eē patronū ⁊ bona fide: sic. j. e. ꝓsultatōib⁹ ⁊ si postea obtineat abbatissa in iurepatronat⁹: q: ꝓbabit q̃ excepit iuspatronat⁹. rñdebit illi d̄ tpalib⁹. xvj. q. ij. sane. ⁊. j. de puil. cū ⁊ plātare. §. i ecclesijs. ⁊ b̃ dicit b̃ in fi. Cōtra b̃ tñ. ⁊. de re iudi. cū bertold⁹. ⁊. j. e. ꝓsultatōib⁹. vbi dicit st tpe ꝑtatōis fuc iuspatronat⁹ ecclie possidebat. ⁊ hic nō erat in possessione iurispatronat⁹ lz possideret villā: q: b̃ nō colligit ꝑ lr̃am. ⁊ intellige q̃ erat in possessiōe iurispatronat⁹: ⁊ sic cessant ꝓria: ⁊ satis bñ colligit q̃ miles erat in pos. iurispa. ex eo q̃ dicit in fi. ita q̃ si abbatissa obtineat aduersū militē: illi de tpalibus debeat rñdere. ex b̃ apparet q̃ miles reus erat et abbatissa ꝓ militē agebat: ⁊ si relinquit q̃ miles credebat patronus: ⁊ sic agebat vt patronus. vñ tenuit ꝑtatio ⁊ institutio eo tpe facta q̃ quiete iuspatronat⁹ ecclie possidebat. j. e. cōsultationib⁹. ⁊. ⁊. de elec. querelā. ⁊ ita lite mota nō dz ꝑtare vel si ꝑtat suspēdit institutio in euentū suie: vt dictū est.

Q Uia clerici quidā aduocatias ecclesiarū ꝓparāt vel quocūq̃ modo ꝑt acq̃rūt vt postmodū eorum filij vel nepotes ad easdē ecclesias p̄sentētur: ꝓcipim⁹ vt id artius inhibere ꝓcures ⁊ eosdem aduocationibus taliter acquisitis appellatione postpo. spoliando.

I Dem herfordēsi. episcopo ⁊ abbati de forde.

¶ Iuspatronatus consistens in aliqua vniuersitate tpaliū trāsit cum ipsa vniuersitate etiam si vniuersitas transeat tñ quo ad vtile dominiū nisi iuspatronatus specifice sit exceptum.

Q X lr̃is. i. salabriensi ep̄i accepimus q̃ defuncta ꝓsona ecclesie de laton. G. miles: q̃ villam in qua ecclesia sita est a monasterio de vinto ad firmā tenebat ad eandem vacantem Gu. clericū ꝓdicto ep̄o ꝑtauit postmodū abbatissa ꝓdicti monasterij alium p̄sentauit eidem ad ecclesiā suprascptā: quo nolente ꝑtatum ab ea recipe apd cantuariens. archiep̄m grauē de ep̄o deposuit questionē: ⁊ infra Mādamus quatenus si vobis ꝓstiterit: q̃ p̄fato militi prescripta villa fuerit nō excepto iure patronatus ad firmā ꝓcessa vel anteq̃ de iurepatronatus inter abbatissam ⁊ militē ꝓtrouersia esset suborta p̄fatus Gu. in prescripta ecclesia ꝑ episcopum ad ꝑtationē militis institutus fuisset ei dūmō al's sit idone⁹ ad iudicetis ecclesiā: ita q̃ si abbatissa obtineat aduersus militē: illi de tpalib⁹ debeat rñdere.

I Dem vintoñ. episcopo.

¶ Si laicus clerico vel religioso loco concedit ecclesiam sine consensu ep̄i non obstante tali concessione que nō valet ad ipsam ecclesiam cū vacauerit poterit p̄sentare ⁊ eam alteri ecclesie de consensu ep̄i poterit concedere hoc dicit cum. c. suggestum. ⁊. c. cum laici infrā eo.

Q Uod ꝓtereundū nō duximus q̃ si laicus ep̄o incōsulto ecclesiā non vacantē con

¶ Diuidit: q: ponit duo dicta. scōm ibi. lz. Ab.

I ¶ Ecclesiā quidā intelligūt q̃ ꝑ hanc ꝓfessionē laicus iste intēdebat dare ecclesiā q̃ ad ꝓprietatē vel ecclīā in vsus ꝑ prios qd̄ facere nō poterat. ⁊. de cona. pastoral. x. q. j. nouerint ⁊. c. sic q̃dē. cū alius cā possideret. sec⁹ si dedisset iuspatronat⁹ etiā sine ꝓsensu ep̄i: vt dicūt: vt no. j. e. c. no. hic lr̃a iuuit ⁊c.

non dicit esse: sed dicit ordinet quos reliquerat clericos ibi ponere. ⁊ sic est contra illud. lxxj. dist. hortamur. ⁊ c. clericos. ⁊ §. de cleri. peregri. c. vlti.

Consulentibus. ¶ Due sunt ptes. scda ibi: si vo. Ab.

a ¶ Credebat: ⁊ erat in qsi possessione iuspatronat⁹: qz tūc tenet pntatio etiam si in veritate non sit pronus. §. de elec. qrelā. ⁊ §. de cā pos. ⁊ pprie. cū olim. et hic. Ite ē hic ar. qd plus valet qd ē in opinione quā q ē in veritate. j. q. j. si qs a symoniac. iij. q. vij. §. tria ⁊ §. verū. j. q. fil. sint le. cū inter. ⁊ c. p tuas ⁊ §. d biga. nup. in fi. ar. §. xxix. q. ij. sicqs. ⁊ viij. dist. veritati. ⁊ ita sola possessione acq̄ritur titulus: licet ille dñs non sit qui psentat: sed hoc facit bona fides.

b ¶ Remoueri: q̄a qd legitime factū est nō dz irritari. licet ad eū casum veueniat a q incipe non potuit. lv. di. pcepta. ff. de iti ne. actuq; pua. l. ij. et ff. de postu. l. j. §. casū xxij. q. vij. neq; furiosus. ⁊ qd rite ⁊ fm leges factuz est ex alio euētu resuscitari non dz. C. de admi. tu. sācimus. ⁊ qd legitie factū ē, penā nō merek C. d adulteriis. l. gracchus.

c ¶ Possidebat: bona fide vt dixi. ⁊ non vi. ar. C. de prescrip. xxx. vel. xl. anno. si qs emptōis. §. ⁊ h. ⁊. xvj q. iij. lz in regul. ⁊ nūq̄d ille q̄ est in qsi possessione pntandi. si ei moueak q̄stio pprietatis: poterit interim pntare añ sniam: dic de hoc vt dixi. §. e. ex lris. pter hoc tñ nullum fit piudiciū vero patrono in posterū: vt hic dicit Bern.

d ¶ Remoueri: q̄a nō psentatus a patrono. xvj. q. vij. decernimus. ⁊ sic credulitas sine possessione non valet vel nō pdest.

Suggestum. ¶ Summatū est. §. in. c. illud. vel aliter: et sic vt in rubro cōis diuisio. scda ibi: vñ licet. Ab.

e ¶ Prius factā: similē casum habes. §. de his q̄ fi. a pla. c. cōtinebak. f ¶ Autoritas epalis. §. eo. q aūt. ⁊ c. illud. ⁊ c. nullus. ⁊ §. de dona. psultationibus. ⁊ c. cura. ⁊ hic. ⁊ c. pterea. et c. significātib⁹. g ¶ Subsecutus: arg. qd ab initio erat inualidū p subsaquentē psensum cōfirmak ⁊ fit validū. §. eo. cura ⁊ xvj. q. j. c. vlti. simile. §. de his q̄ fiunt a pla. sine psen. cap. cū nos. ⁊ §. de dona. pastoralis. ⁊ §. eo. cura.

h ¶ Posterius: arg. q lre que possent elidi p exceptionē non pstant impedimentū scdis. q̄uis de primis nō faciant mentionem. §. de confir. bone.

i ¶ Fulcitur: arg. q ibi plura faciunt p aliquo q̄ contra obtinere debet. arg. xiij. dist. duo mala. ⁊ c. nerui. C. de iur. ⁊ fac. igno. l. j. ⁊ §. de re iudi. causamq; vbi sunt arg. de hoc. arg. cōtra. xxij. q. j. mouet te.

Relatum. ¶ Sunt due ptes: scda ibi. ad hoc. Ab.

admittende.

¶ Dem abbati sancti Alberti.

¶ Institutus ad pntationē ei⁹ q̄ tūc iuspronat⁹ ecclie possidebat remoueri non dz. licet illud ius ab eo postmodū euincak. secus si nō possidebat sed tñ credebak esse patronus.

Consultatiōib⁹: ⁊ ifra. Si aliqs cleric⁹ ab ordinario iudice in eccia fuerit institut⁹ ad pntatōez illi⁹ q̄ eiusdē credebak eē pron⁹ ⁊ postea iuspronat⁹ alius euicerit: iudicio institut⁹ nō dz

b ab ipa ppter h remoueri: si tpe pntatiōis sue ille q̄ euz pntauit iuspronat⁹ eccie possidebat cuz ex hoc ei q̄ de iure dz hre nullū i posterū piudiciū genēk. ¶ Si

c vo nō possidebat h tñ credebatur esse patronus cū nō eēt po-

d terit ab eadē ecclesia remoueri

¶ Dem eboracen. archiepo.

¶ Valet scda concessio ecclesie facta alteri ecclesie p epm ⁊ patronum nō obstante prior facta p patronum solum.

Suggestū est: q cuz eccia q̄dā de assensu dñi feudi aucte eboracen. archiepi ecclie bti petri eborac. pcesse ⁊ assigte sint in pbēdā canonici de nouo burgo pcessionē illā irritare nituntk occasiōe donatōis quā si-

e bi asserūt pus factā. ¶ Ulñ lz in donatōib⁹ ecclia; reqrēdus sit ⁊ expectād⁹ pronoz psēsus: qz

f tñ eccie nisi auctas interueneit pōtificalis canonice cōcedi nō possunt: significam⁹ q prior cōcessio si cū assensu pronⁿ ⁊ aucte dio. epi facta ē aut ei⁹ assensus

g fuerit postea subsecut⁹: posteriori pcessioni pferk: alioqn illa d

h bet pferri q̄uis posterius facta que consensu dñi fundiz episco

i pi autoritate fulcik.

¶ Dem archiepiscopis et episcopis per angliam constitutis

¶ Ab officio ⁊ bnificio remouek qui monitus nō dimittit ecclīā sine psensu epi ubi pcessam hoc dicit primo laici spoliātes ecclesiam excōicank, hoc secūdo.

Relatū est q nōnulli occa-

k siōe laice recognitōis: nō reqsita epi audientia bnificia ecclesiastica sibi psumūt i prochi-

l isvris vēdicare Qm igr hmōi

m psone nō intrāt p ostiū ⁊ aliūde

n pscendūt ac p hoc indigni sunt pastoris noie vl prōgatiua gaudere mādam⁹ q̄ten⁹ eos si commoniti pdicta minime resignauerūt: nisi epali cōcessiōe fuerit muniti: ab officio reddatis ⁊ bnificio alienos: ⁊ ifra. ¶ Ad h qm quidā laici ecclias possessiōib⁹ spoliāt: vt sicviros ecclīasticos

o faciāt corā secl'ari iudice litigare: vobis iniūgim⁹: vt id publice sub interminatōe curetis anathematis phibere. Siquis aūt phibitionis vestre contemptor

p extiterit: eum excōicationi subdatis.

¶ Dem

¶ Si questio iurispatronatus infra sex menses non terminak a tēpore vacationis libere potest eps sine presentatione ibidem instituere rectorem.

Cum tē decet: ⁊ ifra. Illas aūt ecclias: de quaz patronatu pctrouersia fuerit si ifra

k ¶ Recognitōis. i. pfessionis in iure facte donatōis vel pcessionis pus facte d rē q̄cūq; qd meli⁹. ⁊ est vulgare anglicorum Ala.

l ¶ Vendicare. i. retinere.

m ¶ Per ostiū. viij. q. j. nō furē. ⁊ xxiij. q. iiij. tres psonas. et. j. q. j. ordinatōes.

n ¶ Indigni: intñ q deponi debēt ⁊ excōicationi subiciēdi sūt. xxj. q. vij. si qs de inceps. sicqs eps. sicqs clericus. hodie tñ imponik pena pdictoz canonū: ⁊ stak ei qd hic dz. ⁊ siquis psentiat electioni de se facte p abusum laicoz ineligibilis fit. nec potest pmoueri sine dispensatiōe. §. de elect. quisquis.

o ¶ Seculari: fm illā regulā actor forum rei sequak. §. de fo. cōpe. cū sit generale. xj. q. j. expientie. ⁊ nōne cōmittunt isti sacrilegiū q̄ taliter spoliāt ecclesias: ergo sunt p ecclesiā iudicandi: vt pbak. §. de fo. ope. cōquestus. ⁊ ar. xij. q. ij. nulli: lz pdia ⁊ homicide dicunk. xij. q. ij. q̄ abstulerit. est ⁊ ratio q̄ isti malefactores sub ecclīastico iudice sūt pueniēdi ⁊ fauore ecclesie est. h introductū. §. de fo. ope. cū sit generale. ⁊ fm illā regulā nō psequerek intentionē suā. ⁊ pone q ecclia agat ⁊ eos coraz iudice seculari ⁊ ipsi laici volūt puenire ecclesiā: qz forte h erat intētio ipsorū

nūq̄d sūt audiēdi. Dicas q nō. ff. d iudi. l. ij. §. ⁊ si agāt. ⁊ alia etiā rōne: qz questio spoliatōis priuilegiata est vt eam intētās recōueniri nō possit nisi de alia spoliatōe. §. de or. cog. sup spoliatōe. ⁊ §. de iu. significauerūt.

p ¶ Subdatis. Dic pz q si quis phibeak sb pena anathematis siue excōicatōis: licet q̄s ptra faciat nō est excōicatus: ⁊ dz excōicari. secus videk si dicak sub interminatōe anathematis. j. de eo qui fur. or. recc. c. j. vel si dicak sub excōicationis interpositōe: qz qui contrafacit excōicatus est. lxiij. di. salonitane. ⁊ §. de loca. ⁊ cōduc. c. j. qz p illa verba innuik: q excōicationis sententia lata sit. Dic de hoc vt dicik. j. de symo. sicut. el. ij.

Cum tē decet. ¶ Summak vt in rubro. sed intellige de patronis ecclesiasticis. fm verum intellectū. nam in laicis sufficiūt quatuor menses: vt. j. dicam. Ab. Si.

a ¶ Sex menses: cōtra. s. eo. qm̄. ⁊. j. c. cum ꝓpter. vbi dantur tm̄ quatuor menses. xvj. q. vij. si plures considerandū. ⁊. s. e. quecunq;. Sol. cum est contentio de electiōe inter patronos tunc obtinet quod dī. s. eo. qm̄. j. respōso. si autem ecclesia ordinari non possit sine nimio scandalo patronū: tunc satis posset dici q; episcopus tollat reliq;as ⁊ claudat ostia: ⁊ sic possumus tenere decreta. p̄dicta: si plures. ⁊ cōsiderandum. quia ꝓpter magnum scādalum ea que sine peccato mortali possunt omitti quādoq; omittimus. j. de no. oper. nuncia. cum ex iniuncto. als ꝓpter modicum scandalum non dimittat eꝗus ecclesiam ordinare: vt dicit̄ in. c. quoniam. tamē consuenit dici q; nō stat̄ hodie illis decr. ⁊ illi decret. quoniā. vbi dicit̄ de sex mensibus. si ho est contētio inter aliquos de iure patronatus. tūc episcop⁹ expectet vsq; ad sex menses. et tūc autoritate sua ordinet ecclesiam. si infra sex mēses postq̄ vacauerit illa q̄stio diffinita non fuerit: vt hic dicit. saluo iure illius q̄ postea cuicerit iuspatronatus in posterum. s. eo. si ho. ⁊. c. consultationibus. ⁊. j. c. cum ꝓpter sed si non vult tantū expectare: ⁊ ꝓst quatuor menses ordinet ecclesiam. s. eo. quoniam. ⁊. j. eo. cum ꝓpter. quibus standū est: vt dicit Lau. quia licet illa decre. qm̄ p̄cessit istam Innoc. concor. cum illa decre. quoniam. que est lateran. concilij. Quidam tamen ita dicebant q; hic computant̄ sex menses a tempore vacationis. ⁊ ita concor. concil. lateran. s. de concess. preben. nulla. ⁊ illa qm̄. ⁊. c. cum ꝓpter. intelligunt̄ a tempore mote litis. qd̄ satis potest concedi: et hoc satis innuitur per litteram illarum decret. in quibus dicit̄ si questio emerserit. ⁊ hic dicit̄: postq̄ vacauerit. tamē episcopus potest facere q; istorū magis placet: si ho contentio sit inter episcopum ⁊ patronū. puta episcopus dicit p̄sentatum indignum patronus idoneū tunc episcopus ponat economū ibi ꝓ fructibus cōseruandis quousq; fuerit expeditum. s. de offi. ordi. cum nos. Credo potius standum ei quod dicit Lau. si episcopus voluerit quod dicit̄: a tempore mote litis non habet rationem: quia sic posset vacare ecclesia quasi ꝓ octo menses: ⁊ decret. illa p̄cessit tēpore illam: quoniam. s. e. licet hec sit posterior in titulo: quia ambe sunt eiusdem autoris. Bern.

Reterea quoniā. ¶ Primo ponit factum reprehensibile. secundo contra secundum statuit ⁊ penam imponit. secunda ibi: p̄senti. tercia ibi. contractus. Ab. Si.

b ¶ Aduocati. id est patroni.

c ¶ Jus aduocatiōis. id ē iuspatronatus: vel potius ius aduocationis. nam alij dicunt̄ patroni: ⁊ alij aduocati: vt. j. e. c. patet. d ¶ Emptōis: qualiter iuspatronatus transferat̄ vē ditione seu alijs modis dictum est. s. eo. cum seculum.

e ¶ Fodrum. fodrum est collecta quam imponebant isti patroni ecclesijs: ⁊ est vulgare lombardorum.

f ¶ Regium: quod regi debet̄ siue tributum regi debitum. xj. q. j. si tributum. ⁊. xxiij. q. viij. conuenior.

g ¶ Institutos: statui ergo pñt reddit⁹ patrono vice tributi siue pensionis: vt hic patet. ⁊. xiij. q. vlt. tributum. a arg. xvij. q. ij. eleutherius. et hoc ante consecrationes ecclesie ⁊ nō post: ar. C. de donati. que sub modo. l. pfecta. ⁊. xvj. q. vlti. filijs. possunt etiam statui vice bñficij: ⁊ ante ⁊ post. xvj. q. v. illud. ⁊ q. j. possessionis. ⁊. q. iij. clerici. ⁊. c. si episcopus. amplius ho habere non debent q̄ reperiat̄ in iure pmissum. j. de re. in quibusdā. quod si p̄sumpserint puniāt̄ vt hic dicit. ⁊. c. in q̄busdam. ⁊. s. de statuto. in singulis. in fi.

h ¶ Huiusmodi: de q̄bus pmissus est. sex donationis venditionis ⁊ alijs. ⁊ sic patet q; iuspatronatus vēdi non pōt. s. e. q: clerici. ⁊. c. de iure. vl' donari sine cōsensu epi s. eo. nullus. ar. contra. s. eo. illud. ibi solutur.

Cum autē ad. ¶ Laicus patronus vno p̄sentato potest alium p̄sentare: secus in patrono clerico: vel specialius vt in rubro. ⁊ cōa ps ibi: verum. ⁊ est de principaliorib⁹. c. tituli. Abbas Si.

i ¶ Alium dando scōm videt̄ recedere a priori sicut ille qui plures constituit ꝓcuratores diuersis temporibus. ff. de procur. si quis ꝓcuratorio. §. vlti. ⁊. s. de ꝓcura. non iniuste.

k ¶ Judicio epi: ⁊ sic locus est gratificationi. ff. loca. in naue in fine. s. de offi. deleg. de causis. argu. xvj. q. vij. tempora. ff. de relig. l. vlti. ff. qui satisda. cog. de die. Sed contra est. j. eo. c. in fine. C. de dili. qm̄ plerunq; ff. de fideicom. li. generaliter. §. quid ergo. Sol. cum dubitat̄ quis potior sit in iure: locus ē gratificationi. vel cum aliquis nō potest subuenire vtriq; ff. ad sille. l. si quis in graui. §. si cum omnes.

l ¶ Persona: quia clerici patroni pinguius ius habent q̄ laici: argumentum. xvj. questione. v. si quis episcoporū. vel quia clerici variare non debent in penam eorum hoc statutum est Alanus.

m ¶ Tempore: sic. j. eo. pastoralis. ⁊ ita habes hic q; qui prior est tēpore potior est iure. s. de maio. ⁊ obe. c. j. vbi de hoc.

Nobis fuit. ¶ Ut patet ex summario tria sunt dicta. secundum ibi: ceterum. tercium ibi: ꝓ fundatione. et iste tex. est de principaliorib⁹. Abbas Siculus.

n ¶ Diocesani: als non potest: de conse. dist. j. nemo. j. in auten. de mona. §. illud. coll. j.

o ¶ Construxerit: ⁊ ita ex constructōe acquirit̄ iuspatronatus. xvj. q. vij. frigentius. ⁊. c. pie mentis. ⁊. c. filijs.

a sex menses postq̄ vacauerint nō fuerit ꝓtrouersia terminata licitum tibi sit de ꝓsona idonea ordinare.

Tercius tercij.

¶ Patronus iuspatronatus ꝓ pria autoritate alienare nō potest nec ab ecclesia aliquid temporale exigere. nisi tēpore fundationis a diocesano illud fuerit sibi reseruatum.

b Reterea quoniam ad c uocati ecclesiarum ius aduocationis donationis vel d emptōis titulo alijsq; ꝓ sua voluntate contractib⁹ in alios trās- e ferre p̄sumūt: fodrum albegari f as regiū: ⁊ similia tāq; a ꝓprijs rusticis ab ecclesijs exto:quentes. ¶ Presenti decreto statuimus eos siue aduocati siue patroni: vl' vice dñi siue custodes vel guardias habētes seu quocunq; alio nomine censeātur a grauaminibus ecclesiarū cessare: nihilq; ī ipsis preter antiq; ⁊ moderatos redditus a loco- g rum episcopis institutos exigere: aut si aliud exegerint excōi- cationi subdant̄. ¶ Cōtractus h q̄; huiusmodi quos fecerint vl' facient in futurum vim aliquā decernimus non habere.

Idem nouiceñ. episcopo.

¶ In pluribus successiue p̄sentatis a patrono laico episcopo datur gratificatio sed in presentatis a persona ecclesiastica potior est primo presentatus.

Cum aūt aduocatus clericum idoneuz episcopo p̄sentauerit ⁊ postulauerit post i modum eo non refutato alium eque idoneum in eadem ecclesia admitti: quis eorum alteri p̄ k feratur iudicio episcopi cedim⁹ relinquendū si laicus fuerit cui ius competit p̄sentandi. ¶ Verum si collegium vel ecclesiasti- l ca persona presentationem ha- m beret qui prior est tempore: iure potior esse videtur.

Clemens tercius.

¶ Ex constructione ecclesie facta de consensu capituli acquiritur iuspatronatus. hoc ꝓmo. Patronus non eligit prelatuz in cōuentuali ecclesia sed in capella sic. hoc secūdo. Patrono debetur processionis honor et alimentat̄ ab ecclesia si vergat ad inopiam. hoc tercio.

Nobis fuit: ⁊ infra. Inq̄sitioni. T. tale damus responsum q; siquis ecclesiā cum n assensu diocesani ꝓstruxerit ex

a ¶ In conuentuali: conuentualis dicit exquo duo vel tres in collegio sunt. ff. de elec. c. j. sed videtur q tres ad minus debeant esse. ff. de ver. signi. neratius. tamen in vno retinet ius collegij. ff. qd cuiusq vniuer. sicut. §. vlti.

b ¶ Honestius: immo necesse est q requirat: vt videt. ff. de elec. cū terra. ⁊ melius eo. ti. sacrosancta. qz posset excipe contra ipsum si nō esset idoneus etiam post ꝓfirmationē si male versatur tenetur renunciare epo. xvj. q. vij. filijs. ⁊ ar. opti. xviij. q. ij. abbatem.

c ¶ De sua iurisditione: nōvidet q istud stare possit: quia si intelligas hoc generaliter de quocunq patrono. obstat manifestū ꝓtrariū. ff. de elec. sacrosancta. ⁊ c. mass sana. vbi datur q ius eligendi non cadit in laicū in collegiata ecclesia: nec valet aliq̄ consuetudo vt laicus interlit cū clericis in electione plati: ⁊ hic videt pmitti. qualiter ergo respōdebimus contrarijs potest dici fm quod notauit hic Tan. q hoc intelligi debet: cum ecclesiastica psona ius obtinet patronatus: puta abbas vel alia ecclesiastica psona: q̄a hmōi psone hn pnt interesse electioni faciende cum clericis. exquo consueuerunt ibi interesse electioni faciende. vel quia in fundatōne reseruauerunt sibi istud ius de consesu episcopi: ⁊ sic de iurisditione sua interesse possunt: arg. xviij. q. ij. eleutherius. ⁊ sic non ꝓtra dicit: vt no. in. c. sacrosancta. vel pōt hoc intelligi generaliter etiā de laico: vel expone de sua iurisdictione sibi specialiter cōcessa in ipsa fundatōe quā ꝓcessionē ostēdere debet: ar. c. dist. contra morem. ⁊ ab eo qui hoc ꝓcedere potuit: scz dño papa: quia eōus nō posset hoc ꝓcedere sicut credo. arg. pdicte decr. eleutherius. ⁊ hoc hn pbat. xvj. q. j. hinc etiā vbi datum fuit tale priuilegium q rex sil' cum monachis eligat abbatem. aliter ho patronus in electōne esse nō debet: ⁊ sic vtroq modo cessant pdicta: ꝓtraria ꝓsuetudo eēm hic non pdest.

d ¶ In capella. Sed nunquid inuito patrono posset fieri h capella collegiata ecclesia cum sic amitteret psentationez: nō videtur. arg. ad hoc. ff. si serui. ven. is cuius familia. in fi. ff. de vsu ⁊ habi. l. vlti. ⁊ x. q. j. c. j. argu. cōtra. x. q. j. c. decretum. vbi ordinatio ecclesie ptinet ad episcopum. ⁊ c. nouerint. ⁊ ff. de vsu ⁊ habi. l. vlti. in fi. satis posset concedi: q posset in fauorē ecclesie: ⁊ sic puniet patronus sine culpa sed non sine causa. ff. vt lite non contest. quoniā. §. si ho. in fi. ⁊ xxij. dis. renouantes. in alijs omnibus remanet patronus pter q̄ in electione plati. in ipsa enim fundatione hoc euenire posse patrononus pspicere debuit ⁊ sibi carere p supiorem. ff. loca. si quis domū §. j. ⁊ xxiij. dist. in nomine dñi. ⁊ ff. de elec. licet. Sed his non obstātibus videt q inuito patrono capella in piudicium patroni non possit fieri collegiata ecclesia: vt videtur bene probari. xvj. q. vij. monasterium. ⁊ c. sequen. vbi dicit expresse q episcopus non potest auferre ecclesiā a dispositione patroni ⁊ ita eo inuito collegiata fieri nō potest: sicut eo inuito nō pt ei auferri directe ius psentādi. xvj. q. vij: decernimus. ⁊ j. e. ti. cum dilectus. vbi de hoc: ergo nec indirecte. ⁊ vbi aliquid vna via pbibet: alia via nō concedit. ff. de pcura. c. tue. cum suis concor. ibi positis. Item ⁊ alia rōne nō debet fieri collegiata inuito patrono. Cū eēm ecclia teneat puidere patrono si ad inopiam vergat: si hoc fieret nō posset sibi postea puidere sicut prius poterat: ergo sua interest ne fiat collegiata: qd probat. xvj. q. vij. quicū q̄ directe. ergo non pōt priuari iure psentandi. vt dictū est. ergo nec indirecte faciendo ecclesiā collegiatā hoc credo verū ⁊ equū ⁊ honestū: vt p hoc laici inuitent ad ꝓstructionē ecclesiarum. sicut p cōtrariū a puisione ecclesiarum reuocarent: ⁊ ita patrono inuito capella non potest fieri collegiata. sed dñs rei nō potest vsū rei immutare. etiam in melius inuito vsufructuario vt dicit. l. pdicta. ff. de vsu. ⁊ habi. l. vl. in fi. Sed dato fm dictū alicui: q capella possit fieri collegiata ecclesia inuito patrono nō pdit pterea ius psentandi rectorem. Si ho psentiat vt possit fieri collegiata sine pestatione iuris sui. in eo casu diceretur electionē rectoris ad collegiū tm ptinere: ⁊ hoc etiā tpe fundatōis fieri potuit. arg. ff. e. pterea. ij. ⁊ xviij q. ij. eleutherius. vtroq tm casu remanet patronus q̄tum ad alia: ⁊ hoc. c. ⁊ alia iura que dicūt: q in ecclesia collegiata patronus in electione esse non dz. intelligitur de illis ecclesijs. q̄ ab initio de voluntate patroni facte sunt collegiate. B.

e ¶ Modeste: habito respectu ad facultates ecclesie ⁊ qualitatem persone. x. q. iij. c. vlti. ⁊ ff. de vsufruc. sed ⁊ si quid. §. j. vnde versus. Patrono debetur honor. onus. vtilitasq. Presenti psit defendat alatur egenus.

f ¶ Canonibus. xvj. q. vij. quicunq.

Per nostras. ¶ Consultatio ponitur ⁊ responsio. secūda pars ibi: cum igitur. Abbas Siculus.

g ¶ Ingerere: hoc ipso tanq̄ ambitiosus debet repelli. viij. q. j. in scripturis. ⁊ j. q. vj. sicut his qui. simile. C. de epis. ⁊ cle. si q̄q̄. ⁊ ff. de pcura. que omnia. quia nō ambitione: sed labore vnumquēq̄ ad honorem conuenit peuenire. C. de re. mili. l. contra publicam. lib. xij. ⁊ lxj. dist. miramur. ad fi. arg. cōtra supra de elec. cum in iure.

h ¶ Presentare: quia differentia debet esse inter psentatum ⁊ presentationem: dantem ⁊ recipiētem. ff. de insti. cum ad nostram. ⁊ inter baptisatum ⁊ baptisantez. j. de bap. ⁊ eius effe. debitum. ⁊ ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his pretor. ⁊ ff. de offi. pto. l. vlti. ⁊ hec est ratio quare psona electa non videtur computanda inter eligentes vt augeat numerum eligentium: quia a seipso oriri non debet. xxiij. q. j. didicimus. ⁊ intus occidit. j. q. j. quibusdam.

Cum propter. ¶ Diuidit: quia primo ponit dictum. secundo pestationem subdit ibi: itaq. Abbas Si.

i ¶ Quatuor. ff. eo. quoniam. arg. contra. supra eo. eam te. ibi soluitur quod dicitur: hoc intellige per id quod dicitur. supra eo. quoniam. ⁊ c. eam te.

a ¶ Ut eo iuspatronatus acqrit. ¶ Le terū in conuentuali ecclesia nō electioni plati faciende: sed iaz b facte honestius patroni postu c latur assensus nisi aliter de sua iurisdictōe obtineat: vt partes suas interponere debeat electi d oni tractande: secus tñ est in capella: in qua vnus presbyter a patrono eligitur: ⁊ pro institutione habenda loci episcopo psentatur. ¶ Pro fundatōne q̄z ecclesie honor processionis fundatori seruat: et si ad inopiam e vergat ab ecclesia illi modeste f succurritur: sicut in sacris est canonibus institutum.

I Mno. tercius rothomagen. archiepiscopo.

¶ Patronus ecclesie vacantis q̄z q̄z sit clericus ad eam se psentare non potest.

Per nostras postulastis scias edoceri: vtrum clericus ad vacantem ecclesiaz in qua ius obtinet patronatus: se ipsum si est idoneus valeat presentare. ¶ Cuz igitur nullus se s ingerere debeat ecclesiastice p/lationis officijs respondemus q nullus se potest ad psonatū h alicuius ecclesie psentare quā/tumcūq idoneus sit: et quibuscūq studijs et meritis adiuue/tur.

I Dem cōuentrien. episcopo.

¶ Si questio iurispatronatus non diffinit infra quattuor mēses episcopus ordinabit ecclesiam sine preiudicio eorundem.

Cum ꝓpter discordias laicorum: ⁊ infra. ¶. ¶. mādamus quatenus si de iurepatronatus questio emerserit inter aliquos ⁊ ab eo cui competit in i fra quatuor menses non fuerit diffinitum extunc ecclesiā ipsaz de persona nō differas idonea ordinare. ¶ Ita q illi ex hoc nō debeat in posterum piudicium generari qui ius euicerit patronatus.

I Dem archidi. ⁊ cancellario altisiodoren.

Cum dilectus. ¶ Iste tex. quo ad intellec. habet duo di cta diuersa licet quo ad lram ambo ꝓmisceãt. Diuidit nam primo ponit petitio. secdo diffinitio: ibi nos igit. Abb.

a ¶ Presentauit: epo diocesano. ⸿ nõ fuit admissus: vt. j. sequit. b ¶ Ecclesiã: de berouilla. scz. W. in q̃ legatus institu erat pdictũ Gu. ⸿ dioc. eps fecit ibi quandã ꝓmutationẽ d cõsensu ptiũ. pbẽda illa que vacabat in ecclesia sancti martini carnoten. debebat assignari. H. clerico vnde Gu. renũciauit illi ecclesie d berouilla quã habuit a legato. ⁊ episcopus ei ꝓtulit illaz pbendã in ecclesiam sci martini quam debuit hãe. H. ⁊ illaz ecclesiam de berouilla sic vacantẽ ad psentationẽ pdicti archidiaconi contulit. H. clericoũ orta fuit cõtentio inter istũ. H. ⁊ pdictum Gu. quẽ primo presentauit archidiacono contra mandatum legati.

c ¶ Laicus: rõne patrimonij. et papa argumẽtat duob⁹ modis. ⁊ vtroq; mõ ducit ille ad incõueniẽs Primo sic si psentat eum tanq̃ laicus melior est conditio possidentis. ⸿. e. q autẽ. j. rñ. si tanq̃ clericus. ergo psentatio nõ tenuit: quia erat interdicta p legatum. ⁊ ita ꝓ non dato habetur ⸿. e. q autem. in fi. pmi responsi.

d ¶ Statutũ Alexãdri. ⸿. eo. q autẽ. primo responso.

e ¶ Reseruandum. Sed q̃d si exiret prouinciã ⁊ vacaret: credo q archidia. tũc illam posset cõferre: qꝛ egrediẽdo ꝓuinciam finit legatio. ⸿. de offi. lega. nonit. c. vlt. ⸿ si reseruasset donationi pape: tunc nõ credo q posset illã ꝓferre: secus in negotijs iã ceptis anteq̃ egrediat ꝓuinciaz. ⸿. de offi. lega. c. vlt. f ¶ Clericus: secus si tanq̃ laicus: qꝛ tũc posset nõ obstãte reseruatõe legati. g ¶ Presentare: ⁊ ita pz ꝗ legatus põt reseruare sue donatõi primã vacuturã. ⁊ si cõtra fiat nõ valet. Sed videt q talis ꝓhibitio nõ valeat: ar. ⸿. de pben. dilectus. qꝛ ꝓcessio de prima vacatura facta a legato nõ tenuit ibi. Sz nõ est ꝓtra: qꝛ hoc nõ dedit ⸿ reseruauit sue donationi: ⸿ ibi dedit. Preterea istud videt fieri in fraudẽ canonis vñ nõ deberet valere. ⸿. de ꝓcess. pben. cõstitutus. aliud est de episcop⁹: qꝛ non habet tantã potestatem sicut legatus. vnde eps non posset sibi reseruare primã vacaturam cum talem ptãtem nõ habeat: immo si vacaret cum ad eũ nõ ptineret cõferre nõ posset. Item videt q liberã electionẽ posset legatus auferre capitulo: qꝛ qua rõne potest reseruare sibi primã vacaturã ⁊ secdam ⁊ terciã. ⁊ sic nõ eligerẽt. Dicas q liberã electionẽ nõ pot auferre: qꝛ sic esset prauare eos in totũ qd nõ posset: licet tpe sue legatõis posset interdicere ⁊ reseruare sibi electões. Sed nunq̃d legatus posset dare ecclesiã inuito prono laico: qd videt: qꝛ plus iuris habet in concessione platus q̃ in psentatõe patronus. ⸿. de offi. lega. dilectus. qꝛ q̃libet patronus vndecũq; habeat patronatũ subest legato q̃tũ ad ius patronatus. i. q̃tum ad cognitionez iurispatronotus: ar. ⸿. de iudi. quãto. ⸿ ꝗ videtur spãle i legato dñi pape: qꝛ eius inuito patrono nõ posset ecclesiã dare. xvj. q. vij. decernimus. Sed certe q̃uis patronus ꝗ sit legato q̃tũ ad ius patronatus. i. q̃tum ad cognitionez iurispatronatus. nõ tñ videt q ei possit auferre pnãtõz pueniẽte ratione patrimonij sicut posset pueniẽtez rõne ecclie. ⁊ ꝗ inmutur ꝗ. ⁊ ex hac distinctione. als quare a laico vel clerico. Licet cũm papa ꝓcederet q legatus ꝓcederet ecclesias inuitis patronis. nõ tñ sequit q cõcesserit inuitis patronis ꝗtibus iuspatronatus rõne pãimonij ar. ff. ne q̃d i lo. pub. l. j. ⸿. si q̃s a ꝓncipe. Quidã pferũt primũ dictũ. ⸿ istud maiori nitit equitate vt pronus rõne pãimonij q̃ dotauit ecclesiã non priuet iure suo. nec fiat ei hec iniuria. ⁊ ꝓpter hoc subtraheret ⁊ ipse ⁊ alij a fundatione eclesiarũ: ⁊ hoc verum est.

b ¶ Perceptis: q̃a malefidei possessor fuit. ex q̃ pcessit mãdatũ: nec fuit p eũm admissus: vt d dr. et ita nullũ hz excusationẽ C. de rei vẽ. certũ. imo ⁊ q̃s pcipe potuisset legitime institut⁹. qꝛ est violẽtus possessor. ⸿. de resti. spo. grauis. vbi de ꝗ. Ber.

Pastoralis. ¶ In prima ponit ꝓsultatio. in secda rñsio ibi. Nos. ⁊ vtraq; ps subdiuidit: ptz in tex. Abb.

i ¶ Appellauerit: similis appellatio est. j. eo. c. vlti. ⸿ nunq̃d tali appellationi erit deferendũ: videt q sic: qꝛ ex sola psentatione facta a vero patrono acquiritur ius presentato. ita q si alium non psentauerit obtinere debet aduersus alium institutum. ⸿. de re iudi. cum Bertoldus. ⁊ xv. q. vij. decernimus. ⁊ ita tenet appellatio cum nullus alius sit ad hoc psentatus. Potest dici q appellatio ab initio tenet: ⸿ si patronus postea alium psentauerit. ⁊ eps instituerit ipm iam nõ obstat appellatio: cum ei pmissum a iure variare. supra eodem q autem. ⁊. c. cum autem. Episcopus ꝗ punit: qui illum primum presentatum non admisit: vt hic dicit. sed non ex vi appellatõis sed quia malicioso ipsum repulit.

Legatus de latere ecclesiam cuius alia ecclesia est patrona collationi sue reseruari põt. licz non vacet ⁊ cõferre cum vacat hoc primo Ex duobus pntatis a patrono laico. potest superiori instituere scõm. hoc scdo.

Cum dilectus filius: ⁊ infra. Cũ hostien. episcopus tũc apud se ap. le. archidiacono carnot. mãdauerat vt ecclesiam quaz in archi. suo primo vacare cõtingeret donationi sue seruaret: inhibens ne alicui cõferret eandez: de qua Gu. clerico disposuerat ꝓuidere: ⁊ eccia de berouilla ibi vacasset idem archidia. contra mãdatũ eiusdem legati ad ipsam. G. subdiaconuz
a psentauit cuius facto ab eodez legato cassato ipse pfato. G. cõ
b cessit ecclesiam sic vacãtez: ⁊ infra. ¶ Vacante ꝗ quadã prebenda in ecclesia sancti Martini carnotensi diocesi episcopus dictam ecclesiã ad psentationez archidia. H. clerico prebendaz ꝗ prefato Gu. assignare curauit. vnde ipse. H. suplicabat eãdem sibi ecclesiã confirmari: vt pote quam ad psentationem archdiaconi veri patron se dicebat adeptũ: ⁊ infra. ¶ Nos igitur attẽdẽtes quod ⁊ si prefat⁹ archidia. memoratuz. G. tanq̃
c laicus ad illam ecclesiam psentasset: quia tamẽ p diocesanum ad missus non fuit: ⸿ dictus. H. ab eodem archidia. presentat⁹ a diocesano episcopo institut⁹
d iuxta statutuz Alexandri pape non primus sed secũdus ius ẽ assecutus in ecclesia memorata ⁊ si archidia. pfatũ. G. tanq̃ clericus presentauit: quoniã in eo qd tanq̃ clericus faciebat: suberat iurisdictiõi legati: vnde p⁹ q̃ idẽ legatus donationẽ illius
e ecclesie sibi decreuerat reseruã/
f dum ad eam tanq̃ clericus nõ
g potuit quẽpiam psentare psentationem ipsius minus canonice factam decernimus irritaz: ⁊ ea nõ obstãte cõcessiõez eiusdez ecclesie factã ꝓnomiato. H. pronũciam⁹ canonicã extitisse: adiudicãtes eidem pfataz ecclesiã
h cũ fructibus medio tpe ꝓceptis ex ea plene ac pacifice possidẽdaz predicto. G. super hoc perpetuum silentium imponendo.

Item eliẽn. episcopo.

¶ Si laicus patron⁹ duos successiue psitet valet institutio de scdo. nõ obstante appellatione prius facta p patronũ. eps tñ qui malicioso primũ repulit eidem in competenci beneficio ꝓuidere compellit. ⁊ in hoc vltimo est casus singularis.

Pastoralis officij: ⁊ infra. postulasti edoceri: an clericus ad aliquã ecclia a patrono laico pntatus si diocesanus eps ipm nõ duxerit admittendũ exhmõi pntatõe aliq̃d iuris assequat in illa: ⁊ si forte idẽ ad
i se. apo. appellauerit ⁊ post appellationẽ ab ipo interpositã idem patronus aliũ curauerit pnta/re ac secundũ instituit episcop⁹ psentatum idez ab ipsa ecclesia

a ¶ Distinguēs.ē.eo.cū aūt. b ¶ Censuit.ē.e.q̃ aūt.
c ¶ Robur:ecce vnā differentiā inter pñtatos a laico: ⁊ inter pñtatos a clerico:q̃ laicus variare pōt: clericus nō.ē.e.cū aūt.vnde videt q̃ si laicus pñtet indignū nō pdit ius eligēdi.arg.ē.de offi.ordi.cū vos.vbi ⁊ hoc. d ¶ Malicioſe:ſed quis ꝓbabit q̃ malicioſe non admiſerit: eps non: q̃a ꝓ ipſius facto pſumitur.ē.de de.bone.j.⁊.ē.⁊ ꝓba.poſt ceſſionē. Item nullo aliq̃d obijciente ipſe poteſt cum repellere.ē.de elec.venerabilem.⁊.c.cū nobis olim.argu.xxviij diſt.priuſq̃.⁊.xxxix. diſt. Petrus.ſed potius contrarium eſt verum.quia qui maliciam obijcit eam ꝓbare debet.ff.de ꝓba.quotiens. Siq̃ dolo.et.vj.q.ij.placuit. c.ſi tñ. Dicendū eſt hic q̃ eps debet oſtēdere q̃ ille nō ſit idoneus:quia quilibet pſumit bonus niſi ꝓdet malus.ē.⁊ ſcru. in or.fa.c.vno.⁊.ē.⁊ pſum.dudum.als pſumit malicia epi.argu.ff.de rei ven.is q̃ dolo.⁊ fuit hoc nouū ius et exquiſitum vt eps ꝓpter dolum ſuum teneatur ei ꝓuidere:arg.pdicte.l.is qui dolo.⁊ in hoc pīudicat ſucceſſori ſicut ſi ordinaret illuz ſine titulo.ē.⁊ pbē. cū fm apl'm:⁊ eſt ſil'e qui enim recuſat idoneum fideiuſſorem tenet actione iniurarum.ff.qui ſatiſda.cog.ſi vo.in fi.⁊ eo ipſo ꝓbatur malicia: q̃ eum repellit nulla examinatōe facta ⁊ ipſo.
e ¶ In quo:ſic ergo punit aliquis in eo in quo deliquit.ē.d tranſla.quāto.⁊.c.inter corpalia.⁊.j.⁊ immu.eccle.c.vltimo xvij.q.iiij.frater ⁊ coeps.

Poſtulaſti. ¶ Aliter etiā pōt ſummari nullū pīudiciū generat patrono qui nō ꝓſenſit pñtationi facte per rectorē de ordinādo ad ti.eccl'ie ſue.ꝓmo ꝓſultatio.ſcdo rñſio: ibi.ad qd breuiter.Ab. f ¶ Utrū electio:due ꝓponunt hic queſtiones. Una eſt ſi ſacerdos parochialis poſſit aliquē ordinandum pñtare ad titulū eccleſie ſue irrequiſito patrono. Seda ſi vacāte eccleſia ille ſic intitulatus ſit alij preferēdus quē patronus pñtauerit. Ad primā queſtionē nō videt rñdere. Ad ſcdam rñdet:q̃ non fit pīudicium patrono quin poſſit pñtare quem velit. Per hoc poteſt dici q̃ vtriq̃ queſtioni reſponſum eſt:vt ſic illi intitulati maneant in eccleſia patron? tñ poteſt pñtare quem velit:qui erit plātus eccleſie.⁊ iſti intitulati ius nō habent in eccleſia:quia nec ſunt ibi vt collegiū ſed ſimplicem ſuſtentationem habent nec eorum ꝓſenſus acquirit in electōe ſacerdotis:ſ ſolus patronus eligat.⁊ ita nō fit pīudiciū patrono ꝑ talem intitulationē q̃tum ad pñtationem cum eo inuito poſſint intitulari.ſ ſi conſentiret intitulationi:tunc fit ei pīudiciū:q̃ poſtea tenet illū pñtare: vt dicit in fine. Et qd hoc fieri poſſit inuito patrono.eſt arg.ē.de fil'. pſby.ꝓpoſuit.⁊.vij.q.j.illud.aliud videt in patrono epiſcopo xvj.q.v.ſiquis epiſcoporū. Sed quid ſi preſente ⁊ non cōtradicēte patrono intitulat,videt conſentire:ex quo nō ꝓteſtat debeat amoueri. ¶ Nos igitur Alexā.pape.veſtigijs inherentes: qui inter pſētatos a clerico
a et laico patrōis diſtinguēs int pſentatos a laico conditionem
b poſſidētis cenſuit meliorē: dicim? q̃ inſtitutio pſentati ſecūdo
c loco a laico patrono robur obtinet firmitatis. Veruntū cōſtituimus: vt eps qui pſentatum
d idoneuz maliciose recuſauit admittere ad ꝓuidendum eidē in ꝓpetenti beneficio compellat:
e quatenus puniat in eo in quo ipm non eſt dubium deliquiſſe.

I Dem aurieſi.epiſcopo.

¶ Si ad preſentationem rectoris ad titulum eccleſie aliquis fuerit ordinatus patronus qui nō conſenſit ad ipſam cum vacabit poterit preſentare.

Poſtulaſti ꝑ ſe.apo.edoceri. vt cū rectores parochialiū eccleſiaz quoſdā pñtēt ad ſuaz eccliaz titulos ordinā
f dos vtrū electio taliū ad ipſos rectores ꝓtineat vel etiā ad patronos:⁊ ſi in his patronorum nō ē requirēdus aſſenſus:vtrū ius illis ſaluuz maneat eligēdi vt cū ipſas eccleſias vacare cōtingerit:intitulati hmōi nō ſūt alijs pferendi. ¶ Ad quod breuiter rñd.q̃ per intitulationem huiuſmodi nullū patronis preiudicium generet quin poſſint alios ad illas eccleſias cum vacauerint pſentare:niſi de patronorum ꝓceſſiſſet aſſenſu.

G Regorius nonus archiepiſcopo eboraceſi.

¶ Patronus etiam clericus eccleſiam vacantem conferre nō poteſt.⁊ ſi contulit poteſt nihilominus ad illam pſentare.

Transmiſſe ad nos tue littere ꝓtinebāt q̃ cū ad capitulū eboraceſi.eccleſiā de gameforde vacantē in qua ius obtinet patronatus:r.clerico ꝓceſſiſſent ipſi poſtmodū.l.clericuz tibi ad eandē eccleſiaz pñtarūt
g poſt appellationē ab eodē.r.ad ſe.apo.interiectā:⁊ infra. ¶ Cōſultatiōi tue rñ.q̃ cum ex vi iu
h riſpatronatus nō cōceſſio ſ preſentatio ꝓtineat ad patronū pſentatum ſi ei aliq̃d nō obſiſtat canonicū inſtituē in ipſa eccliaz
i poteris vtpote potiorem.

ſi patronus.Contrarium tamē notauit Joannes in capitulo principali q̃ electio clerici non ꝓtineat ad patronum:ſed ad prelatū.credo potius ſtandum:vt hic notatur vbi ſūt tñ duo in eccleſia.ſcz rector ⁊ clericus:q̃ patronus pſentet vtrūq̃ cum eccleſia:non dicat collegiata:vt nota.ē.de elec.c.j.ſed in collegiata eccleſia nullū poteſt pſentare.

¶ Transmiſſe ad nos. ¶ Communis diuiſio. Secunda pars ibi:Conſultationi. Abbas Si.
g ¶ Poſt appellationem:que appellatio non tenuit cū nullum ius haberet:cum ad ipſum non ꝓtineat conceſſio:ſed pſentatio:vt.j.ſequit.quia ꝓ non dato habet ⁊c.ē.e.q̃ autem in fi.⁊ ita non intererat eius appellare:quia non ſolent audiri ⁊c.ij.q.vj.non ſolent.ē.de elec.cum inter.R.⁊.ē.⁊ bis que fiunt a maio.par.ca.ex ore.
h ¶ Ex vi. Nota ergo vim ⁊ poteſtatem quam habet patronus:quia patronus in eo q̃ patronus eccleſiam donare non poteſt.ē.eo.q̃ autem.⁊.c.illud.ſed ſolam pſentationē:vt hic patet:vnde nil aliud ſibi vendicare debet.ē.eo.cum ſeculum ⁊ ita conceſſio iſta nulla fuit.vnde non preſtitit impedimentum ſcdē pſentationi:quam idem capl'm poſtea fecit.ſic.ē.e. illud.⁊.c.cum laici.⁊ eſt arg.hic.q̃ non pſtat impedimentum qd de iure non ſortit effectum. Sed videtur q̃ capl'm eboraceſi.faciēdo qd nō licet ꝓcedendo eccleſiā priuari debuit poteſtate ſaltē ea vice pñtandi:q̃ dixit ſibi ius vt puniat in eo in quo deliquit.ē.eo.paſtoralis.ē.⁊ tranſla.quāto:⁊ arg.xvj q.vj.placuit.ꝓpter hoc nō puniunt.q̃ ⁊ ipſi idem correxerūt factum ſuum pñtando ꝓut debebāt:nec eſt iſte caſus in quo priuet quis poteſtate eligendi:q̃ cum ſit illud pena non debet imponi:niſi exprimat q̃ ſit imponenda. Preterea nō peccauerant eligendo:q̃ non elegerunt ergo puniri non debent in eo in quo non peccauerunt.
i ¶ Potiorem:⁊ vere potior eſt:quia nullum ius habuit alter:vt dictum eſt.

Rica. De censibus. Visum est. s. de vito offerre ecclesiarum vt est
ius pronatus restabat meritovidere de alijs oneribus. iō sub
ijcit ℍ Rica. De materia habet. x. q. ij. ⁊. iiij. p totū.
Sancitū est. ¶ Vario mō intelligit: iō vario modo
summari pt. Sed i hereditō lre cōiter pt sūmari vt
i rubro. Et
tria sūt dicta. Scōm
ibi: ⁊ pbri. Tercium
ibi. Et si. Abbas Si.
a ¶ Sancitur: istud
c. habes. xxiij. q. vlti.
sancitū. b ¶ Man
sus: māsus dī in vul
gare italico: ꝗtitas
terre q̄ sufficit duob⁹
bobus in anno ad la
borandū. c ¶ Ullo
seruitio. Sed q̄d di-
ces si mansus ille pri
mo fuit tributari⁹ al
terius ecclie: q̄ eccl'a
alia prochialis decimas idem ꝛcipiebat
Ala. dixit. q̄ mansus iste in fauorē ecclie a
tributo liberat. sicut
seruus factus pbr: a
seruitute liberat. ad
ℍ induxit. xiij. q. vlt.
ꝑm canonicā. alia āt
pdia collata ecclie a
tributo ñ liberāt: vt
ℍ i fi. q̄ res trāsit cū
onere suo. s. de pig.
ex lris ⁊ de reci. cū nō
sit. ⁊. C. sine cēs. vl're
li. l. j. ij. ⁊. iij. ff. de pig.
ac. sane. ⁊. l. se. §. si fū
dus. ⁊. xxiij. q. vlt. tri-
butū. ⁊. xj. q. j. si tribu
tū. ⁊. C. de epi. ⁊ cler.
l. iij. in fi. nisi forsitan
q̄d spāle dicat in vote ecclie: ar. s. d de reci. nouū genus. Sz veri
us credo: q̄ māsus ille q̄ dat ecclie etiā in ipsa fundatōe: si p
mo erat tributari⁹ vel soluebant decime de ipso ecclie prochi
ali: dz ecclia ꝓter ℍ iure suo priuari. xvj. q. j. ecclie antiq̄tus.
xxiij. q. viij. tributū. nisi fortassis modicū ledereť: qd de facili
pati posset. s̄ si ex hoc ledereť nō debet iure suo priuari: quia
tunc etiā priuilegiū pdit ꝓter enorme detrimentū. j. de ver.
sig. q̄d p nouale: ⁊ ℍ bñ licitū est q̄ tale seruitiū tributū ecclia
sticū appellari pōt ad qd tenet ecclesia: vt. j. sequit.
d ¶ Ecclesiasticū: ecce q̄ ecclesia pōt soluere tributū eccl'iasti
cū: ar. xviij. q. ij. seruitiū. ⁊. xxj. q. ij. ecclesiar. ⁊. xj. q. j. si tributū
⁊. xxiij. q. vlt. tributū. vt dictū est. e ¶ Senioribus. i. dñis: ⁊
est arg. q̄ res trālit cū onere suo. xvj. q. j. siqs laicus. ⁊. c. dis. c.
rōnis. Ber. f ¶ Seruitiū. i. censum.
g Omnis aia: vos subditi. Hoc dictū fuit laicis sicut illd
xj. q. j. magnū. ⁊. s. de maio. ⁊ obe. solite. ⁊ pōt extendi
ad clericos circa exteriora. xxiiij. q. vl. tributū. vel q̄ obedire
debēt plātis suis. xxiij. q. vi. q̄q̄. s. de elec. significasti. Vin.
h ¶ Probatio. x. q. iij. illud. C. de epis. ⁊ cler. nulli.
i Scientes: pbrm. i. epm. xciij. dis. legimus. ⁊. xcv. di. ecce
⁊. xviij. q. ij. hoc tm. k ¶ Ab initio: sic ergo ab initio
pōt imponi census ab ipso patrono de psensu epi. s. ti. pri. p
terea. ij. ⁊. xviij. q. ij. eleutberi⁹. j. c. q̄to. postea vo imponi non
pōt: nec imposit⁹ augeri. j. e. pbibem⁹. ⁊ ita ē hic ar. initiū eē
spectandū. C. de bo. q̄ li. cū oportet. in fi. ff. de pe. si qs. §. q̄ ab
ortionis. j. q. j. quibusdā. C. cōia de vsuca. l. j. ⁊ vlti. de pse. di.
j. placuit. ⁊. ñ. cōmo. l. j. in fi. ⁊. vj. dist. testamētū. ⁊. s. de loca. ⁊
pduc. ꝓter sterilitatē. §. j. ⁊. ff. de nego. gest. sed an vltro. §. j.
in fi. ff. de verb. ob. continuus. §. cū quis. ff. de cōtra. ⁊ vti. ac.
q̄d ergo. §. sufficit. ar. ꝗ. s. finē esse spectādū. j. q̄ fi. sint le. tāta
in autē. de nup. §. quia vo. col'. iiij. xxij. q. ij. q̄ ait. ff. qui satisda,

Rubrica. De censibus ⁊ exactionibus ⁊ pcurationibus.
Ex cōcilio apud guarmaciā.
¶ Ecclesie fundande debet p
dote tribui māsus liber a quoli
bet seruitio ꝛpali ad ecclesiasti/
cum tū tenet. sed si aliquid con
ferť ecclesie vltra māsum tenet
eccie ex eo soluere onera ꝛsueta
a Sancitū ē vt vnicuiq̄
b ecclesie vnus māsus
c integer et absq̄ vllo
seruitō tribuat. ¶ Et
pbri i eis ꝛstituti nō d decimis
neq̄ de oblatōib⁹ fideliū nō de
domib⁹ neq̄ de areis vl' de hor
tis iuxta ecclesiā positis neq̄ d
d pdicto manso aliqd seruitiū fa
ciāt ꝓter ecclesiasticū. ¶ Si ali-
e qd amplius habuerit inde seni
f oribⁿ debitū seruitiū impēdat.
Augu. sup epl'a ad romanos
¶ Solutio tributi arguit subiec
cionem.
g Omnis anima sublimio/
ribus potestatibus sub/
dita sit: ⁊ infra. Et vos subditi
esse debetis Ideo enim tributa

b pstatis: q̄ ℍ ē pbatio sbiectōis
Reg. ste phano cantori.
¶ Non potest episcopus nouū
censum imponere monasterio.
Dilientes: ⁊ infra. Asseruit
i predictus abbas pbyter
masse nouas monasterio ꝛsue/
tudines velle imponere: ⁊ ifra
k Mādamus quatenus si ab ini
tio hoc non fuerit etiā labenti/
bus temporibus aliquid noui/
ter non permittas imponi.
I Dē ꝛstantinopolitano epo.
¶ Cecus ⁊ pauper ad collectas
non tenentur.
l Licet multū: ⁊ infra. Di/
xit q̄ predictus cecus: q̄
ad collectas inter alios pariter
m cōpellat: qd fieri ñ pmittas: q̄
eum quē cecitas sua grauat: in
humanū est nimis in collectiōe
affligere cui debuerat ex colle/
n ctis si esset necessitas misereri.
Ascal'. ij. comitisse matbilde
¶ Petens censum debet ratio/
nem exprimere.
o Peruēit ad nos: ⁊ ifra. In
p q̄sitōi. t. t. r. q̄ census ignorātie

cog. ānq̄ de pe. dist. iij. §. j. in fi. vij. q. j. suggestū. ⁊. s. de renū.
c. j. ar. ꝗ. s. mediū esse spectādū. vñ illud. ¶ Cū media semp gau-
debat ludere forma. Maior cūm medijs gra rebus inest. s. de
testi. cū tu. ⁊. xlv. di. disciplina. ⁊. c. sunt nāq̄. ⁊. s. de offi. dele.
queretī. ⁊. xxiij. q. iiij. q̄dā cū bonoꝝ. in fi. ff. de pe. respiciendū.
C. de custo. ⁊ exhi. re.
si q̄s. arg. ꝗ. q̄ mediū
nō sit inspiciēduz. C.
de bere. insti. § ⁊ si. §.
solem⁹. Sol. mediuz
spectādū ē in dissen-
sione opinionū: ꝛopi
nio media magis est
amplectēda. s. de off.
dele. querenti. ⁊ q̄ dī
initū esse spectādū et
finē esse spectandum
soluit. s. de elect. du-
dū. vbi de ℍ inuenies
alias ꝛcordātias.
l Licet multuz:
hec est ps illi⁹
s. de resti. spo. licet.
m ¶ Non pmittas.
quid ad papā de isto
ceco: cum nō videat
esse d sua iurisdictōe
s̄ potius. ad secularē
imo cū sit miserabilis
psona eius correctio
ptinet ad ecclesiam.
lxxxvij. dist. c. j. ⁊. ij. ⁊
rōne peti saltē ptinet
ad ecclesiā. s. de iudi.
nouit. ⁊ arg. xj. q. j. re
latum. Vin.
n ¶ Misereri: poti-
us est miserandū ta-
libus q̄ auferendū.
C. ne no. vec. l. j. qui
cūm morbo corpali la
borant a psonalibus
muneribus excusant. C. qui mor. excu. l. j. ⁊. ij. lib. x. ℍ priuile-
gium illud nō extendit ad filios. C. co. l. vlti. ⁊ satis iste affli-
git nec debet amplius affligi. s. de cle. egro. c. j. ⁊. vij. q. j. cum
o pcussio. ⁊. iij. q. ix. indicas.
Peruenit. ¶ Iste est bonus tex. ⁊ habet subtilem mate
riam. Et hic intēdit nō debet census cuius cā ignorat
vel ad idē sic vt in rubro. Ab. o ¶ Peruenit. Abbas frati-
norēsis. dēpdatus fuit ecclesiā carpen. occasione cuiusdaz cen-
sus: quē abbas petebat ab ecclesia carpen. dicebat archipbr
carpen. q̄ nesciebat cām quare soluere deberet illum censum
questuit a papa quid iuris esset: ⁊ ipse respondet ꝓut sequit
in lra. Iste duc ecclesie sunt in dio. mutin. ⁊ comitissa matbil
da fuit dña ⁊ patrona in vtraq̄ ecclesia.
p ¶ Ignorātie. id est cuius causa ignorat. ff. de fideius. siqs
postq̄. ⁊. l. siquis p eo. ⁊. ff. qñ dies le. ce. hmōi legatum. § nū-
quid talis census siue consimile seruitium potest acquiri tem
pore: videt q̄ non: quia sicut tempus non tollit obligationē
ff. de acti. ⁊ oblig. obligationū. §. placet. ita nec inducit. C. de
pact. si certis annis. j. q. j. nullus episcopus. ad fi. questionis.
vbi de hoc. x. q. iij. quia cognouimus. C. ne vxor p ma. l. vlti.
ar. ꝗtra. xviij. q. ij. seruitiū. j. q. iij. quesitū. in fi. ff. de vsu. cū de
de in rem verso. ff. de aqua plu. arcē. l. vlti. ff. si ser. ven. siquis
diuturno. licet ius nō ꝓbet: vt ibi dī. So. licet ex tpe nō acq̄
ratur obligatio: tamen huiusmodi seruitia siue seruitutes tene
acquirunt etiām si non habeant ꝓtinuam cām. C. de serui. ⁊
aqua. l. j. ⁊. ij. ⁊. ff. de aqua plu. ar. l. vlti. ⁊ de seruitēs tpe acq̄
rend s. loqui videt. l. C. de agri. ⁊ censi. litibus. li. xj. ar. xviij.
q. ij. seruitiū. ⁊ ideo hmōi seruitia acquiri pñt spacio. lx. anno
rū. ⁊ hoc intellige de his q̄ ius cōe possideri nō vetat. alia vo
q̄ possideri nō pñt nō pscribūt sine titulo: vt diti. s. de pscp. si
diligēti. q̄ nec possessor i talib⁹ defēderet. Et siqs aliqd petat

tale sibi vtteri. sufficit allegare cām in libello q̃uis illā nō pro bet dum tñ ꝓbet tp̃s: ar. ff. si ser. ven. l. si q̃s diuturno: vt dixi s̃. de ꝓsue. c. vlt. Alij dicūt q̃ nō est necesse aliquā cām exp̃me re: s̃ hec lr̃a in fi. s̃ dicit ibi: ad q̃d solui debeat p̃sciat s̃ prioi dicto ꝓcordat. iij. q. v. q̃ suspecti. a ¶ Diuinis. i. canonicis. iij. q. v. q̃ suspecti.

b ¶ Inuenitur: sup ple q̃d solui debeat sine cā. ⁊ ideo q̃ petit causam alleget: vt dixit Bern.

Quam ꝓpter.

¶ Diuisio ꝑ ex summatio. Et prima ꝑs subdiuidi p̃t in duas: vt ꝑ in tex. Sed ibi: q̃ circa. ab.

c ¶ Exhibēdos. i. ꝓ curātos. xxviij. q. j. iā nūc. in fi. xxj. q. j. c. j.

d ¶ Graues. i. onerosi: q̃d facere nō debent. imo si grauant ecclia suis expēsis ꝑ visitare. x. q. iij. cauēdū. ⁊. j. q. iij. placuit.

e ¶ Cōsumat: vsq̃ ad exinationez extreme virtutis. x. q. iiij. inter cetera. x. q. j. cauendū. j. q. ij. placuit

f ¶ Archiepi: arg. q̃ archiep̃s ꝑ visitare ꝓuinciā ⁊ ꝓcuratio nes a subditis suffraganeorū suorū exigere. j. eo. sopite.

g ¶ Ep̃i. x. q. iij. inter cetera. s̃: vbi dī q̃. l. s̃ illd corrigit ꝓ istd.

h ¶ Decani. i. archi p̃sbyteri rurales.

i ¶ Existāt. Quid s̃ si plures ducāt: nunquid poterūt in superfluo ꝓbiberi: videt q̃ sic. ff. de aqua quoti. ⁊ esti. l. j. §. trebatius. ⁊ x. q. iij. q: cognouimus lxiij. di. q: ꝓ ambitiones. j. de excef. p̃la. cū ad quorūdā. p̃t dici q̃ p̃t denegari in superfluis: s̃ si ꝓterea subditi excōicent tenet forte sententia: q: sententia pastoris siue sit iusta siue iniusta timēda est. xj. q. iij. c. j. ⁊ ij. ⁊ illa decre. cum ad quorundā. cōtinet specialē indulgentiaz vt quidā dicunt. Tan. ⁊. xxxiij. di. quorundā. ⁊. lxxxvj. di. Esau. ⁊ c. amputatis.

l ¶ Que sua. lxiij. di. nosce. ⁊. viij. q. j. sūt in ecclesia. lxv. dist. lz

m ¶ Sumptuosas. xxxv. di. ecclesie principes. iiij. di. denicq̃. s̃ epi incōtrariū faciunt. nam vix cautela diuersoꝝ coquorum eos p̃t satiare. vnde dicit. l. q̃ ex nimia ingurgitatōe olet os ff. de ēdil. edic. qui clauū. §. is cui. habeat ergo pauperē cibū. xlij. dist. c. vlt. xxxv. di. ecclesie principes. xij. q. ij. glia epi. Lau.

n ¶ Rōnabilis: si de hoc dubitet supiorīs arbitrio determinet: ar. x. q. iij. q: cognouimus. xj. q. j. si clericus.

o ¶ Filijs. xvj. q. j. p̃dicator. ordine em̃ nature filius succedit patri: ⁊ nō econuerso. ff. vnde li. scripto. §. non sic parentibus. iste tñ ordo plerūq̃ turbat. ff. de inoffi. testa. nam ⁊ si. vñ dirit dñs Bulgarus cum suus vnicus filius decessisset. Ordī ne turbato succedis bulgarę nato.

a nec diuinis nec humanis legibus inuenit: oportet quippe vt ois cēsus ad q̃d ⁊ q̃n ꝓsolui debeat p̃sciat. ¶ Ex ꝓci. latera.

¶ Determinat cōciliū numerū equorū q̃s secū ducere p̃nt p̃lati visitātes. ⁊ ꝓhibet eis tūc vti venationib⁹ ⁊ sumptuosas epulas querere. hoc primo vsq̃ ad ver. ꝓhibemus. Et p̃lati nō debent grauare subditos tallijs ⁊ exactionibus. ꝓmittit tñ ex iusta cā petere ab eis moderatuz auxiliū. h. d. vsq̃ ad §. Sane.

Quam ꝓpter se ac suos pro prijs manibus decreuerit

c exhibēdos vt locum p̃dicandi auferret pseudo apostolis: ⁊ illis q̃bus p̃dicabat nō existeret onerosus. Graue nimis esse dinoscit: q̃ quidā p̃latoꝝ ita in ꝓ

d curatiōib⁹ graues existāt: vt interdū ecclīastica ornamēta subditi exponere cōpellant: ⁊ lōgi

e tpis victū breuis hora ꝓsumat.

f Quo circa statuimus: q̃ archiep̃i prochias visitātes ꝓ diuersitate ꝓuiciaꝝ ⁊ facultatib⁹ eclia

g rū. xl. vel. l. euectiōis nūeꝝ: ep̃i aūt. xx. vl. xxx. cardiales. xxv. nunq̃ excedāt. archidiacōi vo

h v. vl. vij. decani ꝓstituti sb ep̃is

i duob⁹ equis cōtēti existāt: nec

k cū canib⁹ venatorijs ⁊ auib⁹ ꝓ

l ficiscāt. s̃ ita ꝓcedāt vt nō q̃ sua sūt s̃ q̃ iesu xp̃i q̃rere videāt nec

m sumptuosas epulas q̃rant: s̃ cū gr̃aru actōe recipiāt q̃d honestū ac cōpetēt illis fuerit ministratū.

¶ Prohibem⁹ etiā ne subditos suos tallijs ⁊ exactōib⁹ ep̃i grauare p̃sumāt. sustinemus aūt ꝓ multis necessitatibus: q̃ aliquotiens supueniūt: vt si manifesta

n ac rōnabilis causa extiterit: cuz charitate moderatū ab eis valeāt auxiliū postulare. Cuz em̃ dicat apostol⁹ nō debēt filij thesaurizare parentib⁹: s̃ parentes

o filijs multū lōge a paterna pietate videt: si ꝓpositi sbditi suis graues existāt quos i cūctis necessitatib⁹ pastoris debēt more fauere. Archidiacōi vo siue de

p cani nllas exactōes siue tallias in p̃sbyteros seu clericos exercere p̃sumāt. ¶ Sane q̃d de p̃dicto numero euectōnis ꝓm tolerantiā dictū est: in illis locis poteris obseruari: inquib⁹ ampliores sūt redditus ⁊ ecclesiastice facultates. In pauperiorib⁹ autē locis tantā velum⁹ tenere mēsuram: vt ex accēsu maioꝝ minores merito si doleāt se grauari. Hec sub tali indulgētia illi qui paucioribus equis vti solebāt

q hactenus pluriū sibi credāt potestatē indultā. ¶ Ex eodem.

¶ Nouus census ecclesijs imponi non potest nec augeri.

Prohibem⁹ insup ne ab batibus ep̃is vl aliis p̃la

r tis noui census imponāt eccle

t sijs nec veteres augeāt: nec ꝓ tē redditū suis vsib⁹ appropria

v re p̃sumāt: s̃ libertatem quā si bi maiores cōseruare desiderāt

x minoribus suis bona volūtate cōseruent. ¶ Si quis vo aliter

p ¶ Exactiones: ad opus suū sine mādato ep̃i: vel supple nisi in casu p̃missio. nam q̃ p̃mittunt in p̃fationibus in subditis repetita intelligunt. ff. de ver. ob. titia. §. j. ⁊ xxxij. q. vij. aplis. ⁊ de appel. scdo requiris.

¶ Sane. ¶ In effectu dī: q̃ numerus equorū statututus in p̃n. c. nō dz trahi ad agendū numerū alis solitū. Ab. q ¶ Potestatē: q: q̃d ꝓuisuz est ad leuamē: extēdi nō dz ad grauamen. xlv. dist. licet. s̃. de appel. cū spāli. ⁊. c. suggestū. ⁊. j. de pēnis. in quibusdā. Lau.

Robiremus.

¶ Primo ponit duplicē ꝓhibitionem quam iustificat Scdo ponit decretū ibi: sicq̃ vo. Et aduerte q̃ iste tex. est de principaliorib⁹ bui⁹ti. ab.

r ¶ Moui. i. de nouo. cū ab initio impositi nō fuerint. s̃. eo. sciētes. ⁊ q̃ ab alijs eccle sijs nō soluunt. j. eo. c. ecclesijs.

s ¶ Census: q̃ imponit in ipsa fundatiōe puta vt in singul annis soluat vnū cercū siue librā cere vel piperis: siue etiā certaz quātitatem pecunie: puta. x. solidos vl minus vel etiaz plus q̃ testat in signū subiectiōis. s̃. eo. c. ij. ⁊. iij. ⁊. s̃. de cā pos. c. vlti. Non credo q̃ possit augeri ab ep̃o vel abbate. lz augeāt posses siones: sec⁹ in ꝓcuratiōe. j. e. q̃to. q: ꝓcuratio nō dī ꝓprie census: s̃ pēsio videt q̃ possit imponi siue augeri aūctē ep̃i. j. c. ꝓxi. s̃ intellige si iusta cā subest alijs non.

t ¶ Veteres. Mo. s̃ cēsus nō eē augēdos siue imponendos de nouo. C. de pas. pu. l. j. li. xj. ⁊. s̃. de transac. de cetero. ar. ff. de acq. re. do. locus. s̃. de p̃ben. auaricie. vbi etiā de s̃ tāgit. ⁊. C. de no. vec. l. j. ij. ⁊. iij. vbi dī q̃ noua vec. nō p̃nt imponi nisi a p̃ncipe. j. e. significauit. ⁊ j. de ver. sig. supq̃bus dā. ⁊. xviij. q. ij. fuitiū. ⁊. j. q. j. nullus eps grauamē. in fi. C. de allu. l. vl. ar. s̃. ff. de fideicō. liber. l. generalit. §. sicq̃ alienū. ff. de flumi. l. j. §. ripa: ⁊. ff. q̃ ⁊ a q̃. si mortz. ⁊ j. e. q̃to. So. si ꝓ vbertatē fructuū fiat incremētū. cū eoꝝ sit casus fortuit⁹ ⁊ dubi⁹. C. de vsu. si ea lege ꝓpter s̃ augeri nō dz census: s̃ si accedat nouū p̃diū noua prochia vel aliq̃d tale: iustā videt bīe rōnē eius: arg. ff. de vsufru. itē si fundi. §. s̃ si insula. arg. ꝓtra. s̃. de vi. ⁊ bone. de. qm̃ vt ait. ⁊. j. e. ti. q̃to. Lau.

v ¶ Presumāt: vbi tñ census bīe dēbet. ⁊ est arg. q̃ eps fructus parrochialiū ecclesiaꝝ siue etiā p̃bēdarū sibi retinere nō dz vltra modū sibi ꝓmissum. x. q. iij. q: cognouimus. s̃. vt ecc. bñ. c. vno. ar. ad s̃. s̃. de deci. qm̃. Ala.

x ¶ Minoribus. xcv. dist. esto. ⁊. xxij. q. v. de forma: ⁊ si iura vnicuiq̃ ecclie nō seruē tur. ecclīasticus ordo ꝓfundit. xj. q. j. quenit. ⁊. ij. q. vj. q̃ se scit

a ¶ Irritū: etiā si iurauerit: hoc. j. e. grauis. 7 c. significauit.

Preterea. ¶ Ponit casum generalē: rōnē subdēs: ibi. nō eēt. Ab. b ¶ Ignorante: secus si sciente 7 iusta cā subesset pone exēplū. qñ volūt isti sacerdotes pstituere cēsuz vt eoz psanguinei succedebāt post mortē illoz. j. e. cū clerici.

c ¶ Soluerint: supple sunt puniendi. j. eo. cum clerici.

d ¶ Siue: pro et.

e ¶ Et eis defunctis q: pensio illa nō ligabat successorē eius q̄ ecclesiā nō potuit cōstituere censualē: vt dicit b in fine. 7. ē. de trāsac. decetero. vñ si petāt monachi pensionē a successore non debet soluere.

f ¶ Potuerit. Hic ē ar. bonū q̄ census de autoritate ep̄i possit imponi de nouo siue etiā augeri: dicit no. ē. e. c. primo. Berñ.

Ecclesijs quas ¶ Breue est vel p alia ꝓba sūma sic vt in rubro. Et vt intelligas rō dubitāpi fuit: q: sicut tpe fū datōis vel pcepte libertatis pōt eps sibi certū censum pstituere: vt in. c. pstitutus. ē. de reli. do. 7. in. c. p̄terea. el. ij. de iurepa. ita videbat q̄ si capiebat eccliaz de manibus laici cū eā q̄si de nouo adducēt ad lib̄tatē q̄ i recōpēsatiōe bñficij p̄t imponere nouū cēsum: ⁊ ꝯriuz decidit: q: eps ad b̄ tenebat ex officō suo 7 in necēcitatib⁹ nemo liberat̄ existit vt in. l. rē legatā. ff. d adimē. leg. Ab. g ¶ Alijs ecclesijs: vt. x. q. iij. illud. b ¶ Prohibem⁹: p vere. latera. cōcilij. ē. e. phibemus 7 xviij. q. ij. b̄ tñ. ar. ē ⁊ hic q̄ ꝯsuetudo aliarū ecclesiarū seruari debet. j. e. sup eo. ar. ē. de ꝯsue. cum olim

Innouāmus. ¶ Primo ponit phibitio. Scdo pena: ibi: siquis. Ab. i ¶ Innouamus: quod iā statutū erat xxiij. q. iij. paternarū. k ¶ Regū. Reges eēt 7 principes tñ ptātem habent noua pedagia pstituendi. ff. de publi. 7 vec. l. vectigalia. 7. C. ne no. ve. l. j. ij. 7. iij. alia oia pedagia interdicta intelligunt nisi ex cōsuetudine: cuius nō extat mēoria exigāt j. de verbo. signi. sup quibusdam. §. j.

l ¶ Careat. Hec est pena canonica: ꝯm leges exilio ppetuo puniri debet. C. ne no. ve. l. vlti.

Cum clerici. ¶ Primo ponit excessus. Scdo pena: ibi pcipimus. Ab. Si. m ¶ Collusione: collusio est interreum 7 actorem occulta 7 illicita pactio: p quam alter in iudicio se superari pmittit: simile. ē. eo. pterea.

a fecerit: irritū qd egerit habeat.

Lexan. iij. vigorien. epo.

¶ Prelatus seu rector ecclesie non pōt psertim post mortē ecclesiam suam ppria autoritate constituere censualem.

b Preterea illi qui epo ig/rāte autoritate sua pēsionem annuā de ecclesijs quadaz c illusione soluerint siue receperint e eis defunctis in receptōe pēsionis nō sunt aliquatenus audiēdi: si pontificis aut alterius qui f de iure id facere potuerit autoritatem 7 assensum sup hoc nō interuenisse constiterit. ¶ Non eēt simplices sacerdotes vl clerici possunt ecclesias q̄bus prefūt autoritate sua p̄sertim post decessum suū efficere censuales

I Dem carnotēn. episcopo.

¶ Episcopus ecclesie de manu laici p se erepte non pōt ob hoc censum imponere.

Ecclesijs q̄s de nouo episcopi de manibus laicoz eripiūt p̄ter cathedraticū et iu/g ra oia q̄ alijs ecclesijs imponū/b tur: exactionem phibemus imponi.

I Dem.

¶ Noua pedagia sine cōsensu principis imponēs cōione ꝑuat

i Innouamus: 7 infra Nec q̄ sq̄z alicui nouas pedagiorū exactōes sine aucte 7 psen/k su regū 7 pncipuz statuere aliq̄ mō p̄sumat. ¶ Siq̄s aūt ꝯ b̄ fecerit 7 pmonit⁹ nō destiterit do l nec satisfaciat: cōiōe careat xpiana.

I Dem cantuarien. archiepo 7 eius suffraganeis.

¶ Qui p collusionē instituit ecclesiam censualem illa priuabitur

Cum clerici: 7 infra. Ad b̄ q: clerici quidā cū religio m sis collusiōe facta citra auc. dio n ce. epi ecclesias quas tenēt eis cōstituūt censuales vt post decessum eorū eedem ecclesie p repsentationē eorūdē religiosoz o ad filios vel nepotes clericorū ipoz possint trāsferri. ¶ Precipimus vt si qui inuenti fuerint facere talia: eos a prescriptis ecclesijs nō differatis ap. postpo. remouere.

I Dem.

¶ Si collectores grauāt ecclesias priuari debent officio.

Cū q̄ de auaricie: 7 infra. Cū aūt ꝑter beati petri p visitationē denariorū collectaz p archidiaconatus vros feceritis: ecclesias vl parrochias nō q grauetis. ¶ Qd si secus p̄sumpseritis: id quod videmini habere auferet a vobis.

I Vcius tercius.

¶ Qui recipit iuramētū de nouo censu imposito ecclie psoluēdo cōpellat iurātem absoluere

Ignificauit nobis. T. rector ecclie de fulcig. q̄ cū a mōachis de castig. ad regimē ipsi⁹ ecclie fuisset electⁿ d soluēdo eis ānuo cēsu triū marcharū q̄s pdecessor ei⁹ soluerat p̄stitit sacrm. postmodū eps dioce. ne ipm censum monachis solueret o nisi prius ꝯstaret q̄ epali autoritate fuisset impositus in picu/t lum ordinis sui interdixit: 7 infra. ¶ Quo circa mādam⁹ q̄tenus si p̄fatū cēsum aucte p̄sulis v 7 non de nouo impositus fuisse

h ¶ Epi: maxime: q: collusio mala nō excusaret autoritate epi: q: nec ipse nouū censum siue pensionē pōt imponere. ē. eo. phibemus. vbi de hoc: als iusta 7 honesta cā interueniēte videt q̄ possit: vt ibi dī. o ¶ Nepotes. Hec est cā q̄re ista pstituebāt 7 mala: 7 ideo eius causatū ē malū. cuius cēt causatum est malum: ipsum quoq̄ malum ē vnde puniunt vt hic dicit. Ber.

Aque de aua ¶ Primo ponit excessus. Scdo pena: ibi. qd si. Ab. p ¶ Collectā: p̄statio quedā est quā anglici soluūt romane ecclesie: et debet esse moderata vt certū 7 determinatū q̄d dt. ff. d dam. infec. ex dā no: ar. C. de iude. iudeos. Ala.

q ¶ Grauetis. s. qñ sub spē tributorū nō debēt illicite exactōes fieri: vt hic pz: 7. ff. de offi. p̄si. illicitas. §. illicita. r ¶ Auferet ne duz queritis vsurpare qd vrm nō est. pdatis qd vobis pterere videbat. xiij. q. j §. ij. circa fi. q̄stionis et. xxv. q. ij. sic decet: q: p̄uilegiū meret ad mittere. xj. q. iij. priuilegium. Ber.

Significauit vo ¶ Primo ponit casum pplexum. Scdo distinguēdo p uidet. scdm mēbrum ibi. si vo. Abbas.

s ¶ Epali autoritate qd videt sufficere iusta tamen de cā. ē. eo. preterea. ē. de prebend. auaricie. ar. j. de eccle. edi. ad audiētiā t ¶ Interdixit: ⁊ in hoc dubito cui potiⁿ debuit obtemperare videt q̄ episcopo. vj q. iiij. q̄ relistit. 7. xxiij q. j. qui culpatur. sed videtur potius q̄ seruare debeat iuramētum. maxime cuz habeat pbabilem causam: quia pdecessor soluit: 7 sic erunt monachi in quasi possessione: vnde non debent priuari vsq̄ quo constet. ē. vt lite penden. c. j. Lau. dixit: q̄ potius seruare debet mandatum episcopi: 7 littera illa prestat: argu. ad hoc vt phibitionem relaxet q̄ satis potest concedi: quia cōditio sub intelligebat in iuramēto hec: scz nisi rationabile aliquod impediat: 7 quia p̄sumptio est contra eos: ex eo q̄ ipsum iurare fecerunt ad quod non fuerat compellendus. etiam si de iure solui debeat.

v ¶ De nouo: 7 ita ab initio pōt imponi. ē. e. sciētes. ē. de iurepatro. pterea. 7 arg. ē. vt eccle. bñ. c. vno. ⁊ ex postfacto non pōt imponi census: nec etiā p cōpositionē. ē. de transac. decetero. Sed quē dicis censū nouū pōt dici nou⁹ q̄ nō ē impositus i fundatōe ipsi⁹ ecclie. xviij. q. ij. eleutheri⁹. 7. ē. de iurepa.

ꝑterea.vel q̃ nõ est ꝑstitus tanto tpe q̃ ad legitimã ꝓscriptio
nẽ puenit:ꝗ multũ refert vtrũ q̃s alleget ꝓscriptionẽ q̃ ea ꝓ
bata obtinet.lz ĩ veritate fuerit nou⁹: an ꝟo cẽsũ a b initio cõ
stitutũ: q; tũc nõ iuuaẽ tpe nisi cõstet q̃ legitime fuerit ꝑstitu
tus.vel põt appellari nouus q̃ impositus fuerit post laterañ.
ꝓciliũ.s.c.ꝓbibem⁹
z.j.c.grauis.Lau.

a ¶ Autoritate ep̃i:
ꝗ euidenter appet:q̃
ep̃i nouũ cẽsũ nõ ꝑnt
imponere:z tu:supple
verũ ẽ sine rõnabili:z
iusta cã:vt no.s.c.p
bibemus.dic vt ibi.

Opite.¶ Primo narrat fac-
tũ.secdo diffinit:ibi.
Ea ꝓpter. Ab. Si.

b ¶ Procurator: et
tñ cõstitutus erat ab
vniuersitatib⁹ pluri-
bus:ꝗ ꝓcurator ꝓpie
di:q̃ mãdato dñi res
ipsi⁹ tractat.ff.de ꝓ-
cu.l.j.nõ ẽ differẽtia
in noibus ꝗm cano-
nes: dũ tñ ꝓstet q̃ ei
deẽ ptãs agẽdi.s.de
pcu.petitio:vbi de ꝗ
z.in auẽ.de san.epis.
§.aliũ aũt.z.§.si ꝟo
ep̃i.col.ix.z.j.q.iij.sal
uator. c ¶ In aliis
ꝗ z in mõasteriis bo-
noñ.q; idẽ ius dz bẽ
in bis z in aliis.s.co.
ecclesiis.j.eo.sup eo.
qvna et eadẽ res di
uerso iure cẽseri non
dz.xij.q.ij. coguim⁹.
z.s.de reci.cũ in tua
z ita est ꝗ ar.ex eo q̃
alij faciũt q̃ censenẽt
eodẽ iure z sub eodẽ
dñio z tu facẽ debes
nisi oñdas ꝓriũ.c.di.
ꝗ more. d ¶ Jure
cõi:q̃ solũ sufficit:et
ꝗ ius ẽ.x.q.j.decerni-
m⁹ cõm.z.c.placuit.
nec obstat quod dz.
xviij.q.ij. luminoso.
q; illud intelligiẽ de
crẽpto. e ¶ Cõsue
tudie:z sic duplici iu
re cẽsẽ vñ forti⁹ de-
buit ꝓ ipso iudicari: cũ vtrũq̃ ꝓ se sufficeret.C.de edic.diui
adri.tol.l.fi. f ¶ Facultates:qd q̃dẽ semp ꝓsiderandũ.s.e.
cũ apls.x.q.iij.cauendũ inter cetera.z.j.c.vlti.j.e.quãto.z.c.
cũ nup.z ꝗ intellige qñ cã correctõis z visitatõis accidit.j.e.
cũ nup.Sed si ex alia cã:puta ꝓ negocijs ꝓpriis:tunc nõ ha-
bebit ꝓcurationẽ:ar.x.q.iij.relatũ.z.j.eo.ti.ꝓcuratões.Ber.

Rauis admodũ. ¶ Prima ꝑs narrat factũ.Scda ꝓ
uidet:ibi.discretioni.Ab. g ¶ Cõcilij laterañ.s.eo.ꝓ
bibem⁹.z.c.ꝑterea. h ¶ Juratoria:q̃ poti⁹ piuriũ q̃ iuramẽ
tũ pt dici.s.de iureiurã,sicut nris. i ¶ Fideiussoria:ꝗ fide
iussio nõ tenet cũ sit accessoria ei qd nõ tenet sic.C.de leg.nõ
dubiũ.s.de fo.ope.si diligẽti.z.s.de re.pmu.c.vl.s.de fide in
str.inẽ dilectos.C.de sa.san.ec.sancim⁹ nemini.ff.de ꝓdi.si cã
auuncło.j.de vo.post diuo:re.z si necesse.fallit ꝗ.s.de iureiu.
debitores.z.c.cũ ꝓtingat.C.si aduer.vẽ.l.j.ff.q̃ mo.vsufru.a.
mit.q̃d tñ.j.rñ. k ¶ Cõstitutõis:ar.ꝓstões ad futura tñ ex-
tẽdi.s.d ꝓsti.cogiscẽtes.nisi dicaẽ in eis q̃ ꝑterita respiciãt.s.
de cõsti.c.vlti.vbi de hoc.z de hoc habes.lxxxij.di.c.ij.z.iij.in
fi.z.xxxij.q.iiij.dixit Sara. l ¶ Absolui:ar.ꝓtra.s.de iureiu-
ran.tua nos.hic ꝟo vnũ tñ fuit iuramentũ z temerarium:ibi
ꝟo duo.ita q̃ piuriũ vitari non poterat.z ideo ibi ab ecclesia
remouenẽ:z dic absolui.i.absolutos nunciari.

m ¶ Puniẽtes:pe-
na ꝟo illoꝝ q̃ ꝗ cano
nes veniũt.multiplex
est ꝓut no.s.de elec.
nihil est.et.s.de offi.
ordi.ad reprimendã
ꝗ qualiter puniũt in
isto casu.pt dici q̃ ec
clesia priuabiẽ ex eo
q̃ scienter post ꝓbi-
tionẽ contrariũ facit
Ber.

Quarto creato
Summaẽ vt
in rubro ꝗm magis
cõem lec.Diuidit ꝓ-
mo recitat factũ.Se
cũdo indulget:et in-
dulgentiã moderaẽ.
ibi.indulgemus. ab.

n ¶ Quãto:sic ergo
ptz:q̃ ab initio de vo
lũtate fundatoris pt
imponi cẽsus.s.de iu
repa. ꝑterea.xvij.q.
ij.eleutherius.z arg.
xvj.q.vlt.filijs.decer
nimus.

o ¶ Teneatis:z ita
sine cã ꝓstitutaẽ
vñ nõ videẽ q̃ tene-
at.s.eo.puenit. ꝗ bñ
seruanda est hmõi li
beralitas:ar.s.de vo-
na.p tuas.C.de do-
na.siquis argentum.
§.sin aũt.

p ¶ Indulgemus.
In ꝗ fuit indulgẽtia
q; cõstituta fuit sim-
pliciter nulla certa q̃
titate taxata ꝓ illa ꝓ
curatõe:vnde simpli
citer teneban̄ ꝓcu-
rare frẽs illos.quot-
cunq̃ essent:argu.j.
de priuileg.q; circa.z
ff.de serui.vrba.pdi.
si seruitus.vbi verbũ simpliciter positũ generaliter intelligẽdũ
est:vt ibi.z.xix.dist.si romanorũ.ꝗ ex eo q̃ nõ determinaẽ: de
bebatur conueniens siue mediocris.ff.de auro z argen.leg.
qui lancẽ.ff.de edil.edic.sciẽdum.§.illud.ff.de lega.iij.nimis
C.cõia veleg.duobus.§.sed z siquis.Sol.quia grauabaẽ ec-
clesia habitur tñ ad primam mensuram:z tot fratres ꝓcura
bunt modo quot ab initio consueuerunt.si ꝟo quãtitas con-
stituta fuisset ꝓ illa ꝓcuratione.illa non augeretur etiam au
ctis facultatibus.argu.x.q.iij.relata.ludibrium enim esset si
quod statutum fuit ab initio.momento quolibet mutaretur
argu.C.de bonisq̃ li.l.vltima.§.vbi autem.puel.non ẽm qd
rite.z ꝗm leges ab initio actum est.ex alio euentu suscitari de
bet.C.de admini.tu.sancimus.

q ¶ Excreuerint:quocũq̃ modo.s.de ꝓsti.cũ.M.si ꝟo pa
excresserent.non augereẽ procuratio nec modicũ lucrum au
ferẽ conductori:quia z modicũ damnũ sustinet.ff.loca.si mer
ces.§.vis maior.Est ergo euidens arg.q̃ si excresscant res dz

ꝓstiterit epo ꝓcipias vt ꝓhibiti
onẽ sine dilatõne relaxet. ¶ Si
ꝟo census sit de nouo imposit⁹
a sine autoritate ep̃i hoc factũ fu
erit siue non:eosdẽ monachos
vt clericum a iuramento absol
uant ap.re.compellas.

I Dem raueñ.archiepiscopo.

¶ Archeps visitans puinciam
etiã a mõasteriis ꝓcurari debet

Opite:z infra.Sane cuz
int̃ te z monasteria bono-
nie sup ꝓcuratiõibus quas ab-
eis exegeras cõtrouersia verte
reẽ:z infra Abbas sancti ꝓculi
b omniũ alioꝝ ꝓcurator:sicut ex
lẽis quas portauit apparuit sup
hoc diuti⁹ litigauit:z infra. Sz
c tu ꝓcuratiões ipas in aliis mo
nasteriis tue ꝓuincie asserẽs ti-
bi sine ꝗdictiõe ꝑstare eas ꝑde-
cessorib⁹ tuis ĩ monasteriis bo-
noñ.exhibitas ꝓ testes idõeos
ꝓbauisti. Inde vtiq̃z vidimus
d intẽtionẽ tuã iure cõi z ꝑdecess-
e sorũ tuoꝝ ꝓsuetudie adiuuari.

¶ Ea propter monasteria sup-
dicta condemnauimus ad ꝓcu
f rationẽ ꝗm facultates eoꝝ tibi
tuisq̃ successorib⁹ exhibendaz.

Clemens tercius.

¶ Patroni etiã clerici nouũ cẽ
sum ecclie imponere non ꝑnt.
nec veterẽ augere. z si sup hoc
iuramẽta vel cautões exegerũt
coguntur absoluere.

Rauis admodũ: z infra.
Ecclĩastice ꝓsone:cũ ecclĩas va
care ꝓtingit:nõ aliter quẽq̃ ad
ipsoꝝ regimẽ volũt vacare: nisi
aut nouũ cẽsũ ecclijs illis ꝓ-
s nẽt aut veterẽ ꝗ ꝓstitutõez ꝓci-
lij late. augmẽtẽt ad ip̃i⁹ soluti
b onẽ istitutẽdã ꝑsbm iuratoria
i vl fideiussoria cautõe cogẽtes:
z ifra. ¶ Dis. vfe.mãdam⁹ q̃te
nus q̃cũq̃ ꝓstiterit ꝗ ꝓstõez ꝑ
dictã sup ecclijs vel eaꝝ cẽsu a
k tpe ꝓstõnis hui⁹ attẽtata ĩ irri-
tũ reuocãtes ꝑsbros q̃s sup his
iuramẽta illicita ꝑstitisse noue-
ritis ꝓgrua satisfactõne ꝓposita
l faciatis absolui: eos q̃ dcetero
ꝗ formã canonũ sup his venire
m ꝑsumpserit canonice puniẽtes.

I nno.iij.ab.z ꝓuẽtui belliuile

¶ Qui tenet ꝓcurare frẽs ali-
cuius dom⁹ obligat ad ꝓcurã
dũ oẽs.lz illorũ numerus nunc
creuerit.ꝗ si ex hoc grauareẽ ni
miũ ꝓ iudicis officiũ ꝓuidebit

n Quãto creatori: z ifra Ac
cepim⁹ q̃ ab ipso d om⁹
vfe ꝑmordio ꝟ fũdatoris volũ
tate ꝓcessit vt fribus scti irenei
ꝓcuratõz vnã ãnis singlis libe
o raliẽ exhiberet: cũ nihil teneat
ab eis ꝓpẽ qꝟ hmõi ꝓcuratõ ip
sis ꝟ beat exhiberi: vezꝝ tũc ꝓpẽ
fraꝝ z fuiẽtiũ paucitatẽ taẽ ꝓ-
curatio ñ grauabat ꝗ nũc intñ
excreuit numer⁹ corũdẽ q̃ ad ꝓ
curatõz vix q̃tuor marche suffi
cerẽt: q̃ ꝓ vna fieri ꝓsueuit: z in
p fra. ¶ Indulgem⁹ igiẽ ne vltra
ꝑmã mẽsurã in ꝓcuratõe ipa si
tis vlteri⁹ ꝑdictis fratrib⁹ obli
gati: ꝗ expẽsis q̃ ꝓsueueẽt sufficere
sint ꝓtẽti: nisi facultates ec
q clesie intñ excreuerit q̃ sine g̃-

pcuratio crescere sicut ecōuerso diminuiť ꝓter sterilitatē.ff. loca.si vno.ꝛ.s.e.ti. ꝓter sterilitatē. ꝓtrariorū em eadē est disciplina.ff.de ver.ob.inter stipulantē.§.sacrā rem:ar.idē melius.insti.de bis q̄ sunt sui vel alie.iu.in pn.arg.ꝑ.C.de allu.l. vlt.C.de fun.rei pui.l.ij.lib.xj.So.illa locū habent cū diligētia cultoꝝ res vel fructꝰ augmētanť b cuz dei puisiōe ꝛ fideliū oblatōe res augmentať sicut ꝓtingit cuz casu fortuito res deteriorāť merces remittiť. Si vo vicio rei sine culpa coloni.puta qz vinū acuit:vel si segetes berb corrupte sūt ꝓductori obest.ff. loca.l.ex cōducto.§. vicium rei.tñ sine culpa coloni dānū ꝓtingēs nō obest colono. s.e.ti. ꝓter sterilitatem. Item est ar.opti. q̄ crescētibꝰ facultatibꝰ ecclie crescere dz nūerus:etiā si sit nūerus canonicoꝝ statutus.s.de ꝓsti.cū.M. que nō admittit hac distinctionē:vtrū facultates crescūt pui sione dei.an diligētia hoim:q̄ etiā nec i isto casu dz admitti sufficit em q̄ res augmētate sunt.Lau.

Cum instantia C Diuidiť:qz due sūt ptes ꝑncipales. Scda ibi.Sane. Ab. a C Quotidiana: qz ꝑ re publica noctes ducit insomnes i auť.vt iud.sine q̄q̄ suff.in pn.col.ij.ꝛ voluntarios labores appetimꝰ dicit imperator: vt quietē aliꝭ ꝓparemus.in auť.vt dine iussi.coll.viij.in pn. b C Nō credimꝰ:qz romana eccia nō solet aliquē puilegiare ꝑ se:ar.C.d sanc.ec.iubemus nullā.ar.s.de ꝓscrip.cū ex officij.ꝛ ibi etiam dī q̄ in pcuratōe nō currit ꝓsciptio.Bern.

C Sane. C Tractat de mō pcuratōis ipsoꝝ legatorū ꝛ nūciorū.Ab. c C Pregrauari:illud semp est obseruandum:vt ꝑm facultates ecclesiarū pcuratio exhibeať.x.q.iij.inter cetera.ꝛ.c.vlti.s.e.cum apls.j.e.cum nup.ꝛ.c.pri.si em tenuis ē patria ex ordinario auxilio iuuāda est.C.ne.no.ꝛc.l.j.imo a pauperibus nō debet exigere.j.q.ij.placuit.qz nec iudex exigit sportulas a pauperibus.in auť.de man.prin.§.sit tibi q̄z.col.iij.nec etiā tenuis vite hoies sub aduētu officialiū iniuriis afficī debent.ff.de offi.pōsi.illicitas.§.ij.s.eo.ea dabiť.ij.legatis lac ad bibendū:vt dicit Io.ne rubētibus buccis ꝑdicent iciuniorū doctrinā.xxxv.di.c.vj.die.ꝛ.c.ecclesie.nec bibent vltra terciā vicem.xliij.di.in illa palea.q̄ comedent lardum vel carnes cum aceto.C.de eroga.mi.an.l.j.li.xij.arg.ꝓtra.xlj.di.nō coganť cui statur.ꝛ in hoc casu esset eis denegandū:si vltra vires peterent.j.de exces.pla.cum ad quorundā.ff.de aqua q̄ti. ꝛ esti.l.j.§.trebatius.ꝛ.x.q.iij.quia cognouimus.ꝛ.s.de offi. ordi.conquerente.

uamine ampliato fratrū nūero ad soluēdū debitū pcuratōis extēdi possit quātitas expēsaꝝ

I dē ꝑmicerio ꝛ clero medioť.

C Oēs eccie nisi q̄ ad ꝗ p priuilegiū aplicū sint exēpte pcurare teneť legatos sedis aplie seu etiā eiꝰ nūcios nec in hoc ꝑscp̄tōe iuuāť.h.d.vsq̄ ad ꝗ Sane

a QUm instātia vfa q̄tidiana:ꝛ infra. Postulationi v.t.r.q̄ cū oēs ecclesie legatis ꝛ nūciis se.apo.pcuratōes impēdere teneāť ab eaꝝ ꝑstatōe nulla hfe volumꝰ excusatā:nisi forte p speciale puilegiū se.ap.qd nō credimꝰ sit exēpta: etiā si lōgissimo tpe pcuratōis obsequz nō impēderint:cū in talibus ꝑscriptio sibi locū nequeat vēdicare:qz nos a puisione pastoralis sollicitudinis circa oēs ecclesias nunq̄ oino cessamꝰ. C Sane in his exigendis eū modū ꝛ ordinē volumꝰ obseruari: vt nl la ecclesia vl ꝑlatus se indebite c ꝑgrauari rōnabiliter ꝓquerať.

Si vo de cōi collecta legatorū ꝛ nūciorū nfoꝝ expensas duxeritis faciēdas:qd vobis nō duximꝰ inhibēdū:ex hoc nobis ꝛ nfis nullū piudiciū volumꝰ generari quo minus possint a q̄cū d q̄ maluerint pcuratōes sibi debitas postulare: ita q̄ si exactꝰ vltra suā fuerit grauatꝰ faculta e tem sibi ab aliis restaureť. Mū cijs tñ i nfis necessarijs exhibē-

d C Procurationes.j.eo.pcurationes.

e C Ab aliis:cessis actionibus sibi a legato:ar.ff.de censi.cū possessor.vel conditōe ex hoc canone:arg.ff.de cōdi.ex lege.l. vna.dabit em legatus lras suas illi qui cum pcurauit:vt ab aliis recipiat:qd vltra partē suam expēdit:sic obseruať de facto:argu.l.pdicte:cū possessor.

f dis pareat quicūq̄ fuerit req̄situs:ita q̄ in fraudē nihil penitꝰ attētеť:nec p ꝑmunes mīstros pcurationis obsequiū si noluerint recipere compellanť. Qui vo ꝓtumaciter eis duxerit resistendū:dis.sunt ec.ꝓpellendi.

I Dem zamorēsi.ꝛ salmātino episcopis.

C Si ad vnicam mensurā solui solet q̄ debeť ex voto ad illā in posterum solui debebit.si vero ad diuersas liberabitur soluens etiam ad minorem.

EX pte cōpostellani archiēpi fuit ꝓpositū: q̄ cū hi b qui vota beati Iacobi cōtinue psoluerunt ad ꝑmunē terre sue mensurā:cū qua videlz emunt ꝛ vendūt ipsa psoluerint hactenus ꝛ psoluāt quidā:qz longis tpibus ab eorum solutione cessarunt nunc quandā mēsuram i exhibēt paruissimā ꝛ ignotā:et infra. C Cū g̃ non ꝓsteť ad quā mensuram antecessores eorum predicta vota psoluerint:credimus distinguēdum:vtrū habitatores regionis ipsius: ea cōtinue psoluerint:ad vnā ꝛ eandē mensurā hmōi vota psoluerint an ad varias ꝛ diuersas. C In k primo enim casu ad eandē ꝛ illi l soluere sūt cogēdi. C In scdo volētes soluē ad minorē nō sūt cogendi vt ad maiorē psoluāt quoniā cū huiusmodi vota gra m tuita fuerint ab initio benigni-

f C Requisitus:etiā in puincia in qua nō est legatus in eundo ꝛ redeundo.s.de iureiur.ego.M.

g C Compellanť:q̄ niā pticularꝭ exactio ꝛ solutio nō modica habz incōmoda.ff.famil.hercis.l.plane.ar. cōtra.ff.ad.l.fal.lineam.ꝛ.l.plaucius.ꝛ.ff de pac.l.cpla.§.vlti. ꝛ.C.de pac.debitori.

Ex parte com. C Ut intelligas incipias sic casū lrālē: quidā vouerūt dare ecclesijs certos sertarios frumēti:in illo loco repiunť plures sertarij minores ꝛ maiores. dabitabatur an ꝑm minorē vel maiorē vota essent exoluēda.ꝛ rndeť vt in lra.Abbas Si.

b C Vota:ab his panis tpe cladis ꝑmissa.Lau.

i C Paruissimā:qd facere debēt:qm̄ oēs ad cōmunem mensuram terre soluere debent.ff.de contrahē. emp.impatores.

k C Primo casu.s. cū oēs ad eandē mēsuram soluunt:ꝛ ita q̄ maior pars facit illi seruare teneť.c.di. contra morē.s.de capel.mo.dilectꝰ.ꝛ ar. s.e.sopite. Item ar. est:q̄ in dubijs seruāda est psuetudo vicinorū:ar.s.de psue.cū olim.ꝛ.j.e.sup eo.ꝛ.s.eo.ecclesijs.ff.de lega.j.si seruus pluriū.§.vlti.item in dubijs nō sequimur qd maximū est:ꝗ qd minimū.ff.de leg.iij.minimus.ff.de reg.iu. semp in stipulationibus.ar.tñ est hic:q̄ mediocritas est sequēda de hoc notanť arg.plura.s.e.quāto.in notula in hoc.

l C Cogendi:supple.si soluētes plures sint non soluētibus. s.de bis que fi.a ma.par.ca.c.vlti.ꝛ.s.de elect.dudū.j.ꝛ.xix. di.in canonicis.ff.de pac.ꝛ suum heredem.in fi.vel etiam pares dignitate ꝑcellentes.s.de testi.in nra.ꝛ.ff.de pac.maiorē verius videť q̄ siue sint plures siue paucioꝛes:ex quo non apparet de mensura antecessorū.sequi debent mensuram soluētium.illam em ꝑsumi fuisse institutam:ꝛ ad eos a suis maioribus pueniſse.Alin.

m C Ab initio:sile.s.de vo.ꝛ vo.re.licet. in prin.ideo p eis bona fiat interp̄tatio:ne ipsorum munificentia erga ecclesias retardeť:argumē.C.de bo.q̄ libe.l.ij.als dona plenius sunt interp̄tanda.s.de dona.cuz dilectus.in fi.ne excogitata fraude aliquis posset obuiare sue donationi.xvj.q.ij.visis.xvij.q. ij.sunt q̄ opes.C.de dona.sicq̄ argentū.§.vlti.Bern.

Olim olim. ¶ Summa: vt in rubro quo ad titulū. Diuidit. pri mo diffinit. secundo soluit vnū obstaculū ibi: licz. tertio aliud ibi: absonū. ⁊ q̃a tex. est aliq̃tuluz intricatus ꝓp̃ nimiā discussionē facti. sic pone casuz. Eps augustanen. impetebat quendā abbatē rōne duarū ecclia⁊ possessarū ab eodem abbate pctendo illa⁊ vigore ꝓcurationē et alia iura episcopalia. Abbas vo ⁊ cōuent⁹ opponebant illas ecclesias nō ee in dioce. illius epi. Item ꝓducebat quoddā instrumentū in quo cōtinebat q eps illas ecclesias vel forte aliq̃ iura in eis cōcesserat abbati. ⁊ cōtra quedam instrumēta cōpositionū ꝓducta p eōm obiciebat ille abbas q p metū regiū ille compositiones emanauerant vel forte dicebat instrumēta esse falsa. papa vo diffiniuit vt habet in lra. ⁊ est. c. satis difficile. Ab. si.

a ¶ Per alia: forte p testes. b ¶ Instrumentis: ex quo continet in aliqua scriptura publica de finibus alicuius epatus ei stādum est: donec ꝓbet ꝓtranū. lz illa scriptura principaliter facta sit ob aliud arg. C. de cōtraben. ⁊ cōmit. sti. optimā. C. de iure de lib. cum aliquis. et. s. de ꝓsump. illud. ⁊ p libros antiq̃s ꝓbantur cōfines epatus. s. de ꝓba. cum cām. vbi de hoc. ⁊ ar. s. de parochiis. sup eo. in fi.

c ¶ Omnīū: hoc ius diuersuz est. qñq̃ eōm dicit medietas. x. q. j. antiquos. qñq̃ tertia vt ea. cau. q. j. de bis. qñq̃ quarta. xvj. q. j. constitutū. s. de ꝓscrip. de quarta ⁊ hic. qñq̃ dī q nil debet habere. x. q. iij. c. j. lau. dixit: q. c. illa loquunt fm diuersa tpa. Eps debz habere medietatē oim redditū epalis ecclie. de ꝓcbialibus ecclesijs tertiam. postea ista tertia mutata est in quartam. xij. q. ij. quattuor cōcessio de redditibus. demū statutū fuit q nil peipent nisi velint subire onus fabrice. x. q. iij. c. j. ⁊ c. vnio. hodie potius locū habet cōsuetudo sicut dicit de quarta vel tertia vel medietate testamentorū: q ibi seruat cōsuetudo loci. s. de sepul. certificari. Quid iuris sit de decimis. di. s. de deci. cum contingit cum in tua. ⁊ c. dudū. c ¶ Deductiōibus: hoc cōtingit culpa abbatis qui reprobauit quantū in eo fuit instrumētū quo cōtinebat q deductiones fieri poterant. vt. j. sequitur.

d ¶ Licet: rñsio tacite questionis. e ¶ Consequi: no. q aliq̃s fructū ex eo cōsequi nō debet. quod nitit reprobare arg. xiij. q. ij. quā ꝓpōsterū. s. de testi. pñtiū quod verū est si vsq̃ ad sentētiam ꝓseuerauerit. ff. de inoffi. testa. papinianus. §. meminisse. C. de his qui. vt indig. alia est. Item habes hic q instrumentū qd quis approbat p se tenet recipe ꝓtra se. iiij. q. iij. §. si quis testib⁹. xix. di. si romanor. C. de re. cre. l. generaliter. ar. s. xxxviij. di. si quid veri. ij. q. vij. si hereticus. f ¶ Tacite. C. de re. cre. l. si quis iusiurandū. C. ad. l. cor. de fal. qui falsas. s. de his que fi. a ma. p. ca. quesiuit. ⁊ c. ex ore. vbi de hoc. g ¶ Ostendebat. erat eōm abbas ipe cōtrarius sibi ⁊ iō non erat audiendus saltē in eadem instantia iudicij. arg. s. de appel. sollicitudinez. in fi. ⁊ instrumentis istis cōtinebat: q eps ecclam istā cōcesserat monasterio vel aliq̃d iuris cōcesserat in eccia vnde per hoc apparebat q eēt i ei⁹ diocesi.

b ¶ Petebat: als petebat ⁊ melius.

Olim causam. ¶ Iste est casus nota. ⁊ multū allegabilis. Primo narrat factū. Secūdo decidit expmendo motiua ibi: cū igit. ab. si.

i ¶ Protestatus: hic ergo colligit q non p dest protestatio cū aliquis in cōtrariū facit p id qd dicit in fi. q̃a si ꝓscriptio completa fuisset clerici obtinuissent nō obstante tali ꝓtestatiōe simile. s. de cōsti. cum. M. ⁊ s. de appel. sollicitudinem ad fi. ber.

k ¶ Reuocata: et sic patet q ꝓfessio aduocati sicut etiā ꝓria cōfessio ꝓiudicat nisi fuerit reuocata. vt h̄ ꝓz ⁊ s. de appel. cū cām quedā tñ confessio reuocari pōt quādocunq̃ ante sniam. C. de iu. ⁊ fa. ign. l. error. facti. ⁊ s. de cōfes. c. vlti. et hoc intellige si probat quis se errasse. ff. ad. l. aquil. inde neratius. §. vlt. ff. de cōfes. nō fatet qui erat. sed si cōfessio aduocati fuerit incōtinenti reuocata siue eadem die: q̃a tunc nō video eaz ratam habere: ex quo eadē die eam reuoco. sufficit reuocatio simpler. arg. decre. p̄dicte cum cām q̃q̃ alia ratio est ibi: Sz videt q ante lit. ꝓtest. possit indistincte error reuocari. ff. de noxa. act. l. electio. §. pe. et etiam post si nulla captio est aduersarij. ff. de interroga. act. de etate. §. vlt. qñq̃ etiā post sniam reuocat error ꝓbabilis. ff. qñ ac. de pe. est an. l. ij. alias est. §. vl. in. l. j. Nec ob. quod dicit de triduo. C. de erro. aduo. l. iij. qz sic ibi cōtingit de facto ⁊ nō ponit ius. Jo.

l ¶ Trigintasex: ex hoc colligit q si lucenses recepti fuissent p papinien. xl. annis. q ꝓscriptū esset in solutiōe papien. ⁊ sic ꝓtestatio nō valuisset. vt dixi. s. in prima notula. nam si quis vtitur alia a qua quam inter partes cōuenerit ꝓscriptū est in illa. ff. quē ad. ser. amitt. si quis alia. et. l. si cōc. §. j. ⁊ si quis pauciorib⁹ iuribus vtit p pluribus ꝓscriptus est p plurib⁹. ff. de ser. vr. ꝓdi. vna est via. Cōtra de ꝓscrip. auditis. Sed cōtra videtur q non esset prescriptum in papien. quia qui aliquid recipit loco alterius illud recipere videtur. xxj. dis. in nouo. ⁊ xciij. dist. c. j. ⁊ s. de ꝓscrip. auditis. ff. de admi. tu. ita tamen. §. gessisse. Item qui precio fruitur ⁊ refrui videtur. ff. de vsufruc. quia qui precio. ⁊ penes eum est peculium penes quez est precium. ff. de pecul. sed si quis seruum. Sed contrariuz est verum: vt patet per primas concor. Ber.

¶ Soluēdi sunt census ad antiquā monetā in q̃ instituti fuerint nisi sit in alteri⁹ monete solutione prescriptum.

Olim cām quā aduersus clericos plebis rupie super synodatico proponebas: tuderti. epo et collegis suis cōmisimus terminādū. coram q̃bus ex pte tua fuit ꝓpositū: q cum idē clerici ꝓdecessorib⁹ tuis tres in festo natiuitatis et tres in festo resurrectiōis dñice p synodatico soluerit deñ. papien. nūc tñ tres lucenses p singulis denarijs papiensibus ꝓsoluebant cū tamen vnus denarius papien. valeat sex luceñ. vnde petebas eos ad papien. solutionez compelli: cum et si tu luceñ. primo anno recepis semper tamen ius

i tuū postmoduz fueris protestatus: ⁊ infra. ¶ Cū igit cōstet q papien. olim p synodatico soluebant: q ex eo etiam sequit q luceñ. soluti sunt postmodū pro eisdē cū ex dictis testiū et cōfessione aduocati alterius ꝓtis nō

k reuocata postmoduz appareat euidenter: q tpe. l. ꝓdecessoris t. p synodatico papien. fuit moneta soluta. ⁊ a tpe dicti. l. nō ni

l si triginta sex an. ad plus tēpus effluxerint: et sit legitime cōprobatū q tres luceñ. q̃ p vno papien. p⁹ mortē ipi⁹. l. soluebant v. vel. vj. valebāt ex illis q̃ ho-

sunt a viris ecclīasticis exhibenda. ne tanq̃ exactores videant lucris tēporalibus inhiare.

Item cesari augusten. epo.

¶ Ecclesie tenent epo in cuius diocesi sunt rñdere de ꝓcurationibus quartarū decimarum et alijs episcopalibus.

Quum olim: et infra. Quia nobis fides facta fuit: q eccie de luna ⁊ de bes. in tua sūt

a dio. ꝓstitute: nō solū p alia vex

b etiā p hoc ēm q in instrīs cōpositionū cōtinet exp̄sse. vt abbas sancti ioannis palaten. tam de quarta decimaruz q̃ de ceteris epalibus tibi debeat rñdere: abbatē ipm ad integrā solutionez

c quarte oim decimarū nullis fa-

c ctis deductionibus et ad p̄stationē ꝓcurationū ⁊ aliorū episcopalium iurium in p̄dictis eccle

d sijs cōdemnamus. ¶ Licet eōm ex forma secunde compositiōis deductiōes essent alique facien de: q̃a tñ compositionē idē abbas nulletenus approbauit. ē studuit multipliciter impugnare. ex ea non debuit beneficium

e consequi cui renunciasse tacite videbat. ¶ Absonum erat ꝓterea. vt negaret illam ecclīam in tua dioce. constitutā. sup qua in

s strīa p̄decessoris tui oñdebat in iure monasterio fuisse cōcessa p

b q̃ epale ius petebat expresse.

Item spoletano episcopo.

si quis sustinuerit. ff. de ꝓscrip. de quarta ⁊ hic. qñq̃ dī q nil debet habere. x. q. iij. c. j. lau. dixit: q. c. illa loquunt fm diuersa tpa. Eps debz habere medietatē oim redditū epalis ecclie. de ꝓcbialibus ecclesijs tertiam. postea ista tertia mutata est in quartam. xij. q. ij. quattuor cōcessio de redditibus. demū statutū fuit q nil peipent nisi velint subire onus fabrice. x. q. iij. c. j. ⁊ c. vnio. hodie potius locū habet cōsuetudo sicut dicit de quarta vel tertia vel medietate testamentorū: q ibi seruat cōsuetudo loci. s. de sepul. certificari. Quid iuris sit de decimis. di. s. de deci. cum contingit cum in tua. ⁊ c. dudū. c ¶ Deductiōibus: hoc cōtingit culpa abbatis qui reprobauit quantū in eo fuit instrumētū quo cōtinebat q deductiones fieri poterant. vt. j. sequitur.

d ¶ Licet: rñsio tacite questionis. e ¶ Consequi: no. q aliq̃s fructū ex eo cōsequi nō debet. quod nitit reprobare arg. xiij. q. ij. quā ꝓpōsterū. s. de testi. pñtiū quod verū est si vsq̃ ad sentētiam ꝓseuerauerit. ff. de inoffi. testa. papinianus. §. meminisse. C. de his qui. vt indig. alia est. Item habes hic q instrumentū qd quis approbat p se tenet recipe ꝓtra se. iiij. q. iij. §. si quis testib⁹. xix. di. si romanor. C. de re. cre. l. generaliter. ar. s. xxxviij. di. si quid veri. ij. q. vij. si hereticus. f ¶ Tacite. C. de re. cre. l.

a ¶ Vel estimationem. argu. ad questionem dominicalē: q̃ ad antiquam monetam et mensuram antiquam facienda est solutio licet noua sit melior. s. de iureiuran. quanto. ⁊ est expressuz j. eo. cum canonicis. argu. ff. si cer. peta. l. iij. argu. contra. xxxij. q. iiij. quis ignoret. ⁊ argu. ff. de contraben. empti. imperatores idem esset si moneta minor sit modo i vsu quia soluere debz estimationez antique. vt hic patet.

Cum venerabilis. ¶ Prima pars decisse narrat factum. Secunda partis allegationez. Tertia diffinitionis motiuum. Quarta diffinit. secūda ibi: cognouimus. tertia ibi: ḋa. quarta ibi: decernimus. Ab. si.

b ¶ Procuratio: cōtra quam non currit prescriptio. s. eo. cum instantia. ⁊. s. de prescrip. cum ex officij.

c ¶ Correctōnis: hic patet q̃ quibuscunq̃ generalib⁹ verbis episcop⁹ eximat aliquaz ecclesiam tamen semper retinet cathedraticum et procurationem et visitationem. alꝯ enim esset contrariū quod habes. xvj. q. ij. visis. in fi. s. de vona. pastoralis. nec ob. s. de reli. do. constitutus. vbi videtur q̃ generalitē possit eximere. quia illud fuit confirmatuz auctoritate pape. sicut enim subditus non potest a se eijcere siue eximere iurisdictionez episcopalem. s. de fo. compe. si diligenti. s. de renū. admonet. sic ne prelatus suam iurisdictionem. ita nec patron⁹ quantumcunq̃ verbis generalibus vtatur aliqua iura tamē retinet in liberto. C. de bo. li. l. iij Jo.

d ¶ De cōmuni. Ergo de cōmuni iure p̄curatio peti pōt. s. e. sopite. et ita non fuit remissa procuratio per verba illa aliud seruitium non imponeret. Et ita nota argu. q̃ in generali remissione non veniunt ea que in speciali non remittuntur: sicut in obligatione generali. C. que res pigno. obli. pos. l. j. ff. de pigno. obligatione.

e ¶ Moderatam. s. e. cum apostolus. ⁊ c. cum instantia. ber.

f ¶ Bis in anno: hoc nouum videtur: quia semel in anno sufficit visitare. s. de offi. archi. mandamus. ⁊ hoc siue liqueat esse necesse siue non: vt videtur. x. q. j. decernimus episcopum placuit. vin. Sed vere credo quia si certus est q̃ ecclesia non indigeat visitatione non debet eam visitare: quia causa correctionis visitare debet: vt hic dicit. ergo cessante causa cessabit effectus: ergo q̃ dicit hic bis in anno. intelligo si totiens opus fuerit. xviij. q. ij. visitandi non semel. ⁊. x. q. j. regenda solennis p̄curatio semel tantū in anno dari debet: videlicet cum episcopus solito ordine antecessorum suorum visitat. ff. de offi. procon. ob seruare. alie dabunt non cum tanta solennitate: quia etiam dātur hospitibus. argu. s. de preben. de monachis. vel forsitan imposita fuit hec seruit⁹ ab ipsa fundatiōe ar. ex litera illa. nec intelligitur imponi quasi nouum quod ab ipsa fundatione de cōmuni iure fuit impositū. ⁊ cum eam non visitauerit. nihil recipiat. j. eo. procurationes. x. q. j. relata. Ber.

Super eo quod. ¶ Primo ponitur consultatio. Secūdo responsio ipius secunda ibi: tibi. ab. si.

g ¶ In vicinis. Mo. q̃ in procurationib⁹ faciendis ⁊ alijs seruitijs: si certuz quid statutum non sit consuetudo vicinarum ecclesiarum est attendenda. s. eo. ecclesijs. ⁊. s. eo. sopite. et. s. de capel. mo. c. ij. s. de consue. cum olim. et. s. de elec. cum ecclia vultrana. j. de cogna. spiri. super eo. argu. contra. xij. dis. illa. ⁊. c. illd lxxxj. di. vtinā. de consc. di. ij. quotidie. Prima pars vera est. Cōtraria vo signata non contradicūt. quia ibi vnusquisq̃ locus suā habet consuetudinez sed hoc non erat certuz: quid statutū esset vel de consuetudine obtentum. et ita non obstant. ber.

Procurationes. ¶ Primo p̄hibet. Secūdo docet ibi: porro. Tertio ponit ibi: aūt. ab. si.

b ¶ Visitatōnis: hoc ideo forte dicit: q̃ triplex est p̄curatio. Una que rōne visitationis debetur: vt hic. ⁊. s. e. cum venerabilis. ⁊. j. eo. cum nup. alia rōne consuetudinis. xviij. q. ij. seruitiū. Tertia rōne pacti quod appositum fuit in ipsa fundatione. s. ti. pri. pterea. ij. ⁊. c. qñ. ⁊ xviij. q. ij. eleutherius. ⁊. s. e. quanto. i ¶ Debent epis: hoc iō dicit ad differētiā p̄curationū q̃ dant rōne census: vt albergarie. vt. s. tit. proxi. pterea. ber. k ¶ Personaliter: vel etiam p̄ alium cum ipe interesse non possit ꝓter latā ⁊ diffusam diocesim. s. de offi. or. inter cetera: ⁊ procuratio exigi nū debet: nisi cū visitat. s. eo. cum venerabilis. l ¶ Concilio. s. eo. cum aplus.

die sunt in vsu: intelligentes ex hoc q̃ p̄ monete declinatiōz accideriit vt vsq̃z ad tp̄s tuum luceñ. dati fuerint p̄ synodatico sicut erant in vsu p̄curatorē ad uerse p̄tis noie clericorū plebis p̄dicte ibi ad solutionē denar.

a papieñ. vel estimationē eorū p̄ synodatico p̄ diffinitiuā sniam condemnamus.

Item priori sancti stephani. ¶ Eps remittēs ecclie seruitia que sibi debebat et statuens q̃ aliud seruitiū nō imponeť p̄curationē non intelligiť remisisse.

Cum venerabilis. f. n. faqueñ. ep̄us: ⁊ infra. ¶ Cognouimus q̃ prefatus episcopus spallas quas habz ab eadē ecclesia tam ipse quam predecessores sui recipere consueuerant ecclesie p̄fate remisit ⁊ statuit q̃ aliud ei seruitiuz non imponeret sibi ⁊ ecclesie sue ānuatim trium librarum certo pensionis nomie reseruato. ¶ Quia

b ergo visitationi annexa est procuratio: et episcopus rōne episcopalis iurisdictiōis quam habet in ea teneatur causa correctionis ecclesiam visitare prefatam: nec intelligatur quasi nouum imponi: quod ab ipsa fun

d datione de cōi fuerat iure ipositum. ¶ Decernimus q̃ idē ep̄s cum ad ipam eccīam causa correctōis accesserit: moderatā ab

f ea procurationē accipiat bis in anno sed nihil aliud p̄ter pēsionē ⁊ p̄curatōeo p̄scriptas ab eadem eccia exigere vel extorquere presumat.

Item cōpestellāo archiep̄o. ¶ Eccle de nouo conuerse in p̄curationibus et alijs seruabunt consuetudinem vicinarum.

Super eo qd. f. t. nos cōsulere voluit: vt ḋa fere tota p̄uincia cōpostel. de nouo ē ad iurisditionē ecclie tue cōuersa qualiter tibi p̄uinciā vel ptē prouincie visitanti obsequi debeat ⁊ seruire: necnon in p̄curationibus prouidere. ¶ Tibi duximus respondendum: q̃ illud

g obseruare tenetur: quod in vicinis prouincijs obseruatur.

Item in concilio generali. ¶ Prelati tunc sunt procurandi cum personaliter visitant. et debent tunc seruare concilium lateraneñ. et predicationi correctioni et reformationi vacare legati et nuncij apostolici pro his diebus tantum pro quibus moram trahunt p̄curari debent. et contra hāc cōstitutionē exactuz constituitur duplicatum.

b i Procurationes que ratione visitationis debentur episcopis vel archidyacōis vel quibuslibet alijs etiam apostolice se. legatis aut nūcijs absq̃z manifesta ⁊ necessaria cā nulla-

k tenus exigantur. nisi qñ p̄sonaliter officiū visitatiōis ipendūt ⁊ tunc euectionū ⁊ p̄sonarū mediocritatē obseruēt i lateraneñ.

l concilio diffinitā hoc adhibito moderamie circa legatos ⁊ nūcios apostolice se. vt cū oportuerit eos apud aliquē locū morā facere necessariaz: ne locus ille ꝓpter illos nimiū aggueť: p̄curationes recipiant moderatas ab alijs ecclesijs vel p̄sonis: q̃ nōdū fuerāt ō suis p̄curatiōib⁹ aggrauate ita q̃ numerus p̄curationum numerū dierum: quibus huiusmodi moraz fecerint

a ¶ Mõ que sua sunt. lxiij. di. no sce. ⁊. viij. q. j. sunt cõm in eccle/ sia. ⁊. xi. q. iij. qz cognouimus. ⁊. c. cauendũ. ⁊. ē. de renũc. quidã.
b ¶ Impendat: sic ergo qui grauat ecciam in ꝓcuratõe puni tur in duplũ. ⁊ q̃ grauat eam in exemnꝗs punit in quadruplũ. xviij. di. qm̃ cõtra, j. de immu. eccle. qz plerique ibi soluit.

¶ Venerabili,

¶ Primo po nit querelã epi. Secũ do iudicũ instructio/ nem. secunda ibi. Di/ scretioni. ab. sic.
c ¶ Illa: hec allega tio erat potius cõtra monachos q̃ ꝓ eis: qz si monasteriũ situz erat in dio. cenomõñ. siue in ciuitate ceno/ maneñ. ergo iure cõi suberat epo. xvj. v. vl ti. omnes basilice. et xviij. q. ij. monasteria. ⁊. ē. de relig. do. de re/ dochijs. d ¶ Non soluerunt: hec excusa tio vel allegatio non valebat q̃a in ꝓcuratiõe que rõne visitati onis debet non cur/ rit ꝓscriptio. ē. de ꝓe/ scrip. cum ex officijs. ē. eo. cum instantia. si cut nec cõtra ipam vi sitationẽ. alius tñ pre latus posset ꝓscribere vtrunq; contra epm: vt ibi dicit. sic ⁊ ꝓtra ꝓcurationẽ que debe tur legatis dñi pape. nõ prescribit. ē. eo. cũ instãtia. Et iõ dixi rõ/ ne visitatiõis. qz in ꝓ curatione que compe tit rõne institutionis siue cõsuetudinis be/ ne currit prescriptio. ar. xviij. q. ij. cleutbe/ rius. ⁊. c. seruitium.
e ¶ Rõnabile: puta priuilegium. ē. e. cũ in/ stantia. vl si allegarẽt ꝓscriptõnem nomine alterius ⁊ probarent. ē. de prescrip. cum ex officij. als se tueri nõ possunt. vl nisi allega rent tantam pauper/ tatem q̃ ipm procura re non possent. tunc enim suis sumptibus debet visitare. ar. x. q. iij. cauendũ. ⁊. xxviij. q. j. iam nunc. de hoc dicitur. ē. eo. cum instantia.

non excedat: ⁊ cum aliqua non sufficeret ꝓ sciꝑam due vel plu/ res cõiungant in vnã. ¶ Por/ro visitatiõis officiũ exercentes
a non querent que sua sunt: ꝗ que iesu xpi p̃dicatõi ⁊ cohortatõni correctiõi ⁊ reformationi vacã/ do vt fructũ referant q̃ non pe/ rit. ¶ Qui aũt cõtrauenire tẽ/ tauerit: et qd̃ accepit reddat: et ecclesie quã taliter aggrauauit
b tantundẽ impendat.

¶ Honorius tertius detiro ⁊ io/ saphat abbatibus.

¶ Ecclesia etiã ciuitatensis te/ net ꝓcurare epm visitantẽ q̃q̃ ipsum nunq̃ procurauerit.

Venerabili fratre nro ce/ nomaneñ. epo accepimus cõquerẽte: q̃ cũ cã q̃ int ipsum ex pte vna ⁊ abbatem ⁊ conuẽ/ tum de cultura ex altera sup ꝓ/ curatiõibus quas ab eis petit: idẽ eps noscit agitari vobis fu erit ab apo. se. cõmissa: dicti ab/ bas et conuẽtus ex eo frustrari intentionẽ eiusdẽ epi moliũtur. q̃ eorũ monasteriũ in cenoma/
c nensi villa situz esse dinoscit: et
d ipi ꝓcurationẽ hactenus nõ sol uerũt: et infra. ¶ Discretiõi. v.
e mandam̃ q̃tenus nisi aliud rõ nabile ofiderint vos eos ad ex hibendũ eam sicut ius dictaue/ rit compellatis.

Gregorius nonus.

¶ Qui iure metropolitico vel legatiõis visitat ꝓuinciã in pro uinciales q̃ sibi ꝓcuratiões de/ negant põt ferre sententiam.

Cum nup archiepus bene uentanus beneuentanã ꝓ/ uinciã visitaret: ⁊ infra. ¶ Mã damus q̃tenus cũ eundẽ archi/
f epm siue auctoritate ꝓpria siue
g nra beneuẽtanã ꝓuinciã ꝓtige/
h rit visitare ꝓcuratiões rõne vi/
i sitatiõis debitas iuxta faculta/ tes ecclia vra exhibeatis ei/ dem. ¶ Alioq̃n sniam quã ipe rite tulerit in rebelles ratã habe bim̃ ⁊ faciem̃ auctore dño in/ uiolabiliter obseruari. ¶ Dẽ.

¶ Ad antiquã monetã vl si nõ est in vsu ad eius estimationem soluẽdẽ sunt pẽsiones antique.

Cum canonicis maioris ecclie quandã summã pe/ cunie ꝓ pensione eccie tue debi
k tã aliq̃t annis ꝓsolueris: ⁊ ijdẽ summã illam ex integro de me/ liori moneta exigant sibi solui. ¶ Tibi dam̃ nris lris i mãda tis: vt canonicos illos solutiõe
l m poris pecunie vel si nõ sit in vsu estimatõe pensionis antique fa cias manere ꝓtentos. ¶ Dem.

¶ Propter ꝓuatũ oratoriũ ꝓcu ratio rõne visitatõis nõ debet.

Auctoritate ꝓtium inhi bem̃: ne quis ꝓ eo q̃ in oratorijs q̃ in grãgijs vris ha/ betis interdũ aliq̃ vestrum cele
n brant ꝓcuratiões: que rõne visi tatiõis debent a vobis exigere vel extorquere ꝓsumat.

Rica. De cõsecratõe eccie vl al taris. Alexander. iij.

¶ Amoto altari vel lapide cõ tinente sigillũ reconsecrabit al/ re nõ autem ecclesia.

o Hec si altare motũ fuerit: aut lapis ille solũmõ suꝑposit̃ qui gũs istis nulla fit visitatio lz ibi q̃ñq̃ monachi celebrẽt. sed ad caput accedit ꝓlatus cã visitationis: ⁊ ibi nõ ꝓsueuerũt morari monachi. sed conuersi cã colendi agros suos: ⁊ ita cũ nulla fiat visitatio. nulla ꝓt̃ h̃: q̃ ibi aliq̃ñ celebrant dz ꝓstari ꝓcuratio.

Rica. De consecratõe eccie. ē. Visum est re censibus: sed quia in consecratione ecclesie solent dari immunitates ⁊ census im/ poni. ideo ⁊c. Abbas Siculus.

Hec. ¶ Habet duo dicta. Secũduz ibi ꝓter hoc. Ab. si. o ¶ Altare. i. mensa altaris. sic exponi tur. de conse. di. j. si motum. quãdoq̃ tabula conse/ crata de loco ad locum mouetur. nec tamẽ dedecrat de conse. di. j. concedimus quod intelligo quando non est affi/ xa. ⁊ q̃ dicit motum. i. mutatũ. quo ad formã ita q̃ formã ami/ serit ꝓ diminutionem vel augmentuz cum hec sit forma rei. ar. x. q. ij. §. hoc ius. Idem si mensa altaris sit enormiter fracta q̃a

l ¶ Facultates: q̃ sp in his ꝓsiderande sũt. ē. e. sopite. vbi de ē.

¶ Am canonicis. ¶ Primo recitat factum. Secũdo pro/ uidet ibi: Tibi damus. Abbas Siculus.

k ¶ Annis: videtur q̃ duo sufficiant: quia pluralis elocutio duorũ numero contenta est. iij. q. iij. §. vbi numerus. ⁊ de con/ secra. di. j. hic quoq̃ et si post annos liber eẽ iussus est post bien nium liber erit. ff. de manumis. testa. liber tas. §. vl. ⁊ si data fue rit cõditio in diebus si nihil adijciatur bi/ duo conditionem im pleri oportet. ff. de ver bo. sig. inter illam. in fi. immo exigit̃ q̃ le/ gitimo tempore ꝓstita sit: ad hoc vt futu rum teneant̃ nisi cau sa esset in euidenti. de hoc dicit. ē. e. pueri. t. ¶ Pecunie: que ab initio fuit constituta. ⁊ non ad nouam que maior est. Si cũm mo/ neta diminuta fuisset illam recipere nollẽt. ē. eo. cum olim. Cũ ergo minorem recipere nollent maiorem exi/ gere non debent. ff. de dam. infec. qui bona. §. si quisq̃. ⁊. C. de solu. l. penul.
m ¶ In vsu: tũc estimationem illius anti que soluãt. vt. ē. e. o/ lim. in fine. Sed nunquid possit solui prima si inueniret: si nõ minus valet. si ꝓ mi nus valet: ⁊ nõ est in vsu non potest solui: quia reproba moneta non liberat soluen/ tem. ff. de pig. acte. le/ ganter. §. qui reproba/ bos. si. ff. ad velle. q̃/ uis. §. si cõuenerit. ff. qui satis. co. quotiẽs.
n ¶ Auctoritate visitationis tali procuratio nõ pre statur. nisi q̃ ꝓsonali ter visitant locũ cau/ sa correctõis. ē. e. pro curatiões. sed in grã/ gijs istis nulla fit visitatio lz ibi q̃ñq̃ monachi celebrẽt. sed ad caput accedit ꝓlatus cã visitationis: ⁊ ibi nõ ꝓsueuerũt morari monachi. sed conuersi cã colendi agros suos: ⁊ ita cũ nulla fiat visitatio. nulla ꝓt̃ h̃: q̃ ibi aliq̃ñ celebrant dz ꝓstari ꝓcuratio.

cōsecrandū est altare.j.eo.qd in dubijs.z.c.ligneis.Cōsecratio altaris pcipue intelligit in cōsunctiōe mense.s.lapidis superioris z structure inferioris.et ita si mensa fuerit remota vel aliqs de lapidibus tangēs mensam ipam:execratū est altare. z dz iterū cōsecrari:sed si aliqd addat altari non execrat:sed sacrū trahit ad se nō sacrū.j.e. q i dubijs. a ¶ Sigillū. qd in lapide sit in consecratione.

p ¶ Diminut?:enormiter.j.e. qd i dubijs c ¶ Cōsecrari.ipsum altare z nō eccia. alia ēm est pscratio eccie z alia altaris, vt sequ in litera. d ¶ Canones.de pse.di.j.si motū.innuit ibi q eccia debeat cōsecrari.dum dicit si motū fuerit altare: denuo cōsecret eccia:sed exponit altare.i.mensa siue tabula:eccia id ē altare qd est dicere si mota fuerit tabula cōsecretur altare.b.

e ¶ Ut: quā priuatis .quolibet ergo die pnt fieri cōsecratiōes ecciarū vel altariuz.virgines etiā pter necessitatē diebus priuatis velū sacruz accipe pnt.xx.q.j.deuotis.qa necessitas legē non habet. de cōse.di.j.sicut.z.§. de consue.quāto.z sic magna necessitas hoc inducit vt ibi dicitur z.j.de re.iu.qd nō est ordines do sacri non conferunt: nisi certis diebus.§.de temp.or. c.j.z.ij.lxxv.di.c.vlti. z crisma certo tpe cōficit.de conse.dist.iiij. oi tpe. qd in supficie potius cōtradicit:sed exponit oi tpe.i.omni anno ante pasca certo die.z qa ista certis tempibus pferuntur: dubitauit an idē esset de consecratione ecclesiarum.Bern.

f ¶ Quod in dubijs.si mota.de cōse.di.j.si motū.z.§. eo.c.j.

g ¶ Consecrari:de hac cōsecratione dic vt.§.eo.c.j.per quod intellige qd hic dicit. h ¶ Consecrato:z ita sacrū tanq dignius trahit ad se nō sacrū.xiij.q.ij.nō estimemus.z.ff.de rei ven.que religiosis.si.ff .de solu.si alieni.ff.de vsuca.eum q edes secus si vinum apponat sanguini.j.ti.proxi.cum marthe.§.q siuisti.ver.preterea.arg.cōtra q minus dignū trahit ad se maius dignū.arg.§.de iurepa.ex lris.z.c.cum secundū.z ar. §.de offi.dele.super questionū.§.si do duo sunt. Ite arg.q in reficiēdis sacris vestibus filū non sacrū siue pannus nō sacer pōt apponi:nec est opus noua consecratione.

¶ Proposuisti. ¶ Primo ponit cōsultatio.Secūdo rnsio ibi:fraternitati.ab.si. i ¶ Reconciliari. no.qn eccia debet consecrari vel recōciliari.primo si dubitat an sit cōsecrata. Idē de altari qd pter dubium debz consecrari.de cōse.di.j.ecclesie vel altaria.qa nō di iteratū qd nescit esse factū.de conse. dist.j.solēnitates.j.sic est de baptismo.j.de bapti.c.ij.z.si.lxxiij.

a sigillum cōtinet confractus aut
b etiam diminutus debet denuo
c consecrari. ¶ Propter hoc do nequaq reiterare suam cōsecrationē ecclia consueuit: licz id q/
d dā canones innuere videant.

¶ Mno.iij.tornac.episcopo.

¶ Diebus etiam nō festis possunt ecclesie consecrari.

Ita.¶.et infra. Inquisitioni.t.t.r.q in dioce.tua lz tibi ecclesijs dedicationē impendere tam diebus dnicis q
e priuatis.

¶ Dem indrosien.episcopo.

¶ Habet duo dicta.z primo idē dicit quod.c.j. sup eo.scdm dictum dicit q oleum nō cōsecratum pōt comisceri oleo cōsecrato.an totum sit consecratum.

Quod in dubijs: et infra. Altare do in quo tabula cui consecrationis bndictio pō
f tificali misterio adhibet si mota vel enormiter fracta fuerit:
g dz non imerito pscrari. ¶ Nec negamus qn oleū non pscratū
h cōsecrato possit oleo cōmisceri

¶ Dem compostel.archiepo.

¶ Recōciliat eccia q pter homicida et vulnera hoim ibidez perpetrata polluta est.

Proposuisti q venientib? ad ecclia? sancti iacobi ex diuersis regionib? peregrinis: z volentibus alijs ab alijs p cōtētiōes z rixas altaris de nocte custodiā vendicare:homicidia cōtingunt fieri interduz z aliqn vulnera inferunt:z infra. ¶ ¶. t.b.r.q manente ecclia z altari
i ipsa reconciliari poterit p aquā cum vino z cinere benedictam.

¶ Dem.

¶ Plura altaria simul in eadē ecclesia cōsecrari possunt et idē in pluribus episcopis

Quum sis.z infra. Meueris igitur q plura i eccia vna
k altaria z plures ēpos simt poteris consecrare. ¶ Dem.

¶ Corruēte tecto parietib? ille sis et mensa altaris non enormiter fracta . nec altare.nec ecclia consecratur.

Igneis edificijs eccie ve
l stre casu consumptis parietibus tamen illesis ac mensa principalis altaris in sua extremitate modicā passa facturam: z infra.Inqui.t.t.dux.rñ. q cū parietes in sua integritate permanserint: z tabula altaris mota vel enormiter lesa non fuerit ob cām pdictā nec ecclia nec altare debet denuo consecrari.

¶ Dem senoñ.episcopo.

¶ Polluit eccia vel cimiterium si excōicatus in ea sepelitur.

Consuluisti:z infra. Cimiteria in qbus excōicatorū corpora sepeliri pting it:reconciliāda erūt aspsione aque solēni
m ter bndicte:sicut in dedicationibus ecclarum fieri consueuit.

Honorius.iij.regine vngarie.

¶ Qui fecit eccia consecrari tenetur eam dotare.

di.presbyteri quos.z.§.se. Ite si ecclia est eruta tota vel maior pars debet iterū cōsecrari.de cōse.dist.j.ecclesijs semel. ar.ff.de contraben.empt.domū.si do tectū corruerit z parietes illesi remaneant:vel etiā modicū de ipsis parietibus destructū fuerit, nō debet pter hoc cōsecrari.j.e.ligneis Et si tota ecclia simt destructa fuerit vel maior pars debet iterum cōsecrari si successiue sufficit aspsio aque benedicte.de cōse.dist.j. de fabrica. Pro remotione altaris.vel fractura enormi nō recōsecret ecclia.vt.§.c.j. Pro sanguinis effusione et p adulterio dz tm recōciliari.vt h pz et.j.de adul.significasti.z.ar.j.e.c. vlt.ar.§ de conse.di.j.ecclesijs semel.sed illud intelligitur fm hoc q sanguinis effusione vel seminis pollutiōe nō consecratur. p quē debet fieri hec reconciliatio.dicit.j.eo.aqua.

Quum sis. ¶ Nō dubitādi in isto tex.fuit:nam vni plone non pnt plures ordines sacri eadez die pferri.vt in.c.lras.de tēp.ordi. Item vnica missa in die p ēpm dici pōt.vt in.c. consuluisti.j.titu.pri.z iste cōsecratiōes nō fiunt sine missa de quo tm dic vt babes glo.not. in. c.qd sicut. de elec. vbi disputat an celebratio misse sit de substantia cōsecrationis. vnde videbat q plura altaria in eadez ecclesia simul cōsecrari nō possent.z idē est in ēpis . sed cōtrariū hic decidit:nam nihil obstat quo minus in eadem missa z in eodez loco possint plures episcopi consecrari vel plura altaria.ab.si. k ¶ Plura altaria.ar.§ bazianū.q dicit: q pscrato maiori altari oia alia altaria eēnt pscrata si digito demonstrent.ar.ff.de acq r.pos.qd meo. §.si p venditorē.C.de natu.libe.si qs bnā.sic plures clerici pnt ordinari.§. de tēp.or. de eo.z.lxxv.di.q a patribus.z plures ēpos pōt cōsecrare. modica fuit hic dubitatio:§ nō credebat q lz plures clericos posset ordinare q posset plura altaria vel ēpos consecrare.Bern.

Igneis. ¶ Due sunt ptes cōsultatio z rnsio. Scda ibi: inq̃sitiōi.ab.si. l ¶ Parietib?:q diu pietes integri sunt nō est ecclia recōsecranda:qz in parietibus cōsecrat eccia z nō in tecto:aut si successiue repati eēnt. de psc. di.j.de fabrica.de b dcsn ē.§.e. pposuisti.z de tabu.§.e.c.j.z.q ibi dcā sē possent dici

Consuluisti:cimiteria.sicut ergo ecclia recōciliat ita z cimiteriū:cū sit pscratū:vt b pz.z illa corpa si discerni poterūt sūt exhumāda z ex cimiteriū eijciēda.§.de sepul. sacris.et eadē gaudet imunitate ecclia z cimiteriū.xvij.q.iij.si qs cōtumax.z.c.se.z ita idē iuris ē in accessorio qd in pncipali.§.de of. dele.prudentiā.§.vlti.cū suis pcordantijs. m ¶ Sicut in de-

dicatiōibus.s.e.posuisti.de conse.di.j.si motū.z.c.sequēti.

Cum sicut. ¶ Tene menti hūc casuz:in prima facti narratio.in secunda exortatio ibi:cum non sit.Ab.sicu.

a ¶ Consecranda:nec etiā fundanda:nisi prius cōpetens dos fuerit ei assignata.de conse.dis.j.nemo.in autē.vt nullus fa.ordomū.§.j.col'.v.z in autē.vt deter.sit nūc.cle.§.j.col.j.vel si hoc omissum sit in fundatōe sicut hic.nō debet consecrari ecclia: nisi dos ei prius fuerit assigta vt.xvj.q.vlt.pie mentis.j.q.ij. placuit et hic.cū ad hoc ex debito teneat fundator vt dicit in fi. sed quere cit competens dos. rū.si sit monasteriuz: tunc dos debet ēē tanta q̄ pbri dyaconi et subdyaconi cantores z lectores possint ibi cē.put tradit in aūt. vt deter. sit nu.cle.§. j.si do alia eccia collegiata dos ad min⁹ dz cē.p duobus.ar.s.de fi.pby. posuisti.vij. q.j.illud.aut trib⁹.de cōse.di.j.h quoq.z q̄ possit recipe hospites et episcopalia iura p solvere.s.de pben.de monachis.s.de supl. neg.pla.c.ij. sed q̄d si eps cōsecrat vel fundat ecclam non assignata dote. dicit bazi.z bene: q̄ eps tenetur dotare ecclaz.sicut tenet puidere illi quē ordinat sine titulo.s.de pben.c.ij.c.epus.z.c.cum fm apl'm.z hoc credo verum dūmō sine lesiōe ecclie sue hoc facere possit:alis nō nisi haberet priū:q̄a delictū psone zc.vt.xvj.q.vj.si eps m.s.de excep.cū venerabili.z tunc fundator dotabit eam z posset ad hoc cōpelli. ar.xvj.q.vlt.pie mētis.arg.ad hoc.ff.de ritu nup. qui liberos.z heres fundatoris ad hoc tenet.in autē.de eccl'.ti.§.si aūt.z.§.si quis edificationē.coll'.ix.Ber.

Aug. ¶ Tria facit:primo ponit dictū. dānat cōsuetudinē causam reddēs:z subdit pteriti tolerantiā. secūda ibi:nō obstante:tertia ibi:qd aūt.ab.si. b ¶ Cōsuetudine:nō. ergo q̄ cōsuetudo q̄ est cōtra iuris naturā nō pdest. z cōtra illud ius nō pōt p scribi.s.de cōsue.cū inter vos.z.c. cū venerabilis.z.c.quāto.z.c.vl.vbi de hoc. c ¶ Jurisditiōis:puta iudicare cognoscere de causis instituere beneficia conferre. z omia alia que assecutus est eps in cōfirmatiōe.ar.s.de elect.trāsmissam.hec oia cōmittere pōt z delegare vnicuiq; maiori vel minori.Sz ea q̄ sunt episcopalis ordinis demādare non potest inferioribus:puta clericos ordinare:virgines cōsecrare crisma conficere z cōsimilia.que ministeriū cōsecrationis desiderāt. Sz q̄ est rō quare illa que sunt iurisditōis possit cōmittere clericis inferioris gradus.z nō illa que sunt ordinis demādare.hec pōt cē rō iurisdictio sola voluntate z verbo cōmittit siue delegat⁹ fuerit siue ordinarius z revocat.s.de offi.deleg.sup questionuz.§. intētiōis.z.§.porro.ff.de iudi.iudiciū.sed collatio sacramētoz nō cōferē sola volūtate vel verbo:imo facto est opus qz necessaria est visibilis vnctio z exterior.q̄ est signū interioris vnctiōis in corde.s.de sa.vn.c.vno.q̄ ppetua ē z amitti nō pōt:lz executio q̄nq; suspēdat.j.q.j.q̄ quidē.ver.si forte militie zc.z ita pz q̄ nō pūt taliter demādari sicut iurisdictio:vel revocari z talia cōferri nō possunt nisi ab eis q̄ būt ea p collationē.lxviij.di.pbyteri q̄s.z sic recōciliatio talis nulla est. cū sacerdotes illi nō habuerūt ptātē illā p talē demādationē:q̄ est ordinis epalis sicut psecratio.§ vnus eps alij epo pōt hoc demādare.z p hmōi demādationē nihil ei cōmittit.cū ipe eps habeat ea q̄ misteriū psecratiōis desiderāt.z ei deest tm auctoritas:qz in alienā messem falcē mittere nō dz:nisi de volūtate z de mādato illius cui⁹ est diocesis.vj.q.iij.scriptū est. d ¶ Toleram⁹:§ vr q̄ ista sola tolerantia nō sufficiat sibi nisi iterū recōciliet p epm q̄a nulla fuit recōciliatio .ergo iterū dz recōciliari: sicut si aliq̄s ordinatur ab eo q̄ ordinādi ptātē nō hēbat iteruz dz ordinari.lxviij.di.presbyteri.z.j.de pby.nō bap.c.j.z.iij.§ dic q̄ p talē tolerātiā ratā bz talē reconciliationē z incipit valere ex nūc: cū prima nulla fuiss z: z ita d nihilo facit aliquid.sic.iij. q. vj.hoc quippe.z de cōse.dist. ij.reuera.qz pōt princeps mutare naturaz rei.C.de rei vx. act.l. vna.circa pn.

Sz eccia. ¶ Bz duo dicta q̄ patent in ter. Scdm ibi est tm.ab.si. e ¶ Nō consecrata.no.q̄ dicit nō psecrata.ergo multo fortius psecrata.s. e.posuisti.sic z cimiteriū si taliter polluatur reconciliari dz.vt s.e.cōsuluisti.ar. q̄ si aliquis excōicatus vl pagan⁹ibi sepelie sūt inde eijciēdi.nec in ea dz celebrari aī eiectionē z aspsionem aq̄ bndicte:lz psecrata pus nō fuerit z parietes sunt radēdi.de cōse.di.j.ecclia.z.c.vbi.z.c.se.z ita eccia nō cōsecrata gaudet eodē eodē pvilegio q̄ z cōsecrata:vt hic pz.z hoc ē expssuz.j.de imu. eccl'.c.pe.z.ita si aliq̄s illuc pfugerit dz ab eccia defendi.z B iō: qz locus ille auctoritate epi dedicat⁹ est diuio cultui.z qd semel deo dedicatū est ad pbanos vsus redire nō dz.xij.q.ij. nulli liceat.z.s.de re.pnu.mācipia.z tm grauius peccat q̄ sic deliquit q̄ in nō cōsecrata.sicut magis peccat z graui⁹ punit q̄ in maiore psona q̄ q̄ in minore.nā ex psona cōsiderat iniuria z crime. insti.de iureiu.§.atrox.j.de sen.ex.cū illoz z crime augeat dignitate ppositi.ff.de re mili.oē delictū.§.j. Sz nūq̄d z isti violatores sunt dicendi sacrilegi fm distinctionē sacrilegij:nō vr.xxij. q.iiij.sacrilegiū.sed credo q̄ tm sacrilegi iudicādi sunt.lz locus ad hoc cōsecratus nō sit.ar.s.de fo.cōpe.cōquest⁹.z qz eodē pvilegio gaudet ac si eēt cōsecrata.j.de imu.ec.c.pe.e f ¶ Lauetur § p quē dz lauari:q̄ p epm tm.s.c.proxi. In hoc casu satis credo q̄ p simplicē sacerdotez possit lauari:qz si intellexisset papa q̄ p epm deberet lauari illud dixisset sicut dixit in pri.c.pcedēti.cū papa in vtroq;.c.scribat eidē.z qz dixit exorcizata lauetur q̄ fit p simplicē sacerdotē z nō cū aqua bndicta cū vino z cinere:cū qua recōciliat ecclia cōsecrata.s.eo. posuisti.z ar.ad hoc s.de temp.or.cū in distribuendis.z arg.de cōse.di.ij.c. fi.arg.tm cōtra.j.de immu.eccle.c.pe.Ber.

Rubica. De celebratiōe missarū. Visum est de psecratiōe eccie vel altaris.§ qz in ecclia cōsecrata misse celebrant z alia diuina officia dicūtur:ideo subiungit hec rubrica.Ab.sicu.

Presbyter. ¶ Cōit nō sūmat pr̄ multitudinē dictorū:§ fm vnū intellectū pōt sic summari vt in rubro. Primo pcipit officiū dici horis debitis z ex cā pmittit anticipationē.Scdo specificat casum q̄re pmittit sibi anticipare ibi:deinde.Tertio cōcludit ibi:g. g ¶ Persoluat.psiliū ē vt simul dicat omis horas.ne supuenientibus oc-

Qvm sicut ex relatiōe capituli oradieñ. nobis innotuit q̄ eorū feceris eccīam consecrari:z infra.Cum non sit ecclesia nisi de dote puisum ei fuerit
a consecrāda eo liberalius ad dotandum pdictam eccliam aperire manus munificentie tue debes: quo ad hoc fortius tanq̄ ex debito iam teneris.

Grego.ix.astoriceñ.epo.

Ecclesia polluta per sacerdotem simplicez recōciliari nō pōt etiā si aq̄ fuerit p epm bndicta.

Aqua per epm benedicta eccliam recōciliari posse per aliū episcopū non negam⁹: per sacerdotes simplices hoc h fieri decetero phibētes. ¶ Nō
b obstante cōsuetudine prouincie bracharen. que dicenda est potius corruptela: qz licet eps cō-
c mittere valeat que iurisdictōis existunt: q̄ ordinis epalis sunt non pōt inferioris gradus clericis demādare. ¶ Ad autē mādantibus epis sup recōciliatiōe factū est hactenus p eosdē: mi-
d seri corditer toleramus.

Idem eidem.

Ecclesia etiā non consecrata si polluitur reconcilianda est.

e Si ecclesia non consecrata cuiuscunq; fuerit semine aut sanguinis effusione polluta
f aqua protinus exorcizata lauetur.ne diuine laudis organa suspendant. ¶ Est tamē q̄citius fieri poterit consecranda.

Rubica. De celebratiōe missarū et sacramento eucharistie et diuinis officijs.

Ex concilio agateñ.

Presbyter tenet horis debitis dicere horas canonicas permittitur tm sibi ex causa dicere eas vsq; ad vesperas inclusive

Presbyter mane matutinale officio explet o pensum seruitutis sue vicz primā tertiā
g sextaz nonā vesperāq; psoluat

inde eijciēdi.nec in ea dz celebrari aī eiectionē z aspsionem aq̄ bndicte:lz psecrata pus nō fuerit z parietes sunt radēdi.de cōse.di.j.ecclia.z.c.vbi.z.c.se.z ita eccia nō cōsecrata gaudet eodē eodē pvilegio q̄ z cōsecrata:vt hic pz.z hoc ē expssuz.j.de imu. eccl'.c.pe.z.ita si aliq̄s illuc pfugerit dz ab eccia defendi.z B iō: qz locus ille auctoritate epi dedicat⁹ est diuio cultui.z qd semel deo dedicatū est ad pbanos vsus redire nō dz.xij.q.ij. nulli liceat.z.s.de re.pnu.mācipia.z tm grauius peccat q̄ sic deliquit q̄ in nō cōsecrata.sicut magis peccat z graui⁹ punit q̄ in maiore psona q̄ q̄ in minore.nā ex psona cōsiderat iniuria z crime. insti.de iureiu.§.atrox.j.de sen.ex.cū illoz z crime augeat dignitate ppositi.ff.de re mili.oē delictū.§.j. Sz nūq̄d z isti violatores sunt dicendi sacrilegi fm distinctionē sacrilegij:nō vr.xxij. q.iiij.sacrilegiū.sed credo q̄ tm sacrilegi iudicādi sunt.lz locus ad hoc cōsecratus nō sit.ar.s.de fo.cōpe.cōquest⁹.z qz eodē pvilegio gaudet ac si eēt cōsecrata.j.de imu.ec.c.pe.e f ¶ Lauetur § p quē dz lauari:q̄ p epm tm.s.c.proxi. In hoc casu satis credo q̄ p simplicē sacerdotez possit lauari:qz si intellexisset papa q̄ p epm deberet lauari illud dixisset sicut dixit in pri.c.pcedēti.cū papa in vtroq;.c.scribat eidē.z qz dixit exorcizata lauetur q̄ fit p simplicē sacerdotē z nō cū aqua bndicta cū vino z cinere:cū qua recōciliat ecclia cōsecrata.s.eo. posuisti.z ar.ad hoc s.de temp.or.cū in distribuendis.z arg.de cōse.di.ij.c. fi.arg.tm cōtra.j.de immu.eccle.c.pe.Ber.

Rubica. De celebratiōe missarū. Visum est de psecratiōe eccie vel altaris.§ qz in ecclia cōsecrata misse celebrant z alia diuina officia dicūtur:ideo subiungit hec rubrica.Ab.sicu.

Presbyter. ¶ Cōit nō sūmat pr̄ multitudinē dictorū:§ fm vnū intellectū pōt sic summari vt in rubro. Primo pcipit officiū dici horis debitis z ex cā pmittit anticipationē.Scdo specificat casum q̄re pmittit sibi anticipare ibi:deinde.Tertio cōcludit ibi:g. g ¶ Persoluat.psiliū ē vt simul dicat omis horas.ne supuenientibus oc-

cupatiõibus aliquã horã dimittat. ⁊ intelligitur hoc de clericis pauperibus quos ad opus rurale optet exire: vt in lra patet: als suo loco ⁊ tpe dicende sunt singule hore. a ¶ Cõpetẽtibus signis. s. cãpanis vel alio signo. s. de elect. in causis. ⁊. s. de offi. custo. c. j. ⁊. j. di. ius militare. b ¶ A scolaribus: hoc exaudio. cũ aliqua supueniẽte: necessitate ipe officium suũ pficere nõ pot. vij q. j. illud. ⁊ facit ad ℔ s. de vi. et bone. cleri. vt quisq.

c ¶ Rurale. Clericꝰ essi cui ecclia nõ sufficit ex artificio suo victũ ⁊ vestitꝫ querat. xcj. di. cleritus victꝫ absq; officij sui detrimento. ⁊. xxj. q. j. c. j.

d ¶ Jeiunus. de pse. di. ij. liquido. ⁊ de cõse. di. j. sacramenta. et di. v. ieiuni. c. vt epi. ⁊ vij. q. j. nihil. ber.

e ¶ Succurrere. missam celebrando vsq; ad statutã horã: vt ℔ dicit. i. nonã. de cõse. di. j. solet. vel vsq; ad tertiã qñq; xliij. dist. non liceat. hoc in diebus cõibus.

f ¶ Septenariꝰ: sũt septꝫ hore sicut sunt septem dona spũsanti. xxx. q. j. puenit septem dies seculi: et septem etates q̃bus cõpletis finiet mũdus: septẽ petitiões in oõne dñica septẽ psalmi pniales. itẽ septẽ dyaconi: sicut septꝫ candelabra. xciij. dis. dyaconi q̃. Et item septꝫ sunt hore ad quas tenentur sacerdotes. de alis nihil dicit: vnde vr q nõ teneant: sed certe tenẽt. ar. s. de pbẽ. cũ ꝓ ꝫ apkm. xcj. di. c. j. ⁊. ij. ⁊. xcij. di. c. vl.

Q Uidã. ¶ Primo ponit excessus. secũdo puisio ibi

a ita tñ vt horis cõpetẽtibꝰ iuxta
b possibilitatẽ aut a se aut a scolaribus publice cõpleant. ¶ Deinde pactis horis ⁊ infirmis visitatis si voluerit exeat ad opꝰ
c rurale ieiunus. vt iterũ necessitatibꝰ pegrinorũ ⁊ hospitũ siue diuersoꝝ cõmeãtiũ infirmoꝝ atq; defunctorũ succurrere possit vsq; ad statutã horã p tpis q̃litate ppheta dicẽte septies ĩ die
f laudẽ dixi tibi: q̃ septenariꝰ numerꝰ a nobis implet: si matutini pme tertie sexte nonevespere cõpletorũ tpe nre seruitutis officia psoluamꝰ nã de nocturnis vigilijs idẽ ipe ppheta ait: media nocte surgebã ⁊c. ¶ Ergo his tpibus laudes creatori nro super iudicia sue iusticie referamus. ¶ Ex cõcilio triburien.

¶ Propter missam spãlẽ missa de feria dimittenda non est.

Q Uidã laicoꝝ hñt in psuetudine vt p singlos dies audiãt euãgeliũ: ĩ pncipio erat
s verbũ: ⁊ missas peculiares ℔ ẽ de sancta trinitate: ⁊ de sctõ michaele. ¶ Jõ sancitũ est in eodẽ
b cõcilio ⁊ vlteriꝰ hoc nõ fiat nisi suo tpe: ⁊ nisi aliq̃s velit ppt reuerentiã sancte trinitatis: nõ p
i alia deuotiõe audire. Sz si voluerint vt sibi misse cantent: de eadẽ die missas audiãt p salute viuorũ ⁊ etiã defunctorũ.

¶ Vno. iij. de vigoren. epo.

¶ Sufficit sacerdoti semel ĩ die celebrare ⁊ excipit duos casus. s. necessitatẽ ⁊ festũ natiuitatis.

Q Onsuluisti: et infra. Rñdemꝰ q excepto die natiuitatis dñice: nisi causa necessitatis suadeat sufficit sacerdoti semel in die vnaz missam solũmõ celebrare. ¶ Dem archiepiscopo brachareũ.

¶ In missa pmẽoratõis lz dicatur ppria pfatio non tñ dr hymnus angelicus nec symbolum.

Q Onsiliũ nrm: ⁊ infra. Requisisti vtrũ ĩ diebꝰ pfestis in buibus ad honorẽ sancti spiritus beate ỳginis ⁊ sancte crucis missam celebrare contingit
n hymnus angelicus symbolum
p ac pfatio ppria debeat decãtari ⁊ infra. ¶ Jnq̃stõi. T. T. R. q apud nos in diebꝰ pfestis cum missarũ solẽnia in honorẽ beate virginis celebrat: neq; hymnꝰ angelicus neq; symbolũ decantat: lz in missa ppria pfatio decantet vt inter cõmẽorationẽ ⁊ solennitatẽ differẽtia ostendatur.
q vñ te deũ laudamꝰ regularius dimittitur quam dicatur in laudibꝰ matutinis. ¶ Dem clericis sancti. P. magalen.

¶ Breue est.

Ex parte vsa: ⁊ infra. Postul. v. T. R. q sp sacer/
r dos vino perfundere dz postq̃
t totuz accepit eucharistie sacrm nisi cũ eodẽ die aliaz missam de
v buerit celebrare: ne forte si vi/ lux fulgebit hodie. Tertia dr in die p quã designat tpus gre. scz pñs. vñ dr officium: puer natus est ⁊c. qd potes intelligere his versibus. Tres in natali debent misse celebrari. Quaꝝ pma sacram xpi signat genituram. Altera venturi designat gaudia xpi. Tertia iam factũ qd lex fore sacra designat. l ¶ Necessitatis Sed quã dicit necessitatem. Rñdeo si celebrauit de die ⁊ postea etiam moriat aliquis vel etiaz causa bonestatis vel vtilitatis: vt si dicta missa de die superueniat aliqua magna persona que velit missam audire: ar. s. eo. c. j. ⁊. ij. alias ergo sufficit q vnã missam celebrat quis in die. de cõse. dis. j. sufficit. ⁊ j. e. te referẽte: nec expresse pbibet q̃n plures possint celebrari: ex eo q dicit sufficit: vnde pot vnã celebrare de die ⁊ aliam p defunctis ⁊ quotiens celebrat totiens sumat corpus xpi et sanguinem. de cõse. dis. ij. cõperimus. ⁊. c. tribus.

Q Onsilio. ¶ Cõmunis diuisio. secũda pars ibi: inq̃stioni. Et in hoc erant multi sacerdotes qui cõiter in missa cõmemoratõis maxime beate marie virginis dicunt gloria. ab. si.

m ¶ Profestis. i. priuatis quasi pcul a festo. n ¶ Angelicus: scz gloria in excelsis deo. o ¶ Symbolum. i. credo in vnum deũ. p ¶ Prefatio: pfatio beate virginis habet. lxx. di. sanctorũ reliquas habes. de cõse. di. j. inuenimus.

q ¶ Regularius. i. regulare est vt dimittatur nõ vt dicat simile vij. q. j. §. cũ autẽ. ibi: essi comparatiuũ ponitur electiue hic ponitur negatiue sic minus. i. non. ff. de tributo. illud. ber.

Q I parte. ¶ Breue est: ⁊ ꝫm hoc. st. determinant q̃tuor q̃stiones. nam pmo querebat an sacerdos post sacramenta sumpta pfundere debeat manus. secũdo cũ quo liquore. tertio vtrũ illã pfusionez debeat sacerdos sumere. quarto an post illam sumptã debeat seu possit iteruz celebrare. ⁊ in effectu rñdet hic papa ad oẽs qõnes Nam debet manus pmo pfundere cũ vino ⁊ vinũ pfusionis sumere nisi sit celebraturus aliã missam. ⁊ post pfusionẽ sumptã nõ pot aliam celebrare. ⁊ intellige vt dixi in. c. cõsuluisti. s. e. nã hoc pcedit tam in festo natiuitatis dñi q̃ alia necessitate. ⁊ ex hoc declarat iste tex. ab. si.

r ¶ Vino querebat quo pfundere debet sacerdos manꝰ suas rñdit q vino. s ¶ Perfundere. manus. s. post pceptionẽ corporis ⁊ sanguinis dñi. t ¶ Totũ: bene dicit: q̃a vel totũ recipiat vel nihil. de cõse. dis. ij. cõperimus. v ¶ Me si forte: quia sacramenta a ieiunis sunt pcipienda. vij. q. j. nihil. de cõse. di. v. vt ieiuni. lxxv. di. qd a pribus. ⁊. s. de tpi. or. lras. Jõ dicit forte. qz quorundã est opinio q quicquid admiscet sanguini: sau-

a ¶ Ad. b ¶ Ad. c ¶ Ad. d ¶ Ad. e ¶ Ad. f ¶ Ad. g ¶ Peculiares. i. spãles. de pse. di. j. ⁊ hoc attẽdendũ est. ala. h ¶ Nõ fiat: non qz malũ sit audire tales missas: s malũ est ppter talẽ dimittere canonice statutas missas de die: vt dicit in fi. xxj. di. de niq; vbi pbibet minori benedicere p sente maiore: ⁊ dare elemosynã nõ est pctm: s dare ad iactãtiaz malũ est. j. q. j. nõ est putanda. ⁊. c. vide q̃tũ. ⁊ ita est ar. q aliq̃d pbibet nõ ppter hoc q malũ sit: sed ppter id quod ex eo sequi pot. s. de iureiur. ⁊ si xpus. ⁊. xxij. v. j. in nouo. ⁊. xj. q. iij. nolite. lxiij. di. §. verũ. i ¶ Non pro alia deuotiõe: q̃si melius sit missas istas audire: q̃ alias canonicas de die. ber.

k Q Onsuluisti natiuitatis: die enim natiuitatis dñi plures misse celebrant. de cõse. di. j. nocte sancta. ⁊ celebrantur tres etiã misse ppter mysteriũ. qm p illas tres missas repñtatur tripler status. s. status ante legẽ sub lege ⁊ status gre. Illa que cantat in nocte repñtat statũ illũ q̃ fuit ante legẽ qñ oẽs erant in tenebris. vñ dr in missa illa ppbetica. Ppls gentiũ q̃ ambulabat ĩ tenebris. Secũda q̃ dicit in aurora: repñtat tpus sub lege in quo iã incipiebant ex pte scire xpm: s nõ plene ppter dicta legis ⁊ ppbetarũ. ⁊ iõ cantat inter die ⁊ noctem. ⁊ dicit officiuz

gnis efficitur.ar. ē.ti. prozi.qō in dubijs.et ꝗm illos qui perfusionē acceperit ieiunus erit:sed potius videt dubitatiuuz illud forte z illa opinio hic euacuatur sed magis affirmatiue videt poni quod cōsuetudo interpretatur.ḉa sic obseruatur: que est optima legum interpres. ē.de consue.cum dilectus. sic ponit.xxriij. q.ij.admonere.z.ē.de pcura.tue.et sic ē ar. q̄ non est ieiunus ḉs postq̄ bibit. sed post medicinam sumptuz videtur q̄ nihilominus possit celebrare: quia medicina nō cōputatur inter alimenta.ff.de pe.l.non omne quod bibet. Sed nō est verum:ḉa si nō debet post perfusionem multomin⁹ post medicinam: quia in bonore tanti sacramenti prius sumi debet corpus et sanguis domini.de consecra. di.ij.liquido.z.vij.q.j.nihil. z añq̄ cibus digestus sit corp⁹ xpi sumi non debet.de conse.dist.ij. tribus quod si conficeret sacerdos p⁹ aliquem cibum vel potum sumptum male faceret tamen conficit.de conse.dis.ij.liq̄do.Hug.dixit contra super decre.illo.lxxv. dis.quod a patribus.

Cum marthe.

¶ Tria sūt dicta quē patent per.§. secundū ibi: quesiuisti.tertiū ibi:tertio loco.Ab.si.

a ¶ Mysteriū:istud est verbum de quo q̄siuit.s.quis adiecit illud in canone misse.

b ¶ Dixisse.arg.ij.q. v.cōsuluisti.ē.de trāsla.inter corpalia: sed hoc cum rōne est additum.xxriij.q.ij. q̄s deus.z.j.e.§.ex eodē in fi.ber.

c ¶ Alia duo.s.eleuatis oculis in celuz: et eterni testamēti prout sequitur.

nū pfusionis acciperet celebrationem aliam impediret.

I Dem.I.quondaz archiepiscopo lugdunī.

¶ Si qua verba sunt in canone misse que ab euangelistis dicta nō fuerunt credere debemus q̄ a xpo aplis et ab aplis eorz successores acceperūt. z.h. d. vsq̄ ad.§.quesiuisti.

QUm marthe:z ifra. Quesiuisti que sint forme verborū quas ipse xps expssit cū in corpus z sanguinē suuz panem substantiauit z vinū illud in canone misse quo ecclia vtitur generalis adiecerit:q̄ nullus euangelistarū legitur expressisse.Cū ēm in euangelio sic legat.Accipiens calicē gratias agens benedixit z dedit discipul⁹ suis dicens:Bibite ex hoc oms hic est enim sanguis meus noui testamēti q̄ pro vobis z p multis effundet in remissionē pctōrū.in canone misse sermo iste videlz

a mysteriū fidei verbis ipsis int/positus inuenit.vnde cum non

b euangelista xpm hoc dixisse testetur miraris q̄ aliqs asseuerare tentauerit eum aliquid plus dixisse q̄ aliquis euangelistarū asseueret.Verū si formā ipsius canonis inspicias diligent pre/ter hoc de quo tua fraternitas

c requisiuit alia duo vicz eleuatis oculis in celuz: z eterni testamenti poteris in ipso canone reperire q̄ in textu euāgelico non

d legunt.Sane multa tam de vbis q̄ de factis dominicis inuenimus ab euangelistis omissa: que apostoli vel suppleuisse verbo vel facto expressisse legūtur. Paulus ēm in actibus apostolorū sic ait:meminisse nos oportet

e verbi dñi Jesu qui dixit beatiꝰ est dare q̄ accipe.Hec nullꝰ q̄tuor euangelistarum descripsit nullus etiam horū expressit qō pau.de xpo ad Corith. scribēs ait: visus est plus q̄ quingētis fratribus simul: deinde visus ē

f Jaco.nouissime aūt tanq̄ abortiuo visus est z mihi.Jpi etiam euangeliste mutuo inter se suppleuisse legunt q̄ ab eorum aliq̄

e vel aliquibus sunt ommissa.vt cum tres euangeliste posuerūt hoc est corpus meum solus Lucas adiecit quod p vobis tradetur.z cū Mattheus z Marcus dicant p multis.Lucas dicit p vobis.Mattheus autē in remissionē peccatorū adiunxit. Ceterum ea que addunt in canone misse possūt ex alijs locis euangelij cōprobari. Joannes ēm suscitatōnē lazari describēs Jesum sursum oculos leuasse: asserit et dixisse pater:gras ago tibi qm audisti me: et infra. Si tunc igit in celū oculos leuauit ad patrē cum ad corpus exanie

b aiam lazari reuocauit pbabilio esse videt q̄ tūc oculos leuauerit ad patrē in celū cū panē z vinū in corpus z sanguinē ppriū cōmutauit.ceteruz sicut supius est expssuz cū in textu euāgelico

i noui testamēti ponat hic int/ponit et eterni.nā vetus testm qō hircoꝝ z vitulorꝝ fuit sanguine dedicatuz tpalia pmittebat.nouū aūt qō ē xpi sanguie cōsecratū pmittit etna.z iō testm illud fuit vetus z transitoriū.hoc aūt nouū ē et eternū. vel vt vtamur alia rōne.vnde nouuz.i.vltimū eē describit:inde eternuz.i.ppetuū cōprobatur nouissimū eterni hominis testamentuz mor

k te īmobile perseuerat quia testatoris obitu confirmat:iuxta qō aplus testamentū in morte asse

l rit confirmatū alioquin non valet dū vixerit qui testat. Preterea nō solum scriptura ē etiā p missio dicit testm iuxta qō apostolus ipe scribit iō noui testamēti mediator ē vt repromissionez accipiant qui vocati sunt hereditatis eterne. Sic ergo intelligi dz quod in ipso canone repit hic est.n.sanguis meus noui et eterni testamenti.i.noue ac eterne pmissionis.scz cōfirmator sicut dñs repromittit: qui mādu cat inquiens carnē meaz et sanguinē meuz bibit hz vitam eternam. Ex eo autē verbo de quo mouit.E.T.questionē videlicz mysterium fidei munimentū erroris quidā trahere putauerūt

mo accipiendo displicet.vnde versus.Tē poribus nris quicunq̄ placē laborat. Det capiat querat plurima pauca nihil.

f ¶ Abortiuo: Paulus appellat seipm abortiuū:qz sicut vetus abortiuus cum labore z angustia z attractione ad lucem attrahitur. ita Paulus cū attractione venit ad fidem.xxiij.q.iiij.displicet.z.c.quia nos.

g ¶ Sunt ommissa: nam qō legibus ommissum est supplēduz est a iudice.ff. de test. quesitū.et.ē. de elect. cum nobis.z dñs qñq̄ diminute dixit.xxj q.vij.z hic diximus z ipius facta supplem⁹ z cōtraria suis factis facim⁹ z iuste p vsum ecclie diu factuz ad ē vt iustum presumi debeat.de cōse.dist.ij.liquido.z sufficit q̄ a liquido sit diu seruatū ad hoc vt presumi debeat vel apostoluz vel alium iustum auctorem habuisse.xj.di.ecclesiasticaruz.xij.dist. illa. b ¶ Probabilius.no.arg. q̄ ex quo qñq̄ leuauit quod postea leuauerit.j.q.j.iudices.in fi.et est ar.ex eo qō quis facere consueuit.xxviij.dist.que sunt culpe.j.de pig.illo vos.ff.de vsu. q̄ semisses.j.rñso.ff.de vitri.z ole.leg.ex vsu.ff. de pecu.le.dñs sticho §.testamto.ff. de fun. instru.cū delanionis. §.asinam.z.ff.de le.j. si seru⁹ ppl'm.§.si numerus nūmorū. et.ff. ad mace. int. §.q̄ dicit.Jo. i ¶ Et eterni.hic oñdit quare adiectū fuit z eterni.b.

k ¶ Immobile pseuerat.C.de sacrosan. eccle.l.j.C.de test.qm indignū.xiij.q.ij.c.vl.

l ¶ Nō valet ambulatoria ēm est volūtas defuncti vsq̄ ad supmū vite exitū.ff.ō adimē.le.l.iiij.ff.de do.inter vi.z vx.cū ē stat⁹.

§.pñtiam.z.C.de codi.l.iiij.z.C.q̄ test.fa.pos.si quis.vñ pōt mutari testm etiā si pactum interuenit ne possit mutari.C.de pac.pactū qō totali etiam si fuerit per principem confirmatū.ar.C.de testa.oim.quia nemo hanc legē sibi dicere pōt,vt a pori testō sibi recedere neu

m ¶ Dubitatio.i.pri vtrū quid pol vt fa. n ¶ Bigliano: sicq̄ glosa in cuiusdā ora. o ¶ Quemadmodum.i.modo in mundi. p ¶ Dubitatio.i.vtrū vegnam habeat in.n.Sunt ordinatus hoc ordinatus.i.ordinatus.

q ¶ Regulariter.i.regulariter et vt vnicuiq̄ similiter vi.q.j.§.si quid.ibi.

licet.ff.de le.iij.si quis.in prin.j.rñ. a ¶ Dicētes. de cōse. dist. ij.ego berengarius. b ¶ Sanguinis vitatez: de corpe xpi tres sunt opinio.vna dicit q̄ illa substātia que prius fuit panis ⁊ vinum postea fit corpus ⁊ sanguis xpi.de cōse.di.ij.panis in altari.⁊.c.qz corpus.secūda tenet q̄ substantia panis ⁊ vini desinit eē.et tñ accidētia ipōrum remanēt.s. sapor color ⁊ pondus ⁊ sub illis accidentib⁹ ē corpus xpi.⁊ hoc approbatur.ē.de sum.tri.⁊ fi.catho.c.j. tertia dicit q̄ remanet substātia panis et vini et in eodē loco ⁊ sub eadez specie ē corp⁹ xpi.io. c ¶ Exemplū.de cōse.di. ij. nō optet nos eñ.et.c.forte dicas.⁊ c.in quib⁹.⁊.c. semel mortuus est. d ¶ Sacramētū.j.q. j.multi seculariuz. de cōse.di.ij. sacrificiū. e ¶ Veritas sicut ipi heretici dicunt. f ¶ Mysteriū fidei: de cōse.dist.ij. forte dicas. ⁊.c. in quibus.et c.semel mortuus. ⁊ h̄ oñdit q̄re dicat mysterium. g ¶ Sacramentum.i.sacre rei signū.de cōse.di.ij.sacrificiū. h ¶ Secundum est sacramentuz de cōse.dis.ij.hoc est qd̄ dicimus.⁊.ca.dupliciter. i ¶ Sed p̄mū.s.forma panis et vini est sacramētum gemine rei.i. corporis xpi: ⁊ vnitatis ⁊ ita ē figurans tñ. k ¶ Secundū.i.corpus xpi est sacramentū.s.vnitatis: et ē res sacramenti.s.specierū panis ⁊ vini. ⁊ ita est signans ⁊ signatū. l ¶ Tertiū d̄o.s. vnitas est res siue signatum gemini sacramēti.i. duorū sacramētorum.p̄cedentiū.i. corporis xpi:quod est sacramentū vnitatis.et specierū panis ⁊ vini que sunt sacramentū corpis xpi.et ita istud tertiū est tñ signatuz p̄ illa duo sacramēta species panis ⁊ vini ⁊ corpus xpi. primum vero est tñ sacramentum signans.secundū est signās ⁊ signatuz. tertium est signatum tñ.

a dicentis in sacro altaris nō esse
b corpis xpi ⁊ sanguis veritatem
ꝗ imaginē tñ ⁊ spēm ⁊ figuram
p eo q̄ scriptura interdū cōme/
morat id qd̄ in altari suscipitur
c eē sacrm ⁊ mysteriū ⁊ exemplū
sed tales ex eo laqueum erroris
incurrūt q̄ nec auctoritates scri
pture ꝓuenienter intelligūt nec
sacra dei suscipiūt reuerenter:si
d eñ q̄a figura ē sacrm altaris ve
e ritas eē negat ergo: nec mors:
nec resurrectio xpi cū figura sit
veritas ē credēda siq̄dē mortez
⁊ resurrectiōez xpi similitudinē
⁊ imaginē esse apl's manifestat:
xp̄s inq̄ens mortu⁹ ē ꝓ delictis
nostris: ⁊ resurrexit pp iustfica
tiōez nr̄am. Apostoloꝝ etiā p̄n
ceps petrus sic in epl'a sua scri/
bit Xp̄s passus ē ꝓ nobis relin
quēs vobis exemplū vt sequa/
mini vestigia eius:sic ergo tam
mors xpi q̄ eius resurrectio est
exemplū vt ⁊ nos peccato mor/
tui iusticie iam viuam⁹. Quare
si nō fuit veritas qz fuit exēplū
ergo nec vere mortuus fuit xp̄s
nec vere a mortuis resurrexit. ꝗ
absit a fideliū cordib⁹ error iste
cū ꝓpheta de ipso testet q̄ vere
languores nr̄os ipe tulit ⁊ dolo
res nr̄os ipe portauit. Dicit tñ
f mysteriū fidei qm̄ aliud ibi cre/
dit q̄ cernat: et aliud cernit q̄
credat:cernit spēs panis et vi
ni ⁊ credit veritas carnis ⁊ san
guis xpi: ac virtus vnitatis et
charitatis:⁊ infra distinguēduz
ē tñ subtilit int tria q̄ sunt i hoc
sacro discreta vicz formā visibi
lem veritatem corpis ⁊ virtutez
spūalē forma ē panis ⁊ vini vi/
g tas carnis ⁊ sanguis vtus vni/
h tatis ⁊ charitatis. Primū est sa
i crm ⁊ nō res:scōm ē sacrm ⁊ res
k tertiū ē res ⁊ nō sacrm. Sed p̄/
mū ē sacrm gemine rei.secūduz
l est sacrm vni⁹ ⁊ alterius res exi
m stit.tertiuz est res gemini sacri.
Credimus igit q̄ formā vborū
sicut i canone repit ⁊ a xpo apl'i

m ¶ Credimus:con
cludit ex premissis solutionē principalis questiōis.⁊ de hac ba/
bes.xj.di.ecclesiasticum.

¶ Quesiuisti. ¶ In sacramento altaris aqua cum vino trās

substantiatur in sanguinē.b.d.vsq̄ ad.§.tertio loco.Ab.si.
n ¶ Illa duo sacra que fluxerunt de latere xpi.s.aquam ⁊ san
guinē.j.eo.in quadā. o ¶ Veritas.i.caro ⁊ sanguis.
p ¶ Et figura.i.spēs panis ⁊ vini. q ¶ Transsubstantiant:
ita qd̄ desinit ibi eē aq̄ ⁊ vinū. r ¶ Phisici:qui dicūt q̄ aqua
⁊ vinū nō cōmiscetur
p minima.i. nō ita q̄
inseparabilia sint.sed ta
lis separatio impossibi/
lis vel difficilis videt
postq̄ bene admixta
sunt.ar.ff.de acqui.re.
do.adeo.§.cū quis.⁊
de cōse.di.ij.cū ofne.
versus finem.
s ¶ Pōt dici:hec est
tertia opinio.
t ¶ Transit: contra
istos est quia si quis
sumpserit hanc aquā
cū sanguine iam non
erit ielunus.et ita illa
die non poterit cōfice
re.ē.eo.ex parte.sed p̄
de cōse.di.ij. relatū.
⁊.ē.e.ti. consuluisti.⁊
c.ex parte.
v ¶ Priōris:lz logici
dicāt q̄ accidētia non
possint pmutare sub/
iectū quod verum est
fm naturā.sed hic na
tura cedit miraculo.
vt littera dicit.
r ¶ Et infra:sub hoc
infra ponit alia opi/
nio que ponit in anti
qua compilatiōe que
est.j.e.ti.in quadam.
y ¶ Probabilior.nū
quid hic diffiniuit vt
papa nobis phibens
alias opiniōes an vt
doctor vt nō inponat
nobis necessitatē ei⁹.
ergo opinio ē ample/
ctenda.vt.ē. de fer.ca
pellanus.⁊ tñ non vi
detur aliquā reprobā
re.ē.de resti.spo.lras.
z ¶ Cū vino.i. vinuz
aquaticum . nō enim
transeunt duo in san
guinē sed vinū quod
aquam sibi incorpo/
rauit.et ita exponea/
quam cum vino.i.cō/
pactum vel compositum ex eis.hec exposi
tio est fm illā opinionē que asserit q̄ aqua
cum vino transsubstā
tiatur in sanguinez et
illa probabilior est vt
dicitur hic.
a ¶ Eluceat:alis eluc
cescat.ber.
b ¶ Populi:Multi
de cōse.dist. ij. cum
omne.⁊ dis.xij.prie.

⁊ ab ipis eorū accepint successo
res. ¶ Quesiuisti etiaz vtrū aq̄
cū vino in sanguinē conuertat.
sup hoc aūt opiniones apd̄ sco/
lasticos variant. Aliquibus.n.
vt q̄cuz de latē xpi duo p̄cipua
fluxerint sacra redēptiōis i san
guine ac regenerationis in aqua
n in illa duo vinuz ⁊ aqua q̄ com
miscentur in calice diuina virtu
te mutantur: vt in hoc sacro ple
o p ne sit veritas et figura. Alij vo
q tenēt q̄ aqua cū vino transsub/
stantiant i sanguinē cū in vinū
r transeat mixta vino lz phisici p̄
riū asseuerent: qui aquā a vino
p artificiū posse asserunt separi.
s Preterea p̄t dici q̄ aq̄ nō trāsit
in sanguinez: ꝗ remanet priōris
vini accidētibus circumfusa ita
q̄ vini saporez assumit qd̄ inde
conuincit:qz si post calicis cōse
cratōez aliud vinuz mittatur in
t calicem.illud quidez nō transit
in sanguinez nec sanguini cōmi
v scet: sed accidētibus priōris vi
ni cōmixtuz corpi qd̄ sub eis la/
tet vndiq̄z circūfundit non ma
didans circūfusum ipsa tñ acci/
dentia vinū appositum videt af
ficere:q̄a si aqua fuēit apposita
vini saporē assumit. Contingit
igitur accidentia mutare subie/
ctū sicut ⁊ subiectū contingit ac
cidētia pmutare: cedit quippe
natura miraculo et virtus sup̄
cōsuetudinez opatur. Sz nec in
cōueniens credit aut absurduz
si aqua in corpe xpi eē credatur
cum legatur de ipsius corpe p/
x cessisse:et infra. Verū inter opi
y niōes p̄dictas illa ꝓbabilior iu/
z dicat que asserit aquam cuz vi/
no in sanguinez transmutari vt
a expressius eluceat ꝓprietas sa/
cramenti. Nam cuz aque multe
b sunt ꝓpt multi iuxta qd̄ alibi le/
gitur beati q̄ seminat sup aq̄s.
Ideo vino aqua vnitur vt xpo
c ꝓpt adunet.ꝓ hoc eñ qd̄ suscepit ipse de nro ⁊ accepimus ipsi
de suo tam insolubili nexu con/

c ¶ Suscepit:ipse.de cōse.dist.ij.in christo patri.
¶ Tertio loco. ¶ Oratio:que dicitur in secreto in festo san/
cti leonis immutata est:q̄a vbi dicebat annue nobis domine vt

anime famuli tui leonis hec prosit oblatio hodie dicitur vt intercessione beati leonis hec nobis prosit oblatio. Et hec mutatio contingit. qz sancti nostris orationibus non indigent. sed nos
a Idem est: rōne. arg. vbi eadē est rō debet esse idem ius. ff. ad. l. aquil. illud equitatis enim rō similia iura suadere videtur. C. ad. l. fal. l. vl. 2. ē. de confir. vti. cū dilectā. vbi de hoc.
b ¶ Inuestiget: ē q̄ré papa ponit hūc casum in hanc dubitationē vtrū habeat locum hic illa distinctō vel nō cū augu. dicat q̄ non p valde malis ꝓpiciationes sunt. xiij. q. ij. tempus. forte iō qz dubium est qui mediocriter mali appellanē. si ēm illi tm̄ appellantur mediocriē: mali qui non decesserunt in aliquo mortali peccato ē tm̄ in venialibus peccatis. sed hoc idez est q̄ mediocriter boni. si autē appellat illos mediocriter malos qui decesserunt in aliquib⁹ peccatis mortalibus. nō tm̄ valde magnis obstat. xiij. q. ij. p obeuntibus. vbi dicit q̄ p nullo est orandum qui decesserit in mortali peccato. Item si preces valent p illis qui decesserunt in mortali peccato pone q̄ aliqualiter elemosyne 2 orōnes valeāt ad tollendam partē illi⁹ pene. ēm ē pñt tot orationes 2 elemosyne fieri q̄ pena tollatur tota. 2 ita damnat⁹ saluabitur. ad hoc posset dici q̄ mediocriē mali dicuntur qui habēt multa venialia. mediocriter boni qui pauca vel meli⁹ dicas q̄ mediocriter mali dicuntur qui mortalia cōmiserunt peccata licz leuia. et in quibus nō ē necessaria inscriptō ff. de accusa. leuia. 2 in q̄bus ꝓcurator cōstitui pōt. ff. an p alium cause app. ex pos. l. j. 2 ēm hoc dicas q̄ si vnus denarius aliquantā partē pene tollat siue quartam siue tertiam. secundus tollat tm̄. tm̄ dico in proportione: sed non in quantitate ēm hoc etiam si totus mundus effunderet semp aliquid remaneret. idē potest dici de indulgentijs que fiunt in dedicationibus ecclesiarum.

O Homine. ¶ Primo ponitur questio. Secūdo solutio. ibi: cum ergo. Ab. si.

c ¶ Necessitatem: qz forte dies festus imminet vel funus alicuius. d ¶ Quāmlibet. i. aliquam quecunq̄ illa sit. xxj. q. j. mulier. 2. j. q. vij. si quis omnē. e ¶ Suppressis. i. tacitis: quia non dicit illa verba quibus conficitur corpus xpi.
f ¶ Pretendit. i. fingit se celebrare. Ber.
g ¶ Falsa. qz populus vana simulatōe nō est fallendus. xxvij dist. q̄ interrogasti. et C. de lat. li. tol. l. j. §. ē 2 qui. ber.
b ¶ Que veris: sunt periculis grauiora. iob. sic exponit. i. manifestis periculis.
i ¶ Grauiora. q. diceret grauius est peccare occulte q̄ manifeste. xij. q. ij. certe. xj. q. iij. precipue contra. in hoc. n. periculosius ē. quia occulte peccans non habet qui cū corrigat. alio autez respectu magis peccat qui publice peccat q̄ quē occulte: qz p̄stat alijs exemplū delinquēdi. vt in. d. c. precipue. q̄a peccatū suuz tenetur rōnibus. et sic intelligitur illud. xxxij. q. iiij nemo. 2. xiiij. q. v. penale. tan. intelligit vt iacet lra. qm̄ grauius peccat sacerdos criminosus q̄ simulat celebrare 2 nō celebrat: q̄ si criminosus celebraret. qz in primo casu in pluribus delinquit. deū ēm offendit et proximū decipit. in secundo casu solū deum offendit: 2 iste est bonus intellectus: qz talia remedia nullus debet inuenire: q̄a falsa sunt ex eo q̄ nō cōficit cum videatur cōficere. et ideo grauiora sunt q̄ vera pericula peccatoris q̄ cōficit. et hoc innuit bene litera sequēs.
k ¶ Grauiter: sic patet q̄ quicunq̄ est in mortali peccato celebrare non debet. vj. distin. testamentum. et de consecra. distin. ij. quotidie. 2. j. q. j. sacerdotes sacrosancta 2 omnis talis suspensus est quo ad se. ē. de cohabita. cleri. 2 mul.

iungimur vt qui est vnuz cū patre p ineffabilē vnitatē fiat vnū nobiscū p admirabilē vnionem ac p hocipso cōiter mediante cū pfe vnū efficimur pf inquit sctē serua eos quos dedisti mihi: vt sint vnū sicut 2 nos: nō p his rogo tm̄ sed p eis q̄ credituri sūt p verbū eorū in me vt 2 ipsi i nobis vnū sint et mundus credat q̄a tu me misisti. ¶ Tertio loco F. T. requisiuit quare fuerit mutatū q̄ i secreta beati leonis ēm antiquōres codices ꝓtinet sic videlicet. Annue nob dñe vt anie famuli tui leonis hec p̄sit oblatio cum in modernis sacramentarijs habeat: annue nobis q̄sumus dñe vt intercessione beati leonis hec nobis prosit oblatō. Sup quo rñdemus q̄ cuz sacre scripture dicat auctoritas q̄ iniuriā facit martiri q̄ orat p martyre idē est rōne cōsimili de sanctis alijs sentienduz qz orōnib⁹ nostris nō indigent p eo q̄ cum sint pfecte beati omia eis ad vota succedūt: sed nos potius orationibus eorū indigemus quos cum miseri simus vndiq̄ mala nostra perturbant. vnde quod in plerisq̄ orōnibus continetur p̄sit vel ꝓficiat huic sancto vel illi talis oblatio ad gloriā 2 honorē ita debz intelligi vt ad hoc prosit q̄ magis ac magis a fidelibus glorificet in terris. Iz plerisq̄ reputent non indignuz sanctorū gloriam vsq̄ ad iudiciuz augmentari. 2 ideo ecciam interim sane posse augmentū glorificatiōis eorū optare. Verū vtrū in hoc articulo locū habeat illa distinctio qua docet: q̄ defunctorum alij sunt valde boni alij sunt valde mali alij mediocriter boni: alij mediocriter mali. vnde suffragia que fiūt a fidelibus in ecclia p valde bonis actiōes sunt gratiaruz pro valde malis consolationes viuorum expiationes vero p mediocriter bonis 2 ꝓpiciationes p mediocriter malis tua discretio inuestiget.

b

I Dem rectoribus romane frater.

¶ Grauius peccat qui simulat cōficere 2 nō cōficit q̄ ille q̄ conficit in mortali.

O Homine: 2 infra. Que sluisti quid de incauto p̄sbytero videat qui cum se sciat in mortali crimine ꝓstitutū missarū solēnia q̄ nō pōt ꝓpter necessitatē quālibet inēmittere pp
d sui facinoris ꝓsciam dubitat celebrare pactisq̄ ceteris circumstantijs missam celebrare se fingit et suppressis verbis q̄bus cōficit corpus xpi panez 2 vinū tm̄ mō pure sumit: ita credens p id
f qd̄ pretendit ppło satisfacere vt p hoc qd̄ intendit deū nō debeat
g ꝓuocare. ¶ Cū ē falsa sint abiicienda remedia que veris sunt
i periculis grauiora: licet is qui p sui criminis cōscia reputat se
k indignū peccet grauiter si se ingerat irreuerenter ad illud grauius tū vt offendere qui sic fraudulenter illud p̄sumpserit simulare cuz ille in soli⁹ misericordia dei manuz incidat. iste vo nō solū deo cui nō reuerek illudere ē ppło quē decipit se astringat.

I Dem ferrarien. episcopo.

¶ Hic improbat opinionē que habet q̄ in sacramento altaris aqua cōuertat in flegma et probatur xpm̄ fuisse verum deuz et verum hominem 2 q̄ de ipsius latere exiuit vera aqua.

c. vltimo. sed non quo ad alios vt ibi nisi sit symoniacus vel notorius fornicator quoniaz illi suspensi sunt quo ad se 2 quo ad alios. vt. xxxij. distin. §. verum nullus. 2. c. preter hoc. 2. j. de symo. tanta. Sed nun quid talis sacerdos potest celebrare si habeat contritionem cordis: quia forsitan dum instat necessitas celebrandi non pōt habere cui ꝓfiteatur. satis pōt dici q̄ sic dū tamen habeat ꝓpositum satisfaciendi. 2 illud postea q̄cito potest confiteatur. vt. j. de sentē. excō. decetero. 2. c. a nobis. ij. 2. c. q̄uis. 2. xxvj. q. vj. qui recedunt. de consc. dist. ij. quotidie.

Et quadam. ¶ Primo ponit questio. Secūdo solutio ibi: Nos igit. Et ibi primo refert duos errores. Secundo illos improbat ibi: ⁊ aduersus. Tertio ibi. ꝑ hoc rndet principali qōni ꝓbans q̄ de latere xpi exiuit vera aqua. Quarto ibi: cum aūt dicit quare d̄ latere xpi exiuit sanguis ⁊ aqua. Ab. si.

a ¶ Nostra. s. eo. cū martbe: sed illa opinio remota ē mō ind.

b ¶ Rndemus. ad q̄stionē magistri Hug. epi ferrarien. q̄ opinionē p̄dictā secut⁹ fuit dicebat essi hug. si illa fuit vera aqua que de latere xpi exiuit non intelligebat qualiter ꝑ illā ꝓbar q̄ xps sit verus dē: nec intelligebat ꝗm hoc auctoritatem illam Joan. apli nec glo. ibi positam: tres sunt qui testimoniū dant in terra: spūs aq̄ ⁊ sanguis et hi tres vnū sunt. et glo. sup illo loco sic se hz spūs. i. hūana ania quaz emisit in passiōe aqua et sanguis que effluxerunt de latere xpi. sed dato q̄ illa aqua non fuisset aqua sed aquaticus humor humani corporis taz auctoritas apostoli q̄z glosa intelligibilia sibi videbant. vñ quesiuit a dño papa vt exponeret sibi p̄dictas auctoritates et glosa. ⁊ ipse rndet.

c ¶ Arriani ⁊ bonosiani. xxiiij. q. iij. quidā. ver. bonosiani. sed arriani sunt illi qui dixerunt filiū non coeternum patri. xxiiij. q. iij. quidam. ver. arriani. de secta manichеorum nō habet. xxiij. q. iiij. quidam: sed forte alibi. Ber.

d ¶ Verbum: pater dedit testimoniū deitatis quādo dixit hic est filius meus dilectus in quo mihi bene complacui. filius dedit testimoniū deitatis quando in montem transfiguratus potentiam veritatis ⁊ speciem eterne beatitudinis ostendit: spūs etiam sanctus dedit testimoniū deitatis qñ sup baptizatū in spē colūbe recēuit vel qñ ad inuocationē nois xpi corda credentiū adimpleuit.

e Et quadam nra decretali epistola asseris te legisse illō fuisse nephariuz opinari qō q̄dā dicere ꝑsumpserūt in sacro vicz eucharistie aquā in fleuma cōuerti. nam et de latere xpi nō aquā sed humorē aquaticū mētiunt exisse: ⁊ infra. ¶ Nos igit ad tue supplicationis instantiaz

b rndemus q̄ quidaz dixerunt: ⁊ errauerunt xpm nō fuisse veruz deum: sed adoptiuum vt miseri

c arriani: alij xpm nō fuisse veruz hoiem sed fantasticū vt ipij manichei. ¶ Sed aduersus hmōi hereses Joannes apl'us in epl'a sua loquitur: dicens. Tres sunt q̄ testimoniū dant in celo pater

d verbuz ⁊ spūssanctus. et hi tres vnū sunt: ꝑ hoc intendēs ostendere q̄ xps sit verus de⁹ et tres sunt qui testimoniū dant in terra: spūs aqua et sanguis: ꝑ hoc intendens ostendere q̄ xps sit verus homo: naz adesse hois duo

e principaliter exigunt: vicz cor-

f pus ⁊ anima: ex quoꝝ ꝓiunctōe verus homo subsistit. ꝑ hoc autem q̄ in articulo mortis xps inclinato capite tradidit spiritū: de quo voce magna clamauerat: pater in manus tuas cōmēdo spm meum. manifeste ꝓbat q̄ ipse spiritū habebat non solū

g flatum vitalem sed animā rōnabilem de qua p̄dixerat: tristis ē aia mea vsq̄z ad mortē: et potestatem habeo ponendi animam meā ⁊ iterū sumēdi eā. ¶ Per hoc autem q̄ vnus milituz lancea latus eius aperuit et continuo sanguis exiuit et aqua probatur aperte q̄ xps verum corpus habebat. Nam de fantastico corpore: nec sanguis: nec aq̄ potuisset exire. vnde ille q̄ vidit testimoniū perhibuit et testimonium eius est verum: quia tres sunt qui testimoniū dant in terra spūs aqua ⁊ sanguis. Quod vicz xps sit verus homo ex aia rōnabili et humana carne subsistens ꝓbatur ex eo q̄ spiritū vitalem emisit: ⁊ vero corpore ꝓbatur qñ ex eo sanguis exiuit et aqua rōnalis quippe ania nō

h posset viuificare nisi corpus humanū ex quibus verus hō consistit. Ceterum sicut fuit verus spūs et verus sanguis ita ꝓculdubio vera aqua cū xpus sit veritas ⁊ a veritate omis fallacia sit penitus aliena: nam si non fuisset aqua: sed fleuma qō d̄ latere saluatoris exiuit: ille qui vidit ⁊ testimoniū veritati perhibuit ꝓfecto non aquā ⁊ fleuma

i dixisset: nec in hoc verū regenerationis sacramentū fuisset ostensum cum ꝑ sacramentuz baptismi non regeneremur in fleumate sed in aqua. Neq̄z ꝑ hoc posset vero argumento ꝓbari q̄ in sacro eucharistie admiscēda sit aqua vino si de latere xpi nō aq̄ ⁊ fleuma cū sanguine ꝓfluxisset: sed nec vera fuisset figura q̄ sup hac re p̄cessit in veteri testō qñ

k moyses v̄ga ꝑcussit silicem ⁊ ex ea nō fleuma ⁊ aqua emanauit. Restat igit vt q̄liscūq̄z fuit illa aq̄ siue naturalis siue miraculosa siue de nouo diuina v̄tute creata siue de cōponētib⁹ ex ꝑte aliq̄ resoluta ꝓculdubio v̄a fuit cuz naturaliter possit: ⁊ cōpositū in ꝓponētia et elemētatū in elemēta resolui quēadmoduz ver⁹ extitit sudor ipsius sicut gutte sanguinis decurrētis i terrā. ¶ Cū autē ad cōpositionē hūani corporis q̄ttuor elemēta cōcurrāt: vicz terra aqua aer ignis: et ad vegetationē eiusdē corpis quat

l tuor hūores cōsil'es illis conueniant vicz sanguis colera fleuma et melancolia vt veritatem hūani corporis exp̄ssius demōstraret vnū ex ill' ⁊ vnū ex istis Joan. exp̄ssit illa q̄ potius ex illis et ex istis: q̄ magis mysterio cōgruebāt ex elemētis aquaz et ex hūoribus sanguinē: in q̄bus duobus duo maxime sacramēta redemptionis videlz ⁊ regenerationis elucent.

Idem in concilio generali.

¶ Precepit p̄latis ⁊ clericis in virtute obedientie. vt nocturnum officium et diurnū studiose celebrent ⁊ deuote.

Dolentes referim⁹ q̄ non soluz quidā minores clerici verumetiam aliqui eccl'iaꝝ

ē ¶ Principaliter: et ita xps est duo neutri generis. q̄a ⁊ est deus ⁊ homo. j. de bere. cū xps. lau.

f ¶ Cōiunctōe. i. ex q̄ bus cōiunctis inuisibiliter.

g ¶ Vitalem: ꝗm q̄ phisici diuidunt spm vitalem. scilicet animam. lau.

h ¶ Humanū: cū nō possit habere in sicco. ar. xxxij. q. ij. moyses. nec corpus humanuz vegetari pōt nisi per animā. nā si aliq̄n spiritus malign⁹ corpus mortui homis subintret. vt. xxvj. q. v. nec mirum. non tamen illud viuificat. nec vnū cum illo efficitur: sed illud mouet ad instar venti qui laruam sub intrat: ⁊ mouet ipam

i ¶ Dixisset: sic. s. de transla. inter corporalia. et. s. de deci. ad audientiam. et est ar. nō esse credendū de facili a forma verborum. j. de spon. ex literis. ⁊. C. de libe. prete. l. iij. ff. de iure do. permittēdo. Et hoc si iuri consonat: als ad iurisperiti interp̄tatōez recurrenduz est. ff. de vsufru. le. si alij. ar. s. de consue. ex literis. j. de ver. sig. preterea. et ff. de lega. iij. non aliter. ber.

k ¶ Moyses. sic. s. d consec. dist. ij. reuera. d̄ ergo exigitur expressa similitudo inter ea q̄ sunt i nouo testō et ea q̄ sunt in veteri: alibi non exigitur diuersitas ne videamur iudaizare. argu. s. de sacrē. vncti. c. vno. ver. veruntamen vnctiones ⁊c. lau.

l ¶ Illis. s. in frigiditate et caliditate siccitate et humiditate q̄z conuenientiam phisicorū ꝓprium est assignare.

Dolentes. ¶ Duo facit. Primo ponit clericorum duplicem excessum. Secundo prohibet ibi: hec igitur. prima subdiuiditur in duas prout duo sunt excessus. Secunda ibi: sunt et alij. Abbas Siculus.

a ¶ Sincopa. de cōse. di. iiij. retulerūt. vñ versus. Sincopa de medio tollit qd epentbesis auget. de istis figuris dī. j. de verb. sig. forus. b ¶ Sub pena: ⁊ ita nō est canon late snie: sed potius deferende. s. de iurepa. relatū. vbi de boc. c ¶ Diuinum officiū: ad qd etiā sine isto pcepto tenet. s. e. pbr. ⁊ ita q̄ ꝯ boc pceptum faciunt inobedientiam incurrūt vnde videtur q̄ sint suis beneficijs priuādi, pter inobedientiā arg. s. de ma. ⁊ obe. illud. qr peccatū paganitatis incurrit quisquis sedi ap. obedire cōtemnit. lxxx. dis. si q̄ sunt pbyteri. ⁊ infidelis esse cōuincit: etiaz si fidelis eē videatur. xiij. q. j. sciendū. s boc eēt verū: imo quia est multi punirent de inobedientia que ē grauissimū peccatū vt pz p iura pdicta: sed dicas q̄ q canonis inobedientiā incurrit cū eo mitius agit q̄ cuz eo qui iudicis inobedientiā incurrit. arg. j. de deri. excō. mini. si celebrat. ⁊. ff. de arbi. celsus. Ber.

Sane. ¶ Quatuor sunt dicta vt patz in summario. Secūdū ibi: sacerdos Tertiū ibi: q̄. Quartum ibi: prelati. ab.

d ¶ Cōseruet: sub fidelibus clauibus ne sinistra manus ad ea possit extendi. j. de custo. cucba. c. j.

e ¶ Inclinet: flexis genibus ⁊ pōt dicere ista verba. Salue lux mundi verbū patris hostia vera: viua caro deitas integra verus homo vl ista trās substantient res iste in corpus et sanguinē tuum domine ab bonorē ⁊ laudez nomis tui ad cōfessionē peccatoꝝ ⁊ ad salutē aiarum nostrarū vel orationē dominicaz verba ista trāssubstantiētur res iste ꝛc. debent dici anteq̄ hostia eleuetur ante illa verba hic est sanguis meus ꝛc. postea nō debēt dici cum iam sint transsubstantiate in corpus ⁊ sanguinem. Bern.

f ¶ Punire: ad arbitriū iudicis punient qui hoc non seruauerunt cum pena certa hic non statuat. s. de offi. dele. de causis. ⁊ ff. de iure deli. l. j. in fi. vbicunq̄ eēm pena non statuitur ad arbitrium iudicis imponitur.

Quem creatura. ¶ Primo ponit mandatū. secūdo pmittit casum generalem ibi: Mandamus. Ab. ij.

g ¶ Pro anniuersarijs. anniuersariū dī quod pro defuncto fit anno reuoluto a die mortis sue. sed dicit hic anniuersariū officium. scz qd fit quotidie pro defunctis qd facere debent sacerdotes. quia anie defunctorū soluunt aut orationibus ⁊ sacrificijs sacerdotū aut pcibus sanctoꝝ aut ieiunijs ⁊ elemosynis cognatorū. xiij. q. ij. anie defunctorū. ⁊ qr nescimus q̄bus prosunt, p omnibus hec sunt facienda. e. cā. ⁊. e. q. nō estimem⁹ nisi p illis quos cōstat in mortali peccato decessisse. xiij. q. v. placuit. Isti cū negligentes erant in officijs mortuorū. vnde mādat papa vt torpore negligētia abijciant: ⁊ missarū solēnia celebrent p anniuersarijs defunctorū conuentualiter et pro festo cuz aduenerit et missam de ferijs celebrent qñ non est festū ita q̄ nō dimittat officiū mortuorū ⁊ in cōuentu non singularit cū paucis forsitan nolebant plures missas dicere.

Ne referente. ¶ Ponit mādatū cui⁹ pmittit cāz generalē ibi: fraternitati. ⁊ pone casum vt in glo. fi. ab. b ¶ Sufficiat. de cōse. di. j. sufficit. ⁊. s. e. cōsuluisti. nisi in natiuitate dñi. vt ibi dī. i ¶ Digne vnā: ⁊ meli⁹ ē celebrare illā de die q̄ aliā. s. e. q̄dā. k ¶ Sipontina. archiepō sipontinus in die cene dñi de antiq̄ cōsuetudine cōficere tenet crisma in eccla sipontina. s idē archiepiscopus eodē die mane de cōsuetudine accedit ad garganicā eccliam. vt recipiat ibi pegrinos ipsius loci ⁊ ibi a clero populo ipīus loci celebrare cōpellitur: vñ super hoc implorauit consiliū pape. ⁊ papa rñdit q̄ tñ in ecclesia sipontina i qua tenet crisma conficere debeat celebrare: ⁊ sic ē ar. q̄ missa sit de substantia cōfectionis crismatis sicut dici consueuit q̄ sit de substantia collationis ordinū. arg. s. de transla. inter corporalia. Bern.

Pernicioſus. ¶ Prio ponit abusum quē scdo reprobat. tertio fieri pbibet. Scda ibi: cū. Tertia ibi: ideoq̄. ab. si.

l ¶ Consuetudinē: nota q̄ cōsuetudo attendit in sacramento altaris. sic etiam consuetudo attenditur in baptismo. de conse.

pplati circa cōmensatiōes supflua ⁊ fabulatiōes illicitas: vt de alijs taceam⁹ ferre medietatem noctis expendunt ⁊ somno resduū relinquētes vix ad diurnū cōcentū auiū excitant transcurrendo vndiq̄ cōtinua sincopa matutinū. ¶ Sunt ⁊ alij q̄ missarū solēnia vix celebrant quat in anno. ⁊ qd deterius est interesse cōtemnūt. et si qñ dū hec celebrant intersint chori silentiuz fugiētes intendūt exteri⁹ collocutiōib⁹ laicoꝝ dumq̄ auditu ad indebitos sermones effundunt aures intentes non porrigunt ad diuina. ¶ Hec igit ⁊ si milia sub pena suspensionis penitus inhibemus districte precipientes in virtute obediētie vt diuinū officiū nocturnū pariter et diurnū quantum eis dederit deus studiose celebrent pariter ⁊ deuote. H Qno. iij.

¶ Eucharistia dz munde seruari. ⁊ in eius eleuatōe. ⁊ delatiōe populus debet se inclinare ⁊ cū defertur ad infirmuz debet ferri in decenti habitu. et cum lumīe trāsgressores vero grauiter sūt puniendi.

Sane cuz olim: ⁊ infra. Ne ppter incuriaz sacerdotū diuina indignatio grauius exardescat districte pcipiēdo mādamus quatenus a sacerdotibus eucharistia in loco singulari mundo ⁊ signato sp honorifice collata deuote ac fideliter cōseruet. ¶ Sacerdos vo freqnt doceat plebem suam vt cum in celebratiōe missaruz eleuat hostia salutaris: se referenter inclinet idem faciens cum eam defert pbyt ad infirmū. ¶ Quaz in decenti habitu superposito mundo velamine ferat: et referat manifeste ac honorifice ante pectus cum omni reuerentia ⁊ timore: semp lumine precedēte: cum sit candor lucis eterne: vt ex hoc apud oēs fidelis ⁊ deuotio augeatur. ¶ Prelati aūt huiusmodi mandati punire nō differant transgressores si ⁊ ipsi diuinam et nostram volunt effugere vltionem.

I De vniūsis ecclīaꝝ platis.

¶ In ecclesijs collegiatis debent celebrari due misse collegialiter vna pro defunctis, alia ꝯm exigentiam diei vt pfesto si festum occurrit vl pro feria si feria.

Quam creatura non habeat qd p meritis respondeat creatori: ⁊ infra. ¶ Mandamus quaten⁹ nulluz in vos torporem negligentie obrepere pmittatis: quominus: ⁊ p anniuersarijs defunctorū ⁊ profesto vel feria tpoꝝ cōgruētia missaꝝ solennia conuētualit celebretis.

I Item.

¶ In die cene domini episcop⁹ tñ in sua ecclia debet missam celebrare ⁊ crisma conficere.

Ne referēte: ⁊ infra. Cum cuilibet sacerdoti quacū/q̄ dignitate pfulgeat vnā i die celebrare missam sufficiat: nā et valde est felix q̄ celebrat digne vnā. ¶ F. tue mandamus quatenus die cene dñi in eccia sipōtina dūtaxat in qua teneris crisma cōficere: missarū studeas solennia celebrare.

I Item archiepo ablaseñ.

¶ In sacrificio altaris plus de vino q̄ de aqua ponendū est.

Pernitiosus in tuis ptibus inoleuit abusus vicz q̄ in maiori quantitate de aqua ponitur in sacrificio q̄ de vino. ¶ Cum ꝯm rōnabilem cōsuetudinem ecclie generalis plus in

di.iiij. de trina. ⁊ in ipa missa cōsuetudo metropolitane ecclie ⁊ in alijs diuinis officijs ab alijs ecclijs sue prouincie debz obseruari. de conse. di. ij. institutio. ⁊. xij. di. c. vlt. sic ⁊ in matrimonio qñq; attendit. j. de cogn. spi. sup eo. ⁊ in ieunio. j. de obser. ieiu. c. ij. §. j. ⁊ sic ptz generalē ecclie cōsuetudinē ab oibus eē obseruandū. c. di. cōtra morem. ⁊ sic saltem credamus q̄ hec consuetudo a sanctis ecclesie patribus fuit instituta. quasdā eñ psuetudines sol⁹ vsus approbauit. xj. di. ecclesiasticarum. ⁊ ita solo vsu antiquoꝝ patruz ponitur plus de vino quā de aqua. Et alia rō posset assignari vinuz delectabilius est ad bibendū q̄ aqua: ⁊ ō ponit plus de vino q̄ de aqua. nam si plus poneret de aqua nō transiret ita suauiter: ⁊ ne horror generaret. vnde posset periculuz imminere: qa aqua malū stomachū facit quare aqua misceat cum vino. dicit g. e. cum martbe. §. q̄ siuisti. ad fi. sicut dicitur de sanguine xpi: quia sub alia similitudine sanguinē xpi bibis ne aliquis horror sit. de pse. di. ij. panis.

Litteras tuas. ¶ Primo ponit duos excessus pre sbyteri. Secundo alios duos ibi: itellecto. Tertio puniri mandat ibi: cū igit. ab. a ¶ Cōfessus. g. pcōuicto hñi dz. ē. d cōfes. cū sup. ⁊. C. e. ti. l. vna. b ¶ Fermētato: qd q̄dē nō lz: qz scptū est nō in fermento veteri sed in azimis siuceritatis ⁊c. vnde dixit Hug. q̄ si quis cōficeret de fermento panē in ecclia occidentali nihil fieret. de cōse. di. ij. in sacramēto. c ¶ Ligneo: qd nō licz. de cōse. di. ij. vasa. ꝓpter hñ tñ nō minus cōficeret: qz olim in vasis ligneis cōficiebant sacerdotes. ē ꝓpter decus ecclie siluester papa. viij. instituit vt vasa argentea eēnt in ecclia: vt de cons. di. j. vasa. de ere aut auricalco nō fiat calix qz ob vini vtutez eruginē parit ⁊ vomitū ꝓuocat: nec hodie de ligno vel vitro fieri debet. de cōse. di. j. calix. d ¶ Iterans: nō sup his criminibus sup quibus inquisitio facta fuit. sed sup alijs. j. de accusa. de his. j. de collu. c. vlt. qz crimina semel dimissa iterum in vltionē venire nō patimur. xxiij. q. iiij. si illic. ⁊ de delicto vnius hominis nō est sepe querendū. ff. nau. ca. sta. lz. §. vlti. e ¶ Sine igne: qd fieri nō debet qa legitur ignis in altari meo semp ardebit ⁊ ille ignis luxit sub aqua. lxx. annis qui extinctus fuit antiocho vendente sacerdotiū iasoni. j. q. j. sicut eunuchus. Item nec sine aqua sacrificare potuit: sed vtrunq; in calice mixtū eē debuit: qa vtrunq; de latere saluatoris exiuit. ē. eo. in quadā. et de conse. di. ij. c. j. ⁊. ij. alios errores de isto sacramēto habes de conse. di. ij cum omne crimen. f ¶ Nimia desipientia: vnde ei parcendū non fuit: qz ab alijs querere poterat. xxxvij. dis. §. iij. ⁊ vlti. ⁊. xliij. di. qui ea. ⁊ de conse. di. ij. c. iij.

Rica. De baptismo. Aliso de sacramento eucharistie q̄ nihil in sacrificijs maius eē pōt. de conse. di. ij. nihil merito subijcitur de baptismo qd est sacramentuz valde necessariū sine quo nemo potest saluari. j. eo. maiores. de conse. di. iiij. c. firmissime tractatur etiā de eius effectu. ꝓducit eñ tres effectus nā remittit culpa. Item vitat dānatiōis pericula ⁊ apitur regnū celeste. j. eo. c. maiores. vide glo. de cōse. di. iiij. c. ij. Ab. si.

ipo sit de vino q̄ de aqua ponē dū. ¶ Ideoq; fraternitati tue mandamus quaten⁹ id nō facias nec i tua puicia fieri patiaris.

I Dem episcopo brixien.

¶ Ab officio ⁊ bificio deponit presbyter q̄ sine aqua ⁊ igne vel in pane fermentato vel vase ligneo sacrificat.

L Itteras tuas recepimus ꝓtinētes q̄ cū sup excessibus pbri ecclesie sancte brigide brixien. inquireres ꝓfessus ē q̄ cū quadā die hostiā ⁊ calicez nō haberet in pane fermētato. ⁊ cipho ligneo missaruz solēnia celebrare pñsumpsit: ⁊ infra ¶ Intellecto iteruz q̄ pdicta ecclesia p maliciā dicti pbyteri mltipliciter ledebat inquisitōis officiū iterans ex eius confessionib⁹ inuenisti q̄ idem sine igne sacrificabat ⁊ aqua. ¶ Cū igit vel ex apta malicia vel nimia desipiētia peccasse ꝓbetur: mādamus quatenus officio et beneficio ꝑpetuo xpm priues.

Rica. De baptismo ⁊ eius effectu. ¶ Alexander tertius.

g **S** I q̄s immerserit. i. immergēdo dixerit in noie. p. ⁊. f. ⁊c. Ego baptizo. nūq̄d ꝓnomē ego ē de substātia hmōi nō q: plenū generat sensum hec vox baptizo sine h ꝓnoie ego. ar. d pse. di. iiij. retulerit. vbi dz si q̄s ita dicit baptizo te in noie. p. ⁊. f. ⁊c. baptizat⁹ est. qz exq̄ baptizare intendit pronomē ibi nō ponitur. g ¶ In noie pñs: de cōse. dis. iiij. in synodo mlti. ar. ē. di. e. a q̄dā. sol. illa lra in noie trinitatis intellr explicite. ⁊ qd sequit in noie xpi tantum dispositū fuit illud ab aplis ex cā: vt in principio baptizarent in noie xpi: in quo verbo intelligitur vnctus inungens ⁊ p quē vngit. i. pater filius ⁊ spūsanct⁹: ⁊ hodie nō fuat forma illa: tñ si aliq̄s sic hodie baptzaret sb bis verbis baptizat⁹ esset lz fieri non debeat. vt dixit Io. in illo. c. a q̄dā. hec forma baptismi que hic tradit ē illa quā seruat eccia seruanda est ⁊ q̄ omittit hanc formā nihil agit j. tit. pri. veniēs. saluo eo q̄ dz in noie xpi: qz illud intelligit implicite: qd ē in ista explicite. Et hoc dicūt q̄dam dictū fuisse ex cā in pmitiua ecclia. vt ampliaret nomē xpi in illo tpe qd nomē hoies abhorrebāt tūc: ⁊ qd tūc implicite dicebat in noie xpi. nō explicite dz dici noie triū psonaꝝ exprssis vt dic in hac decre. als Nicola⁹ decepisset illos q̄bus rndit illos eē baptizatos q̄ baptizati erāt in noie trinitatis vel in noie xpi tm in pmitiua ecclia. vt in actibus aplorꝝ legit. vt dicit in. c. pdicto a quodā. vbi hugo manifeste cōprobat formā q̄ h tradit ostendēdo cām quare in pmitiua eccia tpe aplorꝝ baptizabāt in hac forma in noie trinitatis siue in noie xpi tm: ⁊ Nicolaus i sua rnsione quā fecit in. c. a q̄dā retulit se ad tps pmitiue ecclie dixit hug. q̄ de hac forma q̄ hic tradit nihil ē mutandū vel diminuendū hm q̄ notauit de cōse. di. v. multi. ber. b ¶ Baptizatus: arg. q̄ vbi aliq̄d deest de substātia eius q̄ exigit adesse rei nihil actū ē. ar. j. q. vij. daiber tū. ar. ē. d. de sacra. nō ite. c. j. ⁊. c. vl. vbi supplent q̄ emissa erāt sed illa vnctio non est de substantia sacramenti.

i **D** E q̄b⁹ dubiū. sic. de pse. di. iiij. si nulla. ⁊ di. j. solēnitates ⁊. c. eccie vel altaria. idē ⁊ in ordine. lxviij. di. pbri. quos ⁊. §. se. k ¶ Rebaptizo: dicūt q̄dam q̄ si pus fuit baptizatus: eundē caracterē iterare nō ē incōueniēs vt reitereret. ar. illius. c. lxviij. di. pbri. qd nihil facit. ⁊ dicūt sile qz eadē possessio ex pluribus causis acq̄rit. ff. de acq. pos. possideri. §. si ex pluribus: sed hoc nō est verū: qa si pmo baptizatus fuit nihil scdo addit. sed ad vocē referet talis reiteratio ⁊ est signū solūmō qd sit baptizatus. ar. ad hoc. lxviij. di. §. qz vo. vbi gra h dicit. ar. C. de iudi. l. ij vbi dz secūdā manumissionē nihil addere vel diminuere. Alamaiores. ¶ Diuidit decre. hec tota in duas ptes. Prio ponit exordiū ꝓbās magnas qōnes marie fidē tangentes referendas eē ad papā. Scda ibi: in q̄bus dā ponit epalm q̄ ūttuor bz ptes sicut q̄ttuor sunt qōnes. scda ibi: ex. Tertia ibi Adhuc. Quarta ibi. Item q̄r. k. pma subdiuidit. pmo ponit hereticorꝝ obiectio duab⁹ auctoritatib⁹ munita. scda ibi: ad id ipi⁹ solutiōez. Tertia ibi: ceterū auctoritatib⁹ respondet. Ab. si.

¶ Licet puer sit ter mersus in aqua in nomine patris et filij et spūssancti si non sit dictū ego te baptizo in nomie patris ⁊c. nō est baptizatus.

S I quis pueruz ter in aqua immerserit in nomine patris et filij et spūssancti amen et non dixerit ego baptizo te i nomine patris ⁊ filij et spūssancti. h non est puer baptizatus.

I Dem.

¶ Si pbabiliter dubitatur an quis fuerit baptizatus pōt baptizari forma hic expressa.

i **O** E quibus dubiuz est an baptizati fuerint: baptizantur his verbis premissis: si k baptizatus es non te rebaptizo sed si nōduz baptizatus es: ego te baptizo ⁊c.

I Mno. iij. arelatēn. archiepo.

¶ Sacramentū baptismi ꝓfertur puuulis lz non credant nec intelligant ⁊ remittit eis peccatū originale. h. d. vsq̄ ad §. verū.

l **M** Aiores ecclesie causas pñsertim articulos fidei

¶ Causas. xvij. di. huic secti. ⁊. xxiiij. q. j. quoticns.

a ¶ Eum.i. petrum.
b ¶ Ne deficiat: ex ꝗ patet q̃ ecclia nõ põt ẽ nulla. xxiiij. q. j. pudenda. in fi. vbi aug. hoc pbat ad idez. xxj. di. §. j. ad fi. i ver. ego pro te rogaui ꝛc.
c ¶ Charitas operit hec ẽ prima obiectio hereticoꝝ. q̃ si nõ habuerimus charitatez etiaz si sanguinẽ nr̃m effunderim⁹ et nr̃am substantiã totã dederimus paupibus: magis tormenta sunt q̃ corona victorie. j. q. j. vide quãtuz boni. vñ dicit charitas ẽ recta voluntas bonis terrenis ac pñtibus semper aduersa. de pe. di. ij. charitas.
d ¶ Circũcisioni: quẽ supplebat vicem baptismi in puulis qui erant de stirpe abrahe in alqs aũt supplebat fides parentũ. de conse. di. iiij. qd̃ apud ꝛ. c. exquo.
e ¶ Circumcidimini xxviij. q. j. sic eñ circa fi. p vnaz colũnã. ver. ecce ego paulus ꝛc.
f ¶ Ex p̃cepto: in veteri testamento.
g ¶ Femine: sed circũcisio ad femias nõ ptinebat: sed offerebanť. xxviij. dist. in tẽplũ. et ibi nomẽ ponebat. vnd̃ baptism⁹ generalior est.
h ¶ Peribit de ppulo: hic colligit q̃ p circũcisionez saluabanť in veteri testamento. sic de conse. dis. iiij. q̃ apud. ꝛ. c. exquo. Sz cõtra de pe. di. j. §. itẽ vt xp̃s ait. in fi. vbi dicit q̃ circũcisio data est abrahe in signũ iustiçie non in cã iustificatiõis. sed illud intelligitur quo ad ipsum abraham qui iam iustificatus erat: et non quo ad alios: vel exponitur illa littera et suppletur ibi solũ vel tantum. ber.
i ¶ Non intrabit: de conse. dis. iiij. firmissime. ber.
k ¶ Excludens: imo includit quoniaz sub nomine masculino dum dicit: nisi quis renatus fuerit ꝛc. femina cõprehenditur. ff. de ver. sig. l. j. ꝛ de pe. dist. j. si quis cũ telo.
l ¶ Culpa remittit. i. originale peccatũ non tñ penitus adhuc est sublatum. sed manet in homine non tamen obest. de conse. dist. iiij. c. ij.
m ¶ Peruenitur: de conse. di. iiij. p aquaz.
n ¶ Reserauit: de cõse. di. iiij. ꝓnc.
o ¶ Auctoritates. s. iacobi: scilicet charitas operit multitudinem ꝛc. et illam in euangelio de peccatrice dimissa sunt ei ꝛc.
p ¶ Saluus erit: q̃ autem non crediderit nec baptizatus fuerit condemnabitur.
q ¶ Tota auctoritas vniformis eñ debet esse cuiuslibet auctoritatis intellectus. argu. xxj. q. vij. ꝛ hoc dicimus. argu. ꝓtra. iij. q. iiij. bi qui.
r ¶ Ad aptitudinez. Sicut ꝛ illd̃ ꝓticipiũ retinens. quod ponitur in descriptiõe matrimonij ad aptitudinem non ad actũ refertur que habetur. xvij. q. ij. §. j. matrionium est coniunctio maris et femine indiuiduam vite consuetudinem retinens intellige q̃uis non retineatur quo ad actum tamen quo ad aptitudinez retinetur. sicut consueuit dici de iusticia. ff. de iusti. ꝛ iur. l. iusticia fm q̃ iusticia est in creatura.
s ¶ Absolute. i. indifferenter.

¶ Verum. ¶ Originale peccatũ quod sine consensu contrabitur remittit in baptismo etiam nõ consentienti. vt paruulis secus de actuali. quia sicut non cõmittitur sine consensu ita non relaxat. h. d. vsq̃ ad §. sed adhuc. Ab. si.
t ¶ Ex hac solutõne. ꝛ ita oritur questio ex solutione. sic. s̃. de vo. ex multa.
v ¶ In consimilib⁹. argumen. q̃ de similibus simile iudicium debz esse. s̃. de rescrip. inter ceteras. et. s̃. de translatio. inter corporalia. et. s̃. de re iudi. in causis. ꝛ. ff. de legi. non possunt. ꝛ. C. de leg. l. vltima. et. s̃. de confirma. vti. cum dilecta. quia vbi eadem ratio et idem ius. vt ibi. ꝛ. s̃. titu. proxi. cum martbe. §. finali.

contingentes ad petri sedem referendas intelligit: q̃ euz querẽti
a dño quẽ discipuli dicerent ipm esse rñdisse notabis: tu es xp̃s filius dei viui ꝛ p eo dñm exorasse ne deficiat fides eius. ¶ Qui
b busdã igit q̃nibus: q̃s ꝓtra catholicos heretici mouerãt nos postulas rñdere. Asserũt eñ p/uulis inutiliter baptisma cõferri: qd̃ nituntť ꝓbare illud ꝓmo ꝛ p̃cipue inducẽtes: q̃ cũ fm verbũ iacobi apli dicẽtis ĩ epistola
c sua charitas operit multitudinẽ peccatorũ: ꝛ iuxta illud testimoniũ veritatis in euãgelio de peccatrice que ipsis pedes lauerat ꝓhibẽtis dimissa sunt ei peccata multa: qm̃ multuz dilexit: nõ nisi p charitatẽ ꝛ in charitate crimina dimittanť puulis q̃ nec sentiunt nec consentiũt nec charitatẽ nõ habent que sentiẽtibus ꝛ consentientibus tñ infundit peccatũ non dimittit in baptismo: ꝛ infra. Ad id autem T. R. q̃ cum baptisma successerit circũcisioni. absit eñ vt in il/
d lã damnatã heresim incidam⁹. que perperam affirmabat legez cũ euangelio ꝛ circũcisionẽ cuz baptismo seruandã qm̃ fm apostolum dicentẽ ad galathas: si
e circũcidimini xp̃us nihil vobis ꝓdest. Cum ergo circũcisio tazadultis q̃ paruulis ex p̃cepto
f dñi cõferret: ne baptismus qui succedit loco ipi⁹ et generalior tñ existit ꝛ tã viri q̃ femine baptizanť minoris videat effect⁹
g tam adultis q̃ puulis est conferendus. sicut eñ sine distinctõe qualibet mosaica lex clamabat aia cuius p̃putij caro circũcisa
h nõ fuerit ꝓibit de ppło suo: ita nũc indistincte vox intonat euãgelica nisi q̃s renatus fuerit ex
i aqua ꝛ spñsancto nõ intrabit in regnũ dei ab hac generalitate:
k nec sexũ nec etetem excludens. caute tñ notandũ ẽ quãtũ plus baptism⁹ hodie ꝓferat xp̃ianis q̃ quõdã iudeis circũcisio cõtulisset dictũ est in fine p̃dicte auctoritatis inducte de veteri lege perhibet de ꝓpło suo: in euangelica ꝗo veritate subiunctũ est nõ ĩtrabit regnũ dei: qm̃ ꝛ si ori
l ginalis culpa remittebat p circũcisionis mysteriũ et donationis piculũ vitabat non tñ pueniebat ad regnũ celorũ qd̃ vsq̃ ad mortẽ xp̃i fuit omibus obseruatũ ꝗ p sacr̃m baptismi xp̃i sanguine rubricati culpa remittit: vitat periculũ ꝛ ad regnũ celo/
m rũ etiã pueniť cui⁹ ianuã xp̃i sãguis fidelib⁹ suis misericordit
n reserauit. Absit enim vt vniuersi puuli pereãt quorũ q̃tidie tanta mltitudo morť qm̃ ꝛ ipis misericors de⁹ q̃ neminẽ vult perire aliqd̃ remediũ ꝓcurauerit ad salutẽ cetez ex vi lre satis patet
o p̃dictas auctes intelligẽdas eẽ tñmõ de adultis q̃ hñt multitudinẽ peccatoꝝ cũ de puulis nõ possit ĩtelligi q̃ pctõ tñ origiali tenenť. Silr ꝛ illa autoritas est soluẽda q̃ crediderit ꝛ baptiza/
p tus fuerit ꝛc. cũ ñ possint credẽ
q puuli. ꝗ adulti ꝛ ob hoc tota auctoritas ꝗ intelligẽda ẽ de adultis: ne ad alios p̃ma ꝛ ad alios scõa clausula referat q̃uis non nulli ꝓcedãt q̃ puuli credãt nõ p vsum ꝗ p habitũ fidei quẽ suscipiũt in baptismo sicut et alia multa verba fm cõem vsum lo
r quẽdi non ad actũ ꝗ ad aptitudinẽ referunť. Illud ꝗo qd̃ opponẽtes inducũt fidẽ aut charitatẽ aliasq̃ virtutes puulis vt/pote nõ ꝓsentiẽtib⁹ nõ infundi.
s a plerisq̃ nõ ꝓcedit absolute. et ꝓpt̃ ꝗ int doctores theologos qd̃ referat alijs asserẽtib⁹ p virtutem baptismi paruulis q̃dem culpã remitti: sed gratiam non conferri nonnullis dicentib⁹ dimitti peccatũ ꝛ ꝗtutes infundi habentib⁹ illas quo ad habituz non quo ad vsum donec pueniat ad etatẽ adultã. ¶ Verũ qui
t dam ex hac solutõe inuenisse se credũt viã ad alias questiones argumentãtes ex eo qd̃ dicim⁹ puulis in baptismate peccatum originale dimitti qd̃ et adultis dormiẽtib⁹ vel amẽtib⁹ pctm̃ si baptizenť rõne simili dimittat cum eñ neutri sentiant tunc vel cõsentiant dicũt idẽ in cõsimili
v bus iudicãduz: hic ꝗo dicimus

a ¶ Duplex: de cõse. di. iiij. nõ est quo. b ¶ Sine consensu p tium. j. de re. iu. omnis res. si. de cõse. dist. iiij. filius dei.

Sz adhuc. ¶ Licet in baptismo dimittat originale peccatuz paruulis q̃ tñ cõsentire non possunt. in adultis tñ amentibus vel dormientibus qui non cõsentiunt baptismo nõ dimittitur actuale ⁊ idẽ nec etiã originale. b. d. Secunda ps ibi: ad hoc. ab.

c ¶ Impfectiõis: duplicitatis eñ dꝰ aspnato: est. xxij. q. v. qui piurare patus est. §. ex his omnibus. ver. sed sicut.

d ¶ Ex pte: de cõse. di. iiij. regenerante: et de pe. di. iiij. sunt plures. ⁊ est argu. q̃ si aliquis excõmunicatus est pluribus excõicationibus. si absoluat oino est absolutus: ⁊ est ar. contra. j. de sent. ex. cum p causa. ij. q. iij. §. p̃uaricator. versi crimina plura. Itẽ argu. q̃ nihil reputat actum dum aliquid superest ad agenduz vij. q. j. nihil. xxxviij. di. que ipis. C. ad sill. l. vi. ⁊ ar. q̃ sententia nõ debet pro pte valere: ⁊ p parte nõ valere. ff. fami. berciscũ. in hoc iudicio. Item nõ valet p parte aliquid fieri nisi id totũ fiat. ff. de pcura. in cause. ff. p derelicto. l. iij. ff. de transac. cum bi. sic nec liberatur pignus lz de pte debiti sit satisfactuz. C. de distra. pign. q̃ diu. ⁊ qui aliquid debet facere faciendo pro parte non liberat. ff. de ver. obl. in executionibus. §. penul. ⁊ impietas est ab eo qui iustus est dimidiã sperare veniam. vt in p̃allegato. §. sint plures.

a distinguendũ q̃ peccatũ est duplex originale. ⁊. actuale. originale qõ absq̃ cõsensu cõtrahit. actuale qõ cõmittit cũ cõsensu.

b Originale igit qõ sine cõsensu ꝓtrahit sine cõsensu per vim remittit sacri. actuale ẋo qõ ꝓsensu cõtrahit sine consensu mime relaxat. ¶ Sz adhuc queritur quare non saltẽ originale pctũ amẽtibus ⁊ dormiẽtibus in baptismo sicut paruulis dimittat ¶ Ad hoc taliter respondendũ q̃ dñs qui totũ hoiem saluũ fecit in sabbato. opus impfectionis nõ nouit et ob hoc peccata non ex pte sed ex toto dimittit. Preterea pena originalis peccati est carentia visiõis dei actualis ẋo pena peccati est gehenne ppetue cruciatus: vnde si dimittet alicui p̃mũ altero non dimisso: talis nõ caret visione dei ppt̃ originale dimissuz ⁊ cruciret in gehẽna ppetuo ppt̃ reatum criminis actualis: sed hec tãq̃ incõpassibilia sese minime patiunt: immo sibi mutuo adũsantur. ¶ Item queritur vtrum dormientibus et amentibus sacramenti saltem caracter in baptismate imprimat vt excitati a somno vel ab egritudine liberati non sint denuo baptizandi.

¶ Sũt autẽ nõnulli q̃ dicunt q̃ sacramẽta q̃ p se sortiuntur effectũ vt baptismus ⁊ ordo cetera q̃ similia: nõ solũ dormiẽtibꝰ et amentibus sed inuitis ⁊ contradicentibus: et si nõ q̃tũ ad rem q̃tum tñ ad caracterẽ cõferunt cum nõ paruuli solũ qui nõ consentiunt: sed ficti: qui q̃uis non ore corde tñ dissentiunt recipiẽt sacramentuz. ¶ Sed opponit talibus q̃ qui fuissent inuiti et reluctantes immersi. saltẽ ratione sacramenti ad iurisdictionez ecclĩasticam ptinerent vnde ad seruandã regulaz fidei christiane forent rõnabiliter compellendi. verum. i. religioni xp̃iane cõtrariũ vt semper inuitus ⁊ penitus cõtradicens ad recipiẽdam et seruandã xp̃ianitatẽ aliquis cõpellat. ¶ Propter qõ int̃ inuitũ ⁊ inuitũ coactũ: ⁊ coactum alij nõ absurde distinguũt q̃ is qui terroribꝰ atq̃ suplicijs violenter attrahit: ⁊ ne detrimẽtũ incurrat baptismi suscipit sacramentũ talis sicut ⁊ is q̃ ficte ad baptismuz accedit caracterẽ suscipit xp̃ianitatis ipressum ⁊ ipe tanq̃ cõditionalr volens lz absolute nõ velit cogendus est ad obseruãtiã fidei xp̃iane in q̃ casu debet intelligi decretũ cõcilij non est simile de amentibus ⁊ dormiẽtibus q̃ originali ⁊ actuali grauant. ⁊ ideo etiam originale non tollitur. quia nõ pdesset nec debet probari quo pbato nõ pdest. C. de pba. ad pbationem. ⁊. §. de ofti. dle. cum contingat in illa glo. que incipit: nota q̃ non debet ⁊c. Ber.

g ¶ Incõpassibilia: ar. q̃ eadem res non operatur contrarios effectus. lvij. di. sicq̃ i egritudine p̃sumitur eñ ibi q̃ peccata non sint dimissa ei qui timore egritudinis baptizat que p̃sumptio non tollitur p baptismuz cum baptismus ip̃am inducat: vñ nõ operatur bos contrarios effectus sic eadẽ res non parit obligationem ⁊ liberationẽ. ff. de solu. q̃ hominez §. vltimo.

¶ Item. ¶ b. d. vl q̃ ad finem. Amẽtes vel dormiẽtes baptizati si ante dementiã vel dormitionẽ baptizari volebãt caracterem suscipiunt. Pro ponitur questio. In secunda ibi: sunt aũt quorundam opiniones. In tertia ibi: sed opponit illi questõni opponit. In quarta ibi: propter quod opinionis veritatẽ exprimit. In q̃nta ibi: dormientibus principaliter gõnem soluit. ab.

b ¶ Per se sortiunt̃ id est absq̃ cõsensu accipientis. lau.

i ¶ Ad rem. i. q̃tum ad solutionẽ peccatorum. Ber.

k ¶ Sed ficti. vt. j. q. j. sicut ficti. ⁊ de consecratione distinctio. iiij. solet queri. Ber.

l ¶ Contrarium. argu. q̃ ad fidem nullus debet compelli inuitus. sed sicut libera voluntate perijt ita libero arbitrio conuertatur. xlv. distin. de iudeis. ⁊. c. qui syncera. ⁊. xxiij. q. v. ad fidez. arg. cõtra. xxiij. q. vj. c. j. vbi dicitur q̃ paulus coactus venit ad fidem: sed illud diuino iudicio fuit factum cuius facta ad cõsequentiam trahi nõ debent. speciale in ipso fuit. vel ita. Paulus persequebatur fideles ⁊ inter ipsa flagella mutatus fuit: et factus volens. xxiij. q. iiij. displicet. ver. qualiter paulus ⁊c.

m ¶ Conditionaliter volens: ⁊ sic coacta voluntas: voluntas est. xv. q. j. merito quare. Et ita coactio conditionalis non impedit sacramentum baptismi: vt hic patet. sicut non impedit sacramentum ordinis. lxxiiij. distin. vbi ista. xlv. distin. de iudeis. neq̃ sacramentum matrimonij. xxij. q. iiij. inter cetera. et. j. de sponsa. veniens. talia enim iuramẽta sine interitu salutis eterne possunt seruari. §. de iureiuran. si vero. ⁊. c. cum cõtingat. impedit tamen matrimoniuz spirituale. supra: quod metus caperlatum. sed ibi fuit iustus metus mortis. sez qui cadit in constantem virum. in predictis vero concor. non fuit metus qui caderet in constantem virum. sed coactio quedam conditionalis que non impedit matrimoniũ spñale siue carnale quia idez esset in vtroq̃. Sz nũq̃d ille q̃ cõditiõali coactõe recipit ordinẽ tenet̃ cõtinere. bñ videt̃ q̃ sic: qz coacta volũtas est. xv. q. j. me-

rito maxime ⁊ dicat: q votum est annexũ ordini. xxviij. di. dyaconi. ⁊. lxxxiiij. di. cum in ꝑterito. Satis videt q continere compellat. q licet quodãmodo inuitus ordinẽ susceperit volẽs tñ fuit vnde rõne illius indirecte voluntatis cogit continere. Jo. dixit q non cogitur. q integritas corpis res est voti ⁊ non ꝑcepti. xxxij. q. j. integritas. ⁊. ō. qd me. cau. ꝓlatum. nã continẽtia non est nisi voluntaria. xxxj. di. ante triennium. ⁊ ar. xx. q. iij. ꝓsens clericus. et sic ordinarius nõ habet ꝓuilegiũ clerici. si tamẽ vult vti eo põt: secus dicit in baptismo: q̃a illud est sacramentuz necessitatis. silr nõ valet testamentũ eius q̃ inuitus testatus ẽ vel si testes teneant inuiti. ff. de testa. qui testõ §. vl. a ¶ Toletani xlv. di. de indeis. cui verba sunt hec.

a toletani vbi dicit q qui iam prid em ad xpianitatẽ coacti sunt: sicut factum est temporibus religiosissimi principis sisibuti q̃ re iam constat eos sacramentis diuis associatos: ⁊ baptismi g̃tiam suscepisse et crismate vnctos esse et corporis domini extitisse participes oportet etiam vt fidem quaz necessitate susceperunt tenere cogantur: ne nomen domini blasphemetur: ⁊ fides quã susceperũt vilis ac contemptibilis habeatur. Ille vo qui nunq̃ consentit sed penitus contradicit: hec rem nec caracterem suscipit sacramenti.

b ¶ Plus est. sic. j. de symo. sicut. ⁊. j. de homi. petri. ⁊. j. q. iiij. q̃a ꝑsulatus. ar. ⁊. ff. de arbi. nõ cogenduz. in fi. ⁊. C. de fi. fa. l. j. li. x. simile est in ꝑsonis coniunctis que agere possunt sine mandato. ō. de rescrip. nõnulli. et c. ex ꝑte. ff. de ꝓcurat. pomponi. ad fi. Sed contra mandatũ non ꝑũt. ff. e. ē ⁊ be ꝑsone.

b quia plus est expresse contradicere quã minime consentire sicut nec ille notam alicuius reatus incurrit q̃ contradicens penit ⁊ reclamãs thurificare idolis cogit violenter. ¶ Dormiẽtes aũt et amentes si prius quã amentiam incurrerent aut dormirent in contradictione ꝑsistere rent: quia in eis intelligitur cõtradictiõis ꝓpositum ꝑdurare. si sic fuerint immersi caracterez non suscipiunt sacramẽti secus aũt si prius cathecumini extitissent ⁊ habuissent ꝓpositum baptizandi: vñ tales in necessitatis articulo ꝓsueuit ecclesia baptizare. Tunc ergo caracterem sacramentalis imprimit operatio: cum obicem voluntatis cõtrarie non inuenit obsistentem.

c ¶ Perdurare. si. j. d sen. ex cõ. a nobis. nazꝗ durare ꝑsumit vo luntas nisi ꝑbet mutata. ō. de his que vi metusue cã fi. platuz. ff. de ꝓba. cum qui. et ff. de le. ij. l. lucius. i fi. sed quid si quis ab infantia fuit amens nũquid ꝑdest ei si baptizetur. ar. q sic. ff. d le. ij. cuz pater. §. surdo. quia pinde babet ac si nunc sit infans. q̃a nullo peccato grauat nisi originali. iij. q. ix. indicas Sz q̃re amẽs vel dormiens nõ recipit sacramẽtũ baptismi. ⁊ ille qui coactiõe absoluta cogitur cum in baptismo non req̃ritur intentio baptizati: sed baptizantis. j. q. j. sicut ficti. ⁊ de cõse. di. iiij. solet. Hec q̃stio quam mouet hic Joan. soluitur ꝑ literam: quia amẽs et dormiens qui ante cathecumini fuerunt recipiunt bene sacramentũ. qui vo ꝓ inuiti fuerunt ⁊ contradixerunt nõ recipiunt: vnde adhuc ꝑsumũt inuiti ⁊ nemo inuitus ad fidem compellit: vt dr in. c. sicut ficti. ⁊. c. solet. nõ cõtradicunt quia illi ore exprimunt. licz corde dissentiant. ⁊ iõ sacramentũ recipiũt: q ecclia dare intendit. ē tale sacramentũ nõ ꝓdest ad remissionẽ peccatozũ nisi cuz fictio illa recesserit. de conse. di. iiij. tunc valere.

d ¶ Non suscipiũt sed quid si excitati somno ratum habeant. non prodest. quia nihil recipit. et ideo nno est quod ratum habeat sed iterũ baptizetur. ber.

e ¶ Tales. s. cathecuminos.

f ¶ Obsistẽtem: si. de cõse. di. iiij. queris a me. ff. ad se. con. ma. si filius. ⁊. ff. de acqui. here. l. ij. §. si bis. ber.

¶ Respondemus q inter baptizantem ⁊ baptizatum debet esse

g discretio sicut ex verbis dñi colligitur dicentis apostolis baptizate omnes gentes in nomĩe patris ⁊ filij et spũssancti memoratus iudeus ẽ denuo ab alio baptizandus: vt ostendatur q alius est qui baptizat et alius qui baptizat. Ad qd etiã designandum q ipe xps non a seipso sed

h a ioanne voluit baptizari q̃uis

i si talis ꝓtinuo decessisset ad pa/

k triã ꝓtinus euolasset ꝓpt sacramenti fidem et nõ propter fidei sacramẽtuz in baptismo quipe illa spũalis generatio celebrat.

l de qua veritas ait oportet vos nasci denuo quia nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spũsancto non intrabit in regnum celozũ.

m Sicut ergo in carnali generatione qua proles ex viro ⁊ femine nascitur alius est qui carnaliter gignit: ⁊ alius qui carnaliter gignitur: sic in sacramentali generatione qua soboles ex aq̃ ⁊ spũsancto renascit alio dz esse qui spũaliter generet ⁊ alius q̃ spũaliter generet. Sane cũ corpus exterius siue cum cor interius baptizatur oportet vtrobiq̃ paternitas ⁊ filiatõ valeat inueniri q̃bus baptizans et ba/

n ptizatus ad inuicez referantur.

¶ Dem morosien. episcopo.

¶ Ubi deest verbum vel elementum aque non est baptismi sacramentum.

Non vt apponeres: et infra. Postulasti vtrũ paruuli sint ꝑ xpianis habendi: q̃s in articlo mortis ꝓstitutos ꝓpt aque penuriã et abstiam sacerdotis aliquorũ simplicitas i caput ac pectus ac int scapulas ꝑ baptismo saliue ꝓspersione liniuit. ¶ Rñdemus q cũ in baptis

o mo duo semp videlicz verbũ et baptismo aque: secus in baptismo sanguinis vel flamminis: de cõse. di. iiij. baptismi vicẽ qd dicit verbum. sic intellige. si q̃s baptizat ⁊ nõ dicit in noie patris ⁊ filij ⁊ spũssancti nõ ẽ baptizatus. q̃a nec elementum nec verbũ tñ sufficiũt: vel verbũ. i. filiũ q. d. si quis baptizat ⁊ non addit in noie filij nõ est baptizatus.

¶ Obiectum. ¶ Cõmunis diuisio. secunda ibi: respondemus. Ab. si.

g ¶ Discretio. sic int pñtatum ⁊ pñtantez ō. de iurepa. ꝑ tuas. ⁊ inter dantem ⁊ recipientem. ō. de insti. c. vl. q̃ nemo oriri debet a seipso. xxiiij. q. j. dicimus. põt tñ apud semetipm emancipari. ff. de adop. si consul.

h ¶ A Joanne. d cõse. di. iiij. ꝑ aquam. et c. cathecuminũ.

i ¶ Talis. s. iudeus ille. ber.

k ¶ Euolasset. de pe. di. vij. c. vl. d li. si nullus expectet quando peccare non poterit.

l ¶ Veritas ait. j. q. j firmissime.

m ¶ In carnali: sicut alia est similitudo int carnalem et spũalem generationez. vt sicut vir non põt sibi filiuz legitimũ carnalẽ querere. cuius vxor mat non sit ita nec spũale quin vxor eiusdẽ commater sit parentibus illius. xxx. q. iiij. si q̃s vnus. ⁊. j. de cog. spi. martinus bertã. lau.

n ¶ Referantur: natura eniz correlatiuorum est q simul non patiuntur se in eodez subiecto. argu. xxxv. q. j. c. j. lau.

Non vt apponeres. ¶ Cõmunis diuisio. Secunda pars ibi: Respondemus. Ab. si.

o ¶ Verbuz. j. q. j. de trabe. vbi de hoc. ista duo necessaria sunt i

de conse. dist. iiij. in synodo. vel verbum. i. forma. q. d. si nō seruetur forma que tradit. s. e. c. j. ⁊ hic nō est baptismus. a ¶ Elementū. i. aqua. ⁊ sic nō est baptismus sine aqua. b ¶ Veritas ait. de cōse. di. iiij. ꝓnc. c ¶ De elemento: de cōse. di. iiij. c. j. et j. q. j. firmissime. Hic enim exprimit forma baptismi que si obseruata nō fuerit non est baptismus. de hoc dictum est. s. eo. c. j.

d ¶ Utrūq; s. aqua ⁊ verbum.

Licet grecos.

¶ Premittit exordiū ⁊ duplicē narrat grecorū excessum. Secundo id fieri ꝓhibet. Tertio penā imponit. secūda ibi volentes. tertia ibi: q̄s. ab.

e ¶ Reuertentes: de iure enim eccl̄ia grecorū subiecta ē romane ecclesie. xxiiij. q. j. rogamus.

Rica. De p̄sbytero nō baptizato. Uiso d̄ baptismo qz aliq̄ sepe ꝓmouent non baptizati ad ordines de quibus dubitari poterat vtrū eēnt vere ordinati. vel an deberent baptizari merito post p̄cedentē subiicit ista. Abbas Sicu.

Si quis.

¶ Breue est vel per alia uerba summa sic vt i rubro ⁊ hoc summat. c. fi. j. eo. ab. si. f ¶ Ordinatus. de facto. qz q̄ d̄ iure ordinatus nō est p̄sb: nō est censend⁹. vt. j. q. j. siquis confugerit. ⁊ c. si q̄s p ignorantiā. g ¶ Ordietur. Ex hoc ptz q̄ nullum ordinē recipit. j. eo. veniens. qz baptismus est ianua oim sacramentorū. xxxj. dis. §. verū. ⁊ j. e. veniēs. si ergo primo ordinez suscepisset iteruz non esset ordinādus. j. q. j quod quidam.

A Postolicam.

¶ Primo ponitur decisa consultatio. secundo rn̄sio ibi: inquisitioni. ab. si.

b ¶ Ab originali: et etiā ab actuali peccato. de conse. dis. iiij. cathecuminū. sed cōtra de cōse. di. iiij. firmissime. ⁊ xv. q. j. firmissime. in quibus d̄ q̄ sine baptismo null⁹ saluatur. qd̄ verū est de eo q̄ potest baptizari ⁊ non baptizat. iste d̄o credebat se baptizatū. ⁊ in fide illa saluat ⁊ iste nō ꝓtempsit. Et est triplex baptismus. s. fluminis flāminis ⁊ sanguinis: hic

a elem ētū necessario reqrant iux
b qd̄ de d̄o veritas ait: eūtes in mundū vniūsum p̄dicate euangeliū omni creature et baptizate omēs gentes in noie patris ⁊ filij ⁊ spūsancti. Eademq; dicat de elemento nisi quis renatus fuerit ex aqua et spūsancto
c non intrabit in regnū celorū dubitare nō debes illos verum nō habere baptismū in quibus nō
d solum vtrunq; p̄dictorū sed eorum alterum est omissum.

I N concilio generali.

¶ Baptizatos a latinis greci rebaptizare non debent.

IJcet grecos diebus nris ad obedientiā sedis apo-
e stolice reuertētes fouere ac honorare velimus mores ac ritus eorū inquantuz cū domino possimus sustinendo in his tamen illis deferre nō volumus nec debemus que periculuz generant animarū: ⁊ ecclīastice derogant honestati. Postq̄z enim grecoruz eccl̄ia cū quibusdā complicib⁹ ⁊ fautorib⁹ suis ab obedientia sedis aplice se subtraxerūt in tm greci ceperūt abomīari latinos q̄ int̄ alia q̄ in derogatiōez eorū ipie cōmittebant si qs sacerdos latini sup eorū celebrassent altaria nō ꝓpus ipi sacrificabāt ī ipis q̄z ea tanq̄z p hoc inq̄nata lauissent baptizatos ēt a latinis ipsi greci rebaptizare ausu temerario p̄sumebāt. ⁊ adhuc sic accepimus q̄dā hoc agere nō verēt.

¶ Volentes igit tm scandaluz ab eccl̄ia dei amouere: sacro suadēte cōcilio districte p̄cipimus: vt talia decetero nō p̄sumāt cōfortātes se tanq̄z filij obedientie sacrosancte romane eccl̄ie mfi sue: vt sit vnū ouile ⁊ vn⁹ pastor.

¶ Si q̄s autē tale q̄d p̄sumpserit excōicatiōis mucrone pcussus: ab oi officio ⁊ beneficio eclesiastico deponatur.

Rica. De p̄sbro non baptizato.

EX concilio apud compend. aūt baptismo flāminis inuisibili baptizatus fuit ꝓ fidem quaz babuit de baptismo. si. s. tit. ꝓri. debitū. i ¶ Augustini: prout babes de cōse. di. iiij. baptismi vicem. ⁊ c. catbecuminū. ⁊ c. non dubito als nō dubiū. k ¶ Ambrosij: legit beatū ambrosiū dixisse de valentiniano q̄ dum ꝓperaret ad baptismū in itinere decessit ventrem meum voleo: q̄a quem regeneraturus eram p̄didit ille tm gratiā quam poposcerat non amisit lau. Sic ergo patz q̄ iste ꝓ solam fidem quā babebat de baptismo saluus est. Iste credebat se sacerdotē fuisse: sed non erat in veritate. s. e. c. ꝓri. j. eo. c. ꝓri. nūquid conficiebat: nō in veritate: sed quo ad se bene conficiebat: ⁊ quo ad alios q̄ hic credebant ⁊ tanq̄z verū sacramētū conficeret sibi et recipiētibus ab ipso credo q̄ ꝓficiebat. d̄o hac materia di. s. de elec. dudum. ij.

¶ Sed si nō baptizatus ordinatur ordinis characterez nō recipit.

f **S**I q̄s presbyt̄ ordinatus deꝓhendit se nō esse baptizatū: baptizet ⁊ iterū ordinetur.

g **I** Nno. iij. epo cremonen.

¶ Omissio baptismi nō nocet credēti ꝓbabilr se eē baptizatū.

APostolicā sedē cōsulere decreuisti: ⁊ infra. ¶ In q̄st. T. T. R. p̄sbrm quē sine vnda baptismatis extremū diem clausisse significasti q̄a i scē matris eccl̄ie fide ⁊ xp̄i nois ꝓfessio
b ne pseuerauerit ab origiali peccato solutū et celestis p̄rie gaudiū ēē adeptū asserim⁹ icūctāt.
i Lege sup. viij. libū Aug. de ciui. dei vbi int̄ cetera legit baptismus inuisibilit̄ ministrat quez nō cōtēptus religionis: ꝓ termi nus necessitatis excludit. libruz
k etiā beati ambrosij de obitu valētiniani idē asserētis reuolue. sopitis igit qōnib⁹ doctorū p̄fm sniaz teneas ⁊ i eccl̄ia tua iuges p̄ces hostiasq̄z deo offerri iube/as pro presbytero memorato.

I Nno. iij. ferrarien. epo.

¶ Nō baptizatus ordinari nō pōt et si de facto ordinetur non recipit ordinis caracterem licet crederetur baptizatus.

ENiens ad apo. sc. J. lator pre. nobis exposuit q̄ cū ad gradū sacerdotij ascēdisset cōperit tandem q̄ nō fuerit
l fm formā euāgelij baptizatus: vnde nos eum rite fecimus baptizari. ¶ Cūq; sup ordinibus fuisset diutius disputatū q̄dam in eā declinauerunt sententiaz: vt cum baptismus sit fundamē
m tum omniū sacramentorū ante susceptionez baptismi non suscipiatur aliud sacramentuz: quo
n niam vbi fundamentū nō est supedificari nō pōt. Porro econtra videri posset. Nam cū quis
o nō soluz p sacramentū fidei sed
p per fidē etiā sacramenti efficiat

¶ Eniens ad.

¶ Pro summa accipe. c. j. s. e. vel ad idem sic: vt in rubro. Primo ponit de baptismo tradito ei q̄ non fuerat rite baptizatus. secundo ibi: cū q̄z circa ordinem allegat. Tertia ibi. Quia d̄o diffinit. ab. sic.

l ¶ Euangelij: Ite p mundum vniuersum baptizate oēs gentes in nomine patris ⁊ filij ⁊ spūsancti quam babes. s. ti. ꝓri. nō vt apponens. et. c. debitum. de conse. dis. iiij. ꝓne.

m ¶ Omniuz sacramentorū. xxxij. dist. §. verum. ber.

n ¶ Supedificari. j. q. j. cum paulus.

o ¶ Per sacramētū fidei: in cuius pceptione gratia conferturſecus in sacramento matrimonij quod est etiaz apud infideles. j. de diuor. gaudem⁹. ⁊ xxvj. di. deinde opponitur. ⁊ s. de transacti. c. quanto.

p ¶ Sed per fidem: quam quis habet de ipso sacramento. licet ipsum sacramentum non habeat. sed credat se habere. s. eo. c. prorimo. ⁊ s. tit. ꝓri. debitum. ⁊ ita talis baptismus dicit baptismus flamminis idem est in baptismo sanguinis. per quem saluati sunt innocentes.

a ¶ De nouis.i.de sacramentis noui testamenti.
b ¶ De veteribus.i.de sacramentis veteris testamenti.
c ¶ Cõiugij.j.de diuor.gaudem⁹.ꝛ.c.q̃to.ꝛ.xxvj.dis.deinde.
d ¶ A nõ baptizatis.scz baptismo fluminis.sed baptismo flaminis baptizatis cum illi quo ad gratiam baptizati intelligantur et accipere possũt sacramentum eucharistie. e ¶ Videtur. scz non verum q̃ conferatur.vt.j.patet sed allegando dicit hoc.
f ¶ In cõcilio apud compendiũ.s.e.c.j.et hic ponit questionis solutionẽ per concilium apud compendiũ celebratum.
g ¶ Usq̃ inclusiue p hoc quod sequitur.
h ¶ Ministrare.sed obijcitur ille credebat se baptizatum: et sic habebat sacramentũ fidei ergo fuit ordinatus.ar.s.e.c.,pri.ꝛ.s. e.c.quare ergo ordinatur cum per hoc fiat iiuria sacramento.j.q.j.q̃ quidam. hec obiectio non valet quia licet quis habeat sacramentum per fidez q̃cito incipit scire se nõ habere sacramentum baptismi et cõtemnit illud recipere statim amittit sacramentum fidei vnde iterũ ordinatur quia certus est q̃ non receperat ordines ante baptismum sed que forma seruabitur cõtra istũ si omnino certũ esset q̃ nõ fuit baptizatus tunc cõmunis forma seruabitur quã habes.s.ti. pri.nõ vt apponeres sed si illud dubiũ. haberetur forma illa. s. ti.prori.c.j.
i ¶ Intelligiẽ iteratum sic de conse. dist. j. solennitates.
k ¶ Male tacita responsio.videtur.q.d. licet dicamus istũ baptizandum non ideo male sentimus de sacramẽto baptismi qz si aliquis in articulo mortis velit baptizari.nec est qui velit eũ baptizare. propter hõ nõ minus erit saluus s.ti.prori.debitum de conse.di.iiij.catbecuminuz.cum illud non religionis contẽptus sed necessitatis articulus ipediuit. l ¶ Necessitatis vel ignorantie facti que excusat.s.c.prori. m ¶ Contrarium probaretur.no.violentam presumptionem admittere probationem in contrarium.xxxv.q.vj.extraordinaria.ꝛ.xxvij. q.j. nec aliqua. s.de proba.propositisti.ꝛ.c.causam matrimonij.

Rubrica. De custodia eucharistie. In pcedẽtibus ti.visum est q̃liter eucharistia pseruat ideo merito subijcit de ipsi⁹ custodia Et qz in baptismate vtimur chrismate vt in.c.j. de sacra vncto ne.ꝛ.s.visum ẽ d baptismo iõ addit hic de custodia chrismatis ꝛ generaliter de custodia oim aliorũ sacramentorum. ab.si.

¶ Eucharistia ꝛ chrisma debẽt fideliter sub clauib⁹ custodiri ꝛ cõtra facientes sunt puniendi.

Statuim⁹ vt i cũctis ecclijs chrisma et eucharistia sb fidelj custodia clauib⁹ adhibitis pseruẽt. ¶ Ne possit ad illa temeraria man⁹ extẽdi ad aliqua horribilia vl nefaria exercẽda. ¶ Si vo is ad quẽ spectat custodia ea icaute reliqrit trib⁹ mẽsib⁹ ab officio suspẽdat. et si p ei⁹ incuriã aliqd nefandũ idcõtigerit grauiori subiaceat vltioni. I Dem in eodem.

¶ Suppellectilia i ecclijs põi ñ dũt nisi necessitas vrgeat. h.d. prio. ecclie dñt sua vasa ꝛ vestimẽta mũda tenere hoc secũdo.

Relinqui nolumus incorrectũ q̃ q̃dam clerici ecclesias sic exponũt suppellectilibus ppriis ꝛ etiaz alienis vt potius dom⁹ laice q̃z dei basilice videãtur nõ considerantes q̃ dñs nõ sinebat vt vas trãsferretur per templũ.sunt ꝛ alij qui nõ solum ecclias dimittũt incultas veruz etiã vasa ministerij ꝛ vestimẽta ministrorũ ac pallas altaris nec nõ ipsa corporalia tã imũda relinquũt q̃ interduz aliquib⁹ sũt horrori. ¶ Quia vo zelus nos cõ. dom⁹ dei firmiter pbibem⁹ ne huiusmodi suppellectilia i ecclesijs admittãtur nisi ppter hostiles incursus aut incẽdia repẽtina: seu alias necessitates vrgẽtes ad eas oporteat hri refugiũ sic tũ vt necessitate cessante res in loca pstina reportẽtur. Precipimus q̃z vt oratoria vasa corralia ꝛ vestimenta pdicta mũda ꝛ nitida cõseruẽtur. Nimis eñ videt absorduz in sacris sordes negligere que decederent etiam in prophanis.

Rubrica. De reliquijs ꝛ venerationes sanctorum.

Alexander tercius.

Statuim⁹. ¶ Prio statuit. Secũdo rõuẽ summittit. Tercio addit penaz. scda ibi. ne possit. tercia ibi. si vo. Abbas siculus.
n ¶ Fideli custodia simile.s. de celebratione mis. sane. et p laicos ad infirmos non debet deferri eucharistie sacramẽtũ. s pẽsbyter hoc facere debet d conse.di.ij.pueri vel per diaconũ si necesse est.xc.dist. presentem ꝛ.c.diaconos. fm formam que traditur. s. de celebra. mis. sane. s. sacerdos vero.
o ¶ Grauiori.arg.q̃ propter culpam tenetur quis ad omnia illa que sequuntur ex illa culpa.xxxj.q.ij.d neptis.ꝛ.j. q.j. placuit. arg.contra.xv.q.j.inebriauerunt loth.ff.d fur.verum. Item ar. q̃ qui occasionẽ damni dat damnum dedisse videtur.l.dist.sepe. ff.ad.l.aquil.qui occidit.s. in hac. Et hec pena erit ad arbitriuz iudicis exquo non determinatur.s. de offi. dele.de causis.

Relinqui nolu. ¶ Recitat dnds excessus p q̃s secũdo puidet. Secda ibi: quia vero. Abbas si.
p ¶ Ecclias.i ecclijs tñ põt ꝛ dz iudiciũ ecclesiasticũ exercere. ij. q.ij.pceptũ. s nõ secularj.j.de iuuni.eccle. c.j. q ¶ Vestimẽta vestimẽts ecclie honesta ꝛ mũda debẽt esse de psc.di.j. vestimẽta r ¶ In pphanis. i.p uatoꝛ vestib⁹. Et ita est ar.q̃ clerici dñt incedere ornati vestibus. dũ tñ nõ ad iactãtiaz xxj.q.iiij.ois iactãtia. quia dissolutos ꝛ fractos vestib⁹ nõ recipim⁹.xlj.di.p simoniã ꝛ incõpositio corpis qualitatẽ indicat mẽtis.vt dr ea.di. s. vlti.in fi.nec tamen prohibitas portare debent.s.de vi.ꝛ honesta.cle.clerici.

Rubrica. De reliquijs et venera.sctõrũ. Also de custo.eucha-

et chris. ⁊ veneratione sacrorꝫ sacramentorꝫ merito subijcit. Rica. de reliquijs ⁊ veneratione sanctorum. Ab. si.

a Audiuimus. ¶ Primo narrat factū qd audiuit. secūdo illud iprobat ibi. cum vix. tercio illud prohibet ibi. illum ergo. Abbas si. a ¶ Cū vix. q. d. non in oi casu qz tūc nō orat ecclesia pro eo. cū ebrietas fuerit mortale peccatū: vt puta assidua de pse. di. v. nullus. et xxv. di. §. alias ea demum. ⁊ xxxv. dis. eps secus cuz ebrietas fuerit veniale peccatum. xxv. dist. §. alias. ver. quotiens.

b ¶ In ebrietatibus in ebrietate eīm nō potuit demereri. xv. q. ij sane. ⁊ c. si cōcupiscētia. ita nec meritū augeri. arg. hic. ⁊ xxij. q. iiij. vnusquisq.

c ¶ Miracula. qm̄ miracula fiūt qnq; p malos. j. q. j. teneam⁹ ideo non dz venerari pro scrō quisq; miracula facit. nisi ab ecclesia romana prius fuerit p testes legitimos approbatus. vt hic dicit. et. j. c. proxi. et. s. de testi. venerabili. vbi testes super vita ⁊ miraculis recipiūtur. qz quē ipse reprobat reprobandus est ⁊ quez approbat approbandus est. xxiij. q. j. hec est fides. ⁊ c. qm̄ vet⁹. ⁊ q. ij. sane profertur.

Cum ex eo. ¶ Ponit duplicem excessum quez prohibet distinguēdo inter veteres ⁊ nouas reliquias ibi. presenti tercio fraudes p plātos ꝓhiberi pcipit ibi plāti. Abbas siculus.

d ¶ Venales q̄ esse nō dz qz reliq̄e sctōrū martyrū vel ipsi martyres vēdi nō pnt. C. de sacrosan. eccle. nemo: qz res sacra nō recipit estimationem. ff. de re. diui. sacra loca. §. vlt. ⁊ iō nō pōt vendi. qz vēditio. sine precio nō cōsistit. insti. de emptio. ⁊ vēdi. §. preciū. ⁊ ff. e. l. ij. §. sine pcio. ⁊ spūalia vēdi nō pnt. nec spūalib⁹ annexa. j. de simo. q̄relā. s. de iurepa. de iure imo q̄ spūalia vēdit capitale crimen cum simonia cōmittit. j. q. j. q̄ studet. iōq; reliq̄e sacre vēdi ꝓhibētur. vt. j. seq̄t. e ¶ Auctoritate. vt. s. e. c. pxi. receptis testibus super vita ⁊ miraculis illius. s. de testi. venerabili.

Rica. De obseruatione ieiunio. Aliso de ven. sctōrū qz ꝓpter eoꝫ veneratiōez ⁊ deuotionē sūt idicta ieiunia ab eccia merito ⁊c. ab.

¶ Sine pape licētia nō licet aliquem venerari pro sancto.

a Audiuimus. q̄ quidā inter vos dyabolica fraude decepti hoiez quēdā in potatione ⁊ ebrietate occisum q̄sl sctm̄ more
a infideliū veneranť: ¶ Cū vix p
b talib⁹ in ebrietatib⁹ pēptis ecclesia pmittat orare: dicit eīm apl's ebriosi regnū dei nō possidebūt

¶ Illū ergo nō presumatis de
c cetero colere: cuz etiā si p eū miracula fierēt nō liceret vobis ipsum pro sancto ablq; au. romane ecclesie venerari.

I Vno. iij. in concilio generali ¶ Scōꝫ reliq̄e vēdi nō pūt vel passim oūdi nō debent ne circa illas populus decipi possit.

Q Vm ex eo q̄ q̄dā sctōꝫ re
d liq̄as exponūt venales et eas passim oūdūt xpiane religioni detractū sit sepi⁹ ne in posterū detrahat. ¶ Presenti decreto statuim⁹ vt antiq̄ reliq̄e āmō extra capsam nullaten⁹ oūdant nec exponāť venales iuētas āt de nouo nemo publice venerari
e pūsumat nisi pūs auctoritate ro. pōtificis fuerit approbate ¶ Prelati nō pmittāt eos q̄ ad eorū ecclesias cā veneratiōis accedunt varijs figmētis aut falsis documētis decipi. sicut in plerisq; locis occasiōe q̄stus fieri ꝓsueuit.

Rubrica De obseruatione ieiuniorum.

I Vno. iij. clericis sancti Petri magol.

¶ Vigilia occurrēs in dnica ieiunari debet in sabbato et ieiunanda est vigilia mathie.

E X pte vra q̄situz fuit vtrū si natiuitatē dñi vel assūptionez beate Marie vel festiuitatem alicuius apl'oꝫ in scda feria
f cōtingerit euenire die sabbati p cedentis vigilia debeat ieiunari ⁊ vtruz in vigilia beati mathie apostoli sit ieiuniū iniungēdū.

¶ Ad qd̄ bre. respon. q̄ die sabbati festiuitates prelibatas scde ferie precedentis ⁊ beati mathie apostoli debet vigilia ieiunari.

I Dem brachar ensi archiepo.

¶ Nō capit ꝓgruā sūmationē ⁊ text⁹ in se satis clar⁹ ē ⁊ multa sunt dicta que patent per §.

Q Onsiliū nrm. ⁊ infra. Cō.
6 tue. t. r. Qd̄ oim apostolorū vigilie sunt in obseruatiōe ieiunij celebrande. Preter vigilias apostolorū Philipi ⁊ Jacobi ⁊ beati Joannis euangeliste qm̄ eoꝫ solēnitas ifra solēni
b tatē paschalē istius autē ifra natalē dñi celebrat. ¶ Jeiunium etiā apud nos in aduentu dñi agitur. ¶ Sanctorū q̄z vigilie q̄rum festiuitates oportet secūda
i feria celebrari in precedēti sunt sabbato ieiunāde. ¶ De festiuitate vero beati Bartholomei apostoli de cuius celebratiōe dubietas oritur apud quosdaz re
k spōdemus q̄ in hoc ꝓsuetudinē tue regionis obseruēs, et infra.

¶ Cū aūt quesieris que sit illis penitētia iniungēda qui diebus quadragesimalib⁹ tpe quo tante famis inedia ingruebat q̄ magna pars populi ꝓpter inopiā annone piret carnes comedere sunt coacti rñdemus q̄ ī tali ar/
l ticulo illos nō credim⁹ puniendos preces tū dño pro illis ⁊ cū illis effūdas ne ipsis aliquaten⁹
m imputeť qz bonaruz mentiū est ibi timere culpā vbi culpa minime reperitur. ¶ Itē de illis qui
n ꝓpter debilitatē in sabbato carnes sumūt qd̄ in partibus tuis nullatenus fieri ꝓsueuit. cū hoc ab alijs moleste feratur: et oriatur inde illis occasio detrahendi. ¶ Respōdemus q̄ sup hoc

X pte. ¶ Cō munis diuisio. secunda ꝓs ibi. ad qd̄ Abbas siculus. f ¶ Die sabbati. si. j. de ver. sig. q̄siuit sic videť q̄ dies sabbati debeat seruitutē dici lune. Sed cōtra dies dñicus q̄ est medius impedire dz illā seruiutē nā loc⁹ sacer interueniēs ipedit illā seruitutē. ff. de seru. seruitutes. §. sacer ⁊ mediū predium qd̄ nō fuit in seruitute ipedit seruitutē. ff. de ser. rusti. predi. qui sella. §. in rusticis. sed istud nō est seruit⁹ imo est debituz quoddā: vnde cū nō possit solui vna die debz solui alia. ar. lxxvj. disti. ieiuniū. ver. et hoc sciendū est. sic. s. ⁊ e do. ⁊ cōtu. cum dilecti. ff. de arbi. celsus. §. j. quia ad duo teneť. s. ieiunare vigiliam apostoli: ⁊ ieiunare vnde si nō pōt ieiunare vigiliam ob reuerētiā dici dñice ieiunet die sabbati ar. p dicte legis. ⁊ ff. de vsuris debitor.

g Q Onsiliū apostolorū q̄ omniū dixit nihil excipit nisi tres vigilias que sequūtur ergo in omnibus alijs est ieiunā dū nisi cōsuetudo contraria sit vt in. §. proxi. ex quo excipit tātū de istis ergo de omnibus alijs intelligendum est quia voli clausula non refertur ad ea de quibus speciali ter cautū est. ff. de ver. ob. voli clausula non obstantibus versibus illis. Petr⁹ et Andreas Paulus cū Simone Judas. Ut ieiunemus nos admonet at q̄ mattheus.

b ¶ Paschales inter quā nulluz ieiuniū necessitatis est. lxxvj. di. nō aūt nisi rogationes ⁊ vigilia pentecostes de conse. dist. iij. rogationes.

i ¶ In pcedenti sabbato. s. ca. pxi. et. j. de ver. sig. quesiuit.

k ¶ Cōsuetudinem. arg. consuetudinē cuiuscunq; regionis seruandam. xij. distin. illa. s. de sepul. certificari. lxxvj. dist. vtinam. j. e. c. §. item.

l ¶ Puniēdos. ⁊ sic necessitas excusat que legem nō habet de conse. dist. j. sicut. ⁊ j. e. c. vlti. m ¶ Bonarū. v. di. ad eius: in fi. tū ꝓpter ambiguū duplicitatis pōt talibus penitētia imponi xxiij. q. v. excōmunicatorum. xxxiiij. q. ij. in lectum.

n ¶ In sabbato. que in sabbato comedi non debent de conse. distin. iij. sabbato. ⁊ argu. xij. dist. illa.

a ¶ Consuetudinē a qua recedi nō dz sine magna causa cū ex hoc scādalū generet imo tāq; ꝓtēptores legū puniēdi sūt q̄ cōtra faciūt.xj.di.in bis.si tū piculū ꝓtigerit nō est seruāda: vt b dicit inferi⁹.qz vtili⁹ etiā scādalū nasci ꝑmittit.q̄ veritas relin quatur.j.de re.iu.qui scandalizauerit. b ¶ Indulgeri.nō ex debito sed ex humanitate. c ¶ Necessitas vt conse.dist.j.sicut.z j.de re. iur. qd nō est. d ¶ Ut maius piculū.s.mortis sicut olim ꝑmittebat dare libellum repudij vt maius piculum vitaretur.vt xxxij.q.ij.si qd veri⁹.

Xplicari per.

¶ Communis diuisio.sed a ps ibi. respondemus. Ab.si.

e ¶ Nec voto ergo si voto tenet non dnt comedere carnes. q̄a q̄ sine ꝓditōe vouet si ne cōditiōe soluantur xxij.q.vlt.c.vlt. quia exquo in voto emisso nihil exceperunt generaliter.tenetur.arg.j. de priuil.qz circa.z.ff. d scr.vr.pre.si seruit⁹. f ¶ Consuetudinē.q̄ plege seruari dz. xj. di.in bis rebus. z.xij. di.diuturni.z sic consuetudo ecclesie generalis seruāda est tāq; lex.s.de cele.mis.pernicios. g ¶ Voluerint imo magis laudandi sunt:qz ea sunt in nostris officijs gratiora. que cū licet nobis non impendere: gratia tamē dilectōis impendimus. xxviij. q.j.iam nunc:q̄a maioris gratie est offerre qd non debes q̄ reddere qd teneris. xxiij q.v.qui sitit: alias est sub illo. c.cum saluabitur. qz nemo in necessitatibus liberalis existit.ff.de adimē.le. l.rem legatam.z.ff.de dona. inter vi. z vx.si quis pro vxore.

Rubrica. De purificatione post partum.

Supra visuz est de ieiunijs inditis ob obseruantiā sctōrū sed̄ merito videre de purificatiōe post partū q̄ sunt indicta ob reuerētiā ecclesiarū. ab.si.

Vniens. ¶ Primo ponit decisa cōsultatio.secō du dij fortificatio ibi:licet.tercio solutio ibi.qz.quarto ꝑmissio ibi.si tū.Ab.si. b ¶ Cetri dies.s. pro masculo.lx.dies.ꝑ femina.lxxx.di. v.§.j. z iō ad lam boc fiebat.qz reputabant imunde vsq; ad illud tps. i ¶ Intrare voluerint.ꝑbiberi nō debēt ne pena eis vertat in culpā. v.dis. si mulier.z.c.ad ei⁹ vero.z.vij.q.j. cum percussio. k ¶ Ex veneratione.de conse.di.ij.quotidie.z qz bonaruz mētium est zc. ē.ti.pri.consilium.§.ij.z.v.di.ad eius vero concubitum.

Rubrica. De ecclesijs edifi. vel repa.

Supra visum est de ecclesiarum consecratione. sed quia ecclesie consecrate quandoq; ruunt z sic reparatione indigent quandoq; vero ex necessitate de nouo edificari debent merito subijcitur rubrica de ecclesijs edifi.vel reparādis.vel cōtinua magis ad proxima.sic. ē.visuz est in rubricis precedentibus de veneratione ecclesiarum z sanctorum.sed quia ad decus ecclesie pertinet reparare eaz vel nouiter edificare iō subijcitur hec rubrica. Abbas siculus.

l Quicūq; ad tecta. nam vbi ē emolumentum ibi debet esse onus qz non est ferendus is q̄ lucrū amplectit onus autem subire recusat. C.de cadu.tol.l.vna. §.pro secundo.in fi.z .§.ne autem. versi. si nec talis.sicut ad quē spectat onus et emolumentum.C. de fur. manifestissimi. §. pe. in fi.sic. ē. de bis q̄ fi. a ma.par.ca.c.vl.z.j. e.de bis. Nam et ipse fructuarius tenet ad sartatecta. C.de vsufruc.eum ad quem. et ff.eo.l.vsufructu.legato.j.responso. in fi. et §.hactenus. alias est lex et hoc intelligo cū quarta ad hoc deputata nō sufficit vt qua habes.x.q.iij.vnio.alias si sufficeret nō teneretur.

Cum dicat ap.

¶ Due sunt ꝑtes.sed a ibi.statuim⁹ Prima subdiuiditur Secūda ibi:caueant. Abbas siculus.

m ¶ Tot. sed quot sufficiūt forte. x. vt.x. q.iij. vnio . vel etiam pauciores dummodo velint ecclesiam dotare.argu.de conse.dist. j.nemo.

n ¶ Veteribus.veteres enim ecclesie propter nouas ledi nō debent.xvj.q.j. quicūq; ecclesie tamen de decimis modicuz damnū ꝑnt sustinere.j.c.pri.

o ¶ Aliorum iniuriam.ar.nullius inopia releuari cū alteri⁹ iactura.xxij.q.ij.primū.z.ff.de con.inde.naz hoc.argu.xiiij.q.v.denicq.ar.C.de emen.li.nec auus. quia et si princeps concedit alicui edificari in loco publico hoc intelligit facere sine damno alterius.ff.ne quid in lo.publi.l.ij.§.si quis. a principe.z.ff.ad treb.sed cum ab herede.ff.de admi.tu. impuberi.z.j.eo.ad audientiam.Sic enim interpretanda sunt beneficia principis vt non incipiant esse iniqua.ff.de vul.z pup.sub. ex facto.ff.de preto.stip.l.paulus.ff.ex qui.cau.ma.l.sciendum ē.de vsu pal.ex tuarum.z.ē.de offi.ordi.licet.

p ¶ Nutrimentis de omnibus autē alijs soluent decimas ex quo de istis tantum prohibentur quia quod de vno ꝑhibetur de alio cōcessum intelligitur.xxv.di.qualis nisi religionem aliquorum assumerēt tunc gauderent eorum priuilegio.ē.de sta.

a consuetudinē tue regionis faciās obseruari sic tū q̄ debilibus z infirmis sup hoc piculum nō emergat. ¶ Preterea de illis q̄ in q̄dragesima vel alijs ieiunijs solēnib⁹ infirmātur.z petūt sibi b esum carniū idulgeri.rūdem⁹ q̄ c cuz nō subiaceat legi necessitas desideriū infirmoꝝ cū vrgēs necessitas exigit suportare potes d z debes: vt maius periculum in eis euitetur.

Honorius.iij.prageñ.epo.

¶ Si festū natiuitatis occurrit sexta feria licitū ē carnes comedere exceptis ꝓfessis z vouētib⁹

Xplicari ꝑ sedem aplicaz postulasti:z infra. ¶ Rūdemus.q̄ illi q̄ nec voto nec regl'ari obseruātia sūt astricti.i sexta feria si festū natiuitatis dñi/ e ce die ipo venire cōtigerit carnibus ꝑpter festi excellentiā vesci f ꝑnt ꝓm ꝓsuetudinē ecclie gnalis Nec tū hi reꝑhēdēdi sunt q̄ ob g deuotionez voluerit abstinere.

Rubrica. De purificatiōe post ptū.

Vno.iij.armacañ.epo.

¶ Mulier post ptū stati pōt ingredi ecclia z nec tenet abstinere ꝑ aliq̄s dies ꝓm legē mosaycā.

Veniēs.z ifra. ¶ Licet ꝓm legē mosaycā certi dies determinati fuissent q̄b⁹ mulieres b post ptū a tēpli cessarēt igressu. ¶ Quia tū lex ꝑ moysen data ē gra.z veritas ꝑ ihm xpm facta ē ¶ Inq̄.t.t.r.q̄ postq̄ vmbra legis euanuit.z illuxit vitas euāgelij. si mulieres post ꝑplē emissam acture gras ecclam intrare i voluerit nulla ꝑinde pcti mole grauant nec ecclia z est ei adit⁹ denegandus.ne pena illis conuerti videat in culpā. ¶ Si tū k ex veneratione voluerint aliq̄diu abstinere deuotionē earum non credimus improbandam.

Rubrica. De ecclesijs edificandis vel reparandis.

Ex concilio maguntineñ.

¶ Hñtes bñficiū i ecclia tenēt ꝓtribuere ad ipsi⁹ reparationē.

Quicunq; ecclasticuz bñficiū habent omnino adiuuent ad tecta ecclie restaurāda vel ipsas ecclesias emendandas.

Ex concilio lateraneñ.

¶ Leprosi permitti debēt sine preiudicio antiquarū parrochiarum habere ecclesiā propriam z presbyterꝝ nec tenētur soluere decimas de hortis vel nutrimētis animalium.

Qm dicat apostolus.z infra. Constituimus: vt vbi m cunq; tot simul leprosi sub communi vita fuerint cōgregati: q̄ ecclesiam cum cimiterio sibi constituere: et proprio gaudere valeant presbytero sine cōtradictione aliqua permittātur habere.

¶ Caueant tamen vt iniuriosi n veteribus ecclesijs de iure parrochiali nequaq̄ existāt . quod enim eis pietate conceditur ad o aliorum iniuriam nolumus redundare. ¶ Statuimus etiam p vt de hortis.z nutrimentis animalium suorum decimas tribuere non cogātur.

Lex.iij.eboracen.archiepo.

¶ Propter nimiā distantiā ecclesie potest noua ecclesia in ipsius parrochia edificari et certa portio de ātiqua sibi deputari.

mo.recolentes.in fi.⁊ ar.ꝯ.de veci.ex parte.Joban.

AD audientiam. ¶ Primo ponit facti narrationē.secō
puisionē ibi.qz igit.q̄ ꝓmo puidet qn̄ rector ꝓsentit.se
cūdo qn̄ dissentit ibi.Si vo.Ab.si. a ¶ Magna difficultate:
hic ē iusta cā ꝓstituēdi ecclias in alteri⁹ prochia ⁊ i ei⁹ ꝓiudiciū
⁊ ita difficultas aliq̄d
ꝓmittit qd̄ alias ꝓbi
betur.simile.l.xiij.dist.
cum longe.⁊.xciij.di.
c.ista.⁊.ff.d̄ iudi.si cū
locus.ff.de arbi.si cuz
dies.§.si arbiter.⁊.C
i qui.cau.bñti.tu. da
tu.l.ꝓter late.⁊.l.cū
ob augmentū. simile.
ꝯ.de rescp.nonnulli.ꝯ.
de elec.nūd est. §.vl.
⁊.vij.q.j.vt tpis qua
litas.§.j. b ¶ Cōue
niēter.alias non per
mitteret.xvj.q.j.qui
cunq; ecclesie de deci
mis.ꝯ.c. ꝓri.xij. q.ij.
bōe rei. c ¶ Rectoris
rectoris presentatio ē
necessaria:qz ille est ei
subiectus.ar.xxiij. di.
qn̄.l.di.in capite.⁊ qd̄
ipm tāgit approbare
debet. de temp.or. et
archiepō. C.de au.p̄
stā.l.vlt.⁊.xvj.q.j.sta
tuimus.⁊.ꝯ.de of.ar
chi.qz iu fi. Sz quare
p̄sentatio non spectat
ꝓncipaliter ad patronū
vt.ꝯ.de iurepa.p totū
pōt dici q ō spectat
ad maiorē ecclīam qz
i ei⁹ ꝓiudiciū fūdat̄ a
lia i ipsi⁹ prochia. vñ
q̄si q̄dā cōpēsatiōē p̄
sentāt cū assensu pro
ni:⁊ hic ꝓuidet papa
forte d̄ ꝓsēsu proni vt
pōt dici q pronus tm̄
eliget ⁊ p̄sentabit ele
ctū rectori maioris ec
clesie q̄ illū postea epi
scopo p̄tabit.ar.xxiij
di.qn̄.§ ꝓmū veri⁹ vt
§ q̄d si pron⁹ nō ꝓcor
dat cū illo rectore nisi
iustā cām ꝯdictiōis oñdat nō nocet vel dic q ambo sunt proni
⁊ ambo debēt similiter eligere qz de bonis vtriusq; dotatur ecclia
⁊ ꝓsbyterū p̄tabūt archiepō.b. d ¶ Obuētiōes. et ita vt q
debeat hre decimas illi⁹ ville. Sz ꝯ.xvj.q.j.quicūq;.⁊.c. ecclie
nō sunt ꝯria.§ papa hoc fecit ex plenitudie potestatis et hoc iō
qz ꝓter puētus illi⁹ ville rector maioris ecclie poterat ꝓpetenē
sustētari.vt.ꝯ.d̄ § eps hoc facere nō posset nisi de consensu re
ctoris maioris ecclie qz nō pōt iura illi⁹ ecclie dare alteri. ꝯ.de
re.eccle.nō ali.c.j.⁊ ar.xvj.q.vl.ꝓstitutū:⁊.§.sicut duo.Gratia
nus tm̄ ꝯdicere vt vt colligit ex illo.§.sicut duo a ꝯrio sensu p̄
cedentiū capitulorū:licet posset dici q papa nō intellexit de de
cimis p̄dialib⁹.§ de obuētiōib⁹ aliis.s.oblatiōib⁹ ⁊ de psonali
bus decimis q̄ danē dieb⁹ q̄b⁹ accedūt ad ecclīam ⁊ ex mortu
arīs ⁊ cōsilib⁹ qz de iure cōi pceptio decimarū ptinet ad prochi
alem ecclīam.ꝯ.de deci.cum in tua.⁊ si papa de illis intellexisz
bñ exp̄ssisset.ar.ꝯ.de deci.ad audiētiā.sicut expressit de obuen
tiōibus exp̄ssisset de decimis.ar.ꝯ.j.de ver. sig. cum inter vos.
e ¶ Honor.s.vt aliq̄d annuatim i signū subiectōis p̄stet.ar.ꝯ
de cēsi.ois aia. f ¶ Acras.mēsura ēre ē.⁊ est vulgare anglorū
g ¶ Distulerit:⁊ patronus cum eo. h ¶ Moderandum ad
arbitrium ēpiscopi.
De his.cogi debēt. Si partē fabrice recipiāt.ar.x.q.j.de
cernimus.⁊.q.iij.vnio.imo certe ⁊ sine illa si pñt vt col
ligit.ꝯ.de bis que fi.a ma.par.ca.c.vlti.⁊ ar.xij.q.ij.pontifices
⁊.ꝯ.de testi.cum in officijs.et.ꝯ.e.c.j.vbi de hoc.

AD audientiam nostram
noueris puenisse:q villa
que dicit.h.tm̄ perhibet ab ec
clesia prochiali distare vt tēpo
re hiemali cuz pluuie iundāt nō
possint parrochiani sine magna
a difficultate ipsaz adire. vnde nō
valēt cōgruo tpe ecclīasticis of
ficijs interesse. ¶ Quia igit di
cta ecclia ita dicit redditib⁹ abū
dare.q ꝓter illi⁹ ville puent⁹ mi
b nister isti⁹ pueniēter valet substē
tatiōz hre.mādam⁹ q̄ren⁹ si res
ita se hz:ecclīam ibi edifices.⁊ i
ea sacerdotē sublato ap.ob. ad
c p̄sentationē rectoris ecclīe maio
ris cū canonico fūdatoris assen
su instituas.⁊ ad sustētationē su
d am eiusdē ville obuētiōes eccle
siasticas pceptuz puidēs tm̄ vt
e cōpetens in ea honor p faculta
te loci ecclesie matrici seruetur:
qd̄ q̄dē fieri posse vt cū eiusdez
f ville dñs.xx. acras terre frugi
fere velit ad vsus sacerdotis cō
ferre. ¶ Si vo persona matricis
g ecclīe virū idoneū p̄sentare di
stulerit vel opus illud voluerit
ꝓpedire.tu nihilomin⁹ facias idē
opus ad perfectionez deduci et
virum bonum ap.ces.dif. insti
tuere non omittas.

IDem lexonieū.episcopo.

¶ Rectores ecclīarū pñt ꝓpelli vt de redditib⁹ q̄ supsunt tenē
antur cōferre ad cōstructionem seu reparationē ecclesie.

DE his q̄ parrochiales ec
clesias hñt duxim⁹ rñdē
dum q ad repationē ⁊ istitutio
i nē ecclesiarū cogi debēt cū op⁹
fuerit de bonis q̄ sūt ipsi⁹ ecclīe
si eis supersint cōferre. vt eorū
k exemplo ceteri inuitentur.

VRbanus tercius.

¶ Secularis ecclīa sine p̄iudi
cio clericorū ad statū regularem
pōt reparari.⁊ collegio rei q̄ nō
dum est p̄uilegiū nō conferē.

AD audientiam nostrā p
uenit q tu in ecclesia de
qua in epm vocat⁹ fuisti regula
res canonicos desideras ordina
re inde siquidē est q hoc deuo
tioni tue auctoritate apostolica
l indulgemus si tibi eps diocesa
nus consenserit in hac parte ve
rum si clerici seculares in ea ad
huc superesse noscuntur volu
m mus eis dum vixerit ibi vel ali
bi necessaria prouideri. ¶ Licz
autem nobis instantius supplicaris vt ecclesie predicte confir
mationis p̄uilegiū faceremus
n tibi non possum⁹ de iure deferre
cū nulli canonici adhuc ibidem
existāt.q̄bus p̄uilegiū cōcedat.

CElestinus tercius.

¶ Nō obstante iuramēto de re
bus ecclesie non alienandis po
test episcopus propter indigen
tiam nouā ecclesiam edificare.

TIa nos duxit: et infra.
Preterea qz occasione iu
k ¶ Exēplo qui aliū
inuitat ad aliquid fa
ciendum in se dez ha
bere quod predicat.
xxvj.dist.vna tantuz.
⁊.xxv.dis.primū.⁊.ff.
de neg. ges. si pupilli.
§.vlti.⁊.ff. de fideiuſ.
tutor.ff.si seru. vē.al
tius.et.lxj.dist.mira
mur.xiij.dis.§.j. ⁊.xl
viij.di.§.necesse.

AD audiētiā. ¶ Diuiditur
in duas partes. secā
ibi. licet autē. Ab.sic.
l ¶ Indulgeu⁹. Sz
quid valet ista indul
gētia cū hoc nō possit
sine licētia diocesani.
qz ⁊ h idez poterat si
tm̄ licētiā epi habuis
set.q̄tum ad hoc pa
rum valet nisi qz eps
citius mouebit ad cō
sentiendum. et si non
cōsentiret facilius cō
pelleret.arg.ꝯ.de iure
patro.nullus.sed in h
prodest qz hoc facere
poterit clericis inuitis
dūmodo eque ibi vel
alibi puideat eis ali
as eis inuitis hoc fa
cere nō posset similis
indulgentia est. ꝯ. de
vsu pal.ex tuarum.et
est op.arg.q papa nō
intendit alicui facere
preiudicium per suuz
p̄uilegiū de hoc no.
plura.ar.ꝯ.c.cū dicat
m ¶ Ibi sed hoc vi
det contra ius qz ho
mines diuerse profes
sionis in eodem offi
cio non debent associ
ari.xvj.q.vlt.in noua
et.ꝯ.de electi.cū cautam.ar.ꝯ.de postu.c.j. in fi. In ptāte isti⁹
episcopi.erit an velit eis puidere ibi vel alibi.sed honestius est
vt eis alibi puideat ar.est hic q aliq̄s punit sine culpa.qd̄ esse
nō debet.lvj.di.satis peruersum.⁊.xv.q.vlti.inuentum.Et hic
quidē regulare est.sed hic facit papa ex speciali indulgentia. vt
remoueātur fauores religionis.⁊ est summa ratio que p religio
ne facit.ff.de reli.⁊ sump.fu.sunt psone ꝓpter quā multa fiunt
que alias non fierent.j.de apostā.c.ij.⁊.ꝯ.de fi.pref.c.j.
n ¶ Nō possumus.sic ergo patet q rei que nō est nō dat̄ p̄
uilegium non cīm ante ratio querēda est q̄ psona.ff.de iure co
di.quidam referūt.⁊.ff.cōmunia predi.l.j.⁊.j.de despō. impu.
ad dissoluendū sic rescriptum non datur ad lites que non dum
sunt.ꝯ.de rescrip.c.vlti.vbi plures concor.sunt ad hoc.ar.con
tra.ff.de ser.vr.predi.si seruitus.§.futuro. Solue istud contra
rium cum suis concor.et dic q futuro edificio non potest serui
tus constitui vt statim sit seruitus:quia non est cui seruiat. sed
aliquis potest obligari ad eam constituendam cum fuerit edi
ficium.arg.ff.fami.bercis.heredes.§.an ea stipulatio.

Tanos ¶ Prima pars ponit dubiū episcopi.Quod
secundo tollit ibi:fraternitati.Abbas siculus.

a ¶ Non alienādis. ſi. xxviij. di. de ſyracuſane. x. q. vlt. c. vlt. et ſ. de re. eccle. nō alie. vt ſup ſic ⁊ rex in ſua coronatiōe iurat regni ſui iura illibata conſeruare. ſ. de iureiuran. intellecto.

b ¶ Deſtitui videreť. trepidauit vbi nō fuit timor. i hoc facto videbatur preiudiciū fieri eccleſie ſue prochiani illi veniebant forte ad eccliam ſuam

c ¶ Juramēti. iuramentum eſt nō extendebatur ad hunc caſum licet illi eſſent prochiani ſui. exquo populus indigebat. arg. ſ. de conſti. cum. M. ⁊. ſ. e. ad audientiam idest nec poterat illud ſeruari iuramētum ſi re periculo animarum ꝓpter carentiam ſacerdotum vñ ſi ꝓpter eōi negligētiā aliq̄ pirent iputareť ipſi. xxvj. q. vj. ſi preſbyter. ⁊ c. ſe.

d ¶ Indigenti: ecce cauſa quare noua poteſt cōſtitui eccleſia in preiudicium etiam alterius. ſic. ſ. eod. c. iij. xvj. q. j. precipim⁹: et q. vij. eccleſias.

Rubrica. De immunitate eccleſiarum.

Continuatur hec rubrica ad precedentia hoc ordine ſm Goſ. ⁊ Jo. an. viſo de eccleſijs edificatis et reparatis q̄ ipſa cum ſuo ambitu ⁊ cimiterio et ſuis rebus grauari ñ debet oneribus quibus res laicorum premūtur ideo recte poſt precedentem rubricā ſubijcitur iſta vbi de iſtorum immunitate tractatur.

e ¶ Vt in vomibus ſtatuimus ſupple.

f ¶ Miſſus. i. executor vel officialis vulgare eſt italie.

g ¶ Placitum. ⁊ ita placita ſecularia non ſunt in eccleſia tractāda ſed eccleſiaſtica. ſic ñ. q. vltima. c. vlti.

h ¶ Hoſpitium. C. de epiſco. et cleri. l. j. i fine: q̄ quaſi debitum non debeat habere. ſ charitatiuū hoſpitium petere poſſunt a clericis ad quod tenentur. xlij. diſtinc. §. j. ⁊. ſ. de ſu. neg. prela. ſicut. ⁊. ſ. de preben. de monachis.

a ramēti qd̄ de rebus eccleſie non alienādis te aſſeris p̄ſtitiſſe i locis tui ep̄atus in quibus ꝓplī habitantes oratorijs egere videnť ne pretextu nouarū eccleſiarum

b cōmiſſa tibi eccleſia deſtitui videreť eccliās formidas erigere.

¶ F. T. mādam⁹ quaten⁹ illi⁹

c iuramēti occaſiōe nullaten⁹ per

d mittas quin populo indigēti ſuper baſilicarum inſtitutione ſtudeas ſalubriter prouidere.

Rubrica. De imunitate eccleſiarum cimiterij et rerū ad eas pertinentium.

Æ ſynodo Johannis pape.

¶ In domib⁹ eccliar nō d̄z iudex laic⁹ iudicare nec hoſpitiū

e querere.

e Vt in domib⁹ eccliarū

f neq̄ miſſus neq̄ comes vel iudex publicus vel miniſter q̄ſi ꝓ ꝓſuetudi

g ne placitū vel hoſpitiū vēdicēt ſed in publicis locis domos conſtituant in quibus placitū tenent ⁊ etiam hoſpitentur.

¶ Reg. agnello terracoñ. ep̄o.

¶ Tempore magne neceſſitatis nō d̄z aliquis excuſari a murorum ſeu ciuitatis cuſtodia.

i Peruenit: ⁊ ifra. Fraterni

k tas tua nullū p nfe vel eccleſie ſue nomen aut alio mō excuſari a murorū vigilijs patiať

l ſ oēs ad hoc generalr ꝓpellāť.

m ¶ Quaten⁹ cūctis vigilantib⁹ meli⁹ valeat ciuitatis cuſtodia procurari.

Idem vitali defenſori ſard.

¶ Ruſticus aſtrict⁹ ad cultura agrox eccle ñ pōt illā d̄fendere

n Adicatū eſt. ⁊ ifra: Dictū ē nob q̄ ruſtici eccle rura ei⁹ deſerētes in ꝑuatorū poſſeſſionibus culturam exhibeant qd̄ experientia tua fieri nō ꝑmittat

Æ concilio lateranī.

¶ Laici collectas īponētes clericis vel eccl̄ijs ſeu iuriſdictiōx eox vſurpātes ſi moniti nō deſiſtūt ſūt excōicati cū ſuis fautoribus pōt tñ eōs cū clero eis in neceſſitate prebere ſubſidia.

N On min⁹: ⁊ infra. In diuerſis mūdi partib⁹ cōſules ciuitatis ⁊ rectores: necnō ⁊ alij, q̄ poteſtatē habere vidētur tot onera frequēter imponūt eccleſijs: vt deterioris cōditōis factum ſub eis ſacerdotiū videať q̄ ſub pharaone fuerit qui legis

o diuine noticiā non habebat. Ille quidē omibus alijs ſeruituti

p ſubactis ſacerdotes poſſeſſiōes eorū in priſtina libertate dimiſit ⁊ eis alimoniā de publico adminiſtrauit iſti vero onera ſua ferre vniuerſa īponūt eccl̄ijs ⁊ tot

q angarijs eas affligūt vt eis qd̄ hieremias deplorat cōpetere videatur. Princeps prouinciarum facta eſt ſub tributo. ſiue quidem foſſata ſiue expeditiones ſeu alia q̄libet ſibi arbitreně agenda de bonis eccleſiarū et clericorum et pauperū xp̄i vſib⁹ deputatis volūt ferre cūcta cōpleri iuriſdictionē etiā et auctoritatem prelatorū ita euacuant: vt nihil poteſtatis eis in ſuis videať hominibus remāſiſſe. ¶ Quocirca ſub anathematis diſtrictiōe fieri de cetero talia ꝓhibem⁹: niſi ep̄us

r et clerus tantam neceſſitatē vel vtilitatem aſpexerint: vt abſq̄

s vlla coactione ad releuādas cōmunes vtilitates vel neceſſitates vbi laicorum non ſuppetunt facultates ſubſidia per eccleſias extiment conferenda. Si autem cōſules aut alij decetero iſta cōcu. l. vlti. li. xij. ⁊. xij. q. ij. eccleſiarum. ſed nos contra: ſed hoc eſt ſpeciale.

m ¶ Vigilantibus viciſſim ⁊ ſucceſſiue. vel etiam ſi periculum imminet: quia expedit reipu. plures habere defenſores. ff. de no. oper. nun. nam reipublice viucen.

E Adicatum. ¶ Hoc. c. cōmuniter non ſummatur. ſed generaliter poteſt ſic ſūmari vt in rubro. Et non diuiditur. Ab. ſi.

n ¶ Ruſtici: de illis intellige qui glebe ſūt aſtricti. vt recedere ñ poſſunt. C. de agri. et cen. cum ſatis omino li. xj. de quibus habes j. d iude. multox. §. j.

N On minus.

¶ Prima ꝑs narrat ⁊ aggrauat horridam oppreſſionē eccleſie quā faciebāt poteſtates ſeclares. ſcd̄a ibi: quocirca ꝓuidet. Et hic tria facit. ꝓmo penam cōminať. ſcd̄o ponit caſum ꝑmiſſum tercio penam cōminatam imponit. Ab. ſic.

o ¶ Non bēbat. ⁊ iō min⁹ peccauit. vnde apl̄s: miam merui: q̄ ignorās feci. viij. diſt. cōſuetudo. ſ iſti excuſationē hanc bēe non pñt.

p ¶ Subactis id eſt redactis.

q ¶ Angarijs: angarie dicūť ꝑſonalia obſequia ꝓprijs ſūptib⁹ p̄ſtita. pangarie vbi ꝑſona fuit ſūptib⁹ alienis ſub tributo. ar. q̄ ſacerdotes ⁊ clerici debent eē immunes ab omni exactione ſecularī. xxiij. q. vlti. conuenior. et. §. q̄uis. ⁊. C. de ſacroſanc. eccle. l. ad inſtructiones. et. l. placet. et. xj. q. j. ſi tributum. et. xvj. q. j. §. nouarum. et. xj. q. j. ſacerdotes. argu. cōtr⁹. xxiij. q. viij. tributum. et. xj. q. j. magnum. ſ. de cen. c. j. in fi. C. de epiſ. et cleri. de bis. ff. de publi. et vec. impatores. ſol. que vſibus eccleſiaſticis deputātur quo ad fundationem eccleſiarum et cimiteriorū ⁊ domos ⁊ hortos iuxta poſitos immuni: debent eſſe ab omni exactione cetera autem trāſeunt cum ſuo onere ad eccleſiam: ar. ſ. de cenſi. c. j. vbi de hoc.

r ¶ Tantam neceſſitatem ⁊ ita ex arbitrio epiſcopi dependet inſpicere hanc neceſſitatem tamen aliquid conferre non debet niſi ſuper hoc romanus pontifex prius cōſulatur. j. e. aduerſus j. reſponſo. in fi.

s ¶ Releuandas: conferri enim debent ſicut ⁊ alij poſſeſſores ad iter faciendum vel pōtem edificandum vel pontem faciendum ⁊ reficiendum in auc. de eccle. ti. §. ad hoc. collī. ix. C. de ſacroſan. eccle. ad inſtructiones.

Peruenit. ¶ Hoc. c. multos habet intellec. ideo per multos non ſummatur: ſed ſm q̄ intelligo. h. d. vt in rubro. Primo ponit dictum. Secundo rationem ipſius ibi: Quatenus. Abbas ſiculus.

i ¶ Nullum de hominibus eccleſie. k ¶ Modo. id eſt ſub hoc pretextu excuſari. q̄ ſit homo eccleſie noſtre vel ſue.

l ¶ Omnes niſi ſint ſenes: vt eo pretextu excuſentur. C. de de

a ¶ Cõmoniti: admonitio eñ semꝑ ꝑcedere debet vindictam xvij.q.ij.indigne: ⁊ nisi se correxerint post admonitionẽ sunt ipo iure excõicati vt hic dicit ⁊ fautores ipsoꝝ ⁊ successores ipsorũ si nõ satisfecerint.j.mẽsem.j.eo.aduersus.§.vlti.B.

Cum ecclesia. ¶ Diuidit: nã in pn. ⁊ in fine ponitur duplex ꝓstitutionis causa. in medio ponit cõstitutio.scda ibi: seculares. Abbas siculus

b ¶ Cũ ecclesia: hic ergo ꝓter reuerentiã loci nõ tractant cause secularium in ecclia: §.eo.c.j.sic et alibi expelluntur de ecclia.ij.q.vij. accusatio. alibi bẽs de reuerentia dei vel dei quo causa etiã ex cõsensu partiũ tractari nõ pnt.xv.q.iij.c.j.C.de fe. oẽs et me lius.§.de fer.c.vlti.

c ¶ Effusione: maxime qꝛ nec alte ciuiles cause.§.c.c.j.secus de ecclesiasticis.ij.q.ij.ꝑceptũ. ⁊ arg. §.de ap. qua frõte. Quid ergo si alteri pti vel vtriq; esset interdict? ingressus ecclie. Rñdeo nihilomin? pnt intrare qꝛ interdictũ nõ extendit ad hũc casũ.ar.q etiã post votũ vl iuramentũ de carne nõ comedẽda comedere dꝛ vt se purget si esset suspectus.xxx.di.c.vlti. arg.§.de ꝓsti.cũ.M. ⁊.§.ti.pri.c.vl.vl tũc cause tractãtur extra ecclesiã vt illic seruet interdictũ qꝛ nihilominus valet iudiciũ.nec est ꝑceptũ ita q nõ possit alibi tractari q̃ in ecclia: §.de honestate dictũ est vt ꝓter loci reuerẽtiã forte magis caueãt a piurijs ⁊ mendacijs.

d ¶ Cimiterijs: que eodem priuilegio gaudent cũ ecclesijs.xvij.q.iij.quisquis.⁊.c. id constituimus.⁊.§.de consc.ec.vel alta.consuluisti.

e ¶ Anathematis.non credo q ipso iure sint excommunicati sed post admonitionẽ sunt excõmunicandi.Ber.

f ¶ Tutela: sic cõfugiens ad ecclesiã tutus debet esse quia est tutela refugij: vt hic dicit.⁊.j.c.pri.⁊.xvij.q.iij.diffiniuit. B.

Ulter alia. ¶ Cõmuniter summat vt in rubro. Ego vero latius ⁊ no.sũme sic. Reus criminis ad ecclesiã fugiẽs nõ est violẽter ab ea extrabẽdus nec dꝛ amplio? ꝑ textu criminis cõmissi dãnari ad mortẽ vel ad aliã penã corporalez. est tñ aliter legitime puniẽdus fallit in duob? casib? hic expressis.b.d.ꝑmo Seruus fugiẽs ad ecclia3 timore dñi sui est dño de ei? impunitate iurãti restituẽdus.b.d.scdo. Duo sunt dicta. secundũ ibi: si vero. Ab.si.

g ¶ Canonũ.xvij.q.iij.diffiniuit.cõstituit reuꝛ ad ecclia.⁊.c.metuẽtes.

h ¶ Legũ.C.de his q̃ ad ecclia3 cõfu.l.ꝑsenti.

i ¶ Extrabẽdus: etiã iudeus dũmodo absit simulatio.C.de his q̃ ad eccle.cõfu.l.j.

k ¶ Ad penã.ab omni genere penarum interim sunt securi.xvij.q.iij.id cõstituimus.

l ¶ Puniendus: pecunialiter dumtaxat vel alia satisfactione ꝑter penam corporalẽ.xvij.q.iij.reum.⁊.c. id constituimus.

m ¶ Latro: vt.xvij.q.iij.sicut antiquitus.lex tamen plures ꝑsonas excipit in auc.de man.priu.§.q si delinquentes. coll.iij. ⁊.neq; vbi homicide adulteri ⁊ raptores virginũ extrabũt ab ecclesia.fm q isti ⁊ quibus hic dicitur.sed decre.tantum duas personas extrabit: vt hic et canon expresse prestat immunitatem raptorib? ⁊ginũ.xxvj.q.j.de raptoribus. ⁊ sic in casu isto derogatur illi auc. per ista iura omnib? alijs immunitatẽ prestat nisi in casu.j.eo.c.vlti. publicos enim latrones cuilibet impune occidere licet ⁊ sine peccato.xxiij.q.v.cũ homo ⁊.C.quãdo li. vnicui q̃ si.iudi.sevind.l.j.⁊ tales famosi latrones capti in furto in furca suspẽdunt.ff.de pen. capitalium.§. famosos: sed si famosus nõ est tunc iubetur castigari sed nec vitaꝛ nec membrum perdit.C. de ser.fur.aucten.sed nouo.Aim.

n ¶ Depopulator. De istis duobus habes.C.quando li.vni cuiq;.l.j.cuius verba hec sunt.⁊.l.ij.

o ¶ Canonicas signatas in princi.de cre.

p ¶ Cõpellitur.xvij.q.iij.metuentes: ⁊.c. id cõstituimus. et.C. de his q̃ ad eccle.cõfu.si seruus.

Aduersus cõs. ¶ Jo.an.specifice non summat: § ꝑ summario dicit sic generale concilium repetit lateran.§.q.non minus addens quandam prouisionem in versi.propter.et penã in versic. quia vero.

q ¶ Ad ecclias ¶ Dum ꝑ

r ¶ Excõicationi.s.post admonitionem.§.eo.non minus

a miserint ⁊ cõmoniti desistẽ noluerint tam ipi q̃ fautores eoꝝ ex cõicationi se nouerint subiacere nec cõioni reddant donec satisfactionẽ fecerint competentem.

Ucius tercius.

Cause sanguinis in ecclia vel cimiterijs agitari non debẽt.

b Cum ecclia dei fm euãgelicã veritatẽ dom? ofonis esse debeat nõ spelũca latronuꝝ aut sanguis foꝝ. ¶ Seculares iudices causas vbi ⁊ sanguinis

c effusiõe ⁊ corporali pena agitur

d i ecclesijs vel cimiterijs agitare

e sub interminatiõe anathematis ꝓhibem?. absurdũ eñ est et crudele ibi iudiciũ sanguis exerce/

f ri. vbi est tutela refugij ꝓstituta

Uno.iij.illustri regi scotie.

Malefactor fugiẽs ad ecclesiã ĩmunitate gaudet nisi in duobus casib?. seru? vero restituit dño de ipsius ꝑpunitate iurãti.

Ulter alia: ⁊ ifra. Tuis q̃/

g stionib?. R. iuxta sacrorũ

h statuta canonũ ⁊ traditiones legũ ciuiliũ ita duxim? distinguẽdum q fugiẽs ad ecclesiã aut liber aut seru? existit. Si liber q̃/tumcunq; grauia maleficia per

i petrauerit non est violenter ab ecclesia extrahend? nec inde dã

k nari debet ad mortem vel ad penam sed rectores ecclesiarũ sibi obtinere debent membrum. ⁊ vitam: Super hoc tamen qõ iniq

l fecit: est alias legittime punien/dus ⁊ hoc verum est nisi publi/

m n cus latro fuerit vel nocturn? de populator agrorum qui duꝛ itinera frequentata vel publicas stratas obsidet aggressiõis insidijs ab ecclesia extrahi potest ĩ

o punitate nõ prestita fm canonicas sanctiões. ¶ Si vero seru? fuerit qui confugerit ad ecclesiã postq̃ de ĩpunitate sua dñs eius clericis iuramentuꝛ prestitit ad

p seruitiuꝛ dñi sui redire cõpellit etiam inuitus alioquin a domino poterit occupari.

Dem in concilio generali.

Ciuitatibus presidẽtes et ecclesias collectãtes ꝑter formã cõcilij generalis sunt excõicãdi nisi satisfecerint infra mensem ⁊ sentẽtie ab eis late sunt nulle. q̃ pene transeũt ad successores et eos sequũt officio ꝓposito. h. d

Aduersus cõsules ⁊ rectores ciuitatũ vel alios qui ecclias ⁊ ecclĩasticos viros tallijs seu collectis ⁊ exactõib? alijs aggrauare nitunt, volẽs ĩmunita

q ti ecclĩastice lateran. cõciliũ prouidere presumptionẽ hmõi sub anathematis districtione ꝓhibuit trãsgressores ⁊ fautores eo

r rum excõicationi subiacere precepit donec satisfactionẽ impenderint competentem. Uerum si quando forte episcopus simul cum clericis tantam necessitatẽ

sed.d.Antho.summat sic vt in rubro. sed certe hoc summariũ non euacuat radicitus intellec. c. vnde ego dico q istud.c. habet principaliter tria dicta. Nam primo repetit concilium lateranẽ.supra eo.non minus et quãdam determinationeꝛ annectit. Secunda ibi: Quia vero: penam illius concilij auget. Tercia ibi: ceterum: penam illius concilij determinat et extẽdit ad successores et hec diuisio sufficit pro summario. Et ad maioreꝛ declarationem pro nouicijs summo sic. Clerici non debent necessitatibus seu vtilitatibus ciuitatum seu aliorum locorum etiam vbi laicorum non suppetũt facultates subuenire nisi prius romanus pontifex cõsolatur hoc primo. Sententie et constitutiones edite a laicis collectantibus sunt ipso iure irrite necvl lo tempore conualescunt hoc secundo. Rectores excõmunicati ob grauamina premissa remanent excommunicati etiaꝛ post depositum officium nihilominus excõmunicati sunt successores nisi satisfecerint infra mensem. hoc tercio. Abbas siculus.

q ¶ Lateranẽ.concilium. supra eo.non minus cuius verba hic inferius ponuntur.

r ¶ Excõicationi.s.post admonitionem.§.eo.non minus

a ¶ Propter imprudentiā ab hoc loco vsq; ad finem additur predicto cōci.lateranē. b ¶ Mādato: sic.s.de procu(psuluit) c ¶ Tempore valiture: sic ergo pz q; snia tpe excōicatōis lata nulla est.j.de here.excōicam?. §(credētes) nec etiā cōualescere pōt vt hic pz imo ⁊ si detegat post sniam qz aliq;s fuerit publice excōicat? retractat snia.s.de re iudi.ad.p bandū.qz hec exceptio in qualibz pte lit. pōt opponi. s. de except. exceptionez: imo nec priuilegia ipsoruz valent.iij.q.iiij.nullus.

d ¶ Infra tps: ⁊ ita est hic argu. qd iudex post officiū depositus cōueniri pōt ⁊ hoc iō qz cōuenit de maleficio qd cōmisit in ipso officio secus si cōueniret ex cōtractu nā administratores ciuitatum ⁊ tutores ⁊ curatores cōueniūtur post depositū officiū ex cōtractu quē fecerūt nomine ciuitatis vel pupilli.ff.de admi.re.ad ci.pti.curatores. §.in eū.⁊.C.d admi.tu.cū quedā.ff.de euic.illd. §.j.§ ex maleficio cōuenitur deposito officio.j.q.j.iubemus: et l.sequentibus ad fi. q̄stiōis ⁊ est illa lex. C. ad.l.iul.repe. iubem? tū pcurator negociorum bū cōuenitur deposito officio.ff.de pcuratorib? pcurator qui pro euictione.

e ¶ Successorem: et ita delictū predecessoris piudicat successori: § hoc nō est verum imo est propium delictum exquo ipm nō purgat qz consentit ⁊ sic incipit esse pprium delictum vnde punit eadem pena cum predecessore.si. s.vt lit.ñ conte.c.j.in fi. Preterea cum generalis successor habet vnde si succedit in viciū eadem snia ligatur.ff.d diuer.⁊ tēpo.pscrip.cū heres.⁊ vicia a maioribus cōtracta perdurant.C.de acqui.pos.vicia.ff.de acqui.pos.pōponius. §.j.⁊ facto actoris successio dānat heredis.j.q.j.cito turpē.tū iste successor prius cōicauit ei in crimie statim fuit excōicat? post admonitionē.j.de sen.excō.nuper.⁊.c.si pcubine.sed cū ille iudex nō excōicat expsso noie q̄re statim nō transit ad successorem. s de offi.dele.qm abbas.⁊.s.de offi.or.pastoralis.Rñ.hoc proue nit ex delicto.vñ nō descēdit statim ad alios.xxiiij.q.iij.si heres sed datur tempus infra qd purget illud vicium quo clapso nisi hoc fecerit.presumitur cōsentire.j.q.j.cōstat. quia exquo succedit in honore debet succedere in onere.vt dicit in fine.

Q Uia plerq;. ¶ Primo pbibet.scdo penā iponit ptra facienti ibi.Quid si.tercio superiori negligenti penā cōminatur ibi.superior autem. Abbas siculus. f ¶ Pauperibus. Supra de censi.procurationes contra in fi. vbi dicitur q; illud dari debet ecclesie a qua illud accepit ⁊ hoc datur pauperibus So.hic ignoratur q̄tum quilibet contulisset ⁊ ideo iubet dari pauperibus: vt dixit Job. Sed hec solutio non est vera: quia sicut restituit sic extorta vltra q̄ debuit ita potest eisdem a quibus recepit tantūdez dare ⁊ ita non est verū: quia dicit iohan. q; ignoratur q̄tū quilibet contulisset: quia inde potest fieri scriptura.et quilibet scit q̄tum dedit vnde dicas q; illud.c.procurationes. loquitur in alio casu.s. cum plat? visitat ecclias sibi subiectā.si tūc exigit plures pcuratōes q̄ sint dies q̄bus ibi morat gravius excedit q̄ in pēsenti casu.⁊ plus gravat ecclīam ⁊ dī tunc cōmittere crimen cōcussiōis vñ posset puniri in q̄druplū.xviij. di.qm qd.in fi.et.j.q. vij.sancimus. ⁊.xxiij. q.j.militare.qd optie dicit hic.qz tāq; calūniator ⁊ pcussor tales puniri debēt.§ in hoc c.pcuratōes punit illos pena dupli in casu isto non ita excedit crimē pcussionis qz a nllo exigit vltra q̄ soluat sed facta coaceruatione plus recipit. Sufficit ergo istis vt recipiant qd vltra dederunt ⁊ ille in penaz sui tātūdē soluat pauperibus.si.j.de iudeis ad liberandum.

et vtilitatē prospexerit vt absq; vlla coactiōe ad releuādas vtilitates vel necessitates cōes vbi laicorū nō suppetūt facultates. subsidia duxerit p ecclias pferēda: predicti laici humiliter et devote recipiāt cū gratiaru actiōe.

a ¶ Propter imprudētiā tū quorundā roman? pōtifex prius cōsulat cui? interest cōib? vtilitatib? puidere. ¶ Quia vero nec sic quorundaz malicia cōtra dei ecclesiā cōquieuit: adijcimus vt pstitutiones ⁊ snie que a talib?
b vel de ipsoruz mandato fuerint pmulgate inanes ⁊ irrite habe/
c antur: nullo vnq; tpe valiture.

¶ Ceterū qz fraus ⁊ dol? alicui patrocinari non debent: nullus
d vario decipiat error e. vt infra tēpus regiminis sustineat anathema: quaten? post illud nō sit ad satisfactiōis debitū cōpellēdus. nā ⁊ ipm q satisfacere recusaue-
e rit et successorē ipsius: nisi satisfecerit infra mēsem manere decernimus ecclesiastica censura concussum donec satisfecerit competenter cuz succedat in onere qui in honore substituitur.

I Dem in eodem.

¶ Prelati plus debito a subditis extorquētes ptextu pcurationis vel alteri? seruitij ipēsi legato vl alteri illud restituēt ⁊ tātundē pauperibus erogabunt.

Q Uia plerq; prelati: vt pcurationez aut seruitium aliqd impendant legato vel alij plus extorqueant a subditis q̄ soluāt. ⁊ i eoru dānis lucra sectātes querūt predā poti? q̄ subsidiū. in subiectis id decetero fieri phibem?. ¶ Quod si q̄s forte psumpserit et sic extorta restituat. ⁊ tantūdē cogat pauperib?
f elargiri. ¶ Superior aūt cui fuerit querela deposita.si negligēs fuerit in hmōi executiōe statuti canonice subiaceat vltioni.

G Reg.iij.astoricen.episcopo.

¶ Ecclesia nō cōsecrata i qua diuina officia celebrantur gaudet immunitate.

E Cclesia in qua diuina mi
g steria celebrant.lz adhuc non extiterit psecrata nullo iure
h pulegiū imunitatis adimitur.

i ¶ Quia obsequijs diuinis d̄dicata nullius est temerarijs ausibus prophananda.

I Dem tolleta.compostellano archiepiscopis.

¶ Qui sub spe imunitatis i ecclesijs vel cimiterijs delinquent immunitate non gaudent.

I Mmunitatē ecclesiasticā ⁊ ifra. Nōnulli ipunitatez suoru excessuū p defensiōz eccle
k obtinere sperantes homicidia ⁊ mutilatiōes mēbroru in ipsis ecclesijs vel earu cimiterijs cōmittere ñ verent q̄ nisi p ecclīam ad quā fugerit crederēt se defendi nullaten? fuerāt cōmissuri. et in
l fra. ¶ Cū in eo in q̄ delinqt pu/
m niri quis debeat et frustra legis auxiliuz inuocat qui cōmittit in

Ecclesia in qua.

¶ Primo ponit dictuz. scdo ratio dicti ibi.quia. Ab.sic.
g ¶ Celebrantur: ex hoc vī q; si adhuc ibi nō sūt diuia officia celebrata.nondum gaudeat priuilegio illarū in q̄b? celebrāt diuia qz nōdū plena dedicata vī diuinis obsequijs vñ sacrilegium ibi nō diceretur cōmitti. nec dz aspgi pter hoc: qz nullū diuinū officiuz fuit ibi celebratū aspgi tū dz si aliqd turpe ibi factū est ante q̄ ibi celebrarek. b ¶ Admittit.sic ergo pz q; ecclia nō consecrata eodē gaudet pūlegio q̄ ⁊ cōsecrata rōne diuini officij.q̄ ad priuilegiū imunitatis.vñ si cuiuscūq; semie vel sanguie fuerit polluta dz aq̄ exorcizata lauari añq; celebrek.in ea.s.de pse.ec. vl al.c.vlt.⁊ de pse.di.j.ecclia.⁊ cōfugiētes ad ipm pūlegiū imunitatis ac si cōsecrata essent habebūt.s.e.inf alia. cū suis pcor.
i ¶ Obsequijs diuinis.q̄q̄d cm dño psecrat.sctm sanctorum erit dño.xij.q.ij.nulli licet.vñ ad vsus pbanos ⁊ ad humanos redire nō debet.p.de re.pmu.mācipia.⁊.s. de re.do.c. ad hoc.

I Mmunitatem. ¶ Diuiditur qz primo ponit dictū. Secundo ratio dicti ibi:cum in eo. Abbas siculus.

k ¶ Sperātes.nemo cm sub spe venie peccare dz.j.de cle. exmi.illud.⁊ de cōse.di.iiij.qm quis.qz facilitas venie incentiuz tribuit delinquendi.xxiij.q.iiij.est iniusta.⁊.s.de vi.⁊ bo.cleri. vt clericorum. l ¶ Delinquit.sic.s.de tem.o.lras.⁊.s.de iurepa.pastoralis.cum suis concordantijs.

m ¶ Frustra legis.j.de vsurie.quia frustra.j.de sen. excō.i audientia.ff.de minori.auxilium. in fine.

a ¶ Quo faciūt se idignos: ⁊ merito qr nō iure ad supplicādū
dz admitti vbi ꝓmittē sacrilegiū nō expauit. xvij. q. iiij. frat ⁊ co
eps. ⁊ c. se. vñ b̄ sūptū fuit. idē dicit lex quō illis q̄ in eccl̄ia sce
lus studuerūt ꝓpetrare ꝓmittim⁹ aliqd̄ auxiliū ex terminis ec
clesiasticis iuenire. in auc. vt li. ma. ⁊ auie. §. qr vera. coll. viij. et
est b̄ ꝯ. b. q̄ dixit sup
illo. c. frat ⁊ coeps. qd̄
⁊ isti dñt b̄re imunita
tis ꝑuilegiū si cōfuge
rint ad eccl̄iam. ⁊ nisi
satisfecerit nō admit
tuntur postea ad sup
plicādū b̄ est etiā ora
dū in eccl̄ia ⁊ ꝑ eo est
ꝯ. e. inē alia vbi tantū
due ꝑsone excipiūtur
xvij. q. iiij. sicut antiq̄
tus vbi canon tm̄ pu
blicū latronē excipit:
⁊ ita hic ꝓtradicit pre
dictis iurib⁹ ꝓximis.
⁊ bu. dicas q nō ꝓtra
dicūt: qr illa decre. in
ter: ⁊ oia illa iura q̄ il
lud dicūt intelligūtur
qñ ꝑfugiētes ad eccle
siam non deliquerūt
in ecclesia vel cimite
rijs sed alibi: vnde ec
clesia ꝑstat tūc eis im
munitatē. Et bu. ma
le dixit q̄ isti nō habe
bāt imunitatē ab ec
clesia qr reddiderunt
se indignos eo ꝑsidio
⁊ si fuerit stulti in cul
pa sint sapiētes in pe
na. xxxviij. disti. c. ea.
Dz quare public⁹ la
tro ⁊ depopulator po
tius extrabūtur ab ec
clesia q̄ alius malefa
ctor qui forte deterior
quia plurimum inter
est illos puniri q̄ ali
os malefactores cum
pluribus exitia cogi
tent q̄ alij. xxiij. q. iiij
est iusta.

legem mādamus quatenus pu
blice nūcietis tales non debere
gaudere immunitatis ꝑuilegio
a quo faciunt se indignos.

Rubrica. Ne clerici vel mona
chi secl̄arib⁹ negocijs se imisceāt

Ex concilio maguntano.

¶ Enumerat ꝓciliū mīta secula
ria negocia a quib⁹ iubet cleri
cos et monachos abstinere.

b Multa sunt negocia se
cularia de quib⁹ pau
ca ꝑstringamus ad q̄
ptiet oīs carnalis cō
c cupiscētia: q̄cq̄d plus iusto ap
d petit hō turpe lucrū est munera
e iniusta accipe vel etiā dare ꝑ a
liquo seculari questu precio ali
f quē ꝓducere ꝓtentiōes vel lites
g vel rixas amare i placitis secu
i larib⁹ disputare excepta defen
k sīōe orphanoꝝ aut viduaꝝ ꝓdu
m ctores secl̄ariū rerū aut procu
ratores eē turpis verbi vel facti
n esse ioculatorē vel iocū secl̄arē
o p diligere aleas amare ornamētū
q incōueniēs ꝓposito suo q̄rere i
delicijs viuē velle gulā et ebrie
r tatē seq̄ pondera iniusta vel mē
suras b̄re negociū iniustū exer
cere nec tm̄ iustū negociū est ꝯdi
cendū ꝓpt̄ necessitates diuersas
s qr legim⁹ sctōs ap̄los negocia
tos fuisse: ⁊ in regl̄a bti bñdicti
precipit ꝑuideri per quorū ma
nus negocia monasterij ꝑcurē
t tur. Canes ⁊ aues seq̄ ad venā

Rubrica. Ne clerici vel monachi.

Supra visū est de bis que clericis competūt nunc autem de prohibitis est videndum. Fm doc. vel continua tur ad ti. proxi. precedē. sic quia. ē. tractatū est de imunitate ec. et clericorum ne forte ob hāc immunitatē clerici ⁊ monachi su perbirent ⁊ arbitrarētur sibi oia licere merito subijcit hec Rubrica per quam ostenditur q̄ non debent se immiscere secularibus negocijs. Abbas siculus.

b Multa: pauca. vt eorum exemplo omnia similia caue
n antur ⁊ exempli causa pauca sunt exprimenda. xxv.
di. §. criminis appellatio. xxiiij. q. v. de liguribus. et
ff. ad. l. aquil. ita vulneratus. §. vlti. sic quod vni di
citur. de oībus intelligitur esse dictum. lx. distin. miramur. ⁊ de
pe. dist. j. nunc autem. c ¶ Appetit. xxxij. q. iiij. origo.
d ¶ Munera. xiij. q. iiij. clerici. ⁊ c. q̄cūq̄. xj. q. iij. nō lz. ⁊ xviij
di. qm̄ quidē. e ¶ Dare. xiiij. q. v. nō sane. f ¶ Cōducere ad
peccandū q̄ nō licz. xij. q. iiij. si ad peccādū: vel ꝑ seculari q̄stu
ꝓhibito clericis qr nec ꝑ se nec per alium licet. lxxxviij. dist. ne
gociatorē: ⁊ c. fornicari. g ¶ Lites. xj. q. j. te q̄dem. ⁊ qr crimi
nibus materiā creare noscūtur. C. de iudi. ꝓperandū. in prin.
h ¶ Rixas. lxj. di. §. j. ⁊ in alijs per totū. i ¶ Secularibus.
ē. de postu. clerici. k ¶ Orphanorū. lxxxviij. dis. c. j. ⁊ in alijs
pluribus. c. l ¶ Cōductores: si tm̄ ꝯductori succēdunt: bñ ꝑsit
in conductione remanere. ff. de ꝑcura. l. decurio. ar.
m ¶ Procuratores in negocijs secularib⁹: ē. ꝑ eccl̄iasticis ꝑsit
auc. de san. epi. §. aliū. col. ix. ⁊ xxj. q. iij. credo. ⁊ c. ciprian⁹: ⁊ j.
ca. proxi. n ¶ Ioculatorē. xlvj. di. clericum scurrilem.

dum. ⁊ oībus quibuslibz causis superfluis interesse: ecce ⁊ alia ⁊ his similia ministris altaris dñi necnō ⁊ monachis oīno ꝓtradi
v mus: de q̄bus ait apostolus ne
mo militans deo implicat se ne
gocijs secularibus.

Vgenius papa lucē. epo.

¶ Clerici non debēt esse mīstri vel ꝑcuratores laicoꝝ q̄ si ꝓtra fecerint ⁊ depḡhēdant in fraude non subuenitur eis ab ecclesia.

Sacerdotib⁹ ⁊ clericis tuis denūcies publice ne mini
stri laicoꝝ fiant nec in reb⁹ eorū
x ꝑcuratores existāt ¶ Quod si
postmodū facē ꝑsumpserit et oc
casione ipsi⁹ administrationis ꝑ
pter pecuniariā cām depḡhēdāt
y in fraude indignū ē eis ab eccl̄a
subueniri per quos ꝓstat in ec
clesia scandalum generari.

Alex. iij. in concilio turoſi.

¶ Religiosi ꝑfessi exēntes ad audiendas leges vel phisicam nisi infra duos menses ad claustrū redeant excōicati sunt ⁊ in nulla cā ꝑ focinari ꝑsit. ⁊ in choro ⁊ in capitulo et ceteris erunt vltimi ⁊ sine dispēsatione pape non promouētur.

Non magnope antiq̄ ho
stis inuidia ⁊ ifra. ¶ In
de nimirū est q̄ in angelū lucis
se more solito trāsfigurans sub
5 obtentu languentiū fratrū con
sulēdi corꝑibus et eccl̄iastica fi

o ¶ Aleas. xxxv. dis. c. j. ⁊ vi. ⁊ i auc. ē san. epi. §. iterdicim⁹. col. ix. ⁊ ē. de vi. ⁊ bo. cle. clerici. p ¶ Ornamētum incōueniens. xxj. q. iiij. c. j. ⁊ ij. ⁊ ē. de vi. ⁊ bo. cle. clerici. q ¶ In delicijs. xxxv dist. eccl̄ie princeps.
r ¶ Pondera. ē. de emp. ⁊ ven. vt mensu re. s ¶ Apostolos paulum. l. xxj. q. j. c. j. in fi. t ¶ Canes. j. ē cleri. ve. c. j. et ij. ⁊ lx xxvj. di. qui venatoribus. ⁊ c. esau. et c. an putatis. v ¶ Nemo militās. xxj. q. iij. c. j. ij. ⁊ iij. ⁊ j. e. ē nec.

Sacerdotibus.

¶ Si clerici ministri vel ꝑcurato res laicorū deprehendūtur in fraude non debz eis ab eccl̄ia sub ueniri. b. d. vel sūma sic vt i rubro. Primo ponit ꝓhibitionē. secundo penā transgrē dientium ibi. Quod si. Abbas siculus.

x ¶ Procuratores: sic. ē. c. proxi. sacris. n. dei sacerdotes vacare o portet offidue. xxj. di. sacerdotibus. ⁊ ff. de ar. non distinguemus. §. iij.

y ¶ Ab ecclesia subuenīri: quia se fecerūt indignos veniēdo cō tra ipsius prohibitionem administrationē secularē recipiendo ⁊ frustra legis implorat auxilium qui cōmittit

in legē. sic. ē. ti. proxi. c. vlti. ⁊ ex hac lr̄a sumunt quidā ar. q̄ laicus auctoritate huius canonis possit clericū occasione administrationis capere cessante priuilegio clericali. qd̄ est falsum: q̄a ꝓhibiti sunt clericos auocare a diuinis officijs. xxj. q. iij. cipria nus. ⁊. lxxxviij. di. c. vlti. vñ si cōtrafecerit nō debēt ex delicto ꝓprio cōmodū reportare. ar. xvj. q. j. legi. ⁊ ff. de do. iter vi. ⁊ vx. l. iij. §. j. ⁊. ff. de re. iur. nō fraudant. §. nemo. ff. de fur. itaq̄ ful lo. §. ē nemo. ⁊ vñ sunt puniēdi ꝑuilegiū habere nō debēt. xiij. q. j. dicim⁹: intelligo ergo q̄ tali clerico nō subuenit ab eccl̄ia postq̄ legitime admonit⁹ est: vt hic dicit in ꝑn. cū ꝑ hoc delicto cōmonitus. tercio ab eccl̄ia sit alienus si nō resistat ar. j. de sen. excō. in audiētia. vel veri⁹ nō dz ei eccl̄ia subuenire in fraude cō missa in administratiōe nec pecunia nec alio auxilio cū als ec clesia teneat clericos defendere ob oppressiodibus laicorum.

Non mag. ¶ Diuidit in tres ꝑtes: i ꝓma ꝑōit factū rep̄ hēsibile. secdo id fieri ꝓhibet ibi. ide. i tercia q̄druplicē pe nā imponit ibi. si vo. ab. li. 3 ¶ Obtētu. ar. q̄ ꝑtextu siue cōpē satiōe boni malū est faciēdū. j. q. j. nō est putāda. xix. q. v. forte. xxvij. q. ij. si tu abstines: ⁊ j. de vsu. sup eo. xxxij. q. iiij. sic sanctis xxij. q. ij. primū. ne quis arbitret. ar. ꝓtra. xj. q. iij. q̄ predecessor

xxxiij.q.v.tūc saluabit.ē.de iureiu.puenit.fo. multiplex est re/
cōpensatio.qñq; enī recōpensat min⁹ malū vt mai⁹ euitet.z ꝗ
cōpensatio penit⁹ inhibet.xiiij.di.q ait.nisi forte in vna.z eadē
psona.xiij.di.c.j.z.ij.z.xxxiij.q.ij.si qd veri⁹.qñq; malū cōpen/
sat ꝓpter sequlā alicui⁹ boni vt cū q̄s cōmittit furtū vel rapinā
vt pascat paupes vel
subtrahit debitū vxo/
ri causa cōtinētie vel
facit ꝯ votū vel ꝯ mri
moniū vt aliq̄ efficia/
tur xpiana omis talis
cōpensatio inhibet vt i
ōmis ꝓcor.z.xxx.q.j.
nosce.xxxiij.q.v.si di/
cat.xxxij.q.iij. sic non
sūt.qñq; cōpensat dā
nū corpale ꝓpter bo/
nū spūale z ꝗ cōpensa/
tio prohibet.lv.dist.si
euāgelica.qñq; cōpē/
sat dānū corpale ꝓpt
bonū corpale vt cū fe
mina amittit florē vir
ginitatis vt ei recōpē
set i fructu soboⁿ ꝗ ñ
reprobat ꝗ laudat vt
xxxiij.q.v. tūc saluabi
tur qñq; relaxatio iu/
ris ecclīastici recōpen
sat p acq̄sitionē aliq̄/
rū z hoc silr admittit
xxxij.q.iiij.ipa pietas
ꝗ.itē inq̄unt dōatiste
qñq; illicita cōio alic⁹
recōpensat p acq̄sitio/
nē pluriū.ij.q.j.multi
xj.q.iij.añcessor. vl q
ꝑdecessor vel pōt dici
q primū vex est scōz
sic exponit sub ꝓpēsa
tiōe boni malū nō est
faciēdū.i. illud qd est
de genere mali q̄ ali/
as esset maluz nisi ca/
nonis auctoritate ex/
cusaret vt pz per con
traria signata.

a ¶ Infra duoꝝ ver
ba ista habebis.j. e.c.
vlti.vbi de hoc.

b ¶ Mia.no. q ab/
bates vel cpi cuz tali/
bus dispēsare nō pnt
ar.otra.j.de seu.ex.cū
illoꝝ i fi.ꝗ hoc ad ter/
rorē aliorū z cautelaz
statutuz fuit vel q̄ ad
dignitates hoc intelli
gitur.Ber.Joban.

delibus ptractādi regulares q̄s
dam ad legendas leges z confe
ctiōes physicales ponderādas
de claustris suis educit: vñ ne
occasione scie spūales viri mun
danis rursus actionib⁹ inuoluā
tur statuim⁹ vt nulli oīno p⁹ vo
tū religionis post factā et in ali/
quo loco relgioso ꝓfessionez ad
physicā legesue mūdanas legē
das ꝓmittant exire. ¶ Si vero
a exierūt z ad claustrū suum infra
duoꝝ mēsiū spaciū non redierit
sicut excōicati ab oībus euiten/
tur et nulla cā si pfociniū presta
re voluerint audiantur: reuersi
autē in choro capitulo mensa et
ceteris vltimi fratrū existant et
b nisi forte ex misericordia se. ap.
toti⁹ spem ꝓmotionis amittāt.

I Dem in concilio laterañ.

¶ Clericus generalis ꝓcurator
vel iusticiarius principis secu/
laris deponendus est.et si reli/
giosus est grauius punietur.

c Sed nec ꝓcuratores vil/
larū aut iurisditiones etiā
seculares sub aliquibus princi/
pibus z secularib⁹ iuris vt iusti
ciarius eoꝝ fiat clericoꝝ q̄squaz
exercere presumat. ¶ Si q̄s au
tē aduersus hoc venire tētaue/
rit.quia contra doctrinā aposto
d li dicētis nemo militās deo im/
plicet se secularibuo negocijs se
cularitet agit ab ecclesiastico fi/
at ministerio alienus ꝓ eo q of
ficio clericali neglecto fluctibus
seculi vt ptātibus placeat se in/
e iungit: districtius autez decerni
mus puniendū: si religiosorum
quisquā aliquid predictorū au/
sus fuerit attentare.

I Dem cantuarien.archi ēpo.

¶ Clericus iudiciū sanguis ex
ercens ab officio z beneficio de
ponit hoc primo. excōicatus ē
hñs officiuz ꝓpriū secularis si
monitus non desistat.

Clericis in sacris ordinib⁹
constitutis ex concilio to/
f letano iudiciū sanguinis agita/
re ñ lz. Vñ ꝓhibem⁹.ne aūt p se
g trūcatōes mēbroꝝ faciāt aut iu
dicēt inferēdas qd si q̄s tale q̄d
fecerit honore ꝑuet z loco. ¶ Ju
bem⁹ etiā sb intermiatōe anathe
matis ne q̄s sacerdos hēat offi/
h ciū vicecomitis.aut ꝓpositi secla
ris. Si q̄s āt ꝯ hēre ꝑsūpserit
i z cōmonit⁹ emēdare noluerit ex
communicationi subiaceat.

I Dem lundoñ.episcopo.

¶ Nō lz clericis vl mōachis lu
cri cā negociari ꝗ ꝓmo. mōachi
neq̄ūt noīe ꝓpo ꝓductas posses
sōes hre ꝗ scdo laicis ñ dz eccli
titulo ꝓductōis ꝓcedi. ꝗ tercio.

Cōm instituta ꝑdecessorū
nrorꝝ sub itermiatōe ana
themat⁹ ꝓhibem⁹ ne mōachi vl
k clerici cā lucri negociēt. ¶ Et ne
mōachi a clicis vl laici suo noīe
l firmas hēant. ¶ Necꝝ laici eccle
m sias ad firmā teneāt. I dē eidē

¶ Mōachi incorrigibiles ꝗ mōa
sterio expellāt. z reformabitur
mōsteriū de frib⁹ alteri⁹ ordis
si de mōachis eiusdē ordis re/
formari nō potest.

Elatū ē q mōachi ꝗ.h. se
cularit viuūt z alios exēplo suo
corrūpūt. ¶ Jōqꝝ mā.q̄ten⁹ eos
n ad obſuātiā regule ap.re.ꝓpel/
las. vl si tibi restiterit ausu teme
o rario eis eiect⁹ frēs alti⁹ ordis si
ñ pt ꝑscptū mōasteriū i suo ordi
p ne reformari i illō iducas vt la/
semet inferre vel ꝗsiliū dare aut sniaz dictare nec etiā inkesse.j.
e.sniam q: efficeret irregularis z deponeret.j. de excel.pla. ex
lris.z ꝗ.dz q̄ plat⁹ hñs iurisdictionē tpalē cōmittere generalit
alicui laico: vt faciat de oib⁹ malefactorib⁹ vindictā iuxta il.lud
hōicidas z maleficos nō patiaris viuere.xxiij.q.v.rex dz si ho/
micidiū. q̄ malos ꝗ ōi
cidas .qm multa licet
in genere q̄ nō licēt in
spē.ē.de of.or. si sacer
dos.viij.q.j.q̄d autē.
de ꝓse.di.ij.nō ꝓhibe
at. si ex mādato gene
rali aliq̄s interficiat ñ
imputaret ei. xxiij. q.
v.de occidēdis: ar.ij.
q.viij.hortatu.oi tpe.
ꝗ q̄d si ad eū si appel
laret q̄ delegauit iter
deleget alij: q̄a p se ꝗ
facere nō debēt.vt hic
dicit.z.xxiij.q.vlt.bis
a quibus.j.e.sniam.

b ¶ Preposito secu/
laris.ē.e.c.pri.z.ē.de
vi.z ho.cle.clerici.

i ¶ Excōicatiōi: z sic
vt q̄ sit cañō late snie
ē.ti.pri.c.nō minus.

Secundum inst.

¶ Tria sōt di
cta z ptes patēt.ab.si.
k ¶ Cā lucri.ꝗ cā ne
cessitatis. possūt. ē.e.
c.j.ad finem.

l ¶ Firmas.qz susce
ptionē hz cupiditatis
z q̄si negociatio ē. ar.
ē.e.c.j.ꝗ intellige suo
nomie vt hic dicit: sed
noie monasterij cā ne
cessitatis licitū est. ē.
eo.c.j.in fine.

m ¶ Necꝝ laici. nul
lā dispositionez de re
bus ecclesiasticis laici
hre debēt.ē.de eta.et
q̄li. ex rōne. q̄b⁹ obse
q̄ndi māet necessitas
nō auctoritas iperan
di.xvj.q.vij.non pla
cuit.z.c.se.z.ē.ꝗ psti.
ec.vbi de hoc. z.ē.de
re.ec.nō alie.c.fi.

Elatum est.

¶ Prio excesſus.Secundo corrigi
mādat ibi.ideoqꝝ.Ab
bas siculus.

n ¶ Remota. maxie
qz idem etiam si non
apponat. qz in hmōi
correctiōib⁹ nō admittit appellatio.ē.ꝗ ap.reprhēsibilis.z.c.cū
spāli.in fi.z.c.ad nrām. o ¶ Eis eiectis.in penā illoꝝ ēpo cū
illud aūcte sua facē posset: arg.xvj.q.vj.de lapsis.xviij.q.ij.ab
bates.ꝗ si nō delinquūt eos expellere nō pōt.xvj.q.vlti.inuētū
lvj.di.satis ꝓuersum: nec etiā artiorē regulā pōt eis imponere.
ar.xxxij.q.j.integritas.ē.de ec.edi.ad audientiā.ij.itē dicit hic
q̄ vniuersitas deliquere pōt.ar.xxv.q.ij.ita nos.z.viij.q.j.sicut
vir.z.ff.qd me.cā.metum. §.animaduertendum.

p ¶ Inducas: ꝗ q̄liter ibi erūt refert q̄liter itroducāt.z q̄liter
illi expulsi sint.an in perpetuū an ad tempus: donec illi corrigā
tur z reuertātur.ar.j.de diuor.gaudemus.C.de pe.l.seruus.et
lxxxj.dist.dictum.z hic in fine dicitur.

Sed nec procu
¶ Cōiter sum
matur vt in rubro.ꝗ ego intelligo ter.in pēna excōicatiōis z nō
depositiōis vt.j.dicā.Diuidit nā ꝓmo ponit ꝓhibitionē. scdo
penā trāsgrediētiū ibi.si q̄s aūt.Ab.sic. c ¶ Villarū. xvj.q.j.
de ꝑsentiū.xxj.q.iij.c.j.ij.z.iij.z.ē.e.c.j.ij.z.iij.cū ꝓcordātijs ibi
positis. d ¶ Nemo.ē.e.c.j.z.xxj.q.iij.c.j.ij.et.iij.

e ¶ Districtius: ar.q dignitas ꝑsone aggrauat peccatū.xxx.q
v.qui viderit.ē.de iureiur.cum quidā: vbi de hoc.z. xj.dis.bō.
bristianus.z.xxv.q.j.nulli sane.

Clericis. ¶ Sūt duo dicta vt i rubro.scdm ibi iubemus
Ab.si. f ¶ Toletano.xxiij.q.vlt.bis a q̄b⁹.j.e.sniaz.j.de rap.
in archiepatu.z.xxiiij.q.iij.illud facit. g ¶ Judicēt p se q̄daz
iudicare nō dz plat⁹ aut cleric⁹ q̄cūq; q̄ hz iurisdictionē vel ip/

a ¶ Impiorum.xxiij.q.vij.quicuq;.z.c.se

b Sicut.sicut clericis in sacris ꝗ ꝗre isti ꝓhibēnt exercere officiū tabellionat⁹ dū tm abstineāt a seuis scripturi siue sentētijs dicas q̃ isti passim vtebāt officio illo in oib⁹ causis in q̃cūq; foro.vt bt in integra.vel verior ē illa rō. officiū illō extinctū est ab officio clericorū saltez in ordine sacro. xx.q.iij.cos. qz genus negociatiōis est etiaz abstinēdo a criminalibus maxie si ꝓpetētia bñficia bñt.arg. ꝗ.de post.c.j. ꝗ nūqd in cā ecclīastica siue spūali coā ecclīastico iudice possūt eē tabelliones vt q̃ nō.qz simplr ꝓhibent vñ generalr intelligēdū ē ar.xix. dis. si romanorū.z.j.de priuil. qz circa.ff. de ser. vr.prē.si seruit⁹.ar.ꝗ. ꝗ.de proba.qm.xxvij. q.ij.multorum.

Sententiā san. ¶ Habet multa dicta ideo cōmode sūmari nō pōt.ꝗ generaliter pōt sic sūmari clericis ꝓhibēt oia illa ex q̃b⁹ seq̃t vel seq̃ pōt vite amissio vl sanguinis effusio.b.d. vl specialius sic vt in rubro.z bz q̃tuor dicta principalia.scōm ibi: nec quisq;. terciū ibi. nullⁿ. q̃rtū ibi: nec q̃sq;. Ab. c ¶ Sāguis ēpi non pñt snias sangui.ferre.j.de excep.p la.ex lrīs.z.ꝗ.eo.clericis vbi de b. nec dare psiliū nec interesse nec dictare nec scribē sententiaz vt hic dicit. et xxiij.q. iiij.illd.ꝗ aliis dñt vices cōmittē vt dictū ē.ꝗ.e.clericis.et ar.p̄dicti decr.illud.z ij.q.vij.sicut.lz ꝑm leges nō possit delegare nisi cuz iudex necessaria bēat cāz ꝓficiscendi.ff.de of.ei⁹ cui mā. ē iurisdic.l.j.ꝗ si interest tm.nūq̃d ꝓpt b efficit irregularis vt ꝓpt b depōat nō vr q̃ debeat deponi.ꝗ alias bz puniri: qz interfuit ꝓtra p̄ceptū bui⁹ canonis. d ¶ Principiū.ꝗ.e.clericis.z.c.ꝗ nec. e ¶ Adustiōz ex b vr q̃ eccīa penā adustiōis infligere nō bz z sic est ꝗ illud.j de fal.ad audientiā.vbi vr q̃ nota cū ferro cādēti iponit in frōte:ꝗ illud intelligit ita q̃ ad effusionē sanguinis nō ꝓcedat.

Sper. ¶ Pars bui⁹.j.de mgris sup specula. diuidit in q̃q; ꝓtes.ꝓmo ponit decisū ex ordiū.scdo ibi ꝗ relatio turonen.ꝓcilij.tercia ibi.verū opiniōes varias circa illd.q̃rta ibi. nos determinatio.quinta ibi: qz bo cōstitutionē extēdit.Ab.si. f ¶ Physicā.C.de epi.et cleri.repetita:z.l.parabolam.

g ¶ Mensiū:a tpe scie hmōi ꝓstituriōis siue publicatōis ꝓnumerādū z nisi destiterit ipo iure sniaz excōicatiōis icurrūt vt.j. seq̃t verba ista q̃ b ponit vsq; ibi: verū qz sūt turon. cōcilij.ꝗ. eo.nō magno. h ¶ Audiant: tanq; ipso iure excōicati als et monachi z canonici regulares ab advocatiōe repellūtur.ꝗ.de postula.c.ij.z.xvj.q.j.alia.c.placuit monachi.z.c.de p̄sentiū.et xv.q.ij.c.j.in fi.nisi pro vtilitate ecclesie sue abbate nihilominⁿ imperante:vt in predicto.c.monachi.

i ¶ Amittant:dic vt supra eo.c.non magno. k ¶ Facto.sic ipso facto negamⁿ de um.xxij.q.v.c.cauete et ipso facto amittit quis priuilegium suū sic.ꝗ.de vlt.et bonest. cleri.c.vlt.vbi plures concor.de hoc.

l ¶ Predictis penis scilicz q̃ ꝓmoueri nō possūt sine dispēsatione aplice sedis z alijs superius positis.

m ¶ Bellator.i.predicator q̃ pñt hereticis resistē auctoritate diuine scpture.q̃ ꝓtra nos surgūt z ex aduerso impugnāt nos q̃s plati ecclesiarū z sua diocesi expellere tenētur intm q̃ si negligētes extiterit ab administratōe remoueant j.de bere.excōmunicamus.in fi.

n ¶ Presbiteros:ad omnes predictas ꝑsonas pena ista extēdit etiam si huiusmoni ꝑsonatus curam aiarū non habeat quia idez iudicium est de personatibus curā animarum non habentibus sicuti de beneficijs curam animarū habētibus annexā.ꝗ.d elec. dudū.z q̃ habētes curam aiarum tenentur ꝑz qz q̃ ad curā aiarū eligit dz primo ꝓmoueri ad ordinez sacerdotij alias sit ipo iure priuatus.ꝗ.de prebē. extirpande.ꝗ. qui vero.z in propria ꝑsona deseruire nisi i duobus casib⁹ vt ibi dicitur:et idem iudicium de personatibus:z de habentibus curā aiarum est habendum vt in predicta decret.dudum.et.ꝗ. de preben.

a bores ipiorū iusti edāt: z illi randez rubore ꝓfusi ad sui ordinis obseruantiam reuertantur

I Anno.iij.estul.episcopo.

¶ Clerici i sacris ꝓpellēdi sūt ꝓ bñficiorum subtractionē vt desistant a tabellionatus exercitio.

Sicut te accepim⁹ referēte z ifra.F.T. mādam⁹ q̃te

b nus clericis in sacris ordinibus constitut⁹ tabellionatus officiū per beneficiorum subtractionez ap.postpo.interdicas.

I Dem in concilio generali.

¶ Cleric⁹.nec dictare.nec ꝓferre sniaz sanguinis debet.nec q̃c q̃ aliud exercere.per qd ad vindictam sanguinis tendatur.vel purgationi vulgari opem prestare non debet.

c Ententiā sanguinis nullⁿ cleric⁹ dictet: at ꝓferat.ꝗ nec sanguis vindictaz exerceat aut vbi exerceat interslit. Si q̃s aūt hmōi occasione statuti ecclesijs vel eccīasticis ꝑsonis aliqd ꝑsūpserit inferre dispēdiū ꝓ censuraz ec.cō pescat. ¶ Nec q̃sq; clericus lrās dictet aut scribet ꝓ vidicta sanguis ōstinādas. vñ

d in curijs ꝓncipū hec sollicitudo nō clericis: ꝗ laicis cōmittatur.

¶ Nullus q̃q; cleric⁹ ruptarijs vel balistarijs aut hmōi viris sanguinū ꝓponat nec vllā chirugie artez subdiacon⁹ diacon⁹

e vel sacerdos exerceat q̃ adusti/onē vel incisionē iducit. ¶ Nec q̃sq; purgationi aq̃ feruētis vel frigide seu ferri cādētis ritū cuiuslibet bñdictiōis aut ꝓsecrationis ipēdat saluis nihilominⁿ ꝓhibitionib⁹ de monomachijs

slue duellis ante ꝓmulgatis

II Anno.tercius

¶ Cōstitutio turonen.ꝓcilij puniēs religiosos audiētes leges vel phisicā est canon late snie.z incidētes in illā debēt ꝓ ordinarios puniri hoc primo.scdo extēdit dictā cōstitutionez ad habētes dignitates. et ꝑsonatus.

Per et ad presbyteros.

Uper specta:z ifra. ¶ Cōtra religiosas personos de claustris exeūtes ad audiēdū leges

f vl physicā.A.p̄decessor nr olim statuit in ꝓci. turon. vt nisi ifra

g duoz mēsiū spaciū ad claustruz redierit sic excōicati ab oib⁹ eui tenē.z i nlla cā si pcociniū p̄stat

h voluerit audiāt: reuersi autē in choro mēsa caplo: z ceteris vltimi fratrū existāt. et nisi forte ex

i mia se.ap.toti⁹ spē ꝓmotōis amittāt. ¶ Verū qz nōnulli ex talib⁹ ꝓpt q̃rūdā opiniones diuersas excusatōis aliqd assumebāt

¶ Nos volētes. vt decetero ipo

k facto sniaz excōicatiōis icurrāt districte p̄cipim⁹ z mādam⁹ q̃tenus tā a diocesanis. z caplis ipsoz q̃q; a ceteris ēpis in quoz diocesib⁹ hmōi studēt tales excōi

l cati.z p̄dictis penis obnoxij publice nūciēt. ¶ Quia vo theologie studiū cupim⁹ āpliari: vt dilato sui tētorij loco funiculos suos faciat longiores vt si fides catholica circūcincta muro iex-

m pugnabili bellatorū q̃b⁹ resistē valeat ascēdētib⁹ ex aduerso ad archidiaconos decānos plebānos ꝓpositos cātores et alios cleri/

n cos ꝑsonat⁹ hñtes.necnō p̄sbyteros: nisi ab his infra spacium

de multa.maior enim ratio est de habētibus curā animarū q̃q; de personatibus nō habentibus curam animarū. Credo q̃ nullus archidiaconus decanus pleban⁹ p̄positus cantor:z nulli q̃ bñt ꝑsonat⁹ z q̃ bñt curā aiarū pñt audire leges vel physicā p̄ter penā istius cōstitutiōis nulla facta distinctiōe exquo tales sunt nisi aliā interptationē sup b videre: qz papa nullā adhibuit interptationē ꝗ nos nos adhibere debem⁹.ij.q.v.ꝓsuluisti.et ꝗ.de trāsla.inter corpalia sufficit em q̃ ita scriptū est.vt.vj.q.iij scriptū est in lege.z.ff.q̃ et a q̃.ma.li.l.prospexit.

o ¶ Ab bis.s.legib⁹ vel physicā.de q̃bus p̄missum est.ꝗ.

p ¶ Spaciū p̄scriptū duorū mensiū cōnumerandorū a tēpore publicatiōis bui⁹ ꝓstitutiōis qz ante publicationē nemo tenet ꝗ.de cōsti.c.ij.exquo em cōstitutio publice ꝓmulgata est et publicata quelibet tenet ad ei⁹ obseruantiā post duos mensis in

auc. vt fac. no. psti. circa pn. coll. v. xvj. di. qd dicitis. §. de post. c. j. sed añ nõ ar. xxxij. q. iiij. dixit sara. lxxxij. di. posuisti: § cum ista constitutio sit iam diu publicata nullus habet excusationẽ Sz nũquid epi pñt tales absoluere credo q sic qz cõdit or huiꝰ cõstitutiõis nõ retinuit sibi absolutionẽ ⁊ iõ alijs relicta videt j. de sen. ex. nuper. j. d fal. dura. ⁊. §. de pbẽ. de multa in fine.

a ¶ Extendi. s. pmissas penas de qbus supius facta ẽ mẽtio. s. q sũt excõicati ⁊ i nulla cã pfociniũ pstãtes audiãt. ⁊ ita vt q isti spẽ pmotõis amittũt nisi cũ eis p sedẽ apostolicã fuerit dispẽsatũ: sicut dr. de monachis qz hoc pnomẽ d oñdit omes penas supradictas: § d nõ credo q isti pter hoc sine dispẽsatiõe dñi papẽ pmoueri non possint ⁊ q dicit hoc extẽdi rẽ. respicit tãtũ qd dixit. §. excõicati. et q i nulla cã eoꝝ pfociniũ admittat qz si hoc voluisset d dixisset d istis qd dixit de illis. ar. §. de trãsla. iter corpalia §. de deci. ad audiẽtiã ⁊ pene ñ sunt ãpliã de siue odia § potius restringẽde. de pe. dis. j. pene. ff. de li. ⁊ postb. cũ qdã. ff. de here. isti. l. j. §. vl. ⁊ illa clausula: nisi forte ex mia ⁊c respicit tm pcedentia ⁊ nõ subseqnẽtia: ar. §. de appel. inq̃sitioni tuiꝰ est dicere q icurrat oes penas pdictas cũ lra d expresse dicat

b pscriptũ destiterint hoc extendi volumꝰ ⁊ mãdamꝰ ⁊ appellatõe postposita firmiter obseruari.

¶ Liber quartus.

Rubrica. De sponsalibus ⁊ matrimonijs.

¶ Ex concilio triburiensi.

¶ Matrimoniũ psensu ptrahit nec inualidat si cõsuetudo patrie non seruetur.

De frãcia qdã nobilem mulierẽ de saxonia lege saxonum duxit in c vxorẽ. verũ qz nõ hisdẽ vtũt legibꝰ saxões ⁊ frãcigene causatꝰ d ẽ q eã si sua. i. frãcoꝝ lege dspõ e sauerat dimissaqꝫ illa aliã superduxit. ¶ Diffiniuit sup d sctã synodꝰ vt ille trãsgressor euãgelice legi sbijciat pnie. et a scda cõiuge sepet et ad porẽ redire cogat. I Mno. iij. exoñ. epo.

¶ Sponsalia de futuro dissoluũtur si sponsi se dissoluũt. etiã si fuerint iurata.

Preterea hi q de matrimonio cõtrahẽdo pure et sine oi cõditõe fidẽ dederẽt cõmonẽdi sũt b ⁊ modis oibꝰ iducẽdi. vt pstitã fidẽ obseruẽt. ¶ Si ãt se ad iuicẽ

i admittẽ noluerint ne forte deterius inde ptigat vt talẽ. s. ducat l quã odio hz vr q ad istar eoꝝ q m n societatẽ iterpositiõe fidei ꝯhũt ⁊ postea eãdẽ sibi remittũt hoc o possit in patientia tolerari.

¶ Vgenius papa.

¶ Si maior septennio duxit vxorẽ minorẽ septẽnio. ⁊ eã tradxit ad domũ. orit ex tali ptractu publice honestatis iusticia.

Iuuenis qui puellã nõdũ septẽnez duxit q̃uis etas repugnaret: ex hũana tñ fragilitate forsan tẽtauit qd complere nõ potuit. ¶ Quia igit in his p q dubia sunt qd certiꝰ estimamꝰ tenere debemus tũ ppter honestatẽ ecclie: qz ipa piũx ipsiꝰ fuisse dr tũ ppter pdictã dubitationẽ. Mãdamꝰ q̃tenꝰ psobrinã ipsius puelle quã postmodum duxit diuidas ab eodem.

¶ Lex. iij. papien. episcopo.

¶ Ex sponsalibus ptractis cũ cõsanguinea oritur publice honestatis iusticia.

Ad audientiã nri apostolatus peruenit q cuz. lh. papien. cuius filiam suaz cuidã filiorũ. l. vellet dare vxorẽ iura-

r icus. ⁊. xxxj. q. ij. §. j. ber. m ¶ Societatẽ. ff. p so. l. vex. §. vl. ⁊. l. actiõe. §. dirimus. n ¶ Interpositiõe fidei siue per iuramẽtũ etiã qz eã pollẽt. §. de fideius. puenit. ⁊. xxij. q. v. iuramẽti. o ¶ Tolerari. hoc iõ dicit qz erq nõ est pcessum ad mrimonium ꝯria volũtate accedẽte pñt se inuicẽ absoluere vt vr qz oires per q̃scũq̃ cãs nascit ⁊c. j. de re. iur. oires. et. ff. de re. iur. nihil taz naturale: qz in tali casu fide pstita siue iuramẽto subitelligẽda est pditio. s. si in eadẽ volũtate pmãserint: ar. §. de iureiurã. quẽadmodũ. ⁊. xxij. q ij. ne q̃s arbitret: hec fuit opi. T. dicentis. q hec decre. ptinebat ius cõe. Mu. dicebat. ⁊ bñ q loqtur de comparatiua pmissiõe. vt j. qui cle. vel vo. c. veniẽs. qd ⁊ mihi videt et loquit dispẽsatiue. ⁊ d apte indicant ista verba hoc possit in patientia tolerari ne deteriꝰ inde ptingat naz multa p patientiã toleramꝰ ⁊c. §. de pben. cũ iam duduz: alꝰ de iure mero debẽt compelli vt fidẽ siue iuramentũ seruarẽt ⁊ d dr

.e. ex lris. ij. B.

Iudicis ¶ Si maior septẽnio cũ pri ma septẽnio i q̃ malicia supplet etatẽ spõsalia ꝯdit. Ex his orit iusticia publice bõestatis maxie si cõmisceri tẽtauerint ita cõmunitet summat. § in veritate sũmariũ nõ colligitur ex lra vt patebit

clarius ex. j. dicẽdis: § in berẽdo lre põt sic summari vt i rubro. Diuidit. pmo narrat factũ ⁊ casuz dubiũ. scdo duplici rõne diffinit: qz igit. Ab. si. p ¶ Dubia. sic § pz q in dubijs. semp certius est tenendũ. de pe. di. vij. c. ij. §. itẽ si vbi dr. tene certũ et dimitte incertũ. ⁊. j. de bomi. an audiẽtiã. ⁊. xiij. di. sicut ⁊ i re dubia certa nõ põt fieri snia. xj. q. iij. graue. ⁊. xxiij. di. bũisse. ⁊. xxxij q. vlti. §. vl. ⁊ isti. de re. di. §. illud q̃stitũ. isti. d ac. §. curare. q̃ñq̃ tñ cũ obscura sunt iura ptiũ certa ferẽt snia. §. de fi. istru. iter dilectos. i fi. § nõ dr dubia res ibi qz actor nõ pbauit clare. ⁊ ita p possessore iudicari dz: § q̃re dicit i bis q̃ dubia sunt. qz si ex toto añ septenniũ ducta fuit. ⁊ post. vij. ãnos nõ psensit vel añ recessit res nõ est dubia: § certa qz nõ ipedit mrimoniũ cũ psanguinea etiã cũ mre. j. ti. pri. lras accessit. si post septimũ ãnũ psensit spõsalia tenuerãt. ⁊ ita nõ ẽ res dubia. j. e. spõsuz. ⁊. j. ti. pri. ptinebat. §. si vo. Sol. sic itellige puella ista post. vij. annos nõ psensit vl nõ pstabat de psensu: qz stati recessit ab eo vl mortua est verũtñ: qz tẽtauit forsitã qd cõplẽ nõ potuit pãsumẽt q erat voli capax siue qz malicia supplebat etatẽ q̃ ad sponsalia: sicut supplet malicia q̃ ad mrimoniũ. j. ti. pri. de illis. ⁊. c. vl. vñ ppẽ d dubiũ qz d plene q̃ nõ pstabat tũ etiã ppter honestatẽ ecclie nõ põt bre psobrinã illiꝰ. j. c. pri. ar. alꝰ nõ vr q possz stare illa lra si dicerem q post. vij. ãnos psensit vt dixit. T. qz sic nõ eẽt res dubia. q ¶ Cõiunx. i. spõsa. r ¶ Diuidas: ar. §. xxxv. q. iij. ex ordinaria. so. ibi extra naturalia eã polluit: et nõ maritali affectu hic vo tẽtauit in naturalibus: ⁊ maritali affectu.

Ad audientiam ¶ Primo narrat factum. Secundo decidit ibi. sed quoniam. Abbas siculus.

d Ex francia. ¶ Diuidit. pmo ponit casuz. scdo diffinit ibi: diffiniuit. Abbas si. b ¶ Lege. i. cõsuetudie. c ¶ Legibus. i. psuetudinibus. d ¶ Francorum quã putabat esse de substãtia mrimonij: ar. xxx. q. v. aliter vbi videt q mrimoniũ omissis solẽnitatibꝰ nõ valeat: § non est verũ. qz illa q̃ dicunt in. c. aliter. potiꝰ ad solẽnitates referunt. q̃ tñ seruãde sũt. sed q̃uis nõ seruẽtur tenet matrimoniũ q: solus cõsensus facit matrimoniũ. xxvij. q. ij. sufficiat.

e ¶ Dimissaqꝫ qd facere nõ debuit auctoritate sua. vt. xxxiij. q. ij. seculares. xxxv. q. vj. multorũ. etiã si impedimentũ manifestum subesset. j. de diuor. porro. f ¶ Euãgelice legis. qua dicitur nullus dimittat vxorem suam excepta causa fornicatiõis. Pxxij. q. j. dixit dominus. j. ex parte.

Preterea. ¶ Primo iubet. scdo diffinit ibi. si autẽ. ab. si. g ¶ Sine conditione: per hoc vr q solui nõ possit qz q̃ sine cõditiõe pmittunt sine cõditione soluũtur. xxxij. q. vlti. c. vlti. et xxij. q. iiij. inter cetera. b ¶ Inducendi: ⁊ etiam cõpellendi si iurassent. j. eo. ex literis. propter periculũ iuramenti. ar. contra j. c. requisiuit. sed illud soluitur ibi. § cõtra videt. j. e. c. vlti.

i ¶ Noluerint. id est absoluere restiterint. k ¶ Deterius. scz adulterium cum secunda. vel q eam forte interficeret.

l ¶ Odio. qz qd q̃s nõ diligit facile contẽnit. xx. q. ij. psens cle-